Folclor din Oltenia și Muntenia

Ilustrațiile și coperta: C. Popovici

Ediție îngrijită în redacție de
IORDAN DATCU

FOLCLOR DIN OLTENIA ȘI MUNTENIA

TEXTE ALESE DIN COLECȚII INEDITE

IV

1 9 5 9

EDITURA PENTRU LITERATURĂ

GH. I. NEAGU

Folclor din Cîmpia Dunării

Gh. I. Neagu, autorul culegerii *Folclor din Cîmpia Dunării*, nu se face remarcat pentru prima dată cu ocazia acestei culegeri. Preocupările sale de folclor încep din anul 1922, ele fiind impulsionate mai apoi de audierea ca student a cursurilor și urmărirea activității folcloristice a lui Ovid Densusianu.

Gh. I. Neagu a publicat pînă acum două culegeri de folclor : prima, *Ghicitori din Ialomița și Teleorman*, 1939, pe care Ovidiu Papadima avea s-o considere „foarte interesantă" [1], a doua, *Colinde din Ialomița*, 1946, Roșiorii-de-Vede. În *Antologia Bărăganului* a contribuit cu partea de folclor.

Deși reduse ca întindere, culegerile amintite au fost semnalate încă de la apariție și sînt și acum în atenția cercetătorilor. Consemnînd apariția culegerii *Colinde din Ialomița*, D. Șandru scria în *Cercetări folclorice*, subliniind interesul lor pentru folcloriști și filologi, caracterul laic al colindelor : „Fără să fie, cantitativ, prea bogată, culegerea d-lui Neagu este deosebit de prețioasă prin valoarea intrinsecă a colindelor și prin problemele care le pune".

Valoarea pieselor folclorice culese de Gh. I. Neagu a determinat inserarea lor în antologiile : *Balade populare românești*, antologie

---

[1]. *Literatura populară română*, E.P.L., 1968, p. 237.

alcătuită de Al. I. Amzulescu, *La luncile soarelui*, antologie a colindelor laice, *Cinel-cinel*, ghicitori. În *Balade populare românești* a fost selectată balada *Voinicel străin*, culeasă lîngă Fetești în anul 1933. Antologia *La luncile soarelui* a reținut o colindă culeasă de Gh. I. Neagu în Ialomița.

Culegerea *Folclor din Cîmpia Dunării* este cea mai amplă lucrare a folcloristului Gh. I. Neagu și ea se impune prin valoarea artistică, varietatea, importantul coeficient de inedit. *Folclor din Cîmpia Dunării* cuprinde colinde, balade și lirică din județele Teleorman, Argeș și Ialomița.

Interesul pentru colinde, marcat prin apariția culegerii din 1946 este prezent și în această culegere, totuși valoarea culegerii n-o dau cele 10 colinde culese în anul 1963.

Secțiunea baladelor este cea mai rezistentă a culegerii, ele caracterizîndu-se în majoritatea lor, prin autenticitatea și îngrijita transcriere. Sînt cîteva balade necunoscute în culegerile anterioare : *Iancu Jianu* (58), *Cîntec pescăresc, Dumitrașcu Cazacu* (76). Prin structura epică, cizelarea remarcabilă și pregnanța înfățișării arstistice a unor evenimente din istoria poporului nostru, prin eroismul și suflul patriotic se distinge balada *Pe Valea Galbenii*, una din cele mai frumoase din culegerea lui Gh. I. Neagu.

Baladele sînt prezente în culegere prin cele mai importante tipuri. Baladele fantastice sînt reprezentate prin : *Iana Sînziana, Șarpele, Joi în sărbători, Trei fete surori, Ivan Iorgovan, Antofiță a lui Vioară, Mizil-crai, Voica Bălaca.*

Din tipul baladelor păstoreşti fac parte : *Mioara, Cîntecul oii, Costea Gealapu, Cîntecul ciobanului,* iar *Marcu viteazul, Tănislav, Badu, Chira Chiralina, Ilincuța, Ban plugarul* şi *Pe Valea Galbenii* alcătuiesc capitolul baladelor eroice şi vitejeşti.

Un capitol bine reprezentat este acela al baladelor haiduceşti : *Corbea, Toma Dalimoş, Miu haiducul, Iancu Jianu, Gheorghiță Gheorghilaş, Radu lui Anghel din Greci.* Capitolul „hoţomani" cuprinde baladele : *Codreanul, Ghimiş, Chirigiul* şi *Moş Drăgan din Piersica. Aga Bălăceanu* şi *Pe Argeş în jos* alcătuiesc capitolul *Curtea feudală.*

Din tipul baladelor familiale fac parte : *Iencea Săbiencea, Milea, Cîntec pescăresc, Ghiță Cătănuță, Nidelea, Voinicel Oleac, Moşneagul, Dumitraşcu Cazacu, Oancea, Tudor Tudorel.*

Tipurile de balade sînt reprezentate astfel : fantastice, 16 variante ; păstoreşti, 4 variante; eroice-vitejeşti, 10 variante ; haiduceşti, 16 variante ; hoţomani, 4 variante ; curtea feudală, 2 variante ; familiale, 12 variante.

Un număr de 47 de balade sînt culese din jurul localităţilor Roşiorii-de-Vede, Turnu-Măgurele, Alexandria şi Videle din judeţul Teleorman, iar un număr de 16 balade reprezintă judeţul Ialomiţa.

Culegerea dovedeşte că anumite comune sînt bune păstrătoare ale baladelor. Astfel, din comunele Măldăieni şi Măgureni, judeţul Teleorman, au fost culese 18 balade, iar din Dideşti, comuna natală a scriitorului Gala Galaction, au fost culese 9 balade.

Ca informatori a avut aici pe lăutarii Ion Marin Anghel Duţan (Măldăieni, jud. Teleorman) şi pe Cartof Mitică (Dideşti, jud. Te-

leorman). Aceştia au preluat şi conservat fondul de balade al lui Ioniţă şi D. Văleanu, Ion Neblea şi Ion Şoteică, cunoscuţi informatori ai lui Chr. N. Ţapu. Unii dintre informatorii lui Chr. N. Ţapu au fost şi informatorii, după 50 de ani, ai lui Gh. I. Neagu, prilej bun pentru culegător şi pentru cercetători de a constata ce schimbări au suferit peste vreme unele producţiuni populare.

Dintre informatorii lui Chr. N. Ţapu, folosiţi şi de Gh. Neagu, face parte Stancu I. Mircea de la care Chr. Ţapu a cules : *Mioriţa, Mierliţa şi sturzul, Cuculeţul, Niculca, Stoian Bulibaşa, Stan din Bărăgan, Cîntecul Codreanului, Radu Anghel* şi alte cîntece epice şi lirice.

De la Stancu I. Mircea va culege şi Gh. I. Neagu *Ivan Iorgovan, Toma a lu Moş, Mizilcrai, Gheorghiţă Gheorghilaş, Oleacul bogat, Oancea.*

Departe de a fi o operă de epigonism, faptul că Gh. I. Neagu reface uneori itinerariul culegerilor publicate de Chr. N. Ţapu în *Materialuri folcloristice* de Gr. G. Tocilescu, este multiplu relevant şi intră în practica muncii folcloristice.

Pentru a proba trăinicia şi răspîndirea anumitor balade, culegerea a reţinut la unele balade două, trei sau patru variante.

Dintre balade sînt cîteva care sînt adevărate piese de antologie. Cele 4 variante la balada *Şarpele* au pasaje noi care le diferenţiază.

La *Ivan Iorgovan*, varianta nr. 21 e vizibil inferioară celei precedente.

Cîntecul oii (32) este tipul teleormăneanialomiţean al *Mioriţei*, dar are finalul deficitar. Varianta 31 a aceleiaşi balade prezintă

vădite influențe ale baladei din colecția Alecsandri. Finalul felurit și amplu ne-a determinat la reținerea ei în culegere.

Un aspect care nu trebuie trecut sub tăcere, deși se vădește foarte restrîns, este constatarea unor influențe livrești în anumite balade. Este cazul baladei *Pe Argeș în jos* (65) în care se întîlnesc asemenea formulări :

> Așa fu pe lume
> Din străfund de vreme...
> Și spuseră-a știre
> Cuvîntul lor sterp...
> Pămîntul se crapă,
> Din el ies bulboacă etc.

Cîteva observații în legătură cu noutatea baladelor. *Cîntecul ciobanului*, cules de la Costică Măruță, com. Socet, județul Teleorman, prezintă interes prin episoadele noi. Este cunoscut firul epic al baladei. Ciobanul, după ce-și pierde oile, întîlnește drumeți de diferite naționalități. Se-ntîlnește și cu „franțuzul". Aici informatorul a cîntat 4 versuri din *La Marseillaise*, bineînțeles cu greșeli flagrante, fără ca acestea să minimalizeze semnificația acestui fapt.

Balada *Pe Valea Galbenii*, adevărată piesă de antologie, este cunoscută în alte culegeri cu titlul *Vișina*. Spre deosebire de aceasta, în care accentul cade pe relevarea invaziei turcilor pusă la cale de domnitor cu scopul de a pedepsi cele trei sate nesupuse la bir, în balada *Pe Valea Galbenii* accentul cade numai pe invazia tătarilor în satul stăpînit de bucuria unei sărbători.

Satul

> N-a dat araci la domnie,
> Nici bani la visterie,
> Pîrcălabu nu le știe.

În sat mai rămîn trei moşnegi. Ei întîlnesc un voinic care se oferă entuziast să le dezrobească satul.

Invazia este succint reliefată :

Vin tătarii năbăiţi,
Ştii ca sloii zvăpăiţi.

Voinicul se face frate de cruce cu o „nepoţa" a unui moşneag şi dau replica invadatorilor. Imaginea agricolă a secerişului este împrumutată pentru zugrăvirea luptei :

Şi-ncepea de mi-i tăia.
Unde mi-i tăia grîneşte,
Şi mi-i trîntea pologeşte,
Şi mi-i grămădea clăieşte.

Partea a doua a culegerii, lirica, este alcătuită astfel : cîntece de sărăcie şi revoltă (79—81) ; cîntece de haiducie (82—91) ; cîntece istorice (92—94) ; cîntece de răscoală (95—99) ; cîntece de cătănie şi război (100—121) ; cîntece de înstrăinare (122—145) ; cîntece de natură (146) ; cîntece de dragoste (147—182) ; cîntece de dor (183—196) ; cîntece de lume şi satirice (197—202) ; strigături (203—234).

Dintre cîntecele lirice se disting prin cizelarea remarcabilă şi prin bogăţia de imagini cîntecele de sărăcie şi revoltă, cîntecele haiduceşti, cîntecele de dragoste şi dor şi cîntecele de înstrăinare.

Un cîntec de sărăcie şi revoltă împotriva stărilor nedrepte aminteşte, prin vigoarea demascatoare şi chiar prin cadenţa versurilor, de binecunoscuta *Doină* eminesciană :

Foaie verde foaie lată,
De la munte pîn' la baltă
Tot românul mi se vaită
Că nu mai poa' să trăiască
În ţara lor românească

Cîntecul demască şirul de taxe percepute pe seama ţăranilor, apăsătoarele învoieli :

Cinci coşuri cînd dijmuieşte,
Cocăritul ţi-l opreşte ;
Din fasole-ţ' ia-ntreit
Finc-ai fost nedijmuit.

Cîntecul 85 — contaminare a unor cîntece de sărăcie şi revoltă, de muncă, de haiducie — oferă o imagine viguroasă a vieţii ţărăneşti din trecut.

Unele cîntece haiduceşti conţin accente ale luptei antiotomane (91).

Capitolul cîntecelor istorice conţine cîntece despre T. Vladimirescu, Cuza-vodă, Răscoala din 1907, Aurel Vlaicu. Ultimul este asemănător în parte cu *Cîntecul ciobănaşului*, varianta Ovid Densusianu.

Există o mulţime de cîntece lirice, scurte îndeosebi, care s-au rotunjit într-o formă devenită clasică. În culegerea Gh. I. Neagu se observă însă adesea contaminarea unor asemenea cîntece din grupe tematice diferite. Astfel într-un cîntec de război (118) s-a transferat episodul morţii ciobanului din *Mioriţa*. Un cîntec de înstrăinare este contaminat cu unul de nuntă :

Foaie verde şi-o alună,
Ia-ţ', băiete, ziua bună
De la tată, de la mumă,
De la fraţi, de la surori,
De la grădina cu flori.

Un cîntec de dragoste încorporează o strigătură satirică. Cîntecele de dragoste conţin de

asemenea blesteme ale celor înşelaţi în sentimentele lor pure.

Strigăturile, unele cu totul locale (213, 214, 222, 223, 224, 225), dovedesc un ascuţit simţ satiric.

Multe din textele lirice sînt superioare celor culese şi publicate din fostele judeţe Teleorman şi Vlaşca în *Materialuri folcloristice* de Gr. G. Tocilescu.

Dacă în această culegere Gh. I. Neagu se rezumă a prezenta doar texte fără să dea şi circulaţia lor în zona folclorică cercetată, aşa cum procedase în *Colinde din Ialomiţa*, culegerea aceasta nu este mai puţin valoroasă.

Un alt aspect al activităţii de folclorist a lui Neagu, ce trebuie subliniat, este înţelegerea folclorului aşa cum a fost imprimată de Ovid Densusianu în prefaţa la colecţia *Graiul nostru.* Este vorba de interesul pe care-l prezintă mărturisirile informatorilor, texte care „pot fi socotite ca documente sufleteşti, culturale şi, în parte, istorice". Asemenea texte a publicat şi Gh. I. Neagu în *Antologia Bărăganului,* capitolul „Credinţe, superstiţii, amintiri" aparţinîndu-i în întregime.

Culegerea lui Gh. I. Neagu, care însumează şi o serie de cîntece culese de Florea M. Costache, poate fi considerată ca o contribuţie de seamă la cunoaşterea folclorului muntenesc.

COLINDE

1

Colind de flăcău

Astă-seară, seara-i mare,
        Hoileroi Doamne,
Seara lu Sfîntu Vasile.
Mari boieri la curte-m' vine,
        Hoileroi Doamne,
Numai unu n-a venit,
Puțintel mi-a zăbovit,
        Hoileroi Doamne,
Puțintelu de trei zile.
La trei zile mi-a venit.
Toți boierii l-a-ntrebat :
— Unde-ai fost de-ai zăbovit ?
— Fost-am fost în vînătoare,
Vînătoare cam pe-o vale,
Mi-am vînat d-o ciutalină,
Ciutalină
        fără splină.
Toți boierii l-a crezut,
Numai unu n-a crezut :
— Cătați-l în buzunar,
Că-i găsiți un degetar ;
Cătați-l în degețel,
Că-i găsiți al ei inel.
Mîna-n buzunar băgară,
Limba ciutii mi-o scoteară
Și pe masă mi-o-aruncară,
Toți boierii mi-l credeară.

2

De flăcău

Leroloi,
Cine-şi hărăneşte
D-un cal, d-un ogar,
Leroloi,
D-un vînăt şoimel ?
Gheorghe tinerel.
Cal cu ce-şi hrăneşte ?
Orzişor pisat
La vînt vînturatu,
La lopată datu,
Apă din năstrapă,
Venită prin piatră.
Ogar cu ce-şi hărăneşte ?
Cu ciosvîrţi dă mielu,
Mielu-i sugurel
Dî la ciobănel.
Şoim cu ce-şi hărăneşte ?
Păsări gălbioare,
Prinse după mare,
De la vînătoare.
La locul curatu,
La mărul rotatu,
Şoim s-a lăudatu :
— Stăpîne, stăpîne,
Cal de mă va-ntrece,
Aripa să-mi tai,
La cîini să mi-o dai.
Iar, la locul curat,
La mărul rotat,
Cal s-a lăudat :
— Stăpîne, stăpîne,
Şoim dă mă va-ntrece,
Copita să-mi tai,
La cîini să mi-o dai.
La locul curat,
La mărul rotat,
P-amîndoi i-aduse,
Bine-i potrîvise
Picior la picior.
Calul cînd pornıră,
El să potîgniră.

La locul curat,
La mărul rotat,
Calul s-a rugat :
— Dă-mi, Doamne, să-mi dai
Bine pe pămînt,
Ceață sus la vînt,
Cal să izbîndească,
Șoim să rătăcească.
La locul curat,
La mărul rotat,
Șoim că s-a rugat :
— Dă-mi, Doamne, să-mi dai
Bine sus la vînt,
Gheață pe pămînt,
Șoim să izbîndească,
Cal să potîgnească.
Șoimu cînd porniră,
Cal să potîgniră.
Calu să sculară,
Pe șoim îl sosiră,
Pe-alăturea-i dară,
La stăpîn intrară,
Din gură-i grăiară :
— Stăpîne, stăpîne,
Ieși de mă preumblă
Și mă răcorește,
C-am lăsat șoimel.
Stăpîn mi-auzeară,
Paloșu-l luară,
La șoim se duseră.
Cal că să rugară :
— Stăpîne, stăpîne,
Nu sluți șoimelu,
Căci la nunta ta
Bine ți-o șădea
Călare pe mine,
Ogar după tine,
Cu șoimel pe mînă.
Și te-oi preumbla
Tot prin sate rare
Pe la fete mari,
Și prin sate dese
Pe la jupînese.

3

Colind de fată mare

Cetinele, cetioară dragă, leo.
Pă mare plăviță-m'vine,
Numai brazi, molizi uscați.
Dar pă urma brazilor,
Vine cerbu-notător.
Cerbu-noată,
Coarne-și poartă.
La vîrful cornițelor,
Leagăn verde de mătase
Cu ciucuri pletiți în șase.
— Dar în leagăn cine-m' șade ?
— Șade [Leana] fată mare.
— Dar dă lucru ce-m' lucrează ?
— La un guler și-o năfra'.
Gulerașul fraților,
Năfraua cumnaților.
— Dar din gură ce-m' grăia ?
— Cerbule, cerbuțu meu,
Mai încet cu-notătura,
Că mi-ai stricat cusătura,
C-am un frate năvodar
Ș-un cumnate măcelar,
Io-ndată le-oi poruncează
Și năvodu l-or băgară
Și pă tine te-o scoteară.
Te-o scoteară,
te-o tăiară,
Ț-dă carnea la măcelar,
Și oasili la dulăi,
Și sîngili la șoimei,
Și păru la trăistar
Să-m' facă traistă la cal.
La anu și la mulți ani !

4

Colind de fată

Prin cel cel,
Prin cel nu-i cel, (?)
Leroloi, Doamne,

Se zări d-un legănel,
Leroloi, Doamne,
Dar în leagăn cine-m' şade ?
E (cutare) d-ochi-şi negri
Şi nu şade cum se şade,
Şi coase şi-nghindoseşte,
La fir galben împleteşte.
Şi coase d-un guleraşu,
D-un guler şi d-o batistă.
Guleraşul frate-său,
Batista nuntaşilor.
Ia, te suie-n foişor
Şi ia seama binişor,
Vine să te ia pe tine,
Să te ducă-n ţări streine,
Într-alte ţări, la alţi părinţi,
Să te treacă peste munţi.
Busuioc verde pe masă,
Rămîi gazdă sănătoasă !

5

Colind de fată mare

Ferice, Doamne, ferice,
Ferice de ceşt domn bun,
Ceşt domn bun, jupîn (Ion).
El că are o fată mare,
Fată mare pe (cutare)
Şi mi-o cere-un portar mare,
Portar mare de la porţi.
El că-mi cere,-o zestre-mi cere,
Cere-o mie de mioare,
Tot mioare ochişoare,
Pe la bot sînt gălbioare ;
Şi-m'mai cere, zestre-m'cere,
Cere-o sută de cornute,
Ies în vară tot mai multe ;
Şi mai cere,-o zestre-m' cere,
Îmi cere cincizeci dă berbeci,
Tot berbeci d-aceiaşi beci
Cu lînica poleită,
Cornițele zugrăvite ;

Şi mai cere-o zestre-m'cere,
Cere carul ferecat,
După car, Negru legat,
Ţesălat şi înfrînat,
Cum e bun de-ncălicat.
Toată zestrea mi-o iertară,
Numai fata i-o luară
Şi la munte mi-o urcară,
Peste munţi
La alţi părinţi,
Peste brazi
La alţii fraţi,
Peste grădina cu flori
La alte surori.
Nu te iau ca să-mi fii roabă,
Ci te iau ca să-mi fii doamnă,
Chelăriţa caselor,
Stăpîna argaţilor.

6

Colind de fată

Cununa-i de vineţele,
Fericeas', Doamne, acest domn bun,
Cest domn bun, jupîn (cutare).
El mi-şi are
O fată mare,
Fată mare pe (cutare).
De diminaţă se scula,
Pe ochi negri se spăla,
Cruce cu dreapta-şi făcea,
Cobiliţa şi-o lua,
Cărăruia-şi d-apuca,
Cărăruia cam la vale,
Cam la vale la fîntîni.
La fîntîni
Sînt trei păuni,
Trei păuni,
trei meşteri buni.
Unul calul potcoveşte,
Altul calul netezeşte
Şi-altul cu prunca-mprunjeşte.

Cel ce calul potcoveşte
Mînuşiţa i-o-ntindea,
Batişcioara i-o lua,
Sta pe loc şi l-întreba :
— Ce să faci, voinic, cu ea,
Cununa-te-ai tu cu ea,
Tu cu ea,
            cu greaca sa.
Cel ce calul netezeşte
Mînuşiţa i-o-ntindea,
Inelușul i-l lua.
Stătea-n loc şi l-întreba :
— Ce să faci, voinic, cu el,
Cununa-te-ai tu cu el,
Tu cu ea,
            cu greaca sa.
Cel ce cu prunca-mprunjeşte
Mînuşiţa i-o-ntindea,
Cununiţa i-o lua.
Stă pe loc şi l-întreba :
— Ce să faci, voinic, cu ea,
Cununa-te-ai tu cu ea,
Tu cu ea,
Cu greaca sa.
Dar şi (cutare) d-ochi-şi negri,
Ea să fie sănătoasă
Ca o garoafă frumoasă.

7.

Colind de fată

            Leroloi, Doamne, leo.
Cură, cură rîu repede,
Rîu repede
Pînă-n spete,
D-un lăcşor
Şi-un iezerel.
La mijloc de iezerel,
Crescutu-mi-am,
Născutu-mi-am
D-un călin
Şi d-un mălin.

Prin frunza călinului
Şi printr-a mălinului,
Crescutu-mi-am,
Născutu-mi-am
Legănel de taftă verde.
Dar în leagăn cine-mi şade ?
Şade (cutare) d-ochi-şi negri.
Ea mi-şi coase, bindiseşte,
La fir galben că-mpleteşte.
Ea mi-şi coase d-o batistă,
Batista voinicului
Şi granavdu Murgului.
Cînd ochi negri-şi d-aruncară
Într-o parte, cam la vale,
Cam la vale, cam sub soare,
Vine d-un merean călare.
Nu-i merean cu şaua-i verde
Şi e (cutare) tînăr călare.
Şi nu-mi vine
Cum se vine,
Cu calul trăgînd de frîu,
Cu saiaua-nfiptă-n brîu.
Cum veniră
Aşa-mi sosiră.
Arcu-ntinse,
Punte-mi puse,
Lîngă dînsa că-mi trecuse.
Doamne, mult le şade bine,
Ca două flori într-o grădină :
Dimineaţa înfloreşte,
Peste zi se ofileşte.
Dar şi (cutare) d-ochi-şi negri,
Cadă-i capul de flori multe,
Gîtişor
de gălbiori,
Degeţele
de inele,
Urechiuşi
de cerceluşi.
Dar şi (cutare) d-ochi-şi negri,
Ea să fie sănătoasă
Ca o garoafă frumoasă !

Colind de fată

Cine-şi face de-o cetate ?
Face (cutare) d-ochi-şi negri.
Şi n-o face
        cum se face,
Şi mi-o face-ntr-o ispită,
Într-o ispită,
        într-o pofidă :
În ispita turcilor,
În pofida frîngilor.
Strigă (cutare) din cetate :
— Cine-n lume s-or de-afla,
S-or de-afla,
        s-or deavăra
Să-mi pribidească cetatea ?
Nimerea nu s-or de-afla,
Numai (cutare) s-or de-afla,
S-or de-afla,
        s-or deavăra.
De dimineaţă se scula,
Pe ochi negri se spăla,
Cheile-n mînă le lua,
Cărăruia-şi de-apuca,
Cărăruia cam la vale,
Cam la vale, cam la grajd.
Grajd de piatră descuia.
El în grajd doi cai mi-avea :
Unu-i negru şi-altu-i murg.
Încearcă-şi Negru,
Încearcă-şi Murg.
Rămîi, Negru, cal mai bun,
Cal mai bun şi mai blajin.
Puse şaua, l-înşelă,
L-înşelă,
        l-înrăftură.
Picioru-n scară punea,
Şi pe dînsu-ncălica.
Cărăruia-şi de-apuca,
Cărăruia cam la vale,
Cam la vale, la cetate.
Dar şi (cutare) mi-l vedea
Şi din gură-aşa-i grăia :

— Stai tu (cutare), Făt-Frumos,
Nu-mi pribidi tu cetatea.
Fii domn bun cetăţii mele
Şi eu doamna curţii tale,
Nor' bună-a părinţilor,
Cumnăţica fraţilor,
Stăpîna de-argaţilor.
Dar şi (cutare) d-ochi-şi negri,
Ea să fie sănătoasă
Ca o garoafă frumoasă !

9

Colind de tineri căsătoriţi

Icea-n ceaste curţi
Şi ceaste domnii,
Crescut-am,
născut-am
Doi meri de-a-nfloriţi,
Înfloriţi, mărgăriţi,
Din toamnă săditi,
Din vară rodiţi.
Sus mi-e frunza deasă,
Jos dumbriţa groasă.
Jos la rădăcină,
La verdea tulpină,
Mare horă-mi joacă,
Danţu-mi dănţuieşte.
Danţu cine-l trage ?
(Cutare) cu (cutărica).
(Cutare) Făt-Frumos
Toiag de-a-nvîrteşte,
'N sus mi-l de-azvîrleşte,
În palme-l sprijineşte
Şi se fericeşte :
— Ferice de mine,
Zile ce-am născut,
Parte mi-am de-avut
De taică, de maică,
De-o doamnă de treabă,
Binişor mă poartă :
Cămaşă de in,

Guleraş de fir,
De fir, barbafir ;
Jos la mînicele
Nişte floricele
Parcă sînt lalele.
În vîrfu l-aşti doi meri,
Mi-este-un legănel,
Leagăn de mătase.
În leagăn cine-mi şade ?
(Cutare) d-ochi-şi negri
Coase, bindiseşte,
La fir de-mpleteşte.
Trage cîte-un fir,
Rupe cîte-un măr,
În sus mi-l de-azvîrleşte,
În palme-l sprijineşte
Şi se feriveşte :
— Ferice de mine,
Zile ce-am născut,
Parte mi-am de-avut
De taică, de maică,
De-un domn bun, de treabă,
Binişor mă poartă :
Rochiţă lustriţă,
Croită pe ţîţă
Ş-un brîu cu cutiţe,
Cutiţe cu bold,
Lăşăţel pe şold ;
Colănaş cu zale,
Lăşăţel pe şale.
Domnii dumnealor
Fie sănătoşi
În ştirea lui Cristos !

10

Colind de tineri căsătoriţi

Doi meri de-aluniţi,
De toamnă sădiţi,
De vară-nfloriţi ;
La tulpini de meri,
Mese de boiri,
Danţ de negustori.

Danţul cin' mi-l trage ?
Tînărul Gheorghiţă
Cu cucoana lui
Danţul dănţuieşte
Şi se fericeşte.
Ferice de ei,
De ei de-amîndoi,
Ce parte-am avut
De taică, de maică
Şi de domn frumos,
De domn cuvios,
Ce se poartă bine
În haine bălane
Cu nasturi cutaţi
Pe piept răvărsaţi.
Ce parte-am avut
De maică, de taică,
De doamnă frumoasă
Şi mult cuvioasă
Şi se poartă bine :
Ie nisipie,
Fustă gheorghilie,
Ciorapi roşiori,
Papuci gălbiori,
La tocşor cu flori,
Mult sînt jucători.
Dar nu întodeauna,
Rar la zile mari,
Ziua de Crăciun
Şi-a de Bobotează,
Cînd preoţi botează,
Lumea-o creştinează,
Lumea şi norodu
Şi pe noi pe toţi.
La mulţi ani !

DE NUNTĂ

11

Bradule frumos şi sfînt,
Ca nimenea pe pămînt,
Te-adusei de sus din munte,
Bradule cu frunze multe,

Te-adusei, te-mpodobii,
Martor la nuntă să-mi fii
Şi multă grijă să-mi ţii,
Cît oi sta printre cei vii.
Să-mi porţi grijă de bărbat
Să n-ajung văduvă-n sat ;
Să-mi porţi grijă de copii
Şi viaţa să ne-o mîngîi.

12

Ia-ţi, mireasă, ziua bună
De la tată, de la mumă,
De la fraţi, de la surori,
De la grădina cu flori,
De la fete din uliţă.
Înfloriţi, flori, înfloriţi,
Că mie nu-mi trebuiţi ;
Mie cînd îmi trebuiaţi,
Voi atuncea nu-nfloreaţi.
Taci, mireasă, nu mai plînge
Că la mă-ta mi te-oi duce,
Cînd o face plopul pere
Şi răchita micşunele ;
Doar atunci şi nici atunci,
Ca mireasă nu te-ncurci.
Pînă cînd mireasă eşti,
Ai credinţă că tot creşti,
Că tot creşti şi înfloreşti,
Toată lumea o iubeşti.
După ce te-ai măritat,
De fetie ai uitat,
Te-ai apucat de oftat,
De oftat şi blestemat
Şi nimic n-ai cîştigat,
Că bărbatul e bărbat,
Pune pălăria-n cap
Şi pe poartă a plecat.
Ia-ţi, mireasă, ziua bună
De la tată, de la mumă,
De la fraţi, de la surori,
De la grădina cu flori ;
De la flori de busuioc,
De la fete, de la joc ;

De la flori de lămîiţă,
De la fete din uliţă.
Sărmana bătătura,
Cine te-o mai mătura ?
Păsărica cu coada,
Rîndunica cu pana ;
Muşcata de la fereastră
Va-nceta d-acum să crească.

13

Frunză verde mărăcine,
— Ia-ţi, mireasă, ziuă bună
De la fraţi, de la surori,
De la grădina cu flori ;
De la strat de busuioc,
De la feciorii din joc ;
De la strat de floricele,
De la neamuri din vîlcele ;
De la frunza cea de brad,
De la puiul cel lăsat.
Plînge mireasa cu jale
Că n-o mai purta beteală,
Nici în degete inele
Şi nici în urechi cercei,
Nici n-o şade cu flăcăi.
Cununiţa ta cea verde
Cum te scoate dintre fete
Şi te bagă-ntre neveste.
Şi cu mîna cea de flori
Te scoate dintre feciori
Şi te pune-ntre nurori.
— Cîntaţi, fete, şi priviţi,
Pînă sînteţi la părinţi.
Cîntaţi, fete, florile
Şi vă jucaţi horele.
Dacă vă veţi mărita,
Horele n-oţi mai juca,
Florile n-oţi mai purta ;
Oţi cînta, n-oţi mai cînta,
În casă la soacră-ta,
În tindă la socru-tău,
Afar' de bărbatu-tău.
Foaie verde ş-o alună,
Ia-ţi, mireasă, ziua bună

De la tată, de la mamă,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori,
De la fir de busuioc,
De la băieții din joc.
Frunză verde mărăcine,
Ia-ți, copile, iertăciune
De la mamă, de la nene,
De la cerul cel cu stele,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori,
De la strat de busuioc,
De la flăcăii din joc ;
De la strat cu lămîiță,
De la fete din uliță ;
Din ogradă, de la poartă,
De le fetele cu coadă ;
De la unchi, de la mătușă,
De la tindă, de la ușă.
— Dacă n-ai fost bucuroasă
Ca să-ți vezi fetița-n casă
La spălat, la măturat
Și la făcut de mîncat,
Rămîi, mamă, sănătoasă,
Eu mă duc la altu-n casă.

14

— Soacră mare, soacră mare,
Ce se vede colo-n zare ?
— Un buchet de floricele
Care mă mîndresc cu ele ;
Ce-am născut, ce-am legănat,
Nopțile ce-am picotat.
— Soacră mare, soacră mare,
Cine vine pe cărare ?
— Îmi vine de-o dalbă floare,
Cum nu s-a văzut sub soare.
— Spune, soacră, dacă vrei,
Spune după obicei
Care-s darurile ei ?
— Pămîntul cu florile
Și cerul cu stelele
Și voinicul — brad frumos
Pe care și l-a ales.

FANTASTICE

15

Iana Sinziana

(Sora Soarelui)

Pe buhal de mare
Soarele răsare.
Printre richițele
Sînt nouă argele.
Țese Iana-n ele
Fir și ibrișin,
Lui Soare zăbun ;
Fir și cu mătase,
Lui Soare cămașe.
Soarele-mi sosea
Colea-n richițele,
Soru-si-i spunea :
— Țese, Iano, țese
Și mi te gătește
Și te singhiosește,
Fir și ibrișin,
Lui Soare zăbun ;
Fir și cu mătase,
Lui Soare cămașe,
Că eu oi să te iau
Puternică-n lume,
Soțioară mie.
Iana că-i spunea :
— Soare frățioare,
Bine nu ți-oi zice,
Viermii te mănînce !
Unde s-a văzut
Și s-a pomenit

Să ia sor' pe frate
Să-mi facă păcate,
'N lume făr' de parte
Şi frate pe sor',
Doi dintr-un trupşor ?
Iana că-mi vorbea :
— Soare frăţioare,
Bine nu ţi-oi zice,
Viermii de mănînce !
Şi tu ca să-mi umbli
Nouăsprece ani
Pe optsprece cai
Şi tu ca să-ţi caţi
Poternică-n lume
Să-ţi samene ţie.
Doamne milostive,
Soarele-mi umbla,
Cîţi cai că mi-avea,
Toţi mi-i ologea
Şi mi-i ciuntăvea
Şi el nu găsea
Poternică-n lume.
Doamne milostive,
El că mi-şi sosea
În gură de argea,
Soru-si-i spunea :
— Ţese, Iano, ţese
Şi mi te găteşte
Şi te-mprimeneşte,
Că eu oi să te iau
Poternică-n lume,
Soţioară mie.
Iana răspundea :
— Soare frăţioare,
Bine nu ţi-oi zice,
Viermii te mănînce !
Şi tu ca să-mi faci
D-o scară de fier,
Cuie de oţel
Pîn' la naltul cer,
Pîn' la Dumnezeu
Şi la moş Crăciun
Că e mai bătrîn,

Şi tu ca să-ntrebi
Să ia sor' pe frate
Şi frate pe sor',
'N lume făr' de dor,
Doi dintr-un trupşor ?
Soarele auzea,
D-o căldură da,
Buciumul lua.
El că buciuma,
Scara se făcea,
Pe ea se urca,
Dumnezeu-l vedea,
Să vezi, că-l ştia,
Cu Adam că-l da,
Adam i-arăta
Şi pe cele bune
Şi pe cele rele,
Soarele să vază
Să se pocăiască,
Păcate nu-mi facă,
Lumea-m' prăpădească.
Adam l-împlimba.
În iad că mi-l băga
Şi-n iad ce-auzea ?
Păsărele negre,
Ele că plîngeau
Şi se văitau :
— Vai de noi şi de noi
Şi de maica noastră,
N-au la ce muri,
N-au la ce trăi,
Că ei ne-a făcut,
Nu ne-a botezat,
Nu ne-a creştinat
Şi-n iad ne-a băgat.
Soarele-ntreba :
- Moş Adame, ce-i cu aşte păsărele
Care plîngeau
Şi se văitau ?
Adam că-i spunea :
— Soare frăţioare,
Aştia sînt copii
Şi nebotezaţi,
Şi necreştinaţi,
Şi-n iad sînt băgaţi.

Mai nainte da,
Tot în iad mi-erea,
Să vezi, ce mai vedea ?
Un bordei cam mic :
Dă omul să iasă
Şi porcii nu-l lasă.
Mai nainte da,
Tot în iad mi-era.
O vacă găsea,
Ea iarbă mi-avea,
Slabă că-mi erea.
Soarele-ntreba :
— Da cu astă vacă
Slabă şi mîrşavă,
Ea iarbă mi-avea
Şi slabă şedea ?
— Tot naşu-a dăruit
Şi n-a isprăvit.
Din iad că-l scotea,
'N rai că mi-l băga.
În rai că-mi intra,
În rai ce-auzea ?
Păsărele albe,
Ele că cînta
Şi ciricăia,
Din gură striga :
— Ferice de noi
Şi de maica noastră,
C-au la ce muri,
Şi-au la ce trăi,
Că ei ne-a făcut
Şi ne-a creştinat,
Şi ne-a botezat,
În rai ne-a băgat.
Soarele-ntreba :
— Moş Adame, ce-i cu-aşte păsărele,
Ele că cîntau
Şi ciricăiau ?
Adam răspundea :
— Aştia sînt copii,
Să vezi, botezaţi,
Să vezi, creştinaţi
Şi-n rai sînt băgaţi.
Şi ei că strigau :

— Ferice de noi
Şi de maica noastră,
C-au la ce muri
Ş-au la ce trăi,
Că ei ne-a făcut,
Şi ne-a botezat,
Şi ne-a creştinat,
În rai ne-a băgat.
Soarele-mi sosea,
Nu se pocăia,
Toate le vedea.
El că mi-şi sosea
În gură de argea.
Sonu-si-i spunea :
— Ţese, Iano, ţese
Şi mi te găteşte
Şi te-mprimeneşte,
Eu c-oi să te iau
Poternică-n lume,
Soţioară mie.
Iana răspundea :
— Soare frăţioare,
Bine nu ţi-oi zice,
Viermii te mănînce !
Eu c-oi să te iau
Şi tu ca să-mi faci
D-un pod tot de ceară,
Trăsură de ceară,
Caii tot de ceară,
Vizitiu de ceară,
Crucea de aclaz
Şi Dumnezeu naş.
Soarele auzea,
Buciumul lua,
El că buciuma,
Albine-mi venea,
Să vezi, ca frunza.
Ceară i-aducea,
Toate le făcea.
Nuntaşii sosea,
Fîn la cai că da.
Ariciul venea,
Fînul li-l lua,
Pietre le-aducea,
Semn Soarelui da.

Soarele vedea,
Semn lui i se da
Şi el n-asculta.
Nunta că-mi pornea,
Pe pod mi-ajungea,
Iana că-i spunea :
— Soare frăţioare,
Arată-ţi raza,
Că ne-om cununa,
Să-ţi văz puterea.
Soarele auzea,
O căldură da,
Lemnele crăpa,
Apa că-mi fierbea,
Podul se topea,
În apă cădea,
Nu se cununa.
Peştii că-i prindea
Şi mi-i chinuia.
Dumnezeu-i scotea
Şi mi-i rînduia :
Soarele, ziua,
Şi luna, noaptea,
De văzut să vază,
Să nu se-ntîlnească,
Păcate să-mi facă,
Lumea-mi prăpădească.
Soare răsărea,
Luna scăpăta ;
Ei dor se vedea
Şi nu se-ntîlnea,
Blestemaţi mi-erea.

16

Iana Cosinzeana

Foaie ş-o cicoare,
P-ăl buhaz de mare,
Mie mi se pare
Neagră corăbioară
De maluri trîntită,
De pietre glodită,
De talaz bătută.

În ale răchițele,
La nouă argele,
Țese Iana-n ele.
Țese, tindichește
Fir și ibrișin,
Lui Soare zăbun ;
Fir și cu mătase,
Lui Soare cămașă.
Cînd Soare venea,
La Iana striga :
— Țese, Iano, țese,
Țese, tindichește
Și mi te gătește,
Eu oi să te iau
Soțioară mie,
Din veac în vecie,
Doamne milostive.
Iana ce striga :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Unde s-a văzut
Și s-a pomenit
Să ia sor' pe frate
Să facă păcate ;
Și frate pe sor',
Doi dintr-un trupșor,
Să facă fecior ?
Da Iana zicea :
— Eu oi să te iau,
Da tu mie să-mi faci
D-o scară de os
Din pămînt în jos,
O scară de fier,
Cuie de oțel
Pîn' la naltul cer.
Și tu să te duci
Tot la moș Crăciun,
Că e mai bătrîn
Și la moș Adam,
Să slujești un an.
Soare c-auzea,
Toate le făcea :
O scară de os
Din pămînt în jos

Şi scară de fier,
Cuie de oţel
Pîn' la naltul cer.
La moş Crăciun că se ducea
Şi la moş Adam
Să slujască-un an.
Cînd moş Adam că mi-l vedea,
Cu pravila pe genuchi că era.
Pravila-nchidea,
De mînă pe Soare că-l lua
Şi-n iad că-l băga.
În iad ce vedea ?
Neşte pomişori,
Mult sînt uscăciori ;
Neşte păsărele,
Mul' sînt negrişoare.
Ele-mi ciripea,
Şi ele-mi striga :
— Vai de noi şi vai
De părinţii noştri :
N-au la ce muri,
N-au la ce trăi ;
Nu ne-a creştinat,
Nu ne-a botezat,
Lumînare nu ne-a dat.
Soare că-ntreba :
— Adame, aici de ce-i aşa ?
Adam îi răspundea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Aici sînt copii
Care mor nebotezaţi
Şi necreştinaţi,
Fără lumînare daţi.
Mai nainte că mergea,
Vedea livezile verzi,
Vacile slabe şi topite.
Soarele că-ntreba :
— Aicea de ce-i aşa ?
— Aicea naş c-a dăruit,
Rău că i-a părut,
Aicea nu s-au primit.
Iar pe Soare de mînă că-l lua
Şi-n rai că-l băga.
În rai ce vedea ?

Neşte pomişori,
Mul' sînt verzişori ;
Neşte păsărele,
Mul' sînt gălbioare
Şi sînt albişoare.
Ele-mi ciripea
Şi-mi zicea aşa :
— Ferice de noi,
Ferice de părinţii noştri :
C-au la ce muri
Şi-au la ce trăi,
Că ne-au creştinat
Şi ne-au botezat,
Lumînare că ne-au dat.
Soare că-ntreba :
— Adame, aicea de ce-i aşa ?
Adam îi răspundea :
— Sînt copii care mor botezaţi
Şi sînt creştinaţi
Şi cu lumînare daţi.
Mai nainte că mergea,
Mai nainte ce vedea ?
Vedea locul negru şi pîrlit,
Vacile grase
Şi frumoase.
Soare că-ntreba :
— Adame, de ce-i aşa ?
Adam îi răspundea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Aicea naş c-a dăruit,
Rău nu i-a părut,
Aicea s-au primit.
Soare iar venea,
La Iana trăgea.
— Iano, soru-mea,
Eu că mi-am umblat
Nouă ani pe nouă cai
Care paşte noaptea-n rai :
Patru i-am stătut,
Cinci i-am ciumpăvit,
Potîrnichie n-am găsit,
Potîrnichie-n lume
Să-mi samine mie.

Potîrnichiea mea,
Iana, soru-mea.
Iana dacă vedea şi vedea
Că de soare nu scăpa :
— Măi, Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Eu oi să te iau,
Dar tu mie să-mi faci
D-un pod de ceară
Aci peste mare,
Şi tu să-mi aduci
Patruzeci de popi bătrîni,
Tot pe noi să ne cunune.
Aşa, Soare c-auzea,
Puternic că era,
Numaidăcît că le făcea.
Şi Soare aducea
Patruzeci de popi bătrîni,
Tot pe ei să mi-i cunune.
Iana ce făcea ?
De mînă pe Soare că-l lua
Şi pe pod că se urca.
Din gură mai striga :
— Unde s-a văzut
Şi s-a pomenit
Să ia sor' pe frate
Să facă păcate,
Şi frate pe sor',
Lume făr' de dor,
Doi dintr-un trupşor
Să facă fecior ?
Iana mai zicea :
— Soare luminate,
Ia-ntinde-ţi razile
Să-ţi vedem puterile.
Cînd Soarele
Razile că le-ntindea
Podul că topea,
Iana cu mîna de nas că se lua
Şi-n mare că s-azvîrlea
Şi din gură mai zicea :
— Cînd Soarele la răsărit,
Luna la apus,
Să nu să-ntîlnească
Ca să mai vorbească,

Ca să-i fiu nevastă ;
Cînd Luna la răsărit,
Soarile la scăpătat,
C-a făcut păcat.

17

Cîntecul soarelui

Ostrovel de mare
Cu nouă răzoare,
Cu aracii verzi,
Verzi şi despicaţi,
Argea de pămînt,
Sulul de argint.
'N argea cine-mi ţese ?
Fiica Domnului
Şi-a Cristosului.
Soarele-mi grăia :
— Iano, Simţiano,
Sileşte de-mi ţese
Pînza de mătase,
C-oi să-mi faci cămaşe,
Că eu oi să te iau.
Iana ce-mi grăia ?
— Soare, frăţioare,
Un' s-a pomenit
Şi s-a mai văzut
Să ia sor' pe frate
Şi frate pe sor' ?
N-aibă-n lume dor,
Mai bine să mor !
Soare, frăţioare,
Dacă tu oi să mă iei,
Ia tu ca să-mi faci
D-o scară de fier
Pîn' la naltul cer,
Şi una de os
La Domnul Cristos,
Noi să ne urcăm
Şi să ne-ntrebăm
Dacă s-o cădea
Să ia sor' pe frate

Şi frate pe sor',
Naibă-n lume dor.
Soarele ca un sfînt
Şi ca un puternic
Din palme-a bătut
Şi el mi-a făcut
D-o scară de fier,
Pîn' la naltul cer.
Pe scară se urca,
Acolo de-ajungea,
Cristos poruncea :
— Adame, Adame,
Ia, tu ca să-i iei
Şi tu ca să-i porţi
Prin rai şi prin iad ;
Ceea ce-o plăcea,
Aia ca să-şi ia.
Poftea iadul,
Numai ca s-o ia.
Jos de pe scări se da
Şi-n mare s-arunca.
Soarele ce-mi făcea ?
Nevod că-mi făcea,
De mare, de lung,
Pîn' la naltul cer.
Nevod că-mi băga,
Pe Iana o scotea.
Iana ce-mi grăia ?
— Soare, frăţioare,
Dacă tu oi să mă iei,
Ia, tu ca să-mi faci
D-un pod peste mare,
Cu stîlpi de aramă,
În capul podului
D-o bisericuţă
Cu doi, trei preoţi,
Noi ca să mergem
Să ne cununăm.
Şi ei că mergea :
Mireasa nainte,
Mirele pe urmă.
Iana ce-mi grăia ?
— Soare, frăţioare,
Un' s-a pomenit
Şi s-a mai văzut

Mireasa nainte,
Mirele pe urmă,
Mult nu şade bine !
Din minţi că-l scotea,
În urmă rămînea,
La Dumnezeu se ruga,
Pe cer mi-o azvîrlea.
Iana ce-mi grăia ?
— Soare, frăţioare,
Cînd tu la apus,
Eu la răsărit ;
P-un drum să mergem,
În ochi să ne vedem,
Dar să nu ne luăm.

18

Joi, în sărbători, trei fete surori

Verde izmă creaţă,
Joi de dimineaţă,
Pe rouă, pe ceaţă,
Cu roua-n picere,
Cu ceaţa-n sprîncene ;
Verde de trei flori,
Trei fete surori
Mi-au plecat la flori,
Flori ca să culeagă,
Cununi să-mpletească,
Să călugărească,
Să se mărităscă.
Verde-o viorea,
O ceaţă că da,
Ele-mi rătăcea,
Să sălbăticea,
Ele-n loc că sta,
Urechea-n vînt c-o arunca,
Ele să mi-audă
Ori cocoşi cîntînd,
Sau popă tocînd,
Sau plugari hăind.

Ele n-auzea
Nici popă tocînd,
Nici cocoş cîntînd,
Nici plugari hăind.
Verde salbă moale,
Fata cea mai mare
Mi-apuca pe vale,
Tot pe o cărare.
Verde colelie,
Fata mijlocie
Mi-apuca prin vie
Ca să nu mai vie.
Verde bob sipică,
Fata cea mai mică
Mi-apuca pe luncă,
Tot ca o haiducă,
Unde cucu-mi cîntă,
Lunca mi-o despică.
Cucul că cînta,
Lunca-mi răsuna,
Fata că plîngea,
De cuc se ruga :
— Cuculeţule,
Ibriorule,
Mititelule,
Frumuşelule,
Gingăşelule,
Mititel de trup,
Spornic la cuvînt,
Guşă gălbioară,
Limbă roşioară,
Lasă-te la vale,
Ia-mă-n aripioare,
Scoate-mă la ţară
Să-ţi fiu verişoară.
Cucul că zicea :
— Ba, fetiţo, ba !
Că eu, vezi, am vere
Cîte vara pere.
Cucul ce făcea ?
Mai sus se suia,
Mai frumos cînta,
Lunca-mi răsuna,
Fata că plîngea,
De cuc se ruga :

— Cuculețule,
Ibriorule,
Mititelule,
Frumușelule,
Gingășelule,
Mititel la trup,
Spornic la cuvînt,
Gușă gălbioară,
Limbă roșioară,
Lasă-te la vale,
Ia-mă-n aripioare,
Scoate-mă la țară
Să-ți fiu surioară.
Cucu că zicea :
— Ba, fetițo, ba !
Că eu am surori
Cîte vara flori.
Cucul ce-mi făcea ?
Mai sus se suia,
Mai frumos cînta,
Lunca-mi răsuna,
Fata că plîngea,
De cuc se ruga :
— Cuculețule,
Ibriorule,
Mititelule,
Frumușelule,
Gingășelule ;
Mititel la trup,
Spornic la cuvînt,
Gușă gălbioară,
Limbă roșioară,
Lasă-te la vale,
Ia-mă-n aripioare,
Scoate-mă la țară
Să-ți fiu soțioară,
De la inimioară.
Cucul c-auzea,
Jos că se lăsa,
Peste cap se da,
Voinic se făcea,
În brațe c-o lua,
'N față o săruta ;
Peste cap se da,
Cuc că se făcea,

'N aripi c-o lua,
La ţară-o scotea.
Fata ce făcea ?
În cas' că intra.
Cucul ce-mi făcea ?
Pe gard s-aşeza.
Mama fetii ce-mi făcea ?
Ea mi-l huiduia
Şi-l zburăturea.
Fata că-i zicea :
— Mamă, mama mea,
Nu-l mai huidui,
Nu-l zburături
Şi ia cucul, mamă,
Şi pune-l pe ladă
Şi dă-i turtă caldă ;
Dă-i miere de roi
Ca să stea la noi
Şi cu miez de nucă
Să nu se mai ducă.

19

Ivan Iorgovan

Sus pe Cerna-n sus,
Mulţi voinici s-a dus,
Capul şi-a răpus.
Cine mi-a rămas ?
Ivan Iorgovan,
Fecior de mocan
Şi de mocăncuţă,
Ce fecior, drăguţă !
El că mi-şi mergea
Prin sloiuri de munte,
Prin tufe mărunte ;
Prin munţii cărunţi,
Prin brazii mărunţi.
La Cerna-mi mergea
Din gură striga :
— Cernele, Cernele,
De-ai fi vorbitoare,
Cum eşti curgătoare,

Ceartă-ţi urletul,
Moaie-ţi talazul
Şi-arată-mi vadul
Să trec cu Murgul,
Eu ca să-mi vînez
Fată sălbatecă,
Mare năprasnică,
Frumoasă groaznică.
— Ivane, Ivane,
Lasă-te la vale
Unde-i apa rară.
Sînt două surcele
Să treci tu pe ele,
Tu ca să vînezi
Fată sălbatecă,
Mare năpraznică,
Frumoasă groaznică.
Ivan auzea,
La vale-o lua.
La coadile ei,
E două surcele,
Trecea el pe ele.
El că mi-şi vîna
Prin sloiuri de munte,
Prin tufe mărunte ;
Prin munţii cărunţi,
Prin brazii mărunţi.
Cu cine era el ?
Cu Visla copoaica.
Visla că-mi găsea
Fată sălbatecă,
Mare năpraznică,
Frumoasă groaznică.
Lîngă ea se da,
Ţîţa i-o-mbuca,
Fata că striga :
— Ivane, Ivane,
Ceartă pe Visla,
Visla copoaica,
Că-mi rupe ţîţa ;
Ceartă-ţi ogăreii
Că-mi rupe cerceii.
— Nu cert pe Visla,
Să-ţi rupă ţîţa,

Că eu am plecat,
Eu ca să vînez
Fata sălbatecă,
Mare năpraznică,
Frumoasă groaznică.
Fata-i răspundea :
— Ivane, Ivane,
Nu sînt fata sălbatecă,
Eu am fost bucătăreasă,
Tu erai fecior din casă.
Eu nişte bucate-am vărsat,
D-aia am rătăcit,
M-am sălbătăcit.
Ivan n-o credea,
Pe cal mi-o punea,
Cu ea că-mi pleca.
Fata ce zicea ?
— Ivane, Ivane,
Blestemul de fată,
De fată curată,
Să te-ajungă-ndată,
'N mijloc de apă,
Să mi te faci piatră.
Ivan n-o credea,
Tot nainte da,
Fata blestema,
La Cerna-mi venea :
— Cernele, Cernele,
D-ai fi vorbitoare,
Cum eşti curgătoare,
Ceartă-ţi urletul,
Moaie-ţi talazul
Şi-arată-mi vadul
Să trec cu Murgul.
Că eu mi-am vînat
Fata sălbatecă,
Mare năpraznică,
Frumoasă groaznică.
— Ivane, Ivane,
Lasă-te la vale,
Unde-i apa rară.
La coadile mele,
E două surcele
Să treci tu pe ele.

Fata iar striga :
— Ivane, Ivane,
La mijloc de apă
O să te faci piatră.
Blestemul de fată,
De fată curată,
O să te-ajungă-ndată,
Ca să te faci piatră.
Ivan n-o credea,
Nici n-o-nţelegea,
Pe Cerna pleca.
În mijloc de apă,
Mi se făcea piatră.

20

Ivan Iorgovan

Verde de sacîz,
Sus pe Cerna, sus,
Mulţi voinici s-a dus,
Şi toţi s-a răpus,
Şi n-au mai ajuns.
Cine mi-a rămas ?
Ivan Iorgovan,
Fecior de mocan
Şi de mocîrţan,
Călare pe cal.
Calu-i dobrogean,
Voinic Iorgovan.
Sus pe Cerna mică,
Am o ibomnică,
Mare năpraznică,
Fată sălbatică.
Ivan ce-mi făcea ?
El p-un munte se suia.
P-ăl picior de munte,
Plimbă-mi-se-mplimbă.
Dar cine se-mplimbă ?
Ivan Iorgovan,
Fecior de mocan
Şi de mocîrţan,
Cu Vijla nainte.

Ivan cat-o parte,
Vijla cată două.
Ivan ce-mi căta ?
Fată sălbatică,
Mare, năprasnică.
O iubise cît o iubise
Şi cu foc mi-a oropsise.
Vijla c-o găsea,
Ţîţa i-o-mbuca,
Cercei îi rupea.
Fata că-i zicea :
— Ivane, Ivane,
Bade Iorgovane,
Ceartă-ţi pe Vijla,
Mi-a-mbucat ţîţa ;
Ceartă-ţi tu şoimeii,
Mi-a-mbucat cerceii.
Ivane, Ivane,
Bade Iorgovane,
Nu-ţi aduci aminte,
Cînd eram la-mpărat,
Eu bucătăreasă,
Tu băiat în casă ?
Te-mbucătuream
Şi mi te-ngrijeam.
Ivane, Ivane,
Bade Iorgovane,
Te-o ajunge-ndată
Blestemul de fată,
De fată curată,
De te-oi face piatră
La mijloc de apă.
Ivan ce-mi făcea ?
Certa pe Vijla,
Îi lăsa ţîţa ;
Certa el şomeii,
De-i lăsa cerceii.
Ivan ce-mi făcea ?
La Cernelea că-mi venea,
Din gură zicea :
— Cerneleo, Cerneleo,
Apă curgătoare
De la deal la vale,
De-ai fi vorbitoare
Cum eşti curgătoare,

Ceartă-ți urletul,
Moaie-ți talazul
Și-arată-ți vadul,
Să trec cu calul.
Cernelea așa-mi făcea.
'Și certa urletul,
'Și muia talazul,
'Și-arăta vadul,
Treacă cu calul.
La mijloc de apă,
Mi-l ajunse-ndată
Blestemul de fată,
De fată curată
De se făcea piatră.
Șoimeii că-l văd,
La el se reped.

21

Ivan Iorgovan

Sus, pe Cernea-n sus,
Mulți voinici s-a dus.
Care cum s-a dus,
Toți că s-a răpus.
Unul mi-a rămas,
Îl chema Ivan,
Ivan Iorgovan,
Fecior de mocan.
El că mi-a rămas,
Singurel pe cal,
Pe cal, pe cîrlan,
Cîrlan de cinci ani.
Și el se ducea,
Tot pe Cernea-n sus,
Singurel pe cal,
Cu ogarii-n zgardă,
Cu șoimel pe mînă,
Multu-i șade bine !
Dar cum se ducea
Tot pe Cernea-n sus,
Din gură-mi grăia :
— Cerneleo, Cerneleo,

Apă curgătoare,
Cum eşti curgătoare,
Să-mi fii vorbitoare
Şi tu ca să-mi spui,
Eu pe un' să trec,
Colo-n d-aia parte.
Cernelea-nceta,
Valu-şi alina
Şi lui că-i zicea :
— Ivane, Ivane,
Lasă-te la vale,
Unde-i apa moale,
Unde apa-mi curge,
Pietrile-mi rămîne
Şi tu ca să-mi calci,
Tot din stană-n stană
Şi din piatră-n piatră,
Pînă-n d-aia parte.
El acolo mergea
Şi el cînd călca,
Tot din stană-n stană
Şi din piatră-n piatră,
Pînă-n d-aia parte.
Dar în d-aia parte
Ogari ce-mi vîna ?
Sub stana de piatră
O fată sălbatică,
Mult mi-este groaznică.
Ogari c-o lătra,
Fata-mi cuvînta,
Ea mi-l cunoştea,
Din gură-i zicea :
— Ivane, Ivane,
Ceartă-ţi tu Vidra,
Că-mi rupe vìna
Şi eu te-oi blestema,
Blestem, măi, de fată,
Te-o ajunge-ndată,
La mijloc de apă,
Unde Murgu-noată.
Şi ea-i mai grăia :
— Ivane, Ivane,
Da ştii ori nu ştii
Că noi am slujit
La domn Ştefan-vodă,

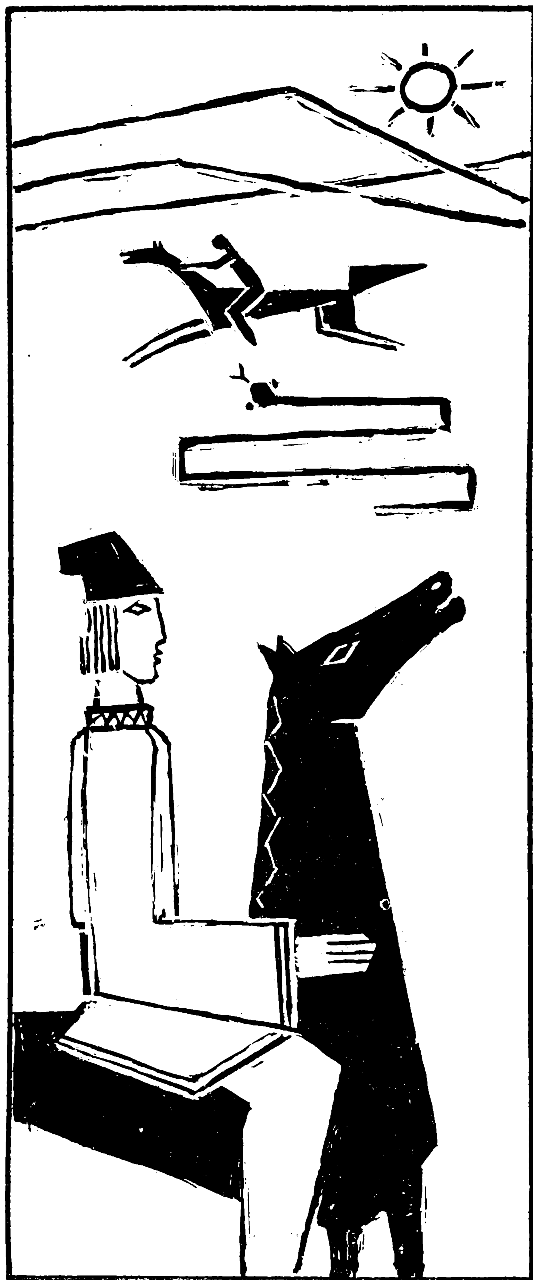
Tu fecior din casă,
Eu fată de masă.
Şi noi am pripit,
Păcate-am făcut ;
Eu de frica taicăi,
De ruşinea maicăi,
Eu am pribegit
Şi eu c-am fugit,
Pe-aicea-am venit,
M-am sălbăticit
Şi m-am pustiit.
Ivan n-ascultа,
Vidra mi-amuţa,
Vinele-i rupea,
Acolo o lăsa,
Îndărăt se-ntorcea,
Vidra c-o muşca
Şi mi-o sîngera,
Fata-l blestema,
Blestem, mări, de fată,
Mi-l ajungea-ndată,
La mijloc de apă,
Unde Murgu-noată,
Cernea se umfla,
Valul şi-l pornea,
Pe Ivan l-îneca.
Ogarii-i rămînea
Şi pe mal urla,
Pe el mi-l jelea.

22

Şarpele

Savai, o babă bătrînă,
Savai, cu cîrjile-n mînă,
De la dalbe tinereţe
Pîn' la adînci bătrîneţe
Fiu din trup că n-a făcut.
Cînd a fost la bătrîneţe,
Atunci mi-a păcătuit,
D-un Făt-Frumos mi-a făcut,
Cîndu-i cade cu urît
Şi-i e ciudă pe pămînt.

Ea-l scălda şi-l înfăşa,
Şi-n copaie mi-l punea,
Şi cu stînga-l legăna,
Şi cu dreapta se-nchina,
Şi din gură că-i zicea :
— Liu-liu, liu-liu, culcă-mi-te,
Culcă-mi-te, alină-mi-te,
Pui de şarpe sugă-mi-te !
Ea de mic îl blestema,
Dar cînd ea mi-l blestema ?
Săvai, tot la zile mari,
Cînd intră popa-n altar,
Cînd mi-e cerul descheiat
Şi-ngenunche-o lume toată,
Ea atuncea-l blestema.
Şi Dumnezeu se-ndura
Şi ruga i-o asculta,
Şarpe din cer trimitea
Şi cu Făt-Frumos se măsura
Şi şarpele l-aştepta
Pînă de vîrstă se făcea.
Atunci Făt-Frumos ce-mi făcea ?
La vînătoare-mi pleca,
Vînat babei i-aducea,
Bine babei că-i părea
Şi-atunci nu-l mai blestema.
Da-ntr-o zi ce mi-şi făcea ?
Făt-Frumos că se gătea,
'N grajd de piatră că-şi intra,
D-un căluşel că scotea,
Un căluşel cam potrivit,
Cu cioltarul mohorît
Şi cu ciucuri de argint,
Făcea dîră pe pămînt.
Da' pe unde el vîna ?
Săvai, prin cîmpul Nistrului,
Săvai, şi-al Bacăului,
Săvai, şi al pustiului.
Toată ziua că-mi vîna
Şi nimica nu-mi găsea,
Tot semne i se făcea !
Cînd era soare-n diseară,
Prinde-un pui de turturea,
Tot semne i se făcea,
Multu-i e inima rea !

Pe el noaptea l-apuca,
De foame nu mai putea
Și de sete-asemenea.
La cîte puțuri trăgea,
Tot seci, frate, le găsea,
Mare semne-i se făcea !
Pe el noaptea l-apuca,
Nu știa-ncotro s-o ia !
Nu-ș' cum ochii și-arunca,
Mică flacără vedea,
El acolo că-mi trăgea,
Ca să-și frigă turturea,
Să-și potolească foamea,
El acolo c-alerga.
Cînd acolo mi-ajungea,
Vai, săracul ce vedea !
Frig de moarte că-l lua,
Șarpele-mi păcătuia,
Șarpele și cu șerpoaica,
Ei în coadă se-nnoda
Și-n fălci, mări, se-nclești,
Privea să facă păcatul.
Dar Făt-Frumos ce zicea ?
Bună seară că mi-și da,
Șarpele se zvîrcolea
Și din gură că-i grăia :
— Și mulțumescu-ți, Făt-Frumos,
Pe unde, mări, mi-ai fost,
Că eu pe tine te-am cătat
În tot cîmpul Nistrului,
Săvai, și-al Bacăului,
Săvai, și-al pustiului.
Descalecă să te sug,
Că pe tine din pruncie
Maică-ta mi te-a dat mie.
Atunci Făt-Frumos ce-mi făcea ?
La urechea calului s-apleca
Și din gură că-i zicea :
— Murgule, Murgule,
Cal de izbîndă,
Cin' te-a lăudat,
Eu te-am cumpărat,
Cît mi-a cerut eu i-am dat,
Ca de unde-oi da să scap.

Atunci calul întorcea
Şi la fugă c-o lua.
Şarpele după el se lua,
Nouă rînduri de loc fugea,
Socotea că-mi izbîndea
Şi de şarpe c-o scăpa.
Da' cînd ochii-ndărăt şi-arunca
Vede-şi capul şarpelui
La chişiţa Murgului.
Dar Făt-Frumos ce-mi făcea ?
Friguri de moarte-l lua,
Mîna-n buzunar băga,
D-un zgîrbăcel că scotea.
Zgîrbăcel
cam mititel,
În şase viţe mi-e-mpletit
Şi la cap mi-e plumbuit,
Cu trei dramuri de argint.
Zgîrbăcelul mi-aducea,
Cal peste burtă-ncingea.
Unde ăl cal se smucea,
'N nouă rînduri de loc că-mi fugea.
Cînd ochii că-şi arunca,
Vede-şi capul şarpelui
Sus în sapa Murgului,
Scurtarea voinicului !
Şarpele se zvîrcolea
Şi-n coadă mi-l înnoda,
De pe cal jos că mi-l da,
De trei ori roată că-i da,
Jumătate l-mbuca,
Jumătate nu mai poate,
Tot de arme ferecate,
De săbii încrucişate.
Toată noaptea că-mi ţipa,
Dar pe-acolea se afla
D-o mică cîrciumărească
Şi la ea-n gazdă mi-era
D-un Făt-Frumon Iortoman,
C-un cal negru, dobrogean.
El din somn că se scula
Şi din gură că-mi grăia :
— Ai, dadă cîrciumărească,

De cînd te-ai cîrciumărit
Mulţi ibomnici c-ai făcut,
Că nu pot să odihnesc.
Cîrciumăreasa ştia
Şi din gură că-i zicea :
— Ale, nene Iortomane,
Nu-s ibomnici d-ai mei
Şi-ala e d-un Făt-Frumos,
Pe el şarpele că-l suge.
Atunci Iortoman se scula
Şi din gură că-i zicea :
— Hai, dadă cîrciumăreasă,
Adu-mi o cupă de vin,
Adu-mi una, adu-mi două,
Adu-mi cupe pînă-n nouă.
Pînă curaju-i venea,
Şi-atunci el că se gătea
Şi pe cal încălica
La Făt-Frumos că pleca
Şi din gură că-i zicea :
— Tot o să mor eu odată,
Să scap voinic de la moarte,
Săvai, din gură de şarpe.
Acolo cînd mi-ajungea,
El din gură că zicea :
— Şerpuliţă,
dinţi de criţă,
Lasă trupul tinerel
Că te tai prin jumătate,
Să-mi răscumpăr din păcate !
Şarpele se zvîrcolea
Şi din gură că-i zicea :
— Ale, nene Iortomane,
Bate-ţi calul pe de-a-ntregul
Şi te du şi fugi de mine,
Că nu-i bine nici de tine,
Că p-ăsta că l-oi vărsa
Şi după tine m-oi lua.
Atunci Iortoman grăia :
— Tot am să mor eu odată,
Să scap voinic de la moarte,
Săvai, din gură de şarpe.
Mîna la brîu că-mi punea,
D-un livorvel că-mi scotea

Şi-n şarpe că-l descărca,
Nimic şarpelui că-i strica,
Tot mai rău îl necăjea.
Că p-ăla că mi-l vărsa
Şi după el s-aşeza
Şi la goană mi-l lua,
Nouă rînduri de loc fugea
Şi-acolea că-mi izbîndea
Şi de şarpe c-o scăpa.
Dar Iortoman ce făcea ?
El curajul şi-l ţinea,
Mîna la brîu c-o punea,
D-un paloşel că-mi scotea.
Paloşelul mititel
Şi cu vîrful de oţel,
Drept în gură i-l punea
Şi pînă-n coadă-l spinteca,
De pe cal jos că-l trîntea,
Mici bucăţele mi-l făcea
Şi-acolo că mi-l lăsa,
La Făt-Frumos se-ntorcea,
Văitîndu-se că-l găsea
Şi de el că se ruga
Şi din gură că-i zicea :
— Ale, nene Iortomane,
Văz eu că n-o să mai scap,
Tu pe cal că să mă pui
Şi colo-n deal la stînă să mă urci
Şi oile să le mulgi,
Uluce cu lapte să le umpli
Şi pe mine să mă scalzi.
Ce folos
că mi l-a scos,
Că pe el acolo l-a dus,
În lapte dulce l-a scăldat,
Dar laptele-l albăstrea
Tot de posoacă de şarpe.

23

Cîntecul şarpelui

Frunză verde trei spanace,
Ţipă, neică, şi nu tace ;

De trei zile şi trei nopţi,
De cînd ţipă şi nu tace,
Ţipă fiuleţ în mă-sa,
De trei zile şi trei nopţi.
Mă-sa că se necăjea,
Să vezi, frate,-i dăruia,
Frate, vezi, avuţia,
Voinicelul nu tăcea.
Să vezi, mă-sa-l dăruia,
Şi la şarpe-l dăruia,
Şi din gură aşa zicea :
— Lulă-mi-te,
culcă-mi-te,
Pui de şarpe sugă-mi-te,
Pui de şarpe-al Nistrului,
De pe apa Prutului,
Din casele Vîrcului.
Cînd mă-sa că-l blestema
Şi la şarpe-l dăruia,
Atunci voinicu-mi năştea.
Pui de şarpe că-mi sosea,
Sub talpa casei m-intra.
Povîrni voinic p-un an
Şi şarpele tot p-un an ;
Povîrni voinic pe doi,
Şi şarpele tot pe doi,
Ochii-n cap ca de cotoi ;
Povîrni voinic pe trei,
Şi şarpele tot pe trei,
Sălta casa din temei ;
Povîrni voinic pe patru
Şi şarpele tot pe patru ;
Povîrni voinic pe cinci,
Şi şarpele tot pe cinci,
Ochii-n cap de licurici ;
Veni voinicul pe şase
Şi şarpele tot pe şase ;
Veni voinicul pe şapte,
Şi şarpele tot pe şapte,
Sălta casa jumătate ;
Veni voinicul pe opt
Şi şarpele tot pe opt,
Pîn' la zece că mergea.
De la zece
nu mai merge.

El din coadă că plesnia,
Casa peste cap mi-o da
Şi-afară, frate,-mi ieşea
Limbile că le scotea,
Spre băiat le arăta,
Băiatul se speria,
Dosu la mă-sa că da.
Mă-sa sama că-i ştia
Şi de arme l-înţesa,
Bine că-l împremenea.
Să vezi, mă-sa ce-mi făcea ?
Fuga dosu că mi-şi da
Şi în grajd, frate, că da
Şi pe Surul că-l scotea,
În mîna băiatului că-l da,
Băiatul că-ncălica,
Drumuleţul că-şi lua.
Şarpele nu mi-l simţea,
Ocol casei, frate,-i da,
Pe voinic nu-l mai vedea,
Urmuliţa i-o lua ;
După băiat se lua,
Calea jumate-l prindea
Şi cu coada că-l plesnea,
De pe cal jos îl trîntea,
Jumătate-l înghiţea,
Jumătate nu mai poate
Tot de arme ferecate
Şi de dalbele-i saidate.
Mai e un pustiu de albiu,
Îi şade-n gură ca un frîu.
Nici nu-l bea,
nici nu-l mînca,
Pe voinic îl chinuia.
Dar voinicul ce-mi făcea ?
Cît căta de se uita,
Să vezi, pe drumul cel mare,
Tare pulberea că zboară,
Tare venea şi sosea
D-un tînăr de moldovean
P-un cal galben dobrogean,
Pe lîngă şarpe că da.
Atunci voinicul striga :
— He, tînăr de moldovean,
Ce-ţi baţi Murgul

Şi-ţi ţii drumul ?
Vină, frate, şi mă scoate,
Iată din gură de şarpe,
Să-ţi fiu frate pîn' la moarte.
Şi din gură că-i spunea,
Şi şarpele că zbiera :
— Măi tînăr de moldovean,
Bate Murgul,
ţine-ţi drumul,
Că oi sta,
m-oi mînia,
P-ăsta că l-oi lepăda
Cît dai cu zburătura,
Curînd ţi-oi scurta viaţa
Şi de mine n-ai scăpa
Nici în cer, nici pe pămînt
Şi nici sus la Dumnezeu,
Unde-am judecat şi eu.
Dar voinicul c-auzea,
De pe cal jos că sărea,
Voinicul se supăra
Şi cu calul că vorbea :
— Calul meu, căluţul meu,
Eu, frate, cînd te-am luat
De cal bun şi lăudat,
Bani cu ghiotura c-am dat
Şi pe tine te-am luat.
Mai poţi tu la bătrîneţe
Ce puteai la tinereţe ?
— Hei, stăpîne dumneata,
Atuncia la tinereţe
Mi-era carnea ca roua
Şi vîna, vezi, ca aţa,
Da acu la bătrîneţe
Mi-este carnea ca fierul
Şi vîna ca oţelul,
Uitătura mi-e lupeşte
Şi s-aruncă ogăreşte,
De ce fug,
d-aia mă duc.
Iar pe cal că-ncălica
Şi-nspre şarpe că pleca.
Da, să vezi, unde pleca ?
În răsăritul soarelui,
Nevederea şarpelui.

Şi cu şarpele vorbea :
— Măi, poclete dumneata,
Ia, cască tu guriţa
Să-ţi tai eu cureluşa ;
Cuţitaşu d-o cădea,
P-ăsta, frate, l-oi mînca,
Că mă-sa l-a dăruit,
Din pîntece nefăcut,
Ţie ţi l-a dăruit.
Să vezi, şarpele-asculta,
Puţin gura şi-o căsca.
Să vezi, voinic ce-mi făcea ?
Paloş în gură-i băga,
Jumătate-l sfîşia
Şi pe cal că-ncălica,
Trăgea voinic, se ducea.
Mîna-n buzunar băga,
D-un zgîrbaci, frate, scotea,
Calul, frate, l-atingea,
Cu pămîntul s-aşternea.
Dar şarpele ce-mi făcea ?
Tăiat, frate, se găsea,
Pe voinic îl lepăda
Cît dai cu zburătura,
După alaltu se lua,
Cu cît, cu cît să mi-l ia,
De pe cal că mi-l trîntea.
Bătea ochiul şarpelui
Sus în sapa calului,
Unde voinicul scăpa ?
La trestia, vezi, cea naltă,
Unde-a mai scăpat odată.
Dincolo că mi-şi trecea,
Chibritul că mi-l scotea,
Foc trestiei, frate,-i dat,
Vîlvoare mare făcea
Şi şarpele că-mi sosea.
Căta ici, căta colea,
Cu limbile pipiia,
Tot de vîlvoare că da.
Şarpele se necăjea,
L-ustura tăietura.
El, frate, se necăjea,
Punea falca la pămînt
Şi coada-i fluiera-n vînt.

Şi prin vîlvoare mergea,
La jumate că ajungea,
Vîlvoarea că-l cutropea,
Ochii din cap că-i sărea,
Şarpele se prăpădea.
Arde şarpe şi plesneşte,
Voinic bea, se-nveseleşte.
După ce şarpe c-ardea,
Dar voinicul ce-mi făcea ?
Iar pe cal că-ncălica,
Înapoi se-napoia,
La frati-său că-mi venea,
Batista că mi-o scotea,
Să vezi, frate, că-l ştergea
De balele şarpelui ;
În lapte dulce că-l scălda,
De-i potolea durerea.
Cînd afară că-l scotea,
Bine, frate, se făcea.
Paloşele-ncrucişa,
Fraţi de cruce se prindea,
Frumoasă masă-ntindea,
Amîndoi că se cinstea
Şi-i săruta, vezi, mîna,
Că i-a lungit viaţa.

24

Şarpele

Foaie verde bob negară,
La un colţuleţ de ţară
Se mi-şi vede o căscioară,
E-o femeie văduvioară.
Foaie verde şi-o lalea,
Dar femeia că-mi năştea,
D-un prunc, frate, că-mi năştea,
Iar pruncul ce mi-şi făcea ?
Ţîţele nu le sugea,
Zotoanele le strîngea.
Iar mă-sa ce mi-i zicea ?
Din guriţă blestema :

— Suge, maică, țîțele,
Nu strînge zotoanele,
Suge-mi-te-ar șarpele,
El să te sugă de barbă,
Cînd ți-o fi lumea mai dragă.
Foaie verde și-o lalea,
Pruncul mare se făcea,
După vînat că-mi pleca,
Tot cu săbii argintate,
Cu buzdugane-mbrodate.
Și-mi vîna ce mi-și vîna,
El acasă se-ntorcea
Și pe prispă se culca.
D-un vis mare că-mi visa
Unde șarpele-l sugea.
În sus, frate, că-mi sărea,
Înspăimîntat ce era !
Drept la mă-sa că-mi trăgea,
Din guriță așa-i grăia :
— Mamă, măiculița mea,
Cui, mamă, m-ai rînduit,
De cînd eram copil mic ?
Iar mă-sa că mi-i zicea :
— Eu, maică, te-am rînduit,
De cînd erai copil mic,
Țîțele nu le sugeai,
Zotoanele le strîngeai,
Șarpelui, viteazului,
Din colțul porumbului,
La puțul vîrcolului,
Pierderea voinicului,
Tot la stratul șarpelui.
Iar băiatul c-auzea,
După vînat că-mi pleca,
Tot cu săbii argintate,
Cu buzdugane-mbrodate.
Și-mi vîna ce mi-și vîna,
D-o sete că-l coprindea,
Cale d-o zi că-mi era
La puțul vîrcolului.
El într-un ceas se ducea,
Apă, frate, că-mi scotea,
Sufletul de-și răcorea.
Cînd ochii că-și azvîrlea,

Vedea praful şarpelui
Sus la naltul cerului.
Iar băiatul ce-mi făcea ?
El, frate, că se ruga,
La Dumnezeu se ruga
Din guriţă aşa-mi grăia :
— Dac-o fi praful de şarpe,
Să se înalţe la cetate ;
Iar de-o fi praful de vînt,
Să se-aştearnă la pămînt.
Foaie verde şi-o lalea,
Cînd şarpele că-mi sosea,
Drept la băiat că-mi trăgea,
La puţul vîrcolului,
Tot la stratul şarpelui,
Pierderea voinicului.
Iar şarpele ce-i zicea ?
— Bine-ai făcut de-ai venit,
Căci mă-ta te-a rînduit,
De cînd erai copil mic,
Mie ca să te mănînc.
Cînd şarpele l-înghiţa,
Jumătate l-înghiţa,
Jumătate rămînea,
Tot de săbii argintate,
De buzdugane-mbrodate.
Foaie verde şi-o lalea,
D-un moldovean că-mi sosea.
El călare că mi-era
Şi pe drum că mi-şi trecea.
Iar băiatul ce-i zicea ?
— Moldovene dumneata,
Pune mîna de mă scapă,
De mă scapă de-acest şarpe,
Ţi-oi fi frate pîn' la moarte.
Iar moldovean c-auzea
Şi la drum că mi-şi pleca.
Şi mergea ce mi-şi mergea,
El aminte-şi aducea,
Mîna-n glugă că băga,
D-o ploschiţă că scotea,
Plină de spirt că era
Şi la gură c-o punea,
Alt curaj că-i mai venea.

Din guriță așa-mi grăia :
— Aoleo, ce făcui, frate !
Lăsai voinicel la șarpe,
Mă umplusei de păcate !
Înapoi că se-ntorcea,
Drept la șarpe că-mi trăgea,
Paloș din teacă-mi scotea,
Pe mischiu mi-l atingea,
Toată rugina-i cura.
Socoteala și-o făcea :
Să mi-l taie de la gît,
Nu se-ndura de voinic.
Cu paloșul că-mi dădea,
Șarpele-n două-l tăia.
Iar moldovean ce-mi făcea ?
El pe cal încăleca,
Lua drumul d-a lungul,
Cîmpul d-a curmezișul
Și fugea ce mi-și fugea,
Ochii-ndărăt și-azvîrlea,
Vedea capul șarpelui
La chișița calului.
Iar moldovean ce-mi făcea ?
Iar fugea ce mi-și fugea,
Ochii-ndărăt și-azvîrlea,
Vedea ochii șarpelui
Tot ca para focului
La chișița calului.
Iar moldovean ce-mi zicea ?
El cu calul că-mi vorbea :
— Calule, călușul meu,
Eu pe tine cînd te-am luat
Colea din tîrg din Bîrlad,
Pungulița mi-am vărsat
Tot ca p-un cal lăudat,
Pe cine-oi goni să prinz
Și lanțul să i-l întinz.
Iar calul ce mi-i zicea ?
— Stăpîne, stăpîne-al meu,
Eu trag vînt
pe supt oblînc,
Și-aștern burta la pămînt,
Și fac picioarele pană,
Și te-asvîrl într-altă țară.

Mai fugea ce mai fugea,
D-o mănăstire-mi dădea.
Iar moldovean ce-mi făcea ?
În mănăstire intra,
(Şarpele-afar' rămînea)
La Dumnezeu se ruga
Ca să-mi bată d-un vînt rece.
D-un vînt rece că-mi dădea,
Şarpele că-l amorţea,
Moldoveanul că-mi ieşea,
Tot de şarpe se lovea.
Iar şarpele că-i zîcea :
— Moldovene dumneata,
Acuş, frate, te-aş mînca,
Dar n-am unde te băga,
Iar tu, frate, să mi-şi faci,
Capu-n patru să mi-l spargi,
Să iei piatră nestemată
Cît costă o ţară toată.
Iar moldovean ce-mi făcea ?
Paloş din teacă-mi trăgea,
Capu-n patru că-i făcea,
Lua piatră nestemată
Cît costă o ţară toată.
Iar moldovean ce-mi făcea ?
'Napoi, frate, se-ntorcea
La puţul vîrcolului,
Tot la stratul şarpelui,
Pierderea voinicului.
La frate-său se ducea,
Mîna cu el că-mi dădea,
La o tîrlă mi-l ducea,
'N lapte dulce că-l băga,
Tot veninul i-l trăgea,
Fraţi de cruce se prindea.

25

Bistriceanu

Şi-am zis verde sălcioară,
La un colţuleţ de ţară
E-o femeie văduvioară,

La un cap de pisculeţ
Mi-a născut un prunculeţ.
Năştea femeia în casă
Şi şerpoaica pe sub casă.
După ce prunc se năştea,
Trei zile, trei nopţi plîngea,
Limba-n gură n-o băga.
Să vezi, mă-sa ce-mi făcea ?
Furca-n brîu că şi-o punea
Şi-n troacă mi-l aşăza,
Cu picioru-l legăna
Şi din furcă îmi torcea,
Din guriţă-l blestema :
— Lulă-mi-te, culcă-mi-te,
Pui de şarpe sugă-mi-te
Or acu, or altă dată,
Blestemul să nu te treacă ;
Dacă nu-n copilărie,
Să te sugă-n flăcăie,
Cînd ţi-e lumea dragă ţie.
Pruncul nu se potolea,
Trei zile, trei nopţi plîngea.
Să vezi, mă-sa ce-mi făcea ?
Ea-n poală că mi-l lua,
Ţîţa-n gură că-i punea,
Din guriţă-l blestema :
— Suge, maică, ţîţile,
Sugă-mi-te-ar şarpile
Ori acu, or altă dată,
Blestemul să nu te treacă.
Şi-am zis verde leuştean,
Creştea Bistricean di-un an,
Şarpele mi-erea de doi,
Ochii-n cap ca de cotoi ;
Creştea Bistricean de doi,
Şarpele mi-erea de trei,
Ochii-n cap ca de strigoi ;
Creştea Bistricean de patru,
Şarpele mi-erea de cinci,
Ochii-n cap de licurici ;
Creştea Bistricean de cinci,
Şarpele-mi erea de şase,
Făcusă şi la cap oase ;
Creştea Bistricean de şase,

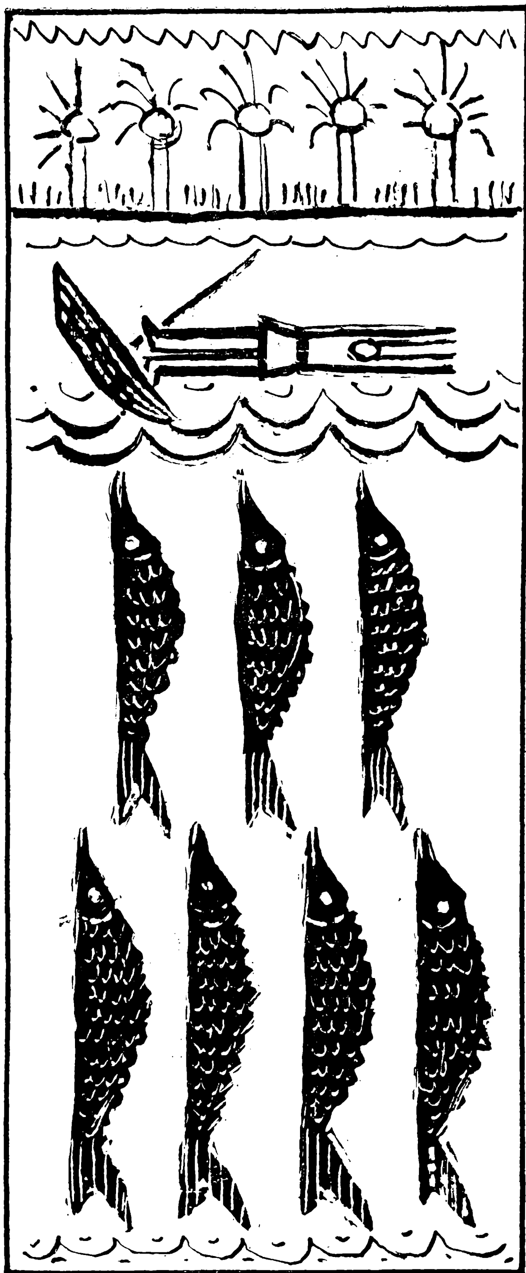
Şarpele mi-erea de şapte,
Muta casa jumătate ;
Creştea Bistricean de şapte,
Şarpele-mi erea de opt,
Muta casa de la loc ;
Creştea Bistricean de nouă,
Şarpele mi-erea de zece,
Şi de zece nu mai trece.
Loc de coadă nu mi-avea,
La cîmp, vere, că ieşea.
La cîmp, vere, la cîmpie,
Unde fir de iarbă nu e,
Numai sadea colilie.
În Valea Mare se oprea
Şi-acolo se pripăşea.
Bistricean ce mai făcea ?
Drept la grajd că se ducea,
El calu că-l dezlega,
Frîu în cap că-i aşeza,
Şaua pe el că punea,
Piciorul-n scară punea
Şi pe şa că s-aşeza.
Afar' din sat că ieşea,
O fată mare-ntîlnea,
Ce de la apă venea.
Bistricean ce mai făcea ?
Apă de băut cerea
Şi-n gură mi-o sătura,
Iar fata că-l întreba :
— Bistricene dumneata,
De ce-ţi arde gura aşa ?
— Nu ştiu, fată, de ce-oi da,
Cred c-oi da de vreo belea,
D-aia-mi arde gura aşa.
Mai nainte că mergea,
În Valea Mare mi-ajungea,
Că p-acolo drum mi-avea.
Vezi, şarpile de-l vedea,
După el că se lua.
Bistricean cînd îl vedea,
Cînd o dată îmi sărea,
Cu norii se-amesteca.
Capu-ndărăt şi-ntorcea,
Ce vedea, se-nspăimînta !

Văzu capu şarpelui
Sus pe spata calului.
Şarpile, vezi, ce-mi făcea ?
Calu că-l împiedica,
La pămînt că mi-l trîntea,
Jumătate-l înghiţea,
Jumătate nu se poate
De curele încrucişate,
De scumpe arme încărcate.
Bistricean ce mai făcea ?
El de şarpe se ruga :
— Stai, şarpe, nu mă mînca
Că sînt tinerel băiat
Ne-nsurat, necununat,
Nici o floare n-am purtat.
Şarpile că-i răspundea :
— Bistricene, te-aş lăsa,
Dar ştii mă-ta ce-ţi făcea :
Lapte-n strachină-ţi punea,
Cu lingura mă ciocneai,
Măselele-mi fărîmai
Şi beam lapte sîngerat,
Cu măsele-amestecat.
Bistricean ce mai făcea ?
În gura mare că striga,
Nici-un ajutor n-avea.
Un ostaş din siunigie,
Ce venea din bătălie
Cu sabia de mişchie.
Bistricean că mi-l vedea
Ş-aşa din gură zicea :
— Măi voinic din siunigie,
Ce te-ntorci din bătălie,
Scapă-mă, vere, din şarpe
Să-ţi fiu frate pîn' la moarte.
Vezi, voinicu ce-mi făcea ?
Paloş din teacă scotea,
Capu şarpelui tăia,
Pe Bistricean că-l scotea.
Dar degeaba că-l scotea.
Ce e-n şarpe a putrezit,
Ce-i afară a mucegăit,
Nu mai e bun de nimic !

26

Antofiţă a lu Vioară

Frunză verde d-o negară,
Din oraş, din Inidoară,
La casele lui Vioară,
Lui Vioară, vătaf mare,
E vătaf de nevodari
Pe cinoizeci de boieri mari.
Şi-am zis verde lemn de tisă,
Frumoasă masă mi-e-ntinsă,
De mari boieri mi-e cuprinsă.
Ei la masă ce mănîncă ?
Numai peşte şi postrungă
Şi galbenă caracudă.
Toţi boierii bea, mînca,
Numai unul nu mînca,
Dor cu ochii se uita,
În capul mesei mi-era ;
Antofiţă se uita.
Să vezi, ta-su că-i spunea :
— Antofiţă, fiul taicăi,
Ce nu bei, nici un mănînci,
Dor cu ochii, vezi, te uiţi ?
Dinainte eu ţi-am pus
O tipsie
          cu iagnie ;
Ori vremea că ţi-a venit,
Vremea de căsătorit ?
— Mie, taică, mi-a venit
Vremea de căsătorit.
Eu mireasă mi-am găsit
Şi socrî-miu mi-a cerut
Peşte mare să-i vînez,
Să vezi, casă să zidesc,
Cu solzii s-o şindrilesc,
Cu coaste s-o lănţuiesc,
Cu sînge s-o zugrăvesc,
Cu carnea nunta nuntesc.
Antofiţă ce făcea ?
În genunche-ngenunchea
Şi la ta-său se ruga,
Năvodarii de-i cerea.

Să vezi, ta-su-i dăruia
Ca frunza şi ca iarba,
Nu puteai le da seama.
El năvodarii-şi lua
Şi ta-su că mi-i spunea :
— Antofiţă, fiul taicăi,
Cîte ape să-mi vînezi,
La Vidrosu să nu mergi,
Că Vidrosu-i apă adîncă,
Pe cine prinde mînăncă,
Şi Vidrosu mi-este adînc
Cît din cer pînă-n pămînt,
N-are margine, nici fund !
Antofiţă ce-mi făcea ?
Cîte ape că-mi vîna,
Peste aşa peşte nu da.
El, frate, se necăjia,
Năvodarii şi-i lua,
La cîrciumă că-i trăgea,
Scotea vinul cu vadra,
Cu ţuică-njumătăţea,
Cu paharul că servea,
Năvodarii i-mbăta.
După ce că-i îmbăta,
La Vidrosu că pleca,
Năvoadele le-ntindea.
Trase unul, trase două,
Nimica că nu găsea.
Căta-n fundu mătiţii,
Găsea puiul vidriţii.
Mi-l bătea, mi-l chinuia,
Tot de peşte-l suduia.
Dar vidra ce mi-şi făcea ?
Muma puiului ieşea,
Deasupra apei striga :
— Antofiţă a lu Vioară,
Ce-mi baţi puiu,-l chinuieşti ?
Ia, dă-i drumul puiului
Să-ţi aduc eu peştele,
Să-ţi răpuie zilele.
Vezi, morunul ruginit
Şade cu guşa-n pămînt
Şi coada, vezi, stă la vînt.
Drumul puiului că-i da ;
Dar vidra ce mi-şi făcea ?

D-afundelea că se da,
La morun că se ducea
Şi de guşă mi-l ciupea,
Dindărăt că mi-l lua,
Cu gheara că-l zgîria,
Spre năvoade l-aducea,
La Antofiţă striga :
Antofiţă a lu Vioară,
Ia, întinde năvoadele
Că ţi-aduc eu peştele,
Vezi, morunul ruginit,
Şade cu guşa-n pămînt
Şi coada-i afar' la vînt.
Da el, frate, ce-mi făcea ?
Năvoadele le-ntindea
Şi morunul că-mi venea
Şi-n năvoade se-aşeza
Şi din coadă că plesnea,
Apa din Vidros seca,
Năvodarii i-neca,
Lui Antofiţă ce-i făcea ?
Şi cu coada că-l plesnea,
Ochii din cap că-i sărea,
Într-o salcie l-arunca,
Într-o salcie părăsită,
Cu negară-acoperită,
Cu troscot verde-nvălită.
Să vezi, ta-su mi-adăsta,
Mi-adăsta, cît mi-adăsta,
Mîna pe cîrlig punea,
După el că mi-şi pleca,
Pe la cîrciumari că da
Cîrciumarul că-i spunea :
— Măi vătafe dumneata,
Fi-to, frate, c-a venit,
Năvodarii i-a adus,
A scos vinul cu vadra,
Cu ţuică-njumătăţea,
Cu paharul că servea,
Năvodarii i-mbăta,
Drum la Vidrosul le da.
Vătaful, dacă auzea,
Trei pumni în cap că mi-şi da,
D-aşa necaz ce-i era.

Mîna pe cîrlig punea
Şi mi-o lua la fuga,
La Vidrosul că mergea
Şi la fi-său că striga :
— Antofiţă, fiul taicăi,
Dar-ar Dumnezu să dea,
Să te-nsori de nouă ori,
Să-mi faci, vezi, nouă coconi,
Să mai faci şi-o coconiţă
Să te-adăpe la temniţă,
Cuvînt nu mi-ai ascultat
Şi tu ţi-ai făcut de cap.
Dar vătaful ce-mi făcea ?
Cîrlig în apă-l băga,
Vreo trei zile că sonda
Şi peste morun că da,
Cîrlig în nas că-i băga
Şi la fi-său că striga :
— Antofiţă, fiul taicăi,
Ia, ascultă la bătrînul,
Un' se luptă cu morunul.
Cu săcurea că-l lovea,
Frate, vezi că-l ameţea,
Pînă, frate,-l omora.
După ce că-l omora,
Afară că mi-l trăgea,
Pe nouă care-l punea,
Nouă care mocăneşti,
Şi nouă moldoveneşti,
Coada pe jos o tîra,
D-aşa groaznic ce mi-era !
Iar cîrlig în apă băga,
Căta ici, căta colea,
Da, să vezi, ce mai găsea ?
Mai găsea d-o borţoşică
Cu ochii lui Antofiţă.
Cu cuţit-o spinteca,
Ochii, frate, că-i scotea,
Jos din salcie mi-l da,
Ochii prin rouă că-i da
Şi la faţă-i aşeza
Şi-acasă că mi-şi pleca,
Mireasa că şi-o lua,

Ziduri mari că le-ncepea,
Cu solzii le şindrilea,
Cu coastele lănţuia,
Cu carnea nuntă-şi făcea.

27

Antofiţă-a lui Vioară

Foaie verde sălcioară,
Din oraş, din Fildişoară,
La casile lui Vioară,
Lui Vioară, vătaf mare,
Mare masă mi-este-ntinsă,
De mulţi năvodari cuprinsă,
Patruzeci de năvodari
Cu cincizeci de lopătari,
Toţi feciori de boieri mari.
Dar pe masă ce mănîncă ?
Numai cegă şi păstrungă,
Galbenă de caracudă,
Năsăut de cel mărunt
Stă pe masă grămădit,
Car' n-am văzut de cînd sînt,
De cînd maica m-a făcut !
Peşte mărunt de căldare,
Săbioară parcă zboară,
Galbenă gogonişoară,
Icre negre de morun,
C-am auzit din bătrîni
Că ăla e peşte mai bun.
Toţi bea, frate, şi mînca
Da Antofiţă ce făcea ?
Fiul lui Vioară era,
El la masă decît sta,
Nici nu bea, nici nu mînca,
Doar cu ochii se uita.
Dar Vioară că-i zicea :
— Antofiţă, fiul taichii,
De ce nu bei, nu mănînci,
Numai cu ochii te uiţi ?
Ori bucatile nu-ţi plac,
Ori de noi nu-ţi este drag ?

De mîncare el ce ave.. ?
Două-trei lămîi,
Şapte-opt gutui,
Două-trei naramze
Dulci şi mîngîioase,
Domnul să ne crează.
Dar cînd ta-so îl întreba
De ce nu bea şi mînca,
Antofiţă-i răspundea :
— Taică, tăiculiţă-al meu,
Îţi spun ca lui Dumnezeu
Să pui mîinile la piept
Să-ţi spun adevărul drept.
Fiindcă stătuşi de mă-ntrebaşi,
Adevărul spune-ţi-aş.
Mie bucatele-mi plac,
De dumneavoastră mi-e drag,
Dar cu socrî-meo m-am prins
Di-un peşte mare să-i prinz.
Cu oase case zidească,
Cu solzii ca s-o-nvelească,
Cu sînge s-o zugrăvească,
Cu carne nunta nuntească.
Vezi Vioară c-ascultа
Şi lui Antofiţă-i zicea :
— Antofiţă, fiul taichii,
Nu fi, taică, supărat
De ce greu necaz ai dat,
Că mai trăieşte taica-al tău
Şi te scapă de la rău.
Eu năvodarii ţi-oi da,
Peşte mare de-oi prindea,
Pe cum ţi-este prinsoarea
Şi te-oi scăpa de belea.
Antofiţă ce făcea ?
Lua de bea şi mînca,
Inima în dînsu rîdea.
După ce, frate, mînca,
Cu ta-so să-nţelegea
Şi năvodarii că-i da
Dar pînă, vezi, a pleca
Ta-so, frate,-l lămurea :
— Antofiţă, fiul tatii,
Eu năvodarii ţi-am dat
Să pleci cu ei la vînat.

Toate bălţile-mi vînezi,
Bălţile cu raţile
Şi toate viroagile,
De la munte pîn' la baltă,
Nici o apă să nu scape ;
Dar la Vidra să nu mergi,
Că Vidra mi-i apă adîncă,
Pe cine prinde mănîncă.
Cît din cer pînă-n pămînt,
Atît Vidra-i de adîncă
N-are margine, nici fund.
Antofiţă asculta,
Năvodarii că-şi lua
Şi cu ei, frate, pleca,
Toate bălţile-m' vîna,
Bălţile cu raţile
Şi toate viroagile,
De la munte pîn' la baltă,
Nici o apă să nu-i scape.
Dar peşte mare nu prindea,
Pe cum era prinsoarea.
Dacă vedea şi vedea,
Năvodarii că-i lua,
Patruzeci de năvodari
Cu cincizeci de lopătari,
În cîrciumă că-i băga.
Le da vinul cu vadra,
Rachiaş cu arama
Năvodarii îi îmbăta.
Aşa beţi ei cum era
Antofiţă că-i lua,
La Vidrosu că-i ducea,
Ordin la năvodari da,
Năvoadele scufunda.
Cînd năvoadele trăgea,
Vezi, nimica nu prindea.
A doua oară le scofînda.
Cînd pe mal iar le trăgea,
Puiul vidrei că-l prindea.
Mi-l bătea, mi-l chinuia,
De peşte mare mi-l cîrtea.
Dar vidra, vezi, ce făcea ?
Faţa apei se ivea,
La Antofiţă striga :

Antofiţă al lui Vioară,
Antofiţă, vătaf mare,
Din oraş, din Fildioara,
Ce-mi baţi puiu,-l chinuieşti,
De peşte mare-l cîrteşti ?
Ia, drumul puiului să-i dai,
Că eu peşte mare ţi-oi da
De ţi-o mînca şi viaţa
Cu năvodarii-alăturea.
Antofiţă ce făcea ?
Drumul puiului că-i da,
Vidra puiul şi-l lua,
Bine, frate, şi-l spăla
Şi de-a scofîndile se da,
Pe la scorburi se băga,
Toţi morunii că-i zgîrma.
Morunii ca bivolii
Ştiucile ca vacile,
Din toate viroagele
Faţa apei că-i scotea,
Vidra din spate-i mîna,
La năvoade că-i ducea.
Vezi, morunii ce făcea,
Cînd de năvoade că da ?
Năvoadele-n cap că lua,
La scorburi că se trăgea,
Toţi năvodarii-îneca.
Antofiţă că scăpa,
Bine-not, frate, ştia,
Pe insulă se oprea
Într-o salcie se urca
Şi acolo, vezi, că sta ;
Trei zile, trei nopţi că sta,
Tare supărat era,
Nebăut şi nemîncat,
De nimenea întrebat.
A treia zi că-mi venea,
Vezi, purcarul satului,
Argatu-împăratului.
El cu porcii că venea,
Din Vidrosu-i adăpa,
Pe Antofiţă că-l vedea
Într-o salcie spînzurat,
Parcă-i dracu împeliţat !

Şi cu veste se ducea,
Lui Vioară că-i spunea.
Vioară cînd auzea,
Ordin la birjar că da,
Cai la trăsură punea
Şi Vioară se urca,
La Vidrosu că mergea.
Cînd la Vidrosu ajungea,
Pe Antofiţă-l vedea,
Cu palmele se bătea,
Păr galben dărăpăna
Şi aşa din gură zicea :
— Antofiţă, fiul taichii,
Cuvîntul nu mi-ai ascultat,
Năvodari mi-ai înecat,
Mîna dreaptă mi-ai tăiat,
Ai fi bun de spînzurat.
Vezi, Vioară ce-mi făcea ?
De-o barcă, frate, lua,
La insulă că oprea,
Pe Antofiţă că-l lua,
În barcă, vezi, îl aşăza,
La mal, frate, că-l scotea,
În trăsură că-l urca
Şi cu el acas' pleca.
Cînd acasă c-ajungea,
Zece vedre de lapte lua
Bine, frate, că-l fierbea,
Pe Antofiţă-l îmbăia,
Îi da de bea şi mînca
Şi într-o cameră-l ducea.
De obosit ce era,
Trei zile, trei nopţi dormea,
Abia-n fire că-şi venea,
Cînd afară că-mi ieşea
Şi Vioară că-l vedea,
Di-un viţel, frate, tăia,
Cincizeci de chile-mi avea,
Patru sferturi că-l făcea,
Ordin la birjar că da,
Cai la trăsură punea,
Vezi, Vioară ce făcea ?
Cîrligele şi le lua,
Vezi, şi cu macaraua,

În trăsură se urca
Cu Antofiță alăturea.
Cînd la Vidrosu ajungea,
Cîrligele le arînja,
Carne-n ele, vezi, punea,
De macara le lega
Și-n apă că le-arunca.
La moruni le mirosea,
Miros de carne venea,
Toți morunii se strîngea
Ca să mănînce carnea.
Dar Vioară ce făcea ?
Cîrligele le mințea
Morunii-n ele se da.
Vioară, vezi, mi-alegea,
Pă-l mai mare-l alegea.
Cîrligele arunca,
Morunul se repezea,
De cîrlige se apuca.
Dar Vioară ce făcea ?
Cu macaraua îl trăgea,
Morunul, vezi, că-l scotea,
La mal, frate, că-l scotea.
Stoleru-n mînă mi-avea,
În cap morunului trăgea,
Morunul că-l domolea
Și pe mal, frate,-l scotea.
Îl lăsa pînă murea,
Nouă care că-mi plătea
Peștele, vezi, că-l urca,
Coada pe jos se tîra,
Așa de mare era !
Dar Vioară ce făceea ?
Pe Antofiță că-l lua,
La trăsură că-l urca,
Cu Vioară alăturea.
Trăsura-nainte mergea,
Peștele-n urmă venea.
La socrî-su c-ajungea,
Vioară-n poartă bătea,
Că soacră-sa, vezi, auzea,
Afară la poartă ieșea.
Cînd pe Vioară îl vedea,
Porțile le deschidea,
Peștele-n curte-l băga

Şi Vioară că-i zicea :
— Aba, cuscre, piază rea,
Ne-am încheiat prinsoarea
Ca să-mi dai pe fiică-ta.
Cuscră-sa se mulţumea,
Trei măcelari mi-aducea,
Trei zidari alăturea,
Peştele, frate,-l tăia,
Cu oase casa o zidea,
Cu solzi că o învelea,
Cu sînge c-o zugrăvea,
Cu carnea nunta nuntea.
Cînd nunta se termina,
Vezi, Vioară ce făcea ?
La noră-sa se ducea
În faţa lui tare era,
Două palme că-i trăgea.
Dar fata, vezi, că plîngea
Ta-so aşa cînd o vedea,
Tare rău se supăra
Şi aşa din gură-i zicea :
Că nu mai dă pe fiică-sa,
Chiar de-a-nchiat prinsoarea.
Dar Vioară că-i zicea :
— Îţi pare rău de fiica ta
Că i-am dat eu, vezi, palma,
Dar mie-mi rupe inima
Că Antofiţă m-a supărat,
Năvodarii mi-a-necat,
Mîna dreaptă mi-a tăiat
Şi peştele, vezi, ţi-am dat.
Eu să fiu mai supărat.
Cuscră-su cînd auzea,
Repede că se-mpăca,
O vadră de vin scotea,
Cu Vioară se cinstea
Şi Antofiţă alăturea,
Lîngă ei şi fiică-sa.
După ce că se cinstea,
La trăsură se urca,
Rămas bun, frate,-şi lua,
La Vioară acas' mergea,
La Vioară vătaf mare,
Din oraş, din Fildişoara.

Şi mă-si bine-i părea,
Pe Antofiţă că-l vedea
Cu nevasta alăturea,
Zis şi a ei noru-sa.
O lua şi-o săruta,
Trei pungi de galbeni că-i da,
Rochie de fir cumpăra
Şi cadou ea i-o făcea,
Să trăiască noru-sa
Alături cu soacră-sa.
Mai ziceţi, vere, amin
Tot cu paharul cu vin.
Să mai meargă primprejur
Să vă fac şi altu mai bun.
Sînt lăutari de la Studina,
Ştiu să potcovesc minciuna.
Cobzarul din Frăsinet
Nu spune minciuna drept.

28

Mizil-crai

Foaie verde de susai,
În curte la Mizil-crai,
Toţi boierii se strîngea,
D-o masă mare-ntindea,
De boieri mi-o coprindea.
În capul mesei cine-mi sta ?
Să vezi, Mizil-crai că sta.
Nici nu bea, nici nu mînca,
Numai cu ochii privea.
Ieşea afară tot plîngînd,
Intra-n casă suspinînd
Şi cu pumnii-n piept bătînd,
Barba albă jumulind.
Cine sama că-i băga ?
Ia vezi, fata măricea.
— Aba, tată, tăiculiţă,
La vreme de neputinţă
Ce ieşi afară plîngînd,
Inţi-n casă suspinînd :

Ori cu noi ți s-a urît,
Ori haine c-ai ponosit,
Ori din chelciug c-ai fîrșit,
Ori calul ți-a-mbătrînit ?
— Mă taică, fetița mea,
Cu voi nu mi s-a urît,
Nici vremea nu v-a venit,
Taică, de căsătorit,
Nici haine n-am ponosit,
Nici din chelciug n-am fîrșit.
Nu asară, alaltăieri sara,
Mie, taică, mi-a picat
Carte albă, slovă neagră,
Să dau fiu din trupul meu
Să slujească porțieri,
Porțieri, cetățieri,
Naintea-mpăratului.
Și eu, taică, că nu-mi am
Decît trei pietre de fete.
Da p-alume cum le cheamă ?
P-a mai mare Lidarda,
P-a mijlocea Rădița,
P-a mai mică Mizilica.
— Nu purta, taică, grija,
Că de mine e purtată
Nouă ani și jumătate,
C-o să slujesc cu dreptate.
Ia, du-mă la bărbier
De mă tunde cherchezește,
Lasă-mi chica deliește
Și mustăți din varvarichi.
La bărbier mi-o ducea,
Mi-o ducea de mi-o tundea,
Mi-o tundea și mi-o rădea,
Acasă mi-o aducea,
Frumos calul i-nșela.
Lidarda ce mi-și făcea ?
Picioru-n scară punea,
Și pe cal că-ncălica,
Și din gură că striga :
— Busuioc verde steblos,
Rămîi, taică, sănătos
Ca un trandafir frumos.

— Busuioc verde pe masă,
Umbli, taică, sănătoasă,
Ca o garoafă frumoasă.
Iar fata că mi-şi pleca.
Dar Mizil-crai ce-mi făcea ?
El p-alt drum că-mi apuca,
La cap de pod se ducea,
D-un lup mare se făcea.
Şi Lidarda cînd îl vedea,
Spaimă mare că-şi făcea,
Calu-ndărăt îl frîngea,
Toma-n curte că-l oprea.
Da Mizil-crai ce făcea ?
— Sărăcuţ de maica mea,
Îmi sluţii copiliţa,
Să rîză mahalaua,
Primprejur cine-o afla !
Acasă că se ducea,
Ieşea afară tot plîngînd,
Intra-n casă suspinînd,
Şi cu pumnii-n piept bătînd,
Barba albă jumulind.
Cine sama că-i băga ?
Ia vezi, fata mijlocea
Cu guriţa l-întreba :
— Aba, tată, tăiculiţă,
Cu milă şi cu credinţă,
La vreme de neputinţă
Ce ieşi afară plîngînd,
Inţi-n casă suspinînd
Şi cu pumnii-n piept bătînd,
Barba albă jumulind :
Ori cu noi ţi s-a urît,
Ori vremea că ne-a venit,
Taică, de căsătorit,
Ori din chelciug ai fîrşit,
Ori haine c-ai ponosit,
Ori calul ţi-a-mbătrînit ?
— Mă, taică, fetiţa mea,
Cît venişi de mă-ntrebaşi,
Adevărul da-ţi-l-aş ;
Cu voi nu mi s-a urît,
Nici vremea nu v-a venit,
Taică, de căsăstorit,
Nici din chelciug n-am fîrşit,

Nici haine n-am ponosit,
Calul nu mi-a-mbătrînit.
Nu aseară, alaltăieri seara,
Mie, taică, mi-a picat
Carte albă, slovă neagră,
Fermean de la-mpărăţie
Să dau fiu din trupul meu
Să slujească porţieri,
Porţieri, cetăţieri,
Naintea-mpăratului,
Poarta Ţaligradului.
Şi eu, taică, că nu-mi am
Decît trei pietre de fete.
Da p-alume cum le cheamă ?
P-a mai mare Lidarda,
P-a mijlocea Rădiţa,
P-a mai mică Mizilca.
— Nu purta, taică, grija,
Că de mine e purtată,
Nouă ani şi jumătate
C-o să slujesc cu dreptate.
Ia, du-mă la bărbier,
De mă tunde cherchezeşte
Şi mă rade voiniceşte
Lasă-mi chica delieşte
Şi mustăţi în varvarichi.
La bărbier mi-o ducea,
Mi-o ducea de mi-o tundea
Şi-acasă mi-o aducea,
Frumos calul i-nşela.
Punea şaua femeieşte
Şi-l închinga voiniceşte.
— Busuioc verde steblos,
Rămîi, taică, sănătos
Ca un trandafir frumos !
— Busuioc verde pe masă,
Umbli, taică, sănătoasă
Ca o garoafă frumoasă !
Iar Mizil-crai ce-mi făcea ?
El p-alt drum că mi-apuca,
La cap de pod că ieşea,
Un urs mare se făcea.
Cînd Rădiţa că-mi venea,
Drept peste el, frate, da,
Spaimă mare că-şi făcea,

Calu-ndărăt răsfrîngea,
Toma-n curte că-l oprea,
Aşa spaimă că-i era !
Da Mizil-crai ce-mi zicea ?
— Cum sluţii copiliţa
Să rîză mahalaua,
Primprejur cine-o afla !
El, frate, ce mi-şi făcea ?
Ieşea afară tot plîngînd,
Intra-n casă suspinînd,
Şi cu pumnii-n piept bătînd,
Barba albă jumulind.
Cine sama că-i băga ?
Ia vezi, fata mititea
Care-o cheamă Mizilca.
— Aba, taică, tăiculiţă,
Cu milă şi cu credinţă,
La vreme de neputinţă
Ce ieşi afară plîngînd,
Inţi-n casă suspinînd
Şi cu pumnii-n piept bătînd,
Barba albă jumulind :
Ori cu noi ţi s-a urît
Ori vremea că ne-a venit,
Taică, de căsătorit,
Ori din chelciug ai fîrşit,
Ori haine c-ai ponosit,
Ori calul ţi-a-mbătrînit ?
— Taică, tăiculiţul meu,
Cît stătuşi de mă-ntrebaşi,
Adevărul da-ţi-l-aş ;
O să pui mîinile-n piept,
Să-ţi dau cuvîntul cel drept :
Cu voi nu mi s-a urît,
Nici vremea nu v-a venit,
Taică, de căsătorit,
Nici din chelciug n-am fîrşit,
Nici haine n-am ponosit,
Calul nu mi-a-mbătrînit.
Nu aseară, alaltăieri seară,
Mie, taică, mi-a picat
Carte albă, slovă neagră,
Să dau fiu din trupul meu
Să slujească porţieri,
Porţieri, cetăţieri,

Naintea-mpăratului,
Poarta Țaligradului.
Și eu, taică, că nu-mi am
Decît trei pietre de fete.
Da p-alume cum le cheamă ?
P-a mai mare Lidarda,
P-a mijlocea Rădița,
P-a mai mică Mizilca.
— Nu purta, taică, grija,
Că de mine e purtată,
Zece ani și jumătate,
C-o să slujesc cu dreptate.
Ia, du-mă la bărbier
De mă tunde cerchezește
Și mă rade voinicește,
Lasă-mi chica deliește
Și mustăți din varvaric,
Cum stă bine la voinic.
Acasă mi-o aducea.
Da fata ce mi-și zicea ?
— Tată, tăiculiță-al meu,
Calul de la tinerețe
Să mi-l dai la bătrînețe.
Iară ta-său ce-mi zicea ?
— Mă taică, fetița mea,
Ia un cîrpător de jar
Și du-te la băligar
Și tu, frate, ca să-mi strigi :
Ptru, calul taicăi de la tinerețe
Să mai ieși la bătrînețe.
— Tată, tăiculiță-al meu,
Și paloșul dumitale,
Foaie verde micșonea,
Să-l aduci la gaica-ncoa.
Și p-ala că i-l scotea.
— Tată, boldeica din tinerețe
Să mi-o dai la bătrînețe !
Foaie verde catifea,
Care-ai flăcăit cu ea,
S-o aduci la gaica-ncoa !
Atunci calu i-nșela,
Picioru-n scară punea
Și pe cal că-ncălica :

-- Busuioc verde steblos,
Rămîi, tată, sănătos,
Ca un trandafir frumos.
— Busuioc verde pe masă,
Umbli, taică, sănătoasă,
Ca o garoafă frumoasă.
Dar Mizil-crai ce-mi făcea ?
La cap de pod că ieşea,
Şarpe mare se făcea.
Cînd Mizilca că-l vedea,
Calu-n frîu că mi-l strîngea
Şi paloşul că-l scotea
Şi-o dată se repezea,
Capul, frate, să i-l ia.
Mizil-crai o dată strigă :
— O, taică, nu mă tăia !
— Atunci rămîi, taică, sănătos !
— Umbli, taică, sănătoasă,
Ca o garoafă frumoasă !
Sărăcuţ de maica mea,
Asta o să-mi facă slujba.
Dar Mizilca ce-mi făcea ?
Drept la frunt că se ducea,
Dor două zile şedea
Şi sergent că mi-o făcea.
Împăratul comanda,
Împărăteasa privea.
Împăratul ce făcea ?
Timpul mesii că venea,
Acasă că mi-şi pleca.
Da Mizilca ce zicea ?
— Măi dragă, boldeica mea,
Ia, mai du-te pe subt masă,
De mai roade cîte-o coajă,
Le-ascultă vorba din casă.
Împărăteasa ce zicea ?
— Măi cinstite împărate,
Împărate luminate,
Trupşorel făr' de păcate,
Feciorul lui Mizil-crai,
Ochi negri de curvă aleasă,
Cu gîtul ca de lupoaică,
E fămeie, nu se poate !

Mă împărate luminate,
O să bag cuțitu-n mine,
Să rîză lumea de tine.
— Dragă împărăteasa mea,
Dacă este vorba așa,
Mîine o să le fac inspecție.
O să-l scoț la tîrgul d-afară :
O să scoț două care de furci
Și două de măciuci.
El, dacă o fi femeie,
O să se tragă la furci,
Iar dacă o fi voinic
O să tragă la măciuci.
Da boldeica ce făcea ?
Dosu la Mizilca da :
— Măi dragă Mizilca mea,
Ai umblat cît ai umblat,
Da aou' ți s-a-nfundat.
— Da de ce, boldeica mea ?
— Mîine la tîrgul d-afară,
Scoate două care de furci
Și alte două de măciuci,
Că dacă oi fi femeie,
Tu o să te tragi la furci,
Iară dac-oi fi voinic
O să te tragi la măciuci.
— Nu purta, daică, grija,
Că de mine e purtată,
Zece ani și jumătate
Ca să slujesc cu dreptate.
Zorile se revărsa,
La inspecție-i scotea.
Da Mizilca ce făcea ?
Ea prin furci că se plimba,
Cu piciorul le lovea,
În samă nu le băga,
Drept la măciuci se trăgea,
Una bună-și alegea,
Drept în sus mi-o arunca
Și-n palmă mi-o prijinea.
Împăratul cînd vedea,
Așa că se supăra
Și-acasă că mi-și pleca.
Da Mizilca ce zicea ?

— Măi dragă boldeica mea,
Ia, mai du-te pe sub masă
Şi mai roate cîte-o coajă,
Le-ascultă vorba din casă.
Cînd împăratul ajungea,
Din guriţă că-i zicea :
— Dragă împărăteasa mea,
Eu o să bag cuţitu-n mine
Să rîză lumea de tine,
Feciorul lui Mizil-crai
Este voinic, nu se poate.
— Mă-mpărate luminate,
Trup făr' de păcate,
E femeie, nu se poate,
Cu ochii ca de şerpoaică,
Cu gîtul ca de lupoaică.
Eu o să bag cuţinu-n mine
Să rîză lumea de tine.
— Mă dragă împărăteasa mea,
Dacă este vorba aşa,
Mîine-n ziuă le fac inspecţie pe şolduri,
Că şoldul de voinic
Este mai mic,
Al de femeie mai mare.
Boldeica cînd auzea,
Dosul la Mizilca da :
— E, dragă Mizilca mea,
Ai umblat cît ai umblat,
Da acu' ţi s-a-nfundat.
— Da de ce, boldeica mea ?
— Mîine-n ziuă vă face inspecţie pe şolduri,
Că şoldul de voinic
Este mai mic
Şi-ăl de femeie mai mare.
— Nu purta, daică, grija,
Că de mine e purtată,
Zece ani şi jumătate
Ca să slujesc cu dreptate.
Paloşelul că-l scotea,
În pămînt că mi-şi săpa
Şi-o tainiţă că-mi făcea
Şi cu şoldul se-ngropa.
Cînd împăratul venea,
La inspecţie-i scotea,

P-al ei mai mic îl găsea.
Aşa că se supăra
Şi-acasă că mi-şi pleca.
Da Mizilca ce-mi zicea ?
— Măi dragă boldeica mea,
Ia, mai du-te pe sub masă
De mai roade cîte-o coajă,
Le-asculta vorba din casă.
Da-mpăratul că striga :
— Dragă împărăteasa mea,
Eu bag cuţitul în mine
De rîde lumea de tine,
De rămîi de mascara
Să rîdă toată lumea,
Primprejur cine-o afla,
Feciorul lui Mizil-crai
Este voinic, nu se poate.
— Împărate luminate,
Trup făr'de păcate :
Cu ochi negri de şerpoaică,
Cu gîtul ca de lupoaică,
Feciorul lui Mizil-crai
E femeie, nu se poate !
— Dragă împărăteasa mea,
Mîine-n ziuă o să-i scoţ la ieşitoare,
Colea în tîrgul d-afară,
Că, dacă o fi femeie, o să arunce pe loc ;
Dacă o fi voinic, o să arunce departe.
Boldeica cînd auzea,
Dosul la Mizilca da :
— Mă dragă Mizilca mea,
Ai umblat cît ai umblat,
Da acu ţi s-a-nfundat.
Mîine-n ziuă vă scoate la ieşitoare,
Colea la tîrgul d-afară,
Că, dacă oi fi femeie, o s-arunci pe loc ;
Dac-oi fi voinic o s-arunci departe.
— Nu purta, daică, grija,
Că de mine e purtată,
Zece ani şi jumătate
Ca să slujesc cu dreptate.
Zorile se răvărsa,
Mizilca-n sus se scula,
Prin grădină se plimba
Şi paloşul că-l scotea

Şi-o cucută că tăia
Şi frumos că mi-o lucra
Şi la trup şi-o aşeza.
La inspecţe-i scotea.
Da Mizilca ce făcea ?
Cu trei paşi că-i întrecea.
Da împăratul ce făcea ?
Atunci că se supăra
Şi acasă că pleca.
Şi Mizilca că zicea :
— Drăguţă boldeica mea,
Iar mai du-te pe sub masă,
De mai roade cîte-o coajă,
Le ascultă vorba din casă.
— Dragă împărăteasa mea,
Împăratul că zicea,
Feciorul lui Mizil-crai
Este voinic, nu se poate !
Că eu bag cuţitu-n mine,
De rîde lumea de tine,
De rîde toată lumea,
Primprejur cine-o afla,
De te faci de mascara.
— Împărate luminate,
Trup făr' de păcate,
Feciorul lui Mizil-crai :
Ochi negri ca de şerpoaică,
Cu gîtul ca de lupoaică,
E femeie nu se poate !
— Măi dragă împărăteasa mea,
Mîine-n ziuă o să le fac inspecţie la băi.
Boldeica, dac-auzea,
Acasă că mi-şi pleca,
La Mizilca se ducea :
— Dragă Mizilcuţa mea,
Ai umblat cît ai umblat,
Dar acu ţi-s-a-nfundat :
Mîine-n ziuă la inspecţie la băi.
Şi Mizilca c-auzea,
Lăcrămile-o podidea,
Şi prin tîrg că se plimba,
Cerneală d-o para lua
Şi-o scrisoare că scria
Cu slova ca furniga,
„Că mi-a răposat taica".

La împăratu-o trimeţa.
Împăratul c-o citea,
Lăcrămile-l podidea,
Drumul Mizilcăi că-i da.
Împăratul ce-mi făcea ?
Regimentu-l trimeţa,
Pîn' la Dunăre venea.
Mizilca ce mi-şi făcea,
Dacă Dunărea o trecea ?
Ea la piept se descheia
Şi ţîţile le scotea,
La soldaţi le arăta.
Şi soldaţii ce zicea ?
— Uite cine ne-a stăpînit
Zece ani şi jumătate.

29

Cîntecul naşului

Verde, verde, foi creţeşti,
Din oraş, din Bucureşti,
L-ale case mari domneşti,
Mi se-nsoară Iancu-vodă
Şi-l cunună Petru-vodă.
Verde, verde d-o lalea,
Mireasa de unde-o ia ?
Tomite din Dobrogea,
Vezi, fata Letinului,
Jivina pămîntului,
Să vezi, Letinu bogat
Şi de lege lepădat.
De bogat e prea bogat,
Dar e şi tare ciudat,
C-a tocmit de la Sîmpietru
Şi-a isprăvit la Sîmedru.
Şi iar verde şi-o lalea,
Iată nunta că-mi pleca.
Dar Letinu ce-mi făcea ?
În foişor se urca,
Cu ocheanul se uita,
Alaiul că-l năzărea,
Lăsa de s-apropia
Şi poruncă aspră da,

Să se-ncuie porţile,
Să tragă zăvoarele.
Apoi sta de aştepta,
Pînă ce nunta sosea.
Din pridvor tare striga :
— Care mi-este mirele,
Mirele, ginerele,
Să se-aleagă din nuntaşi,
Din nuntaşi, din sichiraşi
Şi din negrii ţigănaşi
Că sînt ei mai drăgălaşi,
Să-mi saie zidurile,
Să tragă zăvoarele,
Să-mi descuie porţile,
Să intre carîtele.
Mirele ca mirele,
Sălta cu umerile,
Dară nunul cel mai mare,
Cela cu grija-n spinare,
Ca ş-al nostru d-astă-seară,
Ţine-l, Doamne, ca p-o floare,
Dacă vedea şi vedea,
De mire s-apropia,
La ureche că-i şoptea :
— Fine, nu te speria,
Nu-ţi face inimă rea,
Că ţi-om lua pe fina.
Nu purta, fine, grija,
Că de mine e purtată
Să se mire lumea toată.
Atîta dor că zicea,
'Cepea calul d-a plimba,
Pînă spuma-l prididea.
Jos pe pămînt că-mi cădea,
Sloi de ghiaţă se făcea.
Şi-apoi cînd se repezea,
Zidurile le sărea
Şi-mi trăgea zăvoarele,
Şi-mi descuia porţile.
Cum porţile descuia,
Carîtele că-mi intra,
Vezi, carîte-mpodobite,
Tot în verde zugrăvite.
Toată nunta chiuia,
Numai Letinu ofta.

Aşa dacă mi-şi vedea,
P-atîta nu se lăsa,
Altă cercare le da.
Nouă buţi alăturea,
Nouă-n cap li se punea
Şi din gură iar striga :
— Care mi-este mirele,
Mirele, ginerele,
Să s-aleagă din nuntaşi,
Din nuntaşi, din sichiraşi
Şi din negrii ţigănaşi
Că sînt ei mai drăgălaşi
Ca să-mi saie buţile,
Să rupă cercurile,
Să curgă vinurile,
Să se sature nuntaşii,
Sichiraşii, ţigănaşii.
Mirele ca mirele,
Sălta cu umerile.
Dară nunul cel mai mare,
Cela cu grija-n spinare,
Ca ş-al nostru d-astă-sară,
Ţine-l, Doamne, ca p-o floare,
Dacă vedea şi vedea,
De mire s-apropia,
La ureche că-i şoptea :
— Fine, nu te speria,
Nu-ţi face inimă rea,
Că ţi-om lua pe fina
Nu purta, fine, grija,
Că de mine e purtată
Să se mire lumea toată.
Atîta dor că zicea.
'Cepea calul d-a plimba
Pînă spuma-l prididea.
Jos pe pămînt că cădea,
Sloi de gheaţă se făcea.
Şi-apoi cînd se repezea,
Buţile că le sărea,
Cercurile le tăia,
Vinurile le vărsa,
Bea nuntaşii,
sichiraşii,
Bea şi negri ţigănaşii ;

Toți nuntașii-mi chiuia,
Numai Letinu ofta.
P-atîta nu se lăsa,
D-altă cercare le da.
Nouă fete că-mi gătea
Și la rînd că le punea,
Tot un chip, tot un cuvînt,
Tot un fel de-mbrăcămînt.
Verde foaie d-o lalea,
Și din gură că-mi zicea :
— Care mi-este mirele,
Mirele, ginerele,
Să s-aleagă din nuntași,
Din nuntași, din sichirași
Și din negrii țigănași
Că sînt ei mai drăgălași,
Să-și cunoască mireasa,
Să se cunune cu ea.
Mirele, ca mirele,
Sălta cu umerile.
Dară nunu cel mai mare,
Cela cu grija-n spinare,
Ca și-al nostru d-astă-sară,
Ține-l, Doamne, ca p-o floare,
Dacă vedea și vedea,
De mire s-apropia,
La ureche că-i șoptea :
— Fine, nu te speria,
Nu-ți face inimă rea,
Că ți-om lua pe fina.
Nu purta, fine, grija,
Că de mine e purtată.
Bine vorba nu sfîrșa,
O tavă d-argint lua
Și pe ea mi-și așeza
Oglinda și cununa,
Fetelor le-o arăta
Și din gură le speria :
— Care mi-este mireasa,
Mireasa și fina mea,
Vie să-și ia oglinda
Să se gătească cu ea,
Să-și ia și cununița,
Cunună-se cu dînsa,

Că am o spată veninată,
Mănîncă la cap de fată.
Şi iar verde ş-o lalea,
Mireasa ca femeia,
Din fete că s-alegea,
La tavă mîna-ntindea,
Cununa că şi-o lua,
Cununa şi oglinda.
Toţi nuntaşii chiuia,
Dor Letinu greu ofta,
N-avea, vezi, ce mai făcea,
Fata trebuia s-o dea.
Da fata, da şi zestrea.
Şi iar verde d-o smicea,
Nuntă mare se-ntorcea,
Mirele cu mireasa,
La Bucureşti că sosea.
În oraş, la Bucureşti,
L-ale case mari domneşti,
Masă mare se-ntindea,
Toată lumea petrecea,
Toată ţara chiuia.
Foaie verde şi-o lalea,
Nunu-ăl mare ce făcea ?
Pe pochinzeri ce venise,
Pe letini ce-l însoţise,
El la masă mi-i punea
Şi frumos mi-i ospăta,
Cînd cu vin,
cînd cu pelin,
Pîn' ce vinu-i ajungea,
Pe toţi, nene,-i îmbăta.
După ce mi-i îmbăta,
Căluşeii li-i lua,
De urechi îi ciumpăvea,
Coame, coade, le tundea,
Gurile le proţăpea.
Pe letini mi-i dezbrăca,
Numa-n trenţe i-mbrăca,
Spate-n spate mi-i lega,
Cîte doi pe cal punea
Şi-aşa drumul că le da.
Cînd Letinu mi-i vedea,
Din gură ce mi-şi zicea ?

— Cine-o mai face ca mine,
Ca mie să-i fie bine ;
Cînd o fi cu nunu-ăl mare,
Să nu facă rămăşală,
Că face mare greşală.
Eu i-am dat-o rasă şi-afînată,
El mi-a-ntors-o cu vîrf şi-ndesată.
Mai ziceţi, naşule, amin,
Cu ploschiţele de vin
Să facem altul mai bun.

30

Voica Bălaca

Verde, salbă moale,
P-a gură de vale,
Soarele răsare
La cea casă mare
Cu ferestre-n soare,
Cu nouă umbrare.
La nouă umbrare,
Nouă legăioare,
Cu-al Voichiţii zece,
Inimioară rece !
Verde de bujor,
Mai marele lor,
Întîi legăior,
Din şi Costandin,
Legăior dintîi,
Fiu, maichii, fiu !
Verde d-o lalea,
Vremea că-mi trecea,
Voicăi că-i venea
Nişte peţitori,
Vezi, logoditori
Tot din Nadolie,
Vezi, ţară pustie,
Precum să rămîie !
Pe Voica peţea,
Pe Voica cerea
Să mi-o logodească,
Să mi-o căstorească

Tomna-n Nadolie,
Vedea-o-aş pustie,
Precum să rămîie !
Verde d-o smicea,
Mă-sa că nu vrea
Pe Voica s-o dea.
Cu ei se-nfurcea
Şi mi-i depărta
Şi mi-i înfrunta :
— N-am fată de dat
Şi de măritat
Tomna-n Nadolie,
Vedea-o-aş pustie,
Precum să rămîie !
N-o dau pe Voica !
Fata, ca fata,
Săracă-ar fi ea,
'Ndrugă cu druga,
Toarce cu furca,
Dă mă-si turta.
Verde matostat,
Băiatul, băiat,
Cum i-a răposat,
Părinţii i-a uitat.
Verde d-o lalea,
Din s-amesteca,
Mă-si că-i zicea :
— Mamă, muica mea,
Nu te mai contra,
Dă-le-o pe Voica.
Fata ca fata,
Cum i-o fi soarta.
Orişicînd oi vrea,
Putea-o-ai vedea :
Vara de trei ori,
Sînt mai multe lucrători,
Mai puţine sărbători ;
Şi iarna de nouă ori,
Mai puţine lucrători
Şi mai multe sărbători.
Verde d-o smicea,
Mă-sa că se da
Şi se dupleca
Pe Voica d-o da.
Lăcrămi mai vărsa,

Mi-o tot săruta,
Din piept greu ofta,
Pînă, vezi, pleca.
Din prispă privea,
De mi-o petrecea,
Lacrămi țuruia.
Verde d-o lalea,
Mult că nu trecea,
D-o ciumă că da.
Toți frații murea,
Mă-sa rămînea
De mi-i tămîia
Și mi-i comînda ;
Pe Din că nu vrea,
Sta de-l blestema :
— Dine, maică, Dine,
Dine, Costandine,
Legăior al meu,
Trupșorelul tău
Nici să mucezească,
Nici să putrezească.
Tu m-ai șuguit,
Tu m-ai otărît
Pe Voica d-am dat-o
Și mi-am măritat-o
Tomna-n Nadolie,
Vedea-o-aș pustie,
Precum să rămîie !
Verde d-o smicea,
Nouă ani trecea,
Din nu mucezea,
Nici nu putrezea.
Așa de vedea,
El că se ruga
Domnului de sus,
Domnului Isus :
— Sfinte Doamne, Sfinte,
Sfinte și părinte,
Cu puterea ta
Primește-mi ruga :
Tronulețul meu
Fă-l un cal de zmeu ;
Pînza de pe mine,
Ibîncă seină ;

Statul de pe cap,
Chingă de-nchingat ;
Ața din picere,
Un frîu de curele.
Atît se ruga,
Atît că cerea,
Domnul se-ndura,
Ruga-i asculta,
Ruga-i împlinea.
Verde și-o lalea,
Nu mai zăbovea ;
Pe cal s-azvîrlea,
Cu el că zbura
Mai iute ca vîntul,
Mai încet ca gîndul,
Tomna-n Nadolie,
Vezi, țară pustie,
Precum să rămîie !
La Voica trăgea,
La șanț se oprea,
La șanțul grădinii
Să nu-l simță cîinii.
D-acolo striga :
— Voica, sora mea,
Fă-te mai încoa,
Spre șanțul grădinii,
Că mă mușcă cîinii.
Verde, d-o smicea,
Voica se mira
Și se turbura,
Inima-i pocnea
Și mi-i răspundea :
— Dine, neică Dine,
Neică Costandine,
Te-nțeleg prea bine,
Nu te văz pe lume.
Din că mi-i șoptea :
— Voico, sora mea,
Vino mai încoa
La șanțul grădinii,
Să nu simță cîinii.
Verde d-o smicea,
Cum s-apropia,
Mi ți-o opintea,

Pe cal c-o urca,
Cu ea că zbura
Mai iute ca vîntul,
Mai încet ca gîndul.
Verde catifea,
P-alt tărîm trecea.
Ce mi se vedea ?
Nişte păsărele
Pe ramuri verzăle,
Cînta-n viersurele :
— Ferice de noi,
De părinţii noştri
Care ne-a născut,
Care ne-a crescut,
Verde viorea,
Mai alăturea
Ce mi se vedea ?
Alte păsărele
Pe crăci uscăţele,
Mi se văieta,
Şi mi se jelea :
— Vai şi-amar de noi,
De părinţii noştri
Care ne-a crescut,
Care ne-a născut !
Verde şi-o smicea,
Voica că-ntreba :
— Dine, neică Dine,
Neică Costandine,
Nu-nţeleg cum vine :
Colo păsărele
Pe ramuri verzăle,
Colea păsărele
Pe crăci uscăţele.
Din că-i răspundea
Şi-aşa că-i zicea :
— Ale păsărele
Pe ramuri verzăle,
Sînt toţi copilaşi
Morţi încreştinaţi,
C-au fost botezaţi
Şi din mînă daţi.
Ale păsărele
Pe crăci uscăţele

Sînt tot copilaşi
D-ăi necreştinaţi
Şi nebotezaţi
Din mînă nedaţi.
Mergea cît mergea,
Ce mi-şi mai vedea ?
Colo-n poieniţă
Vede-o moviliţă
Numa-n bălbătaie
Şi vedea şi-o oaie,
Care ce făcea ?
La rîu se ducea
Şi se scufunda,
La mal că ieşea,
Spre mormînt fugea,
Pe el se urca,
Focu-l potolea.
Şi-aşa tot urma,
Zorea şi fugea.
Voica-l întreba :
— Ce-o mai fi şi-asta,
Dine, neică Dine,
Neică Costandine ?
Foaie şi-o lalea,
Din că-i răspundea :
— Verde măghiran,
Ăst-a fost cioban,
Neam rău de mocan,
Ce, cît a trăit,
Mult mi-a tîlhărit,
Fete-a pîngărit,
Oameni a ucis,
Oi streine a prins.
Verde de năut,
Un bine-a făcut,
Că mi-a botezat
Un copil sărac,
Şi la botezat,
Oiţă i-a dat.
Uite, vezi cum oaia
Îi moaie văpaia.
Mergea ce mergea,
D-un pîrîu că da ;
Iarba pîn' la brîu,

Verde și frumoasă,
Perie de deasă.
O vacă pocită,
Slabă și urîtă,
Cu coarnele-ntoarse,
Cu pielea pe oase,
Balele că-i curge,
Iarba n-o atinge.
Și peste pîrîu,
Cîmp ars și pustiu,
Iar pe cîmp o vacă
Grasă, vezi, de crapă.
Verde viorea,
Voica-l întreba :
— Neică Costandine,
Asta cum mai vine ?
— Voico, sora mea,
Află și p-asta :
Pe cîmpia arsă,
Vaca mi-este grasă,
C-a fost firosită
Și-a fost dăruită
D-un om prea sărac,
Cînd a cununat.
Dac-a dăruit,
Bine i-a părut.
A slabă, pocită,
Mi-este dăruită
De om prea bogat
Care-a dăruit,
Dar rău i-a părut.
Vorba cum sfîrșa,
Tărîm părăsa,
Pe lume ieșea,
Acas' c-ajungea.
Voica jos sărea,
Din că mi-și pierea,
Cu tot se topea,
Praful rămînea,
Blestem dezlega.
Voica ce-mi făcea ?
La geam că mergea,
În el ciocănea,
Din gură striga :
— Mamă, maica mea,

Descuie uşa,
Să-ţi intre Voica.
Mă-sa c-auzea,
La geam că venea,
Odată ţipa,
Jos se prăvălea,
Moartă rămînea,
Iară biata Voica
Pe prispă cădea,
Sufletul şi-l da.
Făcea moarte peste moarte
Care-n lume nu se poate.

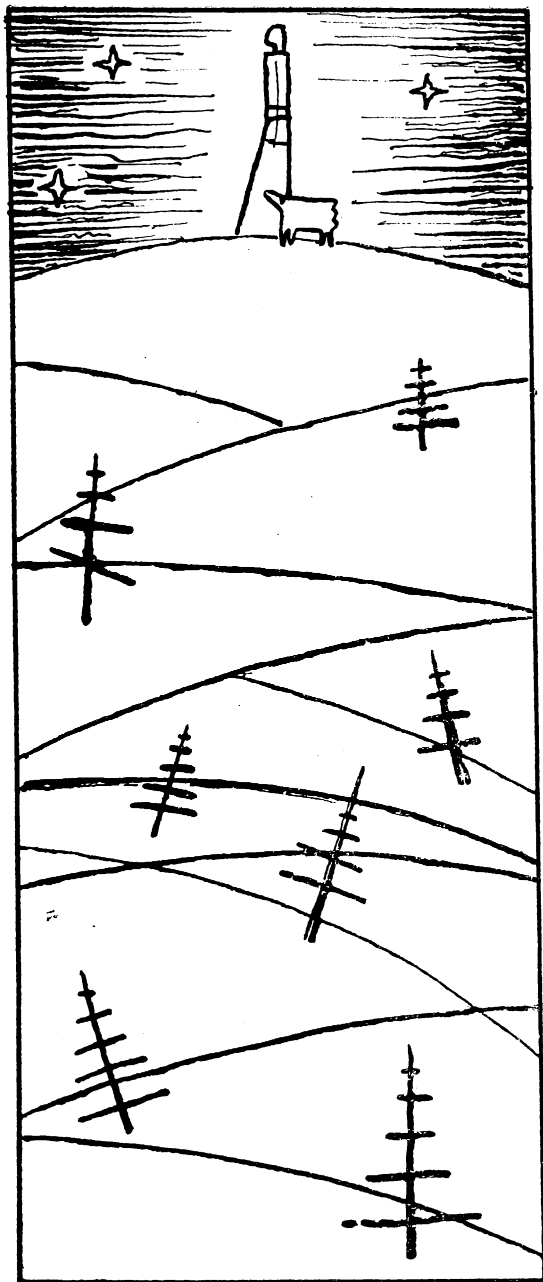
PĂSTOREŞTI

31

Mioara

Mioară, mioară,
Laie, bucălaie,
De mi-eşti năzdrăvană,
De trei zile-ncoace
Gura nu-ţi mai tace,
Nici iarba nu-ţi place ;
Nu ştiu, mi-eşti bolnăvioară,
Ori mi-eşti năzdrăvană !
De cap ţi se face,
Oar de capul tău,
Oar de capul meu.
Dacă eşti năzdrăvană,
Mioară, mioară,
Să-mi spui ce ţi-e-n gînd.
— Stăpîne, stăpîne,
Dă oile-ncoace
La cest zăvoi negru,
Că-i iarbă de oi
Şi umbră de voi.
Stăpîne, stăpîne,
Cheamă şi d-un cîine,
Cel mai frăţesc
Şi cel mai haiducesc,

Că prin apus de soare,
Vrea să te omoare
Voinicul vrîncean
Şi cu moldovean,
Că ai oi mai multe,
Multe şi cornute
Şi cai învăţaţi
Şi cîini mai bărbaţi.
— Mioară, mioară,
D-o fi adevărat
Şi m-o omorî,
Drept să le spui,
Ei să nu mă îngroape
În colţi, în bolovani,
Ci să mă îngroape
La uşa strungii,
În jocul mieilor
Şi-n treacătul oilor.
Şi fluieraşul meu,
Ei să mi-l puie
În chiotoarea stînii :
Cînd vîntul o bate,
Prin el o răzbate
Şi el mi-o cînta,
Fluieraş de os,
Cum cîntă duios.
Oile mi l-o auzi
Şi ele s-or strînge,
Pe mine m-or plînge
Cu lăcrămi de sînge.
Cele bucălăi
M-or plînge pe văi,
Cele oi cornute
Plînge-m-or pe munte,
Cele ocheşele
Plînge-m-or pe vălcele,
Iar tu, mioară, mioară,
Cînd îţi merge-n jos,
Pe Dunăre-n jos,
Tu să-mi zbieri duios.
Cînd te-o auzi
O mamă bătrînă
Cu brîul de lînă,
Ştergar de păr de cămilă,

Ea mi te-o-ntîlni
Şi mi te-o-ntreba :
— Mioară, mioară,
Drept să-mi spui
De mîndrul ciobănaş,
Flăcăiaşul meu ;
Perişorul lui,
Pana corbului ;
Ochişorii lui,
Mura cîmpului ;
Mustăcioara lui,
Spicul grîului,
Tu să-i spui adevărat,
Că eu m-am însurat
Ş-am luat o mireasă
A lumii crăiasă.
Dacă te-o-ntreba
Un' să mă găsească,
Tu drept să-i spui
Să meargă pe Dunăre-n jos
Şi ea ca să suie
Într-un anin negru,
Nimic să nu vorbească,
Numai să croncănească.
Ea pe lîngă Dunăre mergea
Şi din gură grăia :
— Dunăre, Dunăre,
Drum fără pulbere
Şi fără făgaş,
Ce drum drăgălaş ! —
De-ai fi vorbitor
Cum eşti curgător !
Mioara-i zicea :
— Nu mai întreba,
Du-te la anin,
La acest anin negru
Şi-mi croncăneşte
C-ai să mi-l găseşti.
Ea mi s-a dus,
În anin s-a suit
Şi mi-a croncănit
Şi el mi-a strigat :
— Uş, corboaică neagră,
Că nici n-am murit
Şi m-ai croncănit,

Dac-oi muri
Tot mi-ei croncăni !
— Nu-i corboaică neagră,
E mama ta dragă.
— Mamă, bună eşti,
Să te duci să-mi caţi
Leacuri prin munţi nalţi,
Poate mă scăpaţi.
— Eu, mamă, am auzit
Că tu te-ai însurat,
Pe nimeni n-ai chemat.
Tu ai avut naşi
Şi nuntaşi
Brazi şi păltinaşi,
Şi la nunta ta
A căzut o stea
Ş-aia m-a-ntristat
De am plecat
Ca să te cat.
Iaca eu mă duc,
Leacuri d-oi găsi,
Acu oi veni.
Mioara i-a spus
Să-ntoarcă-napoi
Că moare-n zăvoi.

32

Cîntecul oii

P-ăl picior de munte,
Merg oile-n frunte,
Tot sute cornute,
Miei şi miorele
D-ale ocheşele.
P-o gură de vale,
Trece-un ciopor mare.
Hăi nouă ciobani,
Optu-s veri primari,
Că ei s-a vorbit
Şi s-a sfătuit
Pe Andrei, Andrei,
Strein printre ei,

La puţul din vale,
Pe el să-l omoare,
C-are oi tot bucălăi,
La lînă ţigăi
Şi cu cîini dulăi,
Şi mai bărbaţi,
Şi mai lăudaţi,
Şi cai învăţaţi.
— Mică mioriţă,
De trei zile-ncoace
Gura nu-ţi mai tace,
Iar, fi-ţi-ar de cap,
Iarbă-n gură n-ai băgat,
Că eu te-am pornit
Şi că te-am gîlvit,
Sare că ţi-am dat,
Sare din tecşilă,
Cojiţă din mînă ;
Că eu te-am pornit
Tot mai de cu seară ;
Tot şi prin secară ;
Că eu te-am pornit
Tot mai de cu noapte,
Tot prin grîne coapte ;
Că eu te-am pornit
Tot mai de cu zori,
Tot în cîmp cu flori.
— Stăpînaşul meu,
Nu-i de capul meu
Şi-i de capul tău.
Hăi nouă ciobani,
Optu-s veri primari,
Că ei s-au vorbit
Şi s-a sfătuit,
La puţul din vale
Pe tin' să te omoare,
C-ai oi tot bucălăi,
La lînă ţigăi
Şi cu cîini dulăi,
Şi mai bărbaţi,
Şi mai lăudaţi,
Şi cai învăţaţi.
— Mică miorică,
La bot ocheşică,
Mică, mioriţă,

Cu lîna bîrsană,
De mi-eşti năzdrăvană,
Să-i spui să mă-ngroape
'N tîrla oilor,
În jocul mieilor.
Mieii s-or juca,
Pe min' că m-or dezgropa.
Să-mi puie fluieraş de soc,
Să cînte cu foc.
Cînd vîntu-o-ncepea,
Fluieru-o zicea,
Oile s-or strîngea,
Coardă că s-or face,
La mine c-or trage,
Pe mine m-or plînge
Cu lăcrămi de sînge.
O babă bătrînă
Cu brîul de lînă,
De păr de cămilă,
D-un flăcău întrebînd,
'Nalt şi sprîncenat :
Sprîncenele lui,
Floarea soarelui ;
Genişoarele lui,
Spicul grîului ;
Mustăcioara lui,
Spicul orzului ;
Feţişoara lui,
Spuma laptelui ;
Ochişorii lui,
Două mure coapte,
Coapte la răcoare,
Neajunse de soare ;
Ochişorii lui,
Două mure coapte,
Coapte la pămînt,
Neajunse de vînt.

33

Costea Gealapu

Frunză verde amurele,
Pe cîmpul cu florile

Mi-a scos Costea oile,
Odată cu zorile.
Şi-aşezat-a stînile,
Şi mi-a-ntins perdelele
Pe toate derelele,
Mi-a umplut vîlcelele.
Are Costea mieluşei
Cîţi sînt vara brebenei ;
Are Costea oi de multe
Cît sînt vara flori mărunte,
Şi mai are Costea, are,
Are Costea un berbecel,
Nu era-n turmă ca el,
Că-n cap purta şase coarne,
Prin vîrful cornițelor
Cîte-o piatră nestimată,
Luminează noaptea toată.
Pe lumina pietrelor,
Da grăunţe oilor,
Porneală mînzărilor.
Şi mai are Costea-mi are,
Are Costea o mieluşea,
Nu era-n turmă ca ea :
Cînd simţea de vreme rea,
Trăgea oile-n perdea ;
Şi simţea de vreme bună,
Trăgea oile-n păşună,
Le trăgea pe pîrlitură,
Unde este iarba bună.
Şi mai are Costea-mi are
Vreo cinzeci de cîini bătrîni,
Care păzeau pe la stîni,
Vreo cinzeci de puşlăţei,
De păzeau pe la odăi.
Şi mai are Costea-mi are
Pe căţea Dolfă bătrînă ;
De bătrînă ce-mi era,
Cura părul de pe ea.
Şi mai are Costea-mi are
Pe Togan, cîine bătrîn,
Şade-n c.r şi bea tutun
Şi da ocol primprejur.
Azi mi-e luni şi mîine marţi,
Pleacă Costea la Galaţi

Cu măgarii sămăraţi,
Cu chimeriul plin de sfanţi ;
La tărîţe
la oiţe,
Bolovani
pe la cîrlani
Şi opinci pe la ciobani.
Să vezi, Costea că pleca
Şi cu Doalfa că vorbea,
Cu Doalfa, căţea bătrînă,
Numai cu doi dinţi în gură.
Pastrama i-o dăruia,
Pastrama din prepeleag,
C-aia i-a fost Doalfii drag.
Să vezi, Costea atunci pleca,
Calea jumate mergea,
Cu Fulga că se-ntîlnea,
Cu bună ziua că-i da.
Să vezi, Costea-i mulţumea.
Şi-atunci Fulga că striga
Şi la Costea că-mi cerea
O mioară de căldare
Şi-un berbece de frigare,
Să dea la băieţi că n-are.
Costea nainte mergea.
Să vezi, Fulga ce-mi făcea ?
Zece băieţi că mi-avea,
La tîrlă că mi-şi sosea,
Pe la guri că-i aşeza,
Şi băieţii că-mi urla :
Altu urla tot cîineşte,
Şi-altu urla ciobăneşte.
Cîinii lu Costea auzea
Şi din tîrlă că-mi ieşea,
După băieţi se lua,
Numai Fulga rămînea.
Cînd cîinii că-mi alătra,
Fulga-n tîrlă că intra,
Oi lu Costea că-i lua.
Ce fel de oi că-i lua ?
Să vezi, fruntea oilor,
Umplutura pungilor,
Fala negustorilor.
Mai lua cel berbecel,
Nu era-n turmă ca el,

De-n cap purta şase coarne ;
Prin vîrful cornițelor,
Cîte-o piatră nestimată,
Luminează noaptea toată !
Şi lua cea miorea,
Nu era-n turmă ca ea !
De simțea de vreme rea,
Trăgea oile-n perdea ;
Şi simțea de vreme bună,
Trăgea oile-n păşună,
Le trăgea pe pîrlitură,
Unde este iarba bună.
Oile că le pornea
La izvorul de demult,
Numai de Doalfa ştiut.
Dar oile că le pornea,
Să vezi, Doalfa ce-mi făcea ?
Aşteamă că se lua,
Pe furiş că se ducea,
Sama bine că lua
Unde oile ducea,
Înapoi se-napoia,
Bine ziua se făcea.
Să vezi, Costea că-mi sosea.
El la lapte c-asista :
Nu iese lapte la măsură,
Nici brînza la-nchegătură.
Tot pe Doalfa c-o chema,
Vreo trei cîrlige-i trăgea.
Doalfa că chilălăia
Şi din gură că-i vorbea :
— Măi stăpîne dumneata,
Eu la carte-am învățat,
Trei cîrlige n-am mîncat,
Trei cîrlige de-mpărat.
Dumneata i-ai dăruit
Şi lu' Fulga că i-ai dat
O mioară de căldare
Şi-un berbece de frigare.
Şi el, frate, ți-a luat,
Să vezi, fruntea oilor,
Fala negustorilor,
Umplutura pungilor.
Aideți, stăpîn, după mine,
Că ştiu sama-n codru bine,

Că știu turma de berbeci,
Izvoare cu ape reci.
Să vezi, Doalfa-l conducea
La izvorul cel de mult,
Numai de Doalfa știut.
Acolo cînd mi-și sosea,
Peste Fulga acolo da :
Alții focul că-mi făcea,
Alții ficați că-mi frigea
Și pe Fulga mi-l găsea,
Mi-l găsea, vezi, p-un buștean,
Glojdorea la un ciolan.
Doalfa dor că mi-l ochea,
În el că se repezea
Și de vînă mi-l strîngea.
Mi-l ține Doalfa de vînă,
Parcă mi-l ținea de mînă,
Pînă Costea că-mi sosea
Și cu gura-l judeca :
— D-aba, Fulgo, dumneata.
Eu, frate, ți-am dăruit
O mioară de căldare
Și-un berbece de frigare
Să dai la băieți că n-are.
Și tu, frate, mi-ai luat,
Să vezi, fruntea oilor,
Fala negustorilor,
Umplutura pungilor.
Să vezi, Costea ce-mi făcea ?
Trei dește-n gură băga,
Începea d-a fluiera,
Toți cîinii că-l auzea
Și lîngă Costea mi-era,
Și la cîini că-l arăta,
Toți cîinii că mi-i mînca.
După ce că-l termina,
Oasele i le-ngropa
La mijlocul tîrlelor,
În zbieratul oilor,
Tot în jocul mieilor.
Cînd primăvara venea,
Să vezi, Costea ce-mi făcea ?
Mielușele că-și oprea,
Turmulița și-o mărea.

Cine din turmă-i lipsea ?
Îi lipsea cel berbecel,
Nu mi-era-n turmă ca el,
De-n cap purta şase coarne,
Prin vîrful cornițelor
Cîte-o piatră nestimată,
Luminează noaptea toată.
Pe lumina pietrelor,
Da tărîțe oilor,
Porneală mînzărilor.
Să vezi, cine mai lipsea ?
Mai lipsea şi-o miorea,
Nu era-n turmă ca ea :
Cînd simțea de vreme rea,
Trăgea oile-n perdea ;
Cînd simțea de vreme bună,
Trăgea oile-n păşună,
Le trăgea la pîrlitură
Unde este iarba bună.

34

Ciobanul

Foaie verde ş-un mărar,
La fîntîna din stejar,
S-auleşte-un păcurar
Şi să vede d-un cioban
Cu capul pe muşuroi,
Cu ochii sclipiți la oi.
Iar ciobanul mi-adormea,
Oile că mi-i pierea,
O mioară-i rămînea.
Cioban cînd se deştepta,
Din ochi negri lăcrăma
Şi după oi că-mi pleca.
La vale, neică, la vale,
Cu brațul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supțioară
Uscată făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.

Dar ciobanul ce-mi făcea ?
Cu rumânu-n cale se-ntîlnea,
Din guriță așa-i zicea :
— Măi române, măi,
Ia să-mi cînți tu chintecul,
Că mi-e drag ca sufletul,
Să-ți dau eu, vezi, galbenul,
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
Românul începea cîntecul lui :
Voinicul, de e voinic,
Pleacă noaptea prin colnic
Fără băț, fără nimic,
Numai cu palmele goale,
La brîu cu șapte pistoale,
Patru pline și trei goale
Cele pline
stau aline,
Cele goale
stau marghioale,
Strălucesc ca sfîntul soare.
— Măi române, mă,
Păi nu mi-ai cîntat chintecul
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale,
Cu brațul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supțioară
Uscată, făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.
Acu s-a-ntîlnit cu țiganul,
Iar ciobanul că-i spunea :
— Măi țigane, mă,
Ia să-mi cînți tu chintecul,
Că mi-e drag ca sufletul,
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
Iar țiganul începea cîntecul lui :
Pendem verde
Biștaștar,
Măi Vasile cîrciumar,
Ia, schimbă-m' d-un icușar,
Dă-mi foiță de ștar bani
Și zahar d-un creițar

Te sovel pe prispă avreal,
Marladeunța o blanința
Naciumide la diclința.

Dar ciobanul că-i spunea :

— Păi, nu mi-ai cîntat chintecul,
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale
Cu brațul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supțioară
Uscată făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.

(Acum ce nație, că noi le facem amestecate ; cu sîrbul.)

Cu sîrbu-n cale se-ntîlnea,
Din guriță așa-i zicea :
— Mă, sîrbule, mă,
Ia să-mi cînți tu chintecul,
Că mi-e drag ca sufletul,
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.

Iar sîrbul începe cîntecul lui :

A murit și tata,
A murit și mama,
Mi-a rămas grădina
Plină de legumea.

(Pe urmă începe sîrbește, o sîrbă pe două coarde.)

— Sîrbule, nu mi-ai cîntat chintecul
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale,
Cu brațul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula supțioară
Uscată, făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.
Cu grecu-n cale se-ntîlnea :
— Măi, grecule, măi,
Ia să-mi cînți tu chintecul
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.

(Aci urmează o cîntare grecească, pe care informatorul spune că nu și-o aduce aminte.)

La vale, neică, la vale,
Cu brațul plin de cavale,

Cu mioara la spinare,
Cu căciula supţioară
Uscată, făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.
Cu ovreiu-n cale se-ntîlnea,
Din guriţă că-i zicea :
— Măi, ovreiule,
Ia să-mi cînţi tu chintecul,
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.

Ovreiul începe cîntecul lui :

Ieşi Avram din butoi
Cu părul făcut vîlvoi,
Cu Avram şi cu Isac
Amîndoi băgaţi în sac.
Oi, dara, da !
Bam, bam, bam,
Spune dumneata
Că nu-i aşa !

Iar a început ciobanul :

— Măi, ovreiule, mă,
Nu mi-ai cîntat chintecul
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca,
La vale, neică, la vale,
Cu braţul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supţioară
Uscată, făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.
S-a-ntîlnit cu neamţu-n cale :
— Măi, neamţule,
Ia să-mi cînţi tu chintecul,
Că mi-e drag ca sufletul,
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
Iar neamţu-ncepea cîntecul lui :

(La neamţ îi fac un vals. Ştii, partea nemţească e tare-n vals.)

— Măi, neamţule, măi,
Nu mi-ai cîntat chintecul,
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale,
Cu braţul plin de cavale,

Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supţioară
Uscată, făcută poamă,
Tot plîngînd de oi cu jale.
Se-ntîlnea cu francezu şi cînta :
Alon zanfan deo la patri e
Le jur de gluar e tarive
Contră leun de la tiranie
Letandan sanglan talive.

(Mai are o strofă, spune informatorul.)

Iar ciobanul că-i spunea :
— Măi, franţuzule,
Păi, nu mi-ai cîntat chintecul,
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale,
Cu braţul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supţioară
Uscată făcută poamă,
Tot întrebînd de oi cu jale.
Dar ciobanul ce-mi făcea ?
Cu turcu-n cale se-ntîlnea,
Din guriţă aşa-i zicea :
— Măi, turcule, mă,
Ia să-mi cînţi tu chintecul,
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.

Iar turcu-ncepea geamia turcească. Eu o fac iar din vioară. Asta fără cuvinte ; da mai arunc cîteva vorbe) :

Pre, aman, aman,
Spre Giurgiu, Giurgiu,
Pre sufletul meu,
Mor de dorul tău,
N-am ce-ţi face eu.

Ciobanul :

— Măi, turcule, mă,
Nu mi-ai cîntat chintecul
Să-ţi dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale,
Cu braţul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,

Cu căciula-n supțioară
Uscată făcută poamă,
Tot întrebînd de oi cu jale.
Iar ciobanul ce-mi făcea ?
Cu bulgarul se-ntîlnea.
(Bulgarul cu sîrbul e totuna ; noi îi facem tot o sîrbă.)
— Măi, bulgarule, mă,
Nu mi-ai cîntat chintecul
Să-ți dau galben, firfirica,
Să-mi sune ochinca.
La vale, neică, la vale,
Cu brațul plin de cavale,
Cu mioara la spinare,
Cu căciula-n supțioară
Uscată făcută poamă,
Întrebînd de oi cu jale.
Acu, iar ciobanul ce-mi făcea ?
Cu lupu-n cale se-ntîlnea.
— Bună ziua, lupule !
— Mulțumesc, ciobanule !
— N-ai văzut oile ?
Iar lupul că-i răspundea :
— Le-am văzut
Și le-am păscut :
Pe costițe
Stau cornițe,
Pe vîlcele
Stau picere,
Și pe vale
Stau plotoage,
La capul jgheabului
Căpățîna măgarului.

Notă. În cîntecul țiganului se folosesc și cîteva cuvinte țigănești : *Pendem* = foaie, *ștar* = patru, *te sovel* = să doarmă, *avreal* = afară, *marladeunța*, derivat din verbul cu sensul „a bate“, cuvîntului *biștaștar* îi dă sensul de „magheran“, sub influența începutului asemănător al unor cîntece românești ; ultimul vers, informatorul nu-l poate explica.

Cîntecul francezului reproduce — nu întotdeauna corect — patru versuri din cîntecul național al poporului francez, „La Marseillaise“.

Allons enfants de la Patrie,
Le jour de gloire est arrivé,
Contre nous, de la tyranie,
L'étendard sanglant est levé.

Iar ciobanul că-mi afla,
Din caval aşa cînta
Şi-ntr-un picior că juca.
(Începea hora lui din caval.)

VITEJEŞTI

35

Marcu Viteazul

Foaie verde a bobului,
La marginea Siiului,
La malul Siretului,
La casele Marcului,
Marcului viteazului,
Frumoasă masă mi-e-ntinsă.
Dar la masă cine-mi şade ?
Că-mi stă Marcu viteazul
Şi cu turcu bolunul.
Frunzuliţă trei sardale,
Ei bea vin pe rămăşeală
Pîn' la dalbai primăvară.
Frunzuliţă viorea,
Prinsoare-ntre ei c-avea :
Din ei cine s-o-mbăta,
Frumos capul şi-or tăia,
De s-o duce pomila.
La masă cine-i servea ?
Să vezi, muma Marcului,
Ibomnica turcului.
Dară Marcu ce zicea ?
— Mamă, măiculiţa mea,
Eu tot Marcu viteazul
Şi cu turcul bolunul
Prinsoare-ntre noi avem
Să bem vin pe rămăşală,
Pîn' la dalbai primăvară.
Din noi cine s-o-mbăta
Frumos capul ne-om tăia,
De s-o duce pomila.
Mamă, păhărelul meu,
Cu vin să-l jumătăţeşti,
Cu apă să-l împlineşti,

Cu zahăr să-l îndulceşti
Să-mi dai să mă-nveseleşti,
Şi paharul turcului
Cu vin să-l jumătăţeşti,
Cu rachiu să-l împlineşti,
Cu catran să-l cătrăneşti
Să-i dai să-l înnebuneşti.
Frunzuliţă viorea,
Dară mă-sa ce făcea ?
Paharele le lua,
Dosu-n pivniţă că da.
Vezi, paharul Marcului
Cu vin că-l jumătăţea,
Cu apă că-l împlinea,
Cu zahar că-l îndulcea,
Şi paharul turcului
Cu vin că-l jumătăţea,
Cu rachiu că-l împlinea,
Cu catran că-l cătrănea.
Frunzuliţă viorea,
Făcea toanta cum făcea,
Paharele le schimba.
Vezi, paharul Marcului,
Vezi, i l-a dat turcului ;
Şi paharul turcului,
Vezi, i l-a dat Marcului.
Cum bea Marcu, cum cădea,
Şi turcul se-nveselea.
Frunză verde-o pelinită,
Mi-avea Marcu-o slugulită,
P-ăl de-l chema Ionită,
Îmbrăcat în dulămiţă,
Verde ca foaia de viţă,
Trage bine la suliţă.
De la fereastră privea,
Pe Marcu căzut vedea.
Drept la Marcu că mergea
Şi la uşă se ducea,
Cu piciorul-n uşă da,
În trei şi-n patru o făcea,
De perete c-o răzma.
Cînd la urmă că mergea,
Cruce la piept ridica,
Aşa din gură zicea :

— Doamne, iartă-mi greşala,
Să-i dau lui Marcu palma,
Că mi-o fi cu greu păcat,
Pîinea, sarea, i-am mîncat,
Cal bun i-am încălecat
Şi-oi să fie cam păcat.
Frunzuliţă viorea,
Dar tot o să-i dau palma.
Cînd o palmă că-i trăgea,
Marcu-n picioare sărea
Şi din gură că zicea :
— Ioniţă, sluga mea,
De unde veni, cîine, asta,
De mai îmi dedeşi palma ?
Frunzuliţă matostat,
La dascăl am învăţat,
Aşa palmă n-am mîncat !
Ioniţă că-i zicea :
— Ei, stăpîne, dumneata,
Dacă nu-ţi dam eu palma,
Aveai să dormi cît lumea,
Tot din măiculiţa ta.
Dară Marcu ce zicea ?
— Mamă, măiculiţa mea,
Eu tot Marcu viteazul
Şi cu turcul bolunul,
Prinsoare-ntre noi am avut :
Noi bem vin pe rămăşală,
Din noi cin' ne-om îmbăta
Frumos capul ne-om tăia,
De s-o duce pomila.
Mamă, păhărelul meu,
Cu vin l-ai jumătăţit,
Cu rachiu l-ai împlinit,
Cu catran l-ai cătrănit,
Mi-ai dat de m-ai omorît,
Şi paharul turcului
Cu vin l-ai jumătăţit,
Cu apă l-ai împlinit,
Cu zahăr l-ai îndulcit,
I-ai dat, l-ai înveselit.
Ţîţa mă-si că-i tăia
Şi-n patru că mi-o făcea,
Pe cărbuni mi-o arunca,
Nesărată c-o mînca.

Cîntecul lui Marcu

La casele Marcului,
'N vadul Ţarigradului,
Bea, mări, Marcu cu Turcu.
Turcul, mări, bea cu papucul
Şi Marcu bea cu carîmbul.
D-ale, mări, ce-mi făcea ?
La prinsoare se prindea :
Care-ntîi s-or îmbăta,
Capul i se va tăia
Şi averea să i-o ia.
D-ale, Marcu ce-mi făcea ?
Pe maică-sa mi-o chema,
Din guriţă că-i spunea :
— Maică, măiculiţa mea,
D-ai făcut vreodată bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine ;
Uite, maică, aşa să faci :
În păhărelul meu să pui,
Jumătate să pui apă,
Jumătate să pui vin.
În păhărelul Turcului,
Să pui jumătate vin,
Jumătate cu rachiu.
D-ale, mă-sa aşa făcea,
După cum Marc' o-nvăţa.
Şi ea, mări, ce-mi făcea ?
Lua păhărelul Turcului,
I-l dăruia Marcului
Şi păhărelul Marcului
I-l dăruia Turcului.
D-ale, Marcu ce-mi făcea ?
Pe loc, mări, că se-mbăta,
Cu capul pe masă rămînea.
D-ale, mă-sa ce-mi zicea ?
Turcului aminte i-aducea :
— Turcule, bolînule,
Cum v-a fost prinsorile,
Care-ntîi s-or îmbăta,
Capul i se va tăia
Şi averea să i-o ia.

Atunci Turcul ce-mi făcea ?
El angerul şi-ascuţea.
D-ale, sluga Marcului
D-afară răspundea :
— Turcule, bolînule,
Tu capul lui Marcu l-oi tăia,
De mine tu n-oi scăpa.
Atunci Turcul ce-mi făcea ?
El afară că-mi ieşea
Şi sluga năuntru-mi intra,
O palmă lui Marcu-i da,
Pe loc, mări, că mi-l trezea,
Din guriţă că-i spunea :
— Uite, mă-ta ce făcea,
Paharele vi le schimba.
Atunci Marcu ce-mi făcea ?
Un par mare că-mi lua,
În bătătură-l înfigea,
Pe mă-sa că mi-o lega,
Cu Turcul alăturea,
Cu o rogojină i-nvăluia,
Foc cu păcură le da
Şi toată lumea zicea :
— Arde mă-sa Marcului
Cu Turcul alăturea,
'N vadul Ţarigradului.
D-ale, Marcu ce-mi făcea ?
Foc şi la case le da,
Toată lumea se mira :
— Ard casele Marcului,
'N vadul Ţarigradului !
— Las' să arză, 'tu-le-n c.r,
C-a fost puse lîngă drum ;
Las' să mi-arză
Că nu-mi pasă,
Sluguliţa să-mi trăiască,
Că-mi fac altele mai bune,
Că sînt lemne la pădure.

37

Tănislav

Pe luciul Dunării
Şi, nene, p-al Brăilii,

Tare-mi vine şi-mi soseşte
D-un caic cam şucuit,
Cu postav verde-nvălit,
Cu roşu d-acoperit
Şi de turci mi-e grămădit.
Dar în caic cine-mi este ?
Vreo cincizeci de turci bătrîni
Cu bărbile pîn' la brîu :
Irimia din Chiria,
Ibrior de la Tîrşol,
Care-i poartă binişor,
Mustafa de la Baba,
Car' le poartă leşceaua.
Savai dascălu Pascale,
Să vezi, cîrmaciul cel mare,
Unde cîrma o cîrmeşte
Şi pravila mi-o citeşte,
Curînd că ne prăpădeşte !
Tot mergînd ei, frate, aşa,
Dar peste cine că da ?
Peste trei fete lebedence,
Unde pînzele nălbeşte
Şi de piatră le trînteşte,
Dunărea că-mi crîmpoţeşte.
Şi din gură le zicea :
— Bună ziua, voi trei fete lebedence,
Unde pînzele nălbiţi
Şi de piatră le trîntiţi,
Dunărea că-mi crîmpoţiţi,
De mi-oţi spune cu dreptate,
Pînzele voastre să se albească,
Ştii, ca coala de hîrtie
Cînd o iei din prăvălie,
Stă logofeţii d-o scrie ;
De n-aţi spune cu dreptate,
Pînzele voastre să se cernească
Ca sambriul de la gît,
Vezi, cît mi-e d-afurisit,
De popă nespovedit,
De mătuşi neocolit,
De caicul lui Tănislav,
Feciorul mătuşiei
Din Ţara Moldoviei,
Unde mi-este priponit
Cu mic lănţuş de argint ;

Tei în luncă n-a găsit
Şi-a găsit mai mult argint,
Caicul şi-a priponit.
Din ale trei cine s-alegea ?
O fetiţă smată, smată,
Smată, smată şi de treabă,
Şi la chip mi-e aşezată,
Care era ibomnica lui Tănislav.
O iubise cît o iubise
Şi cu foc mi-o oropsise.
Aia, nene, s-alegea
Şi turcilor le zicea :
— Turcilor, aganilor,
Mai mari ciohodarilor,
Mergeţi pe Dunăre-n jos,
Mergeţi, neică, de folos
La cea casă naltă,
Naltă-n foişoare,
Cu ferestre-n soare,
Făcută-ntr-un stîlp,
Nu dă de pămînt.
Şi-acolo că-mi este
O mamă bătrînă
Cu burca seină,
Cu brîul de sîrmă,
Cu fusta de lînă,
De păr de cămilă,
Cu doi dinţi în gură,
C-un picior de lemn,
C-o mînă de fier,
Aia-i muma lui Tănislav.
Cînd turcii că mi-auzea,
'Ncepea d-a bolborosea.
Dar din gură cum zicea ?
— 'Ntăriţi, vere, cîrmele,
Că i-am aflat urmele,
...săptămînile,
C-oi să-i scurtăm zilele !
Cînd la babă c-ajungea
Şi din gură că zicea :
— Bună ziua, mamă bătrînă,
Cu burca seină,
Cu brîul de sîrmă,
Cu fusta de lînă,
De păr de cămilă,

Cu doi dinţi în gură,
C-o mînă de fier,
C-un picior de lemn.
Iar tu, frate, să ne spui
De caicul lui fi-tu Tănislav,
Unde este priponit
Cu mic lănţuş de argint.
Tei în luncă n-a găsit
Şi-a găsit mai mult argint,
Caicul şi-a priponit.
Că nu-l cătăm de răutate,
Şi-l cătăm d-al nostru frate,
Că cu el am haiducit,
Cirezile le-am vîndut,
Socoteala n-am făcut.
Cînd mama că-mi auzea,
Şi din gură aşa zicea :
— Turcilor, aganilor,
Mai mari ciohodarilor,
Mergeţi pe Dunăre-n jos,
Mergeţi, neică, de folos,
La cea salcie înaltă,
Înaltă, încoronată,
Cu dalbe mustăţi pe apă.
Acolo-i caicul lui fi-miu Tănislav,
Priponit cu mic lănţuş de argint.
Să vezi turcii ce-mi făcea ?
Tot nainte că mergea.
Cînd de salcie s-apropia,
'Cepe-şi vîntul de mi-şi bate,
Dă chica şi i-o răzbate,
Nu credea că este beat,
Credea că-i treaz negustat.
Toţi în toate părţi fugea.
Şi-mi fugeau ca vacile,
Şi-mi zbierau ca curvele,
Umpluse uliţile.
Din ei cine s-alegea ?
Vezi Niculcea, Niculcel,
Fecioraş de başmarghiol,
Care-mi bate cu tufanul
Şi ţine pizma cu anul,
Dar dă pînă osteneşte,
La păcat nu mai gîndeşte.

Şi turcilor le zicea :
-- Turcilor, aganilor,
Mai mari ciohodarilor,
Ce-mi fugiţi ca vacile
Şi-mi zbieraţi ca curvele
D-aţi umplut uliţele ?
Ce mie că-mi dăruiţi
Să vi-l dau pe Tănislav
Bun legat şi-nverigat,
Cum e bun de spînzurat ?
Daţi-mi, mă, cinci tipsii de galbeni.
Cînd turcii că mi-auzea,
Cinci tipsii de galbeni că făcea,
Lui Niculcea i le da.
Iar Niculcea ce-mi făcea ?
O piatră de moară că-mi lua
Şi de spete i-o atîrna,
Brînci în Dunăre că-i da.
Trei zile, trei nopţi urla
Şi el mi se deştepta,
Aşa de beat ce era !
Venea crapii ca boii,
Ştiucile ca vacile,
De Tănislav se lovea
Şi el nu se deştepta.
Iar un mic de răspăraş
Pe la nasul lui s-a dat,
Tănislav s-a deşteptat
Şi din gură că zicea :
— Bre, ce satara belea,
Asta din spinarea mea !
În faţa apei se ivea,
D-un cîntecel că cînta,
Ibomnica l-auzea,
Cu ta-su la plug era.
Lăsa plugu-n pustia,
Dosu la Tănislav da
Şi lu ta-su că-i zicea :
— Tare-i, tată, cu sandalul,
S-a-necat un turc colea.
La Tănislav se ducea,
Din Dunăre că-l scotea.
Dar Tănislav ce-mi făcea ?
Şi mergea, nu-ş' ce mergea,

Într-o groapă că cădea,
Peste-un pui de turc că da.
Un topor în mînă-avea,
D-a-mpicioare-l ciocîrtea,
Ţoalele i le lua,
Tănislav că se-mbrăca
Şi prin turci, frate, pleca,
Cînd turcii că mi-l vedea,
'Cepea d-a bolborosea.
Dar din gură cum zicea ?
— Bacom, bacom, ghiaurul,
Ce-oi să ne pată sufletul,
C-a-nviat dracul pe pămînt.
Alţii zicea că i-o fi vreun frăţior, verişor,
Alţii : bre, păi, prea seamănă cu el.
Şi prin turci, frate, pleca
Şi-i tăia de-i scărdăşea.
Da nu mi-i taie cum se taie,
Şi mi-i taie căsăpeşte,
Şi-i grămădeşte clăieşte,
Să vezi, ca Doamne fereşte !
După Niculcea-mi pleca.
Un' pe Niculcea-l găsea ?
La o mică cîrciumioară,
Nebăgătoare de seamă,
Numai cu-o sută de uşi,
Cu-o sută cincizeci de buţi.
Acolo Niculcea-mi este
Cu trei mîndre după gît :
Una-l mişcă,
Şi-alta-l pişcă,
Şi-alta cu vin că-l stropeşte,
Frumos faţa-i rumeneşte.
Dar Neculcea că-i zicea :
— Crîşmăriţă dumneata,
Goneşte p-ăl d-acolea,
...i-aş crucea, legea,
Şi dalbai lumînarea,
Şi sfînta duminica,
Şi ce zi i-o fi mai rea,
Că-mi strică băutura.
Iar Tănislav că zicea :
— Crîşmăriţă dumneata,

Ia, taie-mi o găină grasă,
Şi fă-mi o turtă nerasă,
Să-ţi dau turcu-afar' din casă.
Crîşmăriţa aşa-mi făcea :
Tăie o găină grasă
Şi făcu turtă nerasă.
Luă turcul la spete
Şi-afară din casă-l dete.
O rîşniţă că lua
Şi de spete i-o atîrna,
Brînci în Dunăre că-i da
Şi din gură că zicea :
— Na, mă, masă bună peştilor,
Odină cosacilor !
Dacă-i fi voinic ca mine,
Să mai ieşi şi tu pe lume.

38

Badu

Frunzuliţă o viorea,
Pe dincolo, pe dincoa,
Umblă turcii d-aiurea,
D-aiurea
prin plaiurea,
Tot ciocnind şi bocănind
Şi de Badu întrebînd,
Tot de Badu cîrciumaru,
Tot de Badu măcelaru,
Ziua cîrciumar de buţi,
Noaptea măcelar de turci.
Ziua buţi cîrciumăreşte,
Noaptea turci măcelăreşte,
Savai, ca Doamne fereşte !
Frunzuliţă catifea,
'Ntreba ici, 'ntreba colea,
Nicăierea nu-l găsea.
La marginea satului,
Sînt casele Badului,
Badului, bogatului.
Acolo turci că mergea.
Pe Băduleasa găsa,
Din grădină cînd işa.

Ridichi în poală-mi avea.
Să vezi, turcii cînd venea,
Cu bună ziua că-i da :
— Băduleasă, Băduleasă,
Savai, cu sprînceana trasă,
Cu chip de bălitireasă,
De este Badul în casă,
Spune-i afară să iasă ;
De-i în vie,
zi-i să vie ;
De-i în sat,
trimite-i sfat
Ș-o căruță de oleac,
Fiindcă-l poftim mai degrab.
Frunzuliță catifea,
Ea pe turci că-i întreba :
— Turcilor, boierilor,
Mai marii mișeilor,
Dar pe Badul ce-l căutați,
Aveți nițcai bani să-i dați ?
Turcii că îi răspundea :
— Noi pe Badu îl cătăm,
Cu el am negustorit
Și-avem galbeni de-mpărțit,
Ne dăm răfuielile,
Toate cheltuielile.
Frunzuliță viorea,
Băduleasa răspundea :
— Turcilor, boierilor,
Nu mi-e Badul dus la vie,
Nici în sat,
să-i trimit sfat
Și-o căruță de oleac,
Fiindcă-l poftiți mai degrab.
Badul mi-e culcat în pat,
De trei zile mort de beat,
Șapte butii mi-a secat,
A băut de s-a-mbătat,
Ca un mare blestemat,
Cu paloș pe pieptul gol,
Nu-ndrăznesc ca să mi-l scol,
Că el, frate, s-a jurat
Că la el cine-o intra
Frumos capul i-o tăia,
De s-o duce pomina.

Turcii aşa cînd auzea,
Toţi în toate părţi fugea,
Şi zbiera ca vacile,
Şi striga ca curvele
De umplea bazebele,
Pe toate uliţele.
Dar un turc că s-alegea,
Vezi, un turc cam mititel,
Îmbrăcat într-un cojocel,
Nepotul lui Ciorpăgel,
Parcă intra dracu-n el.
Ala, frate, s-alegea
Şi la turci că le striga :
Turcilor, boierilor,
Staţi, fraţilor, nu fugiţi.
Badu mi-e culcat în pat,
De trei zile mort de beat,
Cum este bun de legat,
De legat, de spînzurat.
Ala, frate, s-alegea,
Mîna pe frînghii punea,
Cu picioru-n uşă da,
În trei şi patru mi-o făcea
Şi la Badu năvălea,
Frumuşel că mi-l lega
Cu trei frînghii de mătase
Împletite-n cîte şase
Şi cu trei de ialomiţă
De-i dete sîngele-n ţîţă.
Mi-l lega, mi-l fereca
Tot de lemnul coşului,
În bătaia fumului,
În dogoarea focului,
Unde-i păs voinicului.
Da cu ce că mi-l bătea ?
Tot cu fierul plugului,
Puterea pămîntului,
Cu vîrful gîrbaciului
Pe cărarea capului,
Pe faţa obrazului.
Mi-l bătea, mi-l chinuia
Şi de cine mi-l cîrtea ?
De frate-său Niculcea ;
De Niculcea, Niculcel,
Fecioraş de başmarghiol,

Care-mi bate cu tufanul
Și ține pizma cu anul
Și dă pînă ostenește,
La păcat nu se gîndește.
Frunzuliță-o viorea,
Să vezi, Badu ce-mi zicea ?
Pe Băduleasa-mi striga
Și din gură așa striga :
— Băduleasă, Băduleasă,
Cinstită cîrciumăreasă,
Savai, cu sprînceana trasă
Cu stat de bălitireasă,
Ce stai, frate, și privești
Unde turcii mă căznesc,
Cu moartea mă potrivesc ?
Intră-n mică de chilie
Și ia-ți ie dintr-o mie,
Rochiță din Țarigrad
Șapte galbeni cotu luat
De la cel ovrei bogat,
Cam cu japca l-am luat.
Pune-ți fața la 'nălbeală,
Buze moi la rumeneală
Și unghiile la pileală
Și să-mi mergi la turci afară,
Că turcii de te-or vedea
Ei pe mine m-or lăsa,
Că-mi scurtează viața
...te-le-aș crucea, legea
Și dalbai lumînarea,
Căci îmi răpune viața.
Vorba-n samă că-i lua
Și-ntra-n mică de chilie,
Lua ie dintr-o mie,
Rochiță din Țarigrad,
Șapte galbeni cotu luat
De la cel ovrei bogat.
Frumușel se premenea
Și la turci afar' ieșea.
Să vezi, turcii mi-o privea,
Dar pe Badu nu-l slăbea,
Ci mai rău mi-l chinuia,
Cu moartea mi-l potrivea.
Iar Bădulesii-i zicea :
— Ei, tu Băduleasa mea,

Ce stai, frate, şi tot stai,
Nici un ajutor nu dai ?
Intră-n mic de stejărel,
Galbeni în poală să iei,
Să te faci a mătura,
Puţinel a-mpiedica,
Galbenii de a-i vărsa.
Să vezi, turcii ce făcea ?
Galbenii că îi strîngea,
Iar pe Badul nu-l lăsa
Şi mai rău mi-l chinuia.
Iar din gură că striga :
— Băduleaso, Băduleasă,
Savai, cu sprînceană trasă,
Cofa-n mînă să mi-o iei,
La cişmea să mi te duci,
Apă rece să le-aduci,
Cofa la cişmea să laşi
Şi 'nainte să te duci,
Iei de-a rîndul uliţele.
E o mică cîrciumioară
Nebăgătoare de samă,
Să vezi, c-o sută de uşi,
O sută cincizeci de buţi,
Tot buţi, nene, bulugene,
De cîte-o mie de vedre.
Acolo Niculcea-mi este
Cu trei fete de-mpărat,
Cu sabia le-a luat.
Una-l mişcă,
Alta-l pişcă
Şi-alta faţa-i rumeneşte.
Cît este cu punga plină,
Mi-l culcă mîndra pe mînă ;
Cînd fu pe la jumătate,
Îi cam făcu loc la spate.
Frunzuliţă-o viorea,
Băduleasa că-i striga :
— Bei, cumnate, chefuieşti,
Dar de Badu nu gîndeşti,
Unde turcii mi-l căznesc,
Cu moartea mi-l potrivesc,
Tot de tine mi-l cîrtesc.

Vezi, Niculcea mi-auzea,
Drept în picioare sărea
Şi din gură aşa-mi zicea :
— Aba, fa cumnată, fa,
Ascultă la mine-ncoa :
Tu-nainte să te duci
Apă rece să le duci,
Că eu-n urmă am să viu
Şi nu vin cum se vine,
Vin cu lăutari cîntînd
Şi din oală vin sorbind,
Şi din pistoale trosnind.
Şi turcii de te-o întreba
Cine este ăla,
Tu să le spui lor aşa :
Ăla-i negustor de boi,
De trage-n gazdă la noi,
C-are taica patru boi ;
Şi din patru vinde doi,
Vindem doi şi oprim doi,
Să ne tîrîm roatele
Că-i păcat săracile
Să le arză soarele
La toate nămiazurile,
Căci ne-am dat paralele.
Frunzuliţă catifea,
Vezi, Neculcea ce-mi făcea ?
Lăutari lua, tocmea
Şi cu ei că îmi pleca,
Tot la Badul că mergea
Şi din oală vin sorbea,
Şi din pistoale trosnea.
Să vezi turcii d-auzea
Pe Băduleasa întreba :
— Frate, cine-i acela ?
Băduleasa răspundea :
— Ăla-i negustor de boi
Şi trage-n gazdă la noi
C-are taica patru boi,
Vindem doi şi oprim doi
Să ne tîrîm roatile,
Că-i păcat săracile
Să le arză soarile,
Căci ne-am dat paralile.

Vezi, Niculcea cînd venea
Drept în cîrciumă intra,
Cu pumnu-n masă bătea
Şi din gură aşa zicea :
— Cîrciumăreasă, cîrciumăreasă,
Savai, cu sprînceana trasă,
Ochi în cap de curvă aleasă,
Ai stat de bălitireasă,
Ia dă-mi o felă de vin
Ca să-ţi cerc vinul de bun.
Bău una, bău două
Bău patruzeci şi nouă.
— Mai dă-mi o felă de vin
Să-i dăm ş-ăstui vinovat
Să vedem cin' l-a legat.
Cofa-n mînă c-o lua
Şi la Badu se ducea
— Ţine, robule, de bea,
Ori oi bea, ori n-oi mai bea,
Turcii viaţa ţi-or lua.
Cu stînga cofa că-i da,
Cu dreapta frînghii tăia,
Badul slobod se vedea,
Drept în picioare sărea,
În pimniţă că-mi intra,
Gura la cana punea
Şi ca boii că sorbea
Pînă-n coaste se umfla
Şi napoi că se-ntorcea.
Vezi, Niculcea că-i zicea :
— Bate tu marginile,
Eu să bat mijloacele
Că le ştiu soroacele.
Să vezi, Badu ce-mi făcea ?
Un turc de picior lua
Şi prin ei că se-nvîrtea,
Mare claie că-i făcea.
Bădulesii că-i zicea,
Marfa afară de-o scotea,
Să vezi, pe turci că-i căra.
Lua Badu cîte doi
Şi Niculcea către trei,
Se urca în pod cu ei.
Marfa afară c-o scotea,
Foc la case că le da.

Arde case, să scrădeşte,
Badu bea şi chefuieşte.
Cine pe drum că trecea
Pe Badu mi-l văicărea :
— Vai sărace Badule,
Cum îţi arde casele.
— Las' să arză că- nu-mi pasă,
Căci arde la carne grasă.
Mie-mi pare rău de ei,
O sumă de măscărei,
Făceam săpunul cu ei.
Cine pe drum că trecea
Pe Badu mi-l miluia.
Azi un zlot, mîine un zlot,
Făcu casile la loc,
S-aibă să se pomenească
La cinstiţi ca dumneavoastră.
Să vă zic oameni amin,
V-am făcut cîntec deplin.
Dacă ăsta nu v-o place,
Altu bun cînd om mai face.

39

Chira Chiralina

Din vadu-n Brăila,
Mai în jos de schele,
Încarcă, mi se-ncarcă
Două-trei sandale,
Patru galioane.
Da cine le-ncarcă ?
Arapul bogat,
Negru şi ciudat.
Cînd te uiţi la dînsul,
Nu-ţi poţi ţine rîsul.
Da cu ce le-ncarcă ?
Fir şi ibrişin,
Postav de cel bun,
Blane de samur.
Pînă le-ncărca,
Vin de unde bea ?
Tot de la Chira.

— Chiro, Chiralină,
Frumușică zînă,
Rumenă călină,
Floare din grădină,
Ia-mă tu pe mine,
Mult ți-o ședea bine !
— Arape bogate,
Pe tine te-oi lua
Și tu că m-ăi duce
În țară arăpească
Să se pomenească.
Surorile tele,
Cumnatele mele,
Ele m-o vedea,
Eu sînt mai frumoasă,
Ele mai urîte,
La cinste m-oi duce,
Ele nu m-o cinsti,
Și m-o otrăvi.
— Păi, dacă-i vorba așa,
Aideți pîn' la vad
Să ne socotim,
Vin ce ți-am băut,
Eu să ți-l plătesc.
Din fire-o scotea,
La vad c-o ducea.
Nu mi-o socotea,
'N brațe mi-o lua,
'N caic mi-o punea,
Caicul pornea.
Pe Dunăre-n jos,
Merge de folos.
Pe la miez de noapte,
Cu sudori de moarte,
Mie că-mi sosea
Frații Chirii,
Hoții Brăilii,
Șărpii Dunării
Și-ai Mangalii,
La poartă-mi venea,
Din gură-mi striga :
— Chiro Chiralino,
Sora neică-a bună,
Descuie poarta
Să bag averea,

Ne vede lumea,
Bat-o pustia !
Chira nu răspunde,
Că n-are de unde.
Mă-sa-i răspundea :
— Dine, Costandine,
Vă-nţeleg prea bine,
Nu poci, vai de mine !
— Maică, maica mea,
Ia, ieşi pîn' afară
De-mi spune cu gura
Încătro a luat Chira,
F.tu-mi-i crucea,
Ne-a spurcat legea !
Din şi Costandin,
La vad ei pleca,
D-un caic găsea,
Pe Dunăre-l da,
La vale pleca ;
Pe Dunăre-n jos,
Merge de folos.
Din gură-mi striga :
— Chiro, Chiralino,
Sora neică-a bună,
Taie erchenul,
Să stea catargul,
Să prinz arapul,
Să-i tai eu capul !
Chira răspundea :
— Arapul bogat
Jocul şi-a lăsat,
Pe mine-a legat
Cu sfori de bumbac.
Ei cînd mi-auzea,
Rău se necăjea,
Buzduganul lua
Şi-unde mi-azvîrlea,
Vetrila-o frîngea,
Catargul că-mi sta.
Cîţi arapi găsea,
Pe toţi că-i tăia,
În Dunăre că-i da,
Pe Chira o întreba :
— Cînd te-ai măritat,
Pe cine-ai-ntrebat ?

Cînd te-ai logodit,
Cu cine-ai vorbit ?
Eu că te-aş tăia,
Da mi-e de maica,
Că ne-o blestema.
Acasă-mi venea,
Voie Chirii da
De mi-i alegea
Pe care-i plăcea
Şi se cununa
Cu grijă domnească,
Să se pomenească.

40

Chira Chiralina

Frunză ca aluna,
Din deal, din Brăila,
Mai în jos de schila,
Carcă, mi se-ncarcă
Şi mi se descarcă
Tot nouă saidale,
Şapte galaoane
De fir ibrişin,
Blane de samur,
Tocuri de bumbac,
Marfă tot pe plac,
Scule de mătase,
Marfă femeiască.
Dar cine le-ncarcă
Şi cine descarcă ?
Harapul buzat,
Negru şi buzat,
Spate cocoşat,
Cu mustăţi de rac,
Cu dinţi de darac,
Parc-ar fi un drac.
Cînd te uiţi la dînsul,
Nu-ţi poţi ţine rîsul,
Căci el cînd tuşeşte,
Pămînt prăbuşeşte ;
Iar el cînd strănută,
Cîinii întărîtă.

Frunză viorea,
Vin de unde bea ?
D-aici, de colea,
Tot de la Chirea.
Chira Chiralina,
Tinerea copilă,
Frumuşică zînă,
Floare din grădină,
Ruptă din inimă.
Frunză viorea,
Harap că-i zicea :
— Chera, Cheralină,
Ia-mă tu pe mine,
Căci mult ţi-o fi bine,
Căci eu mi ţi-oi face
Plăpimioara ta,
Galbini vinetici
De-o sută şi cinci,
La Harap sînt mulţi ;
Perioara ta,
Tot ruble mărunte,
Pe sîrmă ţesute,
La Harap sînt multe.
Frunză viorea,
Chera-i răspundea :
— Harape, Harape,
Cum o să te iau !
Unde s-a văzut
Şi s-a pomenit
Hărăpoaică albă
Peste Marea Neagră,
În ţara hărăpească,
Se se pomenească ?
Pe mine m-or vede
Şi nici nu m-or crede
Surorile tăle,
Cumnatele mele ;
Surorile mele,
Cumnatele tale,
Mumuliţa ta,
Socrioara mea,
Ele m-or cinsti
Şi m-or otrăvi
C-un pahar de vin
Şi unul de pelin.

Ele m-or cinsti
Şi m-or otrăvi.
Haram şi de tine,
Haram şi de mine,
Haram de amîndoi,
De două nevoi.
Frunză viorea,
Harap că-i zicea :
— Chera, Cheralina,
Frumuşică zînă,
Floare din grădină,
Tinerea copilă,
Ruptă din inimă,
Ia-mă tu pe mine
Ia-mă, să nu-ţi pasă,
Nu te duc acasă,
Căci eu mi te-oi duce,
Căci ţi-e gura dulce,
Sub malul de mare,
Aproape de soare.
Frumoasă căscioară
Tot pe sub pămînt,
De nimini ştiut.
Frunză catifea,
Şi pe Chera mi-o învelea
Şi la Dunăre pleca,
Frumos caic că-şi lua,
Un caic cam părăsit
Şi de-o palmă în pămînt,
Şi de niminea ştiut.
Şi-n caic că mi-o punea,
Şi pe Dunăre pleca,
Şi-ncepea de mi-avîslea,
Apa-n două mi-o tăia.
Pe Dunăre în jos,
Mergea cu folos ;
Pe Dunăre în sus,
Mergea sub ascuns.
Din clăpus cîntînd
Apa-i cîmpotind ;
Clăpusul de sîrmă
Inima-mi fărîmă ;
Clăpusul de peşte
Inima-mi topeşte ;

Clăpusul de os
Mult cînta frumos.
În brațe mi-o strîngea
Și mi-o săruta
La mal mi-ajungea,
Masă că-ntindea,
Bea și chefuia
Și se dezmierda.
Pe la miez de noapte,
Cînd dorm toate ape,
Cu sudori de moarte,
Din și Costandin,
Ceauș Dragomir,
Hoții Brăilii,
Șărpii Dunării,
Cînd merge pe plai
N-are lumea trai,
Acas' că-mi venea,
În poartă că-mi bătea
Din gură-mi striga :
— Chera, Cheralino,
Sora noastră bună,
Deschide poarta
Să bag hasnaua,
C-am spart Brăila,
Să-ți mărim salba.
Chera mi-ar răspunde,
Dar n-are de unde.
Frunză catifea,
Mă-sa că ieșea,
Poarta deschidea :
— Dine, Costandine,
Cum și Dragomire,
Chira v-ar răspunde
Dar n-are de unde.
Aseară înserat,
La noi a picat
D-un harap buzat,
Cu solzi după cap
Cu mustăți de rac,
Cu dinți de dărac
Parc-ar fi un drac.
Pe Chera-a-nșelat
Și cu ea-a plecat.

Frunză catifea,
Din îi răspundea :
— Măiculița mea,
Nu spunea cu gura
Și arată-mi cu mîna
Încotro a plecat Chera ?
Mă-sa le-arăta
Și cînd ei pleca
Di-un caic lua,
În Dunăre-l da
Și cu el pleca
Pe Dunăre-n jos,
Mergea de folos ;
Pe Dunăre-n sus,
Mergea sub ascuns.
Mergeau ce mergeau,
Din clăpuți cînta.
Clăpusul de sîrmă
Inima-mi fărîmă,
Clăpusul de pește
Inima-mi topește.
Mergea ce mergea,
La mal mi-ajungea
Pe Chera întreba :
— Chera, Cheralino,
Sora noastră bună,
Cînd te-ai logodit
Cine te-a știut ?
Cînd te-ai măritat
Pe cine-ai întrebat ?
Ia, ferește-ți capul
Ca să tai Harapul.
Frunză catifea,
Chira răspundea :
— Cum să-mi feres' capul
Ca să tai Harapul ?
Cosicioara mea,
Încins Harap cu ea.
Mai poci eu scăpa ! ?
Iar Din ce-mi făcea ?
Făcea cum făcea,
Pe Harap tăia,
În Dunăre mi-l da,

Pe Chera lua,
Acas' se ducea
Și mi-o mărita
C-un băiat de crai,
Colea peste plai.
Și vă zic, băieți, amin,
Că v-am făcut cîntec deplin
Și mă-nchin cu cîntecul
Ca și lupul cu părul.
Cînd pușca mi-l dobîndește,
Își dă pielea și plătește.
Pielea pe la tăbăcari,
Tăbăcarii la blănari,
Și mi-o poartă boieri mari.
Eu-s cobzar de la Studina
Știu să potcovesc minciuna.
Băietul din Frăsinet
Nu spune minciuna drept.

41

Ilincuța

Ilincuța cea frumoasă
Cu ochii de jupîneasă,
Cu fața de curvă-aleasă,
Ea avea o fată mare.
De frumoasă ce era,
Turcii după ea umbla.
Dar Ilinca ce făcea ?
Ordin fetei că-i dădea,
La Dunăre că-mi pleca,
Apă de Dunăre-aducea.
Cînd acasă că-mi sosea,
Cofele că le trîntea
Și din gură-așa-mi grăia :
— Mînca-te-ar viermii de mumă,
Cu fîntînița-n grădină,
Poftiși la apă de gîrlă !
Iacă turcii m-au văzut !
Dar Ilinca ce făcea ?
Sapa și lopata lua,
La cimitir că-mi pleca,

Groapă mare că făcea,
Pietre și butuci băga,
Cu pămînt le astupa
Și acasă că-mi pleca
Și fata mi-o ascundea,
Furca-n brîu că și-o lua,
Pe capul prispei ieșea.
Iaca turcii că-mi sosea.
— Să ne dai fetișoara !
— Fetișoara mi-a murit ;
Dacă, măre, nu credeți,
Mergeți la cimitir și vedeți !
Unde turcii mi-auzea,
Toți turcii că-mi mărmurea.
Numai unul mărunțel,
Fratele lui Ciupăgel,
El, mări, nu o credea.
Sapa și lopata lua,
La cimitir că pleca,
Groapa că mi-o destupa,
Pietre și butuci scotea,
Fetișoara n-o găsea !
Și acasă că-mi venea,
'N podul casei se suia,
Fetișoara mi-o găsea,
Mîinile i le lega
Și spre Dunăre pleca,
În caic că mi-o suia
Și spre Stambul că-mi pleca.
Fata din gură-mi grăia :
— Turcilor,
boierilor,
Dezlegați-mi mîinile
Să-mi pieptăn cosițele
Și să-mi rumenesc fața,
Să fiu frumoasă-n bejleagă.
Mîinile-i le deslega,
Cu dreapta cruce-și făcea
Și din gură-așa-mi grăia :
— Decît roabă turcilor,
Mai bine mîncare peștilor
Și cu cină racilor !
Și-n Dunăre s-arunca,
Toți turcii că-nmărmurea.

42

Ban plugarul

Foaie verde amurele,
Pe cîmpul Craioviei
Şi pe-al Craioviţiei
Scos-a Ban plugurile
Să-mi are mirişţile,
Să-ntoarcă ogoarele
C-a-nflămînzit roabele.
Cerşuiesc săracele
Pe la noi prin mahala,
Cîte şapte la para !
Dar la plug cine mi-şi trage ?
Trage albii
şi codalbii.
'Naintea codalbilor
Trage pegii cîteşitrei
Şi-naintea pegilor
Trage surii d-amîndoi,
Se-ngăduiesc ca doi boi.
Dar caii cine mi-i mînă ?
Copilaşi d-ai Pîrvului,
Finişori d-ai Banului.
Unde-mi trosnesc bicele
Şi-mi ţuruie roatele,
Şi rîncheazā iepele,
Şi mi-şi ţipă mînzele ;
Şi le stau cojoacele
Ca vara ciupercile,
Tot cojoace de samur,
Cusute cu barbafir,
Trîntite pe arături.
Dar de coarne cine-mi ţine ?
Ţinea Banul cel bătrîn
Cu bărbuţa pîn' la brîu,
Cu firea ca de copil,
Cu mintea de om bătrîn.
Frunzuliţă viorea,
Cînd ochii că-şi arunca,
Şi-arunca ochii la vale,
Dincotro soare răsare,
Tare vine şi soseşte,
Cine venea şi sosea ?

Băneasa și Volniceasa,
Cu cincizeci de țigăncele,
Toate sînt cu săcănele,
Cu dămîncare la plug.
Băneasa ce dămîncăriță avea ?
Cocoșel
pe tăierel,
Găinușă
'n ulcelușă,
Rachiaș
la clondiraș,
Să ducă la plugărași.
Drept la Banu că trăgea
Și din gură că-i zicea :
— Aște zeu, Bane, la plug !
— Mulțumesc, Băneasa mea !
Dar Băneasa că-i zicea :
— Măi, Banule dumneata,
De ce-ai lăsat bănia
Și ai luat plugăria ?
Dară Banul că zicea :
— Aferim, Băneasa mea,
De treabă, dragă, fuseși,
Rele cuvinte-avuseși !
Nu vezi c-a-nflămînzit roabele,
Cerșuiesc săracele,
Și au luat trăistele,
Și au umplut ulițele,
Pe la noi prin mahala
Cîte șapte la para.
Ne-am făcut de mascara !
Bănia
e sărăcia,
Plugăria,
boieria !
Cînd Băneasa mi-auzea,
Foarte rău se supăra.
Ce demîncăriță avea
Cu ea-n pămînt, frate, da
Și drumu acas' că-și lua.
Bietul Banul rămînea,
Dămîncarea c-o strîngea
Și el, frate, se trăgea
La un păr cam altoit,
Numai de dînsul știut.

Acolo masa punea
Şi plugarii se strîngea
Ca frunza şi ca iarba
Şi la masă-ngenunchea.
Cu pahar cine lumea ?
Să vezi Banul cel bătrîn
Cu bărbuţa pîn' la brîu,
Cu firea ca de copil,
Cu mintea de om bătrîn.
Frunzuliţă viorea,
Cînd vrea şi dînsul să bea,
Ochi negri că-şi arunca,
Şi-arunca ochii la vale,
Dincotro soare răsare,
Tare-mi vine şi-mi soseşte.
Cine-mi venea
şi-mi sosea ?
Nevestica Pîrvului,
Finişoara Banului !
Drept la Banul că trăgea
Şi din gură că-i zicea :
— Naş Banule dumneata,
Ce bei şi te veseleşti,
De năşica nu gîndeşti,
De năşica Costanda ?
În curte la dumneata
Mare horă s-au făcut,
Turme de Paşi c-au venit
Şi cu Turcu s-a-ndrăgit,
S-a-ndrăgit
şi mi-a fugit,
Au fugit,
da n-a glumit.
Surlagii cu surlele,
Lăutari cu diblele,
Şi cobzari cu cobzele,
Şi noi cu viorile.
Cînd Banul că mi-auzea,
De la masă că-mi cădea,
Cădea jos şi-mi leşina.
Dară Pîrvu că-i zicea :
— Naş Banule dumneata,
Scoal', frate, nu te spăimînta,
Că ţi-aduc eu pe naşa,

Pe nășica Costanda
În curte la dumneata
Să nu-ți plesnească fierea.
Dară Banul c-auzea
Și din gură că-i zicea :
— Aba, fine, dragă fine,
Aș avea parte de tine,
Cum s-aduci pe nașă-ta, mă,
Să nu-mi plesnească fierea ?
— Să-mi dai, nașule, pe Suru,
Pe Suru, pe nebunu,
Care-mi fuge cu anu
Și răsuflă cu ceasu.
Pune buza la pămînt
Și coada fuior în vînt
Și s-așează pe fugit,
Fuge făr' de crezămînt.
Dară Banul că zicea :
— Cum să-ți dau eu, mă, pe Suru,
Că Surul meu este nebun,
El te duce făr' de drum,
Făr' de drum, făr' de cărare,
Noaptea pe la haimanale
Și te dă de supărare.
Dară Pîrvu că-i zicea :
— Dă-l, nașule,-n mîna mea
Și-ai să vezi ce i-oi lucra.
Atunci Banul ce-mi făcea ?
La plugulet se ducea.
Drept la Suru că-mi trăgea,
Cu trei ștreanguri că-l lega,
Pînă șaua i-așeza.
Îi puse șaua voinicește
Și-l închingă haiducește
Cu șapte chingi, șapte frîne,
Șapte pofili d-ale bune.
Chingulița lui :
Doi bălăurei
Din coade-nnodați,
Din gură-ncleștați.
Dacă bine l-închinga,
În mîna lui Pîrvu că-l da.
Dară Pîrvu ce-mi făcea ?
El pe Suru-ncălica.

Mergea Pîrvu, ce mergea,
Dumnezeu în gînd că-i da,
Mîna sub chingi că băga,
Un pui de bici că scotea
Şi pe Suru l-atingea,
Cu norii s-amesteca.
Atunci strigă fină-su
La naşi-său, Banu :
— Naş Banule dumneata,
Ceartă-ţi, frate, pe Suru,
Pe Suru, pe nebunu,
Că-mi pune Suru capu !
— Păi, nu ţi-am spus, mă dragă fine,
Aş avea parte de tine,
Că Surul meu este nebun,
El te duce făr' de drum,
Făr' de drum, făr' de cărare,
Noaptea pe la haimanale
Şi te dă de supărare ?
Atunci începea Banul d-a striga :
— Dura, dura, Surule,
Surule, nebunule,
Lasă-ţi nebuniile,
Toate aruncăturile
Şi-apucă-ţi drumurile !
Cînd mi-auzi Suru aşa,
Puse buza la pămînt,
Şi coada fuior în vînt
Şi s-aşeză pe fugit,
Fugea făr' de crezămînt.
Fugea Surul prin nuiele,
Parcă fugea prin vîlcele.
Dar Băneasa ce-mi făcea ?
Ochii 'napoi şi-arunca
Şi pulberea-n cer vedea
Şi Turcului că-i spunea :
— Păzeşte-te, turcule !
Cin' pe Suru a-ncălicat,
Crez, capul ţi l-a mîncat.
Cuvîntul nu-l isprăvea.
Iată, Pîrvul că-mi sosea
Şi din gură că-i zicea :
— O, ho, ho, năşica mea,
Unde-ai plecat dumneata ?

Dar naşi-sa că-i zicea :
— Aba, fine, dragă fine,
Aş avea parte de tine,
Voi să mi te-ntorci din cale,
Să nu-ţi dau cîteva palme,
Că nu mi-a fost teapa de Ţara Românească
Şi mi-a fost, zău, d-a turcească.
Dacă Pîrvu mi-auzea,
El din gură că-i zicea :
— Olioleo, năşica mea,
Dacă este vorba aşa,
Dă mîna să ţi-o sărut,
Să mă ierţi şi să te iert
Şi să te duci sănătoasă
Ca o garoafă frumoasă.
Cînd vrea mîna să i-o dea,
Să vezi, Pîrvu ce făcea ?
Mîna-n colan i-arunca,
Pe Suru mi-o arunca
Şi mi-o lega cu zaua,
Cu zaua, cu cureaua,
Să nu scape naşi-sa,
Să mi-l dea de vreo belea.
Paloş din teacă scotea,
Capul Turcului lua.
Mergea cap bolborosind,
Corpul mătănii făcînd,
Nu-ş' ce mă-sa tot zicînd
Şi tot pe Pîrvu-njurînd.
Celmeaua Turcului că i-o lua.
La dînsu-n cap o punea,
Şi pe Suru-ncăleca,
Şi-napoi se-napoia.
Dar Banul ochea de la plug :
— Băi, băieţi, luaţi-vă oticile
Şi-nfundaţi colnicile,
C-oi să-mi iau şi eu oticu
Şi-oi să-nfundez colnicu.
Bag' sama c-a tăiat pe finu ;
Vine să ne taie şi pe noi.
Să vezi, Banul ce-mi făcea ?
De frică lui ce-i era
Nici în cas' nu mai intra,
Şi-n cuinie se-ncuia.

Iată Pîrvu că-mi sosea,
Şi la poartă se oprea,
Şi la Banul că striga :
— Naş Banule dumneata,
Scoal', frate, nu mai şedea
Scoal' de-mi descuie poarta,
Că ţi-am adus pe naşa,
Pe năşica Costanda,
Să nu-ţi plesnească fierea.
Dară Banul că zicea :
— Sitir, Turcule, d-acolea,
F...-ţi-aş crucea, legea
Şi dalbai lumînarea,
Ce-ai tăiat pe finu Pîrvu,
Vii să mă tai şi pe mine,
F...-te-n lege de cîine !
Cînd Pîrvu că-mi auzea,
Celmeaua din cap c-o lua,
Cu ea-n pămînt, frate, da,
Atunci Banu-l cunoştea
Şi poarta i-o descuia
Şi-năuntru că intra.
Vezi lu' Suru ce-i făcea ?
De trei ori că-l săruta
Şi-n grajd de piatră-l băga.
Îi dete fîn din fînărie
Şi orz de la orzărie,
Apă rece de izvor,
Că l-a scăpat de la zor.
Dar, cînd cam fuse la beţie,
Despre dalbai veselie,
Îi zise naşi-său
Lu' fină-său :
— Aba, fine, dragă fine,
Aş avea parte de tine,
Cu ce să te mulţumesc
C-ai adus pe naşă-ta,
De nu mi-a plesnit fierea :
Să-ţi dau vii,
să-ţi dau moşii
Şi stupina de la vii !
Da fină-său că-i zicea
— Naş Banule dumneata,

Nu-mi da vii,
nu-mi da moşii,
Nici stupina de la vii ;
Frunzuliţă trei granate,
Pe Suru dacă se poate.
Dară Banul ce zicea :
— Aba, fine, dragă fine,
Aş avea parte de tine,
De cît să-mi iei pe Suru,
Mai bine ia-mi sufletu.
Se gîndea Banul, se necăjea,
Pîn-afară că işea.
Cînd aminte şi-aducea
Pe Surul ca să i-l dea,
Lacrămile-l podidea
Şi-n cas', frate, că intra
Şi din gură că zicea :
— Aba, fine, dragă fine,
Aş avea parte de tine.
Frunzuliţă mărgărit,
Fie-ţi Surul dăruit.
Cît a purtat corpul meu
Să-l mai poarte şi pe-al tău,
Că aşa o fi vrut Dumnezeu
Să se ducă Surul meu.

43

Banu

Frunză verde a murele,
Pe cîmpul Craiovei
Şi p-al Craioviţei,
Mi-a scos Ban plugurile,
Să-mi are ogoarele
Şi toate miriştile.
Mi-ară drumul d-a lungiş,
Drumurile-n curmeziş
Dar de plug cine că trage ?
Să vezi, brejii cîte trei
Şi cu surii d-amîndoi
Şi cu Surul nebunul,
Care fuge cu anul
Şi răsuflă cu ceasul.

Dar de plug cine că ţine ?
Să vezi, Banul cel bătrîn
Cu bărbuţa pîn' la brîu.
Dar caii cine mi-i mînă ?
Feciorașii Stanciului,
Finişorii Banului ;
Unde dau cu bicele,
Sfîrîiau rotilele.
Mi-ara, frate, cît mi-ara,
D-ale, Banu ce-mi făcea ?
Foame lui Banu-i era,
Să vezi, caii că-i oprea,
'N drumu-al mare că-mi ieşea,
Se uita cît se uita,
Bănuleasa că-mi venea,
Mîncare că le-aducea.
D-ale, Banu ce-mi făcea ?
Ordin la fini că le da,
Caii că mi-i dejuga,
Drumul la cai că le da.
Bănuleasa că sosea,
De mîncare le-aducea,
Frumos masa le-o-ntindea.
D-ale, Banu ce-mi făcea ?
La masă că-ngenunchea,
Finişorii şi-i chema,
La masă de-i aşeza
Dar Bănuleasa-i spunea :
— Măi Banule dumneata,
Te lăsaşi de boierie,
Te-apucaşi de plugărie.
Da el, Banu, răspundea :
— Bănuleasă dumneata,
Plugăria,
bogăţia !
Iar Bănuleasa-i spunea :
— Bei, Banule, te-nveseleşti
Şi la fată nu gîndeşti,
Unde turcii ţi-a luat-o,
Să vezi, turcul Mustafa
Care-mi ţine Palanga.
Dar Banu cînd mi-auzea,
Picioru-n masă punea,
D-azvîrlita masa da.

Dar fină-său că-i spunea :
— Nașule, nășicule,
Să-ți dau mînă d-ajutor.
D-ale, Banu ce-mi zicea :
— Ia, vezi, fine dumneata,
Ia, să-i scurtezi tu viața !
Dar fină-său ce-mi făcea ?
Și la Surul dosu da,
Ibîncile le-așternea,
Șaua binișor punea,
Pe Suru că le-așeza,
Tot pe Surul nebunul,
Care fuge cu anul
Și răsuflă cu ceasul.
Și pe el că-ncălica,
Șapte chingi că mi-l lega,
Șapte chingi, șapte tancturi,
Care face paisprezece
Și-i stă inimioara rece
Că s-o rupe vreo curea
Și i-o scurta, vezi, viața.
Și cu calul că vorbea :
— Dur, dur, dur, Surule, dur,
Lasă-ți nebuniile
Și-apucă-ți drumurile.
După turc că se lua,
Să vezi, frate, că-l prindea.
La otar că mi-l prindea,
Mîna pe el c-așeza,
Tot pe turcul Mustafa.
Paloșul că mi-l scotea
Și-i da capul cît colea,
Pe nașă-sa și-o lua
Și la plug că mi-și trăgea.
Da ta-su că mi-o vedea,
Pe fină-său că-l ruga
Să-i dea bani cu banița
Și fină-său nu primea,
Tot pe Surul că-l cerea,
Tot pe Surul nebunul,
Care fuge cu anul
Și răsuflă cu ceasul.
D-ale, Banu ce-mi făcea ?
El, frate, se necăjea,
O palmă fie-sei că-i da

Pe Surul i-l dăruia,
De finu-său că scăpa.

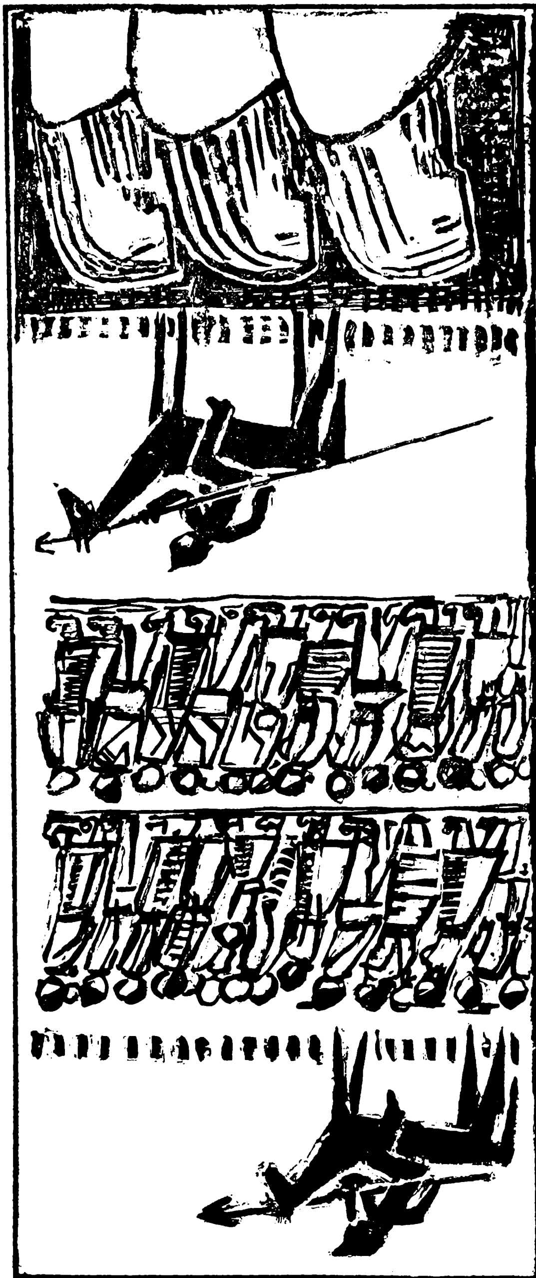
44

Pe valea Galbenii

Foaie verde a murele,
Cam pe valea Galbenii,
În gura Catabugliei,
Sînt trei sate împreunate,
Neîntrebate, nesfătate,
N-a dat araci la domnie,
Nici banii la visterie,
Pîrcălabul nu le știe.
Sînt de toate-ndestulate,
Și de miere și de unt,
Dulceața de pe pămînt.
Foaie verde-o viorea,
Noaptea Paștelui venea,
Toată lumea se gătea,
La biserică pleca,
Sfînt de Paști în gură lua
Și-acasă se-napoia,
Toată lumea că prînzea,
Cîte-un ou roșu spărgea
Și la zbor că mi-și ieșea
Cam pe valea Galbenii,
În gura Catabugliei
La cea mică cîrciumioară,
Nebăgătoare de seamă,
Numai c-o sută de uși,
C-o sută cincizeci de buți,
Tot buți, neică, buslăgele
De cîte-o sută de vedre.
Lăutarii că cînta,
Toată lumea că juca.
În sat cine rămînea ?
Numai trei moșnegi bătrîni,
Cu barbele pîn' la brîu,
Cu fesuri pe hîrca goală,
Cu cîrlige-n subțioară.

Dar ei, frate, ce-mi făcea ?
Mai sta şi ei ce mai sta
Şi la horă că pleca,
Mijloc de horă intra
Şi pe scaune şedea
Şi la lume că privea,
Unde lăutari cînta,
Toată lumea că juca.
Dar ce lume că privea ?
Sorile, cumnatele,
Şi mai mari nepoatele,
Şi junăi făr' de mustaţă,
Care se-nvaţă a strînge-n braţe
Şi sărută cu dulceaţă.
Cînd da soarele-n diseară,
Cînd ochii că-şi arunca
Dincotro soare răsare,
Tare vine şi-mi soseşte,
Venea cioară gărăind,
Piatră din gură lăsînd,
Mijloc de horă trîntea.
Un moşneag că s-alegea,
Pietricica c-o lua,
Mi-o lua şi mi-o cetea,
Lăcrămile-l podidea
Şi din gură că striga :
— Băi băieţi,
Ia, cîntaţi, nu prea cîntaţi,
Ia, jucaţi, nu prea jucaţi,
Care din voi vă aflaţi,
Pe arvune vă urcaţi,
Vă uitaţi la răsărit,
Pe semnul ce s-a făcut.
Aici am îmbătrînit,
Barbe negre ne-a albit,
As' semn nu ni s-a făcut.
Un voinic că s-alegea,
Pe arvune se urca,
Se uita la răsărit
Pe semnul de s-a făcut.
Vin tătarii năbăiţi,
Ştii, ca sloii zvăpăiţi.
Tătari, vere, tătari, dragă,

Tătărimea Crinului,
Staroştea scaunului,
Puterea Bugeacului.
Cînd voinicul că-i vedea,
Jos din arvune se da,
Nici cuvîntul nu-l spunea,
Tătarii-n ţară sosea,
Toată lumea c-o robea.
Dar ce lume că robea ?
Fete mari cu bani pe cap,
Tot gata de măritat,
Tătari cu ele-a plecat ;
Şi femei de cîte-un prunc,
Tătari cu ele se duc ;
Şi flăcăi făr' de mustaţă,
Car' să-nvaţă-a strînge-n braţă
Şi sărută cu dulceaţă ;
Copilaşi d-ăi mititei
Cu desăgeii pe ei,
Se duc tătarii cu ei.
Numai cine-mi rămînea ?
Numai trei moşnegi bătrîni,
Cu barbele pîn' la brîu,
Cu fesuri pe hîrca goală,
Cu cîrlige-n subţioară.
Lua şi ei scaune la spinare
Şi ieşea la drumu-ăl mare
Cu faţa la sfîntul soare,
Usuce, să facă poame.
Cînd ochii că-şi aruncau
Dincotro soare răsare,
Tare-mi vine şi-mi soseşte
D-un voinic de la Stăneşti,
De-ncalică cît clipeşti,
Un voinic cam iortoman,
P-un cal galben, dobrogean,
Coama-i bate bogniţa,
Coada-i trage spojar verde,
Spojar verde de pe baltă,
De plăteşte lumea toată.
Cînd la moşnegi c-ajungea
Cu bună ziua le da,
Iar moşnegii-i mulţumea.
Iar voinicu-i întreba :

— Băi moşnege dumneata,
De ce-aţi luat scaune la spinare
Şi-aţi ieşit la drumu-ăl mare
Cu faţa la sfîntu soare,
Vă uscaţi, vă faceţi poame ?
Iar moşnegii că-i spunea :
— Băi voinice dumneata,
Cum făcuşi de ne-ntrebaşi,
Adevărul spune-ţi-aş.
De ce-am luat scaune la spinare
Şi-am ieşit la drumu-ăl mare
Cu faţa la sfîntul soare ?
Ne uscăm, ne facem poame,
Că tot murim noi de foame.
Noi sîntem din ale trei sate împreunate,
Ne-ntrebate, nesfătate
Şi de toate-ndestulate.
Şi de miere şi de unt,
Dulceaţa de pe pămînt
La ele s-a grămădit,
Car' n-am văzut de cînd sînt !
N-a dat araci la domnie,
Nici banii la visterie,
Pîrcălabu nu le ştie.
Dar pe-anume cum le cheamă ?
A mai mare, Studina,
Mijlocia, Vişina
A mai mică, Urzica,
Cinci sute de case-n ea,
Aia mai de nimica.
Tătarii-n ţară-a sosit,
Toată lumea ne-a robit
Şi numai noi c-am rămas.
Am luat şi noi scaune la spinare
Şi-am ieşit la drumu-ăl mare,
Cu faţa la sfîntu soare,
Ne uscăm, ne facem poame,
Că tot murim noi de foame.
Cînd voinicul i-auzea
Şi din gură le zicea :
Ce voi mie-mi dăruiţi
Să vă dezrobesc eu ţara ?
Cînd moşnegii c-auzea,
Voinicului că-i spunea :

— Îţi dăm ale trei sate împreunate,
Neîntrebate, nesfătate
Şi de toate-ndestulate
Şi de miere şi de unt,
Dulceaţa de pe pămînt,
Car' n-am văzut de cînd sînt.
Iar voinicul le spunea :
— Băi moşnege dumneata,
Oi avea vreo nepoţa
Să fie soţia mea,
Să vă dezrobesc ţara.
Un moşneag că se scula,
Voinicului că-i spunea :
— Am eu, frate, o nepoţa,
Smată, smată şi de treabă
Cu codiţa gălbioară,
Ochii-n cap ca de mioară,
Vreau să-ţi fie soţioară.
Cînd voinicul c-auzea,
După tătari se lua,
Pe tătari că-i ajungea,
De la coadă că-i lua
Şi-ncepea de mi-i tăia.
Unde mi-i tăia grîneşte
Şi mi-i trîntea pologeşte,
Şi mi-i grămădea clăieşte.
Cînd lumea că mi-l vedea,
De sănătate-i ruga :
— Ţine, Doamne, mult aşa,
Ne dezrobească ţara.
Dar voinicul ce făcea ?
De fetiţă se uita.
Sama bine cînd băga,
Un tătar că mi-o luase
Şi prin păduri c-o băgase.
După tătar se lua,
Şi tătarul că-l tăia,
Şi fetiţa c-o lua,
Şi pe cal că mi-o suia :
Toată lumea c-o lua
Şi la sate c-o aducea,
Şi ţara c-o dezrobea.
La moşnegi că se ducea,
Cu fetiţa alăturea
Şi din gură că zicea :

— Băi moşnege dumneata,
V-am dezrobit eu ţara.
Asta e nepoata ta
Să fie soţia mea ?
Iar moşneagul că-i zicea :
— Băi voinice dumneata,
Ne-ai dezrobit tu ţara
Şi-asta e nepoata mea,
Să fie soţia ta.
Dar nu-i luată cu plosca,
Să fie soţia ta ;
E luată cu sabia,
E ca surioara ta.
Dacă nu crezi vorba mea,
Du-te la Sîntabăra
Şi citeşte pravila.
Şi voinicul c-auzea,
La Sîntabăra pleca
Şi pravila c-o citea
Şi pravila că-i spunea :
Nu e luată cu plosca
Să fie soţia ta,
E luată cu sabia
E ca surioara ta.
Fraţi de cruce se prindea
Şi ţara c-o dezrobea.

HAIDUCEŞTI

45

Corbea

Frunzuliţă d-avrămească,
Pe uliţa armenească,
La puşcăria domnească,
Spre temniţa cea săsească,
Zace-mi, vere, zace-mi, dragă,
Zace Corbea tîlharul,
Cela bunul, viteazul,
Cela mahalagiul.
De trei ori, vezi, cîte nouă,
Car' fac douăzeci şi şapte,

Zace pe bună dreptate.
Da' de ce Corbea că-mi zace ?
Să vezi, Corbea c-a furat
Paloşu-mpăratului,
Inelul vizirului,
Basmaua portarului.
Şi la Corbea s-a aflat
Şi-n temniţă l-a băgat,
L-a băgat şi l-a uitat,
Nici nu l-a mai judecat.
L-a băgat de mic copil
Şi-acum e moşneag bătrîn.
Barba-i bate braţele,
Genele, sprîncenile,
Mustaţa, umerile,
Chica-i bat călcîile.
Corbea le saltă cu cîrjile
De-şi vede potecile.
Pe Corbea-n temniţă cînd l-a băgat,
Mi-era şerpi ca paile
Şi-acu sînt ca grinzile ;
Năpîrcile ca fusile
Şi-acu sînt ca furcile
Care ţin pimniţele ;
Broaştile ca nucile
Şi-acu sînt ca ploşcile
Car' se beau vinurile.
Corbea pe toate le obigneşte,
Numai una nu obigneşte,
Cea-nvrăjbită de năpîrcă,
Care, frate, mi-a-mpuiat
În poala caftanului,
În fundul pozînarului.
Şi cînd puii-nflămînzeşte,
Tot din Corbea că ciupeşte,
Curînd că mi-l prăpădeşte,
La inimă că-l topeşte !
De pază cine-l păzea ?
Gheorghiţă, Gheorghiţă,
Fecior de temniţă
Şi de temniceri,
Fecior de boieri.
Dară Corbea că-i zicea :
— Mă Gheorghiţă, Gheorghiţă,
Fecior de temniţă

Și de temniceri,
Fecior de boieri,
Fă-ți o milă și-o pomană
Și mă scoate pîn' afară
Pe grătărașe de fier
Și pe coadă de baltace,
Și pe sfîrcuri de zgîrbace,
La zăbrele, la fereastră,
Să-mi fac ochișorii roată,
Să mă uit pe lumea toată,
Să vedem nu mi-oi vedea
Or vreun frate sau vreo sor'
Cu milișoară, cu dor,
Să mă scape de la zor ?
Sau vreo arsă măiculiță
Cu milă și cu credință
Să mă scape din temniță ?
Iar Gheorghiță așa-mi făcea :
Își făcea milă și pomană
Și-mi scoase pe Corbea afară
Pe grătărașe de fier
Și pe coadă de baltace
Și pe sfîrcuri de zgîrbace,
La zăbrele, la fereastră.
Își făcu ochișorii roată,
Se uită pe lumea toată,
Se uită-n sus, se uită-n jos,
Mai nimic că nu vedea.
Da, dincotro soare-mi răsare,
Tare-mi vine și-mi sosește,
Cine-mi venea și-mi sosea ?
D-o cucie verde,
Verde și smolită,
De praf prăfuită,
De maluri lovită,
Cu opt telegari,
Negri armăsari,
Negri ca corbii,
Lucesc ca șerpii,
Iuți sînt ca focul.
Dar de mînat cine-i mînă ?
Ale, mic de mocănaș
Cu gluga-ntre spete,
Cu hățuri de bete,
Mînă, nu se vede !

Dar în cucie cine-mi este ?
Mam' călugăriță,
Albă la pieliță,
Neagră la häinuță,
Pupu-mi-o-n guriță
Ca p-o măiculiță,
Mult mi-e drăguliță !
Ea-mi trăgea la visterie,
Că deteasă pe Corbea la hîrtie
Să-nvețe condeiul bine,
Să s-arînească pe lume.
Vistierul c-o vedea,
'Naintea babei ieșea
Și din gură că-i zicea :
— Babă slabă
și de treabă,
Mam' călugăriță,
Albă la pieliță,
Neagră la häinuță,
Pupu-te-n guriță
Ca p-o măiculiță,
Mult mi-ești drăguliță,
Nu-l mai căta pe Corbea-al tău la visterie,
Că-l detesei la hîrtie
Să-nvețe condeiul bine,
Să s-arînească pe lume,
Și cată-l la grea urgie.
Să vezi, Corbea c-a furat
Paloșu-mpăratului,
Inelul vizirului,
Basmaua portarului.
Și la Corbea s-a aflat
Și-n temniță l-a băgat.
L-a băgat și l-a uitat,
Nici nu l-a mai judecat.
L-a băgat de mic copil
Și-acum e moșneag bătrîn.
Barba-i bate brațele,
Genele, sprîncenele,
Mustața, umerile,
Chica-i bat călcîile.
Corbea le saltă cu cîrjile
De-și vede potecile.

Pe Corbea-n temniță cînd l-a băgat,
Mi-era șerpi ca paile
Și-acu sînt ca grinzile,
Năpîrcile ca fusile
Și-acu sînt ca furcile
Care ține pimnițele,
Broaștile ca nucile
Și-acu sînt ca ploșcile,
Car' se beau vinurile.
Corbea pe toate le obignește,
Numai una nu obignește,
Cea-nvrăjbită de năpîrcă
Care, frate, mi-a-mpuiat
Din poala caftanului
În fundul pozînarului
Și cînd puii-nflămînzește
Tot din Corbea că ciupește,
Curînd că mi-l prăpădește,
La inimă că-l topește.
Cînd baba că-mi auzea,
Papucii-n mînă-i lua,
Fusta-n brîu c-o sumetea,
Sărbători de Paști era.
În cucie se suia,
Spre temniță că pleca,
Trei ouă roșii c-avea :
Două la portar le da,
Drumu-năuntru să-i dea.
Baba la fereastră se ducea
Și din gură că striga :
— Ale, Corbeo, Corbea-al maicăi,
De ești viu
ca să te știu,
De ești mort să te jelesc !
Dară Corbea că-i zicea :
— Mamă, măiculița mea,
Nu sînt viu ca să mă știi,
Dar nici mort să mă jelești,
Că jumătate-am putrezit,
Jumătate-am mucezit,
Car' nu mai sînt de trăit !
Dară baba ce-mi făcea ?
Mîna-n buzunar băga
Și ou roșu că scotea
Și lui Corbea că i-l da.

Corbea de coajă că-l curăţa
Şi-n guriţă că-l băga
Şi-aşa din gură zicea :
— Mamă, măiculiţa mea,
Multe Paştiuri mi-au trecut
Şi ou roşu n-am văzut,
Că m-a băgat domnul Ştefan-vodă la grea urgie.
M-a băgat de mic copil
Şi-acu sînt moşneag bătrîn.
Barba-mi bate braţele,
Genele, sprîncenele,
Mustaţa, umerile
Şi chica, călcîile ;
Eu le salt cu cîrjile,
Pînă-mi văd potecile.
Mamă, cînd în temniţă m-a băgat,
Mi-era şerpi ca paile
Şi-acu sînt ca grinzile,
Năpîrcile ca fusile
Şi-acu sînt ca furcile
Care ţin pimniţele,
Broaştile ca nucile
Şi-acu sînt ca ploşcile
Car' se beau vinurile.
Eu pe toate le obignesc,
Numa una n-o obignesc,
Cea-nvrăjbită de năpîrcă,
Care, frate, mi-a-mpuiat
Din poala caftanului
În fundul pozînarului,
Şi cînd puii-nflămînzeşte,
Tot din mine că ciupeşte,
Curînd că mă prăpădeşte,
La inimă mă topeşte.
Dacă eşti măicuţa mea,
Iar tu, mamă, să te duci,
La domn Ştefan să te duci,
De departe să-ngenunchi,
Mîna, poala să-i săruţi,
Să-l întrebi ce-s vinovat
De stau aicea băgat ;
M-a băgat de mic copil
Şi-acu sînt moşneag bătrîn.
Cînd baba că mi-auzea,
La domn Ştefan se ducea,

De departe-ngenunchea
Și d-aproape se ruga,
Mîna, poala-i săruta
Și din gură că-i zicea :
— Domn Ștefane dumneata,
Să trăiești, măria-ta !
Ce ți-e Corbea vinovat,
De-n temniță l-ai băgat,
L-ai băgat și l-ai uitat,
Nici nu l-ai mai judecat ?
L-ai băgat de mic copil,
Și-acum e moșneag bătrîn.
Barba-i bate brațele,
Genele, sprîncenele,
Mustața, umerile,
Și chica, călcîile.
Drumul lui Corbea să-i dai,
Că lui, frate, i-a venit
Vremea de căsătorit,
Că-mi face și mie trebuință
La vreme de neputință
Să-mi aducă noră-n casă,
Să-mi dea cu pahar la masă,
Să trăiesc cu drag în casă.
Dar domnu Ștefan că-i zicea :
— Babă slabă
și de treabă,
Mam' călugăriță,
Albă la piеliță,
Neagră la hăinuță,
Pupu-te-n guriță
Ca p-o măiculiță,
Mult mi-ești drăguliță,
Pe Corbea-al tău
oi să-l însor eu.
Și mireasa i-am găsit-o,
Pe jupîneasa Carpina,
Adusă din Gorgora,
C-o gîrniță necioplită,
Dor din bardă bărduită,
Din secure săbuită
Și la vîrf mi-este ascuțită
Și-n patru muchii făcută,
Pentru Corbea-al tău gătită.

Şi lăutarii lui,
Cei doi vulturi suri,
Care pe sus se rotesc
Şi mi-şi cloncănesc,
Bine, babo, că-i gîndesc.
Cînd baba că mi-auzea,
Inima-n dînsa rîdea
Că o să-nsoare Corbea.
La Corbea că se ducea
Şi din gură că-i zicea :
— Bucură-te, maică Corbeo,
C-auzi, domnu Ştefan-vodă,
Că te-nsoară el pe tine
Şi mireasa ţi-a găsit-o
Pe jupîneasa Carpina,
Din pădurea Gorgora,
C-o gîrniţă necioplită,
Dor din bardă bărduită,
Din secure săbuită
Şi la vîrf mi-este ascuţită,
Şi-n patru muchii făcută,
Pentru tine e gătită.
Lăutarii tăi,
Cei doi vulturi suri,
Care pe sus se rotesc
Şi mi-şi cloncănesc,
Bine, Corbeo, că-ţi gîndesc.
Cînd Corbea că mi-auzea,
La inimă că-l ardea :
— Mamă, măiculiţa mea,
Vezi, femeia, ca femeia,
Poale lungi şi minte scurtă,
Femeie nepricepută.
Nu te pricepi nici atîta
Că-aia este ţapa mea
Care-oi să mă puie-n ea ?
Iar tu, mamă, să te duci
Şi p-aci prin tîrg s-apuci
Şi tu, frate, ca să-mi bagi
Vreo cincizeci de săpători,
Patruzeci d-aruncători,
Cu ei acas' să te duci
Şi tu, frate, ca să-i pui
Şi ei, frate, ca să-mi sape

Cam în raza soarelui,
În fața băligarului
Să dea de grajdul Roșului,
Lu' Roșu, lu' belnicul,
Care-oi să-mi scape capul.
Iară baba ce-mi făcea ?
Ea p-aci prin tîrg că da
Și ea, frate, că-mi băga
Vreo cincizeci de săpători,
Patruzeci d-aruncători,
Cu ei acas' se ducea
Și mi-i punea de săpa
Cam în fața soarelui,
Fața băligarului,
Dea de grajdul Roșului,
Lui Roșu, lui belnicul,
Care-oi să-i scape capul.
Trei zile, trei nopți săpa,
Pînă la grajd că mi-și da.
Cînd la ușa grajdului,
Lacătul cît banița
Si cheia de cinci oca.
Să vezi, baba ce-mi făcea ?
Deștiu-al mic cheie-l făcea,
Lacătul că-l descuia
Si pe Roșul că-l găsea
Înșelat și înfrînat,
Cum e bun de-ncălicat.
Afar' din grajd că-l scotea,
Cînd Roșu că rîncheza,
Cocoanele se stîrpea,
Șindrilele de pe case că zbura,
Negustorii se strîngea
Ca frunza și ca iarba
Și pe babă c-o-ntreba :
— Babă slabă
și de treabă,
Mam' călugăriță,
Albă la pieliță,
Neagră la hăinuță,
Pupu-te-n guriță
Ca p-o măiculiță,
Mult mi-ești drăguliță,
Nu ți-e Roșul de vînzare
Să-ți dăm galbeni și parale,

Sau de-ţi este de schimbare,
Pentru unul să-ţi dăm doi,
Să-ţi dăm, babo, pînă-n trei,
Să facem schimb amîndoi ?
Dară baba că-i zicea :
— Nu mi-e Roşul de vînzare
Şi nu mi-e nici de schimbare,
Roşul mi-e de dăruială,
Cin' mi-o da pe Corbea-afară.
Cînd negustorii mi-auzea,
Toţi în toate părţi fugea,
Nici unul nu se băga
Pe Corbea afară să-l dea,
Aşa vinovat era !
Mergea baba ce mergea,
Pe la porţile lui domnu Ştefan se-mplimba,
Pe Roşul că-l mîngîia.
Roşu încă o dată rîncheza,
Domn Ştefan că mi-auzea,
Afară-n pridvor ieşea
Şi pe babă c-o-ntreba :
— Babă slabă
şi de treabă,
Mam' călugăriţă,
Albă la pieliţă,
Neagră la hăinuţă,
Pupu-te-n guriţă
Ca p-o măiculiţă,
Mult mi-eşti drăguliţă !
Nu ţi-e Roşul de vînzare
Să-ţi dau galbeni şi parale ?
Sau de-ţi este de schimbare,
Pentru unul să-ţi dau doi,
Să-ţi dau, babo, pînă-n trei,
Să facem schimb amîndoi ?
Dară baba că-i zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Să trăieşti, măria-ta !
Nu mi-e Roşul de vînzare,
Să-mi dai galbeni şi parale,
Şi nu mi-e nici de schimbare,
Roşul mi-e de dăruială.
Îl dăruiesc măriei-sale
Ca să-mi dea pe Corbea afară.

Cînd domn Ştefan c-auzea,
Foarte bine că-i părea.
Pe lîngă Roşul se da,
Roşul cu dinţii după el se lua.
Să vezi, baba că-i zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Să trăieşti, măria-ta !
Nu aşa. Dacă vrei să-i afli sama lui Roşu,
Cînd te-ai da pe lîngă scară
Să nu-ţi facă vreo ocară,
S-aduci pe Corbea din temniţă,
Să încalece pe Roşul,
Ca să-i afli umbletul,
Că ţi-a secat sufletul.
Domn Ştefan ce mi-şi făcea ?
Ordin lui Gheorghiţă-i da
Pe Corbea afară să-l dea.
Dar domn Ştefan că-i zicea :
— Măi Corbeo haiducule,
Vin', mă, de-ncalică pe Roşul belnicul,
Că mi-a secat sufletul !
Dară Corbea că zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Să trăieşti, măria-ta !
Cum oi să-ncalic eu cum sînt acuma,
Că jumătate-am putrezit,
Jumătate-am mucezit,
Car' nu mai sînt de trăit ;
Dar cum să-ncalic pe Roşul !
Să mi-aduci doi bărbieri,
Să mă tundă cherchezăşte,
Să-mi lase chica delieşte,
Mustaţa din varvalic,
Cum stă bine la voinic.
Domn Ştefan ce mi-şi făcea ?
I-aducea doi bărbieri,
Unul, frate, de-l tundea
Şi-altul, neică, de-l rădea.
Şi mi-l tunse cherchezăşte,
Îi lăsa chica delieşte,
Mustaţa din varvalic,
Cum era Corbea demult.
Atunci Corbea ce-mi făcea ?

În pimniţă se ducea,
O vadră de vin scotea,
Puţinel că mi-o-ncălzea
Şi jumate că mi-o bea
Şi jumate se spăla.
Dar de ce că se spăla ?
De cîntecul broaştelor,
De fluierul şerpilor
Şi, nene, al năpîrcilor.
La Roşu că se ducea
Şi din gură că zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Ca să-i afli sama lui Roşu,
Să-mi dai hainele de pe dumneata,
Să le ia Roşul mirosul,
Cînd te-ai da pe lîngă scară,
Să nu-ţi facă vreo ocară.
De ţoale se desbrăca,
Frumos Corbea se-mbrăca
Şi din gură-i mai zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Ăl comănac din capul tău
Bine-ar sta la capul meu.
Pînă şi comănacul din cap că i-l lua,
Pînă şi cismele din picere că i le lua,
Frumos Corbea se-mbrăca.
El la Roşul că mergea,
La ureche-i fluiera,
Pînă Roşu-ngenunchea.
Frumos Corbea-ncălica
Şi din gură că zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Dacă ţi-e frică că plec din curtea măriei-tale,
'Nzăvorăşte porţile
Şi-ntăreşte străjile
Pe toate uliţele.
Puţinel l-înfierbînta,
Pînă spumă că-l făcea.
Spuma cu mîna o lua
Şi-n pulbere c-o trîntea,
Sloi de gheaţă se făcea.
Şi la mă-sa că striga :
— Mamă, măiculiţa mea,

Apleacă-te de dă-mi o smicea
S-ating pe Roşul cu ea,
Să-i afle domnu Ştefan umbletul,
Că i-a secat sufletul.
Cînd vru mă-sa a s-apleca,
Lui Corbea să-i dea smicea,
Bine lui Corbea-i venea,
Mîna-n colan i-arunca,
Pe Roşu mi-o arunca
Şi mi-o lega cu zaua,
Cu zaua, cu cureaua,
Să nu scape-ncotrova,
Să mi-l dea de vreo belea.
Cînd odată-i sumuţea,
Pe sus ziduri-mi sărea
Şi din gură că zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Să trăieşti, măria-ta !
Rămîi, frate, sănătos,
La bună mînă ţi-am fost
Şi vrenic tu nu mi-ai fost,
N-ai ştiut să mă păstrezi,
Nici să mă chiverniseşti ;
N-ai gonac să mă gonească,
Nici voinic să-mi îndrăznească.
Şi domn Ştefan că zicea :
— Du-te, Corbea, sănătos
Ca un trandafir frumos,
Că la bună mînă mi-ai fost
Şi vrenic eu nu ţi-am fost,
N-am ştiut să te păstrez,
Nici să te chivernisesc ;
N-am gonac să te gonească,
Nici voinic să-ţi îndrăznească.
Mai mergea ce mai mergea,
Pîn' la măgura săpată,
Unde a mai scăpat odată.
De pe cal descălica
Şi cu mă-sa că vorbea :
— Mamă, măiculiţa mea,
Ce rău să-i fac lui domnu Ştefan-vodă,
Fir-ar blestemat de cîine,
Că nu vreau să-l las în pace :
Să-i fur cucoana ?...
Mai bună a mea ca a lui ;

Altă cocoană şi-o lua,
Mai nimic nu i-oi făcea.
Să-i fur telegarii ?...
Mai buni ai mei ca ai lui ;
Alţii mai buni şi-o lua,
Mai nimic nu i-oi făcea.
Mai bine să-i fur coconul,
Coconul cu leagănul,
Ca să-i sec sufleţelul.
Şi-napoi se-napoia,
Aştepta pînă-nsera,
Pe la porţile lui domnu Ştefan se-mplimba.
În pimniţă se ducea,
O vadră de vin scotea.
Patruzeci de roabe avea,
Care de cocon vedea.
La roabe le da de bea
Şi pe toate le-mbăta.
Roabele că-mi adormea,
Coconelul că-l lua,
În ţapa lui că-l punea.
Iar ţapa unde-o răzma ?
La zăbrele, la fereastră,
Ca să-i vie umbra-n casă.
Roabele se deştepta,
Coconelul mi-l găsea,
Una p-alta se scuipa.
Doamna că se deştepta,
Coconelul că-l cerea.
Cocon ici, cocon colea,
Coconul nicăirea.
Soarele-n prînz se suia,
Domn Ştefan se deştepta.
Pîn-afară că ieşea.
Ţapa lui Corbea o vedea.
Văzu cocon spînzurat,
Parcă era drac împeliţat.
Şi din gură că zicea :
— Asta nu-i din nimenea,
Asta este din Corbea.
Eu i-am făcut-o rasă şi afînată,
Şi el mie cu vîrf şi-ndesată.
Pînă-n casă că intra,
Şi o otravă lua,

Şi bea şi se otrăvea,
Şi sfîrşitul că şi-l da.
Tron de ceară că-i făcea.
La mănăstire-l ducea,
La mănăstirea domnească,
S-aibă să se pomenească
La cinstiţi ca dumneavoastră.
Mai ziceţi, boieri, amin,
Mai daţi cu-ale pahare de vin,
V-oi face şi altul mai bun
Şi mai daţi cu udătura,
Că şi mie mi s-a uscat gura.

46

Corbea

Şi-am zis verde avrămeasă,
La temniţa cea săsească,
La puşcăria domnească,
Zace, vere, zace, dragă,
Zace Corbea la-nchisoare
De nouă ani şi jumătate,
Zace pe bună dreptate.
Barba-i bate braţele
Şi chica călcîiele,
Genele, sprîncenele,
Le saltă cu cîrjele,
Să-şi vază drumurile.
Şi-am zis verde solzi de peşte,
De păzit, cine-l păzeşte ?
Îl păzeşte Gheorghiţă,
Gheorghiţă, Gheorghiţă,
Vătaf de temniţă ;
Şi de temnicieri,
P-ăi nouă boieri.
Şi-am zis verde salbă moale,
Şi-aruncă ochii la vale,
Din colo soare răsare
Tare-mi vine şi soseşte.
Cine venea şi sosea ?
O cucie verde,

Verde şi smolită,
De praf prăfuită,
Dar cucia cine o trăgea ?
Patru armăsari.
Iar caii cine-i mîna ?
Un mic ciobănaş
Cu gluga între spete
Cu hăţuri de bete,
Mînă, nu se vede ;
Cu bici cu zorzoane,
Fug caii să moară.
Iar în cucie cine era ?
Era mama lui Corbea.
Albă la peliţă,
Neagră la hăinuţă,
Pupu-mi-o în guriţă
Ca pe-o porumbiţă.
La visterie mergea,
Vistierul că ieşea
Şi-aşa din gură zicea :
— Nu este aicea Corbea.
Şi-am zis verde pelinită,
Corbea este la temniţă.
Mai nainte că mergea,
De temniţă s-apropia,
De departe că striga :
— Aba Corbeo, maică Corbeo,
De eşti viu
Răspunde, maică, să ştiu ;
De eşti mort să te jelesc,
La popă să te îngrijesc.
Iară Corbea-i răspundea :
— Mamă, măiculiţa mea,
Nu sînt mort, nu sînt nici viu,
Abia sufletul mi-l ţiu.
Şi eu mamă c-aş trăi,
Nistrul mare mi-a venit,
Temniţa mi-a posmolit,
Broaştele s-au aciuit ;
Şi eu mamă c-aş trăi,
O pustie de năpîrcă
Mi-a împuiat
şi mi-a fătat
În poala caftanului,
Fundul buzunarului.

Şi cînd puii înflămînzeşte
Tot din mine că ciupeşte,
Corbea, vezi se prăpădeşte.
Şi-am zis verde mărăcine,
Mamă, făcut-ai vreun bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Ia, tu, mamă, să te duci
Şi la domnul să-mi apuci
Şi de-aproape să-ngenunchi,
Mîna, poala să-i săruţi
Şi-aşa din gură să-i zici :
— Domn' Ştefane dumneata,
Să trăieşti, măria-ta !
Ce ţi-e Corbea vinovat,
De-n temniţă l-ai băgat ?
Vremea lui Corbea a venit,
Frate, de căsătorit.
I-a venit şi i-a trecut,
Ce mai este de făcut ?
Să vezi domnu de-auzea,
Aşa din gură zicea :
— Babă slabă şi-nfocată
Şi de piept cam găvănată,
Dar n-ai cuvînt de ispravă.
Eu lui Corbea i-am găsit,
Frate, şi l-am logodit
Cu jupîneasa Carpena
Adusă din Slatina,
Din pădurea Govora ;
Adusă cu şase boi,
Din pădurea lui Ştirbei ;
Nici din bardă bărduită,
Nici din tezlă tezluită,
Numai din topor cioplită
Şi la cap cam ascuţită,
Tot pentru Corbea gătită.
I-am găsit şi lăutari
Meşteri dintre cei mai mari,
Ciorile să mi-l cunune
Să-i scurteze zilele.
Colea în tîrguleţ de-afar',
În răspîntii la drumul mare,
Am să-i bat două furci,
Două furci şi-o cumpioară,
Un fel de spînzurătoare,

Unde trec mocani cu sare,
Ocaua, şapte parale.
...tu-i crucea cui îl are.
Să vezi baba ce făcea ?
Inima în dînsa rîdea
Ea, frate, nu pricepea,
Vezi, femeia ca femeia,
Poale lungi şi minte scurtă,
Femeie nepricepută !
Îndărăt că se-ntorcea,
La temniţă se ducea
Şi lui Corbea că-i spunea.
Iară Corbea îi răspundea :
— Mamă, măiculiţa mea,
Aia nu-i mireasa mea
Şi e pustia, ţeapa,
Care-o să mă tragă în ea
...tu-i-aş crucea, legea
Şi dalbai lumînarea,
Şi ce zi o fi mai rea,
Şi sfînta duminica.
Şi-am zis verde mărăcine,
Mamă, făcut-ai vreun bine
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Ia, tu, mamă, să te duci,
Să dai prin tîrguleţul de-afară
Şi să-mi găseşti
Vreo cincizeci de săpători,
Tot feciori de negustori,
Patruzeci de lopătari,
Tot feciori de boieri mari.
Şi du-i, mamă, ca să sape
Deasupra bălegarului,
Vezi, la grajdul Roşului.
Să vezi, mă-sa aşa făcea
Săpătorii că-i lua
Şi la lucru că-i punea.
Mai săpa, ce mai săpa,
Uşa grajdului găsea.
Lacătul cît baniţa
Şi cheia de cinci oca,
Cam ruginită era.
Să vezi, mama lui Corbea
Deştul ăl mic cheie-l făcea,

Lacătul că-l descuia,
Pe Roşu afar' că-l scotea.
Roşu afar' cînd se vedea,
Începea de rîncheza,
Livezi verzi că se încurca
Şi malurile se surpa.
Să vezi, mama lui Corbea
Şeaua pe el că punea,
Frîu în cap că-i aşeza
Şi de frîu că mi-l lua,
În oraş că se-mplimba.
Boierii cînd o vedea
Canarale se strîngea
Şi pe babă mi-o întreba :
— Nu ţi-e Roşul de vînzare
Sau să-ţi fie de schimbare ?
Iară baba răspundea :
— Nu mi-e Roşul de vînzare,
Roşul mi-e de dăruială,
Dacă-mi daţi pe Corbea afară.
Boierii cînd auzea
De numele lui Corbea,
Toţi în toate părţi fugea.
Să vezi, baba ce-mi făcea ?
Mai-nainte că mergea,
De palat se apropia,
Să vezi, Roşul ce-mi făcea ?
Cînd o dată rîncheza,
Tocmai domnul auzea
Şi la poartă că ieşea,
Şi pe babă mi-o întreba :
— Nu ţi-e Roşul de vînzare
Să ţi-l cîntăresc în parale ?
Îţi dau galbeni venetici,
De cîte-o sută şi cinci,
Să tot schimbi, să tot mănînci,
Căci la domnie sînt mulţi.
Să vezi, baba-i răspundea :
— Domn' Ştefane dumneata,
Nu mi-e Roşul de vînzare,
Roşul mi-e de dăruială,
Dacă-mi daţi pe Corbea afară.
Să vezi, domnu de-auzea,
În curte că mi-o băga,

Căluşelul îl lua
De-un stejar verde-l lega,
Afară pe poartă c-o da.
Trei ostaşi că-mi alegea,
Vezi, pe Roşu a-ncăleca.
Să vezi, Roşu, de-i vedea,
Cu dinţii de ei trăgea,
Pe cîte trei i-omora.
Să vezi, domnul ce-mi făcea ?
Iar trei ostaşi că-mi alegea,
Mîna-n buzunar băga,
O hîrtie că scotea,
Pe hîrtie ce scria
Cu slova ca furnica,
Să i se crează vorba.
Firmanul în mînă le da,
La temniţă-i trimitea.
Acolo dacă ajungea,
Mîna pe chei că punea,
Lacătul îl descuia,
Pe Corbea afar' că-l scotea,
Înaintea domnului îl aducea.
Domnul, vezi, cînd îl vedea,
Aşa din gură zicea :
— Măi Corbeo, încalecă, măi vere, pe Roşul
Să-mi arate umbletul,
Căci mi-a secat sufletul.
Să vezi, Corbea-i răspundea :
Eu pe Roşu a încăleca
Mă tem, vezi, că n-oi putea.
Cînd încălecam pe Roşul,
Nu eram cum sînt acum.
Acum sînt legat, veregat
Şi de mîini şi de picere,
S-a scurtat zilele mele.
Domnu Ştefan că-nţelegea,
Mîna pe chei că punea,
Lacătul că-l descuia.
Lanţurile cînd cădea,
Corbea slobod se vedea.
În gîndul lui se socotea :
Cată... tu-i mumă-sa,
Că scăpai şi de-aicea ;

De-o vrea bunul Dumnezeu,
A scăpat trupşorul meu.
Înc-o dată-i mai zicea :
— Măi Corbeo, încalecă pe Roşul
Să-mi arate umbletul,
Căci mi-a secat sufletul.
Să vezi, Corbea ce-mi făcea ?
Mîna-n sus că ridica,
Sprîncenele le sălta
Şi cu domnul că-mi vorbea :
— Domn' Ştefane dumneata,
Eu pe Roşul a încăleca,
Roşul nu m-o cunoştea.
Cînd încălecam pe Roşul,
Eram tinerel, copil.
Barba-mi bate braţele
Şi chica călcîile ;
Genele, sprîncenele,
Mi le salt cu cîrjele.
Domn' Ştefan că-nţelegea,
Patru bărbieri lua,
Patru brice că strica,
Pîn' pe Corbea că-l rădea.
Unul părul îi tundea,
Unul păru-i pieptăna,
Unul oglindă-i ţinea
Şi altul mi-l bărbierea,
Iacă patru se făcea.
Şi mi-l tunse cherchezeşte
Îi lăsă chica delieşte,
Cu mustaţi în varvaric
Cum stă bine la voinic.
Iac-o dată-i mai zicea :
— Încalecă, măi vere, pe Roşul
Şi mi-arată umbletul,
Că mi-a secat sufletul.
Să vezi, Corbea ce-mi făcea,
El cu domnul că-mi vorbea
Şi-aşa din gură-i zicea :
— Domn' Ştefane dumneata,
Desbracă hainele tale,
Să se-mbrace Corbea-n ele.
Cînd oi ieşi la plimbare,
În vreo zi de sărbătoare,
Nu-ţi facă vreo supărare.

Să vezi, Corbea ce mi-a fapt.
Pe domnul l-a fermecat
Şi ţoalele i-a luat,
Frumuşel că se-mbrăca
Şi la Roşul se ducea,
Între ochi că-l săruta.
Să vezi, Roşul ce-mi făcea ?
Îl vedea şi-l cunoştea,
De genunchi că-ngenunchia.
Să vezi, Corbea ce-mi făcea ?
Piciorul în scară punea
Şi pe şea că s-aşeza,
Şi cu domnul că-mi vorbea :
— Domn' Ştefane dumneata,
Eu uitai să-ţi spun ceva.
Zăvoreşte porţile
Şi-ndoieşte străjile.
Vorba-n seamă că-i lua,
Străjile că le-ndoia,
Porţile le zăvorea.
Să vezi, Corbea ce-mi făcea.
Două-trei roate făcea,
Pe lîngă mă-sa se da
Şi-aşa din gură zicea :
— Mamă, ia, dă-mi o zmicea
Să bat pe Roşul cu ea,
Nu mai fuge cum fugea,
Nu mai îmi ştie seama.
Mă-sa jos că s-apleca
Să-i dea lui Corbea zmicea.
El mîna-n brîu că-i înfigea
Şi pe cal că mi-o trăgea
Şi mi-o lega cu zaua,
Cu zaua, cu cureaua,
Să nu scape încotrova
Şi să-l dea de vreo belea.
Pinteni calului că da,
Peste ziduri că sărea,
În dreptul porţii se oprea
Şi cu domnul că vorbea :
— Rămîi, doamne, sănătos
Ca un trandafir frumos,
La bună mînă ţi-am fost,
Vrednic de mine n-ai fost.

Dacă ai cai să mă gonească
Şi voinici să-mi îndrăznească,
După mine să pornesacă.
Iară domnu-i răspundea :
— Du-te, Corbeo, sănătos
Ca un trandafir frumos ;
La bună mînă mi-ai fost,
Vrednic de tine n-am fost.
Nici n-am cai să te gonească,
Nici voinici să-ţi îndrăznească,
Dar caută-n poala caftanului,
În fundul buzunarului,
Că sînt cărţi mari de moşie,
Hrisoave de-mpărăţie,
Unde-oi sta şi-oi cantona
Mare împărat te-i făcea.
Să vezi, Corbea că-mi pleca
Şi, vezi, domnul rămînea,
Cu oştirea că-mi vorbea :
— Măi băieţi, văzurăţi hoţ ne-nfricat,
M-a lăsat gol, despuiat,
Şi fără cuşman în cap.
Iar Corbea unde se trăgea ?
La măgura cea săpată,
Unde-a mai scăpat odată.
Pe mă-sa jos c-o lăsa
Şi cu dînsa se vorbea :
— Mamă, ce rău să-i fac eu
Lui domn Ştefan,
Să cunoscă că e Corbea pe lume ?
Am să-i fur telegarii,
Alţi telegari şi-o lua,
Mai nimic nu i-oi făcea ;
Am să-i fur cocoana,
Altă cocoană şi-o lua ;
Am să-i fur coconul cu leagănul,
Ca să-i sec eu sufletul.
Să vezi, Corbea ce-mi făcea ?
La ţoale că se schimba,
De-un cerşetor se făcea,
Pe la poartă că-mi venea
Şi-aşa din gură zicea :
— De sînteţi bisericoşi,
Miluiţi neputincioşi !

Domnul, vezi, cînd îl vedea,
Cam bisericos era,
Şi-n curte că mi-l băga,
Mi-l cinstea, mi-l adăpa
Şi frumos că mi-l culca.
Să vezi hoţul ce-mi făcea.
Pe la miez de noapte,
Cînd dorm toate ape,
Coconaşul că-l fura,
Afar' cu el că ieşea,
În ţapa lui că-l înfigea.
Dimineaţa, în prînzul ăl mare,
Ieşi domnul la plimbare.
Coconaşul că-l vedea,
Inimioara că-i sărea,
În gura mare că striga :
— Ei tu, coconiţa mea,
Asta-i fapta lui Corbea.
Noi i-am făcut-o lui rasă şi afînată,
El ne-a făcut-o cu vîrf şi-ndesată.
Ne-am plătit cu cîntecul
Ca lupul cu părul,
Cînd puşca mi-l dobîndeşte,
Îşi dă părul şi plăteşte.
Pielea, vezi, la tăbăcari,
Tăbăcarii la blănari
Şi mi-o poartă boieri mari.

47

Cîntecul lui Corbea

Zace, vere, zace dragă,
Zace Corbea tîlharul,
Acela vinovatul.
Dar pentru ce, vere, că-mi zace ?
Pentr-un pui de bididiu.
Ştefan-vodă l-a cerut,
Corbea n-a vrut să i-l dea ;
În temniţă l-a băgat,
În temnicioară de piatră,
Pe sub pămînt vindecată

Pe Corbea cînd l-a băgat,
Cu cinzeci de vinovaţi ;
La toţi drumul că le-a dat,
Lui Corbea n-a vrut să-i dea.
Pe Corbea cînd l-a băgat,
Mi-era şărpii ca paile
Şi-acum sînt ca grinzile ;
Năpîrcile, ca fusile,
Şi-acum sînt ca furcile ;
Broaştele, ca nucile,
Şi-acum sînt ca ploşcile.
Cam despre soare răsare,
Tare vine muma Corbii.
La zăbrele se ducea,
La zăbrele de fereastră.
Şi din gură ce-i zicea ?
— Ale, Corbeo, fătul meu,
De ieşti viu,
ca să te ştiu,
De eşti mort, să te jelesc,
Sîmbete să-ţi împărţesc,
Cu preoţi să te slujesc.
Nu sînt mort să mă jeleşti,
Eu sînt viu, ca să mă ştii,
Abia sufleţelu-mi ţiu ;
Pe mine-n temniţă cînd m-a băgat,
Mi-era şărpii ca paile
Şi-acum sînt ca grinzile ;
Năpîrcile ca fusele,
Şi-acum sînt ca furcile ;
Broaştele ca nucile,
Şi-acum sînt ca ploşcile.
Toate, maică, aş obihni,
Nu pot, maică,-a mai trăi
De ramătul broaştelor,
De şuierul şărpilor.
O pustie de năpîrcă
Mie, maică, s-a-mpuiat
'N poala caftanului,
'N gura buzunarului,
Ea pui, maică, că ş-a scos,
Cînd soarele că luceşte,
Din carnea mea că ciupeşte,
Puişorii-şi hrăneşte.

Ale, maică, maica mea,
De-ai făcut vreodată bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine.
La Ştefan-vodă să te duci,
Doar, maică, s-o milostivi,
Pe mine-a căsători.
Iară baba ce-mi făcea ?
La Ştefan-vodă-mi pleca
Şi din gură ce-i zicea ?
— Ce ţi-e Corbea vinovat ?
În temniţă l-ai băgat
Ne-ntrebat,
nejudecat.
Lui Corbea că i-a venit
Vremea de căsătorit.
Ştefan-vodă ce-mi zicea ?
— Du-te-mi-te, babo, acasă,
Pe Corbea l-am logodit
Cu jupîneasa Carpina,
Adusă din Slatina,
Din pădure din Cocani,
Adusă-n car de mocani.
Săvai, nevastă cioplită
Şi din bardă bărduită,
Şi la vîrf mi-e ascuţită,
Tocmai pe Corbea-i gătită.
Iară baba ce-mi făcea ?
— Ale, Corbeo, fătul meu,
Ştefan-vodă s-a milostivit,
Nevastă că ţi-a găsit
Pe jupîneasa Carpina,
Adusă din Slatina,
Din pădure din Cocani,
Adusă-n car de mocani,
Săvai, nevastă cioplită,
Şi din bardă bărduită,
Şi la vîrf mi-e ascuţită,
Tocma pe Corbea-i gătită.
Dară Corbea ce-mi zicea ?
— D-ale, maică, maica mea,
Aia nu-i nevasta mea,
Aia este ţeapa mea,
Care să mă puie-n ea,
Să mă privească lumea.

N-ai făcut vreodată bine ?
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Iară, maică, maica mea,
Acasă ca să te duci,
Cîţi salaori c-oi găsi
Tot cu sape la spinare,
Să le dai şi demîncare
Şi tu, maică, ca să-mi sapi
În gunoiul Roşului,
C-ala-mi scapă capul meu.
Iară baba ce-mi făcea ?
Trei zile că ea-mi săpa,
De uşa grajdului da
Şi pe Roşul că-l scotea,
De căpăstru mi-l lua
Şi prin tîrg cu el pleca.
Cîţi boieri că mi-o vedea :
— Fă, babo de caimacan,
Ce te plimbi tu cu-aşa cal ?
Nu ţi-e calul de vînzare,
Să-ţi dau galbeni şi parale ?
— Nu mi-e calul de vînzare,
Dăruiesc măriei-sale,
Scoţ pe Corbea din-nchisoare,
Să-l mai vază maică-sa,
Că mult i-a fript inima !
Iar boierii ce-mi zicea ?
— Să mai stea pe cît a stat,
Că, cînd era Corbea-n ţară,
Mult ne făcea de ocară.
Iară baba ce-mi făcea ?
La Ştefan-vodă-mi pleca
Şi-n curte că mi-l băga.
Ştefan-vodă ce-mi zicea ?
— Fă, babo de caimacan,
Ce te plimbi tu cu-aşa cal ?
Nu ţi-e calul de vînzare,
Să-ţi dau galbeni şi parale ?
— Nu mi-e calul de vînzare,
Mi-e Roşul de dăruială,
Dăruiesc măriei-tale,
Scoţ pe Corbea din-nchisoare,
Să-l mai vază maică-sa,
Că mult i-a fript inima !

Ştefan-vodă ce-mi făcea ?
Cîţi boieri divanu-avea,
Toţi pe Roşu încăleca,
Cîte-un picior le frîngea,
Cîte-un ochi că le scotea.
Iară baba ce-mi zicea ?
— Ale, doamne Ştefan-vodă,
De ţi-e frică de ceva,
Zăvoreşte-ţi curţile,
Nu-ţi omorî slugile,
Scoate pe Corbea vinovatul,
Să ţi-l dea, mări, învăţat,
Cum e bun de-ncălicat.
Trei armaşi că-mi trimetea
Şi pe Corbea că-l scotea,
De zid că mi-l răzima,
Pînă suflet că-i venea.
Şi mi-l rade cerchezeşte,
Lasă chica voiniceşte
Şi la Roşul se ducea,
De nainte-ngenuchea
Şi pe el că-ncălica.
Şi din gură ce-i zicea ?
— Alelei, căluţul meu,
Ăi putea la bătrîneţe
Cum puteai la tinereţe ?
— Cînd eram la tinereţe,
Mi-era carnea ca roua
Şi vîna ca nimica,
Dar acum la bătrîneţe
Mi-este carnea ca fierul
Şi vîna ca oţelul.
Şi pe el că-ncălica,
Brazdă neagră răvărsa.
Dară Corbea ce-mi zicea ?
— Ale, doamne Ştefan-vodă,
Dă-mi caftanul din domnie
Suliţa din vitejie,
Să se dea Roşul cu ele,
Ca, cînd a fi la vreo scară,
Să nu-ţi facă vreo ocară.
Ştefan-vodă i le da,
Pe lîngă mă-sa se da,
Mîna-n brîu mă-si-i punea,
Pe sus zidurile-mi sărea.

Iară Corbeă ce-mi zicea :
— Rămîi, doamne, sănătos,
La mînă bună ţi-am fost,
N-ai ştiut să mă păstrezi.
Iară Ştefan-vodă-i răspundea :
— Umblă, Corbeo, sănătos,
Ca un trandafir frumos.
Ţine-ţi, Corbeo, ţine-ţi, dragă,
D-o năframă de galbeni,
Ca să ai de cheltuială,
Pînă-n dalba primăvară.
Iară Corbea-i răspundea :
— Arză-ţi focul galbenii,
Că gălbinet ca la mine
Nu se află-n draga lume,
Că sînt daţi la cîrciumari
Şi-ngropaţi la drumuri mari.
Aşteptă pîn' se-nseră
Se gîndea ca ce să-i ia,
Ca să-i sece inima.
Îndărăt că se-ntorcea,
Cuconul că i-l lua,
În ţeapă că mi-l punea,
Ştefan-vodă că-l vedea,
Otravă de vin că bea.

48

Toma a lui Moş

Departe, neică, departe,
Nici departe, nici aproape,
La trupina cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o trupină
Ca cinci fraţi buni dintr-o mumă,
Ca cinci degete la mînă
Şi mi-este d-un pat de brad
Cu picerile de fag,
Şade Toma răsturnat.
Să vezi, vai, Toma a lu Moş
Tomai din Ţara de Jos.
'Nchina Toma c-o ploscea,
Ploscă mică ce mi-era,

D-o vadră şi cinci oca,
De-nchina Toma cu ea.
Sîngurel se ciumăra,
N-avea cine-i mulţumea.
Să se-nchine Negrului,
Negrul este vită mută,
Urechi are de-l ascultă,
Gură n-are să-i răspunză ;
Să se-nchine armelor,
Armele sînt fiare reci
Băgate prin lemne seci ;
Să se-nchine ulmilor ;
Ulmilor că se-nchina,
Ulmii de vîrf se pleca
Şi lui Toma-i mulţumea.
Iară Toma ce-mi făcea ?
Peste cîmp că se uita
Şi pe cine că-mi vedea ?
Tot pe Mane-al cîmpilor,
Stăpînul pădurilor,
Drăgăstosul fetelor,
Iubeţul cocoanelor,
Înşelătorul doamnelor.
Drept la Toma că-mi trăgea
Şi Toma, cînd îl vedea,
Drept în picere sărea.
— Măi Măniţo dumneata,
Parcă eu ţi-am poruncit
Pîn' la mine d-ai venit,
Singurel m-am ciumărît !
— Aba, Tomo, dumneata,
Cu cine te-ai învoit
Aicea d-ai tăbărît ?
— Măi Măniţo dumneata,
Eu aici am tăbărît,
Nimic nu sînt vinovat :
Pe Negru mi l-am legat,
Iarbă cu palma i-am dat.
Atîta sînt vinovat :
O crăchiţă d-am tăiat,
Armele le-am atîrnat,
Că eu le-aş fi pus şi jos,
Da e pămîntul umedos
Şi strică lustrul frumos.

Iară Toma ce-mi făcea ?
Plosca-n mînă c-o lua
Şi lu' Manea i-o-ntindea.
Iară Manea ce-mi făcea ?
Prindea plosca cu stînga,
Paloş cu dreapta scotea,
Drept în Toma-l repezea.
Nu mi-l taie voiniceşte
Şi mi-l taie fămeieşte
De la vale de buric,
Unde pasă la voinic.
Iară Manea ce-mi făcea ?
Bătea calu,-l chinuia ;
Sărea calul ogăreşte
Şi cam cotea iepureşte
Ca să-l scape de belea,
Că mi-a tăiat pe Toma.
Iară Toma ce făcea ?
Strîngea paie
cu gunoaie,
La inimă să nu-l doaie ;
Strîngea paie cu tuhoc,
Băga maţile la loc,
C-un brîu lat că se-ncingea,
Ca să-i ţie inima.
Şi la Negru se ducea :
— Negrule, căluţul meu,
Eu, frate, cînd te-am luat,
Te-am luat de cal lăudat,
Cît mi-a cerut eu i-am dat,
De ce-oi fugi să mă scapi
Şi ce-oi goni ca să prinz.
Mai poţi tu la bătrîneţe
Cum puteai la tinereţe ?
— Stăpîne, stăpînul meu,
Ascultă la ce-ţi zic eu :
Cînd eram la tinereţe,
Mi-era carnea ca roua
Şi vîna ca cureaua,
Dar acu la bătrîneţe,
Că mi-e carnea ca fierul
Şi vîna ca oţelul.
Pune-mi şa moldovenească
Şi scări dalbe la-nvîrteajă,

Pune pofili de argint,
Tragă dîră pe pămînt,
Taman ca brazda de plug ;
Pune frîu tot fluturei,
Fluturei d-ei mărunței
Fiștecare dram opt lei ;
Și mai scoate ăl pui de bici
Cu trei măciuci de argint
Și-mi mai dă vreo patru-cinci,
Că nu mă mai vezi p-aici.
Iară Toma ce-mi făcea ?
Picioru-n scară-l punea
Și pe Negru-ncălica,
Și scotea ăl pui de bici,
Și-i mai da vreo patru-cinci.
Măi, trăgea vînt
        pe supt oblînc
Și negară
        pe supt scară,
Ca să-l ducă-n altă țară.
Sărea Negru ici, colea,
Șapte dealuri și-o derea
Și-o pustie de vîlcea,
Aia i se părea grea !
Cînd fuse pe la pieriș,
Stătu-n drum d-a curmeziș.
Cînd Manea că mi-și sosea,
Drept peste Toma cădea.
Iară Toma ce făcea ?
El de frîu că-l apuca
Și din gură-l întreba :
— Măi Mănițo dumneata,
Parcă eu ți-am poruncit
Tu aicea d-ai venit,
Că singurel m-am ciumărit.
De ce nu mă tăiași voinicește
Și mă tăiași femeiește
De la vale de buric,
Unde pasă la voinic ?
M-ai tăiat tu femeiește,
Eu să te tai voinicește.
Paloșelul că-l scotea,
Căpătîna i-o lua,
Si-ndărăt că se-ntorcea,
Și din gură că striga :

— Măi Negrule dumneata,
Rău mă doare inima,
Unde m-a rănit Manea.
Negrule, călutul meu,
S-o-ntîmpla d-oi răposa,
Un', Negrule, m-oi ducea :
La-ăi cinci ulmi dintr-o trupină
Ca cinci frați buni dintr-o mumă,
Ca cinci degete la mînă.
Și tu, Negrule, să-mi sapi,
Cu picerile să-mi sapi,
Mare tainiță să-mi faci ;
Pe mine m-oi arunca,
Vîntul din jos c-o bătea,
Foi din ulmi s-o scutura,
Pe mine m-o învălea.
Negrule, oi vedea poterile
Tot trecînd cu vinovați,
Tu, Negrule, să mi-i scapi,
Mare pomană să-mi faci,
Prin prejurul meu să paști.
Iacă, Toma răposa,
După Manea se ducea.
Iară Negru ce-mi făcea ?
La cei cinci ulmi că mi-l ducea,
Cu picerile-mi săpa,
Mare tainiță făcea
Și pe Toma l-arunca.
Vîntul din jos că bătea,
Foi de ulm se scutura
Și pe Toma l-învălea,
Să nu-l vază cineva.
Iară Negru ce făcea ?
P-aici primprejur păștea
Și la vale se uita,
Și-o poteră că-mi venea
Cu cincizeci de turci în ea.
Și-un vinovat că mi-avea
De mi-l chema Niculcea.
Cînd la ulmi că mi-ajungea
Și pe Negru că-l vedea,
Ocol lui Negru că-i da.
Iară Negru ce-mi făcea ?
Din picere zăpăia
Și pe nări că-mi sforăia,

Turcii nu s-apropia.
Vinovatul ce zicea ?
— Turcilor, boierilor,
Mie drumul că mi-oţi da,
Pe Negru vi l-oi prindea,
'N mîna voastră că l-oi da.
Iară turcii c-auzea,
Drumul lui Niculce-i da.
Da Niculcea ce făcea ?
Drept la Negru se ducea
Cît se ducea, Negru sta
Picioru-n scară-l punea
Şi pe Negru-ncălica,
Pe lîngă ulmi că se da,
Paloşul Tomii i-l da
Şi prin turci îl repezea,
Cîte cinci pe loc trîntea,
Pînă pe toţi că-i tăia,
Vinovatul că-l scotea,
Pomana Tomii-i făcea !

49

Toma Dalimoş

Foaie verde colelie,
La cîmp, vere, la cîmpie,
Unde fir de iarbă nu e,
Numai sadea colelie
Coaptă-ntre Sîntă Mărie,
Bate Crivăţ şi mi-adie,
Mi-aduce miroase mie.
Unde-adie,
mă mîngîie,
Mi-o ceteşte,
mi-o slăveşte,
Iarba-n şase se-mpleteşte,
Frumos se găităneşte.
Nici aproape, nici departe,
Tocmai calea jumătate,
La trupina cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o trupină
Ca cinci degete la mînă,
Ca cinci fraţi buni dintr-o mumă,

Nu ştiu : soare-a răsărit
Sau mi-e Toma-mpodobit ?
Să vezi, Toma Dalimoş,
Boier din Ţara de Jos
Care-n lume n-a mai fost.
Frumos pat mi-este-ncheiat,
Cu picerile de fag,
Cu scîndurele de brad,
Şade Toma răsturnat.
Frumoasă masă mi-e-ntinsă.
Dar pe masă ce-mi avea ?
O ploschiţă
d-o vedriţă,
D-o vadră şi cinci oca,
C-aşa-i era măsura,
Măsura împăratului,
Vadra Ţaligradului.
Geaba plosca că mi-avea,
Că n-avea cui se-nchina,
Şi singur se ciumăra,
Şi din gură că zicea :
— Să mă-nchin eu Murgului,
Murgul mi-este-o vită mută,
Urechi are de-mi ascultă,
Gură n-are să-mi răspunză !
Să mă-nchin eu armelor,
Armele sînt fiare reci,
Băgate prin lemne seci,
Mai nimic nu folosesc !
Să mă-nchin eu cîmpului,
Cîmpul mi-are pelinită,
Gura mea n-are credinţă ;
Să mă-nchin eu ulmilor,
Ulmilor ca fraţilor,
Vîntul din sus c-o bătea,
Ulmii că s-o legăna,
Şi de vîrf s-o apleca,
Şi mie mi-o mulţumea,
Nimic Toma n-o strica.
Puţin loc că mi-ocupa,
Patul de şi-l aşeza,
Ierbii cu palma i-a dat,
Pe Murgul de l-a legat.
Trei crăchiţe că-mi tăia,
Armele de-şi atîrna ;

De-şi atîrna armele,
Nu le plouă ploile,
Nu le vază soarele,
Nu le bată vîntur'le,
Ruginesc oţelile,
Şi-l gonesc poterile,
Şi-i scurtează zilele.
Plosca-n mînă c-o lua.
Cînd vru din ploscă să bea,
Ochi negri că-şi arunca,
Şi-arunca ochii la vale,
Dincotro soare răsare,
Tare-mi vine şi-mi soseşte.
Cine-mi venea şi-mi sosea ?
Să vezi, Manea al cîmpilor,
Stăpînul moşiilor,
Drăgăstosul fetelor,
Iubeţul cocoanelor,
'Nşelătorul doamnelor.
Drept la ulmi, frate,-mi trăgea,
Şi pe Toma că-l găsea,
Şi din gură că-i zicea :
— Ale, Tomo dumneata,
Aici cin' te-a volnicit,
Aicea d-ai tăbărît ?
Ierbuliţa mi-ai călcat,
Morunii mi-ai speriat,
Locul mi l-ai ocupat,
Patul de l-ai aşezat.
Dară Toma că-i zicea :
— Taci, Maneo, nu zice-aşa,
De-mi mai răni inima,
Că nimic nu ţi-am stricat :
Trei crăchiţe ţi-am tăiat,
Armele d-am atîrnat ;
D-am atîrnat armele,
Nu le plouă ploile,
Nu le vadă soarele,
Nu le bată vînturile,
Ruginesc oţelile,
Mă gonesc poterile
Şi-mi scurtează zilele ;
Ierbii cu palma i-am dat,
Pe Murgul de l-am legat
Atîta sînt vinovat.

Fiindc-ai venit p-aicea,
Poftim o ploscă colea,
De-nchină şi tu cu ea.
Dară Manea că-i zicea :
— Ale, Tomo dumneata,
Să-ţi văz băutureaua !
Dară Toma ce-mi făcea ?
Plosca la gură-mi punea.
Atunci Manea ce-mi făcea ?
Mîna-n buzunar băga,
D-un bricegel că scotea,
Pe lîngă Toma se da
Şi-n burtă i-l înfigea,
Maţele i le vărsa
Şi pe cal că-ncălica,
Fugea Manea, nu glumea !
Bietul Toma-mi rămînea,
Jos din pat că se tîra,
Maţele şi le strîngea
Şi la loc că le băga
Cam cu paie, cu gunoaie,
La inimă să nu-l doaie ;
Cam cu paie, cu tăoc,
Băgă maţile la loc.
C-un brîu lat că se-ncingea
Ca să-şi ţie inima,
Şi la Murgul se ducea,
Şi din gură că-i zicea :
— Aba, Murgul, Murgul meu,
Mai mult al lui Dumnezeu,
Mai poci tu la bătrîneţe
Ce puteai la tinereţe ?
Că eu, vezi, te-am cumpărat
De cal bun şi lăudat,
De ce-oi fugi ca să scap,
Ce-oi goni să-mi izbîndesc,
Mîndrele să le iubesc.
Dară Murgul că-i zicea :
— Oleoleo, dragă stăpîne,
Săracul, frate, de mine !
Cînd eram eu cîrlăior,
Mi-era carnea ca roua,
Măduva ca cureaua,
Dar acu la bătrîneţe
Mi-este carnea ca fierul,

Măduva ca oţelul ;
De ce fug,
d-aia mă duc.
Mă lungesc eu drumului
Ca papuc piciorului,
Ca fuiorul vîntului,
Ca brîu lat mijlocului,
Ca femeia patului
La gustul bărbatului.
Ia,-ncalică sus pe şa
De vezi oi fugi ceva ?
Atunci Toma ce-mi făcea ?
Mai bine-n brîu se strîngea
Şi pe Murgu-ncălica,
Fugea Toma, nu glumea !
Şi-aici-mi zice de sporiş,
Cînd fuse pe la periş,
L-ajunse d-a curmeziş.
L-ajungea şi-l întrecea
Şi sta-n drum de-l aştepta
Şi din gură că-i zicea :
— Ale, Mane-al cîmpilor,
Stăpînul moşiilor,
Drăgăstosul fetelor,
Iubeţul cucoanelor,
'Nşelătorul doamnelor,
Nu m-ai tăiat haiduceşte
Şi m-ai tăiat femeieşte.
Eu oi să te tai haiduceşte,
Să vezi, ca Doamne fereşte !
Cînd cu paloşul că da,
Mîna şi spata-i tăia
Şi ibînca de la şa,
'Nfigea paloşu-n pămînt,
Scotea brazdă ca de plug.
Atunci la Murgul pleca
Şi din gură că-i zicea :
— Ale, Murgul, Murgul meu,
Mai mult al lui Dumnezeu,
Ce-am gonit
mi-am izbîndit,
Pe cine-am gonit mi-am prins.
Acu să mă duci de unde m-ai luat,
La trupina cu cinci ulmi,

Cu cinci ulmi dintr-o trupină
Ca cinci degete la mînă,
Ca cinci frați buni dintr-o mumă.
Dac-oi vedea că caz de pe tine,
Tu să nu te-nduri de mine,
Cu piciorul ca să-mi bați,
Mare tainiță să-mi faci,
Cu dinții de brîu să mă iei
Și-n tainiță să mă dai.
Vîntul din sus c-o bătea,
Ulmii că s-or legăna
Și pe mine m-o-ngropa
De s-o duce pomila.

50

Miu Zlombiu

Verde matostat,
La muntele-nalt,
La malul săpat,
La dealul bărbat,
La op, la vîrtop,
La lunca de plop,
La poteca strîmtă,
Strîmtă și-mboltită,
Pe jos pardosită,
Pe sus șindrilită
Cu șiță măruntă
Pe sîrmă țesută ;
Pe jos pardosită,
Var și cărămidă,
Marmură și sticlă,
Din ciocan făcută,
Faptă cu ciocanul
De Stanciu Țiganul,
F...-i-aș mormanul ;
Faptă cu barosul
De Dumitru Grosu,
De Stanciu Frumosu,
F...le-aș, chiposul.
Dar p-a potecuță,
Plimbă, mi se-mplimbă.

Dar cine se-mplimbă ?
Miu Zglombiu,
Micu copilu,
Hoţu, tîlharu,
Păunaş de lotru,
Başmarghiol de codru,
Fecioraş de sîrb,
Başmarghiol de crîng.
El că se-mplimba,
Piatra-mi scăpăra
Şi mi-şi lumina,
Noaptea ca ziua.
Din clăpuz cîntînd,
Din foaie ţipînd,
Codrii ispitind.
Şi-un clăpuz de os
Mult cîntă frumos !
Cu coarde de sîrmă
Inima-mi sfărîmă !
Cu cuie de peşte,
Inima-mi topeşte !
Cu arcul de tufă,
Mult trăgea cu strufă !
El că se-mplimba,
Murgu-l potignea,
Cît nu mi-l trîntea,
În gît ca să-l dea.
Miu că-i zicea :
— Dea, murguleţ, dea.
Lupii te-ar mînca.
Lupii şi corcanii,
C-aşa-mi vor duşmanii.
Ce te potignişi,
Cît nu mă trîntişi ?
Ce ţie că-ţi pasă,
Ori şaua,
Ori zaua,
Sau dalbe plocate,
Sau scumpe de arme,
Sau chilomu meu,
Cela ferecat,
De şa atîrnat ?
Sau trupşorul meu
Cela desfăimat,
De vin îmbătat,

De femei stricat,
Necomenecat ?
Murgul că-i zicea :
— Dragule stăpîne,
Săracul de mine !
Mie că nu-mi pasă
Nici şaua,
Nici zaua,
Nici dalbe plocate,
Nici scumpe de arme,
Nici chilomu tău
Cela ferecat
De şa atîrnat.
Puţintel că-mi pasă
Trupşorelul tău
Cela desfăimat,
De vin îmbătat,
De femei stricat,
Necomenecat.
Şi-aici cine ţine
Şi cine subţine ?
Miu că-i zicea :
— Murguleţul meu,
Aici cine ţine
Şi cine subţine ?
Ianoş Ungurul,
Cela bătrînul,
Cinge barba cu brîul,
F...-i sufletul !
Cu barba zbîrlită,
De rele făcută.
Şi-are ai lui voinici
Patruzeci şi cinci,
Cincizeci făr' de cinci,
Tot voinici medinţi,
Străini de părinţi.
Cam buni sînt de mînă,
Bobelnici de gură.
Cu nişte mîini albe, curmate :
De la deşte pîn' la coate
Sînt cu sîrmă-nfăşurate,
Nu au cu cine se bate
De străinătate.
El că se-mplimba,
Pe el l-auzea

Pe la miez de noapte,
Cînd dorm toate ape
Cu sudori de moarte.
Pe el l-auzea
Ianoş Unguru
Cinge barba cu brîu,
F...-i sufletul !
Cu barba zbîrlită,
De rele făcută.
Din gură zicea :
— Măi, ai mei voinici,
Patruzeci şi cinci,
Cincizeci făr' de cinci,
Tot voinici medinţi,
Străini de părinţi,
Cam buni sînt de mînă,
Bobelnici de gură,
Cu nişte mîini albe, curmate :
De la deşte pîn' la coate
Sînt cu sîrmă-nfăşurate,
Nu au cu cine se bate
De străinătate.
Voi aţi adormit,
Eu n-am adormit,
Nici n-am aromit.
Eu c-am auzit
D-un glas de voinic,
D-un umblet de cal murg,
Iar voi să v-alegeţi
Trei voinici armaţi,
Cai închivăraţi,
Nainte-i ieşiţi,
Din drum să-l opriţi.
D-o fi vreun viteaz
Cu flori pe obraz
Să nu mi-l stricaţi,
La mine să-l aduceţi,
Cu mine să bată,
Pe cale să-şi tragă ;
D-o fi vreun zăltat,
De vin îmbătat,
De femei stricat,
Necomenecat,
O palmă să-i daţi,
Şanţ să-l aruncaţi,

Murgul să-i luaţi,
Drumul i-arătaţi !
Ei că s-alegea
Trei voinici armaţi,
Cai închivăraţi.
'Nainte-i ieşea,
Din drum că-l oprea,
Din gură-i zicea :
— Băi, Miule
Zglombiule,
Micule,
Copilule,
Păunaş de lotru,
Başmarghiol de codru ;
Fecioraş de sîrb,
Başmarghiol de crîng,
Pe noi ne-a mînat
Stăpînaşul nostru,
Ianoş Ungurul
Cela bătrînul,
Cinge barba cu brîul,
F...-i sufletul !
Cu barba zbîrlită,
De rele făcută.
Auzi, d-oi fi vreun viteaz
Cu flori pe obraz,
Să nu te stricăm,
La el să te ducem,
Cu el să te baţi,
Pe cale să-ţi tragi ;
D-oi fi vreun zăltat
De vin îmbătat,
De femei stricat,
Necomenecat,
O palmă să-ţi dăm,
Şanţ să te-aruncăm,
Murgul să-ţi luăm,
Drumul ţi-arătăm.
Miu că-i zicea :
— Măi, voi fraţilor,
Şi fîrtaţilor,
Cine v-a mînat,
Capul v-a mîncat !
Jos de pe cal că se da
De lănţuş că mi-l lua,

La Ianoş mergea,
La masă că-l găsea,
Ianoş că-i zicea :
— Băi, Miule
Zglombiule,
Micule, copilule,
Hoţule, tîlharule,
Păunaş de lotru,
Başmarghiol de codru ;
Fecioraş de sîrb,
Başmarghiol de crîng,
Tu la mine-ai venit
Cu mine să te baţi,
Pe cale să-ţi tragi.
Cum vrei să ne luptăm :
La luptă să ne luptăm,
Sau în săbii să ne tăiem ?
Miu că-i zicea :
— Mă, al meu bătrîn,
Că eşti mai bătrîn,
În săbii să nu ne tăiem,
La luptă să ne luptăm.
Ei la luptă se lua.
Să vezi Miu ce-mi făcea ?
Odată se necăjea
Şi-mi ţipa copilăreşte,
Şi l-aducea haiduceşte,
Cu el în pămînt că da,
Pîn' la brîu că-l îngropa,
Paloş din teacă trăgea
Şi capul că-i fluşturea.
Atunci sărea voinicii lui Ianoş Ungurul :
— Băi Miule,
Zglombiule,
Micule,
Copilule,
Tu ne-ai omorît stăpînaşul nostru,
Acuma să stai
Să ne avereşti,
Să ne vătăjeşti,
Să ne căstoreşti.
Miu că-i zicea :
— Măi, voi fraţilor,
Cine s-o alege
Să-mi ridice mie

Şaua şi zaua,
Şi dalbe plocate,
Şi scumpe de arme,
Mare că l-oi pune
De v-o averi,
De v-o vătăşi,
De v-o căstori.
Cine s-alegea ?
Un voinicel 'nalt,
'Nalt şi sprîncenat :
Mustăcioara lui,
Spicul grîului ;
Feţişoara lui,
Spuma laptelui ;
Ochişorii lui,
Mura cîmpului ;
Perişorul lui,
Pana corbului.

51

Miu haiducu

Foaie verde flori domneşti,
Din oraş, din Bucureşti,
L-ale case mari domneşti,
Car' se văd în Bucureşti,
'N curte, vere,-n curte, dragă,
'N curte la domn Ştefan-vodă
S-au strîns boierii la vorbă,
Boierii divanului,
Stîlpii Ţarigradului,
Feşnicii-mpăratului
Şi cu d-ai Braşovului,
Căimăcanii tîrgului,
Puterea pămîntului.
Dar pe masă ce mănîncă ?
Numai cegă şi postrungă
Şi galbenă caracudă,
Misădul
Din cel mărunt
Stă pe masă grămădit,
Care n-am văzut de cînd sînt,

Săbioară
parcă zboară,
Mreană d-a gogonicioară,
Peşte mărunt de căldare,
Care place la cucoane,
Ştiuculiţă,
lunguliţă
De se ia pe furculiţă
Şi place la coconiţă.
Dar în capul mesei
Şade, vere, şade-mi, dragă,
Şade domnul Ştefan-vodă.
Nici nu bea,
nici nu mînca,
Numai cu ochii se uita.
Cînd fu pe la miez de noapte,
Grăi domnul Ştefan-vodă
Către boieri de divan :
— Ia, beţi, boieri, şi mîncaţi,
Pe la chilii vă culcaţi,
Mîine-n ziuă vă sculaţi,
Mîine-n ziuă fiţi gătiţi,
Toţi cu caii potcoviţi,
Pe la şale,
buzdugane ;
Pe la brîu cu iatagane,
La spinare-o flintă mare
C-oi să facem d-o-mplimbare,
Puţintică vînătoare
După păsări gălbioare
Că sînt dulce la mîncare,
Uşurele la purtare,
Pe valea Combiului,
Pe la fagul Miului,
Miului, haiducului ;
C-am auzit d-ăl haiduc
C-are un fag costorit,
Numai aur şi argint
Şi de crăci mi-e-mpologat,
De scumpe arme-ncărcat,
F...-i crucea cui l-a fapt !
Nu-i e locul de lăsare.
Aci la tîrgul d-afară
I-am bătut două furci
Şi-o cumpeoară

Să mi-l punem valmeş mare,
Ca să-mi fie de mirare,
Că de cînd s-a haiducit,
Drumuri mari s-au părăsit,
Troscot verde c-a-nflorit,
Aznale la domnie n-a mai venit,
Tot la el că s-a oprit.
E locul de omorît.
La masă cine-i servea ?
Să vezi, Calea, fată mare,
Surioara Miului,
Slugulița domnului,
Din coada colnicului.
Cînd fu pe la miez de noapte,
Grăi domnul Ştefan-vodă
Către Calea, fată mare :
— D-aba, nico, Caleo, fată mare,
Tu ne lumeşti cu paharul din dreptate,
Să ne-mbătăm toți odată,
Să-ți facă Dumnezeu parte
De lumînare la moarte ;
Nu ne-oi lumi din dreptate,
Nu ne-om îmbăta toți odată,
Nu-ți facă Dumnezeu parte
De lumînare la moarte.
Calea, fată mare, ce-mi făcea ?
Vadra-n mînă c-o lua,
Dosu-n pimniță că da,
Cu vin c-o jumătățea,
Cu rachiu că mi-o umplea
Şi pe masă c-o aducea
Şi da domnilor de bea.
Toți la chilii se culca,
Însă cine rămînea ?
Numai domnul Ştefan-vodă,
Numai el nu se-mbăta.
Calea, fată mare, ce-mi făcea ?
Pahar de-o litră lua,
În pimniță se ducea,
Cu vin că-l jumătățea,
Cu rachiu că-l împlinea
Şi-i da domnului să bea,
Şi pe el că-l adormea ;
Cu coatele sus pe masă,
Dalbe palme la obraze.

Îl lăsa pîn-adormea,
În cinstite braţe-l lua,
'Ntr-o grădină-l ducea,
I-aşternea de-l adormea.
Dedejos ce-i aşternea ?
Vezi, o saltea de mătase,
Să nu-nglodească la oase.
Pe deasupra-l învelea
Cu o basma cu floricele,
L-învelea pîn' la picere ;
C-o basma verde rotată,
Ca să-mi doarmă noaptea toată.
'Ntr-o odaie că intra
Şi frumos se primenea.
Dar cu ce se primenea ?
Îmbrăca d-o dulămiţă
Verde ca foaia de viţă,
Lua nişte papucei
Verde ca foaia de tei,
Puse-n cap d-o legătoare
Cam în chip de fată mare,
Şi afară că ieşa.
Sărea ici, sărea colea,
Şapte dealuri ş-o derea
Ş-o pustie de vîlcea,
Taman ca o căpricea,
În valea Combiului da.
La un fag că s-abătea,
O foaie de fag rupea
Şi-n guriţă c-o aşeza
Şi-ncepea d-a şuiera.
Miu de la masă c-auzea,
Şapte cete că-mi avea
Şi din gură le zicea :
— D-aba, bă, voinicilor,
Şi, pe-alume, fraţilor,
Aicea c-am haiducit
Şi-aicea c-am vieţuit,
Barbe negre ne-a albit,
Aşa ţipet n-am auzit
Acu pe la miez de noapte,
Cînd dorm toate ape
Cu sudori de moarte !
Şapte cete că mi-avea,
La colnice le-mpărţea,

Vază cine este ăla
Care fluieră aşa.
Miu singur rămînea,
P-o potecuţă apuca,
Strîmtă, strîmtă şi-mboltită,
Numai de cisme făcută,
Doar de Miu mi-e ştiută.
Şi mergea, nu-ş ce mergea,
Cu soru-sa se-ntîlnea
Şi din gură că-i zicea :
— D-aba, nico, Caleo, fată mare,
Da ce sicret mare ţi-a căzut
Pe la mine d-ai venit
Acu pe la miez de noapte
Cînd dorm toate ape
Cu sudori de moarte ?
Ori domnia te-a oropsit,
Ori papuceii că i-ai rupt,
Ori vremea că ţi-a venit,
Neică, de căsătorit.
Calea, fată mare, că-i zicea :
— Neică Miule dumneata,
Domnia nu m-a oropsit,
Nici papuceii nu i-am rupt,
Nici vremea nu mi-a venit,
Neică, de căsătorit.
Da nu aseară,
Alaltăieri seară,
În curte la domn Ştefan-vodă,
S-au strîns boierii la vorbă :
Boierii divanului,
Stîlpii Ţarigradului,
Feşnicii-mpăratului
Şi cu d-ai Braşovului,
Căimăcanii tîrgului,
Puterea pămîntului.
Şi eu, frate, am auzit
Unde vorba ţi-a vorbit,
Că nu ţi-e locul de lăsare,
Ţi-e locul de spînzurare,
Aci la tîrgul de-afară,
Ţi-a bătut două furci şi-o cumpeoară,
Să te puie-un valmeş mare
Unde trec mocani cu sare
Ca să fii tu de mirare,

C-auzi că de cînd te-ai haiducit,
Drumuri mari s-au părăsit,
Troscot verde c-a-nflorit,
Aznale la domnie n-a mai venit,
Tot la tine s-a oprit,
Ţi-e locul de omorît !
D-ale, Miu că-i zicea :
— Iute-ndărăt să te-ntorci,
Să nu se deştepte domnia,
Să mă dai de vreo belea.
Să-l laşi pe domnul Ştefan-vodă
Să vie la ghiara mea,
Să mi-l judec cum oi vrea.
El nu ştie că sînt pieliţă de drac,
De dau domnilor de cap ?
D-ale, Miu ce-mi făcea ?
Mergea şi el ce mergea,
P-o măgură se suia,
Peste cîmp că se uita.
Pe cîmpul Focşanilor
Şi p-al Brătăşanilor,
Pasc caii birjarilor,
Oile ciobanilor.
La o tîrlă s-abătea,
Un ciobănaş că găsea,
Cu bună ziua că-i da :
— Bună ziua, măi ciobane !
Iar ciobanu-i mulţumea,
Mîna pe botă punea :
— Băi, Miule dumneata,
Venişi pe la tîrla mea,
Mai stai p-a botă colea.
Iară Miu că-i zicea :
— Băi, ciobane, ciobănaş,
N-am venit la tîrla ta
Ca să stau pe bota ta
Şi-am venit ca să te-ntreb,
Frunză verde mărăcine,
Făcut-ai vreodată bine,
Îţi faci pomană şi cu mine ?
Dar ce pomană să-ţi faci ?
Tu să-mi dai vreo zece oi,
Eu să-ţi dau vreo zece lei,

Leii fie-ţi dăruiţi,
Oile ţi le păzesc
De la prînz pîn' la nimiez.
Iar ciobanu ce-mi făcea ?
Prin oiţe se-mplimba,
Zece oi că-i alegea.
Dară Miu-i mai zicea :
— Băi, ciobane, ciobănaş,
Făcurăm cu oile,
Acu' să facem şi cu podoabele.
Să-ţi dau eu ţie ăl balton al meu,
Să-mi dai şi tu ăl cojoc al tău,
Ăl cojoc mare, lăţos,
Care-l porţi vara pe dos
Ca să-ţi fie răcoros
Şi iarna cu miţa-n jos
Ca să-ţi fie călduros.
Şi cojocul că i-l da.
Iară Miu-i mai zicea :
— Da, bine, băi ciobane,
Să-ţi mai dau eu ţie
Un verde de comănac
Care-l porţi vara cu drag
Să-mi dai şi tu mie
Cea căciulă de ţap bălţat
Car' s-aşează hap în cap,
Croită pe muşuroi
Cum şade bine la oi.
Şi căciula că i-o da.
Cavalul nu-l mai cerea,
Punea mîna şi-l lua.
Dar ciobanul că-i zicea :
— Băi, Miule dumneata,
Nu cumva aste ţoale-ale tale
O scurta zilele mele ?
D-ale Miu ce-mi făcea ?
Tot 'nainte că mergea,
Cu cavalul le cînta,
Oiţele că-mi păştea.
Dar pe unde le păştea ?
Pe d-a lungul drumului,
Cu floarea troscotului,
Cam în calea domnului.
Soarele-n prînz se suia,
Domnul Ştefan că venea,

Cu grea oaste că sosea,
Drept la Miu c-ajungea.
Cu bună ziua că-i da :
— Bună ziua, măi ciobane !
— 'Ţi mulţumesc, domn'le Ştefane !
Da domn Ştefan că-i zicea :
— Măi ciobane, ciobănaş,
Fecior de lele fuseşi,
Tu pe lume de-mi ziseşi !
Dară Miu că-i zicea :
— O, domnu Ştefan-vodă :
De, nu te sili la cuvînt,
C-avem oameni mai bătrîni,
Care-mi bat calea bisericii.
'N vale la Mitropolie,
Popii pe carte te scrie
Şi părinţii acas' ne vine
Şi de dumneata ne spune,
D-aia-ţi zic şi eu pe lume.
Dar domn Ştefan că-i zicea :
— Bine, măi ciobane, ciobănaş,
Că te văz om iscoşit,
Din nişte oameni făcut.
Dar de ce ţi-e pielea ca hîrtia
Şi cămaşa ca tina ?
Dară Miu că-i zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Cum să nu-mi fie pielea ca hîrtia
Şi cămaşa ca tina,
Că pui cavalu călăraş
Şi beau apă din văgaş
Şi mănînc felii de caş,
D-aia sînt frumos şi gras ;
Şi mulg lapte de mioară,
Iese-n vară fătătoare,
Zău, mă scoală de pe boală !
— Bine, măi ciobane, oi să fie vorba ta,
Da, bine, mă, tot păscînd oiţele
Pe toate derelele,
Pe toate vîlcelele,
N-ai auzit măi de fagu
Lui Miu haiducu,
F...-l în lege de cîine,
Că vreau să-l las făr' de zile.

Dară Miu că-i zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Eu, frate, c-am auzit,
Dar de văzut n-am văzut.
Dar să te ţii după mine,
Că ştiu calea-n codru bine,
Să te duc să trăieşti bine.
Dar cum să te ţii după mine ?
Tu să-ţi laşi oştirile
Să-mi păzească oile.
Domn Ştefan aşa-mi făcea.
Vezi, de este domn de domn,
Dar n-avea minte de om !
Îşi lăsa oştirile
Să-i păzească oile.
Aleasă şi el doar o mică sluguliţă,
Pe-l de-l cheamă Ioniţă,
Îmbrăcat într-o dulămiţă
Verde ca foaia de viţă,
Trage bine la suliţă.
Mergea Miu ce mergea,
Zopor în loc că punea
Şi din gură că zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Amar, frunză, salbă moale,
Eu mi-am făcut de uitare.
Am eu, frate, o miorea,
De nu e-n turmă ca ea.
Cînd simte de vreme rea,
Trage oile-n perdea,
Nu dă ciobani de belea ;
Cînd simte de vreme bună,
Trage oile-n păşciune
Şi rupe cîte-o răsură,
Mult mi-e inimioara bună !
Vrei să-mi scrii d-o cărticea
Şi să-ntorci sluga cu ea,
Să-mi vază de miorea
Să n-apuce-ncotrova,
Să mă dai de vreo belea ?
Să mai faci d-un răvăşel
Şi să-ntorci sluga cu el,
Ca să nu-mi piee vreun miel ?
Că de mine nu scapi, domn Ştefan-vodă,

Nici în cer, nici pe pămînt,
Nici în gaură de vînt.
Adevărul că-i spunea
Şi el nu se pricepea.
El scria d-o cărticea
Şi-ntorcea sluga cu ea
Să-mi vază de miorea,
Să n-apuce-ncotrova,
Să mi-l dea de vreo belea ;
Mai scria d-un răvăşel
Şi-ntorcea sluga cu el
Ca să nu-i piee vreun miel.
Amîndoi că-mi rămînea.
Mergea Miu ce mergea,
Pîn' la hăţiş că-l băga,
La hăţiş, la cărpiniş,
Unde nu-i loc de cîrmiş.
Zopor în loc că punea
Şi din gură că-i zicea :
— Domn Ştefane dumneata,
Unde, frate, s-a văzut
Şi, neică, s-a pomenit
Să meargă slugă-nainte
Şi stăpînul, vezi, pe urmă.
'Nainte să te dai, cîine,
Că nu mai e la Bucureşti
Ca să te mai fuduleşti ;
Acia e la hăţiş,
La hăţiş, la cărpiniş,
Unde nu-i loc de cîrmiş.
Dar domn Ştefan că-i zicea :
— Băi Miule dumneata,
Zău, să mă bată Dumnezeu,
Dacă ţi-oi fi gîndit rău !
Atunci Miu că-i zicea :
— Taci, cîine, nu te jura !
Bine, mă, cînd vorbeai tu aseară la masă,
Eu n-ascultam la fereastră ?
— Bine, mă, aseară era la beţie,
Despre dalbai veselie !
— Da astăzi de ce-ai plecat după mine,
F...-te-n lege de cîine,
C-am să te las făr' de zile !
Mergea Miu ce mergea,
Din gură că-i mai zicea :

— Dar cum să te dai 'nainte ?
Să te dai jos de pe cal
Şi să-mi sumeţi scările,
N-atingă zmicelele,
Să-mi audă cetele,
Că-mi scurtează zilele.
Că nu mi-e, cîine, de tine
Şi mi-e mai mult zău, de mine,
Că sînt în ţoale schimbat
Şi mi-e frică de tăiat.
Pînă sama mi-o băga,
Pe mine că m-or tăia
Şi pe tine te-or lăsa
De s-o duce pomila.
Pîn' la fag că mi-ajungea,
Fagul că şi-l deschidea
Şi pe scaun l-aşeza,
De ţoale se dezbrăca.
Lepăda ţoale ciobăneşti,
'Mbrăca altele haiduceşti.
Trei deşte-n gură băga,
Unde o dată-mi şuiera,
Şapte cete l-auzea
Şi la Miu că venea.
Cînd pe domn Ştefan că-l vedea,
Toţi cîte-o palmă-i trăgea,
Dor cu suflet că-l lăsa.
D-ale Miu ce-mi făcea ?
Pîn-afară că ieşea.
Cînd ochii că-şi arunca
Dincotro soare răsare,
Tare-mi vine şi-mi soseşte.
Cine-mi venea şi-mi sosea ?
Să vezi, Calea, fată mare,
Surioara Miului,
Slugulița Domnului,
Din mînă făcînd,
Din gură strigînd :
— Iartă-l, neică Miule,
De nu omorî domnia
Să mă dai de vreo belea,
Că eu, frate,-am slugărit
Nouă ani şi jumătate
Şi simbria nu mi-a dat-o.

Şi-unde, neică, s-a văzut
Şi, frate, s-a pomenit.,
Savai, cerul cu doi sori,
Ţara noastră făr' de domn,
Ca grădina fără pom,
Ca femeia fără om.
Cînd Miu că-mi auzea,
Cam scăpat că mi-l făcea.
Dar domn Ştefan ce-mi făcea ?
El nu fugea cum se fuge
Şi-mi făcea crîngul colnice.
Cînd lua seama prin leasă,
Firicele de mătasă
Rămăseseră prin leasă.
Pînă acasă c-ajungea,
La o otravă poftea
Şi bea şi se otrăvea
Şi sfîrşitul că şi-l da.
Tron de ceară că-i făcea,
Lă mînăstire-l ducea.
La mînăstirea domnească
S-aibă să se pomenească
La cinstiţi ca dumneavoastră.

52

Miu Haiducu

Frunzuliţă flori domneşti,
L-ale case mari domneşti
Cu ferestrele soreşti
Ce se văd în Bucureşti,
'N curte, vere, 'n curte, dragă,
'N curte la domn Ştefan-vodă,
Mulţi boieri s-au strîns la vorbă ;
Şi la vorbă şi la sfat,
Mulţi boieri s-au adunat.
Tot boieri de-ai tîrgului,
Sfetnicii-mpăratului,
Stîlpii Ţarigradului.
Şi p-anume cum îi cheamă ?
Filipescu şi Dudescu
Şi Enache Văcărescu,

Piscupul de la Rîmnic
Aferim cel mai voinic,
Calcă rar şi năstrăpat
Şi la cuvînt aşezat,
C-aşa Dumnezeu i-a dat.
Iar pe masă ce mănîncă ?
Numai cegă şi păstrungă,
Galbină de caracudă
Şi cu icre de morun,
C-am auzit din bătrîni
C-ala e peşte mai bun ;
Şi cu pîine de Hîrlău,
Şade pe masă mereu.
Frunzuliţă viorea,
Să vezi, vodă le vorbea
Ş-aşa din gură zicea :
— Beţi, boieri, dar nu prea beţi,
C-aveţi cale să mergeţi.
Puneţi-vă la cai şale,
Cîte-o flintă la spinare,
Mîine pe la prînzu' ăl mare
Să facem de-o vînătoare,
Pînă colea-n Valea Mare.
Frunzuliţă viorea,
Vezi, boierii-l întreba :
— Unde, doamne, o să faci ?
— Pe valea Cobiului.
Pe la fagul Miului,
Miului, haiducului
C-am auzit d-un haiduc
C-are un fag cam costorit,
Numai aur şi argint,
Şi de crăci mi-e pologat,
De scumpe arme-ncărcat ;
Nu e locu de lăsat,
Locu e de spînzurat,
Căci de cînd s-a haiducit,
Hasnale n-a mai venit,
Tot la hoţul s-a oprit.
Căci colo din curte-afară
Am să-i fac un chip de spînzurătoare,
Unde trec mocani cu sare
Cu ocaua şapte parale,
...tu-i crucea cui mi-l are !

Frunzuliță viorea,
Dar pe ei cin' i-auzea ?
Coconița domnului,
Slujnica-mpăratului,
Surioara Miului.
Fetița de mi-auzea,
Vadra-n mînă că-și lua
În pivniță că-mi intra,
Cu vin mi-o jumătățea,
Cu rachiu mi-o împlinea,
Cu catran mi-o cătrănea
Și da la boieri de bea
Și pe toți mi-i îmbăta,
Pe la chilii mi-i ducea,
Mi-i ducea de mi-i culca,
Numai vodă rămînea,
Să vezi, cu coate pe masă,
Cu dalbe mîini la obrază.
Vezi, fetița ce făcea ?
Pahar de-o litră lua
Și-n pivniță că intra
Cu vin l-înjumătățea,
Cu rachiu mi-l împlinea,
Cu catran îl cătrănea
Și da lui vodă de bea.
Frumușel mi-l îmbăta,
La chilie mi-l ducea,
Mi-l ducea, de mi-l culca,
Da cu ce mi-l învelea ?
Cu-o basma verde rotată,
Ca să doarmă noaptea toată.
Lua niște papucei
Verde ca foaia de tei,
Și-mi intra-n codru cu ei.
Sărea ici, sărea colea,
Șapte dealuri și-o vîlcea,
Și-o pustie de derea,
Tocmai ca o căpricea.
Deștele-n gură punea
Și-ncepea a fluiera,
Frunza-n codru de pica.
Miu la masă mi-era,
După glas o-nțelegea :
Aia este soru-mea

'Te-i-aş crucea, legea
Ce să fie cu asta,
Acum pe la miez de noapte,
Frate, cînd dorm toate ape ?
Ori domnia a urît,
Sau haine mi-a ponosit,
Sau timpul că i-a venit,
Frate, de căsătorit,
Ori galbenii i-a sfîrşit ?
Fruzuliţă viorea,
Să vezi Miu ce-mi făcea.
Potera n-o mai scula,
Bastonu-n mînă-şi lua,
Pe potecă cînd pleca.
Şi mergea ce mai mergea,
Cu soru-sa se-ntîlnea,
De departe mi-o-ntreba :
— Ce-i cu tine, soru-mea,
Acu pe la miez de noapte,
Frate, cu sudori de moarte,
Frate, cînd dorm toate ape ?
Ori domnia te-a urît,
Ori haine mi-ai ponosit,
Ori galbeni i-ai însuşit,
Ori timpul că ţi-a venit,
Soro, de căsătorit ?
— Nici timpul nu mi-a venit,
Frate, de căsătorit,
Nici domnia nu m-a urît,
Nici haine n-am ponosit.
Frate, pui mîna la piept
Şi mă jur să spui cu drept.
Asară la cina mare,
Cînd boierii-s la mîncare
Şi ţăranii la culcare,
Toţi boierii tîrgului,
Sfetnicii-mpăratului,
Stîlpii Ţarigradului,
Bea boierii, petrecea
Să vezi, vodă le zicea :
— Beţi, băieţi, da nu prea beţi
C-aveţi cale să mergeţi.
Vă puneţi la cai şale,
Cîte-o flintă la spinare,
Să facem de-o vînătoare,

Pînă colea-n Valea Mare,
După păsări gălbioare,
Că-i gustoase la mîncare
Şi uşoare la purtare.
Frunzuliţă viorea,
Vezi, boierii-l întreba :
— Unde, doamne, ai să faci ?
— Pe valea Cobiului,
Pe la fagul Miului,
C-am auzit d-ăst haiduc
C-are-un fag cam costorit
Şi de crăci mi-e pologat,
De scumpe arme-ncărcat.
Nu e locu de lăsat,
Locu e de spînzurat,
Căci de cînd s-a haiducit
Haznale n-a mai venit,
Tot la hoţu s-a oprit !
Să-i fac de spînzurătoare,
Unde trec mocani cu sare,
Să le fie de mirare.
Frunzuliţă mărăcine,
Mîine vine după tine.
Să vezi, Miu ce-mi făcea ?
Cu soru-sa că-mi vorbea
Ş-aşa din gură zicea :
'Ntoarce-te, soro, îndărăt
Domnia s-o deştepta
Şi sama că ţi-o băga,
Frumos capu ţi-o tăia
Şi amar de viaţa mea.
Nu mai purta grija mea
Că eu sînt bală de drac,
Dă le dau la domni de cap.
Frunzuliţă-o viorea,
Vezi, fetiţa se-ntorcea,
La domnie se ducea
Fata prezent' că era.
Apă de spălat cerea
Şi sama că nu-i băga.
Iară Miu ce-mi făcea ?
Din codru afară ieşea,
Pe-o măgură se urca,
Pe cîmpie se uita,

Dar nimica nu vedea ;
Numai o tîrlă zărea.
La cea tîrlă se trăgea,
De-un ciobănaş că-mi găsea
Cu bună ziua că-i da
Şi din gură aşa zicea :
— Bună ziua, măi ciobane !
— Mulţumescu-ţi, căpitane !
Frunzuliţă şi-o lalea,
Ia, mai stai pe boata mea
Să mestic mămăliga.
Miu, frate,-i răspundea :
N-am venit să stau pe bota ta,
Să-ţi mesteci mămăliga.
Frunză verde mărăcine,
Făcut-ai pe lume bine
Fă-ţi pomană şi cu mine
Ca să mai ies şi eu-n lume.
Dă-mi al tău cojoc lăţos,
Cînd îl iei vara pe dos,
Şi-l mai iei pe pielea goală
Ca să-ţi vie mai răcoară,
Să-ţi dau un verde comănac
C-un fulg verde ş-altu alb,
Să intri-n codru cu drag.
Dă-mi a ta dîrjală necioplită
Şi din bardă bărduită,
Şi cu baligă mînjită,
Şi pe foc mi-este pîrlită,
Să-ţi dau al meu baston ghintuit,
Numai aur şi argint.
Dă-mi a ta căciulă de ţap bălţat,
De-i făcută hap în cap,
Croită pe muşuroi
Ca să stea bine la oi.
— Na, măi vere, zece lei
Şi dă-mi, vere, zece oi
Pîn' la prînz, pîn' la namiaz.
Oile-ndărăt ţi le-oi da,
Banii cîştig ţi-or rămînea.
Iar ciobanu ca ciobanu,
Nu ştie ce e şofranu.
Zece oi că-i alegea
Şi de-o parte că le da,

Bănişorii că-i lua,
La chimir că-i aşeza.
Să vezi Miu ce făcea.
Oile că le pornea
Şi mergea ce mai mergea,
Şi aminte-şi aducea,
Şi-ndărăt că se-ntorcea,
Şi din gură-aşa-mi zicea :
— Na, mă vere, şi doi bani
Şi dă-mi, vere, ş-ăl caval.
Şi cavalul că-l lua,
Oile că le păştea
Pe marginea drumului,
Pe floarea troscotului.
Frunzuliţ' o salbă moale,
Ş-aruncă ochii la vale ;
Dincotro soare răsare,
Tare vine şi soseşte.
Cine venea şi-mi sosea ?
Domnu Ştefan cînd venea
Mai cu toată oştirea
Cu bună ziua că-i da :
— Bună ziua, măi ciobane !
— Mulţumesc, domnu Ştefane !
Să vezi vodă-i răspundea
Şi-aşa din gură-i zicea :
— Eu cu tat-tău n-am hoţit,
Pe mine cum m-ai brodit ?
— O, dom'le Ştefane, ce te pripeşti la cuvînt ?
C-avem şi noi bătrîni care bat
Calea bisericii-n vale la mitropolie,
Unde popii-n cărţi te scrie.
Frunzuliţă mărăcine,
D-aia-ţi zisei şi eu pe nume.
— Fiindcă, ne fie vorba aşa,
Tu umblînd cu oile
Pe toate vîlcelele,
N-ai auzit de unu,
De Miu Haiducu,
Care-a-nfundat colnicul ?
— Da, domn' Ştefane, am auzit.
C-aveam o sută de oi
Şi m-a lăsat cu zece oi.
Da uite ce : Ia, lasă-ţi oştirile,
Să-mi păzească oile.

Ia o slugă cu tine,
Vino-ncoace după mine,
Că știu sama-n codru bine.
Ș-aci domnu fermecat,
Aci Miul l-a-nșelat,
Oștirea de și-a lăsat.
Numai o slugă lua,
După Miu că-mi pleca,
În codru cu el intra,
Pînă-n vale mi-ajungea,
Frică lui nu-i mai era,
Și sta-n loc și se oprea,
Și din gură-i cuvînta :
— Mă rog, dom'le Ștefan-vodă,
Ca să-mi scrii pe-o cărticea
Cu slova ca furnica
Și să-ntorci sluga cu ea
Căci eu am o miorea
De nu-i în turmă ca ea :
Cînd simte de vreme bună,
Trage oile-n pășună ;
Cînd simte de vreme rea,
Trage oile-n perdea :
Să nu-mi pieie mioara,
N-ai să scapi de mîna mea.
Aci domnul fermecat
Sluga și-a înapoiat,
Și mergea ce mai mergea,
Pînă-n hățiș de-mi intra
Și din gură-i cuvînta :
— Saltă-ți, cîine, scările
Să n-atingi smicelile,
Căci ne-aude cetile
Și nu-mi e, cîine, de tine
Și mi-este, cîine, de mine
Că sînt în țoale schimbate.
Pînă sama mi-or băga,
Frumos capu mi-or tăia.
Să vezi, vodă d-auzea,
Buza-n patru că-i plesnea
Sînge negru că-i pica
Pe centiron se sleia.
Și la fag că mi-l ducea,
Pe scaun mi-l așeza
Și-i mai da cîte-o cafea,

Ca să-şi ţie inima,
Să nu-i plesnească fierea.
Deştele-n gură punea
Şi-ncepea a fluiera,
Şapte cete de-i venea ;
Şapte cete de haiduci,
Graşi la faţă, raşi la falcă,
Cu mustaţă-n varvaric,
Cum stă bine la voinic.
Mîinile groase, curmate
Şi cu sîrmă-nfăşurate,
Mult n-are cu cin' se bate,
De atîta străinătate.
Şi-ncălţaţi cu ce era ?
Cu opinci de capră stearpă
De nouă ani nefătată,
Gaura şi paraua,
Vîrzobul şi galbenul.
Frunză verde catifea,
Să vezi Miu-l întreba :
— Dom' Ştefane, asear-ai fost la beţie,
Dar acum la trăzvie
Ce-ai mai cătat după mine ?
Uite ce zic eu aşa :
Să juri dumneata colea
Şi pe pîine şi pe sare,
Şi pe scumpile de arme,
Căci cît oi fi tu-n domnie
Eu să fiu în haiducie ;
Şi cît va fi lumea-n pace,
Eu multe treburi oi face.
Iată soru-sa venea,
De departe că-i striga :
— Iartă-l, nene Miule,
Căci nouă ani şi jumătate
De cînd servesc cu dreptate
Şi simbria nu mi-a dat-o.
Fiindcă zice soru-mea
Să-i fie soţiă
Şi scăpat că mi-l făcea.
Şi nu fuge cum se fuge :
S-aruncă lupeşte,
Fugea ogăreşte.
Cînd te uitai prin leasă,

Numai ştime de mătase.
Ajunse şi vodă acasă.

53

Bogatul şi săracul

Foaie verde populnic,
N-am murit cînd am fost mic,
Dar acuş că sînt haiduc,
De ştiu calu să-l înching,
Şi armile să le-ncing,
Şi să mă sui la colnic
Făr' de băţ, făr'de nimic,
Numai cu palmile goale,
La brîu cu şapte pistoale,
Văluite-n muşamale,
Străluces' ca sfîntu soare,
Un' le vede grecii, moare ;
De frică să-m' dea parale,
Tot parale zuralici
Luate dî la voinici.
Şi iar verde bob năut,
Astă-vară-am fost haiduc
Şi la vară iar mă duc,
Să trag brazda dracului
La uşa bogatului.
Astăzi beau cu popa Ene,
Mîine-n pat făr' de izmene
Şi-i trag la măciuci pe piele.
Şi iar verde bob năut,
Mamă, tu cîn' m-ai făcut
Codrului m-ai dăruit.
Ia cotu şi foarfica
Şi-m' croieşte cămaşa
Verde ca foaia de fag,
Să intru-n codru cu drag.
Şi iar verde trei aglici,
Plinu-i codru de haiduci,
De tot fagu cîte cinci.
Nu sînt haiduci de p-aici
Şi sînt haiduci mehedinţi
Cu ghebe, cu poturi lungi,

Cu mustața varvalici,
Cum stă bine la haiduci.
Și iar verde bob năut,
M-a trimes tata la plug,
Bată-l legea meșteșug,
Nu știu boii să-i înjug.
Eu i-njug cu coadili,
Ei se dă cu coarnili,
C-așa-i-nvățați, boalili !
Niște lemne stau clintite,
Niște vite omorîte
Și bucate risipite.
Or să fac, or nu să fac,
Or mai rău foamite-m' trag.
M-a trimes tata la coasă,
Trăsei șapte-op' poloage,
Foamea la pămînt mă trage.
De mîncare ce-mi dădea ?
Niște lapte urduit,
Ce n-am mîncat de cîn' sînt.
Dacă văzui și văzui,
Luai cosa de cățel
Ș-o trîntii d-un păducel,
Rupsei coasa din cățel.
Ș-o luai pe drum la vale,
Mă-ntîlnii c-un meșter mare :
— Să-m' pui coadă la baltag,
Să intru-n codru cu drag.
Și iar verde ș-o lăptucă,
Să mă las din deal în luncă
Să-m' leg ața la opincă,
Să bag capu-n ălăciugă
Și să mi-aleg d-o măciucă,
Nici mai lungă, nici mai scurtă,
Numai cît încape-n glugă.
Să mi-o aleg de alun,
Mi-e că n-o fi lemn d-ăl bun,
Să mi-o aleg, zău, de corn,
Cînd oi da să mi-l adorm.
Ș-o luai pe drum la vale,
Mă-ntîlnii c-un boier mare :
— Bună ziua, măi cocoane !
— Mulțumescu-ți, căpitane !
— Fir-ar legea ta, cocoane,
D-unde știi că-s căpitan ?

Ş-unde băgară mîna-n glugă,
Socotea că să-i dea urdă
Şi scoase biata măciucă.
Ş-unde începe a răpăia
Pînă pielea-i bumbăcea.
— Ţine-l tu, Doamne, cu bine
Pînă văz punga la mine,
D-aci moară ca un cîine,
Şi pe cal mi-ncălica,
Tuma la Olt să oprea,
La Mariţa Olteanca ;
Scoase vinu cu vadra,
Rachiu cu ocaua.
Vinu-i bun, ocaua-i mică,
Bea voinicii pînă pică.
Astăzi beau şi mîine beau,
Mă mir bani de unde iau.
Nici cu coasa nu cosesc,
Nici cu sapa nu prăşesc,
Numai ciomagul tîrăsc,
Bani în pungă-agonisesc,
Din cîrciumă nu lipsesc.
Băui azi şi băui mîine,
Băui patruzeci de zile ;
Băui preţul Murgului
Şi cioltaru Surului,
I-aflu gustu vinului ;
Băui preţ la şapte cai,
De vin nu mă săturai ;
Băui preţ la şapte iepe,
Ado vin, că mor de sete !

54

Bogatul şi săracul

La cîrciumă-n făgădău,
Unde bea şi bun şi rău,
Bea bogatul cu săracu
Să mai minună şi altu.
Bea bogatu cu litra
Şi săracu cu vadra.
Foaie verde şi-o lalea,
Dar bogatu ce zicea ?

— Măi sărace, vreme rea,
Ce bei în pofida mea ?
Ori cumva că oi avea
Nițcai care ferecate,
Ori pătule cu bucate,
Ori hambare încărcate,
Ori cirezi de boi la baltă,
Ori turme de oi la munte,
Erghelii de cai în curte ?
Dar săracu-i răspundea :
— N-am nici care ferecate,
Nici pătule cu bucate,
Nici hambare încărcate,
Nici cirezi de boi la baltă,
Nici turme de oi la munte,
Erghelii de cai în curte,
Eu beau azi și beau și mîine ;
Nu diseară, mîine seară,
O să fiu la tine-n sală,
Să-mi dai bani de cheltuială,
Să-mi scoț haiducii din iarnă,
Cu mălai de rîjnicioară,
Cu pește de undicioară.
Primăvara mi-a sosit !
Mă dusei în deal la strung
Să văz plugurile umblu ?
Toate plugurile umblu,
Numa pluguleţul meu
Șade la părete rău.
N-o vrea bunul Dumnezeu
Să umble și plugul meu :
Să-mi pui arma grindeiu,
Pistoalili coarnili,
Răvorveli rotilili,
Săbioară cormăioară,
Iataganu fieru-ăl lung,
Pe haiduci să mi-i înjug,
Să pui plugu să brăzdez
Unde-o fi crîngu mai des,
Să trag brazda plugului
Prin ușa bogatului.
Să-l fac să iasă-afară din casă :
Să-l apuc de mînecă,
Să-mi spuie banii de frică.

55

Jianul

Foaie verde odolean
Şi-o cracă de leoştean,
N-aţi auzit d-un Jian,
D-un Jian,
de un oltean
Şi de-un hoţ de craiovean,
Care umblă prin păduri,
Cu şaisprezece panduri
Cu ghebe şi cu poturi,
Găitane, cusături,
Că iau miei de la ciobani,
Armăsari de la mocani,
Făr' de plată, făr' de bani
Vai, maica mea, ce duşmani !
Cînd cu gîndul nu gîndeşti,
Cu el în drum te-ntîlneşti
Şi te-ntreabă binişor,
Cu cuvînt bun, blîndişor :
— De unde vii, flăcăiaş,
Din ce sat, din ce oraş ?
Luat-ai de drum răvaş
Să nu rămîi păgubaş ?
De ai bani mai multicei,
Dă-mi jumătate din ei,
Că cu vremea, d-oi trăi,
Pînă-ntr-una ţi-oi plăti ;
Iar cumva d-oi muri eu,
Ţi-o va plăti Dumnezeu.
Apăi cît mai curînd
Potera la el mînînd
Şi de Jian întrebînd,
Iar Jianu înţelegînd,
S-a oprit la Olt fugind
Călare pe armăsar
Şi-mi strigă : — frate podar,
Trage podul mai la mal,
Căci nu va fi în zadar,
Trage podul mai d-a drept,
Că sloboz un glonţ în piept
De te-adorm, ori te deştept !

Iar podarul sta, privea,
Se făcea că se gîndea,
Voind poterii să-l dea.
Iar Jianul ce-mi grăia :
— ...tă-i ta-su mumă-sa,
Decît să mă rog de prost
Pînă să dea podu-n rost,
Fi-voi voinic cum am fost
Şi voi trage dinapost.
Murgul mi-este cam nerod,
Trece Oltul ca pe pod.
D-oi sta să mă plec,
Să mă plec, să mă gîndesc,
La ce dracu haiducesc !
Foaie verde ruguleţ,
Aideţi, haideţi, murguleţ,
Nu-ţi mai face părul creţ ;
Ai la Slatina-n judeţ,
Să-ţi iau şa şi frîuleţ,
Să-ţi sune zăbalele,
Ca mîndrei paftalele.
Şi iar verde şi-o lalea,
Gazdă, găzduliţa mea,
Nu mă da,
nu mă prăda,
Ţi-oi lua d-o malotea,
Cu cîmpul de fir sadea,
Cu florile cît palma,
De s-o aminuna lumea.
Foaie verde lemn de sus,
Cînd fu soarele apus,
Jianu la curte dus,
Cu tovarăşii lui pus.
Ş-aşa-mi cîntă cu glas sus :
— Foaie verde lemn cîinesc,
Stau în drum şi mă gîndesc
Ce muncă s-agonisesc,
Copilaşii să-mi hrănesc.
Mă uitai pe verde lunci,
Văzui oameni, femei, prunci
Cu pluguleţe la munci,
Numai pluguleţul meu
L-a-nţelenit Dumnezeu.
Dare-ar bunul Dumnezeu,
Să umble şi plugul meu,

Săbioara plug s-o fac,
Pistoalele să le-njug,
Flinta, iataganul lung,
Strămutare ca să-mpung,
Să trag brazdă, să brăzdez,
Unde-o fi crîngul mai des ;
Să trag brazda dracului
Prin uşa bogatului,
Să-l fac pe bogat sărac
Şi pe mine să mă-mbrac,
Să-i iau pielea de pe cap,
Să-mbrac teaca la baltag,
Şi pielea de pe picioare,
Să-mbrac tocuri la pistoale.
Foaie verde trei lămîi,
Trei lămîi şi trei gutui,
— Jiene, de unde vii ?
— D-acia, de peste Jii !
— Jiene, ce-ai tîrguit ?
— Numai gloanţe şi argint,
Să duc la băieţi în crîng,
Că-s băieţii făr' de minte
Şi pierde la gloanţe multe.

56

Iancu Jianu

Foaie verde dediţel,
Colea pe Tilormănel
S-aude d-un fluierel,
Fluierel de băieţel,
Poartă căciula de jdrel,
Cu cojocelul de miel,
Ochi în cap ca de şoimel,
Cu cămaşa de tulpan,
Cu condeiul de tufan,
Cînd o scri să zaci un an ;
Parcă e tras prin inel,
Maică, eu mor după el !
— Nu te duce, fata mea,
Că ăla belea nu-şi ia,
Că-l cunosc pe şuierat
Că ăla nu-i om curat,

E un şarpe, cîine spurcat :
Şi-l cunoscui după chip
Că e un başmarghiol de crîng.
Ăla e Iancu Jianu,
A iubit fetele-n Jii,
Le-a păcălit cu copii ;
Şi le-a iubit şi pe vale,
Le-a lăsat cu burta mare,
La plîngere şi la jale ;
Şi le-a iubit peste Olt
Şi plîng cu copii cu tot.
Foaie verde trei lămîi,
Iancule, de unde vii ?
— De la tîrg, de peste Jii !
— Iancule, ce-ai tîrguit ?
— Mai nimic n-am folosit !
Cinci oca de plumb mărunt,
Să duc la băieţi în crîng,
Sînt băieţii făr' de minte,
Prăpădeşte gloanţe multe.
Dară Iancu ce-mi făcea ?
Pîn' la Olt, frate,-mi venea.
Cînd la Olt, Oltul vărsat
Şi podarii s-a-mbătat,
Pe sub maluri s-a culcat.
Dară Iancu că-mi striga,
Că potera mi-l sosea :
— Măi băditā, măi podar,
Măi podar meşteşugar,
Trage podul la liman,
Ca să treacă d-un Jian
Şi d-un baci de căpitan
La liman, la curmătură,
Unde fulgeră şi tună.
Trage podul mai de-a drept,
Să nu-ţi dau un glonţ în piept.
Iar podarii n-auzea,
Dară Iancu că-mi zicea :
— Decît să mă rog d-un prost,
Ca să-mi dea podul pe rost,
Mai bine cu Murgu-not,
Că mi-e Murgu cam nebun,
Trece Oltul ca pe drum ;
Şi mi-e Murgu cam nerod,
Trece Oltul ca pe pod.

Dară Iancu ce-mi făcea ?
Mijloc de Olt că intra.
Cînd fu la mijloc de Olt,
Trăgea Iancu cîte-un foc,
Ca să nu-l crează nerod.
Şi dincolo că trecea,
Mai de loc nu se uda,
Doar colţul la ipîngea.
C-un boier că se-ntîlnea,
Vreo trei palme că-i trăgea.
Dar boierul că-i zicea :
— Iancule, ciocoi turcit,
Lasă-te de haiducit,
Ca să-ţi dau d-un boierit !
Dară Iancu că-i zicea :
— Tu cu boieria ta,
Eu cu haiducia mea !
Decît în tîrg cu şalvari,
Mai bine-n crîng cu iţari,
Să lumăr la icuşari ;
Decît în tîrg cu papuci,
Mai bine-n crîng cu opinci,
Să lumăr la firfirici.
Să-mi dai banii, că te duci !

57

Iancu Jianu

— Foaie verde didiţel,
Colea pe Teleormănel,
Supt umbră de ştejerel,
S-aude d-un şuierel,
Şuierel de băieţel,
Mult mi-e nalt şi subţirel
Şi la faţă ocheşel.
Ochii-n cap ca de şoimel,
Mă duc, mamă, după el
Că prea este frumuşel !
— Nu te duce, fata mea,
Că ăla e om de belea,
Ăla muiere nu-şi ia,
Că ăla e Iancu Jianu,
A haiducit Teleormanul
Ş-acu-i zice căpitanul.

A iubit fetele-n Jii,
Le-a păcălit cu copii ;
Le-a iubit și după vale,
Le-a lăsat cu burta mare,
Cu plîngere și cu jale ;
Le-a iubit și peste Olt,
De plîng cu copii cu tot ;
Le-a iubit și-n Mehedinți,
De plîng cu lacrămi fierbinți.
— Iancule, de unde vii ?
De la tîrg de peste Jii.
— Iancule, ce-ai tîrguit ?
— Mai nimic n-am tîrguit :
Cinci oca de plumb mărunt
Și fo două-trei de plumb,
Să duc la băieți în crîng,
Că băieții-s făr' de minte,
Prăpădesc la gloanțe multe,
Toarnă iarba cu poala,
Alice cu chivăra
Și-atinge cu vergeaua
Ca s-așeze iarba-n ea,
Ș-o unge cu untdălemn,
Ca să dea bine la semn,
Și cu seu de căprioară,
Pă cine-o lovi să moară.
Foaie verde-o viorea,
Să vezi Iancu ce făcea !
El la Olt că mi-ș' pleca.
Cînd la Olt, Oltul vărsat,
Și podarii s-a-mbătat.
Să vezi Iancu ce făcea !
Deşte-n gură că băga,
Cînd o dată șuiera,
Băieții se deștepta.
Să vezi Iancu ce zicea !
— Măi podari meșteșugari,
Trageți podu la liman,
Ca să treacă d-un Jian.
Și podarii că-mi zicea :
— Cine eşti tu să-ți dăm podu,
Că dă cîte ori ai trecut,
Nici un ban nu ne-ai dădut,
Cu vorba ne-ai păcălit.

Să vezi Iancu ce zicea :
— Decît să mă rog d-un prost
Ca să-mi dea podul pe rost,
Mai bine cu Murgu-not,
Că mi-e Murgu cam nerod,
Trece Oltu ca pe pod ;
Şi mi-e Murgu cam nebun,
Trece Oltu ca pe drum.
Să vezi Iancu ce făcea !
Nici vorba n-o isprăvea
Şi pe cal încăleca
Şi în Olt că mi-şi sărea.
Cînd fu la mijloc de Olt,
Trăgea Iancu cîte-un foc,
De să minuna-un nerod.
Să vezi Iancu ce făcea !
El dincolo că trecea,
La o cîrciumă trăgea
Şi de-o ţuică comanda.

58

Iancu Jianu

Foaie verde iasomie,
Doarme Iancu greu în vie,
Doarme pînă la chindie
Şi nimenea nu îl ştie,
Doar o mică păsărea
Tot mereu îi ciripea,
Pînă Iancu se trezea
Şi Iancu o dojenea :
— Păsărică albă-n cioc,
Nu mă laşi să dorm de loc.
Îţi sînt puii la pierzare,
Pasăre, ce dor te are ?
— Îmi sînt puii sănătoşi,
Iancule, dar ce folos ?
Surioara ta frumoasă
O fură un turc din casă.
A furat-o tîlhăreşte
Şi spre Dunăre goneşte,
Surioara se jeleşte,
Pe tine te pomeneşte.

Pune şaua, te grăbeşte,
Căci Dunărea te iubeşte,
Pune tagă şi-l opreşte.
Şi Iancu cum auzea
În picioare că sărea,
Pe cal că încăleca
Şi ca gîndul se ducea,
La Dunăre se oprea
Şi căta pe cineva
Să-i spună de soru-sa.
Şi căta în sus şi-n jos,
Toate fără de folos.
Numai mica păsărea
Pe deasupra lui zbura
Şi din cioc îi ciripea :
— Iancule, pe sora ta
A-nghiţit-o Dunărea.
— Iancule, mi s-a-necat
Să nu meargă-n Ţarigrad.
Pe turc mi l-a blestemat,
Cerul s-a întunecat,
Florile s-au scuturat,
Apele s-au turburat,
Ploaie mare a plouat,
Păcatele i-a spălat.
— Pasăre, durerea mea
N-o mai spală nimenea.
Pasăre, dorur'le mele
Pleacă Dunărea cu ele.
Îmi rămîn cărările,
Să mă-nfunde zările.
Flinta şi pistoalele
Îmi sînt surioarele.

59

Gheorghiţă Gheorghilaş

Foaie verde peliniţă,
Cine suie la Istriţă ?
Săvai, căpitan Gheorghiţă,
Numai el c-o sluguliţă,
Călare p-o negurice.

Se suia pe vreme rea,
N-avea vinişor să bea,
Nici rachiu la batara
Să-şi mai ude guriţa.
Unde, frate, că trăgea ?
La tîrla moş Radului,
Lui moş Radu, barbă sură,
Nepot d-ai lui Gheboşilă.
Cu bună ziua că-i da
Şi moş Radu-i mulţumea.
— Moş Radule dumneata,
Ai pe cineva la stînă,
Vreun negustoraş de lînă ?
— Măi Gheorhiţă, Gheorghilaş,
Fecior de negustoraş,
Mult eşti tînăr şi gingaş,
La inimă om vrăjmaş.
Eu zic, zău, pre legea mea,
D-oi avea pe cineva,
Decît Luţa singurea,
De păzeşte stîna mea.
Dar Gheorghiţă ce făcea ?
Se plimba din stînă-n stînă,
Cu puşculiţa pe mînă.
Peste Macovei că-mi da,
Învăluit într-un cojoc,
Cu picerile la foc.
Cu bună ziua că-i da,
Macovei nu-i mulţumea.
Dar Gheorghiţă ce-i zicea ?
— Crucea ta, măi Macovei,
Tocmai acu oi să piei !
Cînd eram sătean în sat
Şi tu erai pîrcălab,
Mă mînai de cu toamna
Şi veneam primăvara
Şi găseam pe puica grea,
Şi mă dai prin sat legat ;
M-aplecam ca să beau apă,
Mă buşneai cu cisma-n spate
Şi beam apă sîngerată,
Cu măsele-amestecată.
Crucea ta, măi Macovei,
Tocmai acu o să piei !

Paloşelul că-l scotea,
Bucăţi de carne-l făcea,
Pe la dulăi le-arunca.
El, d-al dracului ce era,
Nici dulăii nu-l mînca.
Dar Gheorghiţă ce făcea ?
La moş Radu se-ntorcea :
— Moş Radule, barbă sură,
Nepotul lui Ghemboşilă,
Ziceai, zău, pre legea ta,
Că n-ai pe nimeni la stînă,
Nici un negustor de lînă.
— Băi, Gheorghiţă, Gheorghilaş,
Fecior de negustoraş,
Şi mai zice-o micşunea,
Nu-mi mai ierţi greşeala mea ?
Ba nu-l tăia,
nu omora,
Numa, frate,-l canonea,
Dor de piele-l jupuia, *
Pielea cu paie-o umplea,
Prin noroi o tăvălea,
D-un paltin o atîrna.
— Moş Radule dumneata,
Cască ochii a te uita,
De-ţi cunoşti tu pielea ta !

60

Radu lui Anghel din Greci

Foaie verde-a bobilor,
Sus la malul Grecilor
La toriştea hoţilor,
La fagul cu frunza deasă,
Şi cu umbruliţa groasă
Stau căpitanii ca-n casă,
Şi-n crăcile fagului
Stau armile Radului,
La tulpina fagului,
Carabina Radului.

* „L-a jupuit ca pă Brătcoveanu Costandin“. (Remarca informatorului).

Să vezi, Radu ce făcea ?
Carabina şi-o-ncărca
Cînd o dată-o slobozea
Crăcile teancuri venea,
Frunza de-a pururi cădea,
N-avea moartea ce lucra,
Numai de Radu că sta.
Băieţii lui şi-i lua
Prin sat, prin Cristeşti că da,
Ca un foc că pîrjolea.
Foaie verde trei scaieţi,
Radu lui Anghel din Greci
Care fură butoiu din beci
Şi mi-l vinde-n tîrg la Greci.
Să vezi, Radu ce făcea ?
La popa Ion trăgea,
Prioteasa Ilinca,
Ceea curva şi hoaţa
Şi aia fermecătoarea,
Care farmecă lumea.
Şi la poartă că bătea,
Popa Ion că-mi ieşea,
Radu aşa, frate, striga :
— Popo Ioane dumneata,
Scoal', frate, nu te speria
C-avem o femie grea
Să-i citeşti evanghelia,
Moare sărmana de ea !
Popa Ion cînd ieşea
Şi pe Radu că-l vedea
Radu bună ziua îi da.
— Bună ziua, popo Ioane,
— Mulţumescu-ţi, căpitane,
Şi pe nume, Răducane !
Dar Radu, vezi, că-i zicea :
— Popo Ioane, dumneata,
...tu-ţi crucea şi legea,
Şi dalba-i lumînarea,
Nu-mi zi, frate, căpitane,
Zi-mi pe nume, Răducane !
Căpitanii stau la tîrg,
Eu sînt Radu de la crîng,
Care se poartă-n opinci,
În opinci cu cataramă,
Să nu-i bage lumea samă,

Şi-n opinci de capră stearpă,
De nouă ani nefătată,
Vîrzobul şi galbenul.
Gaura şi paraua,
Ţipa ţapul după ea.
Să vezi, Radu ce-mi făcea ?
El de-o durdă că-mi avea,
De-o sută şi cinci oca,
De-o purta pe saxana.
Cu deştiu-ăl mic c-o lua,
Cînd o dată c-o-nvîrtea,
În piept lui popa c-o trîntea,
Frate, de mi-l cocoşa !
Alta-n spate că-i mai da,
Frate, de mi-l îndrepta !
Buza-n patru că-i plesnea,
Sînge roşu că-i pica,
Pe caftane se sleia,
Popa Ion că zicea :
— Măi Radule, dumneata,
Măi, mai lungeşte-mi viaţa,
Că-ţi dau bani şi-ţi dau parale
Şi ceva de cheltuială,
Să ţii pîn' la primăvară.
Ia, mai cată-n băligar,
Că am, frate, de-un cazan ;
Ia, mai cată după uşă,
Că mai am de-o găletuşă,
Dată de la o mătuşă ;
Ia, mai cată pe poliţă,
Că mai am de-o sălbuliţă,
Dată de la măiculiţă,
Păstram pentru-o copiliţă ;
Ia, mai cată sub saltea,
Că mai am de-o pungă-a mea,
Care-mi ţin cheltuiala.
Dar Radu, vezi, că-i zicea :
— Popo Ioane, dumneata,
...tu-ţi crucea şi legea
Şi dalba-ţi lumînarea,
Nu te supăr de parale,
Că te ştiu că ai parale
Luate pe sălindare,
Dar te ştiu c-ai lei mărunţi
Luaţi după sărăcuţi.

Ai tocat sau n-ai tocat,
Cîte-o babă ai înşelat,
Gologanu i-ai luat ;
Ai cetit sau n-ai cetit,
I-ai luat pe spovedit.
Nu te supăr de parale.
Fă-mi la băieţi de mîncare :
Vreo cincizeci de jîmble albe,
Cincizeci ulcioare cu vin.
— Deseară-ncotro izbim ?
Să izbim prin Negotin,
Ca un foc să pîrjolim
Şi p-aci prin Dorobanţ
Lom la ruble şi la svanţi,
Că-s oameni şi mai bogaţi ;
Să mai dăm pe la Crîngeni,
Să luăm rile şi poli.
Atît Radu că zicea.
Popa Ion ce făcea ?
Frumos plocon le gătea.
Dar ce plocon le gătea ?
Şapte berbeci că jupuia,
La frigări că-i aranja,
Dar nu-i frige cum se frige,
Şi-i întoarce prin belciuge,
Şi mi-i trage prin cîrlige,
Şi-i stropeşte cu vin dulce
Să le fie carnea dulce,
Şi-i stropea cu saramură
Să aibă chef la băutură,
Cu voinici de-adunătură.
Masa bine le-o arînja.
Popa Ion ce făcea ?
El la masă că servea,
Căra vinul cu vadra,
Rachiaş cu arama
Şi da la băieţi să bea.
Bea băieţii, se-mbăta
Şi pe masă că-mi cădea,
Singur Radu rămînea.
Popa Ion că-i zicea :
— Bea, Radule, nu prea bea,
Uite potera colea,
Potera din Valea Rea,
Care-ţi răpune viaţa.

Dar Radu că-i răspundea :
— Popo Ioane, dumneata,
...tu-ți crucea și legea
Și dalba-ți luminarea
Las' să vină, ...t-o-n cruce,
Că cum vine, așa se duce.
Eu nu-s femeie cu conci,
La poteră să nu poci ;
Sînt voinic cu comănac,
C-un fulg verde și-altul alb,
Care intru-n codru cu drag,
Cu șapte poteri mă bat.
De-o fi poteră de Jii,
Am s-o bat s-o fac sfășii ;
Iar de-o fi de Mehedinți,
Cum o s-o scutur în dinți !
De-o fi poteră de Olt,
Cum o s-o mai bat cu foc !
De-o fi poteră de baltă
Și cu turci amestecată,
Frică mi-e c-or să mă bată !
Atît Radu că-i zicea,
Nici vorba că n-o isprăvea,
Focuri în Radu-mi venea,
Radu-n palmă priginea
Și-n buzunar le băga,
Le ținea pîn' se răcea
Și-napoi că le-arunca.
— Na-vă-ți, vere, gloanțele
De vă-ncărcați armele,
Să nu vină vreo-ncercare,
Să nu fiți cu ele goale,
Că vă dăm de cheltuială
Și vă faceți supărare.
Potera cînd îl vedea
Că Radu-n palmă priginea,
Toți în toate părți fugea.
Căpitanul, om frumos,
O rupse pe Olt în jos.
Iar un hoț de dorobanț
Tăie trei coșuri de sfanți,
Care-l seca la ficați
Și arma, vezi, c-o-ncărca.
Turna iarbă cu poala
Și alici cu chivăra

Și-atingea cu vergeaua,
Să se-așeze iarba-n ea ;
Și-o ungea cu untdălemn
Să tragă bine la semn,
Și cu seu de căprioară,
Pe cine-o lovi să moară.
La căpitan se ducea,
Dorobanțu că-i zicea,
— Domnule căpitan dumneata,
Dau, frate, sau, vezi, n-oi da,
Să-i iau lui Radu viața ?
Căpitanu că-i zicea :
— Măi dorobanțe dumneata,
Dacă ești viteaz așa,
Dă de-i răpune viața,
Că iar l-apucă frunza
Și sărăcește lumea.
Dorobanțu ce-mi făcea ?
Arma la ochi c-o lua
Și-n Radu c-o îndrepta.
Cînd o dat-o sloboza
Pe Radu că-l împușca.
Dar unde că mi-l lovea ?
Vezi, la furca pieptului
La gura zăbunului,
Unde-i păs voinicului.
Scuipa sînge închegat,
Cu boșogi amestecat,
Că pe Radu l-a-mpușcat.
Dar pînă sufletu-i ieșea,
Băieții lui și-i chema :
— Măi băieți, băieții mei,
Foaie verde didițel,
Lăsați-mă puținel
Să vă cînt un cîntecel
De cînd eram mititel.
Începea Radu de-a cînta.
Ce melodie trăgea ?
— Foaie verde trei smicele,
Șapte văi, șapte vîlcele,
Șaptezeci de potecele,
Se-mplimba Radu prin ele
Numai-n ilic și-n izmene.
Să vezi cula mea cea mare,
Rămasă-ngropată-n vale ;

Disăgei cu gălbenei
Mi-au rămas într-un bordei ;
Şi mai am şi două fete,
De frumoase-ncondeiete.
Atît Radu că zicea,
Duşmanii nu-l mai lăsa,
Cu picioare că-l călca
Pînă sufletu-i ieşea.
La căruţă că-l urca,
Cu mozica că-l ducea
Ca să-l vadă domnia.
Domnia cîd îl vedea,
De departe-l cunoştea
Şi-aşa din gură zicea :
— Cine pe Radu a împuşcat
Nu s-o vede din păcat,
Că ce-aducea ţara toată,
Radu le aducea o dată ;
Ce aducea ţara-ntr-o vară,
Radu le bea într-o sară.
Ce bine făcea odată
Lua bani de la bogaţi
Şi-mpărţea pe la săraci,
Să-şi cumpere boi şi vaci.
Şi un cîntec îi făcea :
Foaie verde bob năut,
De cînd Radu mi-a murit,
Curcanii mi-a-mbătrînit,
Păduri mari s-au părăsit.
Mai ziceţi, vere, amin
Tot cu paharul cu vin,
Să mai meargă prin-mprejur
Să vă cînt şi-altul mai bun.
Şi mai daţi cu băutura
Să-şi ude şi Vlaicu gura.

HOŢOMANI

61

Codreanul

Foaie verde spic de grîu,
Cîntă cucul pe pîrîu,
Codrean cu Murgul de frîu ;

Dar se trage movilău,
Aci-n tîrg de la Buzău,
Un' se face-un tîrg mereu.
Dară Codrean ce-mi făcea ?
Cînd în tîrg că-mi ajungea,
Căluşelul şi-l vindea.
Vindea calul, armele,
Rămînea cu palmele,
Taman ca femeile ;
Vindea calul, baltacul,
Codrean să-şi puie capul.
El prin tîrg că se-mplimba,
Altu căluşel să-şi ia.
Pe toţi pe sapă-i bătea
Şi nici unul nu-i plăcea
Cum îi cerea inima.
La o cîrciumă se ducea,
Două-trei parale da,
O sticlă că cumpăra,
Sub toc de cismă o aşeza,
Bucăţele c-o făcea,
În buzunar c-o băga.
Suna buzunarele,
Credea că sînt pungile,
Alea cu paralele.
Cam la spartul tîrgului,
Văzu coama roibului
Şi gluga mocanului.
Către mocan se trăgea
Şi din gură că-i zicea :
— Măi mocane, mocîrţane,
Ţi-este roibul de vînzare,
Să-ţi dau galbeni şi parale ?
Sau de-ţi este de schimbare,
Pentru unul să-ţi dau doi,
Să-ţi dau, vere, pînă-n trei,
Să facem schimb amîndoi ?
Să vezi mocan ce zicea :
— Băi Codrene, frăţioare,
Nu mi-e roibul de schimbare
Şi mi-e roibul de vînzare,
C-a fost tata om bogat,
L-a pus satul pîrcălab,
Sate pe samă a luat
Şi dator că mi-a rămas

Vreo două-trei de peste Olt,
Județul Craiovei tot ;
Vreo două-trei de peste baltă
D-a-mbăjănat lumea toată.
Dară Codreanu că zicea :
— Băi mocane, mocîrțane,
Mă, ș-aci-m' zice undelemn,
Se poate mi-l dai nițel ?
Ca să-ncalec eu pe el,
Vreau să-i aflu umbletul.
De mi-o plăcea umbletul
Cum îmi place și părul,
Eu mi-oi da și sufletul.
Vezi, mocanul ca mocanul
Nu știe ce e șofranul,
Ca și țiganul divanul.
Drept la roibul se ducea
Și bine că-l închinga.
În mîna lui Codreanu că-l da.
Dară Codreanu ce-mi făcea ?
El pe Roibu-ncălica
Și din gură că zicea :
— Roibuleț și peguleț,
Și puțin trepezuleț,
Cu dangale
pe spinare,
Rotocoale
pe sub coame,
Und'te vede Codrean moare.
Și tot tîrgu se-mplimba,
Pe lîngă mocan se da,
Ziua bună că-și lua.
Dară mocan că-i zicea :
— Băi Codrene, frățioare,
'Ntoarce-te, vere, din cale
De dă-mi cîteva parale,
Că mi-e nevestica-n fiare,
O bate perceptor s-o omoare.
Vîndui muma roibului,
Plătii plasa Oltului.
Ș-acum să-mi vînz pe roibu
Să-mi plătesc Tilormanu.
Dară Codrean că zicea :
— F...-ți legea de mocan,
N-ai auzit d-un Codrean

Şi d-un baci de căpitan,
Că ia cai de la mocani,
Şi cîrlani de la ţigani,
Şi miei de pe la ciobani,
Şi s-abate pe la han,
Şi bea vinul fără bani,
Şi nu dă nici gologani ?
Cînd oi sta să mai plătesc,
La toţi să mă căciulesc,
La ce focu haiducesc ?
La ce pe lume trăiesc ?
Cînd m-oi întoarce din cale
Şi ţi-oi da cîteva palme,
Oi să zici că sînt parale.
Ţi-oi da pumni înghiesuiţi,
Să zici că sînt lei mărunţi,
De la Codrean sînt veniţi.
Ş-aci-mi zice d-un măr dulce,
Trece Codrean şi se duce,
Rămîne mocan şi plînge.
Unde Codrean se trăgea ?
La o tîrlă s-abătea,
Un ciobănaş că găsea,
Un mieluşel că-i cerea,
Patru ciovîrţi că-l făcea
Şi-n desagi că-l arunca,
Şi pe Roibu-ncălica.
Trăgea Codrean, se ducea,
Dar ciobanu că-i zicea :
— Băi Codrene, frăţioare,
'Ntoarce-te, vere, din cale,
De dă-mi cîteva parale,
Că sînt oile stăpîneşti,
M-apucă să le plătesc,
Şi din pungă cheltuiesc
Şi degeaba slugăresc,
Că n-am cu ce să plătesc.
— F...-ţi legea de cioban
N-ai auzit d-un Codrean
Şi d-un baci de căpitan
Că ia cai de la mocani,
Şi cîrlani de la ţigani
Şi miei de pe la ciobani,
Şi s-abate pe la han,
Şi bea vinul fără bani ?

Ș-aci-mi zice d-un măr dulce,
Trage Codrean și se duce,
Rămîne cioban și plînge.
Unde Codrean se trăgea ?
La un păr cam altoit,
Numai de Codrean știut.
Acolo masa punea,
Dar pe masă ce mînca ?
Că mînca carne de miel
Și cu șorici de purcel
Și bea vin de Orodel,
Și cu roibul lîngă el,
Rău trăiește, vai de el !

62

Ghimiș

Începe-a primăvară-a da,
Cuculețul d-a cînta,
Lui Ghimiș buza-i rîdea.
Iar Ghimiș că nu-mi ședea,
În grajd de piatră intra,
La Vinecioara se ducea :
— Alei, Vinecioara mea,
Putea-o-ai la bătrînețe
Cum puteai la tinerețe ?
Iar Vinecioara-i răspundea :
— Alei, măi stăpîn Ghimiș,
Mai mult poci la bătrînețe,
Cum puteam la tinerețe.
Cînd eram la tinerețe,
Mi-era carnea ca roua
Și vîna ca nimica,
Iar acum la bătrînețe
Mi-e carnea ca zgîrciul
Și vîna ca frînghia,
Măduva ca oțelul.
Iar Ghimiș unde-auzea,
Mîna pe țesală punea,
Țesăla și peria,
Pe Vînăta mi-o ștergea
De pulberea grajdului,
De floarea ghizdeiului,

Cu undelemn mi-o ungea,
Cu deştiul roate-i făcea,
El din gură aşa-mi grăia :
— Sărăcuţ de maica mea,
S-a-ntărit vitejia !
Afară din grajd ieşea,
Acasă că-mi venea
Şi armele că le lua,
La Dunăre se ducea,
Armele că le spăla
Şi-n apă le limpezea.
Acasă că-mi venea,
Pe prispă se punea,
Pe toate că le umplea.
Cînd le trăgea foc să ia,
Nici una că nu-l minţea.
Iar Dirvici că se ivea :
— Cine, măre, s-o găsi,
Să-mi saie săritoarea ?
Săritoare ce era ?
Şapte buţi cap în cap le punea.
— Cine, măre, s-o găsi,
Să-mi saie săritoarea,
O pungă de bani să-şi ia,
S-aibă ce bea, ce mînca,
Pînă-n dalba primăvară,
Nimerea nu s-a găsit,
Făr' Ghimiş cu Vînăta.
Din grajd că mi-o scotea,
Frumuşel că mi-o-nchinga
Cu şapte chingi,
Şapte tafture,
Care fac paisprezece,
Tot îi sta inima rece.
Şi pe dînsa-ncălica,
Buţile că le-mi sărea,
Loc de două mai avea,
Pe Vînăta mi-o spetea
Şi băga mîinele-n sîn,
Şi plîngea ca un nebun.
Aminte că-şi aducea :
— Mai am un pui de hac
Tot din Vînăta fătat
Şi mi-e mic şi mititel,
Şi mă scapă de la zor.

63

Chirigiul

Foaie verde leuştean,
Caii la iarbă plecam,
Acasă cu ei veneam
Şi la car mi-i înhaman,
Caru la hambar trăgeam
Şi cu grîu mi-l încărcam,
Şi la Giurgiu că plecam.
Drumu lung mi se părea,
Începeam d-a-l înjura :
Fir-ai să fii de drum lung,
Dă cîn' mîi şi nu ajung.
Dacă văzui şi văzui,
Dătăi hart şi tăbărîi.
Pe marginea drumului,
Căluşeii dăhamai,
Pe Vînătu-n fiare-l băgai,
Pe Negru l-împiedicai,
Pe Murgu mi-l priponii
Cu priponul de mătase,
Impletit de puica-n şase.
Hamurile le-aşternui,
Şaua căpătîi pusei,
Ibîncile mă-nvălii,
Mă culcai şi adormii.
D-acilea mă pomenii,
Mîna pe pripon pusei :
Pripon trage, pripon vine,
Priponu venea uşure.
Dac-o fi pripon tăiat,
Pe Murgu mi l-a furat ;
Dac-o fi priponu rupt,
Trag nădejde de găsit.
Cînd trăsei pripon la mine
Şi cînd seama că-i luai bine,
Priponu mi-a fost tăiat,
Pe Murgu mi l-a furat
Şi-am rămas un lemn uscat.
Dacă văzui şi văzui,
Pusei mîna pe codîrlă
Şi-aruncai biciu pe mînă.
Sării ici, sării colea,

Tocmai ca o căpricea.
Pusei urechiuşa-n vînt
S-auz traca trăcănind
Şi zornacu zornăind
Şi pe Murgu străfigînd.
Mai sării peste-o vîlcea
La padina Surului,
Unde-i drumu Giurgiului
Şi furtu haiducului.
Pusei urechiuşa-n vînt,
Auz traca trăcănind
Şi zornacu zornăind,
Pe Murgu nu străfigînd.
La cai eu că mă dusei,
Dîndărăt că mi-i luai,
La car că mi-i adusei
Şi cîn' seama le dătei,
Nu e Vînătu din cloţ
Care-mi purta caii toţi ;
Nu e Negru de la roată
Car' ducea povara toată ;
Nu e Murgu de sub şa
Care purta pe neica.
I-nhămai cum nemerii.
Cîn' zisei odată : hii !
Nici căruţa nu urnii.
Dacă văzui şi văzui,
Pe-un cal am încălicat,
După tovarăşi m-am luat,
După urmă i-am ajuns
Şi din gură că le-am zis :
— Băi vere, verişcane,
Daţi-mi vreo doi-trei cai
Să sui şi eu caru-n plai.
Tovarăşii răspundea :
— Abă, vere, verişcane,
Cînd aveai tu car de cai,
Tu înhămai şi plecai
Şi de noi nici nu gîndeai.
Îndărăt mă-napoiam
Şi calul că-l înhămam.
Pusei umăraş la roată
Şi cîn' răcnii o dat' la cai,
Suii şi eu caru-n plai,
Pe tovarăşi i-ajunsei

Şi p-alături le dătei
Şi la Giurgiu c-ajunsei.
Grecii la car că venea
Şi grîul mi-l cumpăra.
Şi parale că-m' luam,
Şi-ndărăt mă-napoiam,
Şi-acasă că eu veneam.
Un tîrg mic că se făcea.
Doi cai la car că puneam
Şi la tîrg că mă duceam,
Şi-un cal vînăt că găseam,
Şi pe el că-l cumpăram.
Prin obor mai mă-nvîrteam
Şi-un cal negru iar găseam
Şi pe el că-l cumpăram
Şi la car mi-i aduceam.
Prin obor iar că plecam,
Un cal murg iar mai găseam
Şi caii mi-i completam.

64

Moş Drăgan din Piersica

Departe, neică, departe,
Nici departe, nici aproape,
Colea, calea jumătate,
La şiliştea cea bătrînă,
La puţul lui Cioropină,
Unde herghelii s-adună,
Da ce fel de herghelii ?
Trei cărlăoni gălbiori
Cu dangale pe spinare
Şi strănuţi de cîte-o nare,
Pintenogi la trei picioare
Şi-mbuiestri-n fuga mare,
Unde-i vedea moş Stan moare.
Dar moş Stan ce mi-şi făcea ?
Dimineaţa se scula
Şi pe faţă se spăla,
După ce că se spăla,
Postavuri în mînă lua,
Grăunţe la cîrlani da.
După ce grăunţi mînca,

Ţesala-n mînă o lua,
Cîrlanii de-i ţesăla.
După ce că-i ţesăla,
Şi-afară că mi-i scotea,
Şi la coardă că-i ţinea,
Şi cîrlanii i-mplimba.
I-mplimba cît i-mplimba,
Şi din mînă că-i scăpa,
Şi cîrlanii că pleca
La fîntîna cea bătrînă,
La puţul lui Cioropină,
Unde herghelii s-adună.
Frunză verde-o catifea,
Dar Drăgan ce mi-şi făcea ?
Tot Drăgan
din Bărăgan,
Nepoţelul lui moş Stan,
Lui moş Stan din Piersica,
Cela om de nimica.
Dar Drăgan ce mi-şi făcea ?
D-un arcan că s-apuca
'Pletea Drăgan cît împletea,
'Pletea la un arcan
De venea acum un an.
L-împletea furiş prin casă
De copii şi de nevastă.
Să vezi, de ce l-împletea ?
Jumătate de tîrsînă,
Să ţie la udătură ;
Jumătate de mătase,
Ca să mi-i strîngă la oase.
Cînd arcan că isprăvea,
Mi-l chitea, mi-l socotea,
Sub dulamă că-l băga,
În pimniţă dosu da,
Drob de sare că lua.
Atunci Drăgan că pleca,
Drob de sare c-arunca
Pe unde el că mergea.
Da să vezi, unde mergea ?
La fîntîna cea bătrînă,
La puţul lui Cioropină,
Unde herghelii s-adună.
Cînd la fîntînă mergea,
Arcane că le lega

Tot de furca fîntînii,
De cumpişu citurii.
Să vezi, frate, le-aşeza,
Laţe, frate, pregătea
Şi pe jgheab că le-aşeza.
Apă, frate, că scotea,
Jghiaburile le umplea.
Dar Drăgan ce mi-şi făcea ?
Se ducea şi se-ascundea,
Puţin somnul că-l fura.
Cînd somnu-atunci că-l fura,
Atunci cîrlanii sosea.
Pe răzoare că veneau,
Puţin sarea că lingeau.
Cînd la fîntînă mergea,
Boturi în jgheab că băga,
Arcan de gît că-i lua.
Cînd se vedea cîrlani legaţi,
Parcă era de lupi mîncaţi.
De trei ori în sus sărea,
Furca fîntînii o scotea.
Mergea furca cît mergea,
Ciutura că zbîrnîia,
Brazdă de plug că scotea.
Da, să vezi, unde mergea ?
La cea salcie aplecată
Cu mustăţi dalbe pe apă,
Unde se umbrea jugani vara toată ;
Încurcaţi că se găsea.
Dar Drăgan cînd se scula
Cu pumnii-n cap se bătea.
Se-mplimba cît se-mplimba,
După dîră se lua,
După dîră se ducea
Frate,-ncurcaţi că-i găsea !
Mi-i bătea, mi-i gîdila,
Bine, frate, i-mblînzea,
Mîna-n buzunar băga,
Trei căpestre că scotea,
Trei căpestre de bumbac,
Că le şedea bine-n cap.
Pe-l mai mare-ncălica,
Da, să vezi, un' se trăgea,
Cu cîrlanii aşijderea ?
Foaie verde trei scaieţi,

Aci-n tîrg în Bradoveţi.
În obor cînd îi băga,
Cam la spartul tîrgului,
La uşa oborului,
Ei, cîrlanii, necheza,
Negustorii că venea,
Şi dau bani cu ghiotura,
Cîrlanii de-i cumpăra,
Şi Drăgan că mi-i vindea.
După ce că mi-i vindea,
Acasă drumu-şi lua,
Calea jumate mergea,
Cu moş Stan că se-ntîlnea,
Călare pe Galbena,
Cîrlanii de mi-i căta.
— Bună ziua, măi Drăgane !
— Mulţumim, unchiule Stane !
— Măi nepoate Drăgane dumneata,
Umblînd, frate, mînecînd,
Nu cumva ai văzut trei cîrlani gălbiori
Cu dangale pe spinare,
Pintenogi de trei picioare
Şi-mbuieştri-n fuga mare,
Unde-i vede moş Stan moare ?
— Unchiule, nu i-am văzut,
Da adu a iapă-a ta,
Cîrlăonii i-oi căta.
Şi iapa că i-o lua,
Tot în obor i-o vindea.
Înapoi cînd mi-şi sosea,
Să vezi minciună ce-i da :
— Măi unchiule dumneata,
De ce mi-ai tras minciuna,
Că iapa ţi-a fost de furat,
Cinci sute de lei am dat,
De la închisoare am scăpat.
Dar moş Stan cînd mi-auzea
Şi pe nepot-su-l credea,
Mîna-n chimiraş băga,
Tot rubliţe că scotea
Şi pe Drăgan că-l cinstea,
Frumoasă masă-ntindea.
Masa unde mi-o trăgea ?
Subt umbra de păducel
Şi bea vin de Orodel,

Mînca carne de purcel,
Rău trăieşte, vai de el!

DESPRE CURTEA FEUDALĂ

65

Pe Argeş în jos

Pe Argeş în jos,
Pe un cal frumos,
Negru-vodă trece
Cu tovarăşi zece,
Nouă meşteri mari,
Calfe şi zidari
Şi Manole, zece,
Care-i şi întrece.
Şi cum merg de zor
Şi urc şi cobor,
Întîlnesc în cale
O mîndră-ntinsoare
Revărsată-n soare
Şi cu iarbă moale,
Loc pentru clădire
Sfîntă mînăstire
Mînăstire-naltă
Cum n-a mai fost altă.
Vodă se opreşte,
Puţin se gîndeşte,
Apoi le grăieşte:
— Nouă meşteri mari,
Calfe şi zidari
Şi Manolea, zece,
Care vă întrece,
Iată locul meu,
Să zidiţi eu vreu
Mînăstire-naltă
Cum n-a mai fost altă,
Naltă şi frumoasă,
Soare luminoasă,
Că de nu, apoi
Voi zidi pe voi,
Voi zidi de vii
Chiar în temelii.

Nouă meşteri mari,
Calfe şi zidari
Şi Manolea zece,
Care-i şi întrece,
Grăbesc a lucra,
Zidul se-nălţa.
Ce ziua lucra,
Noaptea se surpa.
Aşa o zi, două,
Altele vreo nouă
Şi trecu o lună.
Zidul se dărîmă,
Se dărîmă-ntr-una,
Noaptea totdeauna.
Într-o noapte însă,
Manole visă
Că veni o babă
Uscată, scîrnavă,
Şi-i şopti încet
Ca omul şiret —
Că dac-o zidi
Prima ce-o veni
Mîine-n zori de zi
La soţ cu mîncare
Dintre soţioare,
Atuncea zidirea
Fi-va, mînăstirea
Se va termina,
Cum vodă o vrea.
Meşterii l-ascult
Şi se gîndesc mult,
Mult se juruiră
Şi se hotărîră
Că vor a zidi
Prima ce-o veni
Mîine-n zori de zi
La soţ cu mîncare
Dintre soţioare.
Dar oamenii răi
Nu sînt cum par ei,
Una ei vorbesc
Şi alta gîndesc.
Aşa fu pe lume
Din străfund de vreme,
Şi meşterii toţi

Fură niște oți,
Trimeseră știre
Să nu vină mîine
În vărsat de zori
Cu mîncarea lor
Și spuseră-a știre
Că vor a zidire
Mîine-n zori de zi
Prima ce-o veni
La soț cu mîncare
Dintre soțioare.
Cum s-a luminat
Manea s-a sculcat,
Pe zid s-a urcat,
Ochii i-a rotat
Departe în zare
Și căzu-n tristare
Căci, venea, venea,
La drum se grăbea
Soața cu bucate,
Gătite azi-noapte.
Manea-ngenunchia
Și mi se ruga :
— Dă, Doamne, pe lume
O ploaie cu spume,
Să curgă șiroaie,
Să curgă pîraie,
Apele să crească,
Soața să-mi oprească ;
S-o oprească-n cale,
S-o ducă la vale,
Azi să nu-mi sosească,
Să nu mi-o zidească.
Și da Domn pe lume
O ploaie cu spume
Și curgeau șiroaie,
Și curgeau pîraie,
Apele creșteau,
Soața nu-i opreau.
Soața de cădea,
Iute se scula
Și venea, venea.
Manea se-ntrista,
În genunchi cădea
Și iar se ruga :

— Dă, Doamne, un vînt,
Un vînt pe pămînt,
Paltinii să-ndoaie,
Sălcii să-mi despoaie,
Soaţa să-mi oprească,
Acas' să-mi pornească,
Pruncul să mi-l crească,
Să mă fericească.
Domnul îi ascultă
Ruga lui adîncă,
Şi porni să bată
Vînt ca niciodată,
Paltinii să-ndoaie,
Sălcii să-mi despoaie,
Dar soaţa grăbeşte,
Vîntul biruieşte ;
Grăbeşte, grăbeşte,
La Manea soseşte.
Meşterii zîmbesc,
În şoaptă vorbesc.
— Tu, soţia mea,
Manea îi vorbea,
Şi mi-o mîngîia,
În braţe-o lua,
Pe zid mi-o urca,
Inima-i plîngea
Şi-aşa cuvînta :
— Stai, soţia mea,
Stai, nu te mişca,
Că vreau să glumesc
Şi să te zidesc.
Sfînta mînăstire
Te cere pe tine
Chip ş-asemănare
Fără de hotare.
Soaţa udă leaoarcă
Crede că e joacă
Şi rîde, sărmana,
Nimic nu ia seama.
Zidul creşte-creşte,
Manea o zideşte
Pîn' la glezişoară,
Pîn' la pulpişoare.
Soaţa-l dojeneşte,
Dulce îi şopteşte :

— Înceteaz-odată,
Gluma altădată,
Nu vezi că sînt leoarcă ?
Mănîncă odată !
Dar Manea zidește,
Nimic nu vorbește,
Parcă nebun este,
Soața mi-o strivește
În zidul ce crește.
— Manole , Manole,
Dragul meu Manole,
Înceteaz-odată
Prea e gluma proastă,
Pieptul greu mă strînge,
Țîțișoara-mi curge,
Copilașu-mi plînge,
Viața mi se stinge.
Ajunge, ajunge,
Manole, ajunge !
Dar Manea zidește,
Nimic nu vorbește,
Zidul se mărește,
Soața-acoperește,
Nu se mai zărește
Și din zid vorbește :
— Manole, Manole,
Încetează-odată,
Prea e gluma proastă,
Pieptul greu mă strînge,
Țîțișoara-mi curge,
Viața mi se stinge,
Copilașu-mi plînge :
Copilașul meu,
Copilașul tău,
Ajunge, ajunge,
Manole, ajunge !
Dar Manea zidește,
Nimic nu vorbește
Zidul se sfîrșește,
Coperișul crește
Și cum strălucește
Mînăstirea-i naltă,
Vodă vine-ndată
Ca să mi se-nchine
Și cu vorbe bune

Începe a spune :
— Pare o minune !
Nouă meşteri mari
Şi calfe zidari,
Cu Manolea zece,
Care vă întrece,
Spuneţi-mi cu drept,
Cu mîna la piept,
Dacă voi puteţi
Alta să-mi făceţi.
Altă mînăstire
Fără-asemuire,
Mult mai strălucită
Şi mult mai slăvită ?
Nouă meşteri mari,
Calfe şi zidari,
Cum îl auzeau,
Aşa răspundeau,
Cu mîna pe piept,
De sus de pe deft,
Să pară deştept
Cuvîntul lor sterp :
— Noi, măria-ta,
Putem ridica
Altă mînăstire
Fără-asemuire,
Mult mai strălucită
Şi mult mai slăvită.
Şi Manole tace,
Şi inima lui coace,
Coace şi frămîntă
Vorbirea lor strîmbă.
Vodă cum aude
Pe loc le răspunde :
— Dacă voi puteţi
Alta să-mi făceţi,
Altă mînăstire
Fără-asemuire,
Mult mai strălucită
Şi mult mai slăvită,
Voi m-aţi înşelat
Cînd vorba v-aţi dat.
Nu-i lucru curat,
Rămîneţi pe şat.
Slujitorii sau,

Schelele le iau,
Schelele și scară,
Jos să nu coboară,
Sus pe șat să moară,
Că spun vorbă goală.
Nouă meșteri mari,
Calfe și zidari,
Și Manolea zece,
Care-i și întrece,
Stau și se gîndesc,
Aripi plănuiesc,
Aripi de șindrilă
Jos iarăși să vină.
Ș-aripi făuriră,
Aripi de șindrilă
Și cînd s-avîntară
În aer să zboară,
Dete Domnul sfînt
Aripe s-au frînt
Și s-au năruit,
Și s-au prăbușit,
Pămîntul i-nghit'
Cu cîte-au făcut.
Și cînd Manea zboară,
Glas de soțioară
Ba geme, ba-l cheamă,
Manea se prăvală,
Pămîntul se crapă,
Din el ies bulboacă,
Lacrime și dor
Pentru pruncul lor.

66

Aga Bălăceanu

Deasupra canalelor,
Jețu măgurenilor,
Să vezi, frate, trei oștiri,
Ele, frate, se certa,
Da p-alume cum se cheamă ?
Să vezi, aga Bălăceanu,
Și Costandin Brîncoveanu,
Și cu Bucur Ungureanu.

Ei, frate, că se certa
Pe Bucureşti ca să-i aşeze.
Dar aga ce mi-şi făcea ?
Cu Bucur că se certa,
Că el vrea, vezi, la Balaci,
Şi Bucur la Bucureşti.
Ei, frate, că se lua,
La bătaie se lua.
Dar, vezi, aga ce-mi făcea ?
Mîna pe arc că punea,
Avea arcul
cît martacul,
Cîteodată-l fluştureşte,
Cîte-o mie pologeşte
Şi pe Bucur mi-l răzbeşte.
Da Bucur ce mi-şi făcea ?
Pe Costin că mi-l chema,
Şi cu Costin se vorbea.
Şi-i da bani cu miile
Să-i scurteze zilele.
Dar Costin ce mi-şi făcea ?
La aga că mi-şi sosea :
— Naşule, năşicule,
Să-ţi dau mînă d-ajutor,
Naşule, la cîte-un zor.
— Ia, fugi, fine, d-acolea,
Că sînt 'păraţii prea mari
Şi dau bani cu miile
Să-mi scurteze zilele.
Frunză verde-o catifea,
Şi pe Costin că-l chema
Şi Costin ce mi-şi făcea ?
Jos brînci de pe pod că-i da
Şi-n mocirlă că-l băga.
Dar Costin ce mi-şi făcea ?
Şi pe Bucur că-l chema.
Atunci la el iar striga :
— Măi fine, vezi dumneata,
Vin' de-mi scapă viaţa.
Da Bucur ce mi-şi făcea ?
Începea puţin de zîmbea
Şi la Costea că striga,
Paloşul că mi-l scotea
Şi-i da capul cît colea :
Umbla cap bolborosind,

Trupul mătănii făcînd.
Capul, frate, că-l lua
Pe farfurie-l punea,
La cocoane că-l ducea,
Cucoanele că plîngea,
Unde pe aga-l vedea.
Să vezi, aga Bălăceanu
Avea arcul
cît martacul,
Cîteodată-l fluştiurea,
Cîte-o mie pologea.
Dar, vezi, Bucur ce-mi făcea ?
Şi pe Costin că-l chema,
Frumos, frate, că-l tăia,
P-amîndoi că-i îngropa
La Biserica Domnească,
Lăutari să-i pomenească.

FAMILIALE

67

Iencea Săbiencea

Foaie verde-a bobului,
Prin tîrgul Ogrigului.
Şi p-al Ogriguţului,
Plimbă-mi-se,
poartă-mi-se,
Săvai, Iencea Săbiencea
Cu saia sumeasă-n brîu
Cu murguleţul de frîu,
Cu tichie de frînghiu,
Se plimba ce se plimba,
La cafenea că trăgea,
Unde bea turcii cafea.
Şi pe scaun s-aşeza,
Şi-o ţigară răsucea,
Şi-o cafea că poruncea,
Către turci se lăuda :
— Frunzuliţă matostat,
Cîte fete mari în sat
Şi neveste cu bărbat
În Ţaligrad
şi-n Beligrad,

Pe papucel le-am călcat,
Pe toate le-am sărutat,
Cîte-un bogasîm le-am dat,
Numai Stanca mi-a scăpat,
Fată de creştin bogat,
Nepoţică de-mpărat.
Dară turcii că zicea :
— Aba, Ienceo,
Săbienceo,
Cin' pe Stanca o săruta,
Cinci pungi de galbeni i-om da.
Cine nu mi-o săruta,
Frumos capul i-om tăia,
De s-o duce pomila
Că s-a răpus d-un voinic
Pentr-un lucru de nimic.
Dară Iencea ce-mi făcea ?
Mare prinsoare-mi făcea
Cu turcul, cu Mustafa,
Mustafa de la Baba,
Car' le poartă leşceaua.
Din cafenea că ieşea
Şi pe Murgu-ncălica
Şi-acas', frate, că-mi pleca.
Mergea Murgul buiestrînd,
Iară Iencea suspinînd,
De la inimă oftînd.
Dară mă-sa că-i zicea :
— Aba, Ienceo, maică Ienceo,
Eu te-aştept să vii rîzînd
Şi tu vii, maică, plîngînd,
De la inimă oftînd,
Din ochi negri lăcrămînd.
Dară Iencea că zicea :
— Mamă, măiculiţa mea,
Eu, mamă, m-am împlimbat
Prin tîrg pe la Ţaligrad,
Către turci m-am lăudat :
Cîte fete mari în sat
Şi neveste cu bărbat
În Ţaligrad,
şi-n Beligrad,
Pe papucel le-am călcat,
Pe toate le-am sărutat,
Cîte-un bogasîm le-am dat,

Numai Stanca mi-a scăpat,
Fată de creştin bogat,
Nepoţică de-mpărat.
Mare prinsoare-am făcut
Cu turcul, cu Mustafa,
Cin' pe Stanc-o săruta
Cinci pungi de galbeni i-o da,
Cine nu mi-o săruta
Frumos capul i-o tăia,
De s-o duce pomila
Că s-a răpus d-un voinic,
Pentru-un lucru de nimic.
Dară mă-sa că-i zicea :
— Ienceo, nu te speria,
Că mai trăieşte mă-ta
Şi-oi să te-nveţe ceva.
'Nntr-o odaie că-l băga,
Femeieşte l-îmbrăca,
Din guriţă l-învăţa :
— Foaie verde trei lăptuci,
Tu, Ienceo, ca să te duci,
La poarta cu trei băşici
Şi din gură ca să-mi strigi :
— Stanco, surăţica mea,
Scoal' de-mi descuie uşa,
Că eu sînt surata ta,
Scoală, Stanco, nu mai sta.
Că mi-a venit puştiu beat
Şi mi-a dat goana prin sat
Şi mi-e frică de-mpuşcat.
Iară Iencea că pleca,
Foaie verde trei lăptuci,
La poarta cu trei băşici
Şi din gură că striga :
— Stanco, surăţica mea,
Scoal' de-mi descuie uşa,
Că eu sînt surata ta,
Scoală, Stanco, nu mai sta.
Că mi-a venit puştiu beat,
Şi mi-a dat goana prin sat,
Şi mi-e frică de-mpuşcat.
Dară Stanca că zicea :
— Fuci, surată, d-acolea
Că nu eşti surata mea,
Că nu-ţi înţeleg gura.

Nu ţi-e glasul femeiesc
Şi ţi-e glasul haiducesc,
Mi-e să nu mă prăpădesc.
Dară Iencea că zicea :
— De nu-mi înţelegi gura,
Bagă mîna pe fereastră,
Dă de spilce şi de ace.
Dară Stanca ce-mi făcea ?
Fereastra c-o deschidea,
De spilce, de ace da ;
Băga mîna pe fereastră,
Da de spilce şi de ace.
Atunci Stanca se-ncredea
C-are să fie surata.
Atunci uşa-i descuia,
Iencea-năuntru intra.
Dară Stanca ce-mi făcea ?
Ea la foc că-i aşternea.
Dară Iencea că nu vrea
Şi din gură că-i zicea :
— Stanco, surăţica mea,
Nu-mi aşterne acolea,
Că sînt lemnele de plop,
Sare foc şi arde tot,
Geaba de pomana ta
Car' cu mine ţi-oi făcea.
Să vezi, Stanca ce-mi făcea ?
În braţ la ea că-i aşternea.
Cînd fu pe la miez de noapte,
Stănouţa-n sudori de moarte ;
Cînd fu pe la cîntători,
Stăncuţa-mi vărsa sudori.
Dacă ziua se făcea,
Să vezi, Iencea ce-mi făcea ?
Ineluşul i-l lua,
Năvală pe uşă da,
Ineluşul de argint
Amanetul de la turci.
Dară Stanca-l cunoştea :
— O, Ienceo, că nu-i aşa,
Stăi de pune-mi o cîrpă-n cap,
Să mă tem că te-am bărbat.
Dară Iencea ce-mi făcea ?
O trăsură că-mi lua
Şi-n trăsură se suia,

Şi cu Stanca-alăturea,
Prin Ţaligrad se plimba.
Cînd turcii că mi-l vedea
Unul pe altul se tăia,
Alţii-n Dunăre sărea,
Cinci pungi de galbeni făcea
Şi lui Iencea i le da,
C-a sărutat pe Stanca.
Mă plătii cu cîntecul,
Ca cal bun cu umbletul
Şi ca lupul cu crîngul,
Pînă puşca mi-l soseşte,
El dă pielea şi plăteşte.

68

Milea

Foaie verde matostat,
La cel păr mare, rotat,
Cu creştetul nărîmzat,
E un pat mare-ncheiat
Cu scîndurile de brad,
Cu picioarele de fag,
Şade Milea răsturnat.
Ţipă Milea dintre lunci,
Dintre lunci,
din văi adînci.
El ţipa,
se văicărea.
De trei zile şi trei nopţi,
Ţipa şi se văicărea.
Cin' pe Milea l-auzea ?
Dar mă-sa că-l auzea,
Dosu la Milea că da
Şi din gură l-întreba :
— Aba, maică, Mileo dumneata,
De ce plîngi, te văicăreşti
De trei zile şi trei nopţi ?
— Maică, mă vezi că nu poci !
— Or din chelciug c-ai fîrşit,
Or porcii că i-ai pierdut,
Sau haine c-ai ponosit,
Ori vremea că ţi-a venit,
Maică, de căsătorit ?

— Mamă, măiculiţa mea,
Mai nimica n-am pierdut.
Asară, de la o vreme,
În pat eu m-am răsturnat
La cel păr mare, rotat,
Crivăţul c-a adiat,
Frunzele le-a scuturat
Şi din frunze s-a iscat
Un şarpe balaur
Cu capul ca de taur,
Cu trei coade de aur.
Cînd se-ntinde,
 mă cuprinde,
Se zgîrceşte,
 mă topeşte.
Dacă eşti tu mama mea,
Văluie mîna-n basma
Bag-o-n sîn
 pe sub zăbun,
Scoate-mi şarpele din sîn.
D-ale, mă-sa răspundea :
— Ce-ai spus, maică, Mileo dumneata,
Să-nvălui mîna-n basma ?
Decît, maică, fără mînă,
Mai bine eu fără tine,
Că cît oi trăi pe lume,
Mulţi voinici fac, vezi, ca tine.
Să vezi, mă-sa că-mi pleca,
Iar Milea se văicărea.
Vreo trei zile şi trei nopţi
Plîngea şi se văicărea.
Ta-su, frate, l-auzea
Şi la el dosu că da.
— De ce plîngi, taică, Mileo dumneata,
Ce plîngi şi te văicăreşti ?
— Taică, mă vezi că nu pociu !
— Or din chelciug c-ai fîrşit,
Or porcii că i-ai pierdut,
Sau haine c-ai ponosit,
Ori vremea că ţi-a venit,
Taică, de căsătorit ?
— Nici de chelciug n-am fîrşit,
Nici porcii nu i-am pierdut,
Nici haine n-am ponosit,

Nici vremea nu mi-a venit,
Taică, de căsătorit.
Da eu asară pe-nsărat,
Eu în pat m-am răsturnat
La cel păr mare, rotat,
Crivățul mi-a adiat,
Frunzele le-a scuturat
Și din frunze s-a iscat
D-un șarpe, vezi, balaur
Cu capul ca de taur,
Cu trei coade de aur.
Cînd se-ntinde,
mă cuprinde ;
Se zgîrcește,
mă topește.
Dacă ești tu tatăl meu,
Văluie mîna-n bazma,
Bag-o-n sîn
pe sub zăbun,
Scoate-mi șarpele din sîn.
Dară ta-su răspundea :
— Decît, taică, fără mînă,
Mai bine eu fără tine,
Că cît oi trăi pe lume,
Mulți voinici, vezi, fac ca tine.
Ta-su drumu că-și lua.
Iar Milea se văicărea
Tot trei zile și trei nopți.
Ibomnica l-auzea,
Dosu la Milea că da
Și din gură-l întreba :
— D-aba, Mileo, dragă Mileo,
De ce plîngi, te văicărești,
De trei zile și trei nopți,
Ori din chelciug c-ai fîrșit,
Ori haine c-ai ponosit,
Sau porcii că i-ai pierdut,
Sau vremea că ți-a venit,
Frate, de căsătorit ?
— Ba, neică, nu mi-a venit
Vremea de căsătorit,
Da eu asară m-am culcat
La cel păr mare, rotat,
Crivățul c-a adiat,
Frunzele le-a scuturat

Şi din frunze s-a iscat
D-un şarpe, vezi, balaur,
Cu capul ca de taur
Şi cu trei coade de aur.
Cînd se-ntinde
    mă cuprinde ;
Se zgîrceşte,
    mă topeşte.
Dacă vrei matale-aşa,
Văluie mîna-n basma,
Bag-o-n sîn
    pe sub zăbun,
Scoate-mi şarpele din sîn,
Că se-ntinde,
    mă cuprinde ;
Se zgîrceşte,
    mă topeşte.
Cine mîna-n sîn o băga,
Mîna din cot i-o cădea,
Da ea, frate, ce-mi făcea ?
Nici mîna n-o-nvăluia,
La el că se repezea
Şi-n braţe că mi-l lua,
Mîna liberă băga,
Aur d-azvîrlita da.
Ala şarpe nu era,
Numai aur că găsea.
D-azvîrlita, frate,-l da.
Dar Milea ce mi-şi făcea ?
Pe ea că mi-o săruta,
De soţie mi-o lua
Şi-acasă că mi-şi pleca,
Frumoasă nuntă-mi făcea,
De-mi pomenea, vezi, lumea.

69

Cîntec pescăresc

Foaie verde şi iar verde,
Sub poale de codru verde
Mititel focşor se vede,
Mititel şi potolit.

Da nu mi-e foc potolit,
Şi-i de voinici ocolit:
O ceată de coticeri,
Una de undiceri
Şi alta de nevodari,
Tot feciori de boieri mari.
Dar vorba [1] de ce le-era ?
De ostreţe,
de coteţe,
De privale curgătoare, [2]
C-acolo-i crapul mai mare.
Dar vătaf de nevodari,
Săvai, Zvîrlă
de pe gîrlă,
Cu şalvari de rogojină,
Cu căciula de brădiş,
Cu brîul de mogodici,
Cu călţuni de coji de rac.
Potcoviţi cu dinţi de crap,
Că se plimbă prin ostreţe,
Prin ostreţe, prin coteţe,
Ca zapciul prin judeţe.
Şi judecă ştiucile
Ca zapcii slugile,
Şi judecă ghibanii
Ca Băleanu ţiganii.
Dar vătaf de nevodari,
Că el mi-are un fecior
Şi umblă să mi-l însoare.
Da fata de unde-o ia ?
Tot din vad din Stelnica,
Fata lui chir Marincea,
Cu cercei
de ghiocei,
Cu salbă de nouă lei.
Bună masă că-ntindea,
Bună nuntă că-mi făcea.
Şi pe masă ce punea ?
Un codru de mămăligă
Şi-o căpăţînă de ştiucă
Şi ciorbă de roşioară,
Că e dulce la mîncare.
Veniră vremea la dar,
Nunu-ăl mare dăruia.

Dăruia, ce-mi dăruia ?
Minciogu-n mînă-i punea.
Dar măsași ce-mi dăruia ?
Cîte doi p-o undicioară,
Cîte trei p-un cîrligel.
Socru-ăl mare dăruia :
Un cinuleț zugrăvit
Și pe fund mi-este pîrlit,
Tot tărîndu-l peste grind,
Peste grind pe la privale,
Peste apa curgătoare,
Unde e crapul mai mare.
Doi ghibani opăcinari
Și-o plătică jugănită,
Că ține cîrma de frică.

Gligore Savu, țăran, 56 ani, c. Vlădeni, în 1933, mi-a spus acest cîntec cu următoarele schimbări : 1. *Sfatul,* 2. adaugă versul : *c-a venit zăporul mare,* iar la adresa vătafului adaugă versurile :

Unde-i moare d-un baboi,
Parcă-i moare patru boi ;
Unde-i moare-o roșioară,
Parcă-i moare-o surioară ;
Unde-i moare d-un biborț,
Parcă-i mor copiii toți.

70

Ghiță Cătănuță

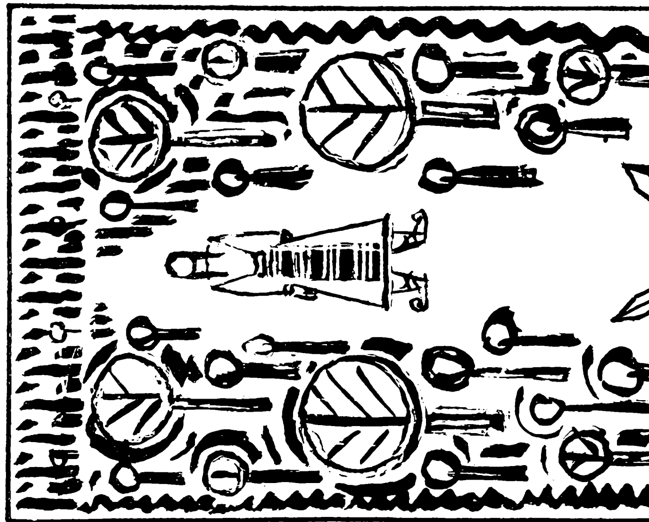
Foaie verde-a bobului,
Pe culmița dealului,
Dealului, Ardealului.
Foaie verde pelinița,
Pe cel deal, pe cea culmiță,
Plimbă-mi-să, poartă-mi-să,
Săvai, Ghiță Cătănuță,
Fecioraș de Iabrămiță,
Cu trei flori la chivăluță,
Cu-a lui dalbă de mîndruță,
Cu doisprece călușei,
Vineți, neică, porumbei,
Săxănați de gălbinei,
Plimbă mîndra printre ei,

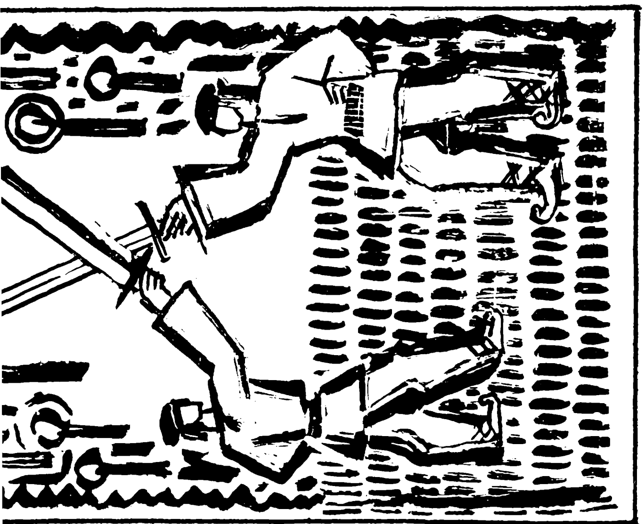
Cu tacîm de lăutari,
Cu parale-n buzunari.
D-ale, Ghiţă ce-mi făcea ?
El p-un munte se suia,
Frumoasă masă-ntindea,
De mînca zapcii la ea.
Lăutarii că cînta
Şi lui Ghiţă nu-i plăcea,
La a lui mîndră că striga :
— Alelei, mîndruţa mea !
Frunză verde matostat,
De cînd, mîndro, te-am luat
Nici un cîntec n-ai cîntat.
Ia, să-mi faci d-un cîntecel,
Fie cît de mititel,
Numai două vorbe-n el,
Să-mi ascult cu drag la el.
Dară mîndra că-i zicea :
— Alei, Ghiţă Cătănuţă,
Fecioraş de Iabrămiţă,
Cu trei flori la chivăluţă,
Cînd oi sta de ţi-oi cînta,
Livezi verzi s-or încurca,
Ape reci s-or turbura,
Maluri mari că s-or surpa,
Glasul meu s-o ridica
Tocmai sus la Bedriga,
Pe un' se ţine Gruia,
Să vezi Gruia, Bazagruia,
Şi cu Pană Roşioară,
Voinicel dintr-altă ţară,
Mi-i arambaşa de voinici
Peste patruzeci şi cinci,
Cincizeci, neică, făr' de cinci.
Ghiţă, la tine-or veni
Şi pe tine te-or tăia
Şi pe mine m-or lua,
De s-o duce pomina
Că i-am fost ibomnicea
De cînd eram mititea,
Din braţ de la maică-mea ;
Şi mi-a fost ibomnicel
De cînd era mititel,
Din braţ, de la legănel.
Dară Ghiţă că-i zicea :

— Cîntă-ţi, mîndro, cîntecul,
Că mi-e drag ca sufletul,
Că aste mîini albe, curmate,
De la deşte pîn' la coate
Sînt cu sîrmă-nfăşurate
Şi n-au cu cine se bate
De străinătate.
'Cepea mîndra de-a cînta,
Livezi verzi că se-ncurca,
Ape reci se turbura,
Maluri mari că se surpa.
Glasul ei se ridica
Tocmai sus la Bedriga,
Pe un' se ţine Gruia,
Să vezi Gruia, Bazagruia,
Şi cu Pană Roşioară,
Voinicel dintr-altă ţară,
Mi-i arambaşa de voinici,
Peste patruzeci şi cinci,
Cincizeci, neică, fără cinci.
Cînd Gruia că-mi auzea,
Aşa din gură zicea :
— Raita basa m-alerga,
Ia-auzi, mîndruliţa mea,
Cari mi-a fost ibomnicea
De cînd era mititea,
Din braţ de la maică-sa
Şi i-am fost ibomnicel
De cînd eram mititel,
Din braţ, de la legănel.
După mîndra că pleca
Şi la Ghiţă se ducea
Şi din gură că-i zicea :
— Alei, Ghiţă Cătănuţă,
Fecioraş de Iabrămiţă,
Cu trei flori la chivăluţă,
Cine naiba te-a-nvăţat
De-ai pus mîndra de-a cîntat ?
Să vezi, mîndruliţa ta
A fost ibomnica mea,
De cînd a fost mititea,
Din braţ de la maică-sa.
Acu să-mi dai mîndra ta
Ca să nu-ţi răpui viaţa.
Dară Ghiţă că zicea :

— Ale, Gruio dumneata,
Cum să-ţi dau eu pe mîndra ?
Aia nu mi-a dat-o soacră-mea
Să fac căsuţă cu ea
Şi eu ca toată lumea ?
— Bine, măi Ghiţă, atunci să-mi dai paloşul tău !
— Bine, mă Gruio, cum să-ţi dau paloşul meu ?
Ăla nu mi l-a dat socru-meu
Să apere capul meu,
Capul meu şi-al mîndrei mele ?
— Bine, mă Ghiţă, atunci să-mi dai pe Murgul tău !
— Cum să-ţi dau pe Murgul meu ? !
Nu mi l-a dat cumnatul meu
Să poarte trupşorul meu,
Trupul meu şi-al mîndrei mele,
Să mă port eu cu plăcere ?
Atunci Gruia că-i zicea :
— Alei, Ghiţă Cătănuţă,
Fecioraş de Iabrămiţă,
Nu-mi dai nici pe mîndra ta,
Nici paloşul tău,
Nici pe Murgul tău,
La ce vrei să ne luptăm :
La luptă să ne luăm,
Sau în săbii să ne tăiem ?
Atunci Ghiţă că-i zicea :
— Alei, Gruio dumneata,
În săbii să nu ne tăiem,
La luptă să ne luptăm,
Luptă dreaptă şi-nţeleaptă,
De la Dumnezeu lăsată,
Că şi nouă ne este dată ;
Să lăpădăm sabia drăcească,
Luăm lupta romînească.
Săbii la pămînt trîntea
Si la luptă se lua
Zi de vară
pînă-n seară,
Făr' de pic de năduşeală.
A doua zi iar,
A treia zi iar,
Nici nu se trîntea,
Nici nu se lăsa,
Mai rău se zobea.

Cînd fu soarele la prînz,
Să vezi luptă cam cu rîs ;
Cînd fu soarele-n nimiaz,
Să vezi luptă cu necaz ;
Cînd fu soarele-n chindie,
Să vezi luptă cu mînie ;
Cînd fu soarele-n deseară,
Să vezi luptă, nene, cu omoară.
D-alei, Ghiţă ce-mi făcea ?
De şarlatan ce era,
Brîneţul că-l deznoda,
Şalvarii-n jos că-i lăsa
Şi pe mîndra c-o-ncerca,
Şi la mîndra că striga :
— Sai, mîndruţo,
sai, drăguţo,
Sai de-mi înnoadă brîneţul
Că mă trînteşte lotrul
Şi-mi pune lotrul capul !
Dară mîndra că-i zicea :
— Alei, Ghiţă Cătănuţă,
Fecioraş de Iabrămiţă,
Car' pe care v-oţi trînti,
Tot un bărbăţel mi-oţi fi.
Ea vedea pe Gruia mai gros,
Pe Ghiţă mai copilos,
Gîndea că l-o pune jos.
Iară Ghiţă mai striga :
— Sai, mîndruţo,
sai, drăguţo,
Sai de-mi 'noadă brîneţul,
Că mă trînteşte lotrul
Şi-mi pune lotrul capul !
— Păi, nu ţi-am spus, mă Ghiţă, adevărat
Car' pe care v-oţi trînti,
Tot un bărbăţel mi-oţi fi ?
Ea vedea pe Gruia mai gros,
Pe Ghiţă mai copilos,
Gîndea că l-o pune jos.
D-alei, Ghiţă ce-mi făcea ?
De şarlatan ce era,
Din picioare azvîrlea,
Şalvarii că-i lăpăda
Şi pe Gruia l-aducea,

Cu el în pămînt că da,
Pîn' la brîu că-l îngropa,
Paloş din teacă trăgea
Şi capul că-i fluşturea,
Îi da capul cît colea.
Mergea cap bolborosind,
Corpul mătănii făcînd,
Nu-ş' ce mă-sa tot zicînd
Şi tot pe Ghiţă-njurînd.
Atunci Ghiţă ce-mi făcea ?
La-a lui mîndră că striga :
— Alelei, mîndruţa mea,
Tu-mi cei moarte luminoasă,
Sau cei moarte-ntunecoasă ?
Ea cerea moarte luminoasă,
Socotea să mai trăiască,
Cu Ghiţă să facă casă.
Şi pe mîndra c-o lua
'Ntr-o cîrcimă că intra,
Şi-i da vinişor de bea,
Şi din gură că-i zicea :
— Ia, mîndruţo, vin de bea,
De la mînuşiţa mea ;
Ori oi bea,
ori n-oi mai bea,
C-asta ţi-e grijania.
Şi pe mîndra c-o lua,
Din cîrciumă că ieşea
Şi din gură că-i zicea :
— Mai saltă-ţi bărbiile,
Să-ţi mai văz sprîncenile,
Gîtul cu mărgelile,
Că mi-a uscat zilele.
Din cîrciumă că ieşea,
P-aci prin tîrg cu ea da,
O rogojină cumpăra,
Catran de trei lei lua,
Pe mîndra o-nfăşura,
Foc de la poale că-i da.
Arde mîndra, se scredeşte,
Ghiţă bea, se-nveseleşte
Şi de mîndra nu gîndeşte.
La ea că se repezea,
Odor de la ea lua.

Dar ce odor că lua ?
Cosițele că-i tăia
Și-n buzunar le băga ;
Țîța dreaptă că-i tăia
Și-n desagi mi-o arunca
Și pe cal că mi-o punea,
La soacră-sa se ducea.
Soacră-sa cînd îl vedea,
Să vezi, pe Ghiță-l certa :
— Alei, Ghiță Cătănuță,
Fecioraș de iabrămiță,
Bine, mă, tu pe fie-mea cînd ai luat-o.
Cu mine că te-ai legat
Să mi-o aduci iarna de nouă ori
Că sînt mai multe sărbători
Și puține lucrători,
Și vara, vezi, de trei ori,
Că sînt mai multe lucrători
Și puține sărbători.
Atunci Ghiță că zicea :
— Alelei, socrița mea !
Frunzuliță mărgărit,
Astă-vară ce-a trecut,
Nouă livezi am cosit,
Nouă clăi am copițit,
La toate vîrf le-am făcut
Și la una nu mi-a ajuns să-i fac vîrf.
Capul mîndrei am tăiat,
Vîrf la claie de mi-am fapt.
Dacă nu crezi cuvîntul,
Poftim, frate, odorul.
Mîna-n buzunar băga,
Cosițele le scotea
Și-n poală i le-arunca.
Și-n desagi el căuta,
Țîțișoara o scotea
Și din gură că zicea :
— Poftim, frate, țîță grasă
De la fie-ta cea frumoasă,
De bagă și tu cu varză,
Dacă i-a fost mintea proastă.

71

Ghiță Cătănuță

Foaie verde pelinița,
Pe cel deal, pe cea culmiță,
Pe culmița dealului,
Dealului, Ardealului,
Plimbă-mi-se,
poartă-mi-se
Săvai, Ghiță Cătănuță,
Cu a lui dalba-i mîndruță,
Cu doisprece căluşei,
Sălsănaşi de gălbenei.
Plimba mîndra printre ei.
O împlimba cît o împlimba,
Da să vezi unde trăgea ?
La cel cioplan dărămat,
De scumpe arme-ncărcat
Și de crăci mi-e pologat.
D-ale, Ghiță ce făcea ?
Frumoasă masă-ntindea,
Lăutarii că-i cînta,
Cu mîndra de gît şedea.
El, frate, se chefuia,
Frumos mîndrii că-i spunea :
— Alelei, mîndruța mea,
De cînd, mîndro, te-am luat,
Nici un cîntec n-ai cîntat.
Ia, să-mi cînți d-un cîntecel,
Fie cît de scurticel,
Să mi-ascult cu drag la el.
D-ale, mîndra că-i spunea :
— De ce zici tu, Ghiță, aşa ?
Eu, frate, cînd oi cînta,
Munți cu brazi s-or dărîma,
Podurile s-or surpa,
De nu mai trec carele,
Cealea cu podvarele ;
Și pe noi ne-ar auzi,
Să vezi, Gruia, Bazagruia,
Și cu Pană Roşioară,
Și cu Petrea Spînului
Din satul Tecuciului,
Temeiul războiului.

Şi pe mine m-o auzi,
Şi la noi că mi-o veni,
Şi pe tine te-o tăia,
Şi pe mine m-or lua,
Că i-am fost ibomnicea
Din braţ de la maică-mea !
D-ale, Ghiţă ce-mi făcea ?
Cu pumnii-n masă bătea,
El, frate, că s-enerva
Şi la mîndra că striga :
— Cîntă-ţi, mîndră, cîntecul
Că mi-e drag ca sufletul ;
Nu ţi-oi cînta cîntecul,
Urîtă ca pămîntul !
'Ncepea mîndra d-a cînta,
De mi-amortiza lumea :
Munţi cu brazi se dărîma,
Poduri mari că se surpa
De nu mai trec carele,
Cealea cu podvarele,
Şi-ncurca livezile,
Şi turbura apele.
Cînd glasul că-l glăsuia,
Gruia lîngă el mi-era.
Dar Ghiţă cînd mi-l vedea :
— Ce vrei, Gruio dumneata ?
Şi Gruia că-i răspundea :
— De ce ţi-ai pus mîndra ta,
Mi-a-ncurcat livezile,
Mi-a turburat apele.
D-ale, Ghiţă l-întreba :
— Ori în săbii ne tăiem,
Ori în luptă ne luptăm ?
— Ai la luptă dreaptă
şi-nţeleaptă,
Nu-i ca sabia spurcată !
Ei la luptă se lua,
Se lupta cît se lupta,
Dete soarele-n diseară,
Să vezi luptă cu omoară ;
Veni soarele-n chindie,
Să vezi luptă cu mînie !
D-ale, Ghiţă ce-mi făcea ?

Şalvarii jos că lăsa,
În alţii strimţi că rămînea
Şi la mîndra că striga :
— Alelei, mîndruţa mea,
Mînca-ţi-ar neica gura,
Sara şi dimineaţa,
Peste zi-ntotdeauna,
C-aşa-mi cere inima,
Vin, ridică curaua,
Că mă răpune Gruia.
Dar femeia ce credea ?
Vedea pe Ghiţă copilos
Şi pe Gruia voinicos,
Credea c-o să-l puie jos.
Şi mîndruţa răspundea :
— Care pe care-o trînti,
Ăla bărbăţel mi-o fi ;
Care pe care-o tăia,
Ăla bărbat l-oi lua !
D-ale, Ghiţă c-auzea,
Mîna stîngă-o-nfurişa,
El de fapt stîngaci mi-era,
Şi-n curea că se strîngea,
Cu Gruia-n pămînt că da,
Jumătate că-l băga ;
Al doilea că-l trîntea,
Pîn' la subţiori mi-l băga,
Paloşul că mi-l lua,
Paloşul că-l repezea,
Îi da capul cît colea,
Şi la mîndruţa mergea :
— Alelei, mîndruţa mea,
Mînca-ţi-ar neica gura,
Că mi-ai fost soţia mea.
Toată vara mi-am cosit,
Nouă clăi că mi-am făcut,
La una n-a ajuns vîrful.
Am să fac vîrful şi eu,
Vezi, mîndro, cu capul tău.
D-ale, mîndra că striga :
— Iartă-mi, Ghiţă, greşala,
Că n-oi mai face alta !
— Bată-te legea, căţea,
Ce să-ţi iert eu greşala !

Şi de mînă că o lua,
Şi la claie o ducea,
Sus pe claie o urca,
Şi paloşul că-l scotea,
Şi pe mischiu că-l trăgea
Şi pe mîndra c-o-ntreba :
— Să vezi, tu, mîndruţa mea,
Ce fel de moarte pofteşti :
Pofteşti moarte-ntunecoasă,
Sau vrei moarte luminoasă ?
Poftea moarte luminoasă,
Credea c-o să mai trăiască !
D-ale, Ghiţă ce-mi făcea ?
Paloşul şi-l repezea
Şi capul i-l fluştiurea,
Îi da capul cît colea,
Umbla cap bolborosind,
Trupul mătănii făcînd,
Nu ştiu ce mă-sa zicînd.
Şi din gură că-i spunea :
— Zaci aci, burduf de cîine,
Dacă n-ai ţinut cu mine !
Coada dreaptă i-o tăia,
La restu focu că da.
Ardea mîndra cît ardea,
Ghiţă bea, se-nveselea.
El pe cal încălica,
La soacrî-sa că pleca
Soacrî-sa că mi-l vedea,
Găinile că chema :
— Piri, piri, cocoşel,
Că-mi vine d-un ginerel.
Da el, frate, c-ajungea,
Cu bună ziua că-i da
Şi soacrî-sa-i mulţumea,
Şi iar Ghiţă că vorbea :
— Ia, să caţi tu soacră-mea,
Ia, să caţi tu varză acră,
Să băgăm cu carne grasă,
D-aici de la voi din casă.
Dar soacră-sa se gîndea :
— De ce zici tu, Ghiţă, aşa,
Tu ai tăiat pe fie-mea ! ?
— Da, eu am tăiat pe fie-ta,
Uite-i şi coada colea.

Dar soacră-sa c-auzea,
Păr galben că jumulea
Şi d-azvîrlita mi-l da
Pe loc că se prăpădea.
D-ale, Ghiţă ce-mi făcea ?
Foc la case el le da,
Ardea soacră-sa şi-ardea,
D-ale, Ghiţă ce-mi făcea ?
La drumu-ăl mare ieşea
Şi cînta cu tambura,
De răzbuna inima,
Altă soţie-şi lua.

72

Nidelea

Ş-am zis verde de madem,
Picături de untdelemn,
Nidelea din Măldăieni
Cu Ion de la Săceni
Şi Oprea din Guruieni,
Ş-am zis verde ş-o lalea,
Cîte trei schimbaşi mi-erea,
Cîte trei că se vorbea
Să ducă la Lisandra,
La Lisandra din Piatra ;
De frumoasă ce erea,
Murea lumea dîpă ea,
Nidelea se prăpădea.
Cîte floricele-n coastă,
Nu-s ca Lisandra frumoasă ;
Cîte flori pe Ialomiţă,
La Lisandra pe rochiţă.
Cîte trei că se vorbea,
Şăile pe cai punea

O variantă din comuna Seaca, satul Cioara, aproape de Turnu-Măgurele, notată în Roşiori, la 18-XI-1964, de la Dumitra Mihalache, 30 ani, colectivistă, spune că Nedelea a furat pe Lisandra de la horă ; a doua zi i-a venit ordin de chemare la manevra mare ; merge la armată şi căpitanul, căruia Lisandra îi era fină, îl învoieşte acasă. Nerăbdător, N. trece de-a dreptul prin Olt. Calul se duce singur acasă. Lisandra înţelege ce s-a întîmplat, îl caută cu năvoadele şi-l înmormîntează.

Şi la Piatra că pornea.
Acolo cînd ajungea,
Nunta în fapt că mi-erea,
Ei acolo se ducea,
Pe Lisandra mi-o vedea.
Dar Nidelea ce-mi făcea ?
La Lisandra se ducea
Şi din gură aşa-i grăia :
— Măi Lisandro dumneata,
Vrei să fii nevasta mea ?
Dar Lisandra ce-i spunea ?
— Măi Nidele dumneata,
Aşteaptă pîn' s-o-nsera,
Lumea acasă c-or pleca
Şi eu pe tine te-oi lua.
Dar Nidelea ce-mi făcea ?
Aştepta pîn' să-nsera,
Pe Lisandra mi-o lua,
Cu ea acasă pornea.
Acasă cînd ajungea,
La maică-sa că striga :
— Maică, măiculiţa mea,
Scoală de dăscuie poarta
C-am venit cu Lisandra,
Cu Lisandra din Piatra,
Mînca-i-aş limbuliţa,
Mînca-i-aş limba din gură,
Tocmai de la rădăcină.
Maică-sa cînd mi-auzea,
Iute poarta-i descuia.
Dar Lisandra ce-mi făcea ?
Mîna că i-o săruta.
Iar ea, măre,-i dăruia,
O salbă că-i dăruia
Şi la gît că i-o punea.
Lele, lele, şi-o lalea,
Trei zile nu zăbovea
Şi ordinul că-i pica,
Ordinul de concentrare,
Cine îl aude moare !
Nidelea cînd auzea,
Inima i se-ntrista,
Începea a suspina,
De armată se gătea.

Trei zile că-ntîrzia,
Iar la urmă ce-mi făcea ?
Șaua pe Murgu punea,
Ziua bună că-și lua,
La regiment că pleca.
Acolo cînd ajungea,
La-nchisoare mi-l băga
Și trei luni mi-l pedepsea.
Da Nidelea ce-mi făcea ?
La căpitan se ducea
Și din gură așa-i zicea :
— Trăiți, dom'le căpitane,
Să am puțină iertare,
Că și eu m-am însurat
Și d-aia am întîrziat.
Ordinul cînd mi-a venit,
Taman eram logodit
Cu Lisandra din Piatra,
Mînca-i-aș limbulița,
Mînca-i-aș limba din gură,
Tocmai de la rădăcină.
Căpitanul de-auzea,
La-nchisoare mi-l ținea
Pîn' pedeapsa și-o făcea.
Dar Nidelea ce-mi făcea ?
Dor de Lisandra-i venea,
Mereu la raport ieșea
Drumul acasă să-i dea ;
Nimenea nu-l asculta.
Pedeapsa și-o termina,
Drumul acasă că-i da,
Șaua pe Mugu punea
Și-nspre casă mi-o lua.
La o cîrciumă ajungea,
O vadră de vin cerea,
De-a-ncălare că mi-o bea.
Cîrciumaru ce-i spunea ?
— Măi Nideleo dumneata,
Stai aici și nu pleca,
Vine Călmățuiul mare
Și-ai să te-neci, frățioare !
— Nu mi-e frică că mă-nec,
C-am pe Murgu prea deștept.
Și Nidelea ce-mi făcea ?
De cîrciumar n-asculta,

Pinteni calului că-i da,
La Călmățui mi-ajungea
Și adevărat că mi-erea :
Apa mare că venea.
Dar Nidelea ce-mi făcea ?
Cruce cu dreapta-și făcea,
Pinteni calului că-i da
Și-n Călmățui că intra,
Apa mare că-mi venea,
Valurile mi-l lua
Și-n apă se scufunda
Calul afar' că-mi ieșea,
Înapoi că se uita,
Necheza și spumega,
Pe Nidelea nu-l vedea ;
Spre casă că mi-o lua.
Acasă de mi-ajungea,
De la poartă necheza,
Lisandra mi-l auzea :
— Maică, măiculița mea,
Mi-a venit și Nidelea.
Iute-afară că-mi ieșea,
Dar afară ce vedea ?
Numai calul necheza,
Necheza și spumega,
Dar Nidelea nu erea.
— Maică, măiculița mea,
Mi s-a-necat Nidelea !
Trei zile nu zăbovea,
Apa că se retrăgea,
Pe Nidelea mi-l găsea
Oamenii ce pescuia,
Între sălcii agățat,
Mort și de apă umflat.

73

Voinicel Oleac

Verde bob negară,
Sus la Inișoară,
Jos la Scărișoară,
Voinicel se-nsoară,
Voinicel Oleac
De blagă bogat,

De părinţi sărac,
De mamă prădat.
Dumnezeu i-a dat,
Mîndra şi-a luat,
Mîndră ca a lui
Nu-i a nimănui !
Dumnezeu i-a dat
Ca la un sărac,
Ce blagă i-a dat ?
Nouă mori în vînt,
Nouă sub pămînt,
Macină argint.
Mi-avea jgheaburi
La ferastră,
De-i curgea
Argintu-n casă ;
Nouă mori pe mare,
Macină la sare,
Nouă mori la un zăgaz,
Nouă vii la un pîrleaz,
Cu aracii obli,
Cu strugurii negri,
Cu aracii sparţi,
Cu strugurii crăpaţi ;
Cu aracii-n dungi,
Cu strugurii dulci.
Pe el că-l aflară
Cîinii de săteni
Şi de neşloveni,
La bir l-aşezară,
La raj l-încurcară.
Dar el nu plătea
Ca lumea, nerodul,
Şi plătea pe ani
Care de bani,
Şi pe lună
Punga plină,
Şi-un sac de făină
Şi-un pui de găină,
Străinul de mine !
Oleac ce-mi făcea ?
Ce blagă mi-avea,
Toată că mi-o da,
De bir nu scăpa !
Sta şi se gîndea

Şi se ciumăra,
Din gură zicea :
— Bre, să-mi vînz pe taica,
Taica mi-e bătrîn,
Dă la preţ puţin.
Ce-oi să iau pe el ?
Cinci sute de lei !
Ce-oi să fac cu ei ? !
Birul nu-l plătesc,
Nu-l cortorosăsc,
Cu fraţi nu-mi trăiesc.
Să-mi vînz pe maica,
Mi-e că mi-e păcat,
Că mi-a picotat
Şi m-a legănat,
Pe foc nu m-a dat,
Mi-e cu greu păcat !
Să-mi vînz pe Murgul,
Îmi seacă sufletul !
Mai bine să-mi vînz pe mîndra :
Galbeni ce-oi lua,
Birul să-l plătesc,
Să-l cortorăsăsc,
Cu fraţi să-mi trăiesc.
La mîndra striga :
— Mîndruliţa mea,
Scoal' de te găteşte,
Te sulimeneşte :
Bagă faţa albă
La nălbeală,
Buze moi la rumeneală,
Sprîncene negre-n cerneală,
Că avem să mergem
La tîrgul de flori,
La cei negustori,
Luăm gălbeori.
Mîndra se scula,
Frumos se gătea,
Se sulemenea :
Băga faţa albă
La nălbeală,
Buze moi la rumeneală,
Sprîncene negre-n cerneală.
Oleac ce-mi făcea ?
De mînă o lua,

La tîrg că pleca,
La tîrgul de flori,
La cei negustori
Să ia gălbeori.
În tîrg ajungea,
Trei zile striga :
Trei zile de vară,
Trei de primăvară.
Verde bob negară,
Haida lume, țară,
La robi de vînzare,
Unde s-o afla,
Şi s-o devăra
Să-mi vînz pe mîndra :
Galben ce-oi lua,
Birul să plătesc,
Să-l cortorăsăsc,
Cu frați să-mi trăiesc ;
Că eu mi-am avut
Nouă mori în vînt,
Nouă sub pămînt,
Macină argint.
Mi-avea jghiaburi
La fereastră,
De-i curgea
Argintu-n casă ;
Nouă mori pe mare
Macină la sare,
Nouă mori la un zăgaz,
Nouă vii la un pîrleaz
Cu aracii obli,
Cu strugurii negri,
Cu aracii sparți,
Cu strugurii crăpați ;
Cu aracii-n dungi,
Cu strugurii dulci.
P-alea că le-am dat,
De bir n-am scăpat.
Nimenea nu s-alegea
Să-mi cumpere pe mîndra.
Dar cam la spartul tîrgului,
La ușa oborului,
La cel cap mi-e d-un dughian,
Şade turcu Bărzăghian,
Cu mîna că-i face,

Cu ochiul că-l trage :
— Vino, Olece,-ncoace,
Mie mîndra-mi place.
Galbeni ce ţi-oi da,
Birul să-l plăteşti,
Să-l cortoroseşti,
Cu fraţi să-mi trăieşti.
Turcul ce-mi făcea ?
De mînă-i lua,
Acas' că-i ducea,
În casă-i băga,
Desagi cu galbeni le umplea.
Oleac ce-mi făcea ?
Pe cal că-i punea,
Acas' că pleca.
Turcul ce-mi făcea ?
Cu mîndra rămînea,
Frumos c-o săruta,
Frumos c-o frămînta.
Mîndra că-i zicea :
— Turculeţule,
Ibriorule,
Frumuşelule,
Gengăşelule,
Stai să ne-ntrebăm
Din ce neam sîntem,
Că prea semănăm.
Eu sînt fata popii Oprii
Din Ţara Moldovii,
Oleac m-a luat,
Ţie că m-a dat.
— Păi şi eu sînt băiat al popii Oprii
Din Ţara Moldovii,
Turcii m-a robit
De cînd am fost mic,
Galbeni de mi-am fapt,
De te-am cumpărat,
Nimic nu ţi-am fapt,
Dor te-am sărutat,
Mi-e cu greu păcat !
Fraţi că se găsea !
Turcul ce-mi făcea ?
În grajd că intra,
Pe Murgu-l scotea,
Pe el încăleca,

După Oleac se lua,
Din gură striga :
— Olece, Olece,
Olece, sfîrtece,
Al meu bun cumnate,
Mîndrulița ta,
Surioara mea,
Vino de ți-o ia.
Galbeni ce ți-am dat,
Eu te-am înzestrat
Ca pe-un bun cumnat.
Oleac auzea,
Mai rău că-mi fugea.
Turcul ce-mi făcea ?
El se necăjea,
Drumu lui Murgu că-i da,
Pe Oleac de spate l-apuca,
Acas' că-l ducea,
Pe mîndra i-o da.
Oleac ce-mi făcea ?
Pe mîndra o lua,
Acas' că pleca,
Birul de-l plătea,
De-l cortorosea,
Cu frați de-mi trăia.

74

Oleacul bogat

Foaie de secară,
Sus la Inindioară,
Jos la Scărișoară,
Voinicel se-nsoară,
Voinicel Oleac,
De blagă bogat,
De părinți sărac,
De tată prădat,
De mamă sărac,
El mi s-a-nsurat,
Mîndră și-a luat.
Mîndră ca a lui
Nu-i a nimănui ;
Mîndră ca a sa
N-are niminea.

Zestre ce mi-a luat ?
Nouă mori în vînt,
Macină argint,
Piscoaia-n fereastră,
Cură argintu-n casă.
Nouă mori într-un zăgaz,
Nouă vii într-un pîrleaz
Cu aracii-n dungi,
Cu strugurii dulci ;
Cu aracii sparţi,
Cu strugurii laţi.
Hoţii de săteni
Şi de nadoleni,
Ei mi se strîngea
Şi se sfătuia,
La bir l-aşeza.
Nu-l punea ca p-un sărac,
Şi-l punea ca p-un bogat :
Tot pe an
          un car de bani,
Şi pe lună
          o pungă plină,
Ş-un sac de făină,
Ş-un pui de găină.
Banii ce-am avut
I-am cortorosit,
Bir tot n-am plătit.
Birul să-l plătesc,
Să-l cortorosăsc,
Cu fraţi să trăiesc,
Ce-aş putea eu vinde ?
D-aş vinde pe taică-meu,
Taică meu e om bătrîn,
E bătrîn şi de demult,
N-o să-l poci scoate la tîrg.
Pe el ce-o să iau ?
Vreo cincizeci de lei.
Ce-o să fac cu ei ?
D-aş vinde pe maică-mea,
Maica m-a făcut,
Ţîţa că i-am supt.
Maică-mea d-o sta
Şi m-o blestema
Două-n tei n-oi mai lega.

Blestemul de tată,
Ca stană de piatră ;
Blestemul de mumă,
Ca rana de ciumă.
Da să-mi vînz mîndra,
Că mîndră ca a mea
N-are niminea.
— Nică, mîndra mea,
Vin te primeneşte,
Te găităneşte,
Că eu oi să te scoţ
Peste munţişori
La tîrgul de flori,
Că sînt dughenele
De şed turci-n ele.
Nică, mîndra mea,
Intră-ntr-o chilie
Şi-ţi ia ie
dintr-o mie
Şi rochiţă de cunie
Şi cicic din Ţarigrad
De la cel ovrei bogat,
Cotul cinci galbeni luat,
Cam cu japca l-am luat.
Şi mai intră-ntr-o cămară,
Bagă faţa la nălbeală,
Sprincene la cătăneală,
Buze moi la rumeneală.
Mîndra că-mi intra
Şi mi se gătea,
Şi se-mpodobea,
Se găitănea,
Afară-mi ieşea,
Cu ea că-mi pleca
Peste munţişori,
La tîrgul de flori ;
La jupînul Ene,
Că e dughenele,
De şed turci-n ele.
Pristav că punea,
Tobile bătea,
Trei zile striga,
Trei zile de vară,
Trei de primăvară.
La cel cap de tîrg,

Este-un dughenel,
Șade-un turc în el,
Mic și gengășel,
Ciupițăl
de vărsățel.
Pe Oleac îl vede,
Cu mîna că-i face,
Cu ochiu că-l trage.
— Vin, Oleac, încoace,
Mîndra ta că-mi place !
Oleac ce-mi făcea ?
Pe mîndra și-o lua,
La turc o ducea.
Turcul ce zicea :
— Măi Olece, dumneata,
Ia, așterne tu ceva,
C-o să-ți plătesc pe mîndra.
Oleac ce-mi făcea ?
Ipîngeaua așternea,
Pe mîndra jos o punea.
Turcul ce făcea ?
În casă că intra,
Gălbeori lua,
Pe mîndra jos o punea,
Cu gălbeori c-o scovîrșea ;
De trei ori c-o scovîrșea,
Pîn' pe mîndra c-o plătea.
Oleac ce făcea ?
Gălbeori strîngea,
În traistă că-i băga,
Acasă pleca,
Birul să-l plătească,
Să-l cortorosească.
Turcul ce-mi făcea ?
Pe mîndra mi-o lua,
În casă mi-o băga
Și mi-o săruta
Și mi-o frămînta.
Mîndra ce făcea ?
Din ochi lăcrăma,
Din gură-i zicea :
— Turculețule,
Mititelule,
Ibriorule,
Gengășelule,

Noi, frate, ne-am luat,
Nu ne-am întrebat,
Car' de un' sîntem,
Din ce sat sîntem,
Că prea semănăm.
Turcul că-i zicea :
— Eu, mîndro, că sînt
Din Țara Moldovei,
Fecior popii Oprii.
O sor' am avut,
Turcii mi-a robit-o ;
De cînd a fost mică,
Nici n-am mai văzut-o.
Mîndra c-auzea,
Din ochi lăcrăma,
Din gură-i spunea :
— Eu, turcule, sînt
Din Țara Moldovei,
Fata popii Oprii.
Și-un frate am avut,
Turcii l-au robit
De cînd a fost mic ;
Nu l-am mai văzut.
Turcul c-auzea,
Afară ieșea,
La Oleac striga :
— Vin', Olece,-ncoa,
Că mîndruța ta,
Surioara mea.
Galbeni ce ți-am dat,
Eu te-am înzestrat
Ca p-un bun cumnat.
Oleac auzea,
Din ochi lăcrăma,
Înapoi venea,
Din gură striga :
— Vin', mîndruțo,-ncoa,
Că tu ești a mea !

75

Moșneagul

Iară cel moșneag bătrîn,
Cu barba pînă la brîu,

Cînd fuse la tinereţe,
Nici un fiu n-a dobîndit.
Cînd fuse la bătrîneţe,
D-un fiu mic c-a dobîndit,
Cînd cade copil urît.
De şapte ani că mi-l făcea,
La bun dascăl că mi-l da,
Bună carte-l învăţa.
Şi iar, mări, că-mi venea,
Anii de căsătorit că-l ajungea
Şi ei, mări, că-l logodea.
Sîmbătă, bradu-i făcea,
Duminică se cununa,
Luni uncropu că-i juca.
Şi iar, mări, că-mi venea
Firman de la-mpărăţie
Şi mi-l luară-n cătănie,
Nouă ani şi jumătate.
Şi el, mări, ce zicea ?
— Rămîi, taică, sănătos,
Că nu ţi-am fost de folos,
Şi tu, dalbă de mireasă,
Rămîi, dragă, sănătoasă,
Ca o garoafă frumoasă.
Şi-aşteptaţi nouă ani şi jumătate ;
Cînd o povîrni pe zece,
Să ştiţi, mări, c-am pierit.
Logoditori de ţi-o veni,
Mări, tu să te măriţi,
Pe mine să nu mai m-aştepţi.
Şi iar, mări, s-a logodit.
Iară cel moşneag bătrîn
Cu barba pînă la brîu,
Cînd a văzut că are nunta,
El, mări, ce-mi făcea ?
Lua sapa la spinare,
Tîrnăcopu-n supţioară,
La vie că se ducea,
Viţa din rădăcini mi-o scotea,
Peste gard mi-o arunca.
Nu'ş' cum ochi-şi-arunca
Şi pe drum, mări, zărea,
D-un voinic, mări, venea.
Voinic negru de gînduri,

Calul negru de drumuri.
— Bună ziua, măi moşneag bătrîn,
De ce scoţi viţa din rădăcină
Şi-o arunci peste grădină ?
— De ciuda noră-mi
Şi de necazul lui fi-meu,
Că el s-a dus în cătănie
Nouă ani şi jumătate,
Şi-acum nor' mea s-a măritat,
Chiar astăzi are nuntă.

— Măi moşneag bătrîn, nu mergi să-mi arăţi casa cu nuntă ? Şi a plecat moşul cu el şi i-a arătat casa cu nunta.

Cînd acolo că-mi sosea,
În coada mesei se punea.
Tocmai era la dăruială :
Alţii dăruiau moşii,
Alţii dăruiau la vii
Şi el, mări, ce-mi făcea ?
Inel din deget scotea,
În pahar miresei că i-l punea.
Iar mireasa ce-mi făcea ?
Vinul din pahar că-l bea,
Inelul de buze-i da.
Şi ea puţină carte ştia,
La inel că se uita
Şi ea, mări, că-l cunoştea.
Din guriţă ce zicea ?
— Beţi, mîncaţi şi ospătaţi
Şi de drum să vă cătaţi,
Căci voinicul mi-a venit.

76

Dumitraşcu Cazacu

Foaie verde flori domneşti,
Din oraş, din Bucureşti,
L-ale case mari domneşti,
Care se văd în Bucureşti,
În curte, vere, în curte, dragă,
În curte la domn Dumitraşcu,
Dumitraşcu Cazacu,
Frumoasă masă mi-i-ntinsă,
De mulţi boieri mi-e cuprinsă.

Dar la masă cine-mi șade ?
Vreo șaisprece priotese,
Patruzeci de diaconese,
Toate sînt căimăcănese.
Dar în capul mesiei
Șade-m', vere, șade-m', dragă,
Șade doamna Ileana.
Nici nu bea, nici nu mănîncă,
Numai cu ochii se uită.
Și naintea ei era :
O tipsie
cu iagnie
Două-trei gutui,
Trei-patru lămîi,
Cinci-șase năramze
Dulci și mîngîioase,
Domnul să ne crează.
Dar pe ea cine-o vedea ?
Domn Dumitrașcu c-o vedea
Și din gură că-i zicea :
— Doamnă Ileano dumneata,
De ce nu bei, nu mănînci,
Numai cu ochii te uiți ?
Or bucatele nu-ți plac,
Sau de noi nu-ți este drag ?
Văd naintea ta că este
O tipsie
cu iagnie,
Două-trei gutui,
Trei-patru lămîi,
Cinci-șase năramze
Dulci și mîngîioase,
Domnul să ne crează.
Doamna Ileana că-i zicea :
— Doamne Dumitrașcule dumneata,
Ba bucatele că-mi plac,
Și de voi că-mi este drag,
Da eu asară m-am culcat,
Și bolnăvioară m-am sculat,
Și d-un vis că mi-am visat.
'Ce : — ce-ai visat ?
— Să te duci în vînătoare
După păsări gălbeoare
Că sînt dulce la mîncare
Și ușoare la purtare,

Ca să mă scol după boală.
Pleca domnu-n vînătoare,
Sărea domnița-n picioare ;
Venea domn din vînătoare,
Cădea domnița la boală.
Domn Dumitrașcu că-i zicea :
— Doamnă Ileano dumneata,
Ia, să-mi dai tu chieriu
Să-mi descui vistieriu !
Doamna Ileana că-i zicea :
— Doamne Dumitrașcule dumneata,
Ia, nu mai mă sudui,
Că, cît sînt de suduită,
Atît sînt de pedepsită.
Nu știi că ai copilașii făr' de minte
Și chieriu mi-au luat,
Nu știu în puț l-au aruncat,
Sau în leșteu l-a-necat !
Domnu Dumitrașcu că-i zicea :
— Doamnă Ileano dumneata,
Tu ai pierdut chieriu,
Da eu mai țiu buzduganu.
Buzduganu că-l scotea
Și-n spre ea l-amelița.
Doamna Ileana se spăimînta,
Mîna sub brîu că băga
Și chieriu că-l scotea
Și lu domnu că i-l da.
Dară domnu ce-mi făcea ?
Prin odăi că se-mplimba.
Se uita-n sus, se uita-n jos,
Mai nimic că nu vedea.
Cînd la odaia din mijloc,
Acolo era băgat
Ivășcuță mic, ăl prunc.
Ședea-n plapumă băgat,
Parcă-era un diamant,
Ocolit cu steble de busuioc,
Ardea ca văpaia de foc.
Dumitrașcu că zicea :
— Măi Ivășcuță mic al prunc,
Aici de unde-ai picat,
Și-aicea cin' te-a băgat,
De stai în plapumă băgat,
Parcă ești un diamant ;

Ocolit cu steble de busuioc,
Arzi ca văpaia de foc ?
Ivăşcuţă că-i zicea :
— Doamne Dumitraşcule dumneata,
Ia, nu mai mă sudui,
Că, cît sînt de suduit,
Atît sînt de pedepsit.
Nu ştii cînd treceam pe uliţă cîntînd,
Vin din ocăluţă bînd
Şi din pistoale trăznind,
Doamna Ileana că m-a luat
Şi aicea că m-a băgat.
De nouă ani şi jumătate
De cînd stau aicea, frate,
Cu gură de sărutare,
Cu trupşorel desmierdare.
Desmierdarea trupului,
Secarea sufletului.
Dumitraşcu ce-mi făcea ?
El prin curte se-mplimba,
Mîna pe sapă punea,
La Ivăşcuţă mergea,
Şi cu sapa că-i trăgea,
Căpăţîna că-i tăia
Şi-n basma c-o-nfăşura,
La doamna Ileana c-o ducea
Şi din gură că-i zicea :
— Poftim, doamnă Ileano,
Ăst cap rece
de berbece,
Arînit din munca noastră.
De nouă ani şi jumătate,
De cînd l-arăneşti tu, frate,
Cu gură de sărutare,
Cu trupşorel desmierdare.
Desmierdarea trupului,
Secarea sufletului.
D-aia erai bolnăvioară,
De mă trimeteai în vînătoare
După păsări gălbioare
Că sînt dulce la mîncare,
Uşurele la purtare,
Ca să te scoli după boală !
Frunzuliţă mărgărit,
Astă-vară ce-a trecut

Nouă livezi c-am cosit,
Nouă clăi c-am copiţit,
La toate vîrf le-am făcut
Şi la una nu mi-a ajuns să-i fac vîrf.
Şi-am pus gînd cu gîndul meu
Să-i fac vîrf cu capul tău.
Şi pe mîndra c-o lua,
Steajă verde că-i bătea,
Cu trei ştreanguri c-o lega,
Cu trei ştreanguri de mătase
De mi-o cruntase la oase.
Foc de la poale că-i da.
Arde mîndra, se scredeşte,
Domnii bea, se-nveseleşte,
Şi la mîndra nu gîndeşte.
La ea că se repezea,
Odor de la ea lua.
Dar ce odor că lua ?
Cosiţele că-i tăia
Şi-n buzunar le băga ;
Şi ţîţişoara că-i tăia
Şi-n desagi că mi-o-arunca
Şi pe cal că mi-o punea,
La soacră-sa se ducea.
Soacră-sa, cînd îl vedea,
Să vezi, pe domnu-l certa :
— Doamne Dumitraşcule dumneata,
Tu pe fie-mea cînd ai luat-o,
Cu mine că te-ai legat
Să mi-o aduci iarna de nouă ori,
Că sînt mai multe sărbători
Şi puţine lucrători ;
Şi vara, vezi, de trei ori,
Că sînt mai multe lucrători
Şi puţine sărbători.
Domnu Dumitraşcu că-i zicea :
— Alelei, socriţa mea,
Astă-vară ce-a trecut,
Nouă livezi am cosit,
Nouă clăi am copiţit,
La toate vîrf le-am făcut
Şi la una nu mi-a ajuns să-i fac vîrf.
Capul mîndrii c-am tăiat,
Vîrf la claie că i-am fapt.
Dacă nu crezi cuvîntul,

Poftim, frate, odorul.
Mîna-n buzunar băga,
Cosițele le scotea
Și-n poală i le-arunca.
Și-n desagi că căuta,
Țîțișoare că scotea
Și din gură că zicea :
— Poftim, frate, țîță grasă,
De la fie-ta cea frumoasă,
Dacă i-a fost mintea proastă,
De bagă și tu cu varză !

77

Oancea

Foaie verde usturoi,
Ce război
          în sat la noi !
Ce gîlceavă
          'n cea dumbravă !
Da gîlceava cine-o face ?
Se bate Vlaicu cu Oance.
Se bătea,
          se gîlcevea,
Pe Neguța se-nvrăjbea.
Foaie verde d-asomie,
Pleacă Oance în chirie
Cu doisprece cai la car,
Tot cîrlani și armăsari
Și jugani de cîte-un an
Care se țin după car ;
Cu cinci flori la pălărie :
Una ție
          și-alta mie,
Una albă colelie,
Și-alta verde nărămzie,
Și-alta pusă-n codirie.
Bate vîntul, mi le-adie,
Mi-aduce mirosul mie.
Iară Oancea că-mi pleca,
Iară Neaga ce-mi făcea ?
Ea frumos mi se gătea,
Dosul la moașă-sa da,

Cu ziua bună că-i da,
Moașă-sa că-i mulțumea.
— Fa moșică, dumneata,
Mi s-a dus Oancea-n chirie,
Eu voiesc să nu mai vie ;
Carul și caii să-mi vie,
Da Oance să nu mai vie,
Să-mi rămîie Vlaicu mie.
Da moașă-sa că-i zicea :
— Fa Neguțo dumneata,
La ce-ți omori soțîia
Să-ți văduvești căscioara,
Casa și bătătura,
Să rîză mahalaua,
Primprejur cine-o afla ?
Că s-a dus Oance-n chirie
Să-ți mărească salba ție.
Ce Oance c-o cîștiga
În mîna Neagăi o da ;
Oance este tinerel,
Cu cojocelul de miel,
Ochii-n cap ca de șoimel,
Mor copilele de el !
Da Vlaicu e pîrcălab,
La un sat băgat argat,
De toți cîinii i-alătrat,
Da mi-e-nalt și subțirel,
Moare Neaga după el.
— Fa moșică dumneata,
La ce, soro, zici așa ?
Ia, vezi că mi-oi ști ceva
Să dau lu Oancea să bea,
Să mă curăț de belea.
— Fa Neguțo dumneata,
Dacă ți-este ție așa,
Ca să-ți omori soțîia,
Du-te-n vale la Dracea,
La Gherghina țiganca,
Ceaia curva și hoața,
Ceaia fermecătoarea,
Mînca-i-ar cîinii carnea,
C-aia, frate, o ști ceva
Să dai lui Oancea să bea,
Să te cureți de belea.

Iară Neaga c-auzea,
Dosu la Gherghina-mi da,
Cu bună ziua că-i da
Şi Gherghina-i mulţumea.
— Fa Gherghino dumneata,
Ia, vezi, soro,-oi şti ceva,
Să dau lui Oance să bea,
Să mă curăţ de belea,
Că s-a dus Oance-n chirie
Şi eu voiesc să nu mai vie,
Să-mi rămîie Vlaicu mie ;
Carul şi caii să vie,
Da Oance să nu mai vie.
— Fa Neguţo dumneata,
La ce, frate, faci aşa
Ca să-ţi omori soţîia ?
Şi iubeşte cît oi vrea.
— Fa Gherghino dumneata,
La ce, soro, zici aşa ?
Ia, vezi că mi-oi şti ceva
Să dau lui Oance să bea,
Să mă curăţ de belea.
— Fa Neguţo dumneata,
Dacă este vorba aşa,
Colea seara la chindie,
Să dai dosu-n prăvălie,
Colea la jupîn Ilie
Şi să cumperi şorecie,
Şorecie d-o para,
Argint viu d-altă para
Şi săricică d-alta.
Iară Neaga c-auzea,
Dosu-acasă că mi-şi da.
Foaie verde salbă moale,
Cît este ziua de mare,
Şade Neaga pe coşare
Cu ochi negri după soare.
Veni soarele-n chindie,
Dete dosu-n prăvălie,
Colea la jupîn Ilie,
De cumpără şorecie ;
Şorecie d-o para,
Argint viu d-altă para,
Şi săricică d-alta.

De trei neamuri cumpăra.
Dosu la Gherghina-mi da,
Gherghinii-n mînă le da,
De trei ori le descînta
Şi-n pahar le plămădea,
Cu vin roşu le-mplinea,
'N mîna Neagăi că le da.
Iară Neaga ce făcea ?
Mîna-n pozînar băga
Şi-o sfănţoaică că scotea
Şi Gherghinii că-i plătea,
Şi-acasă că mi-şi pleca,
Pahar în ladă băga.
Foaie verde d-asomie,
Vine Oance din chirie,
Cu cinci flori pe pălărie,
Bate vîntu', mi le-adie,
Mi-aduce mirosul mie.
Iară Oance că sosea,
Nici caii nu-i da'ama,
Numai la sfanţi găurea,
Şapte sălbuţe făcea,
Pentru Neaga le gătea.
— Fa Neguţo dumneata,
Vin de-ţi ia tu asnaua,
Bate-o-ar pîrdalnica !
Iară Neaga ce-mi făcea ?
Asnaua că mi-o lua,
La perete mi-o răsma,
Masa-n pat că mi-o punea.
Din ochi negri lăcrăma,
Pe Oance-n braţe că-l lua
Şi la masă că-l punea
Şi din gură că spunea :
— Oance, de cînd ai plecat,
N-am băut, nici n-am mîncat,
Numa-n cale-ţi m-am uitat.
Vinul ce mi l-ai lăsat,
Pentru tine l-am păstrat.
Mîna-n lădiţă băga,
Păhărelul că-l lua :
— Ţine, Oance, vin de bea
De la mînuşiţa mea,
Că or oi bea, or n-oi mai bea.

Iară Oance ce zicea :
— Fa Neguţo dumneata,
Ia gustă tu d-acolea,
Că tu mi-ai făcut ceva.
Se făcea curva de-a bea.
Noroc cu Oance zicea,
Pahar la gură punea,
Nici în gură nu lua,
Se făcea curva de-a bea.
Oance sama nu-i lua,
Pahar din mînă că-i lua,
Cruce la piept că făcea,
Pahar la gură punea,
De trei ori se orîndea,
Pînă-n fund că-i ajungea,
De pămînt că mi-l trîntea,
Sloi de gheaţă se făcea.
Mai şedea ce mai şedea,
Sîngele mi-l podidea.
Ea cu braţele că-l lua,
După buţi că-l arunca.
În cea tină,
'n cea mocirlă,
Zace Oance într-o rînă,
Otrava din gură-i cură.
Avea Neaga cocoşei
De tot da pe la ciocoi,
Ca s-o scape de nevoi ;
Avea Neaga răţişoare
De tot da pe la cocoane,
Ca s-o scape, frăţioare.
Ea frumos mi se gătea,
După Vlaicu că pleca
Căta ici, căta colea,
Într-o cîrciumă-l găsea.
Cu bună ziua că-i da.
— Măi Vlaicule dumneata,
Mi-am omorît soţîia
Să te iau pe dumneata,
C-aşa mi-a fost prinsoarea,
Toată rămăşania,
Să fii soţioara mea.
Iară Vlaicu că-i striga :
— Sitir, curvă, d-acolea,

Că tu dac-oi şti ceva,
Mi-oi face şi mie aşa.
Trece astăzi, trece mîine,
Trece mîine şi poimîine,
Vine rîndul şi la mine.
Iară Vlaicu ce făcea ?
Pîn' afară că ieşea,
D-o nuieluşe căta
Şi de vîrf c-o apuca,
Pe Neaga-n lung că mi-o lua,
Cu cotoru-o tăbăra.
Iară Neaga ce făcea ?
La pîrloage se trăgea,
Din ochi negri lăcrăma,
Drumu-acasă că şi-l lua
Şi din gură că striga :
— Ei, moşică dumneata,
Am venit la vorba ta,
Mi-am omorît soţîia,
Mi-am văduvit căscioara,
Mă rîde mahalaua.
Neaga acas' se ducea
Şi la Oance că trăgea,
D-acolo că mi-l scotea,
Tron de ceară că-i făcea,
La mănăstire-l ducea.
Cînd în groapă că-l băga,
Neaga la el se uita.
Un cuţit în mînă-avea
Şi-n ficaţi că şi-l băga,
Peste Oance că cădea.
Să vezi, moarte peste moarte,
Ca la ei nu se mai poate !

78

Tudor, Tudorel

Pe dincolo de decindea,
La cel sat mare turcesc,
Jumătate mi-e turcesc,
Jumătate-i bulgăresc
Şi-a treia parte-i rumânesc,

D-un tinerel că s-afla
Şi pe lume mi-l chema
Tudorel, Tudor,
Sarigean Tudor,
Dobrogean Tudor
Şi cavaler Tudor.
Nu ştiu cine-l îndemna,
Sau vre-un păcat că-l gonea,
De tinerel se-nsura,
Tînără nevastă-şi lua,
Dar pe lume mi-o chema
Vochiţa, Vochiţa.
D-o cîrciumă că punea,
De frumoasă ce-mi era
Bea turcii cealmalele,
Lăutarii vioarele
Şi cobzarii cobzele,
Şi plugarii plugur'le,
Rămînea cu bicele ;
Şi ciobanii oiţele,
Rămînea cu bîtele ;
Şi torbaşii torbele,
Rămînea cu metrele.
Tare Tudor se-mbogăţea,
Că el, frate, mi-şi făcea
Nouă mori de vînt
Şi nouă pe su' pămînt,
De macină la argint,
La argint de-l mărunţel,
Murea turcii după el.
La mare bir mi-l punea,
Că el, frate, mi-şi plătea :
Da de lună
o pungă plină
Şi pe an,
duble cu bani,
Nu se putea el plăti,
Să se vază mîntuit
Şi cu puica lui de gît.
El, frate, că-mi sărăcea,
De n-avea ce mai mînca,
Pe gînduri rele se punea.
Da-ntr-o zi ce mi-şi făcea ?
La Vochiţa se ducea
Şi din gură că-i zicea :

— Vochiţă, Vochiţă,
Mătură ambarele,
Răzuie capisterele
Şi tu, frate, făină să-mi aduni,
D-o turtişoară să-mi faci
Şi-n traistă să mi-o pui
Şi eu, frate, am să plec
Tot din sat în sat,
Şi din vad în vad,
Să iau lumea-n cap
Pîn' la Ţarigrad,
La lumitul de-mpărat,
Să văz, frate, ce-o fi asta !
Vochiţa că se scula,
Mătura ambarele,
Răzuia capisterele
Şi d-o turtă ea făcea,
'N lăcrămioare-o frămînta
Şi-n sînişor o cocea,
'N sînişor la ţîţişoară,
Cu foc de la inimioară
Şi în traistă i-o punea
Şi din gură că-i zicea :
— Tu te duci, Tudorel, duci,
Da eu am să-ţi mor de dor,
În luna lui cuptor
La cîmp pe răzor.
Ziua bună că şi-o lua
Şi Tudorel că-mi pleca
Tot din sat în sat
Şi din vad în vad,
Pînă-n Ţarigrad.
Cînd acolo mi-ajungea,
Astăzi mi-este sîmbătă,
Mîine este duminică.
Duminică-a fost la loc,
La lumitul de soroc,
La poarta-mpăratului.
Împăratul că-mi ieşea,
Pe Tudorel că-l vedea
Şi-mpăratu-l cunoştea
Şi din gură că-i zicea :
— Tudorel, Tudore,
Sarigean Tudore,

Dobrogean Tudore,
Cavaler Tudore,
Ce vînt a bătut,
P-aici d-ai venit ?
Ori tare te-ai pricopsit,
Ori tare c-ai sărăcit ?
Tudorel în genuchi că-mi cădea
Şi din gură-mi cuvînta :
—Împărate măria-ta,
Eu tare n-am sărăcit
Şi nici nu m-am pricopsit :
Haraci turcesc m-a dobîndit,
La mare bir că m-a pus
Şi eu, frate, c-am plătit :
Dam pe lună
o dublă plină
Şi pe an,
duble cu bani
Şi nu m-am putut plăti,
Să mă văz şi eu plătit
Şi cu puica mea de gît.
Împăratul ce zicea ?
El din gură că-i zicea :
— Tudorel, Tudore,
Ce ceri tu de la mine :
Ori cu bani să te plătesc,
Ori răvaş la mînă să-ţi dau
Şi-n ţară să te-ndreptezi ?
Răvaş la mînă că-i da
Şi din gură-i poruncea :
— Du-te-n ţara mea
Şi unde-i găsi turmă rumînească,
Să iei din zece
un berbece,
Dintr-o sută să iei zece.
Unde-i găsi turmă turcească,
S-o scrii, că-i împărătească !
Tudorel ziua bună şi-o lua,
Şi el în ţară pleca,
Şi-avere că aduna,
Şi acasă că-mi pleca.
Mergea turmele zbierînd,
Servitorii fluierînd.
Dar la cel plop mare-nflorit,

Pe ei masul i-apuca
Ei acolea-mi conăcea.
Tudorel puţin dormea,
Mare semn i se făcea :
Mîna stîngă i se clătea
Şi toată partea asemenea.
Oamenii acolea-i lăsa,
Şi acasă că-mi pornea,
Să-şi mături ambarele,
Ca să bage averile.
El acasă mi-ajungea
În revărsat de zori,
În glas de cîntători.
El acasă că-mi striga
Şi nimeni nu-i descuia.
Dar nevasta l-auzia,
Se temea de soacră-sa.
Dar Tudorel ce mi-şi făcea ?
Prin dos el că se ducea,
La pimniţă că trăgea,
Deştiu-ăl mic cheie-l făcea,
Şi uşa o descuia,
Şi năuntru că-mi intra,
La curul buţii trăgea,
Gura la cep o punea
Şi el, frate, că mi-şi bea,
Săvai, vin le-ăl hărănit
Şi pe loc că mi-a adormit.
Şi mă-sa că se scula,
Şi Vochiţei-i poruncea,
Şi din gură că-i zicea :
— Vochiţă, Vochiţă,
De cînd Tudor a pornit
Eu vinul nu l-am gustat.
Du-te de-mi adu o cupă de vin.
Dar Vochiţa se scula,
În pimniţă că-mi intra
Peste Tudorel că-mi da,
Şi de el se-mpiedica,
Şi lamba că mi-o spărgea,
Si-ndărăt că se-ntorcea,
Şi soacră-sei că-i spunea,
Soacră-sa de păr o lua.

Dacă mi-o lăsa, s-a pus şi a cătat un ştreang şi s-a dus amîndouă :

Pe-ntuneric se ducea
Şi ştreangu-n gît i-l punea.
Voica trăgea, nu trăgea,
Cu gîndul că se muncea,
Dar mă-sa moarte-şi făcea,
Trăgea pînă-l omora
Şi-acolo că mi-l lăsa.
În revărsat de zori,
În glas de cîntători,
Averile că-i sosea
Şi ele că mi-i primea.
Frumoasă masă le-ntindea.
Dar Vochiţa ce făcea ?
Ea curajul şi-l ţinea.
Ea d-un om că mi-alegea,
Un om nalt şi tinerel,
Semăna cu Tudorel.
Ea de bărbat că-l lua
Şi pe Tudorel l-uita.

CÎNTECE DE SĂRĂCIE ŞI REVOLTĂ

79

Foaie verde, foaie lată,
De la munte pîn' la baltă,
Tot ţăranu mi să vaită,
Că nu mai poa' să trăiască
În ţara lor rumînească,
C-a pus taxe peste taxe
Ş-a pus taxe şi pe cal
Şi pă noi ne-a da' la mal,
De la spirt pîn' la chibrit,
Să facă la stat venit.
Mai era ceva dă taxat,
Că guvernul a uitat,
Să puie bir pă muieri
Cum a pus pă lumînări.
Toţi ţăranii greu muncesc
La ogoru boieresc.
Unde-auz iarna că vine,
N-am ce face, vai dă mine,
Că n-am iarna ce mînca,
Geaba e dă munca mea,
Intră-n punga altuia.
Porumbu boabe cînd face,
Coace-oi vrunu sau n-oi coace,
Cinci coşuri cîn' dijmuieşte
Cocăritul ţi-l opreşte ;
Din fasole-ţ' ia-ntreit,
Finc-ai fost nedijmuit.
La guvern mă dusei, frate,
Doar dă mi-ar face dreptate.
Că nu dusesem ploconu,
N-avea vreme nici coconu ;

C-o gîscă şi c-o găină,
Parcă fusei eu dă vină.
Dacă văzui şi văzui,
Mă dusei la vornicie,
Acolo credeam să fie
Oameni mai de omenie.
Cînd acolo, la palat,
Găsii un ciocoi gulerat :
— Ce cauţi tu, măi ţărane ?
— Vreau dreptate, boieri mari !
— Ai siptir, pleacă d-aici,
Vodă nu-i pentru mojici,
Că-i boierii la mîncare,
Nu vorbes' cu opincarii.
Iar ţăranu ce-m' făcea ?
Mai tare să-necăjea
Şi dîn gură-aşa-m' grăia :
— Am să mă iau dă hoţie,
Prin păduri şi prin pustie.
Cînd-oi prinde vrun ciocoi
De şapte piei să-l despoi,
Şi d-oi prinde vreo ciocoaică
S-o jupoi ca p-o şărpoaică.

80

Foaie verde murele,
Mi se măresc zilele,
Se topesc zăpezile,
O să-mi vină berzile,
Să pornească plugurile,
Să-nverzească Meile,
Să-mi crească bucatele,
Să-mi stîmpăr nevoile,
Să-mi uşurez zilele,
Zilele, pîrlitele,
Că de scap d-un năcaz mic,
Vine altul mai voinic,
Mai voinic, mai uriaş
Şi mă prinde de vrăjmaş.
Şi aşa o-ndrug mereu,
Cînd mai bine, cînd mai rău.

81

M-a trimes tata la plug,
Nu știu boii să-i-njug,
Nici să-i-njug,
nici să-i dăjug.
Eu îi dau cu coadele,
Ei să dau cu coarnele,
Să mă-mpungăm, boalele !
Ș-apăi plugu-i goangă rea,
Merge d-a-ndaratelea,
Cu coarnile-n burta mea.
Niște vite
ostenite,
Și sămînță risipită ;
Or s-o face,
or nu s-o face,
Mai mare foamite-om trage !
M-a trimis tata la sapă,
Bat-o vina, nu mi-e dragă :
Sapa-i lată, coada-i lungă,
Nu mai văz parale-n pungă.
Ziua mare,
locu tare
Și-m' dă șaizeci dă parale.
Și eu sînt voinic și nalt
Și-m' șade rău cocoșat,
Zice lumea că-s argat !

CÎNTECE DE HAIDUCIE

82

Lăsai plugul și cavalul,
Și luai flinta și calul,
Și plecai în haiducie
Ca să scap de sărăcie.
O fi bine, o fi rău,
M-o judeca Dumnezeu.
O fi rău sau o fi bine,
Nu mai vreau viață de cîine.
Decît să trăiesc ani mulți
Și să merg pe drum desculț,

Mai bine trăiesc o vară,
Dar să mă știe o țară.

83

Foaie verde bob năut,
Cînd aud pe cer tunînd,
Jos la baltă fulgerînd,
Ploaia-n codru răpăind,
Mă fac broască pe pămînt,
Tocmai ca un pui de lup,
Să mă trag în așternut.
Ș-altă dată mărgărit,
Șapte ani fusei haiduc
Și la vară iar mă duc,
Măcar pămînt să mănînc.
Nu mă las de haiducit,
Pînă m-o băga-n pămînt.
De mă duc, de nu mă duc
'Mi-merge nume de haiduc,
De unde iau nu mai duc.
Îndărăt dac-aș ducea,
Cade vina tot a mea.
Deci cine-a furat să fure,
Pe păgubaș să-l spînzure ;
Cine-a furat să trăiască,
Pe păgubaș să-l trăsnească.

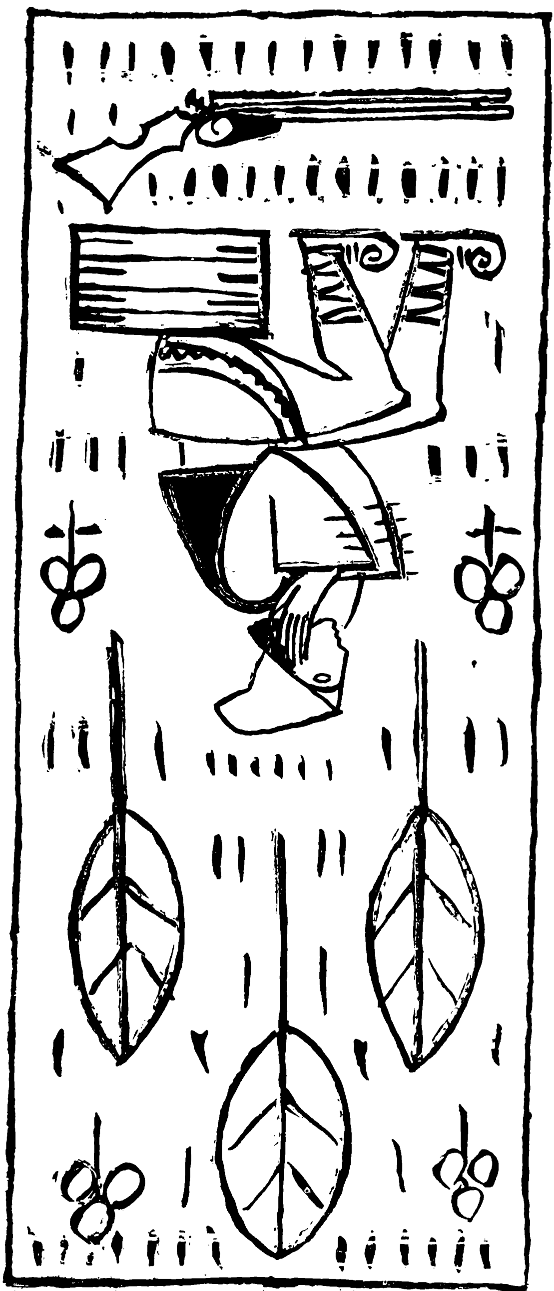
84

Foaie verde bob năut,
Măicuță de m-ai făcut
Și moașă de m-ai moșit,
Trei zile-ai proorocit ;
De ce nu m-ai strîns de gît,
Să nu trăiesc amărît,
Amărît și necăjit
Cu purcelu-n disagi fript,
Vinu-n ploscă netrezit,
Cu talerul pe glind,
Ting în sare și mănînc,
Dau călcîie și mă duc.

Mă dălungesc drumului
Ca și Roșul cîmpului.
Foaie verde de-o alună,
Cînd eram copil de-o lună,
Mă ridicam într-o mînă,
Scoteam fagii din tulpină,
Și nucii din rădăcină,
Și pe loc făceam fîntînă.
Spălam arme de rugină
Cu untură de găină,
La zor să n-aibe pricină ;
Untură de căprioară,
Cînd l-oi lovi să și moară.
Picături de untdelemn,
Să mi-l iau bine la semn,
Cu cartușe de argint,
Să mi-l iau de pe pămînt,
La inimă m-a topit.
Foaie verde matostat,
Măicuța mea cînd m-a fapt,
În lapte dulce m-a scăldat,
În foi de varză m-a-nfășat,
De fașă m-a apucat,
Codrului m-a lepădat.
Eu, vere, m-am alinat,
Să vezi, de-o cracă de fag,
La toată lumea sînt drag.

85

Foaie verde trei lămîi,
Din palate și domnii,
Plugul mi-e coroană-ntîi.
Și-aci-m' zice de doi sfanți,
Sînt parte de prin bărbați,
De băuturi nestricați,
De femei neamestecați.
Duminică cam pe seară,
Pune boii la tînjală,
Pune plugu-n cărucioară
Și iese din sat afară ;
Dă de vale-n dumbrăvioară,
Grămădește focul mare,
Boii paște pe poiană.

Frunză verde-o izmă creață,
Cînd fu luni de dimineață,
El pornea plugul pe brazdă.
Boii trag, plugul brăzdează,
Neica fluieră pe brazdă
Ca căpitanii prin leasă.
Mergea brazda fîșîind,
Iară neica fluierînd
Și din biciuleț trosnind,
Și boii la plug mînînd.
Cîte păsări sînt pe cîmp,
Toate mănîncă din plug ;
Cîte păsări sînt pe lume,
Tot din brazda lui se ține.
Mai sînt parte din bărbați,
Sînt de băuturi stricați,
Și de femei fermecați.
Dumenica cam pe seară,
El bea vin la cîrciumioară
Și boii moare de foame,
N-are nici apă-n căldare.
Foaie verde foi de prun,
O duse pîn' la Crăciun
Și, cînd fuse la Crăciun,
Îi mor vitele, leșin'.
Se duse pe la vecini :
— Aoleo, vere, vecine,
Să-mi dai o pală de fîn,
Că-mi mor vitele, leșîn'.
— Nu-ți dau o pală de fîn,
De te-aș vedea mort în drum !
Cît fu vara de văroasă,
Tu cu mîndra cea frumoasă,
Cu ea te cinsteai la masă,
Te trăgeai la umbra groasă.
Eu c-o coasă ruginoasă,
Eu coseam fînul pe coastă ;
Cam pe coastă, cam pe drum,
Duceam sear'-un car de fîn.
Cu el acas' se ducea,
Dar nevasta că-i zicea :
— Măi bărbate, dumneata,
Frunzuliță bob negară,
Cînd o fi la primăvară
Să ias' oameni la ogoară,

Foaie verde trei masline,
Să pui plugul pe rotile,
Să sui în deal la pădure,
Un' se fac bucate bune,
Să mire lumea de tine ;
Să tragi brazda plugului
Prin uşa bogatului ;
Unde-oi vedea om bogat,
Să-i dai măciuci după cap
Şi să-l iei la plug legat.

*

Foaie verde bob năut,
Cine e voinic, voinic,
Acu-i vremea de cîştig,
Mi-iese seara la colnic,
Făr' de băţ, făr' de nimic,
Singur cu palmele goale,
La brîu cu şapte pistoale,
Patru pline şi trei goale :
Ale goale
        sînt marghioale,
Ale pline
        sînt seine.
Ţine, vere, nu da-n mine,
Că sînt voinic ca şi tine.
Să mă dau după lăstare,
Să-mi iau flinta la cătare,
Să mi-l lovesc unde-l doare :
La gura zăbunului,
La casa sufletului,
Unde-i păs voinicului ;
Să mi-l iau de chiotoare,
Să-l tîrăsc colea la vale,
Să-l scotocesc de parale.
Ţine-mi-l, Doamne, cu zile,
Pîn' mi-o da punga pe mînă,
D-aci moară ca un cîine.

*

Foaie verde mărăcine,
Mai dă, Doamne, bine-n lume,
Asupra Tării Române,

Că s-a iscat fudulia
Şi pe urmă sărăcia.
Foaie verde matostat,
De cînd beau la basamac,
Nu mai am căciulă-n cap ;
De cînd beau rachiu de prună,
Nu mai am căciulă bună ;
De cînd beau la vinişor,
Văz că-mi e mai binişor ;
Cînd îi mai pun şi sifon,
Se pare mai dulcişor,
Foaie verde bob năut,
F...-i crucea lui să-i f...
Cui a pus prunu-n pămînt,
C-a făcut rachiul mult,
Dă litra cu gîtul strîmt
Şi cîte belele se fac
Tot din craca lui se trag.
F...-i crucea şi lumina
Cui a pus viţa cu mîna,
De cură vinul ca gîrla.
N-a pus-o cu tîrnăcopul,
Să cure vinul ca Oltul,
Să se sature bondocul
Şi să bea şi protopopul.

*

M-a făcut maica pe mine
Un calic şi-un porc de cîine,
Nu-şi aude nici un bine.
Dar ce bine să-şi auză,
Că trag creştinii prin spuză
Şi babele prin cenuşă.
Să fi făcut maica doi,
Se temea lumea de noi ;
Sau să fi făcut mai mulţi,
La tot fagul cîte cinci,
Gemea codrul de haiduci.

*

Şi-aci-mi zice dalii verde,
Sub poală de codru verde,
Mititel focşor se vede,

Mititel şi potolit,
De mulţi voinici ocolit.
Mi-era zece sau doisprezece,
Sau peste-o sută mai trece.
Şi mi-şi frige d-un berbece,
Da nu-l frige cum se frige
Şi mi-l frige prin cîrlige
Şi-l întoarce prin belciuge
Şi-l stropea şi cu vin dulce
Ca să-i fie carnea dulce.
Şi-l bătea cu saramură
S-aibă chef la băutură,
Cu voinici de-adunătură,
Care le place băutură.

86

Un haiduc urcă-n pădure,
O fată culege mure ;
Haiducul urcă tăcut,
Fata cîntă de urît.
— Măi voinice, vin' la mure !
— N-am, fetiţo, timp de mure,
Mă gîndesc că n-am secure
Şi e potera-n pădure.
— Măi, voinice, vin' cu tine,
Că ţi-s zilele puţine
Şi-ţi voi purta grijă bine.
— N-am, fetiţo, timp de fel,
Port cu mine greu blestem.
Îl port singur pe pămînt,
Îl port după legămînt.

87

Verde foaie ş-o lalea,
Maică, măiculiţa mea,
Cînd erai cu mine grea,
Toţi ciocoii te iubea.
De cîn', maică, m-ai făcut,
Toţi ciocoii te-a urît,
C-ai făcut un pui de lup
Ş-ai crescut un pui de drac,
De vin la ciocoi de hac.

Decît slugă la ciocoi,
Mai bine cioban la oi
Cu capu pe muşuroi
Şi cu ochii după oi.
Foaie verde sămurastră,
Cînd ciocoii stau la masă,
Stancu Lupu la fereastră.
Stancu Lupu cînd vedea,
Geamu-n braţe că-l lua
Şi-n patru că mi-l făcea
Şi la boieri că-mi intra.
Boieru, cînd îl vedea,
El pe loc încremenea,
La coconiţă striga :
— Coconiţă, dumneata,
Adu cheiţele-ncoa,
Să dăscui lădiţili,
Să-mi iau părăluţili.
Poli şi rîle alegea,
Hîrtiile le lua
Şi-n două că le frîngea,
Şi-n chimir că le băga.

88

Foaie verde leuştean,
Trecui Oltul pe buştean
Să mă duc la neica Stan,
Ca să-i mai fur d-un cîrlan.
O furai pe cea bătrînă,
Cîrlanul vine pe urmă,
Vine-ncet şi nechezînd
Şi pe neica Stan trezind.
— Stai în loc, măi porc de cîine !
Zice neica Stan la mine,
Că de nu, trag şi te-mpuşc
Şi-ţi mănînc colacii-acuşi.
Eu apuc un retevei,
Retevei, cracă de tei,
Şi-i croiesc vreo două-trei.
Îi croiesc cum se croieşte,
Mai în glumă, mai prosteşte.
— Nene Stane, nene Stane,
Nu sînt prost cum ţi se pare.

Ţi-am fost slugă ani în şir
Şi mi-ai dat cu ai sictir.
Acum roata se-nvîrteşte :
Mănîncă şi prostul peşte.

89

— Foaie verde foi de prun
Spune, spune, moş bătrîn,
Spune caii cînd se fură,
De vreme sau mai tîrziu ?
— Cînd e nor, cînd e furtună,
Atuncea caii se fură ;
Cînd e negură şi ceaţă,
Atuncea caii se-nhaţă.
— Căpitane de judeţ,
De ce mă ţii la arest
Pentr-un pui de mînzuleţ ?
Că nu l-am vîndut cu preţ,
Şi l-am vîndut în cinci mii
Să iau pîine la copii.
Dă-mi drumul pînă la prînz
Să-l aduc, fir-ar de mînz,
S-aduc muma cailor,
Şi tatăl cîrlanilor,
Şi cu păzitorul lor.

90

Verde foaie ş-un brodete,
Căpitane Filarete,
Scoboară dîn deal încet,
De ne dă cîti-un bilet
Să trecem Oltu-ndărăt,
C-avem vii, ş-avem moşii,
Şi neveste cu copii.
De nevastă nu prea-m' pasă,
De copii inima-i arsă ;
De nevastă dor nu duc,
De copii, vai, mă usuc ;
De nevastă nu doresc,
De copii mă prăpădesc.

D-o hi doru de nevastă,
Să las calu să mai pască ;
D-o hi doru de copii,
Să pui şaua şi să mîi ;
D-o hi doru de la mumă,
Să fa' calu tot o spumă ;
Şi d-o hi doru de tată,
Să fa' calu numai apă.
C-apîi, undi văz mîndrili-n Jii,
Cu cercei portocalii,
Aici, Murgule, rămîi.
Eu te beau şi te mănînc
Şi-ndărăt nu te mai duc.
Verde foaie bob de linte,
Mă uitai dîn deal în luncă,
Toati plugurile umblă,
Numai pluguleţu meu
L-a-nţelenit Dumnezeu.
Da dac-o vrea Dumnezeu
Să umble şi plugu meu,
C-o să-njug pistoalili,
Să bat cu vergelili.
Pitulicea-i fată mare,
Aduce la plug dă mîncare,
Numa-n fustă şi-n paftale.

91

Ş-am zis verde foi de nuc,
De cîn' n-am mai fost haiduc,
Lemnele-n codru mă plîng.
Să mi-aleg un cal porumb,
Lung în trup şi scurt în gît,
C-aşa-i calu de haiduc.
Cine m-o vedea călare
Toţ să-m' zică : căpitane !
Coborîi călare-n vale,
Văd un turculeţ în cale,
Cu dăsagi plin de parale.
Pusei mîna-n ciobîrtac
Şi-i dădui vreo şapte-n cap.
El zicea : amet, amet !
Îi dădui vreo şapte-n piept.
El zicea : aman, aman !

Eu mă-ntorceam şi-i mai dam,
Părăluţele-i luam.
Ş-am zis verde ş-o sipică,
Coborîi din deal în luncă
Şi îmi croi d-o măciucă,
Nici mai scurtă, nici mai lungă,
Numai cît încape-n glugă,
Să păzesc la cotituri,
Unde trece negustori,
Ca să le iau gălbiori,
Că sînt cam greu la purtat,
Da-s uşor la numărat.
Cînd eram de şapte luni,
Furam iapa dîn grădini ;
Cînd eram abia d-un an,
Furam calu dîn arman.
Legea ta de codru des,
Că mie mi s-a ales
Ca dîn tine să nu ies,
C-am intrat în tine tînăr
Şi-acuma sînt om bătrîn
Şi cu barba pîn' la brîu,
De haiduc nu mai sîn' bun !

CÎNTECE ISTORICE

92

Tudor, Tudor, Tudorel

— Tudor, Tudor, Tudorel,
Dragul mamei voinicel,
De cînd mama te-a făcut,
Ca azi trist nu te-am văzut.
Spune-i mamei ce te doare,
Că m-oi face ghicitoare.
— Mamă, pistoalele mele
Le-am visat făr' de oţele ;
Mamă, puşculiţa mea
Intrase rugina-n ea ;
Mamă, săbioara mea
Mi-o furase cineva.
— Tudor, Tudor, Tudorel,
Dragul mamei voinicel,

Cînd pe buruian zăceam,
Ursitoarea o-auzeam
Că vei fi, mamă, voinic,
Spaimă pentru venetic ;
Că vei fi, mamă, om drept
Ca inima mea din piept ;
Şi vei fi, mamă, om mare,
Cum n-a fost nimeni sub soare,
Dar ursita mai spunea
Că te paşte piaza rea,
Firul vieţii ţi-o curma,
Cerul s-o cutremura,
Pămîntul cu stelele,
Gura cu blestemele.
— Maică, măiculiţa mea,
Nu plîngea, nu supina,
C-asta e ursita mea
Şi n-o pot de loc schimba.
De cît, mamă, un calic,
Doresc moarte de voinic.

93

Cît a fost Cuza-mpărat,
Săracul s-a bucurat,
Ciocoii au înjurat
Şi poporul a sperat.
Cuza domnu de-ar trăi,
Ciocoii i-ar gîtui,
Inima mi-ar răcori,
Iarăşi m-aş gospodări.
Cuza-vodă d-ar mai fi,
Urzica n-aş mai simţi ;
La conac cînd sînt chemat,
Aş vorbi mai răspicat.

94

Cuza-vodă

A trăit omu-n năcaz
Şi cu lacrimi pe obraz ;
A trăit cît a trăit,
Pînă Cuza a venit.

Pe om mi l-a fericit,
Plug şi brazdă i-a pornit,
L-a făcut stăpîn pe casă,
Pe copii şi pe nevastă,
Pe speranţe, pe cuvînt
Şi pe florile din cîmp.
Cerul lumina mai bine,
Şi era mai multă pîine,
Şi era dorul mai mult,
Cuvîntul era cuvînt.
Dară hoţul de ciocoi
Întoarse roata-napoi,
Pe Cuza mi-l alungă
Şi pe ţară-ncălecă.

95

Foaie verde de ghizdei,
La anu cincizeci şi trei
Puneai plugu unde vreai
Şi arai cît mai puteai.
Pe unde mergea plugu,
Cura mierea, cura untu,
Că-aşa producea pămîntu.
Unde vedeai cîte-o babă,
Mai săracă şi mai slabă,
Avea şi ea cîte-o vacă
Şi o mulgea cîte-o dată
Şi lua cîte-o găleată.
Veni vremea lui Ştirbei,
Făceai clacă la ciocoi,
Toată vara îi munceai,
Cînd toamna la socoteală,
Te scotea dator o vară
Şi-ţi mai da şi-o răfuială.
Apoi, vere,
Biru este de plătit,
Caraulă de păzit
Şi femeie de ţinut.
Păi, femeia, vere,-ţi cere
Batistă cu bagatele
Şi ciorapi cu găurele.
Şi mai cere, vere, cere,

Îți mai cere ghete-nalte,
Cum a văzut la alelalte.
Păi, iarna grea,
femeia rea,
Vai de măiculița mea,
Căci țăranu, el, săracu,
N-are unde-și pleca capu.
De se duce să reclame,
Nimenea nu-l ia în seamă.
Și-am zis verde foi trifoi,
Fire-ați să fiți de ciocoi,
N-o veni vremea d-apoi
Să punem șaua pe voi,
Să vă judecăm și noi,
Cum ne-ați judecat și voi!
Foaie verde trei foi late,
Nu trecu timpu departe,
În anul nouă sute șapte,
Plîng boierii, se omoară,
C-a intrat răscoala-n țară,
Căci țăranii, frățioare,
Cu săcuri și cu topoare,
Umblă ca să mi-i omoare.
Plîng boierii și se bate
Că le-a pus foc la bucate,
Le-a ars magaziile toate.
Multă vreme nu trecea
Și armata cît venea,
Percheziții le făcea.
La care găsea ceva,
Îl lua și mi-l lega.
La bătaie că-i lua,
La-nchisoare că-i ducea.

96

1907

Foaie verde trandafiri,
Trandafiri cu ghimpi subțiri,
Unii încasează bir,
Alții umblă după știr;
Unii, Doamne, chefuiesc,
Alții soarta și-o jelesc.

Foaie verde, foaie lată,
Să fii, soartă, blestemată,
Că pe unul îl faci om,
Îl faci om și îl faci domn,
Iar pe alții, pe cei mulți,
Îi porți prin viață desculți ;
Desculți și cu burta goală,
Cu averea-n subțioară.
Spune-mi, Doamne, ori nu vrei,
Ce părtinești pe mișei,
Pe mișei și derbedei,
Ce n-au sfînt nimic în ei ?
Foaie verde trei granate,
Anul nouă sute șapte,
La nouă ale lu marte,
A pornit revolta-n sate,
Pentru pîine și dreptate.
Și-am zis verde usturoi,
Fu revoltă-n sat la noi
Să omoare pe ciocoi,
Ciocoi trîntor, ferfelic,
Cu priviri de om calic,
Că-i muncirăm zi și noapte,
Bată-te de strîmbătate !
Iar cînd fu la dijmuit,
Zise s-așteptăm un pic,
Pînă vine din străini,
Unde-și bea cupa de vin ;
Pînă vine cu calici,
Să se fălească p-aici,
C-are robi cu capu-n jug
Și cu pielea tăvălug,
C-are pătulele pline,
Doamne, nu știu ce-i cu tine !
Și iar verde de pelin,
Viața noastră e un chin,
C-așteptarăm toamna toată,
Trecu iarna blestemată,
Iar porumbu, greu muncit,
Putrezi nedijmuit.
Foaie verde salbă moale,
Nu ne vezi din ceruri, Doamne ?
Nu ne vezi că noi muncim,
De foame ne prăpădim ?

De foame ne revoltăm
Şi de rele să scăpăm.
Foaie lată, foi coceni,
La conacul din Crîngeni,
Arde casa, ard pătule
Şi s-aud împuşcături,
Ard şi şirele de paie
Şi răchita din zăvoaie
Şi durerile din noi,
Bate-l, Doamne, pe ciocoi!
Foaie verde-o micşonea,
Şi ciocoiul ce-mi făcea?
Poruncă la slugă da,
Caii de mi-i înhăma
Şi la gară că pornea,
Şi cu trenul se grăbea,
Tocmai la măria-sa,
Cu bani, galbeni, firfirica,
Ca să-i dea armata sa.
Foaie verde de mohor,
Trage armata de zor.
— Măi soldate, nu trăgea,
Nedreptatea e şi-a ta:
Astăzi tragi cu puşca-n mine
Pentru un codru de pîine;
Mîine vii în locul meu
Să trăieşti cum trăiesc eu.
Foaie verde leuştean,
A căzut un flăcăian,
A căzut cum nu se cade,
Cerînd mai multă dreptate
Pentru fraţi, pentru părinţi,
Pentru cei flămînzi şi mulţi
Căci dreptatea, zicea el,
O fi, fraţilor, din cer,
Să fie şi pe pămînt,
Că e lucrul cel mai sfînt,
Să crească din răni şi sînge
Şi din ochiul care plînge.
Oftează-n gîrligi bătrînul,
Că şi-a îngropat copilul;
Şi jeleşte şi bătrîna,
De-ţi sfîşie inima;
Plîng şi fraţi, plîng surioare:
Pentru ce-om trăi sub soare?!

Măi bătrîne Călmățui,
Moise cu Mitrana lui
Au crescut voinici flăcăi
Să bage groaza-n ciocoi
Și să știe și neica
Că ciocoiul știe frica.
Foaie verde și-o lalea,
Ciocoiule, dumneata,
Împușcași un om cuminte
Și-ndurerași un părinte,
Da nu uita, măi ciocoi,
Că moș Moise e cît doi
Și ne are și pe noi.
Foaie verde de stejar,
Ne zorește un tîlhar
Să ridicăm noi conace
Și ne crede dobitoace,
Că ne bate cu ciomage,
Ne muncește nemîncați,
Nemîncați și dezbrăcați,
Să clădim la case noi
Pentru venetici ciocoi.
Aoleo, ciocoi, ciocoi,
Ridicați la case noi,
C-o să treacă-un an sau doi
Și iar venim pe la voi !

97

Anul nouă sute șapte,
La nouă ale lui marte,
A pornit revolta-n sate
Pentru pîine și dreptate.
În comuna — nu ți-o spui —
Moise cu Mitrana lui
A crescut voinici flăcăi
Să bage groaza-n ciocoi
Și să scape pe țărani
De porecla de golani.
Că sînt ca albinele,
Nu-i apucă zilele
Sub cergă, pe rogojină,
Că nu știu ce e odină,
Că muncesc din răsputeri
Pentr-un trîntor de boier.

Aoleo, ce s-a-ntîmplat,
Fire-ai, ciocoi, blestemat,
Că-mpuşcaşi pe nea Lisandru,
Ce n-avea decît ciomagu
Şi-i lăsaşi pe-ai lui părinţi
Să se roage pe la sfinţi.
S-o ruga, nu s-o ruga,
Nea Lisandru n-o-nvia ;
Şi-o lăsaşi pe-a lui muiere
Cu oftat şi cu durere.
Dar nu uita, măi ciocoi,
Că moş Moise e cît doi
Şi ne are şi pe noi.

98

Foaie verde şi-o lalea,
Toamna, cînd te dijmuia,
Să te miri ce-ţi rămînea.
Ciocoiul socotea toate,
Şi pămîntul de pe roate,
Ce se lua cînd treceai
Pe moşia ce-i munceai.
Foaie verde, foi trifoi,
A venit vremea d-apoi,
Să ne răsculăm şi noi.
Boierul înspăimîntat
Fugi de la noi din sat.
Foaie verde micşunea,
Două-trei zile trecea
Şi armata că-mi venea
Şi pe ţărani mi-i lega,
La margine îi ducea,
Acolo îi împuşca.

99

Aurel Vlaicu

Ş-am zis verde frunză rară,
— Vlaicule, ce jale-n ţară !
Cînd vruseşi să treci Carpaţii,
Să dai mîna cu toţi fraţii,

Aripile ţi-au căzut
Şi ţărînă te-ai făcut.
Frăţioare, frăţioare,
Plînge inima-mi de jale,
Spune-mi cine te-a jelit ?
— Pasărea de-a ciripit.
— Lumînare cin' ţi-a pus ?
— Stelele din cer de sus.
— Preot cine ţi-a citit ?
— Vîntul cînd m-a prohodit.
— Pe tine cin' te-a-ngropat ?
— Cerul cînd s-a înnorat,
Ploile s-au scuturat,
Durerile mi-au spălat.
Foaie verde d-avrămească,
Vlaicule, fire aleasă,
De cînd, Vlaicule,-ai căzut
Ochii-n gene n-am avut,
Ochii-n gene n-oi avea
Pentru zilişoara ta.

CÎNTECE DE CĂTĂNIE ŞI RĂZBOI

100

— Plînge-mă, mamă, cu dor,
Că ţi-am fost voinic fecior,
Şi ţi-am luat boul de corn,
Şi ţi l-am dus la ogor.
Cînd ogorul s-a gătat,
A trăsnit şi-a fulgerat,
Cătană că m-a luat,
Puşcă, sabie mi-a dat
Şi părul mi l-a tăiat.
— Hai, mîndruţo, pîn-afară,
Că ne-aşteaptă trenu-n gară
Şi nu poate de povară.
Trenul pleacă şuierînd,
Mîndra rămîne plîngînd.

101

Foaie verde de pelin,
Să vezi, mamă, ce mai chin

Că plecai să-mi fac armata
Ş-ajunsei să-mi blestem soarta.
Să ne vezi, mamă, pe noi
Cum ne tunde ca pe oi
Şi ne bate ca pe boi,
Lacrimi ai vărsa şiroi.
Foaie verde trei smicele,
Sărman de zilele mele,
Că mi-e dor, mi-e dor de casă,
De copii şi de nevastă.
Şi mi-e dor de tată, mamă,
Şi de lumea mea d-o seamă,
Şi mi-e dor de fraţi, de soră,
De cîntecele de la oră.
Şi mi-e dor, mi-e dor nebun,
Că-mi vine s-o iau la drum.

102

Eu mă duc, mămico,-n lume,
Inima pe loc rămîne.
S-o iei, mamă, s-o pui bine
Şi s-o legi în batişcioară,
Şi s-o pui la inimioară,
Şi să-i dai drumul pe apă.
Şi de-i vedea că pluteşte,
Mamă, să mai tragi nădejde ;
Iar de n-o pluti de loc,
Să ştii, mamă, că sînt mort ;
Iar dac-o ieşi la mal,
Să m-aştepţi, mamă, un an.
Fire-ai, mamă, blestemată,
Că nu m-ai făcut o fată
Să-ţi aduc apă-n găleată
Şi să stau cu tin' pe vatră,
M-ai făcut mărgăritar,
Mă ia statu militar.
Militar la roşiori,
Să dau ţărilor ocol
Şi ruşilor ajutor.

103

Of, mamă, cînd m-ai făcut,
Tare bine ţi-a părut.

Pe mine cînd m-ai făcut,
Cu troaca m-ai legănat,
Din guriță mi-ai cîntat ;
Mi-ai cîntat, măicuță, rău,
Să plec de la sînul tău ;
Mi-ai cîntat, măicuță, lunea,
Prin străini să-mi mănînc pîinea ;
Mi-ai cîntat, măicuță, marțea,
Prin străini să-mi petrec viața.
— De ce stai trist, măi băiete,
Ori ți-e foame, ori ți-e sete ?
— Nu mi-e foame, nu mi-e sete,
Dar mi-e dor de-acas', de fete.
Și-am zis verde și-o lămîie,
Să-i spui, mamă, lui Maria
Să nu se mărite-acuma,
La toamnă cînd o da bruma,
Că e frumoasă, nebuna.
Să mai stea, măicuță, fată,
Pînă vin eu din armată.
Cînd plecai eu la armată,
Lăsai pietricica-n poartă,
Și cînd venii din armată,
Găsii piatra ridicată
Și fetița măritată.

104

Fire-ai, mamă, blestemată,
Că nu m-ai făcut o fată
Și m-ai făcut un băiat
Să stau pe armă răzmat,
Că de-acas' cînd am plecat,
Mîna cu nimeni n-am dat.
Am crezut că plec la joc,
N-am știut că intru-n foc ;
Am crezut că plec la bal,
N-am știut că militar.
De-ai ști, mamă, traiul meu,
N-ai mai dormi somnul greu,
Te-ai scula din miez de noapte
Și mi-ai ruga ceas de moarte.
Mamă, rău m-ai blestemat
Să umblu din sat în sat,

Nebăut și nemîncat,
De toți cîinii alătrat.
De acas' cînd am plecat,
N-am dormit o noapte-n pat,
Numai pe pămînt culcat,
Cu arma zebeu la cap.
Zebeu unu, zebeu doi,
Să facem pace și noi.

105

Foaie verde nucă seacă,
Desează recruții pleacă
Și mama o să-i petreacă ;
Dar pe mine
n-are cine,
Că sînt strinicel pe lume,
Ca o floare din grădină.
Dar nici floarea nu e strină,
C-are și ea rădăcină,
Cînd o pui într-o grădină,
Prinde și ea dor și milă.

106

— Spală, mamă, rufele,
Că pleacă răcutele.
— Le-am spălat, nu s-au uscat,
Toate trupele-au plecat.
— Lasă-le, mamă, și ude,
C-așa-i viața de recute.
Unde-oi sta de oi mînca,
Acolo le-oi îmbrăca ;
Unde-oi sta de-oi hodini,
Acolo m-oi primeni.
Rămîi, satule, cu bine,
C-acum nu mai stau în tine.
Rămîi, mîndro, sănătoasă
Ca o garoafă frumoasă.
— Du-te, neică, sănătos
Ca un trandafir frumos,
Cînd pleacă poalele-n jos
Și te saturi de miros.

De-ar fi puşca iarbă verde,
Şi-o companie de fete,
Şi-un regiment de neveste,
Neica sublocotenent
Să comand stînga-n făget,
Să plesnească ţîţa-n piept !
Nu mă mai văd liberat,
De pe potecele luat,
De sub ordine scăpat,
Să mă văd liber în sat,
Să iubesc ce am lăsat.

107

Foaie verde ca grenata,
Drag mi-a fost să-mi fac armata,
Dar mi se mărită fata.
Las', neică, să se mărite,
Că sînt în sat fete multe.
Că şi eu m-oi însura
Mai la deal de casa ta,
Să pui casa la sosea
Şi fereastra la dreapta.
Vino, cere-mă la tata.
De-o vrea tata, de n-o vrea,
Eu pe tine te-oi lua.
Mi-aş lua coală şi-un timbru,
Să fac armata cu schimbu ;
Mi-aş lua coală timbrată,
Mi-aş făcea armata toată ;
Şi-aş vorbi cu colonelul
Să nu-mi bată puişorul,
Să nu-l puie de plantoane
Că e mititel şi-adoarme.
Adoarme cu arma-n mînă,
Vine neamţu şi i-o fură ;
Adoarme cu arma-n spate,
Vine neamţu şi i-o trage.

108

Foaie verde de-avrămească,
De la mine pîn-acasă
Sînt păduri cu frunza deasă,

Şi prin pomi, prin rămurele,
Cîntă jalnic păsărele ;
Tot a jale cîntă toate,
Că mă aflu prea departe.
— Foaie verde trei migdale,
De ce plîngi, soldat, a jale ?
Ori ţi-e grea arma-n spinare,
Ori ţi-e dor de-acasă tare ?
— Nu mi-e grea arma-n spinare,
Dar mi-e dor de-acasă tare,
C-am lăsat trei surori,
O nevastă ca o floare
Şi-un copilaş ca un soare.
La nevastă mă gîndesc,
De copil mă prăpădesc ;
De nevastă dor eu duc,
De copilaş mă usuc.
Cînd să vie vremea iară,
Să m-adun eu prin a ţară,
Să mă văd la casa mea,
Cu copil şi cu nevasta ?

109

Foaie verde mărăcine,
Toţi răcuţii-acasă vine,
Numai puişorul meu
Nu-l aduce Dumnezeu.
Foaie verde matostat,
Şi mi-au spus adevărat
Că l-au lăsat înpropat
La cimitir într-un sat.
Mă dusei la cimitir,
C-un buchet de trandafir,
Găsii crucea răsturnată,
Mă pusei pe plîns îndată.
Crucea era iscălită :
„Mîndruliţa mea iubită,
Du-te-acas' şi te mărită,
Şi blesteamă şi tu statul,
Ţara şi cu comandantul,
Că-ăia ţi-au făcut păcatul
Să mor eu, să iei tu altul.

110

Foaie verde siminoc,
Tot orașul cu noroc,
Numa Plevna ardi-n foc.
Hozman Pașa la mijloc
Și strigă în gura mare :
— Săriți, turci, săriți, agale,
Că ne-au conjurat moscalii,
România ne omoară.
Foaie verde salbă moale,
Vin românii pe dă vale
Cu tunuri, cu bumbardale,
Ca pe turci să ne omoare.
Foaie verde lemn pelin,
Trec moscalii la Vidin
Și rumânii îi supțin.
Foaie verde sămurastră,
Săraca Plevena noastră,
Cine-oi să te stăpînească :
Rusu din țara rusească
Și rumân din românească.

111

Frunză verde de pelin,
Amară viață trăim !
De doi ani ducem război,
Tifosul mușcă din noi,
Dușmanul vine puhoi.
Noi luptăm flămînzi și goi,
Dușmanul trage cu tunul,
Noi ne apărăm cu pumnul ;
Trage neamțul cu grenata,
Noi răspundem cu lopata.
Trage cu mitraliera,
Noi ne apărăm cu pielea.

112

Foaie verde bob năut,
Măicuță, cînd m-ai făcut,
Tare bine ți-a părut.

Pe picior m-ai legănat,
Din gură m-ai blestemat.
M-ai blestemat, mamă, lunea,
Prin străini să mănînc pîinea ;
M-ai blestemat, mamă, marţea,
Prin străini să petrec viaţa ;
Şi m-ai blestemat miercuri,
Să iau parte la focuri ;
Şi m-ai blestemat joia,
Să fiu pe linia întîia ;
M-ai blestemat vinerea,
Să mor prin Ungaria ;
M-ai blestemat sîmbăta,
Să mor prin Germania.
Foaie verde matostat,
Rău, mamă, m-ai mai ursat,
Să umblu din sat în sat,
Nebăut şi nemîncat,
Să stau pe muntele nalt,
Cu piciorul retezat,
Să fiu invalid în sat.

113

Săraca România,
Cum intrară nemţii-n ea
Şi ne luară pîinea !
— Foaie verde trei măsline,
Mamă, tata cînd mai vine ?
— Ş-am zis verde ca năutul,
Ştie numai Dumnezeu Sfîntul
De mai vine, ori nu vine,
Ori trăieşte ca un cîine.
— Foaie verde trei spanace,
Altul tată eu voi face.
— Fie, mamă, taţi o mie,
Dar ca tata n-o să fie
Să ne puie pe genunche,
Să ne mîngîie pe frunte.

114

Foaie verde abanos,
Munte, munte, bread stufos,
Apleacă-ţi crăcile-n jos,

Să mă urc în vîrf la tine,
Să mă uit în sat la mine,
Să-m' văz nevestica mea
Cu copiii lîngă ea
D-o duce bine sau rău.
Copiii-ntreabă mereu :
— Ş-am zis verde, mărăcine,
Mămică, tata cînd vine ?
Vine azi, vine şi mîine,
Şi tăticu nu mai vine.
Da mamă-sa le zicea :
— Lasă, mamă, fi-ţ' pe pace,
Căci altu tată voi face.
Şi copiii răspundea :
— Să ţii, mamă, taţi o mie,
Ca tăticu nostru nu e,
Căci ne punea pe genuche
Şi ne săruta pe frunte,
Ne-nvăţa să fim cuminte,
Cum am fost şi mai nainte.
Ş-am zis verde flori mărunte,
În via lui Negru Punte,
Milioane de morminte.
A murit suflete multe
De ştramele şi granate
To' dî la neamţ aruncate.
Da şi eu ştiu să răspunz
Cu arma şi raniţa
Să-m' apăr patria mea,
Să nu intre neamţu-n ea.
Fir-ai al dracu de neamţ,
Că stai băgat la stufiş,
Dai cu arma pe furiş
Şi ne băteai cu ştramele,
Cu gloanţe de mitraliere,
Cu tunuri trei sute unu,
Să nu rămînă nici unu.
Ş-am zis verde trei migdale,
Cine trece pe dă vale ?
Trece Oprescu călare
Şî ţine d-o cuvîntare :
— Înainte, măi băieţi,
S-apărăm ţara de hoţi ;

Înainte, să lom stîlpu,
Sau aici ne-o fi mormîntu !
La Siret, la Nămoloasa,
Era noroiu cît casa,
Caii nemţilor a stat,
Tunurile le-a-ngropat,
Nemţii draculi a plecat.

115

Ş-am zis verde grîu frumos,
Rămîi, Ardeal, sănătos
Şi tu, mîndruliţă ţară,
D-oi trăi, te-oi vedea iară,
Iar io de m-oi prăpădi
Te-o vedea cine-o trăi.
Ş-am zis verde ş-o alună,
Mamă, mumuşoară bună,
Fie-ţi milă şi de mine,
Că sînt în spital d-o lună
Şi mi-a pus picior de gumă.
Cine te vede-n picere
Zice că mai ai putere,
Dar puterea d-o aveam
Am lăsat-o la Predeal,
La unguri şi la bulgari,
Şi la hoţul de german.
Ş-am zis verde măr frumos,
Breadule mare, crăngos,
Apleacă-te de vîrf în jos,
Să mă urc în vîrful tău
Să mă uit în satul meu,
Să-m' văz nevestica-n casă
Cu copilaşii la masă.
Iar copiii-m' zic mereu :
— Mamă, tata undi iesti ?
— Tat-tu-i dus la bătălie,
E-mposibil să nu vie,
Da v-oi face d-altu tată.
— Po' să ne faci şî d-o mie,
Ca al nostru tată nu e,
Că ne punea pe genuche
Şi ne săruta pe frunte.

116

Foaie verde trei smochine,
Moldovo, rămîi cu bine,
Căci aproape trei ani vine
De cînd pribegesc prin tine.
Pe Trotuşul tău bogat,
Cît în rezervă am stat,
Multe fete-am sărutat,
Dar acum le părăsesc,
Nu că nu le mai iubesc,
Da-aşa-i traiul ostăşesc.
Ş-acum mă simt mai uşor,
Înspre casa mea că zbor,
Că m-aşteaptă cu mul' dor
Părinţii ce i-am lăsat
Ş-alte fete de prin sat,
Care-au plîns cînd am plecat.
Moldovo, te rog cu dor,
Fă-ţi pămîntu mai uşor,
Fă-l mai mic, mai mititel,
Fă-l ca fulgul uşurel,
C-am un frate-nchis în el,
Mort în vale la Oituz,
Mort de-o schijă de obuz.
Acuma-ţi zic bun rămas,
Moldovo, plec şi te las.

117

Foaie verde şi-un dudău,
Rău noroc am avut eu,
De tînăr prin ţări străine
Să petrec ca vai de mine.
Rabd foame şi rabd necaz,
Tot cu lacrămi pe obraz.
De n-ar plînge inima,
Nici ochii n-ar lăcrăma,
Dar inima-ncepe a plînge,
Cu ochii nu pot învinge.
Pe obrajii amîndoi
Curg lacrămile pîraie,
Dar nu curge de durere,
Numai de foc şi de jele,

Căci m-ajunge un dor de-acasă,
De copii și de nevastă.
Și m-ajunge-un dor și-o jele
D-ai mei frați și surioare,
Și de-ai mei iubiți părinți.
Mă plîng cu lacrimi fierbinți,
Căci li-e jele despre mine,
Că-s singur prin țări străine.
Nu sînt viu, nici nu sînt mort,
De-abia sufletelu-mi port.
Doamne, multe ți-am greșit,
Dar și rău m-ai pedepsit
Să stau prin tranșei pitit,
În dreptu tranșeilor,
De frica germanilor.
Crapă lemnele de ger,
Eu adăst ceasul să mor.
Toată lumea este acasă,
Dar eu prin pădurea deasă.
Eu am casa cucului
Și odihna vîntului,
Căci nici cucul n-are casă,
Nici vîntul țară aleasă.
Tot mă-ntorc și mă-nvîrtesc
Ca peștile-n apă lină,
Ca omu-n țară streină ;
Unde-apuc, n-am nici o milă.
Nimeni
Nu zice vin' de mănîncă
Și-apoi du-te de te culcă,
Nu te-ntreabă ce-ai mîncat,
Te-ntreabă ce-ai împușcat.
Stau gata cu pușca plină
Și-adăst germanii să vină ;
Dar germanii nu veneau,
Numai gloanțe trimeteau.
Vîjîia plumburi mereu,
Vîjîia cu glas de zmeu.
Veneau gloanțe și stramele,
De gîndeai că lumea piere.
Și cînd venea și granatu
Se cutremura pămîntu,
Că unde granada pică,
Piatra-n munte o despică,

Şi unde stramela cade,
Piatra şi pămîntul arde ;
Cad soldaţii cu grămada,
Cum cade iarna zăpada.
Stă soldaţii morţi pe jos,
Ca snopii de grîu frumos ;
Stă soldaţii morţi grămadă,
Cum stau bivolii în baltă ;
Alţii morţi, alţii răniţi,
Stau prin tufe toţi brîngiţi.
Maică, măiculiţa mea,
Cînd ai veni de-ai vedea
Cum îmi petrec eu viaţa,
P-aici prin Galiţia,
Mult ai plînge şi-ai ofta,
Măicuţă, de jalea mea.
Că oriunde eu apuc
Sînt străin ca un pui de cuc,
N-am milă unde mă duc.
Nu e mamă, nu e tată,
Nu e fraţi, nu e surori,
Eu p-aicea am să mor,
Fără pic de ajutor.

118

Ş-am zis verde doi bujori,
Măi soldate roşior,
Un' ţi-a fost soarta să mori ?
— În vîrfu Carpaţilor,
În desimea brazilor,
În bătaia gloanţilor !
— Măi soldat, cînd ai murit,
Lumînarea cin' ţi-a pus ?
— Luna galbină de sus
Am văzut cîn' s-a aprins,
Lumînarea mi-a ţinut !
— De scăldat, cin' te-a scăldat ?
— Norii cîn' s-a scuturat !
— De-mpînzit, cin' te-a-mpînzit ?
— Frunza cînd s-a risipit,
— De-ngropat, cin' te-a-ngropat ?
— Tunu, cînd a esplozat,

Munți de piatră-au dărîmat
Şi pe mine m-a-ngropat.
— De jălit, cin' te-a jălit ?
— Păsările ciripind,
Ghiulelile chiuind.
Veniț', mamă, veniț', tată,
Să-m' puneți pe mormînt piatră ;
Veniț', frați, veniț', surori,
De-m' puneți pe mormînt flori :
De la cap pîn' la mijloc,
Voi să-m puneți bisioc ;
De la mijloc la picioare,
Voi să-mi puneți lăcrămioare.

119

Bat ghiulele puhoi,
Moartea zboară printre noi.
Cîți am fost, azi nu sîntem !
Mîine cîți mai rămînem ?
Cine ne-a trimis în foc,
N-aibă liniște de loc,
Cum n-am liniște nici eu,
Pămîntul mă duce greu.
Doamne, cer milă,-ndurare
Şi te rog dă-mi ascultare !
Fă din tunuri pluguri, grape,
Şi din carabine sape,
Din tancuri secerători,
Din catiușa să faci școli,
Din branduri să faci spitale
Şi case pentru orfane.
Ad-o, Doamne, pacea-n lume,
Inimile fă-le bune...

120

Foaie verde trei granate,
Hitlere, n-ai avea parte
De lumînare la moarte,
Nici colaci, nici lumînare,
C-ai pus țările-n mișcare ;

De la mic şi pîn' la mare,
Toţi cu trăistile-n spinare.
— Unde mergeţi, frăţioare ?
— Noi mergem la concentrare,
Concentrare, vai de noi,
C-a-nceput crîncen război,
Războiul din patru' ş-unu,
Să nu rămînă nici unul.
Ne-a luat Hitler la război,
Lua-i-ar ochii amîndoi,
Să meargă din poartă-n poartă
Să-şi cerşească de hrană ;
Să vie să-i dăm pomană,
Să-i dăm praful drumului
Şi tîrîşul şarpelui.
Ne-a dus la luptă nebunii,
Să ne luptăm cu vecinii.
Fire-ai fi fost, de nazist,
Că ţara ne-ai pustiit,
Pe flăcăi i-ai omorît.
Ne-ai scos boii de la jug
Şi feciorii de la plug
Şi i-ai dus în bătălie,
Numai Dumnezeu îi ştie.
Hitlere, arde-ţi-ar ţara,
Cum mi-ai ars tu inimioara,
Cum mi-ai pustiit tu ţara.
Foaie verde amurele,
Hitlere, nebunule,
Cînd ţi-a fi mai dor de soare,
Să te văd la închisoare,
Fiare-n mînă şi-n picioare ;
Fiarele să-ţi ruginească,
Oasele să-ţi putrezească.
Iar de-o fi şi s-a-ndura
Dumnezeu de te-a ierta,
Să-ţi răsară soarele,
Să-ţi usuce rănile,
Să se-adune ciorile
De prin toate ţările,
Să-ţi strîngă oscioarele,
Să-ţi cînte prohoadele
La toate răscrucile,
Cum ai pustiit tu ţările,
Găsi-te-ar bătăile !

121

De ţi-e dor, mîndro, de mine,
Urcă-n tren şi vin' la mine.
De ţi-o părea prea departe,
Dă-te jos şi scrie-mi carte.
Şi pune cartea pe mare,
Să se ducă-n depărtare.
De-o merge cartea la mal,
Să ştii că sînt în Ardeal ;
De-o merge cartea la fund,
Să ştii că sînt mort de mult.
Foaie verde şi-o sipică,
În munţii din Tatra Mică
Acolo mi-a căzut Gică,
Lîngă-o pădure de brad,
Lovit de schije de brand.
N-a avut la moarte flori,
Nici pe dragii frăţiori.
De ţi-e dor, maică, de mine
Pune caii la trăsură
Şi vino pe vreme bună,
Fără ploaie, fără vînt,
Hai la mine la mormînt.
De-ai vedea morminte mari,
Acolo-s fraţii tunari ;
De-ai vedea morminte-n flori,
Acolo-s aviatori.
Vei merge mereu, mereu,
Vei găsi mormîntul meu
La picioare cu o floare,
Iar la cap o cruce mare.

CÎNTECE DE ÎNSTRĂINARE

122

Foaie verde de pelin
Şi de rozmalin,
Voinicu străin,
Ca măr dulce-n drum.

Care pe drum trece
Mi-l zburătureşte
Cu lemne, cu pietre.
Crăcile că-i frînge,
Merile că-i curge,
Tulpiniţa-i plînge,
Cu lăcrămi de sînge.
D-ale vîrfu ce-mi grăiară ?
— Taci, tulpină, taci,
Că to' tu le faci
Şi bune şi rele,
Voie, de plăcere.
Taci, tulpină, taci,
Că nu-i vina mea,
Şi-i a cui te-a sădit
Şi nu te-a-ngrădit.
Iar foaie de pelin
Şi de rozmalin,
Voinicu străin,
Străin şi sărac,
Intră seara-n sat,
De toţi cîinii lătrat,
De babe mustrat.
D-ale, unde-mi poposeşte,
Gazdă nu găseşte,
Uşcioara mi-e-nchisă,
Lumînarea stinsă
Şi mescioara strînsă.
Iar foaie de pelin
Şi de rozmalin,
Voinicu străin,
Străin şi bogat,
Intră seara-n sat,
De nici un cîine lătrat,
De babe-i chemat.
Ale, unde-mi poposeşte,
Gazda că găseşte,
Uşcioara dăşchisă,
Lumînarea aprinsă
Şi mescioara-ntinsă.
Inimă ursuză,
Cîinii să te-ntinză,
Cîinii şi cloncanii,
Şi carnea ogarii,
C-aşa vor dujmanii.

123

Foaie verde trei smicele,
Colea-n deal la Măgurele
Arde două focşorele,
Şade două surăţele :
Una plînge
şi mi-l stinge,
Alta rîde
şi-l aprinde :
— De ce plîngi tu, fa surată ?
— Cum să nu plîng eu, surată,
Că n-am mumă şi nici tată.
Dar tu de ce rîzi, surată ?
— Cum să nu rîz eu, surată,
Că am mumă şi am tată
Şi mai mi-am d-un frăţior
La ministru scriitor,
Pe lună cincizeci de poli !

124

Foaie verde grîu pîrlit,
Dealul de la răsărit
Să-l văd, maică, înflorit,
C-acela m-a-mbătrînit.
Nu mă plîng că sînt bătrîn,
Dar mă plîng că sînt străin :
Străin şi fără de tată,
Ca şi viţa făr' de roadă ;
Străin şi fără de mamă,
Ca şi viţa făr' de poamă ;
Străin şi fără de fraţi,
Ca pădurea făr' de brazi ;
Străin şi făr' de surori,
Ca şi cîmpul făr' de flori.
Că-s mîncat eu de străini,
Ca iarba de boi bătrîni.
Şi-s mîncat eu de noahală,
Ca hîrtia de cerneală.
Mă uitai pe munţi de piatră
Să văd mamă, să văd tată ;
Nu văd mamă, nu văd tată,
Parcă sînt născut din piatră.

Mă uitai pe munţi cu flori
Să văd fraţi, să văd surori ;
Nu văd fraţi, nu văd surori,
Parcă sînt născut din flori.

125

Am auzit din bătrîni
Că e rea pîinea-n străini.
Am auzit, n-am crezut,
Am fost singur ş-am văzut.
Pîinea-i bună şi gustoasă,
Lumea-i rea şi dujmănoasă.
De străin, străin ce sînt,
Lacrimile-mi dau şi-mi curg.
Pui batista să le-astup,
Ele fac pîrîu şi curg ;
Pui batista să le şterg,
Ele fac pîrîu şi trec.
De străinătate multă,
Îmi pare lumea urîtă.
— Femeie cu doi bărbaţi,
Ia cuţitu dîn ficaţi,
Nu-l lăsa să ruginească,
Ficaţii să-mi putrezească,
Că şi piatra de e piatră
Şi ea la o vreme crapă.
Inimi-mi vede şi rabdă,
Inima mea multe ştie,
Dar n-are cui să le spuie :
Rabdă, rabdă, sufleţele,
Acel foc ş-acea durere,
Fii voinic, nu te lăsa,
Să nu te rîză lumea.

126

Foaie verde şi-o alună,
Ia-ţ', băiete, ziua bună
De la tată, de la mumă,
De la fraţi, de la surori,
De la grădină cu flori.

Sărmanu copil străin,
De mic intră la stăpîn
Şi munceşte în dreptate
Şi ia leafa jumătate
Şi mîncare-a treia parte,
Bată-te, străinătate !
D-atîta străinătate,
Mi-a crăpat cămaşa-n spate,
Că străinu-i to' străin,
De i-ai face apa vin,
De i-ai face apa bere,
To' nu-i intri la plăcere.
Dar săracu tata meu,
De i-aş face cît de rău,
To' zice : „copilu meu !"

127

Mierliţa cînd e bolnavă,
Vine cucu şi o-ntreabă :
— Ce-ai tu, surioară dragă ?
— Sînt bolnavă, surioară,
Şi mi-e teamă c-oi muri,
N-are cine mă jeli.
— Taci tu, surioară, bine
C-am să vin şi eu la tine,
Să te jelesc cu focşor,
Că mi-ai fost, puiule, dor
Ş-o să zbor din loc în loc,
Să te jelesc mai cu foc.

128

Cucule, de ce mă-ngîni ?
Inimă, de ce suspini ?
Cucule, nu mai cînta,
Că plînge inima mea.
Tu cînţi vara c-a sosit,
Eu de mîndra-s părăsit.
Mîndra mi s-a măritat,
Eu aştept că sînt sărac.

129

Cîntă păsările-n luncă,
Mie-mi vine dor de ducă,
Să mă duc, să mă tot duc,
Înapoi să nu mă uit,
Că n-am pe nimeni cu drag,
Să mă mai aştepte-n prag ;
Că n-am pe nimeni cu jele,
Să plîngă urmele mele.

130

Foaie verde pelinită,
Mă dusei să dorm sub viţă,
Unde doarme turturica,
S-o aştept pe Măriuca.
— Du-te, turturico,-n zbor,
Du-te la ea pe răzor
Şi spune-i că mă însor.
Turturica a zburat
Şi răspunsul mi l-a dat :
— Însoară-te sănătos,
Între noi atît a fost.
Eu, neică, nu mă mărit,
Căci mai am de suferit,
Sînt de mama blestemată
Să rămîn nemăritată,
Să rămîn la mama-acasă,
Să nu mai mă fac mireasă ;
Să n-am masă, să n-am pat,
Să n-am parte de bărbat ;
Să n-am masă, să n-am casă,
Să nu mai mă fac mireasă.

131

Aoleo, brădet, brădet,
Anii trec încet, încet.
Tu creşti mare şi fălos
Şi eu moş cu capu-n jos ;
Tu creşti mare şi-ndrăgit,
Eu de lume părăsit.

132

Firuleţule de pir,
Cu rădăcine subţiri,
Creşti pe drum şi-n mărăcini.
Creşti pe arşiţe şi vînt,
Neputincios la pămînt,
Neptuincios ca şi mine
C-am crescut pe drumuri strine,
Fără doruri, fără mile.
M-am săturat de suspine
Şi m-am săturat de zile.

133

Firuleţule de iarbă,
Toată lumea mă întreabă
De ce port cămaşa neagră.
Nu mi-e femeia de treabă ?
Eu îi spun că de calic,
Ea mă crede de nimic ;
Eu îi spun de lenevie,
Ea-mi spune :
— La puşcărie.
Nu mă-ntreabă ce-am mîncat,
Pe ce drumuri m-am culcat,
Pe muncă ce-am cîştigat,
Cîţi copii mi-am îngropat.

134

Verde, verde ş-o alună,
Sună, sună şi răsună,
Sună petricica-n gîrlă,
Puica mă plînge cu milă.
Sună, sună şi răsună,
Sună petricica-n vale,
Puica mă plînge cu jale,
Căci dîncotro vîntu mă bate,
Tot mă frige şi mă arde
D-atîta străinătate.

Bate vîntu de la munţi,
Vine dor de la părinţi ;
Bate vîntu de la baltă,
Vine dor de la nevastă.

135

Mamă, mamă, dor de mamă,
Nici o frunză nu-i amară
Ca mama d-a doua oară —
Ne culcă pe prispă-afară.
Mamă, mamă, dor de mamă,
De cînd zic să zic, să zic,
Să merg, mamă, la mormînt,
Să-ţi dau pînza la o parte,
Să-ţi văd faţa luminoasă,
Care ne privea prin casă.
Şi mîinile cele moi,
Care ne-a crescut pe noi.

136

Peste deal, în Valea Mare,
Mi-au ieşit doi lupi în cale.
— Veniţi, lupilor, la mine
Şi săturaţi-vă bine.
Hai veniţi, veniţi mai tare,
Că mi-e inima a jale.
Lupii fug din drumul meu,
Şi nici lupii nu mă vreu.

137

Ş-altă dată bob năut,
Pe uliţă cînd apuc,
Cale n-am şi drum îmi fac
Să-mi iubesc pe cin' mi-e drag.
Ce-i frumos eu îl iubesc,
Ce-i urît îl oropsesc.
Fugi, urîtule, din prag
Să vie cine mi-e drag.

Frumosu fuge de mine
Şi urîtu calea-m ţine.
Ce-i frumos eu l-am iubit,
Ce-i urît l-am părăsit,
Să ducă naiba-n pămînt !
Cu urîtu n-am ce face,
Cu frumosu fac ce-mi place ;
Cu urîtu nu ţiu casă,
Cu frumosu stau la masă.
Fugi, urîtule, din prag
Să vie cine mi-e drag !

138

Foaie verde mărăcine,
Cît trăieşte omu-n lume
Cu toţi să se aibă bine,
Că nu ştii moartea cîn' vine
Şi te ia de lîngă mine,
Te duce la mănăstire
Şi pune pămînt pe tine.
Pămîntu-i pămînt uscat,
Trece lumea, te-a uitat ;
Pe mormînt creşte iarbă verde,
Trece lumea, nu te vede.
De ar trăi omu cît,
To' trebuie să meargă la rînd ;
De s-ar ţine omu floare,
Cînd i-o veni ceasul, moare.
Cînd iei păhărel de moarte,
Într-un ceas le-ai uitat toate.

139

Foaie verde şi-o lalea,
Doamne, ursitoarea mea,
Nu te-aş prinde undeva,
Căci cu mîna te-aş lua,
Şi pe foc te-aş arunca,
Şi ochii ţi i-aş scotea,
De s-ar duce pomina,
Căci tu noroc nu mi-ai dat.

Văd toate mucoasele,
Şi-aşteaptă noroacele,
Numai norocelul meu
L-au băut boii-n pîrău.
Nu ştiu boii l-au băut
Sau eu noroc n-am avut.
Dorule, tu ca un cîine
Pînă cînd te ţii de mine ?
Du-te iar la mîndra-n prag,
Spune-i chinul care-l trag,
Că eu n-am noroc pe lume
Să rîd şi să trăiesc bine.

140

Foaie verde leuştean,
A trecut d-atunci un an,
M-am gîndit, m-am răzgîndit
Cum e bine de trăit.
Să trăiesc cu capu-n jug
Şi cu pielea tăvălug ;
Să trăiesc cu faţa-n soare
Şi cu mîna pe pistoale ?
Inima mi-e simţitoare,
Fire-i să fii, ursitoare,
Fire-i să fii de noroc,
Că nu te mai văd de loc.

141

Arză-te focu de ursitoare,
Care m-ai ursit pe mine
De n-am ochişori pe lume,
Mul' sîn' negru-ntunecat
Şi nu văz lume pîn sat ;
Mul' sîn' negru amărît,
Nu văz lumea pe pămînt,
Nici păsări pe cer zburînd,
Nici soarile strălucind ;
Mul' sîn' negru şi supus
Şi nu văz stele pe sus ;

Mul' sîn' negru-ntunecelu
Şi nu văz luna pă ceru ;
Mul' sîn' negru de dogoare
Şi nu văz pe sfîntu soare,
De unde el mai răsare.
Frunză verde de trei boghi,
Tudore, nu mai ai ochi.
Frunză verde matustatu,
'N pădure la Babadagu,
Creierii s-a turburatu,
Ochii s-a-npăienjenatu
Şi mult timp n-a mai trecut,
Pînă ochii i-am pierdut.
Frunză verde odolean,
Am rămas negru buştean.
Frunză verde foi de nuc,
Şi nu ştiu un' să mă duc.
Ş-am zis verde de măr dulce
Şi m-aş duce-n deal la cruce.
Frunză verde ş-o mărulă,
Cu soţia d-împreună,
Ş-am zis verde foi de macu,
Unde-i vecia de vacu.
Acolo să veciuiască
Şi-n pămînt să putrezească.

142

Foaie verde salbă moale,
Zestrea mea de fată mare
Să mi-o-ncarce-n nouă care,
Să mi-o ducă la otare,
Că n-am avut ursitoare.
Ursitoarea mi-a fost bună,
Da mintea mi-a fos nebună,
C-am culcat băieţi pe mînă.
Mi-a venit băieţi din sat
Şi măicuţa nu m-a dat.
Foaie verde trei alune,
Mi-a venit unu din lume,
Nevăzut, necunoscut,
Ala mamei i-a plăcut.

Mersei vreo doi ani de zile,
Intră uscătura-n mine,
Că eu nu sînt învățată
Să șez cu ușa-ncuiată,
Cu perdeaua-n jos lăsată
De neagră străinătate ;
M-a dat la oți de pădure
Să taie lemne pe mine.

143

Foaie verde, foaie fragă,
Răsai, lună, răsai, dragă,
Răsai noaptea prin livadă
Să cosesc d-un braț de iarbă,
Să-i dau lui Murgu să roadă.
Murgul paște și rînchează,
Neicuța din greu oftează.
— Oftează, mîndro, cu foc,
Că noi n-am avut noroc
Ca să trăim într-un loc.
Norocul de l-am avut,
S-a dus și n-a mai venit ;
Cine naiba ne-a pîrît,
N-ar avea loc în mormînt !

144

— Spune, măiculiță, spune,
De mai am noroc pe lume.
Eu ți-am spus și ți-oi mai spune
Că nu am noroc pe lume.
Foaie verde matostat,
Mi-au trimis băieți din sat
Și măicuța nu m-a dat.
Mi-au trimis din altul sat,
Nevăzut, necunoscut,
Mamei ăla i-a plăcut.
Nu trecu două-trei zile,
Veni mama pe la mine,
Mă găsi culcată-n pat
Și bătută de bărbat.
Mă-ntrebă dac-o duc bine.

— Leano, tu de o duci bine,
Unde-i carnea de pe tine ?
— Carnea şi oscioarele
Le-au mîncat cumnatele ;
Inima şi ficăţelul
Mi-a mîncat-o bărbăţelul.
Foaie verde ş-o lalea,
Mamă, tu la moartea mea
Să mă plîngi cît-oi putea.
Să mă plîngi, să mă jeleşti,
Că mai mult n-ai să mă vezi.
Zestrea mea de fată mare,
Să mi-o pui în nouă care
Şi să mi-o duci la hotare,
Să-i dai foc să ard-a jale.
Ursitoarea mi-a fost bună,
Mintea mamei a fost nebună.

145

Ş-a cincizecea d-un susai,
Mamă, şapte fete ai,
Prin străini să nu le dai,
Ş-a cincizecea mărăcine,
Căci destul m-ai dat pe mine.
Ş-a cincizecea d-un susai,
Decît, mamă, mă făceai,
Mai bine mă omorai.
Ş-a cincizecea busuioc,
M-aruncai mai bine-n foc,
Mi-ardeai trupuşorul tot
Şi mîinile pînă-n cot.
Ş-a cincizecea d-un susai,
De vrei, mamă, să mă ai,
Să-mi dai carul cu doi cai,
Şi carul cu patru boi,
Să mi-aduc zestrea-napoi.
Ş-a cincizecea murele,
Să se mire gările,
Ce noroc au fetele.
Ş-a cincizecea de galani,
Să se mire bolovanii,
Ce noroc au băieţanii.

146

Ce ramăt s-aude-n codru ?
Se ceartă cucul şi corbul
Care să rămîie-n codru :
Ori cuculeţu, ori corbu.
Foaie verde şi-o mălură,
Cîntă cucu pe fîntînă,
Vine corbu şi-l îngînă.
— Fugi, corbule, nu mă-ngîna,
Că nu eşti de legea mea,
Tu eşti pasăre mai mare,
Te duci ziua-n vînătoare,
Mănînci vită nejunghează
Şi bei apă tulburată ;
Eu sînt pasăre curată,
Mănînc muguri dintr-un fag
Şi beau apă dintr-un lac
Şi cînd la mîndra cu drag.
— Spune, cuce, pop-al tău,
Să mă spovedesc şi eu.
— Pop-al meu e vînător,
Cînd te-i spovedi şi mori.
Vine postu lui Sînpetru,
Năpusti cucu bungetu,
Pitulicea vîlceaua
Şi cucu poteceaua.

CÎNTECE DE DRAGOSTE

147

Foaie verde ş-o lalea,
Mai încet cu dragostea
Că s-aprinde braniştea
Şi ne-aude cineva
Şi ne trece Dunărea.

Dragostea să ardă-ncet
Ca jărăgaiul din ţest ;

Să nu ardă vălvătaie,
Cum arde focul de paie.
Cum a ars — cum s-a topit
Şi nimic n-ai folosit.

148

Foaie verde solzi de peşte,
Pe mine ce mă topeşte ?
Colţu ierbii cînd plesneşte,
Răchita ce-mboboceşte,
Mîndra cînd se primeneşte.
Şi-o foiţă sălcioară,
Pe mine cin' mă omoară,
Brebenei de primăvară,
Pieptişor cu ţîţişoare,
Cîntecel de fată mare.
Foaie verde de urzică,
Pe mine cin' mă usucă ?
Brebeneii de pe luncă,
Dragostea de ibomnică.
Şi-o foiţă-a murele,
Dragi îmi sînt fetiţele
Cînd le creşte ţîţele
Şi sînt tari ca pietrele,
Mă usuc ca lemnele.
Foaie verde mărăcine,
Vino, neică, prin grădină,
Alungînd cîte-o găină,
Smulgînd cîte-o bolbotină,
Să mi-ţi cate mă-ta vin,
Vin din bolobocul plin.
Dragul ţaţii fiu băiat,
Vin pe unde-ai învăţat,
Cîinele eu l-am legat,
Uşa eu am descuiat,
Vino, zău, că nu-i păcat,
Păcatu l-oi trage eu.
Pe braţele cui ştiu eu.
Foaie verde viorea,
Mută-ţi, neică, poteca
De pe la portiţa mea.

Ori ţi-o mută, ori ţi-o strică,
Că nu-ţi mai sînt ibomnică.
Ibovnică ţi-am fost eu,
Dar n-ai fost voinicul meu.
Şi-o foiţă trei măsline,
Mai afurisit ca mine
Cred că n-a fost altu-n lume,
Fetiţele m-au pus bine,
Dar eu nu mă las nici mort ;
Şi tinere şi bătrîne
Le fac de se ţin de mine,
Dau încălţate prin gîrlă,
Cu tulpănaşul pe mînă,
Să-mi iasă la cotitură,
Să-i dea neicuţului gură.
Foaie verde bob năut,
Nu-ş' ce dracu mi-ai făcut
Din ceasul cînd te-am văzut,
La inimă mi-ai căzut.
Umblu ziua rătăcit,
De dragoste podidit.
Şi-o foiţă ca bujorul,
Ziua o mai duc cu dorul,
Noaptea o mai duc cu somnul.
Cînd în vis eu te zăresc,
Pun mîna, nu te găsesc
Şi mai rău mă prăpădesc.
Foaie verde sămulastră,
Şi cînd văd cîte-o nevastă,
Mai tînără, mai frumoasă,
Stă sufletul ca să-mi iasă.
Stai, suflete, nu ieşi,
C-om găsi de-om mai iubi.
Foaie verde bob năut,
Ştii, puică, ce-am socotit,
Zău, stînd la foc de urît,
Cu nevasta tăinuind ?
C-o să mă las de iubit
Şi-o să m-apuc de furat
La neveste cu bărbat.
Să le fur noaptea din pat,
Să le trag noaptea la crîng,
Mijlocelul să li-l strîng,
Să las bărbaţii oftînd,
Tot de mine pomenind.

149

Foaie verde mărăcine,
Ce mi-e mie drag pe lume ?
Calul negru plin de spume
Şi cu şaua de meşine,
Şi cu plosca la ciochină,
Plină cu rachiu de prună
De la mîndra din grădină,
Căci mult-îi dulce şi bună.
Ce mi-e drag pe lumea asta ?
Calul, puşca şi nevasta.
Calul mă călătoreşte,
Puşca de hoţ mă păzeşte,
Nevasta mă premeneşte,
Mîndra din prag mă priveşte.
Foaie verde mărăcine,
Ce mi-e mie drag pe lume ?
Poteceaua din pădure,
Pardosită cu alune,
Cu alune mari şi mici,
Mi-a trecut mîndra pe-aici.
Şi mîndra cînd a trecut,
Sfîrcul ţîţii i-am văzut,
Am leşinat şi-am căzut.
Dar dacă-l vedeam pe tot,
Cădeam şi muream de tot.

150

Frunzuliţă ş-o alună,
De-ar fi mîndra fată bună,
Aş face pat în grădină.
Patul i l-aş legăna,
Orice-ar cere eu i-aş da,
Guriţa i-aş săruta.
Mi-ar cere faguri de miere,
Eu i-aş da buzele mele.

151

Lună, lună, eşti nebună,
Luminezi noaptea pe brumă,
Luminezi ca o nebună.

Eu cu mîndra stau în casă,
Tu luminezi pe fereastră ;
Eu cu mîndra stau la poartă,
Tu luminezi strada toată ;
Eu cu mîndra în zăvoi,
Tu luminezi peste noi ;
Eu cu mîndra-n aluniş,
Tu luminezi pe furiş.
Lună, lună, duce-te-ai,
Lumină să nu mai ai,
Că la luminiţa ta
Mă prinseră cu mîndra,
Amîndoi cu dragostea,
of, of !

152

Foaie verde mărăcine,
Ce mi-e mie drag pe lume :
Poteceaua din pădure
Pardosită cu alune,
Cu alune mărunţele,
De trosneşte sub picere,
Cînd calcă mîndra pe ele.
Şi iar verde mărăcine,
Ce mi-e mie drag pe lume :
Calul negru şi pletos,
Neica tînăr şi frumos ;
Calul negru, armăsar,
Neica tînăr şi curvar.
Ce mi-e drag pe lumea asta :
Calul, puşca şi nevasta.
Calul mă călătoreşte,
Puşculiţa mă păzeşte,
Nevasta mă primeneşte,
Ibomnica mă priveşte.

153

— Ieşi, Lenuţo, la portiţă
De dă-i lui neica guriţă.
— Nu pot, nu pot, neiculiţă,
Că-i noroi şi lapoviţă

Şi mă umplu pe rochiţă
Şi mă bate a măiculiţă.
— De cîte ori am venit,
Tot aşa m-ai păcălit.
De cînd sînt pe lumea asta,
Nu m-a păcălit nevasta ;
Dar de vreo două-trei zile,
M-a păcălit şi pe mine.

154

Nu ţi s-a urît, Marine,
Umblînd noaptea prin pădure ?
Cămaşa-i neagră pe tine,
Nespălată de trei zile,
Vin la daica s-o spăl eu
Cu apă din eleşteu,
Cu săpun din sînul meu.

155

Foaie verde salbă moale,
Iorgule, gura matale
Face-un pol şi cinci parale
Şi-o litră de scorţişoare.
Pe malul Siretului,
Paşte calul Iorgului,
Paşte calul şi rîncheează,
Doarme Iorgu şi-mi visează.
Ce folos de visul lui
Dacă nu-i şi nu-i şi nu-i
Amuru la timpu lui.
Strigă Iorgu-n gura mare :
Cui să-i dau două parale,
Să taie plopul din vale,
Să scoată de-o aşchioară,
Să facă punte pe mare,
Să treacă Iorgu călare,
Cu cămaşa albă floare,
Cu şiret negru pe poale,
Spălată de-o fată mare,
Cu apă din eleşteu,
Cu săpun din sînul meu.

156

Frunză verde-o viorea,
Ce credea Marioara,
Că-mi face mie boala.
Boala nu mi-o poate face,
Căci iubesc pe cine-mi place.
Iubesc fete şi neveste,
O sută şi paisprezece.
Foaie verde bob năut,
Mai am cinci ani de iubit
Şi mă duc la spovedit.
Da n-o fi popa Dumnezeu
Să ştie ce-am iubit eu ;
Căci şi popa este hoţ,
Iubeşte mai mult ca toţi ;
Prioteasa e mai hoaţă,
Iubeşte cu toţi de faţă ;
Potropopu-i potropop,
Iubeşte cît şapte-opt.

157

Foaie verde ca trifoiul,
Auzi, lele, piţigoiul,
Mai lasă naibii războiul
Şi vin să-nfundăm zăvoiul,
Unde cîntă piţigoiul.
Foaie verde bob năut,
Cîte mîndre am iubit
La toate le-am dăruit
Cîte-o mamudea la gît,
De la boier omorît ;
Cîte-o toartă de argint,
De la boieri ce-au fugit.
Iubii una, iubii două,
Iubii patruzeci şi nouă ;
Iubii una, iubii zece,
O sută şi paisprezece.
Foaie verde armă veche,
Cît mi-e inima de rece
C-o fi altul şi m-o-ntrece.
De m-o-ntrece la iubit,
Eu îmi pun laţul de gît.

Fire-ai a naibii de lele,
Cu papucii tăi de piele,
Mă faci să mă țin de rele.
Foaie verde viorea,
Ce-am iubit în viața mea,
Doi ochi negri ca mura
Și să mor de i-aș lăsa,
Doi ochi negri ca mura,
De te-mbată ca țuica ;
Doi ochi negri ca seninul,
De te-mbată ca și vinul.
Hai, Leana mea, măi !

158

Foaie verde bob areu,
Căci n-a lăsat Dumnezeu
Ce-oi iubi să fie-al meu
Și să mor cînd oi vrea eu.
Eu n-aș muri niciodată,
Pînă-aș iubi lumea toată,
Și tînără și bătrînă
Să ție toate de mînă,
Să-m' vie la cotitură
Toate cu oglinda-n mînă.
A tînără nu e bună,
A tînără cere șorț ;
A bătrînă-așteaptă-n colț ;
Tot mai bună-i a bătrînă,
Te culcă seara pe mînă,
Îți face ciorapi de lînă
Și-ți bagă țîțica-n gură.
Cînd iai bonț de țîță-n gură,
Parcă beai rachiu de prună
Și iubirea e mai bună.

159

Ș-altă dată bob năut,
Toate vin, toate se duc,
Toate rămîn la pămînt ;
Tinerețele se duc,
Bătrînețele m-ajung
Și-s nesătul de iubit.

Cît fuse vara de lungă,
Nu iubii ca să mi-ajungă,
Dar acum că intru-n iarnă
Ce-oi să mă fac pîn' la vară.
Vară, vară, primăvară,
Ia, mai fă-te-o dată vară,
Să culce fetele-afară,
Să culce pe prispă-afară
Desbrăcate-n pielea goală,
Să mă tîrăsc binișor,
Să mă culc la pieptul lor,
Să mă dau d-a rostogolu
Ca ariciul pe ogoru,
Să mă joc cu țîțele,
Pîn-o pieri stelele.

160

Foaie verde iasomie,
Maria nenii, Marie,
Cît de dragă mi-ești tu mie,
Nimeni pe lume nu știe,
Cînd vii seara de la vie,
Îmbrăcată numa-n ie,
Cu pantofiori de cutie,
Maria nenii, Marie !
Cînd vii seara de la luncă
Cu fuiorul prins în furcă,
Eu m-aș face-un fus și-o furcă
Ca să stau la brîu în luncă.
Și-aș da încă și-o căciulă,
Să te văd pe bătătură ;
Aș da încă și-o cămașă,
Să te văd la mine-acasă ;
Și-aș da încă și-o moșie
Ca să te am de soție.

161

Salcîmaș de lîngă drum,
Te-aș tăia dar nu mă-ndur,
Căci la umbrulița ta
Mi-am petrecut dragostea

Cu flori albe de salcîm
Și mirosul de parfum.

162

Foaie verde rugi de mure,
Pădure verde, pădure,
Frumos cîntă cucu-n tine
Și pe gros și pe subțire,
Cum îi stă codrului bine.
Eu spui cucului să tacă,
El zboară pe altă cracă,
Cîntă hoțul de m-atacă !
Eu spui cucului : taci, taci !
El zboară pe alți copaci,
Cîntă de te bagă-n draci !
Cucule cu pene lungi,
Vara vii, vara te duci,
Mă mir iarna ce mănînci ?
— Mănînc putregai de fag
Și beau apă dintr-un lac
Și cînt codrului de drag.
— Pădure verde, pădure,
De ce tu mă spui la lume
C-am intrat cu mîndra-n tine ?
De ce tu și nu iarba,
C-o tăvălii cu mîndra ?
— Eu te spui că e păcat,
Căci de cîn' tu ai intrat
Toată frunza mi-a picat,
N-are cucu ce-a mîncat.
— Cucule, pană albastră,
Ce to' cînți pă la fereastră,
Mai bine p-un mărăcine
Și cîntă frumos și bine,
S-asculte mama la tine.
Nu cînta pă arătură,
Că-ț-intră țărînă-n gură.
Foaie verde siminic,
Femeia cu copil mic
Nu e bună dă nimic.
Ia copilu dăsfășat
Și pleacă cu el pîn sat,
Spune că s-a dăocheat.

A dracul nevasta mea,
Intră-n cîrciumă și bea
Căci ea mie nu mi-a spus,
Că la cîrcimă s-a dus :
Trei fire pă fus a pus
Și la beție s-a dus.

163

Foaie verde sălcioară,
Măriuță, Mărioară,
În credință de știam
Ce-o să pățesc într-un an
Nu mă mai amorezam,
Rămîneam singur buștean ;
Căci dragostea de la tine
M-a prăpădit, vai de mine,
M-a făcut din om neom
Și m-a uscat ca pe-un pom,
Ca pe-un pom dintr-o grădină,
Fără soare și lumină.
Foaie verde sălcioară,
— Măriuță, Mărioară,
Ce strîngi tu la inimioară ?
— Mărgărit și tămîioară.
— Dă-i și neichii mărgărit,
Ca să-i treacă de iubit ;
Dă-i și neichii tămîioară
Să puie la inimioară,
Căci dragostea de la tine
M-a prăpădit, vai de mine !

164

Foaie verde de sulcină,
Rădina neichii, Rădină,
I-o lună și-o săptămînă
De cînd bat calea la tine.
Fă, Rădină dumneata,
De-aș avea fo folosire,
Ar fi ferice de mine.
Dar n-am nici-o folosire,
Se uscă inima-n mine.

Fă, Rădină dumneata,
Murgul meu apă nu bea
Decît din vedriţa ta.
Potcovii calul cu rîla,
Să trec la leliţa gîrla ;
Potcovii calul cu banul,
Să trec la leliţa dealul.
Urcai dealul jumătate,
Se despotcovi de toate.

165

Foaie verde bob năut,
Mamă, tu cînd m-ai făcut,
Mai bine să fi făcut
Două fîntînele reci
Între două dealuri seci ;
Şi din mîna mea cea dreaptă
O cană de băut apă ;
Iar din mîna mea cea stîngă
Un stejar de făcut umbră ;
Din picioruşele mele
Să fi făcut scăunele ;
Să şadă mîndra pe ele,
Să şadă să odihnească
Şi cu cana să bea apă,
La umbră să se umbrească,
La mine să se gîndească.

166

Stea, stea,
        logostea,
Toate stelele să stea,
Numai a mea să nu stea ;
Să umble în lung şi-n lat,
Pînă la mîndruţa-n sat.
De-oi găsi-o cum gîndesc,
Spune-i că mă logodesc,
Cu ea mă căsătoresc
Şi doresc s-o fericesc.

167

Foaie verde sălcioară,
Nu aseară, alaltăseară,
M-a certat măicuța iară
C-am stat mult cu Gheorghe-afară,
Răzimați d-o sălcioară.
Sălcioara s-a uscat,
Dragostea ni s-a schimbat.
— Lasă, mîndro, lasă zău,
Că mie nu-mi pare rău ;
Nici bine, nici rău nu-mi pare,
Doar la inimă mă doare,
C-am iubit boboc de floare.
Floare mîndră de grădină,
O să-mi fii nevastă bună !

168

Foaie verde de susai,
De trei ori mă însurai
Și trei Marioare luai.
Mă-nsurai și-a patra oară
Și luai tot Marioară.
Marioară, Marioară !
Și-am zis al dracu'i să fie
Cine-o mai lua Marie,
Marioară, Marioară !
Marioară, pentru tine,
Vin jandarmii după mine,
Marioară, Marioară !
Vinde, Marie, boii tăi
Și mă scapă de la răi,
Marioară, viață amară !
Inimă, de ce nu mori,
Ți-e necaz de multe ori !
Marioară, Marioară !

169

Să nu-mi fluieri pe la poartă
Că eu sînt fată săracă,
Stau cu mama mea pe vatră
Ca să toarcem noaptea toată.

Toarcem noaptea la bogat,
Ziua lucrăm la conac,
Dragoste cînd să mai fac,
Necazul cu cin' să-mpart ?
Dacă ochii mei îți plac,
Vin la mama să-ți dea sfat.

170

Foaie verde de cucută,
Mă-nsură mama c-o slută,
C-are car cu patru boi
Și cîteva zeci de oi ;
C-are pogoane la cîmp
Ș-o gură de mă-nspăimînt.
Cînd e timp să merg acasă,
Mă gîndesc și la nevastă
Și-mi vine s-o iau de-a drept,
Să mă duc și să mă pierd.
Nu nevastă cu avere,
Să mănînc fără plăcere ;
Mai bine săracă, zău,
Să fie-a lui Dumnezeu.

171

Uite Ghiță suie dealul,
Că-i cunoaște neica calul.
Îl cunosc, lovi-l-ar boala,
Că-i dam grăunțe cu poala ;
Îl cunosc, lovi-l-ar dracii,
Că-i dam grăunțe cu sacii,
Și-i dam apă strecurată,
De la țața din găleată
Și fînul cu subțioara,
Pe prispă la Marioara.
Foaie verde de-un mohor,
Mi-a zis tata să mă-nsor,
Să iau mamei ajutor.
Foaie verde d-avrămească,
Dar mămica nu mă lasă
Ca să iau fată frumoasă ;

Şi să iau fată urîtă,
Să aibă avere multă.
Ce să fac, mamă, cu-avere,
Să trăiesc cu neplăcere,
Căci averea şade-n coastă,
Iar eu şed cu toanta-n casă.
Foaie verde matostat,
Mai bine să dorm pe prag,
Să trăiesc cu cin' mi-e drag.
Foaie verde foi-trifoi,
I-a dat toantei şi doi boi
Şi o scroafă cu purcei,
Şi i-a dat şi-o capră stearpă,
Să-mplinească dota toată.
Foaie verde d-avrămească,
Mîine merg să ar în coastă
Cu boii de la nevastă.
Aşa, pe la prînzul mare,
Vine toanta cu mîncare,
Cu mămăliguţa-n poală
Şi cu brînza-n subţioară.
Foaie verde foi şi-o nucă,
— Vin, bărbate, de mănîncă
Şi dejugă boii-n luncă.
Foaie verde matostat,
— Nu mănînc, că am mîncat,
Cînd te văd, m-am săturat.
Foaie verde şi-o găleată,
Mă răstii la ea o dată,
Mîncă mămăliga toată.
Şi cînd o făcui să rîză,
Mă lăsă şi fără brînză.
Foaie verde viorea,
Eu cu ochii la toanta,
Cotiră boii brazda.
Şi cînd mă răstii la boi,
Ea se culcă la butoi.

172

Foaie verde mărăcine,
Zice mama către mine :
— Însoară-te, măi copile !
Şi-am plecat după-nsurat,

Şi-am urcat în deal la vie,
Şi mi-a dat pe Tanţa mie.
Fată de chiabur, bogată,
Şi urîtă, şi spurcată,
Bat-o, Dumnezeu, s-o bată,
Căci am luat-o cu doi boi,
Mănînce cîinii din ei
Şi pe Tanţa lîngă ei.
Pusei boii să-i înjug
Şi urcai în deal la plug.
Cînd fuse la prînzu-ăl mare,
Vine Tanţa cu mîncare.
Spun Tanţii că am mîncat ;
Cînd o văd, m-am săturat.
Lăsai pe Tanţa în vie
Şi luai fată ca o floare,
Harnică şi muncitoare.
Să muncim un an sau doi,
Să ne facem car şi boi ;
Să muncim o lună, două,
Să ne facem casă nouă.

173

Foaie verde viorea,
Aseară vîntul bătea
Şi bătea vîntu mai tare,
Hoaţa vrea să mă omoare ;
Şi bătea vîntu, bătea,
Hoaţa-n braţe mă strîngea ;
Şi bătea vîntul mai rece,
Hoaţa nu mai vrea să plece ;
Şi bătea mai binişor,
Vino, vino, puişor,
Vin la gaica să te-adorm.
Să te culci pe braţ la mine
Ca pe aşternut la tine ;
Să te culc pe mîna mea
Ca pe perioara ta.
Bătea vîntu şi mai rece,
Hoaţa nu mai vrea să plece.
Aştept să răsaie luna
Şi n-a mai plecat nebuna.

Răsai, soare, tu răsai,
Şi tu, lună, duce-te-ai.
Că de la lumina ta
Mă prinseră cu mîndra.
Mă prinseră, mă legară,
Satul tot mă împlimbară.
Mă legară cot la cot
Şi-m' dădură drumu-n Olt,
Ca să nu mai viu nici mort.

174

Foaie verde trei stejari,
Pe drumu dî la Cegani,
Vine-o fată ş-un jandar.
Jandaru vine călare,
Dar fetiţa pe picioare.
— Te rog, jandare călare,
Ia-mă şi pe mine călare
La spatili dumitale,
Căci mi-e drumu ars de soare
Şi mă frige la picioare.
Dar jandaru-i răspundea :
— Nu poci, dragă, să te pui,
Căci mi-e Murgu boieresc
Şi m-apucă de-l plătesc ;
Şi mi-e Murgu fătat joi,
Nu ne duce p-amîndoi
Şi mi-e Murgu mititel,
Nu poci pune doi pe el.
Dar fetiţa-i răspundea :
— Murgu duce şi-o căruţă,
Dar pe mine-o porumbiţă ?
Murgu duce-un car şi boi,
Dar pe noi doi porumbei ?
Dar-ar Dumnezeu să dea :
Murgu să se potignească,
Drept în gît să te trîntească,
Mîna stîngă
să ţi-o frîngă,
A dreaptă să ţi-o scrîntească,
Să ţii dîrlogii cu dinţii
Şi să mîi caii ca sluţii.

175

Mă dusei să ar pe coastă,
Cu boii de la nevastă,
Dar pe la prînzu ăl mare
Vine mîndra cu mîncare.
— Ia, bărbate, de mănîncă
Şi dă-o încolo de muncă.
Ieri mînie, azi mînie,
Dragoste cînd să mai fie ?

176

Foaie verde matostat,
Ce stai, neică, supărat,
Ce-ai cerut şi nu ţi-am dat ?
Ţi-am dat fagure de miere
Şi guriţă la plăcere ;
Ţi-am dat dulceaţă cu miere,
Nu otravă pusă-n fiere ;
Ţi-am dat faţa ca şi caşul,
Gura ca trandafiraşul ;
Ţi-am dat ruja din obraz,
Mă mir de ce-ai prins necaz.
Vino, neică, pînă-n seară
Să-ncepem dragostea iară
Şi pe lună şi pe stele,
Cu necaz şi cu oftat
Şi c-un dulce sărutat.

177

Foaie verde mărgărit,
Fusei pe unde-am iubit
Şi găsii locul pîrlit,
Iarba verde suspinînd,
Tot de neicuţa-ntrebînd.
Mă culcai să dorm niţel,
Nu putui să dorm de fel
De cîntecu cucului,
De rînchezu murgului.
— Cucule, nu mai cînta
C-am dat de inimă rea,

Mi-a piendut Murgu şaua,
Şaua şi ipingeaua,
Şi le-a găsit mîndra mea.
Eu mă rog să mi le dea
Şi ea nu vrea, hoţoaica.
Ia, mai cîntă, cucule !
— Nu mai poci, voinicule,
C-am iernat la Calafat
Într-un bordei surupat,
Făr, de uşă, făr' de pat,
Toată iarna mi-a picat,
Picioruş mi-a degerat,
Limba-n gură mi-a-ngheţat.

178

Foaie verde matostat,
Ionele, pui băiat,
Coboară devreme-n sat,
Că mie mi s-a urît
Singurică pe pămînt ;
Singurică, singurea,
Milă de la nimenea,
Căci mila care-am avut
S-a dus şi n-a mai venit.
Foaie verde viorea,
Dac-aş şti c-ar fi aşa,
M-aş duce, m-aş spînzura
De craca pelinului,
La marginea drumului.
Cine-o trece să se mire
Ce focşor a fost în mine ;
Ce focşor şi ce amar,
Ce mai dragoste-n zadar.

179

Dragostea de un' să-ncepe ?
Vara dîn bisioc verde,
Iarna dîn flori dî la geam
Şi dîn sîn dî la fete.
Dragostea ce-aveam noi, frate,
Credeam moartea ne-o desparte.

Da moartea nu ne-a sosit,
Duşmanii ne-au despărţit.
Duşmanii, duşmancili,
Că nu-şi păzes' casili
Şi-mi strica dragostili.
Nici cu par, nici cu nuiele,
Numai trei cuvinte rele.
Cuvintile le-a vorbit,
Pe mine m-a despărţit.
Am făcut cum am putut,
Dragostea mi-am întărit.

180

Foaie verde d-un mohor,
Să mori, puiule, să mori !
Mă iubeai ca pe-o copilă,
M-ai lăsat ca pe-o străină :
Sînt de rîsul fetelor,
Batjocura băieţilor.
Şi-am să mă duc să te blestem
La mănăstirea de lemn :
Şi să-mi faci nouă feciori,
Iar pe-a zecea o fetiţă
Să te tragă de mîniţă
Pe la mine pe uliţă.
Ş-am să mă duc să te blestem
La mănăstirea de lemn :
Şi nu te blestem să te-nsori,
Ci te blestem ca să mori,
Şi să mori pe o ninsoare
Fără pic de lumînare.
Şi să-ţi aduc eu busuioc,
Ca să te usuci de tot.

181

Ş-am zis verde ş-un dudău,
I-auzi, mîndră, ce-auz eu,
Că te ţin părinţii rău.
De te-o ţine tot aşa,
Cărăruia mi-oi muta
Mai în sus de casa ta.

Cînd oi trece ș-oi cînta
Inimioara ți-o seca
Și ție și alteia.
Ș-am zis verde viorea,
Di ce, Doamne, nu muream
Cînd eram copil d-un an ?
Dar acum di ce să mor,
Căci mi-aduc fetile flori
Și-mi dă flori și ochii lor.
Rămîi, mîndră, sănătoasă,
Tu mi-ai băgat boala-n oase.
Fă-mi, măicuță, patul meu,
Căci mă doare capul rău.
Maică-sa patu-i făcea,
El pe pernă se-ntindea.
Cînd a fost la miezul nopții,
Ion se zbătea cu morții ;
Cînd a fost colea în zori
Mi-l plîngea două surori ;
Două surori ș-o cumnată,
Ș-o drăguță de hamantă.

182

Foaie verde viorea,
De ce nu pot eu cînta ?
De ce nu pot eu cînta
Să răsune satu-ăsta ?
Să m-audă maica mea,
Maica mea și-o surioară,
Care e mai străioară.
Foaie verde și-o cicoare,
Mamă, inima mă doare,
C-am un iubit ca o floare
Ș-am auzit că el moare.
Nu știu, mamă, cum aș face
Să mă duc să-l văd cum zace.
Zace cu fața la perete,
Cu gura friptă de sete.
Eu mă duc ca să-i dau apă,
Lacrimile mi-l adapă.
Foaie verde d-un bujor,
— Zaci, Gheorghiță, ori te scoli,
Mie-mi vin logoditori.

— Mîndrulița mea iubită,
Dacă nu ești mulțumită,
Du-te acas' și te mărită,
Că și eu m-oi însura
În ziua de Paști a mea
Și-oi lua fata nu știu cui
Din fundul pămîntului.

CÎNTECE DE DOR

183

Dorul meu e numai dor,
Nu-l pot spune tuturor,
Foaie verde !
De-ar fi dorul vînzător,
M-aș face negutător,
Foaie verde !
Dragoste și-a trei-aș face
Ș-aș vinde-o la cine-mi place,
Foaie verde !
Dar dorul e jale lungă,
Dar-ar Domnul să-l ajungă,
Foaie verde !
Să zacă cum zac și eu,
Așa să dea Dumnezeu !

184

Bată-te toaca de dor
Și pe tine, puișor,
De te-oi prinde la izvor
Să te strîng, să te omor ;
De te-oi prinde la fîntînă,
Să te strîng la piept c-o mînă.

185

Frunză verde foi de fag,
Mîndro, te-am cătat cu drag
Toată vara prin zăvoi,
Doar de-om da ochii amîndoi.
of, of, of !

Doar de-om da ochii amîndoi !
Vara însă a trecut
Şi noi nu ne-am mai văzut.
Berze vin, berze se duc,
Eu de doru-ţi mă usuc.
of, of, of !
Eu de doru-ţi mă usuc !
Face-m-aş o frunză-n vînt,
Pîn' la ea s-ajung să-i cînt.
Să-i cînt doina cea de dor,
Pe braţele ei să mor.
of, of, of !
Pe braţele ei să mor !

186

— Dorule, de unde vii ?
— De prin nişte vii pustii.
— Dar de mîndra ce mai ştii ?
— Ştiu bine că-i sănătoasă,
Şade la masă şi coasă
Pe pînză rară şi deasă
Cu arnici şi cu mătasă.
Iar din gură cuvînta,
Pe cînd ochii-i lăcrăma :
Ochilor, nu-mi lăcrămaţi,
Că voi sînteţi vinovaţi,
Ce vedeţi nu mai lăsaţi,
Ce iubiţi nu mai uitaţi !

187

Foaie verde ca bujorul,
Sus e lumina cu norul,
Departe-i mîndra cu dorul.
Departe-i şi nu-i departe,
Două dealuri ne desparte,
Două dealuri şi-o pădure,
Şi-o grădiniţă cu mure.
Hai, pădurea s-o tăiem,
Murele să le mîncăm,
Deal cu deal să-mpreunăm.

Foaie verde de-un areu,
Mori, mîndro, să mor şi eu,
Să ne-ngroape într-o lădiţă,
Guriţă lîngă guriţă,
La mijloc o foaie-n fir
Şi la cap un trandafir.
Foaia firului să-ntindă,
Pe-amîndoi să ne cuprnidă,
Şi pe mine şi pe tine,
C-amîndoi ne-am avut bine.

188

Foaie verde bob năut,
Cînd aud pe cer tunînd,
Ploaia-n codru răpăind,
Mă fac broască la pămînt,
Ca un puişor de lup
Cînd aşteaptă noaptea-n crîng.
Foaie verde d-un areu,
Bătută de Dumnezeu,
Mai fă bine, nu tot rău,
Căci cu răul de la tine
M-am ofticat, vai de mine,
M-am ofticat şi-am să mor
Pentru-al dumitale dor.
Didă, de oftatul tău
S-a mîniat Dumnezeu :
Nici nu ninge, nici nu plouă,
Nici noaptea nu cade rouă,
Să văd roua pe opinci
Şi pe mîndruţa-n papuci.
În papuci şi-ndicoltată,
Să mi-o mai sărut o dată ;
O dată, de două ori,
Că-mi vine leşin să mor.
Foaie verde izmă creaţă,
Dumnezeu să te ferească
De dragostea femeiască,
Te bagă-n boală cîinească,
Te usucă ca pe iască,
Te scoate la primăvară
Galben ca turta de ceară.

189

Patru boi cu lanţu-n coarne,
Ţine-mi pe mîndruţa, Doamne ;
Patru boi trage la jug,
Mîndra-mi pune la porumb.
Cum aş face ca să-i zîc
Să dea cu parul adînc ;
Să crească porumbul bine,
Cum creşte dorul în mine.

190

Foaie verde ş-o lalea,
Mîndro, hai la casa mea
Ca să semeni busuioc,
Eu să te iubesc cu foc.
Foaie verde ş-un dudău,
Să iubeşti e lucru greu.
Eu sînt suflet iubitor,
Mi-e că mor arzînd de dor.
La poarta inimii mele,
Vin în stoluri doruri grele,
Iar un dor mai tinerel,
Mi-aduce veste prin el
Că mîndruţa-i sănătoasă,
Pentru nuntă ţese, coasă
Şi m-aşteaptă să mă duc,
Să-mi dea dorul împrumut.

191

Măi băiete, măi băiete,
Nu te mai gîndi la fete,
Că fetele te-au uitat
Din seara care-ai plecat ;
Numai singurică eu
Oftez după dorul tău.

192

Foaie verde trei migdale,
De la Băcăleşti la vale,

Vine un voinic călare
Cu cămaşa albă floare,
Cu pieptii cu rîurele,
În suflet cu doruri grele,
Cu cizme cu ciucurei,
Nu priveşte-n ochii mei.
Foaie verde trei migdale,
S-a dus voinicul călare.
Unde s-o fi dus cu zor ?
Unde-i dorul călător ?

193

Patru boi cu lanţu-n coarne
Intră-n codru morţi de foame,
Morţi de foame şi de sete,
Că n-are cin' să-i adăpe,
Că cine i-a adăpat
L-a luat statul soldat.
Frunzuliţă de lămîi,
Pupa-l-ar ţaţa de pui,
Ca mă prindea de mijloc,
Ochişorii i-ardeau foc.
Fetele mă pizmuiau
Şi babele mă bîrfeau.
De cînd puiul mi s-a dus,
Uliţa nimic n-a spus ;
Dar mai bine m-ar bîrfi
Şi cu puiul m-aş iubi.
Cine-n lume nu iubeşte,
La ce naiba mai trăieşti !
Eu iubesc pe puiul meu
Ş-altceva nimic nu vreu.
Tacă-ţi, lume, meliţa,
Eu ascult inima mea ;
Eu ascult de dorul meu,
Ce mi l-a dat Dumnezeu.

194

Afară plouă şi tună
C-a mea inimă nu-i bună...
— Auzit-am, maică, eu
Că se-nsoară neica-al meu.

Auzit-am, măiculiță,
Că mi se-nsoară Gheorghiță.
Plîng, măicuță, și suspin,
La inimă am venin.
Plîng florile din grădină,
Că și lor le este milă.
De la ele d-oi pleca,
N-are cine le uda.
— Le-oi uda, măicuță, eu
Tot plîngînd de dorul tău.
M-oi duce și le-oi săpa
Și cu lacrimi le-oi uda.
Lacrimile-or fi sărate,
S-or usca florile toate.

195

Foaie verde-a bobului,
La urechea podului,
Leano, neică,
Găsii casa dorului
Și urma papucului,
Leano, neică,
Uite-i dîra, uite-i urma,
Uite-i și tăvălitura,
Unde-mi da Lenuța gura ;
Uite și gropițele,
Unde-am pus genuchele.
Ș-altă dată trei masline,
Rămîi, satule, cu bine,
Căci eu am plecat din tine.
Cînd plec, satule, din tine,
La dușmani le pare bine,
Numai mie-mi pare rău,
Mă despart de puiul meu.
Cînd plec, satule, din tine,
Suspină Murgu sub mine.
Suspină Murgul din greu,
Mă despart de puiul meu.

196

Lasă-mă să pătimesc
Că n-am știut să iubesc...

Am avut un pui pe lume,
Nu ştiui bine a-l ţine.
Dar acum de l-aş avea,
Numa-n braţe l-aş ţinea,
Priponit de dorul meu ;
Fără el mi-e tare greu.
Priponit şi zi şi noapte,
Nu m-aş gîndi la păcate.
M-am gîndit şi pătimesc,
Nu-i tot una cînd iubesc.

CÎNTECE DE LUME ŞI SATIRICE

197

Foaie verde mărăcine,
Lume, lume şi iar lume,
Cîn' să mă satur de tine ?
Cîn' s-o lăsa sec de pîine.
Atuncea m-oi sătura,
Cîn' mi-o suna scîndura
Popa cu cădelniţa,
Baba cu tămîioara,
Atuncea m-oi sătura !
Mă duce la mănăstire
Şi trage pămînt pe mine ;
Pămîntu-i cu iarba verde,
Trece puica, nu mă vede.
Pămînte, făcea-te-ai tină,
Multă lume intră-n tine
Şi tînără şi bătrînă,
Şi copii de cîte-o lună.
De cît să-ţi moară nevasta,
Mai bine să-ţi arză casa :
Casa să mai îngrădeşte,
Nevestica-ţi putrezeşte,
Copiii se răspîndeşte,
Casili se dăslipeşte !
Aşa-i lumea, ce să-i faci,
Rabdă inimă şi taci :
Tu le faci,
tu să le tragi.
Pămînte, lacăte multe,
Unde-ncui,
nu mai descui.

C-aşa-i lumea trecătoare,
Ca şi apa curgătoare,
Unu naşte şi-altu moare.
Cel ce naşte, mai trăieşte,
Cel ce moare, putrezeşte,
La lume nu se gîndeşte.

198

Foaie verde, foaie lată,
Bat-o Dumnezeu, s-o bată
Pe Oprina sprîncenată,
Că mi-a pus cîrciuma-n baltă
Ş-a sărăcit lumea toată ;
Ş-a pus cîrciuma la drum,
D-a sărăcit un cătun.
Vine om cu patru boi,
Dimineaţa-njugă doi
Şi-şi tîrăşte roatili,
Să-şi vază păcatili.
Vine voinicu călare,
Pleacă ziua-n prînzul mare
Şi-şi ia şaua la spinare
Şi pleacă pe drum la vale,
Că-n pungă n-are parale.

199

Foaie verde maghiran,
M-a făcut mama oltean,
Puişor de craiovean.
Oltean mîndru şi frumos
Şi la fete drăgăstos ;
M-a scăldat în Jiuleţ
Şi-am rămas oltean isteţ.
Foaie verde maghiran,
M-a făcut mama oltean,
Port căciulă d-astrăgan,
Cojocel de miel bîrsan
Şi creionul de tufan,
Cînd scriu, mă gîndesc un an.
Şi iar verde maghiran,
M-a făcut mama oltean,
De trec Oltul pe buştean.

Cin' se ia cu mine bine,
Îi dau haina de pe mine ;
Cin' se ia cu mine rău,
Să-l păzească Dumnezeu,
Că sînt şarpe de dudău
D-ăla care muşcă rău.

200

Foaie verde foi ca rugu,
'Mbrăcai cămaşă ca fulgu,
Şi pusei şaua pe Murgu,
Şi mi-l închingai cu gîndul,
Şi luai cîmpu de-a lungu,
Să vedem cum merge timpu.
Timpul, cîmpul merge bine,
Averea mea cui rămîne ?
Să rămîie la feciori,
Feciorii sînt negustori
Şi bea toţi cu capul gol,
Şi de mine n-are zor.
Voi, voi, voi, copiii mei,
Eu v-am făcut car şi boi
Şi v-am făcut ca şi noi,
Să vedeţi şi voi de noi,
Cum am văzut noi de voi.
Vai de mama cu copii !
Ce păţeşte
Pînă-i naşte, pînă-i creşte !
De părinţi nu mai gîndeşte !
Foaie verde mărăcine,
Averea mea cui rămîne ?
Să rămîie la vreo noră,
Dar nurora nu e bună,
Că-mi face turtică-n spuză,
Şi-o aruncă pe mărăcine
Şi-o întinde ca la un cîine ;
Să rămînă la vreo fată,
Să-mi dea vreo cană de apă
Şi cîte-un colac vreodată
Să-mi zică şi mie tată
Şi să-mi dea din lună-n lună,
Să dea cu ciobul de tămîie.

201

Verde, verde ca năutu,
Ies afară, bate vîntu.
Auzi, mîndro, cîntă cucu
Să las munca, să iau cîmpu.
Cîmpu merge foarte bine,
Ce mai veselie-n lume !
Mă rog, Doamne, mai dă-m' zile
Să nasc un fecior dîn mine.
Averea mea cui rămîne ?
Să rămîie cui e bine,
Să mai vorbească de mine,
C-am fost şi eu om pă lume
Ş-a rămas ceva din mine.
Foaie verde măr creţesc,
Ce s-apuc, ce să muncesc,
Copilaşii să mi-i cresc,
Nevasta să mi-o hrănesc ?
Foaie verde matostat,
Să m-apuc, vezi, dă furat,
Cît dă rău e spînzurat ;
Să m-apuc dă secerat,
Cît de rău e cocoşat
Şi pă polog aplecat !
Să m-apuc, vezi, dă cosit
Cît dă rău e năduşit !
Dacă văzui şi văzui,
Luai coasa la spinare,
Fedeleşu cu apşoară,
Mămăliga-n trăistioară.
Cosii pînă-n păducel,
Frînsei coasa din căţel,
Mai mă hodinii niţel.
Foaie verde salbă moale,
Duminică cam pă seară
Pusei plugu-n cărucioară,
Mersei în livadea mare.
Foaie verde izmă creaţă,
Cînd fu luni dă dimineaţă,
Neica cu plugu pă brazdă.
Boii trag, plugu brăzdează,
Neica fluieră pă brazdă
Ca căpitanii pîn leasă.

Tot plugaru că zicea :
— Cată,' tu-i mumă-sa,
Cîte păsări sînt pă lume,
Tot dîn brazda mea să ţine,
Cîte păsări sînt în crîng,
Tot dîn brazda mea mănînc !

202

Foaie verde trei smicele,
— Ioană din Ionele,
Cu părul făcut inele,
Cu batista pe sprîncene,
Cu gîtul plin de mărgele,
Cu ia cu bagadele,
Dă-mi şi mie floricele
Din colţul grădinii tăle.
— N-am cu daica flori de dat,
C-am plătit de le-am udat
Cu bani după sărutat ;
Şi-am plătit de le-am sădit,
Cu banii după iubit.
— Ioană, m-ai omorît !
Foaie verde bob sipică,
La luncă, Ioană, la luncă
Să-ţi tai răşchitori şi furcă
Şi neichii baston de luncă.
Iar pe la mijlocul luncii,
Să te-apuc de plata furcii ;
La coada zăvoiului,
Plata rişchitorului ;
Şi-aba fa, Ioană, nică,
Dragostea noastră se strică
Pentru-o vorbuliţă mică.
Foaie verde matostat,
— Măi Georgică-amurezat,
Ce stai în poartă răzmat
Şi de ce eşti supărat ?
Or grîul nu ţi-ai cărat,
Sau car ţi s-a fărîmat,
Sau cu Ioana te-ai certat ?

— Eu grîul mi l-am cărat,
Caru nu s-a fărîmat,
Dar cu Ioana sînt certat,
Şi d-aia sînt supărat.
De car şi de boi nu-mi pasă,
C-am pe Ioana frumoasă
Şi mi-e drag cu ea la masă
Cu ocaua plină rasă,
Cu găina friptă, grasă.
Foaie verde de-anason,
M-aş culca că-mi vine somn,
Dar n-am unde să-mi adorm,
Că lămpile-s toate stinse
Şi porţile toate-nchise.
Mă dusei la mîndra mea
Ca să-i clatin fereastra.
Nu ştiu fost-am eu cam beat
Că prea tare-am clătinat
Şi bărbatu m-a aflat,
Muierea şi-a întrebat :
— Făi muiere, făi nevastă,
Cine bate la fereastră ?
— Omule, pisica noastră.
Taci, bărbate, şi te culcă
Nu-ţi face singur nălucă,
Nu sînt hoţ să haiducesc
Şi sînt mîndră să iubesc.
— Făi muiere, făi urgie
Mîţa nu-i cu pălărie ;
Cînd mergea la deal pe drum,
Din gură slobozea fum.
— Măi bărbate dumneata,
Uite perina colea ;
Uite perna, uite patul,
Să te culci că te ia dracu.
Foaie verde mărăcine,
— Spune, mîndruliţo, bine
Cîţi hamanţi ai tu pe lume ?
— Mai am unu, mai am doi,
Cu'neatale se fac trei,
Cu bărbatu se fac patru.
Pă-l de-al patru să-l ia dracu !

203

Mult îmi place horile
Şi să-nvîrtesc fetele ;
Fetele, nevestele
Îmi însoresc zilele.

204

Mult îmi place ca să joc
Şi să-nvîrtesc hora-n loc.
Mult îmi place viaţa mie,
Întîrzii să-mi iau soţie.

205

Uşurel şi legănat,
Precum moşii ne-a-nvăţat ;
Uşurel şi măruntel,
Ca frunza de pătrunjel.

206

Uite dura, nu e dura.
Să punem la dură una.
Firicel de iarbă nouă,
Să punem la dură două :
Ţii una,
Ţii două.
Firicelul de ardei,
Să punem la dură trei :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei
Şi la stînga dacă vrei.
Şi să spui lu nenea Bratu
Să punem la dură patru :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru.

Firicelul de arnici,
Să punem la dură cinci :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru,
Ţii cinci
Dreapta ca la Licurici.
Firicelul de mătase,
Să punem la dură şase :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru,
Ţii cinci,
Ţii şase.
S-a muiat pisica-n lapte !
Să punem la dură şapte :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru,
Ţii cinci,
Ţii şase,
Ţii şapte.
Şi cotoœul pînă-n bot !
Să punem la dură opt :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru,
Ţii cinci,
Ţii şase,
Ţii şapte,
Ţii opt.
Ciobuleţ de oală nouă,
Să punem la dură nouă :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru,
Ţii cinci,
Ţii şase,
Ţii şapte,

Ţii opt,
Ţii nouă,
Fetiţo cu gura rece,
Să punem la dură zece :
Ţii una,
Ţii două,
Ţii trei,
Ţii patru,
Ţii cinci,
Ţii şase,
Ţii şapte,
Ţii opt,
Ţii nouă,
Ţii zece.
(Se repetă de la zece la una.)

207

Zi, băiete, zi să joc,
Că-n mine s-a-ncins un foc.
Zi să joc nainte, zi,
Pînă cînd oi obosi,
Că destul m-oi odihni
În mormînt, cînd oi muri.

208

Horă mare,
băieţi n-are,
C-a murit de gălbenare.
Aşti cîţiva care-a rămas
Poartă căciula pe nas,
Face fetelor necaz.

209

Cine joacă hora-n drum ?
Două fete şi-un nebun !
Hora mare, băieţi n-are,
C-a murit de gălbenare.

210

Foaie verde spic de grîu,
Hai la brîu, la brîu, la brîu.
Hai la brîu cin' n-o juca
Să-i moară ibomnica ;
Cine-n dragoste nu crede,
Nu mai calce iarbă verde,
Nici verde şi nici uscată,
Numai tot în pat să zacă.

211

De-ar fi guriţa izvor,
Eu m-aş face băutor ;
Gura-i izvor cu lipici,
Arde şi face băşici.

212

Ce mi-i drag mie pe lume,
Omul nalt şi făcut bine ;
Ce mi-i drag mie pe ţară,
Mîndra naltă şi uşoară

213

Hii, dreapta p-un picior,
Să miroasă gura flori
Şi buzele-a micşunele,
Mă muşte neica din ele.

214

Hai, mîndro, să ne iubim,
Că amîndoi noi ne brodim
Şi la vîrstă, şi la stat,
Şi la mers, şi la purtat.

215

M-a făcut mama voinic
Şi nu-mi pasă de nimic,
Numai pentru mîndra mea
Ceartă-mă şi mamă-mea.

216

Foaie verde de năgară,
Te-aşteptai, Ioane,-aseară ;
Te-aşteptai şi n-ai venit,
Între noi s-a isprăvit.

217

Geaba ai sprîncene multe
Şi le ţii posomorîte ;
Mai bine mai puţintele
Şi să caţi frumos cu ele.

218

Astă-noapte n-am dormit,
Am avut de drăgostit.
Nici la noapte n-am să dorm,
Ce s-o face bietul somn !

219

Cînd cu mîndra m-am luat,
Opt ibomnici au oftat
Şi cinci fete din alt sat.

220

Fată mare cît oi sta,
La băbari nu m-oi uita.

221

Fetele ce se ridică,
Nu plătesc o mămăligă ;
Ş-ale de s-au ridicat,
Nu plătesc cît au mîncat.

222

Foaie verde trei coceni,
Fetele de la Crîngeni
Vin la poartă cînd le chemi
Şi nu-ntîrzie de fel.

223

Foaie verde solzi de peşti,
Fetele de la Băseşti
Vin la poartă parfumate,
Nu se lasă aşteptate.

224

Şi iar verde solzi de peşti,
Fetele din Băcăleşti
Poartă paltoane şi băşti
Şi la poartă le găseşti.

225

Fetele din Dorobanţ
Le găseşti seara pe şanţ ;
Le găseşti cu mîna-n poală
Şi cu cearcăne de boală.

226

Peste dealuri, peste văi,
Sînt fel de fel de flăcăi.
Flăcăii din satul meu
Dorm adînc, cînd le e greu.

227

Ţine stînga, măi băiete,
Nu cu ochii după fete,
Că fata e-afurisită
Şi dă cu făină multă,
Bate vîntul şi i-o suflă
Şi rămîne tot urîtă.

228

Fata care-mi place mie,
De frumoasă satu-o ştie ;
Dar ceea care mă vrea,
E urîtă ca noaptea.

229

Fata cu păru-ncreţit
Face mălaiul lăţit ;
Cînd îl scoate din cuptor,
Cheamă satu-n ajutor.

230

Am nevastă-alergătoare :
Cînd îi pomeneşti de muncă,
Intră-n casă şi se culcă,
Şi se-nvăluie cu sacul,
Şi doarme pîn-o ia dracul.

231

Aş juca, jucar-aş foc,
Dar treanţa mă ţine-n loc.
Ocolii biserica
Şi furca-mi puse piedica.

232

Dragă-mi eşti, mîndruţa mea,
De nevastă te-aş lua,

Dar mi-a spus o vară-a ta
Că te culci vara cu soare
Şi te scoli în prînzul mare
La băut şi la mîncare,
Dar şi-atunci eşti otrăvită,
Că te-ai sculat nedormită.

233

Harnic e bărbatul meu,
Se scoală de dimineaţă,
Pîn' la prînz abia se-ncalţă
Şi ia coasa la spinare
Şi adoarme pe cărare.

234

Şi-am zis verde solz de peşte,
Apa-n vale clocoteşte,
Omul prost nu-mbătrîneşte ;
Înălbeşte cel cu fire,
Bunăoară ca şi mine.

GLOSAR

(Cifrele indică textul)

A

aba, interj. cu care se atrage atenția celuia căruia i se vorbește. Nu se folosește în vorbirea curentă, 28, 38, 42, 51, 68, 202.
alcaz = „cruce de *alcaz*“, 15.
alaltu, pron. demonstrativ = celălalt, 23.
alătra, v. = a lătra, 33, 77, 104.
ălăciugă, s. f. = hălăciugă, desiș, 53.
albiu, s. n. = „un pustiu de albiu / șade-n gură ca un frîu“, armă albă. 23.
alina, v. = a anina, 84.
aline, adj. = „cele pline / stau aline“, derivat din adv. lin, 34.
alume, s. n. = nume, 28, 51.
alunit, ă, adj. = „meri *aluniți*“, 10.
amelița, v. = a amenința, 76.
aminuna, v. = a (se) minuna, 55.
amortiza, v. = a amuți, 71.
amur, s. n. = amor, 155.
amuța, v. = a îndemna un cîine să sară asupra cuiva, 21.
anger, s. n. = hanger, 36.
aramă, s. f. = vas de aramă mai mare de un litru, se folosea ca unitate de măsură, se mai numea și *arămească*, 27, 60.
arambașă, s. m. = harambașă, conducător de haiduci, 70.
argea, s. f. = groapă în care se așeza înainte vreme războiul de țesut ; război de țesut, 15, 50.
arîni, v. = a hărăni, a hrăni, 45, 76.
arman, s. n. = curte boierească (a stăpînului sau arendașului de moșie), 91.
arvune, s. m. = copac, 44.
asna, azna, s. f. = hazna, comoară, venit mare, 51, 77.
asomie, s. f. = iasomie, 77.
așteamă, adv. = pe furiș, pe neobservate, 33.
aște zău, expresie de urare adresată celor care lucrează la cîmp sau la războiul de țesut, 42.
averi, v. = a face avere, a îmbogăți pe cineva, 50.
avîsli, v. = a vîsli, 40.

bacom, bacom = cuvinte turcești, 37.
baci, s. m. = „*baci* de căpitan", = căpitan vestit, renumit, 56, 61.
balton, s. n. = palton, 51.
barbafir, s. n. = în loc de „baibafir" = fir de aur, 9, 42.
bașmarghiol, s. n. = „*bașmarghiol* de codru", („de crîng"), „fecioraș de bașmarghiol", șef de ceată de haiduci ; voinic, 37, 38, 50, 56.
batara, s. f. = „nici rachiu la batara/ să-și mai ude gurița", 59.
Bazagruia, s. m. = „Gruia *Bazagruia*", nume repetat însoțit de particula întăritoare *baza* — 70, 71.
bazebe, s. f. = „de umplea *bazebele*/ pe toate ulițele", 38.
băbar, s. m. = tînăr care a fost însurat și și-a lăsat nevasta, 156.
bălbătaie, s. f. = vîlvătaie, 30.
bălitireasă, s. f. = „chip de *bălitireasă*", 38.
băuturea, s. f. = băutură, 49.
bejleagă, s. f. = societate de turci (?), mediu turcesc (?), 41.
belnic, adj. = „la roșul, la *belnicul*", 45.
bindisi, v. = (folosit greșit) în loc de *chindisi* = a coase cu flori, a înflora, a broda, 7, 9.
bisioc, s. n. = busuioc, 118.
blagă, s. f. = bogăție, avere, 73, 74.
boată, s. f. = botă, vas de lemn pentru ținut apa de băut la cîmp, 52.
bobelnic, adj. = ? 50.
bogasîm, s. n. = bogasiu, țesătură de bumbac colorată și lustruită întrebuințată mai ales pentru căptușit, 67.
bognița, s. f. = botniță, 44.
boierit, s. n. = boierie, 56.
bolbotină, s. f. = buruiană, 148.
bolun, adj. = nebun, 35.
boșogi, s. m. = bojoci, plămîni, 60.
botezat, s. n. = acțiunea de a boteza, botez, 30.
brădiș = plantă de apă adîncă, stagnantă sau lin curgătoare, 69.
bread, s. m. = brad, 114.
brîngiți, adj. = (așezați) pe brînci, pe coate, 117.
brodete, s. m. = ? 90.
buhal, buhaz, s. n. = „pe buhal (buhaz) de mare", 15, 16.
bulugene, s. f. = butii mari, 38.
buslăgele, s. f. = butii mari, 44.
bușni, v. = a lovi cu putere, 59.

canarale, s. f. pl. = şiruri, mulţi ; rînduri, rînduri, 46.

călăraş : „pui cavalu călăraş/ şi beau apă din văgaş" = pune calul jos pentru a se sprijini cu genunchii pe el ca să se aplece să bea apă din făgaş, fără să se murdărească de noroi, 51.

căpricea, s. f. = capră, 51, 52, 63.

cărlăon şi *cîrlăior,* s. m. = cal tînăr (1, 2 ani), 49, 64.

cărticea, s. f. = carte, 51, 52.

căstori, v. = a (se) căsători, 30, 50.

cătăneală, s. f. = negreală, 74.

cerni, v. refl. = a se înnegri, 37.

cerşui, v. = a cerşi, 42.

cetăţieri, text, nr. 28.

cherchezeşte, adv. = la fel ca cerchezii, 45, 46, 47.

chelciug, s. n. = ceea ce ai de cheltuit, chelşug, 28.

chieriu, s. n. = legătura cu cheile, 76.

chilă, chile, s. f. = kilogram, 27.

chivăluţă, s. f. = chivăruţă, 70.

cicic, s. = „*cicic* din Ţaligrad", 74.

cinuleţ, s. n. = diminutiv din *cin,* 69.

ciobîrtac, s. n. = 91.

ciovîrţi, s. f. = sferturi de miel, 61.

ciricăi, v. = a ciripi, formaţie onomatopeică din *ciric, ciric !,* 15.

ciumări, v. refl. = a se necăji, a se amărî, a se supăra, 48, 49, 73.

ciuntăvi, v. = a ciumpăvi, 15.

cîrpă, s. f. = basma, învelitoare a capului : *a pune cîrpa-n cap* (vorbind de femei) = a trece din rîndul fetelor în rîndul nevestelor, 67.

cîrti, v. = a certa, 27, 38.

clăieşte, adv. = ca pe clăi, grămezi, 44.

clăpus, clăpuţi, clăpuz, s. n. = cobuz, 40, 50.

cocon, coconel, s. m. = copil mic al domnului, 45.

codirie, s. f. = codirişte, coadă de bici, 77.

colan, s. n. = brîu, cingătoare, 42 (vezi şi 46).

căpiţi, v. = a face căpiţe de fîn, 70, 76.

corcan, corcani, s. m. = corb, 50.

cortorosi, v. = a isprăvi (banii), a termina de plătit birul, 73, 74.

costori, v. = a cositori, 51, 52.

coşare, s. n. (sing.) = adăpost pentru vite, coşar, 77.

coticer, s. m. = cel care prinde peşte cu *coteţul,* 69.

Crin : „tătărimea *Crinului*" = Crîmului, 44.

cucie, s. f. = trăsură, 45.

cu cît, cu cît, locuţ. adv. = gata, gata, 23.

cucon, s. m. = copil mic al domnului, 47.
cumnate, s. m. = cumnat, 3, 73.
cumpeioară, cumpeoară, s. f. = diminutiv din cumpănă, 46, 51.
cumpiș, s. n. = „cumpișu citurii", 64.
cunie, s. f. = cutnie, 74.
cura, v. = a curge, 33, 74, 85, 95.
cușman, s. n. = formă contaminată din *cușmă* + *gugiuman*, 46.

D

dadă, s. f. = termen de respect față de o femeie mai în vîrstă, 22.
d-afundelea, loc. adv. = la fund, 26.
daică, s. f. = sinonim cu *dadă*, 28, 154, 202.
dat, adj. = căruia, după moarte, i s-a dat din mînă, i s-a dat de pomană, i s-a împărțit ceva, 30.
d-azvîrlita da, locuțiune verbală = azvîrlea, 68.
dămîncăriță, s. f. = dim. de la dămîncare, mîncare, 42.
dărămat, adj. = fără ramuri, 71.
dărăpăna, v. = a smulge părul de necaz, 27.
decindea, adv. = de partea cealaltă, 78.
dedejos, adv. = dedesupt, 51.
deft, s. n. = acoperiș, 65.
delieşte, adv. = ca pe delii, voinicește, 28, 45, 46.
derea, derele, s. f. = vale, vîlcea, 48, 51, 52.
desfăimat, adj. = defăimat, 50.
devăra, v. = a adevăra, a dovedi, 8, 73.
didă, s. f. = sinonim cu *dadă, daică*, 188.
dinapost, = „și voi trage dinapost", 55.
dîrjală, s. f. = băț lung, ciomag, 52.
doaie (să nu-l...), = să nu-l doară, 48, 49.
dor, adv. = doar, numai, 15, 26, 28, 29, 33, 45, 51, 59.

E

erchen, s. n. = „taie *erchenul* să stea catargul", 39.
esploza, v. = a exploda, 118.

F

fapt (am), v. = am făcut, 70, 76.
felă, fele, s. f. = „dă-mi o *felă* de vin), măsură de capacitate de o jumătate de litru, 38.

ferfelic, adj. = om de nimic, 96.
fermean, s. n. = firman, 28.
feșnic, s. m. = sfetnic, 51.
firosit, ă, adj. = menit, ursit, dăruit, 30.
fluștura, v. = a învîrti (arcul, paloșul) amenințător, a-i lua (zbura) capul cuiva cu arcul (paloșul), 50, 66, 70, 71.
foaie-n fir, s. f. = plantă numită și saschiu (vinca herbacea ; vinca minor), 187.
frînge, v. = a întoarce îndărăt, 28.
frunt, s. n. = front, 28.

G

gaică, s. f. = termen de adresare către o femeie mai în vîrstă și cu care ea însăși se numește, dîndu-i un sens afectiv, 27, 173.
•*galani*, s. m. = „și-a cincizecea de *galani*", 145.
galaoane și *galioane*, s. n. = corăbii, 39, 40.
gălbinet, s. colectiv = galbeni mulți, 47.
găvănat, ă, adj. = scobit ca găvanul, 46.
gheorghilie, adj. = ca gheorghina, 10.
ghiban, s. m. = biban (pește), 69.
gîlvi, v. = a sătura peste măsură, a îndestula din mîncare, 32.
gîrligi, s. n. = gîrlici, intrare în bordei, în pivniță, 96.
glind, s. n. = „cu talerul pe glind", 84.
glojdori, v. = a mînca cu greu (din cauza bătrîneții sau pentru că nu-i place mîncarea, ori nu-i e foame), 33.
gonac, s. m. = om sau cal în stare de a goni și a prinde pe cineva, 45.
granavdu murgului = ?, 7.
grînește, adv. = a tăia (a doborî) ca pe grîu, 44.

H

hac, s. m. = *hat*, cal, armăsar, 62.
hamant, s. m. = amant, 202.
hart (a da hart) = a abate caii din drum, dîndu-i de la dreapta spre stînga, 63.
hazna, s. f. = comoară, bogăție mare, cîștig mare, 40.

I

iabrămiță, s. f. = „fecioraș de *iabrămiță*", 70.
ialomiță, s. f. = formă coruptă pentru *ialoviță*, 38.
ibomnicea, s. f. = ibovnică, 70, 71.
ibomnicel, s. m. = ibovnic, 70.

ibrior, = ?, 18, 73, 74.
icuşar, s. m. = icusar (monedă turcească), 56.
inţi, v. = (tu) intri (în casă), 28.
iscoşit, adj. = iscusit, 51.

Î

îmbăjăna, v. = a sili lumea să băjănească, 61.
îmboltit, ă adj. = boltit, 50.
împlimba = a se plimba, 50, 61, 64, 71, 83.
împlimbare, s. f. = plimbare, 51.
împremeni, împrimeni, v. = a primeni, 15, 23.
împrunjeşte, v. = a pruji, a glumi, 6.
închegătură, s. f. = acţiunea de închegare a laptelui pentru a face brînză, 33.
îndicoltată, adj. = decoltată, 188.
înflămînzı, v. = a flămînzi, 45.
înfurişa, v. = a furişa, 71.
înghındosi, v. = a închindosi, în loc de *a chindisi,* a broda, 4.
învîrteajă, s. f. = un fel de a lega priponul şi coada de căpăstru de un inel de fier prin grosimea căruia, lăţită într-un loc, trece un cîrlig cu floare la un cap ca să nu poată ieşi ; acest sistem face ca să nu se răsucească şi, deci, să nu se scurteze priponul (coada de căpăstru), 48.
înzăvorî, v. = a zăvorî, 45.

J

jdrel, s. m. = jder, 56.

L

lambă, s. f. = lampă, 78.
lănţui, v = a lănţui (o casă), a bate paiente la o casă pentru a-i face zidul, 26.
lebedence = „trei fete lebedence", 37.
legăior, s. n. = diminutiv de la leagăn, 30.
legumea, s. f. = legumă, 34.
lemnele,(-n codru mă plîng), s. n. = copacii, 91.
leşcea, s. f. = „Mustafa de la Baba car' le poartă *leşceaua*", 37, 67
leşteu, s. n = eleşteu, 76.
lumăr (să-l), v. = să număr, 56.
lume, s. n. = nume, 51, 78.

lumi, v. = a închina, a ura, 42, 51.
lumit, adj. = numit, 78.
lustriță, adj. = „rochiță lustriță“, 9.

M

mamudea, s. f. = mahmudea, monetă turcească de aur, purtată de femeile de la țară ca podoabă, singură sau în salbă, 157
marghioale, adj. = mîndre, 85.
măricea, adj. f. = (fata) mare, cea mai în vîrstă, 28, cf. mijlocea.
mărulă, s. f. = lăptucă, salată creață, 141.
măsaș, s. m. = mesean, care ia parte la masa de nuntă, 69.
măscărei, s. m. = formă coruptă de la mascur *(porc)*, 38.
medinți, adj. = „voinici medinți/ străini de părinți“, 50.
Meile, nume topic în com. Crîngeni, loc de arătură, 80.
merean, s. m. = mirean, om din popor, 7.
mijlocea, adj. = mijlocie, 28.
mischie, s. f. = „sabie de *mischie*“, oțel tare (de Damasc), 25.
mogodici, /cu căciulă de brădiș,/ cu brîul de mogodici“, 69.

N

nadoleni, s. m = turci din *Nadolie* (= Anatolia), 74.
Nadolie, s. f. = Anatolia, (loc îndepărtat și înstrăinat), 30.
năbăit, ă, adj. = puhoiți, îngrămădiți și mulți, ca aduși de puhoi. 44.
năfra, art. *năfraua*, s. f. = năframă, 3.
năsăut, s. m. = un fel de pește, 27.
nesfătate, adj. = sate „neîntrebate, nesfătate“, 44.
nesloveni, s. m. = nejloveni, oameni din Neajlov (?!) ; din context reiese sensul de oameni de departe, străini, turci, 73.
nevedere, s. f. = acțiunea de a nu vedea (avînd soarele în față). 23.
nică, s. m. = termen afectiv folosit între tineri, 74, 202.
nimerea, pron. neg. = nimenea, 62.
nisipie, adj. = de culoarea nisipului, 10.
noahală, s. f. = mîncat de „*noahală*“, 124.
nunti, v. = a face nuntă, 26, 27.

O

oar, conj. = ori, 31.
obigni, v. = a suporta, a răbda, 45, 47.
odor, s. n. = semn (de recunoaștere), amintire, 70, 76.

op. s. n. = hop, 50.
opăcinar, s. n. = om care vîslește cu opăcinile, 69.
oră, s. f. = horă, 101.
orîndi, v. = a se orîndui, a face un lucru în mai multe rînduri, etape, 77.
otar, s. n. = hotar, 142.
otărî, v. = a hotărî, a face hotar, 30.
oț, s. m. = hoț, 65, 142.

P

pegii, adj. m. pl. = cai cu pete albe, 42.
peguleț, adj. m. = diminutiv al unui singular refăcut din pl. *pegii* (v. c.), 61.
perdea, s. f. adăpost pentru oi făcut din pereți înalți de trestie, 33.
perioară, s. f. = diminutiv de la *pernă,* 40, 173.
picere, s. n. pl. = picioare, 48.
pieie (să), v. = să piară, 51.
piri, piri ! interj. folosită pentru a striga găinile, 71.
pieriș, s. n. = momentul în care cineva trebuie să piară, 48, 49.
piscoaie, s. f. = prelungirea (jghiabul) pe care curge făina la moară, 65.
piscup, s. m. = episcop, 52.
plaiurea, s. n. = plaiuri, cîmpii, 38.
plăviță, s. f. = diminutiv de la plavie, 3.
pletiți, adj. = împletiți, 3.
ploscea, s. f. = ploscă (mică), 48.
pomila, s. f. = pomina, vestea, amintirea, 35, 49, 51, 67, (vezi și 38; 70, 139).
populnic, s. m. = popilnic (asarum europaeum), 53.
posmoli, v. = a umple de noroi și a împiedica în mișcări, 46.
posoacă, s. f. = otravă, venin (de șarpe), 22.
pochinzeri, s. m. = nuntași cu anumit rost în desfășurarea datinelor nunții, 29.
podvarele, s. f. pl. = poverile, 71.
poci (eu, tu), v. = pot, poți, 49, 62, 68.
pologește, adv. = cu grămada, ca iarba sau grîul la coasă, 44.
porni, v. = a duce oile la păscut, 32.
porumb, adj. = vînăt, 91.
porțieri = „să slujească *porțieri*" = porții, 28.
postavuri, s. n. = albii, 64.
postrungă, s. f. = păstrugă, 26, 51 (vezi și 27, 52).
posternică, adj. = puternică, 15.

potigni, v. = a (se) poticni, împiedica și a cădea, 2, 50, 174.
potîrnichie, adj. = potrivită, 16.
povîrni, v. = a porni, a pleca (vorbind de vîrsta cuiva), 23, 75.
pozînar, s. n. = buzunar, 45, 77.
pribidi, v. = formă coruptă a verbului prididi, 8.
prigini, *prijini*, v. = a sprijini, a prinde, a opri, 28, 60.
pușlăței, s. m. = cîini tineri, cățelandri, 33.
puști, s. m. = iubit, bărbat, 67.

R

raita basa = *„raita basa* m-alerga", 70.
raj, s. n. = taxă, haraci (explicație dată de informator), 73.
ramăt, s. n. = zgomot, vuiet, 47, 146.
răcute, s. m. sing. = recrut, 106.
răcutele, s. pl. = recruții, 106.
răcuții, s. m. pl. = recruții, 109.
Rădina, s. f. = diminutiv de la numele propriu Rada, 164.
rămășanie, s. f. = rămășag, prinsoare, 77.
răsai, *răsaie*, (să...), v. = răsari (imperativ), să răsară, 173.
răsfrînge, v. = a se întoarce din drum, 28.
răsma, *răzma*, *răzmat*, v. = a rezema, 45, 77, 104, 202.
răspăraș, s. m. = diminutiv de la răspăr, pește de Dunăre, 37.
rășchitori și *rișchitor*, s. n. = răschitori, 202.
rîlă, pl. *rîle* și *rile*, s. f. = liră (monedă), lire, 60, 87, 164.
rînchez, s. n. = faptul de a rîncheza, 177.

S

saia, s. f. = îmbrăcăminte (din saia), 7, 67.
saidale, *sandale*, s. n. pl. = luntre de transportat mărfuri, 39, 40.
saidate = ?, 23.
sambriu = ?, 37.
sandal = text 37.
sarigean = 78.
satara belea = greutate, năpaste, 37.
sau, v. = sar (ei), 65.
săcănele, s. f. = ?, 42.
sălindare, s. n. = sărindare, 60.
sălsănași, *săxănați*, adj. = însărcinați, încărcați, împovărați (de la *saxana* = povară, sarcină), 70, 71.
sămulastră, *sămurastră*, s. f. = plante răsărite din sămînța scuturată la strînsul recoltei, 87, 110, 148.

săvai, cuvînt des folosit în cîntecele bătrînești; uneori e înlocuit cu *să vezi*, 22, 26, 38, 42, 70.

scrădi, scredi, v. = „arde mîndra (casa), *se scrădește*", 38, 70, 76.

cu *să vezi*, 22, 26, 38, 42, 70.

scărdăși, v. = „și-i tăia de-i *scărdășa*", 37.

sclipiți, stîlpiți, adj. = pironiți, îndreptați, 34.

scovîrși, v. = a covîrși, a copleși, a acoperi, 74.

scrădi, scredi, v = „arde mîndra (casa), *se scrădește*", 38, 70, 76.

seine, adj. = „cele pline stau seine", 85.

sfîrtece, s. m. = poate forma coruptă pornind de la *fîrtate*, 73.

sichirași, s. m. = slugi, servitori, 29.

singhiosi, v. refl. = a se împodobi (?), 15.

sîntabăra, s. f. = forma din „Sînt Agora", „sveti Agora", 44.

sitir, interj. = pleacă, du-te (turcescul *sictir)*, 42, 77.

siunigie, s. = ?, 25.

smată, adj. = smeadă, 37.

sorești, adj. = „ferestre *sorești*", derivat din *soare*, 52.

sosea, s. f. = șosea, 107.

spilce, s. f. = ace de cap (de prins părul), 67.

spojar, (verde de pe baltă) = ?, 44.

steajă, s. f. = steajăr, lemn îngropat în pămînt cu un cap și de care se leagă ceva, lemnul din mijlocul ariei, 76.

steblă, steble, s. f. = plantă cu tulpina înmănuncheată, mai ales despre busuioc, 76.

steblos, adj. = derivat de la *steblă*, cu referire tot la busuioc, 28.

strănuți, adj. = ?, 64.

stoler, s. n. = ?, 27.

stramele, s. f. = formă coruptă din *șrapnele*, 114, 117.

străioară, adj. = diminutiv al lui *străin*, 182.

strină, strinicel, adj. = străină, străin, 105.

strufă = ?, 50.

strung = ?, 54.

sugurel, adj. = (miel) care suge, 2.

surupat, adj. = surpat, 177.

svanți, s. m. = sfanți, monezi, 60.

șat, s. n. = ?, 65.

știme, s. f. = fire, scame, 52.

șucuit, adj. = „caic cam *șucuit*", 37.

T

tacîm, s. n. = taraf, 70.

tagă, s. f. = opunere, oprire, interzicere, „a pune *tagă*" = a nu mai vrea să facă ceva, 58.

tainiță, s. f. = groapă, mormînt, 49.
tancturi, s. n. = tafturi, chingi, 43.
tăoc, tuhoc, s. n. = gunoaie, mărunțișuri, gozuri, 48, 49.
tecșilă, s. f. = sac, traistă, pungă, 32.
ting, v. = înting (în sare și mănînc), 84.
tîrsînă, s. f. = fir răsucit din păr de coamă sau coadă de cal sau de capră, 64.
toc, tocuri, s. n. = top, pachet de bumbac, 40.
toma, adv. = tocmai, 28.
tomai, adv. = tocmai, 48.
tomite, adv. = tocmai (+ mite), 29.
tomnă, adv. = tocmai, 30.
torbă, s. f. = tolbă, cutie, lădiță a negustorilor ambulanți, 78.
torbaș, s. m. = negustor ambulant, cu torbă, 78.
toriște, s. f. = loc de popas (al hoților), 60.
tracă, s. f. = un clopot de aramă mai mic, 63.
trăzvie, s. f. = trezie (din beție), 52.
trepezuleț, adj. = trăpaș, 61.
tron, s. n. = cosciug, 51, 77.
tronuleț, s. n. = diminutiv al lui *tron*, 30.
tuhoc, = vezi *tăoc*, 48.
tuma, adv. = tocmai, 53.
țurui, v. = a curge, a șurui (lacrimi), 30.

U

umplutura (pungilor), s. f. = venit mare, folos (care umple pungile) 33.
ursa, v. = a ursi, a meni, 112.
urduit, adj. = făcut urdă, stricat (vorbind despre lapte), 53.
uscătură, s. f. = tuberculoză, 142.

V

valmeș, s. m. = vameș, 51.
varvalic, varvarichi, varvalici, varvalic, în expresia „cu mustața varvalici" = răsucită (ca la haiduci), 28, 45, 46, 53.
vălui, v. = a învălui, 68.
văluit, ă, adj. = învăluit, 53.
vătăji, v. = a fi vătaf, a conduce ca un vătaf, 50.
vinetici, adj. = de Veneția, 40.
visteriu, s. n. = vistierie, 76.
vîrcol, în „puțul *vîrcolului*", 24.

vîrzob, s. n. = hîrzob, 60.
vrenic, adj. = vrednic, 45.

Z

zbor, s. n. = adunare de lume multă, 44.
zburături, v. = a arunca (cu lemne, cu pietre) într-un pom, pasăre, 18, 122.
zburătură, s. f. = distanță cît azvîrli cu ceva, 18.
zgîrbaci, diminutiv *zgîrbăcel*, s. n. = bici împletit și plumbuit la cap, 22, 23, 45.
zgîrma, v. = a scîrma, a zgormoni, a scormoni, 27.
zobi, v. refl. = a se frămînta, a se obosi, 70.
zopor, s. n. = zăpor ; a pune *zăpor* = a se opri, 51.
zornac, s. n. = 63.
zotoanele, s. n. = vîrfurile țîțelor, 24.
zuralici, adj. = „parale *zuralici*", 53.

INDICE DE INFORMATORI

(Cifrele din paranteze indică anul culegerii, iar celelalte arată textele)

Județul Argeș

Miroși

Bîrleanu Dumitru (1948), (notate de Stănculescu Cornelia, elevă de liceu), 217, 230.

Sat Surdulești, com. Miroși

Tîrțău Niță, lăutar, 62 ani, (1950), 16.

Județul Ialomița

Amara

Măiță Ichim, 37 ani, 7 clase primare, (1963), 4, 5.

Bejgani, com. Grădiștea

Lazăr Ion, 61 ani, lăutar, (1932), 39, 47.

Bordușani

Avramescu Elena, 17 ani, (1933), 181.

Dinu Christache, 45 ani, (1933), 79.

Călărași-vechi, com. Cuza-vodă

Ion Ganea, 37 ani, (1933), 114, 126, 162, 174, 197.

Vasile Niță Baicu, 29 ani, 6 clase elementare, (1963), 6, 7, 8, 9.

Cegani, com. Bordușani

Tache Badea, 79 ani, (1933), 69, 198.

Ciocănești

Buzoianu Vasile, 78 ani, (1932), 110.

Coslogeni, com Dichiseni

Zamfira Mocanca, 56 ani, (1932), 31.

Cunești, com Grădiștea

Ion Bucălău, 52 ani, lăutar, (1932), 55.

Cuza-Vodă

Buzoianu Gheorghe, 53 ani, 4 clase primare, (1963), 2

Dorobanțu

Negoiță Panait, 75 ani, (1932), 17, 62.

Fetești

Coman Iana, 60 ani,(1933), 87, 90.

Gîldău
Iacovache Marin, 68 ani, (1933), 21, 22, 78.
Sîrbu Gh. Ion, 63 ani, (1933), 36, 75, 138.
Lunca
Mitrea V. Gheorghe, 31 ani, (1933), 81, 91.
Pietroiu, com. Borcea
Andreescu Vasile, 33 ani, (1933), 116.
Pavel Tinca, 74 ani, (1932), 179.
Petcu Anica, 35 ani, (1932), 115.
Ştefan Tudor, zis Jugănaru, 79 ani, (1932), 32, 141.
Sat-Noieni, com. Dichiseni
Georgescu Chirea, 56 ani, (1933), 41, 125.
Stelnica
Dobre Tudor, 76 ani, (1933), 134.
Unirea
Deacu M. Nicolae, 70 ani, (1933), 122.
Vaidomir, com. Grădiştea
Nicu Cioacă, 28 ani, (1933), 118.
Vlădeni
Roşu Gheorghe, 46 ani, (1933), 53.

Judeţul Ilfov

Drăgoieşti
Pălăngeanu Răducanu, 77 ani, (1963), 1, 3.
Simion G. Nae, 73 ani, (1963), 10.

Judeţul Olt

Bărcăneşti, com. Vîlcele
Păunescu Radu, elev clasa a III-a liceu, (1946), 120, 121,
Comani
Ioana Calciu, (1948), notat de Cantili Aurora, elevă clasa a VIII-a liceu, 199.
Mihăieştii-de-Sus
Conea Ionel, (1952), (notat de Conea Vasile, elev de liceu), 212.
Geambaşu Marin, (1952), (notat de Conea Vasile), 184.
Seaca
(1949), comunicate de elevi, 229, 231, 232.
Văleni
Ion Bolovan, 75 ani, (1949), (notat de Pîrvu M. Theodora, elevă de liceu), 165.

Băcăleşti (com. Călmățui)
Chivu Sevastița, 20 ani, (1957), absolventă de liceu, 191.
Glință Ioana, 51 ani, (1941), 58, 127, 129, 135, 144, 175.
Mitroi Ion, 38 ani, 4 clase primare, (1942), 196.
Stoica O. Ion, elev de liceu, (1949), 213, 214.
Băduleasa, com. Putineiu
Caravețeanu Dumitru, 22 ani, (notat de Barbu Ioana, elevă clasa a IV-a liceu), 163.
Nicolae Bălcescu
Gică Țambalagiul, lăutar, 36 ani, (1947), 201.
Pantea Dumitru, lăutar, (culese de Florea Drăghici), 29, 30.
Brebina
Andrei C. Ilie, 51 ani, (1962), 83, 137, 158, 159, 173, 195.
Buzescu
Roșu Anton, 70 ani, (1957), 54, 63.
Călinești
Niculae Bulibașa, 72 ani, (culese de Stănescu Nifon Leonte), 152, 188, 200.
Călmățui
Iordache Radu, 61 ani, (1942), 189.
Crîngeni
Costache M. Gheorghe, 20 ani, (1963), 82, 119, 203, 204, 222, 223, 224, 225.
Costache Marin Moise, 61 ani, (1945), 96, 97, 101.
Costache M. Alexandru, 49 ani, 4 clase primare, (1963), 130, 154.
Crețu Ion Ioana, 39 ani, (1942), 193.
Floarea Ion Petcu Zane, 51 ani, (1942) 167.
Lazăr Viorica, elevă clasa a VI-a, (1963), 194.
Macavei Elena, 37 ani, 5 clase primare, (1963), 12, 170, 190, 226.
Macavei Mitrache, 52 ani, 4 clase primare, (1942), 113.
Mandache Ion Toma, 64 ani, 4 clase primare, (1946), 38, 40, 52.
Matei Oprica, 35 ani, 7 clase primare, (1963), 145.
Mitrache Ilie Toma, 38 ani, 5 clase primare, (1942), 166.
Moise Marin, 46 ani, 4 clase elementare, (1932), 80, 94, 111, 131, 140.
Moț Maria, 31 ani, 161.
Nelcu Tudor, 27 ani, 7 clase elementare, (1963), 89.
Pascu C. Marin, lăutar, 36 ani, 6 clase primare, (1963), 57.
Pavel Gh. Constantin, 42 ani, viorist, (1963), 60, 202.
Petcuța Maria, 20 ani, 4 clase primare, (1942), 150.

Pîrlogea Elena, 43 ani, 2 clase primare, (1942), 143, 153.
Smaranda Anghel, 61 ani, 4 clase primare, (1964), 25, 46.
Spînu M. Olguţa Florica, 17 ani, 6 clase elementare, (1963), 13.
Tîrnă Matei, 39 ani, (1929), 99.
Ţelea Florea, 54 ani, (1942), 149.
Vasilache Nicolae, 33 ani, 4 clase primare, (1942), 93, 216.
Vîjîială Florea Dan, 72 ani, (1931), 88.
Vîjîială Florea Dan Ioana, 55 ani, 3 clase primare, (1941), 11, 14, 65, 86, 92, 128, 132, 133, 136, 147, 169, 192, 215.

Cucuieţi, com. Scrioaştea

Stancu I. Mircea, lăutar, 75 ani, (1946), 19, 28, 48, 59, 74, 77.

Dideşti

Cartof Mitică, lăutar, 43 ani, (1946), 15, 23, 26, 33, 43, 64, 66, 68, 71.

Dobroteşti

(1950), (notate de Drăcman I. Pluieraş, elev de liceu), 207, 219, 221.

Izvoarele

Petra lui Paraschiv Mîrtîcu, 76 ani, (culese de Stănescu Nifon Leonte, elev clasa a VI-a liceu), 123, 146, 155.

Măldăieni

Ion Marin Anghel Duţan, lăutar, 26 ani, (1946), 18, 20, 27, 35, 37, 42, 45, 49, 50, 51, 56, 61, 67, 70, 73, 76, 85.
Mustăţea Florea, 22 ani, (1948), (notate de Nedeloaia Gh., elev de liceu), 156.
(1946), notate de Nedeloaia Gh., 102, 180.
Stîngă Costică, lăutar, 47 ani, (1948), 44.

Măgureni, com. Măldăieni

Oprea Tudică, 59 ani, (1948), 24.

Odobeasca, com. Drăcşenei

Ion Mihai Dumitru, 67 ani, (1942), notat de Popescu P. Pandele, elev clasa a V-a liceu, 117.

Olteni

Albu Costandina, 78 ani, (1962), 142, 177.
Voiculescu Gh., 39 ani, 7 clase primare, (1962), 72.

Peretu

Băltăreţu Stela, 27 ani, (1952), (notate de Ghicolescu Cezar, elev clasa a VIII-a liceu), 104, 151, 168.
Manea Aurica, 19 ani, (1952), (notate de Ghicolescu Cezar, elev, clasa a VIII-a), 157, 171.
Manea Marin, 17 ani, (1948), (notate de Georgescu Liliana), 178, 218.

Nedelea Hristache, 22 ani, (1948), (notat de Georgescu Liliana), 185.

Sisu Tănase, 18 ani, (1948), (notat de Georgescu Liliana), 182.

Stăvărache Fănică, 17 ani, (1948), (notat de Georgescu Liliana), 183.

Plosca

(1957), notate în com. Plosca, 95, 98.

(1944), comunicat de Grigorescu Gh., elev clasa a VI-a liceu, 100.

Roșiori-de-Vede

Bouleanu Maria, 72 ani, (1958), (notat de Ristache Ana), 233.

Scrioaștea

Dicu Stancu, (1948), (notate de Popescu I. Stela, elevă de liceu), 205, 234.

Milostivu Maria, 87 ani, (1949), (notate de Drăghici Iulia, elevă clasa a VIII-a), 108, 227.

Popa Dumitru, 24 ani, (1947), (notat de Manolache Valeria, elevă de liceu), 210.

Sfințești

Barac Aurica, 14 ani, (1945), (notat de Ingineru Angela, elevă clasa a VII-a liceu), 107.

Siliștea

Rusea Trifan, 70 ani, (notat de Trifan Apolon, elev clasa a VIII-a liceu), 164.

Socetu, com. Stejarul

Măruță Costică, lăutar, 36 ani, (1946), 34.

(1946), (notate de Pecie Dumitru, elev de liceu), 148, 208, 220.

Țigănești

(1944), comunicat de Neagu F. Nicolae, elev clasa a VIII-a liceu, 105.

Troianul

Boerașu Ecaterina, 19 ani, (1948), (notate de Boerașu Dumitru, elev clasa a VIII-a liceu), 112, 206.

Udupu, com. Tătăreștii-de-Sus

Dinu Gheorghe, (1944), (cules de Brezoianu Mihai, elev clasa a VII-a), 109.

Notat de Miu N. Florian, elev clasa a V-a liceu, 84.

Urluiul, com. Bogdana

Stancu Gîlcă, 35 ani, (1949), (notat de Cristescu D. Amelia, elevă de liceu), 228.

Vîrtoapele

Stoica Mihail, (1951), (notate de Șerbulescu Angela, elevă clasa a VIII-a de liceu), 172, 211.

Zîmbreasca

Bibelea Maria, 17 ani, 1952, (notate de Dobre Antonica), 139, 186.

Dobre Petre, 32 ani, (1952), (culese de Dobre Antonica, elevă de liceu), 124, 160, 187.

Drăgoi Elena, 18 ani, (1952), (notat de Dobre Antonica), 176.

Miţoc Voica, 19 ani, (1952), (cules de Petre I. Gheorghiţă, elev), 103, 106.

Zloteşti

Stroică Miţa, 31 ani, (notat de Popescu Constanţa, elevă de liceu), 209.

Notă

Prof. Florea M. Costache a contribuit la această colecţie cu următoarele piese : 4 *cîntece de nuntă* (11—14), 8 *balade* (25, 38, 40, 46, 52, 58, 60, 65), 47 *doine şi cîntece* (80, 82, 86, 88, 89, 92, 93, 94, 96, 97, 99, 101, 111, 113, 119, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 140, 143, 144, 145, 147, 149, 150, 153, 154, 161, 166, 167, 169, 170, 175, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 196, 202) şi 9 *strigături* (203, 204, 215, 216, 222, 223, 224, 225, 226).

ION NIJLOVEANU

Poezii populare de pe Argeș și Olt

I

N

N

A doua parte a acestui volum cuprinde culegerea prof. Ion Nijloveanu, *Poezii populare de pe Argeş şi Olt.*

Faţă de culegerea *Folclor din Cîmpia Dunării* a lui Gh. I. Neagu, culegerea profesorului Ion Nijloveanu este mai recentă ; cu excepţia a două balade notate de informatorul Dumitrescu Iacob (Radomireşti, judeţul Olt) în anul 1914, piesele culegerii au fost înregistrate între anii 1957—1962.

Aria folclorică cercetată este marcată de centrele Costeşti, Drăgăneşti-Olt, Drăgăşani, Găeşti, Muscel, Rîmnicu-Vîlcea, Slatina şi Vedea. Dintre toate centrele, cel care este mai bine reprezentat este Slatina. Astfel, trei pătrimi din volumul culegerii, respectiv 326 de piese, sînt culese de la 103 informatori din 24 comune.

Prima parte a culegerii este alcătuită dintr-un număr de 58 balade reprezentînd bine următoarele tipuri : fantastice, păstoreşti, vitejeşti, haiduceşti, familiale. Această parte conţine variante la tipurile de balade cunoscute, variante caracterizate prin cuprinderea unor episoade şi elemente noi. Pe lîngă tipurile clasice, colecţia aduce un număr însemnat de tipuri noi sau mai puţin frecvente, de balade, din care cităm următoarele : *Stan al lui Stăvrui, Barbă haiducul, Cîntecul lui Albu-*

lescu, Cîntecul lui Niță al Lupului, Cîntecul lui Angealiu, Cîntecul lui Platu, Cîntecul lui Caliță.

Frecvența în zona folclorică cercetată și valoarea artistică a unor balade au determinat cuprindera lor în culegere cu două sau trei variante. Balada *Corbea* este reprezentată prin trei variante, dintre care ultima are mai mult aspectul unui fragment destinat înfățișării răzbunării lui Corbea.

Dintre baladele reprezentate prin două variante cităm : *Cîntecul șarpelui, Cîntecul lui Letin bogat, Cîntecul ciobanului, Gruia, Badu, Chira Chiralina, Toma Dalimoș, Iancu Jianu, Radu din Greci, Milea, Ghiță Cătănuță, Oleac.*

Diferențele dintre variante sînt uneori sensibile în ceea ce privește structura, firul epic. A doua variantă la balada *Miu haiducul* aduce ca noutate modul cum este configurat finalul.

Fiind culese acum 5—6 ani, unele balade se resimt de influențe cărturărești ; datorită însă faptului că n-au fost viciate structural au fost reținute în culegere, pentru a nu ocoli acest aspect grăitor în anumită privință.

Din această categorie semnalăm următoarele balade : *Stan al lui Stăvrui, Barbă haiducul, Corbea* (varianta a 3-a), *Cîntec haiducesc, Radu și mama lui.*

Exceptînd două balade culese de la două eleve, restul baladelor sînt culese de la oameni în vîrstă, între 46 și 97 de ani. Acest fapt ne conduce la constatarea că în zona cercetată de I. Nijloveanu baladele sînt cîntate mai mult de vîrstnici, tinerii cîntînd, în majoritatea lor, repertoriul liric.

O ultimă constatare vrem să mai însemnăm în rîndul acestor probleme generale privind culegerea lui Ion Nijloveanu. Este vorba de bogăţia baladelor din ciclul haiducesc, culegerea cuprinzînd în acest sens balade necunoscute sau mai puţin cunoscute în culegerile anterioare.

Cea de a doua parte a culegerii, cîntece şi doine populare, este astfel alcătuită (indicăm şi nr. pieselor) : cîntece de leagăn (17) ; cîntece de nuntă (5) ; paparude (2) ; cîntece de sărăcie şi revoltă împotriva nedreptăţilor sociale (20) ; cîntece de haiducie (22) ; cîntece istorice (4) ; răscoale (4) ; cîntece de cătănie (19) ; cîntece de război (11) ; cîntece de jale şi noroc (16) ; cîntece de ciobănie şi natură (6) ; cîntece de dragoste (136) ; cîntece de dor (33) ; cîntece de lume (4) ; satirice (8) ; strigături (44) ; cîntece noi (14) ; strigături noi (2).

Secţiunea liricii se deschide cu cîntece de leagăn, expresii delicate ale năzuinţelor mamelor, legate de viitorul noilor-născuţi. Unele atestă provenienţa lor păstorească :

Culcă-mi-te mititel
Şi te scoală măricel,
Şi te du cu oile,
Pe cîmpul cu florile.

Noului-născut i se urează să fie frumos, să se bucure de noroc, să-i fie viaţa luminoasă. Într-un cîntec de leagăn, exemplu de putere este luat Ştefan cel Mare :

Să creşti mare,
Să fii tare
Ca domnul Ştefan cel Mare.

În afară de sentimente duioase, exprimate în versuri de puritate cristalină, în cîntecele

de leagăn se întîlnesc adesea intense accente de patriotism și de ură împotriva exploatatorilor din trecut.

Un cîntec de leagăn (67) conține o contaminare cu o piesă din repertoriul liricii de haiducie :

Nani, nani, pui pitic,
Să te faci mare voinic,
Să ieși noaptea la colnic,
Fără par, fără nimic,
Fără paloș și pistoale,
Numai cu mîinile goale.

Un alt cîntec de leagăn conține viguroase versuri patriotice :

Nani, nani, puiul mamii,
Că n-o fi cum vor dușmanii.
Că dușmanii s-au vorbit
Să saie cu mic cu mare,
România s-o doboare.
Dar n-au putut-o s-o ia,
S-au găsit viteji în ea. (72)

Cîntecele de nuntă se referă la condițiile înjositoare de căsătorie întocmită pe considerente materiale. Metafora florilor care înfloresc zadarnic luminează condiția fetei nefericite în dragoste :

Mă dusei să mă cunun,
Florile picau pe drum.
Cu piciorul le călcai,
După ușă le-aruncai.

Viguroase, clocotind de ură, imprecații la adresa exploatatorilor, cîntecele de sărăcie și revoltă se disting prin economia mijloacelor puse în slujba exprimării mesajului.

În cîntecul nr. 85, eroul popular își exprimă speranța că mergînd cu jalba „la palat" la „cinstiții ministeri" va reuși să-și ușureze amarul ; el își dă seama că asemenea cute-

zanță se va sfîrși cu temniță „ori c-un glonț răcit în piept".

Cîntecele răscoalei din 1907 evidențează hotărîrea maselor țărănești de a scutura jugul boieresc și ciocoiesc. Cîntecele fixează cadrul și subliniază ura împotriva negrei asupriri, setea de viață a țăranilor, panica boierilor și represiunea sîngeroasă.

Un cîntec are darul de a nota comunele în care s-a aprins focul răscoalei. Se referă la comune din județele Olt și Teleorman.

Cîntecele de cătănie, bogat capitol al liricii din trecut, bine reprezentat și în colecția I. Nijloveanu, sînt creații reflectînd fie viața cătanei care se sufocă în închisoarea cazărmii, știind că a lăsat în sat părinții neajutorați și iubita, fie viața acestora din urmă.

Adesea năduful celui plecat la armată se revarsă asupra trenului, considerat complice la depărtarea cătanei de meleagurile dragi.

Cîntecele de jale și noroc, de „inimă tristă și amară", reflectă durerea pierderii celor dragi, condițiile inumane de trai în societatea nedreaptă, presimțirea morții. Adesea este angajat un colocviu cu destinul, cu moartea. Un cîntec aduce reproșuri lui Dumnezeu că nu e darnic cu toți.

Față de cîntecele de dragoste și dor, față de cîntecele voinicești și haiducești, cîntecele de jale și noroc aduc uneori reflecții asupra vieții și morții, aspect care acordă liricii populare un spor de profunzime. Uneori se desprinde constatarea că „omul e vis trecător". Totuși, nota dominantă a liricii oltenești este acordată de un viguros optimism.

Cîntecele de dragoste și dor alcătuiesc un capitol amplu, peste 160 de cîntece.

Dragostea este văzută ca o lege a firii, cei care nu i se supun sînt în înțelegerea poporului, nedemni :

Cine-n codru n-a iubit,
Nici nu știe c-a trăit ;
Cine la iubit nu crede,
N-ar mai călca iarba verde.

Cîntecele de dragoste apreciază frumusețea morală și fizică a iubiților, conțin accente satirice la adresa ușurătății în dragoste a unora, apreciază tăria sentimentului :

S-or opri apele toate,
Dar dragostea nu se poate ;
S-o opri și Tîrnava,
Dar dragostea știu că ba ;
S-o opri și Mureșu,
Dar dragostea știu că nu (190).

Încă o precizare în legătură cu această culegere. În comparație cu celelalte, culese fără mijloace moderne, aceasta a beneficiat într-o bună parte de înregistrări pe bandă de magnetofon, autorul culegerii năzuind pe bună dreptate ca în viitor să le publice cu notele muzicale.

FANTASTICE

1

Cîntecul soarelui

Verde de-o cicoare,
Pe buhaz de mare.
P-a gură de vale,
Mie mi se pare
Soarele răsare.
Verde trei zmicele,
Colea-n răchiţăle
Sînt nouă argele
Mici şi mititele.
La mijloc d-argea,
Mică argeluşe
Cu fereşti de sticlă,
Cu uşi de sipică,
Inima-ţi despică.
'N ea cine şedea ?
Iana Sînzîiana,
Doamna florilor
Şi-a garoafelor.
Iana că-mi ţesea
În mic războiaş,
Spata de alamă,
Nu se bage seamă ;
Stîlpii de tămîie,
Să nu se-mlădie.
Iana că-mi ţesea,
Soarele-mi venea
La gură d-argea,
Ienii că-i zicea :

— Țese, Iano, țese
Și tu te gătește,
Și te chindisește,
Mîine-n zori de zi,
Mireasă vei fi.
Că eu am căutat
Și mi-am colindat
Nouă ani
Pe nouă cai,
N-am găsit în lume
Samene cu tine,
S-o iau de soțîie
Pîn' la despărțîre.
Iana c-auzea,
Lu Soare-i zîcea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Dumnezeu te-ar bate !
Finc-ai cășunat,
Voia să ți-o fac,
Atunci,
Nici atunci,
Dar tu să te duci
Nouă ani pe nouă cai,
Trei să-i ciumpăvești,
Trei să-i ologești
Și trei să-i orbești.
Soare ca un sfînt,
Înger pe pămînt,
Cu gîndu-mi gîndea,
Toate le făcea,
Trei că-i ciumpăvea,
Trei că-i ologea,
Trei că mi-i orbia,
'Ndărăt să-ntorcea,
La gură d-argea,
Ienii că-i zicea :
— Țese, Iano, țese
Și tu te gătește
Și te chindisește
Că ce-ai poruncit,
Voia ți-am făcut.
Nu vreai ca să-mi crezi,
Ieși-afar' și vezi.

Iana-i răspundea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Dumnezău te-ar bate !
Finc-ai căşunat,
Voia să ţi-o fac,
Atunci,
Nici atunci.
Dar tu să te duci
Tot la Moş Crăciun
Că e mai bătrîn
Şi la moş Adam,
Şi la moaşa Eva,
'N istoave să-ţi cate
Dacă mi se poate
Să-mi ia sor' pe frate
Şi frate pe sor'
Să-mi facă feciori,
N-aibă-n lume dor.
El că se ducea,
'N istoave-i căta,
Lui că mi-i spunea :
— Tu că mi-oi lua
Tot pe sora ta,
Viermii te-or mînca,
Viermii neadormiţi,
Capete de os.
Soare ce-mi făcea ?
Îndărăt venea
La gură d-argea,
Ienii că-i zîcea :
— Ţese, Iano, ţese
Şi tu te găteşte
Şi te chindiseşte,
Fir şi ibrişin,
Jugastru d-ăl bun,
Lui Soare zăbun ;
Fir şi cu mătase,
Lu Soare cămaşe,
Că ce-ai poruncit,
Eu că ţi-am făcut.
Nu vreai ca să crezi,
Ieşi afar' şi vezi.

Iana-i răspundea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Dumnezău te-ar bate !
Finc-ai căşunat,
Voia să ţi-o fac
Atunci,
Nici atunci.
Da tu să te duci
Şi mie să-mi faci
D-o scară de fier,
Cuie de oţăl
Pîn' la-naltu cer.
Soare, ca un sfînt,
Înger pe pămînt,
Cu gîndu-mi gîndea,
Ienii că-i făcea
D-o scară de fier,
Cuie de oţăl,
Pîn' la-naltu cer.
'Ndărăt să-ntorcea
La gură d-argea,
Ienii că-i spunea :
— Ţese, Iano, ţese
Şi tu te găteşte
Că ce-ai poruncit,
Eu că ţi-am făcut.
Nu vreai ca să crezi,
Ieşi afar' şi vezi.
Iana că-mi işea
Şi ea că-mi vedea,
Lui Soare-i zîcea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Dumnezău te-ar bate !
Finc-ai căşunat,
Voia să ţi-o fac
Atunci,
Nici atunci.
Soare, ca un sfînt,
Înger pe pămînt,
Cu gîndu-mi gîndea,
Toate le făcea,
'Ndărăt se-ntorcea
La gură d-argea,

Ianii că-i spunea :
— Ţese, Iano, ţese
Şi tu te găteşte
Că ce-ai poruncit,
Eu că ţi-am făcut.
Nu vreai ca să-mi crezi,
Ieşi-afar' şi vezi.
Iana că-mi işea
Şi ea că-mi vedea,
Lui Soare-i zîcea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate.
Dumnezău te-ar bate !
Finc-ai căşunat,
Voia să ţi-o fac
Atunci,
Nici atunci.
Dar mie să-mi faci
D-un pod peste mare,
Cu blana de ceară,
Stîlpii de tămîie
Să nu să-mlădie,
Şi la capu podului
D-o mînăstioară,
Şi aia tot de ceară ;
Popi şi cu vlădici,
Patruzăci şi cinci,
Cinzăci fără cinci,
Tot d-ăi glămădici.
Soare, ca un sfînt,
Înger pe pămînt,
Cu gîndu-mi gîndea,
Toate le făcea
Şi el să-ntorcea
La gură d-argea,
Ienii că-i zîcea :
— Ţese, Iano, ţese
Şi te chindiseşte,
Şi mi te găteşte
Că ce-ai poruncit,
Eu că ţi-am făcut.
Nu vreai ca să-mi crezi,
Ieşi afar' şi vezi.

Iana ce-mi făcea ?
Afară ișea,
Cu Soare-mi pleca,
Lui Soare-i zîcea :
— Une s-a văzut
Și s-a pomenit
Femeia-nainte,
Bărbatu pe urmă ?
Soare c-auzea,
'Nainte-o lua,
Pe pod că-mi intra,
Iana că-mi zîcea :
— Soare luminate,
Trup făr' de păcate,
Ia lasă-ți raza
Să-ți văz puterea.
Soare ce-mi făcea ?
Raza și-o lăsa,
Blana se topea,
Stîlpii se-nmuia,
Apele fierbea
Și ei să-neca,
Și să blestema :
— Cînd tu-n răsărit,
Eu la scăpătat,
Noi să ne-ntîlnim
Tot de Sînvăsîi,
Cînd fac babele piftii.

2

Cîntecul gerului

Iese Geru din fîntînă
C-un toiag de gheață-n mînă,
Cu mustățile de brumă.
Iară Geru ce făcea ?
Cu Iarna că se bătea
Și din gură că-i zicea :
— Or tu, surioara mea,
Oi fi mai tare ceva ?

Că eu dacă oi sufla,
Pe tine te-oi îngheţa.
Atunci Iarna ce-i spunea ?
— Frate, nu m-oi speria,
C-am mai făcut de astea.
Iară Geru ce făcea ?
Cu toiagu-ameninţa
Şi toate că îngheţa.
Ia vezi, frate, ce făcea ?
Cu Culcea că se bătea,
La săbii că se lua.
Se bătea cît se bătea,
Oştirea că-şi aducea
Şi pe Ger că mi-l prindea.
Iar Geru cînd se uita,
Oştirea că mi-o vedea
Şi pe ei că-i întreba :
— Ce vreţi, pentru ce-aţi sosit ?
— Să ne luptăm am venit !
Geru că se-nfuria
Şi din gură le spunea :
— Cu mine vreţi a lupta ?
Cînd pe nări că sforăia,
Mîinile că le-amorţa.
Atunci iar că-i întreba :
— Mai vreţi iar a ne bătea ?
Oştirea cînd răspundea,
Cînd pe gură că sufla,
Odată că-mi îngheţa.
Şi Geru că vezi pleca
Şi oştirea rămînea,
Focurile că-mi făcea,
Iar Geriu dacă vedea,
De-o ploaie că-mi începea,
Focurile că le stingea,
Pe nări iar că sforăi
Pîn' ce ploaia îngheţa.
Şi oştirea ce făcea ?
Caii toţi că mi-i tăia,
La burtă că-i spinteca,
Maţele că le scotea
Şi-n coşuri că se băga
De ger mare ce era,
Tot acolo să-ngheţa.

Iară Geru cînd venea,
Oştirea n-o mai vedea,
Caii tăiaţi că era,
Oştirea toată murea
Şi Geru că-mi rămînea,
Cu nimeni nu se bătea.

3

Trei surori la flori

Verde izmă creaţă,
Joi de dimineaţă,
Pe rouă, pe ceaţă,
Ele trei surori
Au plecat la flori,
Flori ca să-şi culeagă,
Să se-mpodobească,
La zurbal să-mi iasă,
Lumea le privească.
Verde d-o sipică,
Fata cea mai mică
Rătăcea-ntr-o luncă ;
Verde iasomie,
Fata-a mijlocie,
Rătăcea-ntr-o vie.
Verde salbă moale,
Fata cea mai mare
Rătăcea-ntr-o vale
Cu faţa la soare.
Ea nici n-auza
Nici cocoş cîntînd,
Nici oameni hăind,
Nici cîini alătrînd,
Numa-un glas de cuc,
Într-un vîrf de nuc.
Fata se ruga,
Din gură-mi zîcea :
— Cuculeţule,
Gingăşelule,
Frumuşelule,
Porumbacule,

Mînca-ţi-aş limba
A dă-mi cînţi cu ea.
'Mi secaşi inima.
Lasă-te la vale,
Ia-mă-n aripioare,
Scoate-mă la ţară,
Ţi-oi fi verişoară
De la inimioară.
Cucu-i răspundea :
— Ba, fetiţo, ba.
Că eu mi-am la vere
Cît mi-e vara pere,
Pere şi cu mere,
Atîta avere.
Cucu că-mi cînta,
Fata se ruga,
Din gură-i zicea :
— Cuculeţule,
Gingăşelule,
Frumuşelule,
Porumbacule,
Pană roşioară,
Lasă-te la vale,
Ia-mă-n aripioare,
Mînca-ţi-aş limba
A de cînţi cu ea.
Scoate-mă la ţară,
Ţi-oi fi surioară
De la inimioară.
Cucu-i răspundea :
— Ba, fetiţo, ba,
Căci eu am surori
Cît mi-e vara flori,
Atîtea surori ;
Atîtea surori,
Cît mi-e vara flori.
Cucu că-mi cînta,
Fata se ruga :
— Cuculeţule,
Gingăşelule,
Frumuşelule,
Porumbacule,
Mînca-ţi-aş limba
A de cînţi cu ea.

Lasă-te la vale,
Ia-mă-n aripioare,
Scoate-mă la țară,
Ți-oi fi soțioară
De la inimioară.
Cucu ce-mi făcea ?
Jos că se lăsa,
Tot din treaptă-n treaptă
Pîn stană de piatră.
Jos că se lăsa,
Pe fată o lua,
Din aripi bătea,
La țară o scotea,
Drumu nu-i mai da.
Cine-i cununa ?
Sturzu cu mierla,
De se pomenea.
Fata că zicea :
— Cuculețule,
Gingășelule,
Frumușelule,
Porumbacule,
Mînca-ți-aș limba
A de cînți cu ea,
Secași inima.

4

Iovan Iorgovan

Foaie de urmuz,
Sus, pe Cerna-n sus
Mulți voinici s-au dus
Și toți s-au răpus.
Și numai mi-a rămas
Iovan Iorgovan,
Fecior de mocan,
Singur el pe cal,
Pe cal, pe cîrlan,
Călușel d-un an.
Șeulița lui,
Țasta zmeului ;
Chingulița lui,

Tot năpîrci de luncă,
Să ţîie la fugă ;
Frîuleţu lui,
Doi bălăurei
În coade-nodaţi,
La gură-ncleştaţi.
Foaie viorea,
Iovan ce făcea ?
La Cernea mergea,
La Cernea striga :
— Cerneo, Cernişoară,
Apă curgătoare,
Cum eşti curgătoare,
Fii şi vorbitoare
Şi-nţelegătoare.
Arată-mi vadul
Să trec cu murgul,
Că eu mi-am aflat
În muntele cel nalt
De-o fată sălbatică,
Măre, năpraznică.
Tîrăşte pămîntul
Perişorul ei
Şi descurcă crîngul ;
Ochişorii ei,
Două mure-n cîmp,
Coapte la pămînt,
Neatinse la vînt,
Coapte la răcoare,
Neatinse de soare.
Cernea ce-i spunea ?
— Iovane, Iovane,
La vale, la vale,
La coadile mele
Că sînt răvărsele,
Că sînt pietricele
Şi treci pe piciere.
Iovan ce făcea ?
La vale-apuca,
Piste-a fată da.
Rîul cînd trecea,
Iovan ce-i zicea ?
— Fată de birău,
Ce stai la pîrîu,

Rogi pe Dumnezeu
Ca să te iau eu ?
Eu că mi te-oi lua,
Eu cînd mi-oi vedea
Ursul cu nădragi,
Umblînd după fragi,
Lupul cu cimpoi,
Cioban după oi
Şi vulpea cu papuci,
Ublînd după curci.
Atunci, nici atunci,
Nici astăzi, nici mîine,
Niciodată-n lume.
Iovan ce făcea ?
Cernea că trecea,
Fata-l blestema.
Cernea cînd trecea,
Calul poticnea
La mijloc de apă,
Şi-l ajunge-ndată
Blestemul de fată,
De fată curată.
— Dea, murgule, dea,
Lupii mînca-te-ar,
Cum te poticnişi,
Doar nu mă trîntişi.
— Stăpîne, stăpîne,
Săracul de mine,
Ştii tu, ori nu ştii
Eu că mi-am călcat
Pe coadă de mreană
Şi-am alunecat
Şi m-a-mpiedecat.
Blestemul de fată,
De fată curată
Te-a ajuns îndată
La mijloc de apă.
Iovan că trecea
Şi-n munţi se ducea,
Mîndra de şi-o lua,
Mîndră frumuşea,
Mîndră tinerea,
Nu era ca ea.

5

Cîntecul şarpelui

Dăparte, vere, dăparte,
La luncie, la cîmpie
Unde fir de iarbă nu e,
Numai flori şi lilichie,
Ţîpă-mi, puică, ţîpă, dragă,
Ţîpă fiu din maică-sa.
El atuncea că-mi năştea,
Da maică-sa ce-mi făcea ?
În scutece-l înfăşa,
În leagăn mi-l arunca,
Ţîţa-n gură i-o punea
Şi copilul tot ţipa,
Cu picioru-l legăna,
Din gură mi-l blestema :
— Suge, maică, ţîţa mea,
Sugă şerpii carnea ta,
Suge-te-ar un pui de şarpe
De sub talpa casei noastre !
Şarpele aşa c-auza,
De trei palme să-ngroşa
Şi de patru să lungea,
Şi băietul mi-l zărea,
Şi mai rău, frate, ţipa.
Copil creşte, şarpe creşte.
Cînd copil de două luni,
Şarpele de patru luni ;
Cînd copil de patru luni,
Şarpile de şase luni ;
Cînd copil de patru luni,
Şarpile-mi este de opt,
Ridică talpa de tot.
Şi copilul ce-mi făcea,
Cînd procletele-l vedea ?
Din legăn, frate, sărea
Şi la mă-sa să ducea.
— D-ale, măiculiţa mea,
Tu merinde ca să-mi faci
Căci eu, maică, să mă duc
Unde tu m-ai rînduit
Dă cînd eram copil mic.

Mă-sa așa cînd l-auza,
Lacrimili-o podidea
Și merindea i-o făcea,
La disăgei i-o așeza.
Și băiatu ce-mi făcea ?
În cameră că-mi intra,
În haine că să-mbrăca,
Cu arme că se-narma,
Chiar cu arme-ncrucișate
Peste piept și peste spate,
Să se lupte pîn' la moarte.
Disăgii că și-i lua,
Pe drum la vale pleca.
Da șarpele ce-mi făcea ?
De supt talpă să trăgea,
Pe dăparte, frate, da
Și-nainte-i că ișea.
Năcăjit pe cum era,
O dată că-l înghița,
Da-l-nghițea jumătate ;
Jumătate nu mi-l poate
Tot de arme-ncrucișate
Peste piept și peste spate.
Tare-mi venea și-mi sosea
D-un voinic înfipt în șa,
Să vezi, voinic ortoman
Pe-un cal galben dobrogean,
Din copite scăpărînd
Și pe nări văpăi vărsînd.
Acilea cum ajungea,
În loc, frate, se oprea,
'Ncremenit că rămînea.
Da băiatul ce-i grăia ?
— D-ale, frate ortomane,
Nu te face a mă trece,
Scapă-mă dî la proclete
Că-s și eu voinic ca tine,
Și-uite patimă pă mine.
Dar șarpele ce-i grăia ?
— Ortomane, dumneata,
Bate calul, ține-ți drumu,
C-ăsta mi-este rînduit
De cînd mă-sa l-a făcut.
Că d-oi sta, m-oi supăra,
P-acest băiat l-oi lăsa,

După tine că m-oi lua
Şi te-nghit cu cal cu tot,
Zici că n-ai avut noroc.
Ortomanu aşa auza,
Pinteni calului că-i da.
Mai mergea ce mai mergea
Şi în loc, frate, se oprea,
Puţînel că să gîndea :
„Da ce să fie asta ?“
Înapoi că să-ntorcea,
Paloşu că şi-l scotea,
Pe deştu-ăl mic că-l punea,
În sus, frate,-l arunca,
La o oră că venea,
În ţasta şarpelui cădea
Şi pe şarpe-l ameţa,
Şi pe băiat mi-l scăpa,
Şi pe cal că-ncăleca,
Şi pe drum, frate, pleca.
Da şarpele ce-mi făcea ?
Mult se lungea drumului
Ca iarba pămîntului.
După ei că să uita,
P-amîndoi, frate,-i vedea
Şi după ei că se lua.
Ortomanu ce-mi făcea ?
Înapoi cînd se uita,
Vede capul şarpelui
La chişiţa calului.
Mîna-n buzunar băga,
Amnaru că şi-l scotea,
Amnaru şi cremenea.
De trei ori cînd scăpăra,
Flăcări de foc că-mi făcea
Dî la jos pămîntului,
Pîn' la-naltu cerului.
Şi pe şarpe-mpiedica,
Şi ei drumu, frate,-şi lua,
La o fîntînă mergea.
Acolo descăleca
Şi calul că şi-l spăla
De balele şarpelui
Şi d-ale procletului.
Da şerpele ce-mi făcea ?
Cu codiţa cînd plesnea,

Zîdurile le surpa,
Drum deschis, frate, făcea
Şi după ei că se lua,
La fîntînă-i ajungea,
Cu codiţa-i învălea
Şi-ncepea d-a mi-i strîngea.
Ortomanu ce-mi făcea ?
Paloş din teacă trăgea,
Şi băiatu asemenea,
Şi capu că-i reteza
Cîteşitrei, frate, murea,
Nene, de să pomenea.

6

Cîntecul şarpelui

La mijlocul cîmpului,
La vîntra pămîntului,
Nu ştiu, ochii şarpelui,
Sau e mura cîmpului ?
Este-un şarpe mare-nflorit,
Ce un voinic a înghiţit ;
Jumătate l-a-nghiţit,
Jumătate nu-l mai poate
Tot de arme ferecate.
Sufletul nu i-a ieşit
Şi trupu i-a putrezit.
El pe cîmp că se uita
Şi-un voinic că mi-ş' vedea,
Şi din gură aşa-i zicea :
— Măi voinice, dumneata,
Bagă mîna sub manta
Şi scoate sabia mea,
Şi-mi taie balaura,
Şi-mi mai lungeşte viaţa.
Cel voinic îi răspundea :
— Că sabia e a ta,
Poate este şi a mea,
Poate mai bună ceva.
Dar şarpele ce-mi zicea ?
— Măi voinice ortomane,
Bate murgu,
Ţine drumu

Căci d-oi sta,
M-oi mînia
Iar p-ăsta că l-oi mînca,
După tine că m-oi lua,
Zi de vară
Pînă-n sară,
Că ăsta mi-a fost rînduit
De cînd era copil mic.
Mumă-sa l-a legănat,
Din gură l-a blestemat :
— Suge, maică, țîțele,
Sugă-ți șarpe sîngele.
Dar voinicu ce-mi făcea ?
Cu sabia-n șarpe da,
Șarpele se mînia,
P-ăl din gură-l străfiga,
După voinic că se lua,
Iar el murgului zicea :
— Murgule, de cînd te-am luat
De cal bun și lăudat,
Ce-ai cerut, eu mi ți-am dat,
La fugă nu te-am certat.
Putea-oi tu ca s-alergi
Trei zile și nopți întregi ?
Murgul din copite da
Și stăpînului zicea :
— Nu e voia murgului,
E voia stăpînului.
Strînge-mă în chingă bine,
Sui și-ncalecă pe mine
Să te port puțin și bine.
El pe cal încăleca
Și la fugă că mi-o lua.
Îndărăt cînd se uita,
La chișița murgului,
Vedea capul șarpelui.
Dar voinicu-așa-mi zicea :
— Mai știi, murgule, ceva ?
Ne-ajunge balaura.
Iară murgu-i răspundea :
— Bagă mîna-n pozînar,
Scoate iasca și amnar
Și dă foc cîmpului :
Din trei părți
Cu lemne verzi

Şi de-o parte
Cu uscate,
Să ardă cele verzi toate,
Să-i sară ochii îndată.
Voinicul îl asculta,
De-o trestie că vedea,
La cea trestie mergea,
Foc în trestie punea,
Ochii şarpelui sărea,
Pîn-a trece Dunărea,
Măre, şi de-al doilea,
Voinic la şarpe mergea.
Odată murgu repezea,
Mîna la spate punea,
Frumos paloş că scotea,
Pe mişchiu că mi-l trăgea,
Frumos ca laptele-l făcea,
Capul şarpelui tăia.
Dar ăl voinic ce mi-ş' făcea ?
Îndărăt că se-ntorcea,
P-ăl din gura şarpelui
El frumos că mi-l lua,
La o fîntînă mergea
Şi de bale că-l spăla,
Săbiile le-ncrucişa,
Fraţi de cruce se prindea
Şi pe cal încălica,
Drumu la mă-sa-l lua,
La maică-sa că mergea.
El din gură c-o-ntreba :
Frunzuliţă siminic,
— Avut-ai un copil mic ?
— Am avut şi l-am pierdut
De cînd era copil mic.
Dar voinicul ce zicea ?
— Maică, măiculiţa mea,
Eu te văd cam tinerea,
Dar nu este bine-aşa,
Să naşti alt voinic din tine,
Să pătimească ca mine !
Voinicul ce mai făcea ?
Mîna la spate punea,
Paloşul că mi-l scotea,
Capul maică-si că-l lua,

Mergea trupul şovăind
Şi capul bolborosind,
Nu ştiu ce dracu zicînd.

7

Antofiţă

Foaie verde sălcioară,
Din oraş în Slătioară,
La casele lui Vioară,
Lu Vioară, vătaf mare,
Vătaful pă pescărie
Şi peste-nalta domnie,
Mare masă mi-era-ntinsă,
De mari boieri mi-e cuprinsă,
Toţi, frate, de ciocodari
Şi de mai mari năvodari.
Toţi bea, frate, şi mînca,
Şi pe masă ce-ş' avea ?
Numa cegă şi postrungă
Şi galbenă caracudă,
Şi ibrişin d-ăl mărunt
Că s-aflase pustiu mult.
Numa Antofiţă sta,
Antofiţă-al lui Vioară,
Cu mîna la inimioară.
El nu bea, nu mi-ş' mînca,
Numai trist, frate,-mi şedea.
Pînă ta-său mi-l vedea
Şi la el că se ducea.
— Antofiţă, fiul meu,
De cînd taica te-a făcut,
Aşa trist nu te-am văzut.
Da el, frate, ce-i grăia ?
— D-ale, tată, tată-al meu,
Cum făcuşi de mă-ntrebaşi ?
Adevăru spune-ţ-aş :
Nici aseară, alaltieri seară,
Mi-a pica un răvăşel
Ca să-mi prinzi de-un peştişor,
Nici mai mare, nici mai mic,
Cum l-oi prinde de voinic.

De patruzeci pași de lung
Și de patruzeci de lat,
Cu el o casă să-mi fac.
Dar Vioară ce-i spunea ?
— Antofiță, fiul meu,
Cîte ape mari și late,
Așa pește nu se poate,
Tot de mine sînt vînate.
Numa-n apa lu Vidros,
Dar Vidros e apa-adîncă,
Pe cine-l prinde-l mănîncă.
Antofiță așa auza,
Lui atîta-i trebuia,
La masă că se ducea
Și mi-ș' bea și mi-ș' mînca,
Și frumos să-nveselea.
Peste noapte se scula,
La năvodari se ducea,
Cîte-o palmă le trăgea,
În picioare mi-i punea
Și după el că mi-i lua,
La Vidros că mi-i ducea.
Acolo ce le spunea ?
— Ia băgați năvoadele,
Așezați matițile
Și bateți marginile,
Să bat eu mijloacele
Că mai știu soroacele.
Matițele le-așeza
La salcia cocoșată,
Cu mustăți date din apă.
Bătea ici, bătea colea,
Nimic, frate, nu prindea.
A doua oară băga,
Puiu Vidrii mi-l scotea.
Antofiță ce-mi făcea ?
Mîna pe el că-mi punea,
Cu betele mi-l lega,
Cu nuiaua mi-l bătea,
'Cepea puiul de-a țipa,
Pînă mă-sa l-auza.
Capul pe mal că-l scotea,
Din guriță că-mi grăia :
— Antofiță, frate-meu,

Ce-mi bați pui și-l chinuiești
Și de mumă-l suduiești ?
Ori ce-ai cerut nu ți-am dat,
Ori ce-ai zis nu ți-am făcut ?
— D-ale, Vidră, sora mea,
Dacă ești tu sora mea,
Spune-mi scocu somnilor,
Somnilor, morunilor,
Așa puiu că ți-oi da,
Dacă nu, cap i-oi tăia.
Și Vidra ce îi spunea ?
— Du-te, frate, nu mai sta,
Și du-te la orășel,
Ia cincizeci oca de fier,
La fierar să mergi cu el
Să-ți facă de-un cîrligel,
P-acasă să dai cu el.
Și să iai de-un mălăcel,
Să iese tomna de-un vițel
Și să vii încoa cu el.
Antofiță că-mi pleca,
Cincizeci oca de fier lua,
Un cîrligel că făcea,
P-acasă cu el că da
Și îmi lua de-un mălăcel,
Ișea tomna de-un vițel,
La Vidra mergea cu el.
Dar Vidra ce mi-ș' făcea ?
Peste morun se ducea,
Ciupea ici, ciupea colea,
Pînă, frate,-i necăjea,
Și morunul se scula,
După Vidră că să lua,
Vidra hoață că era,
Pe lîngă cărlig că-l da.
Da morunu ce-mi făcea,
Cînd malacu mi-l zărea ?
Mălăcelu-l înghița,
Gușa-n cîrlig rămînea
Și-ncepea d-a se bătea,
Talaz în cer că-mi sărea.
Și Vidra ce mi-ș' făcea ?
Capul pe mal că-l scotea,
Lu Antofiță-i spunea :

— Du-te, frate, nu mai sta
Și ado-mi cincizeci de cară,
Că-l vezi cît este de mare.
Antofiță cînd pleca,
Cincizeci de care aducea,
În cară că mi-l punea
Și coada tot se tîra ;
Așa dă grozav era
Că-i venea căpățîna
O sută cincizeci oca
Și coada să-i vie o mie,
Da trupu ? Nu se mai știe.
Acas' cu el că-mi pleca,
Și tat-său cînd îl vedea,
Încremenit rămînea.
Antofiță ce-mi făcea ?
Bun meșter că mi-ș' găsa,
Frumos peștele-l tăia
Și de casă s-apuca.
Cu oasele mi-o-nșira,
Cu carnea că mi-o lipea,
Cu solzii că mi-o-nvălea,
Cu sîngele o zugrăvea,
Toată casa c-o făcea,
Oameni, de se pomenea.

8

Cîntecul lui Letin bogat

Foiţică flori domnești,
Din orași, din București,
La ăle case mari domnești
Ce se văd în București,
Nu știu soare a răsărit
Sau carete-a jugrăvit.
Firicel de lobodă,
'N curte la Ștefan-vodă
Multe carete sînt strînse.
Multe, multe
Și mărunte
Tot de nuntă sînt gătite,
Cu postav verde-nvălite,

Pîn' năuntru jugrăvite
Şi p-afară poleite.
Foiţică viorea,
La nuntă cine-mi sosea ?
Tot feciori de ginărali,
Tot feciori de boieri mari.
Foiţică sălcioară,
De-nsurat cine se-nsoară ?
Mi se-nsoară Mircea-vodă
Şi-l cunună Iancu-vodă.
Mireasa de une-o ia ?
Din oraş din Dobrogea.
Pleca de la Bobotează,
Avai popii cînd botează,
Şi mi-ajungea la Sînpietru.
Foiţică viorea,
Conacu une-l făcea ?
La Lacul Cocorului,
La Puţul Porumbului,
'N vederea Letinului.
Vezi Letinul că-mi zîcea :
Dimineaţa se scula,
Ochean la ochi că-mi punea,
Avai nunta năzărea,
Vezi Letinul ce-mi zîcea :
— Cată... mumă-sa,
C-are să-mi ia pe fie-mea !
Să vezi nunta că-mi sosa,
Jos din foişor se da,
Porţîle le-nzăvora
Tot cu fierul plugului,
Inima pămîntului,
Tot în pizma nunului.
După ce le-nzăvora,
El din gură că striga :
— Care este mirele ?
Foiţică foaie fragă,
Şi el, frate, să s-aleagă
Din nuntaşi,
Din coconaşi
Şi din negri ţîgănaşi,
Porţile să-mi saie,
Lacăte-mi descuie.
Dacă nu s-o pricepea,
Frumos capul i-oi tăia.

Să vezi nunul cel mai mare,
Cu toată grija-n spinare,
Ţîne-l, Doamne, ca şi-o floare,
Garoafă mirositoare,
De miroase-n prînzu-al mare,
Ca şi al nostru d-astă-seară.
Să vezi nunu ce-mi făcea.
El din gură că zicea :
— Măi finule, dumneata,
Să-mi dai tu căluţul tău
Că e mai bun ca şi-al meu,
Să mă ierte Dumnezău,
Mă fac mire-n locul tău
Şi tu nun în locul meu.
Să vezi nunul ce-mi făcea,
Pe cal negru-ncălica,
Alb de spumă că-l făcea,
Peste porţi, frate,-mi sărea,
Lacătele dăscuia,
Cu nunta-n curte intra,
Pe cum era datina.
Iar Letinul ce-mi făcea ?
Nici p-aia nu se lăsa,
El din gură că striga :
— Care este mirele
Dă-nalţă umerile !
Foiţică foaie fragă,
Şi el, frate, să s-aleagă
Din nuntaşi,
Din coconaşi
Şi din negri ţigănaşi,
Buţîile să le saie,
Cercurile să le taie.
Dacă nu s-o pricepea,
Frumos capul i-oi tăia.
Ia vezi nunul cel mai mare,
Cu toată grija-n spinare,
Ţîne-l, Doamne, ca o floare,
Garoafă mirositoare
Dă miroase-n prînzu-ăl mare,
Ca şi al nostru d-astă-seară,
Să vezi numai ce-mi făcea.
Pe cal negru-ncălica,
Alb de spume că-l făcea,

Peste butii că-mi sărea,
Cercurile le tăia.
Nunta caii-și adăpa.
Vezi Letinul ce-mi făcea.
Nici p-aia nu se lăsa,
Trei fete că-mi aducea.
De-mbrăcat că le-mbrăca
Tot un port, tot o făptură,
Paică-s făcute d-o mumă.
Foiţică viorea,
El din gură că striga :
— Care este mirele
De-nălţă umerile !
Și el, frate, să s-aleagă
Dîn nuntași,
Dîn coconași
Și din negri ţigănași,
Foiţică viorea.
Să-și aleagă mireasa.
Dacă n-o va alegea,
Frumos capul i-oi tăia,
Iar nașe-sa ce-mi făcea ?
Hora mare cînd juca
'N mijlocul horii intra
Și din gură că striga :
— Care este mireasa ?
Și ea, frate, să s-aleagă
Din nuntași,
Din coconași,
Și din negri ţigănași.
C-am o spată
Cam colţată
Și caută cap de fată
Iar mireasa c-auza,
La o parte să trăgea,
Iar nașe-sa ce-mi făcea ?
Mîna pe dînsa-mi punea
Și-n caretă-o arunca.
Ei cu nunta că-mi pleca,
Pochinzări că-mi trimetea,
Pe cum era datina.
Ia vezi nașu ce-mi făcea :
'Ntr-o odaie că-i băga,
Fum de ardei că le da,

Dîn genunchi că-i jupuia
Şi pe cai că mi-i suia :
— Mi-aţi făcut-o afînată,
Şi eu cu vîrf şi-ndesată.

9

Cîntecul naşului sau cîntecul lui Letin bogat

Cînd oi zice de lobodă,
În curte la Ştefan-vodă
Multe carîte sînt strînse,
Multe sînt şi jugrăvite,
Pentru nuntă sînt gătite,
Că să-nsoară Milea-vodă
Şi-l cunună Iancu-vodă.
Mireasă de unde-o ia ?
Tot din tîrg din Dobrogea.
Fata lui Letin bogat
Şi de miere şi de unt,
Dulceaţa după pămînt.
Şi cu nunta că-mi pleca,
Că pleca de la Sînpietru
Şi-ajungea la Bobotează,
Cînd popii boieri botează.
Nunta une-o conăcea ?
La mijlocu drumului,
La Puţu Porumbului,
La Leasa Cocorului.
Iar Letinu ce făcea ?
Prin salon că se-mplimba,
Ochean la ochi c-aşeza,
Nunta că mi-o năzărea
Nici aproape, nici departe,
Tocmai calea jumătate.
Iar Letinu ce făcea ?
Porţile le zăvorea
Tot cu fieru plugului,
Tot în pizma nunului.
Nunta cînd s-apropia,
El din gură că zîcea :
— Care mi-este ginerli ?
Nalţă cu umerili

Ca şoimu cu-aripili,
Ca să-mi saie porţîli,
Să bage carîtili,
Celea cu cocoanili !
Cine porţi că n-o sărea,
Frumos capu i-oi tăia,
P-al lui şi p-al naşului,
Tutulor nuntaşilor.
Iară naşu că zicea :
— Fine, nu te-nspăimînta
Că-ţi poartă naşu grija,
Că ne-o ierta Dumnezău.
Fiu eu mire-n locu tău
Şi tu naş în locu meu.
Şi la murgu că merega,
Frumuşel l-mbuiestra,
Numai spumă că-l făcea,
Lua spuma cu mîna,
La pămînt că mi-o trîntea,
Sloi de gheaţă să făcea.
Cînd o dată sumuţa,
Pe sus porţîli sărea
Şi trăgea zăvoarili,
Şi băga caretîli,
Celea cu cocoanili.
Dar Letinu ce făcea ?
Nici p-aia nu să lăsa.
Striga o dată letineşte,
De trei ori dobrogineşte,
Însă ca Doamne fereşte :
— Care mi-e ginerili ?
Naltă cu umerili
Ca şoimu cu-aripili,
Să-mi saie buţiili,
Să dea cu iatanili,
Să-mi taie cercurili
Să curgă vinurili !
Ia vezi, naşu ce făcea ?
Buţiili le sărea,
Cercurile le tăia,
Vinurile că curgea.
Iar birjarii ce făcea ?
Cu caii că se ducea
Ca la apă să mi-i dea,

Iar naşu că le spunea
Că mi-e vinu otrăvit.
De otrăvit ce era
Ca piftia se-nchega.
Iar Letinu ce făcea ?
Înc-o dată că striga :
— Care mi-e ginerili
Să-şi aleagă mireasa,
Bage-o-n ochii maică-sa,
Să plece d-aci cu ea !
Iară nuna ce făcea ?
Drept la fină-sa mergea
Şi de mînă că mi-o lua,
Şi-n carîte să suia.
Iar Letinu ce făcea ?
Nici p-aia că mi-i lăsa :
Pochinzări că trimetea,
Foc în cizmă le băga,
Caii că li-i jupuia.
Iar Letinu ce făcea ?
Benog la ochi aşeza
Şi nepoţii-i năzărea :
— Săracii nepoţii mei,
Că s-au dus ca fluturii
Şi vin ca călugării,
Mi-au sumes izmenili
Ca să-mi treacă gîrlili.

PĂSTOREŞTI

10

Costea

Azi e luni, mîine e marţi,
Pleacă Costea la Galaţi,
Cu măgarii-nsămăraţi,
La opinci pentru ciobani,
Tărîţe pentru mînzări,
Drobioare
La mioare.
Iară Fulga ce-mi făcea ?
Lu Costea că-i poruncea,

Oile-n strung' le trăgea,
La mulsoare că le lua,
Lapte-n putină băga,
Să iasă lapte la măsură
Şi brînză la-nchegătură.
Şi lu Costea că-i zîcea :
— Să-mi dai un miel de frigare,
Pastramă de perpeleală,
Brînză dulce din comanic.
Iar Fulga ce mai făcea ?
După ce Costea pleca,
Pe măgură se suia
Şi începea d-a urla.
Lua fruntea oilor,
Fala negustorilor,
Umplutura pungilor.
Ia vezi, Costea ce-mi făcea ?
Înapoi cînd se-ntorcea,
La ciobani că-mi poruncea,
Oile că le mulgea,
Lapte, frate, nu ieşea
Că din oi că mai lipsea.
Şi-atunci, frate, că-mi lovea
Patruzeci de cîini bătrîni,
Care păzesc pe la stîni,
Şi mai bătea şi bătea
Patruzeci de căţălandri,
Care păzesc pe la Mandi.
Şi mai bătea pe Tugan,
Pe Tugan, cîine duşman,
Cu capu ca de cîrlan,
Care şade noaptea-n jur
Şi dă ocol împrejur.
Şi mai bătea ce bătea
Pe Dolfa, căţa bătrînă,
Ce ştie sama la stînă.
De bătrînă ce era
Numai pielea-i flencănea,
Cu cîrligu mi-o lungea.
Lua dîra oilor
Şi mersul haiducilor.
Într-un crîng că mi-ş' intra,
Drept la Fulga că trăgea,
Dinţii-n brîu că-i înfigea
Şi pe loc că mi-l ţinea,

Pînă Costea că venea,
Oile de mi le lua,
Şi din gură că-i zicea :
— D-alei, Fulga, Fulga bătrîn,
Ce mi-ai fost aşa hain ?
Tu spre cioban te-ai lăsat,
Oile mi le-ai furat
Şi cu ele c-ai plecat,
Iar ciobanii mi-au rămas
Şi năcazu mi l-a tras.
Dar dodată s-auzea,
Tare venea şi sosa
O cucie verde
Cu opt telegari
Şi sînt armăsari.
Caii cine-i mînă ?
Tot d-un mocănaş
Cu gluga-ntre spete,
Cu băieri de bete,
Mînă, nu se vede.
Dar în cucie cine şade ?
O mamă călugăriţă,
Neagră la hăinuţă,
Albă la pieliţă,
E lu Costea măiculiţă.
Atunci Costea ce făcea ?
Cu Fulga fraţi se găsea.

11

Cîntecul ciobanului

Foaie verde de mărar,
Colea-n vale la stejar
S-aoleşte d-un cioban,
Din fluier şi din caval.
S-aolea cît s-aolea,
Pînă bine somnu-l lua,
Cu capu pe muşuroi,
Cu ochii sclipiţi la oi.
Iar ciobanul ce făcea ?
Trei zile, trei nopţi dormea,
De-o bură de ploaie da,

Ciobanu se deştepta,
Ochii-n tîrlă arunca,
Picior de oaie nu vedea.
Mai la vale se lăsa
Şi cu lupu se-ntîlnea,
Şi din gură că-i zicea :
— Măi lupule, dumneata,
N-ai văzut oiţele ?
— Le-am văzut
Şi le-am păscut.
Pe costiţe
Stau corniţe,
Pe pîrloage
Stau pîrloage,
Pe la fîntîni,
Căpăţîni,
Pîn livezi
Stau maţe verzi,
Iar la capu jghiabului,
Căpăţîna ţapului.
Pe vălcele
Stau piciere,
Vai de păcatele mele,
Ce mai m-am luptat cu ele.
Ciobanu cînd auza,
Ce fel de bine-i părea.
El la lup se repeza,
Cu cuţitu că-l tăia,
De piele că-l jupuia
Şi la tîrg că se ducea,
Şi pielea că o vindea.
Unde-o oaie cumpăra
Şi din una făcea două,
Şi din două făcea patru,
Şi din patru făcea opt,
Ică turmiţa la loc.
Iar ciobanu ce făcea ?
Doar vătafu că-i lipsa
Şi pe ala-l cumpăra,
Şi în oi că mi-l băga.
Şi cînd el, frate, zbiera,
Oile se risipea,
Drept în lume se oprea,
Rămînea ciobanu-aşa.

12

Cîntecul ciobanului care şi-a pierdut oile

Foaie verde fir mărar,
La fîntîna din stejar
S-aoleşte d-un cioban,
Din fluier şi din caval.
S-aolea ce s-aolea,
Pînă somnul mi-l prindea
Cu capul pe muşuroi,
Cu ochii sclipiţi la oi.
Dimineaţa se scula,
În tîrlioară se uita,
Se uita prin tîrlişoară,
Nu-mi văzu nici o mioară ;
Se uită prin tîrliuţă,
Nu-mi văzu nici o mieiţă.
Iar ciobanul se scula,
Căciuliţa o scutura,
Du-du-du şi na-na-na,
S-a ales de mine-aşa.
Mîna pe caval punea,
Cavalul că-i muceza.
Du-du-du şi na-na-na,
S-a ales de mine-aşa.
Cavalul în mînă lua
Şi la vale mi-apuca,
El cu un neamţ că se-ntîlnea :
— Măi neamţule, dumneata,
Tu să-mi faci d-un cîntecel
Să-mi treacă dorul cu el,
Nu dă altceva,
De inimă rea
C-am pierdut oiţele,
Rău îmi uscă zilele.
Ia vezi neamţul că-ncepea,
El un vals, frate, cînta,
Iar ciobanul răspundea :
— Măi, dar-ar naiba-n tambura ta,
Ăsta nu-i cîntec ca la ţara mea !
La poiana lui Spiru,
Zdranc opinca şi galbenul.

Iar ciobanul ce-mi făcea ?
Mai la vale mi-apuca,
C-un lăutar se-ntîlnea
Şi din gură aşa-i zicea :
— Tu să-mi faci d-un cîntecel
Să-mi treacă dorul cu el,
Nu de alceva,
De inimă rea.
C-am pierdut oiţele,
Rău îmi uscă zilele.
Lăutarul că-ncepea,
Ţigăneasca că-i cînta,
Iar ciobanul răspundea :
— Măi, dar-ar naiba-n tambura ta,
Asta nu-i cîntec ca la ţara mea !
La poiana lui Spiru,
Zdrane opinca şi galbenu.
Mai la vale mi-apuca,
C-un ungurean se-ntîlnea,
Iar ciobanul că-i zicea :
— Ungurene, vreme rea,
Tu să-mi faci d-un cîntecel
Să-mi alin dorul cu el ;
Nu de alceva,
De inimă rea
C-am pierdut oiţele,
Rău îmi uscă zilele.
Ungureanu că-ncepea
Ungureasca c-o cînta,
Iar ciobanul răspundea :
— Ungurene, vreme rea,
Dar-ar naiba-n tambura ta.
Asta nu-i cîntec ca la ţara mea !
La poiana lui Spiru,
Zdrane opinca şi galbenu.
Mai la vale mi-apuca,
C-un lup, frate, se-ntîlnea,
Iar ciobanu-l întreba :
— Ia ascultă, lupule,
N-ai văzut oiţele ?
— Le-am văzut
Şi le-am păscut,
Toată noaptea le-am znopit :
Pe costiţe
Stau cornițe,

Pe pîrloage
Stau plotoage,
Prin livezi
Stau maţe verzi
Şi la capul jghiabului,
Căpăţîna ţapului ;
Sus, în vîrful dealului,
Samarul măgarului.

VITEJEŞTI

13

Cîntecul lui Gruia

Frunzuliţă matostat,
Vine turcul cel bogat,
Suliman din Calafat,
Cu treizeci de brăileni
Şi cu-o sută de moşneni,
Care au pe cap turbane
Şi la şolduri iatagane.
Tot în susu rîului,
Tot pe malu Oltului.
Colo unde-i Oltu lin
Şi de sălcii ţărmu plin,
Vede-o salcie plecată
Şi o luntre ancorată.
Iar în luntre cin-era ?
Gruia lui Novac dormea
Cu paloşul pus pe piept,
Ca şi cînd ar fi fost dăştept.
Turcii-n luntre dă-l vedea,
Doamne, bine le părea.
Ei ca şerpii se tîra
Şi ca broaştele sărea.
Gruia singur nu era.
Pandelaş îl străjuia,
Pandelaş, un grec voinic,
Cu pistoale supt ilic.
El dodată că-i soma
Şi din gură le zîcea :
— Cine-aicea v-a mînat,
Capul vostru l-a mîncat.

Atunci turcii ce-mi făcea ?
Gălbenei că-i arăta,
Minţili i le fura,
Pe Gruia legat îl da.
După ce mi l-a legat,
Măre, toţi s-a strîns la sfat :
— De-n apă l-om răsturna,
Atunci el s-o dăştepta.
Turcii-atuncia ce-mi făcea ?
Mai la vale că-mi mergea.
La o moară părăsită . . .
Văd o piatră ponosită
Şi la ea toţi se-nhama,
Şi la Gruia mi-o ducea,
Şi de gît că i-o lega
Şi-n apă mi-l răsturna.
Gruia-nainte dormea.
Da un rac că ce-mi făcea ?
De un deget îl muşca
Şi atunci se deştepta.
Cînd Gruia s-a deşteptat,
A văzut că e legat
Şi în apă aruncat,
Iar pe gîtul lui ceva
Tot mereu îl apăsa.
Atuncea s-a încordat,
Piatra-n spinare mi-a luat
Şi cu piatra ridicată,
Înota pe rîu, măi frate,
Mai la vale cin-erea ?
Ilenuţa Sandului,
Iar ei mici cînd îmi era,
Amîndoi bine s-avea.
El pe dînsa mi-o ura,
Dînsa la el tot ţînea.
Cînd cu ochii de ea da,
El dîn gură aşa-i zîcea :
— Ai, Ileană, tu grăbeşte !
Funiili d-oi tăia
Şi d-aicea d-oi scăpa,
Eu pe tine te-oi lua.
Dar Ileana ce-mi făcea ?
Înot în apă intra
Şi funiile le tăia
Şi pe mal cînd îmi işea,

Amîndoi se-mbrăţişa
Şi din gură aşa-i zicea :
— Du-te, Ileano, acasă,
Fă-ţi găteala de mireasă,
Că poimîine este joi,
Voi veni-mpeţit la voi.
Atunci el că ce-mi făcea ?
Înspre cîrciumă pornea
Şi acolo ce-mi găsa ?
Turcii toţi la chef era,
Iar la chef era cu ei
Şi Pandelea grecotei.
Cînd pe Gruia mi-l vedea,
Ei atuncea ce zicea ?
— Nici acuma n-am scăpat,
Uite dracu-mpeliţat !
D-ale, Gruia ce-mi făcea ?
Cînd înăuntru-mi intra,
El pe toţi că mi-i tăia
Şi pe grec mi-l judeca :
— Cît ai fost argat cu plată,
Ţ-a lipsit ceva vreodată ?
Sîmbrioara ţ-o plăteam,
La mîncare te pofteam,
Ca pe-un om te-am omenit,
Şi tu, cîine, m-ai vîndut !
Atunci paloşul sălta,
Una grecului că-i da
Şi la pămînt mi-l culca.
Apoi acasă mergea
Şi o boală-l cuprindea,
Tot o boală nemiloasă,
Nu-i poate ieşi din oase.
Ilenuţa de-a văzut
Că ş-acu s-a înşelat,
A căzut bolnavă-n pat.
Trei zile la rînd zăcea
Şi pe mă-sa o chema :
— Mamă, scoate scăldătoarea !
— Soră,-aprinde-mi lumînarea !
Mă-sa cînd a auzit
Că pe fiică mi-a pierdut,
Îndată mi-a-nebunit.
Cînd lumînarea aprindea,
Iată Gruia că-mi venea.

Ilenuţa ce-mi zîcea ?
— Soră, stinge-mi lumînarea,
— Mamă,-aruncă scăldătoarea !
Că cine m-a-mbolnăvit
Este în prag aici venit.
Mă-sa-n minţi că îşi venea,
Lumînarea o stingea,
Scăldătoarea-o-arunca
Şi nunta că mi-o pornea.

14

Gruia la arat

Foaie verde ca lipanu,
Sus în deal, la crîşma Stanii,
Unde bea drumeţii banii,
Şade Gruia, bea vin rece
Şi cu lăutari petrece.
Mama lui de veste-a prins
Şi la el aleargă-ntins :
— D-alei, Gruio, fătul meu,
Ce faci ? Pentru Dumnezeu,
Timpul nu-i de chefuit,
Timpul mi-e de plugărit.
Iar Gruia de mi-auzea,
Crîşma că şi-o părăsea
Şi la tîrg apoi pleca.
Vindea calul pe doi boi,
Armile pe alţii doi,
Numai paloşul şi-l lasă,
Vine-apoi din tîrg acasă :
— Uite, mamă, boi pe-ales.
Dar la plug cu cine ies ?
— Du-te, zice maică-sa,
Cu Vochiţa, sora ta.
Sora de boi îngrijea,
Gruia plugu-şi pregătea,
Ies în ţarină-amîndoi,
La arat cu patru boi.
Ară pîn' la prînz, muncesc
Şi pe urmă ei prînzesc.
Iar Vochiţa stă dodată,
Cu ochii spre zare cată

Şi la Gruia se ducea,
Şi din gură povestea :
— D-alei, frate, frăţioare,
Dă-i din brazdă boii-afară,
Vine ploaie şi e sară.
— Soră, dar copilă eşti,
Nu e ploaie ce zăreşti ;
Nu e ploaie, turci păgîni,
Ce-mi au ură pe rumâni.
Vin cu toţii, vin săgeată,
Chiar pe mine că mă cată.
Venea turcii d-aiurea,
D-aiurea prin plaiurea,
Pe cai iuţi ca rîndunele,
Fără frîni, fără şele.
De el cînd s-apropia,
Din gură aşa grăia :
— Măi plugare, te-aş ruga,
Spune, n-a trecut cumva,
N-a trecut p-aicea oare
Gruia lui Novac călare ?
— Uite-ncoa, cu coama-n sus
Ca şi vîntul mi s-a dus,
Colo-n deal la crîşma Stanii,
Unde bea drumeţii banii,
Acolo el bea vin rece
Şi cu duşmanii petrece.
Dar un turc micuţ de stat,
Gras în ceafă, le-a strigat :
— Ăsta-i Gruia ! Puneţi, fraţi,
Puneţi, fraţi, şi mi-l legaţi,
Puneţi toţi că el trăzneşte
Şi pe toţi ne prăpădeşte !
Turcii dacă mi-auziră,
La el se repeziră,
Cu opt funii mi-l legară ;
Cu opt funii de mătase
Ca să-l pătrundă la oase.
El legat cînd se vedea,
De turci că mi se ruga.
Mîna dreaptă i-o legară
Şi pe stînga mi-o lăsară.
El, văzînd, se bucura,
Că de fel stîngaci mi-era ;

N-a dus mîna-n pălărie
După coală de hîrtie
Ca să-i scrie mă-si carte,
Să nu-l mai aştepte-acasă
Masa-ntinsă, masa gata.
Pe sub subţioară-o duse
Şi pe săbioară-o puse,
Scoase sabia-ascuţită,
La tăiuş cam repezită,
Şi sărind la turci cu ea,
Doamne, cum îi mai tăia !
Cum prăşesc plugarii vara,
Cad palana ca secara ;
Pînă la apus de soare,
N-a rămas turc în picioare.
Doar pe unul l-a iertat,
De-a dus vestea la-mpărat.
La soru-sa că-mi pleca
Şi din gură că-i zicea :
— Soră, surioara mea,
Dă boii-afar' de pe brazdă ;
Am arat, l-am sămănat,
S-a făcut de secerat.

15

Cîntecul lui Doicin bolnavu

Foaie verde matostat,
Din oraşi, din Ţarigrad,
Mare urgie-a venit.
Ia vezi, frate, mi-a sosit
D-un arap mare, buzat,
Mi-era cu solzu pe cap,
Cu mustăţi de rac,
Parc-ar fi un drac.
Mîinile,
        tînjelile ;
Deştele,
            resteiele.
Dar movila capului ?
Cît rotila plugului.

'Mpăratu de e-mpărat
Şi-a luat fesul din cap
'Naintea ăstui arap.
El de prînz ce popota ?
La cine rîndu-mi venea,
Nouă cuptoare de pîini
Şi nouă buţii de vin ;
Nouă bioli, bine graşi
Sînt la masă nerămaşi,
Şi de nimiaz
Un bou breaz,
Iar de cina cea de seară
Nouă vaci bune, frumoase,
Ce e mai bune şi grase,
Foaie verde şi-o sipică,
Şi-un butoi mare de ţuică.
Cîte fete-mi este-n sat,
Toate că l-au blestemat.
La cine rîndu-mi venea,
Dimineaţa mi-o-ngropa,
Tot cu brad alăturea.
Cîte fete-a fost în sat,
Nici una nu i-a scăpat.
Foaie verde mărăcine,
Al cui o fi rîndul mîine ?
Foaie verde foi de prun,
Surioarii lui Doicin.
Foaie verde viorea,
Dar cu Doicin ce-mi era ?
Foaie verde trei spanace,
Nouă ani şi jumătate,
De cînd, frate, Doicin zace,
Cînd pe-o parte,
Cînd pe spate,
Pe d-o parte viermii-l roade.
Rîndul ei cînd îi venea,
Lacrimi din ochi că-i pica,
Iar Doicin cînd mi-o vedea,
Cuteza a o-ntreba :
— Ce ţi-e, surioara mea,
De-mi plîngi tu cu jale-aşa ?
Ori ţie ţi s-a urît
Perioarele mutînd,
Cînd la umbră, cînd la soare,
De la soare la răcoare ?

— Dar eu, neică,-am auzit,
Mare urgie-a venit.
Ia vezi, frate, ne-a sosit
D-un arap mare buzat,
Mi-e cu solzu după cap,
Cu mustăţi de rac,
Parc-ar fi un drac.
Mîinile,
        tînjelile ;
Deştele,
        resteiele.
Dar movila capului ?
Cît rotila plugului.
'Mpăratu de e-mpărat,
Şi-a luat fesul din cap
'Naintea ăstui arap.
El, de prînz, cînd prînzuieşte,
Nouă bioli pregăteşte,
Nouă bioli bine graşi
Sînt la masă nerămaşi,
Nouă cuptoare de pîini
Şi nouă buţii de vin,
Iar de nimiaz,
Un bou breaz
Şi de cina cea de seară,
Nouă vaci bune, frumoase,
Ce e mai bune şi grase,
Foaie verde şi-o sipică
Şi-un butoi mare de ţuică.
Cîte fete-a fost în sat,
Nici una nu i-a scăpat.
Foaie verde iasomie,
Mîine-mi vine rîndul mie.
Foaie verde mărăcine,
Şi-ai să rămîi făr' de mine.
Iar Doicin cînd auzea,
Surioarii că-i spunea :
— Soro, surioara mea,
Nu plînge cu jale-aşa
Şi tu, soră, să te duci,
Nouă iepe tu să mulgi,
Să le pui în scăldătoare,
Tot nevăzute de soare,
Tot cu fir de busuioc,
Ca să-ţi fie cu noroc.

Că eu dacă m-oi scălda,
Eu bine că m-oi făcea,
Pe tine că te-oi scăpa.
Ia vezi, sora ce-mi făcea ?
Nouă iepe că-mi mulgea,
Lui baie că mi-i făcea,
Tot cu fir de busuioc,
Ca să-i fie cu noroc.
După ce că mi-l scălda,
Soru-si că-i poruncea :
— Foiţică viorea,
S-aduci săbioara mea ;
Foiţică dedeţel,
De cînd eram tinerel ;
Tu la grajdi ca să te duci,
Calul meu să mi-l aduci,
Frumuşel să mi-l închingi.
Şi iar soru-si-i zicea :
— Soro, surioara mea,
De-te mai aproape-ncoa.
Ea, frate, s-apropia
Şi de braţe mi-l lua,
Ajutor că mi-i dădea,
El pe cal de-ncălica.
Pleca negru-nbuiestrînd,
Flăcări pe nări tot vărsînd.
La cerdac cînd ajungea,
Săbioara şi-o scotea,
Iar arapu că-mi dormea,
Frumos capul că-i tăia,
Pe soru-sa c-o scăpa.
Înapoi cînd se-ntorcea,
Tare vesel că-mi era,
El din gură că-mi zicea :
— Anicuţo, sora mea,
Frunză verde matostat,
Surioară, te-am scăpat !

16

Cîntecul lui Tanislav

Frunzuliţă-a strugurii,
Pe liciu Dunării

Tare vine şi-mi soseşte
Un caic verde-nvelit,
Pîn-năuntru jugrăvit,
Pe d-afară poleit,
Ce n-am văzut de cînd sînt !
Dar în el cine şedea ?
Patruzeci de turci bătrîni
Şi cu barba pîn' la brîu.
Frunzuliţă viorea,
Şi cu Osman tot paşa.
Foaie verde-a dudului,
Împăratul turcului,
Care cu caic venea,
La margină că-l trăgea
Cu lănţuşul de argint,
Că de fier n-a mai găsît.
La margină ce-mi vedea ?
Vreo trei fete lebedence,
Care nălbeau pînzele
Şi-şi spăla picioarele.
Cu bună ziua că da :
— Bună ziua la trei fete,
La trei fete lebedence !
El din gură le-ntreba :
— Voi trei fete lebedence,
De n-oţi spune cu dreptate,
Şi-oţi spune cu strîmbătate,
Pînzele să se cernească,
Ca cerneala să se facă.
El, frate, le ispitea
Şi din gură le-ntreba :
— N-aţi văzut, n-aţi auzît
De Tanislav copilu,
De-ncinge barba cu brîu ?
Ce mai om era baliu !
Nu-l căutăm cu răutate,
Şi-l căutăm cu bunătate,
Că ne-a fost al nostru frate.
Iar fetele răspundea :
— Cînd oţ' afla de la noi,
Atunci să mai aflaţi voi.
Atunci turcii ce-mi făcea ?
Mai la vale se lăsa,
De-o bătrînă că găsa.
Bătrîna cine-mi era ?

Mama lui Tanislav era.
Vezi bătrîna ce-mi făcea ?
Neşte haine că-mi spăla,
De pietroaie le trîntea,
Tot de sînge le spăla.
Nu mi-e sînge românesc,
Şi mi-e sînge păgînesc.
Pe bătrîna c-o-ntreba :
— Bună ziua, babă slabă !
Dacă eşti cu mintea-ntreagă,
Dă-ne nouă bună samă :
Ai auzît, n-ai auzît
De Tanislav copilu,
De-ncingea barba cu brîu ?
Nu-l căutăm cu răutate,
Şi-l căutăm cu bunătate,
Că ne-a fost al nostru frate.
Iar baba le răspundea :
— N-am văzut, n-am auzît,
Nici p-acolo n-am trecut.
Iară turcii ce-mi făcea ?
Mai la vale se lăsa,
Ei dăparte că-mi vedea,
La cea salcie aplecată,
Cu mustăţi dalbe pe apă,
Un caic tot priponit
Cu lănţuşu de argint.
Acolo cine-mi era ?
Că Tanislav că-mi dormea.
Dă trei zile că-mi dormea,
Din somn nu se deştepta,
Căci obosît că-mi era.
Foaie verde d-un jerfet,
Tot cu paloşu pe piept.
De păzît cine-l păza ?
Grecoteiu Pandelea.
Iară turcii ce-mi făcea ?
În caic că se suia,
Dincolo, frate, trecea,
La Tanislav se ducea,
Iar ei, frate, că-mi ţipa,
Pe Tanislav că-l vedea,
Vîntul, frate, că-mi bătea
Şi barba i-o răsfira,
Iară turcii ce-mi făcea ?

De el că se spăiminta.
Iară grecu că-i vedea,
El din gură le zîcea :
— Turcilor,
Agalelor,
Ca toate şoimanelor,
Ce ţîpaţi şi orăcăiţi,
Ca femeile răgniţi ?
Nu vă teamă de nimic,
Că Tanislav a adormit.
Foaie verde de doi sfanţi,
Dă vreţi să-l vedeţi predat,
Nouă pungi de bani să-mi daţi.
Dar turcii tot nu-ndrăznea
De el a s-apropia.
Din ei, frate, se găsa
Un turculeţ mai bătrîn,
Cu barba pînă la brîu.
Cu ei, frate, se certa,
La Tanislav se ducea,
Pe Tanislav că-l lega
Cu nouă funii de mătasă,
Dă-i treceau toate pîn'oase ;
Cu nouă dă inişor,
De-l seca la sufleţăl.
Iar ei că se sfătuia
Ce moarte poate să-i dea.
Alţii că se sfătuia
Şi din gură că-mi zîcea :
Să-i dea moarte sus în ţapă.
Da unu din ei zîcea :
Altă moarte ca să-i dea.
Iară grecu răspundea :
— Turcilor,
Agalelor,
Ca toate şoimanelor,
Nu ştiţi ce moarte să-i daţ' ?
La o moară părăsîtă,
De stăpînu-meu clădită,
Două pietre c-a rămas ;
În spate să le legaţi,
Buzna-n Dunăre să-i daţi.
Cu toţi că să sfătuia
Şi ei, frate, se ducea,
Pietrele că le lua,

În spinare le lega,
Buzna-n Dunăre că-i da,
La fundul apei cădea.
Cînd la fund că să ducea,
Peştii, frate, mi-l pişca,
Un rac, frate, se găsa,
Cinci oca poate avea,
Cu cleştele că mi-l lua,
Tot de nas, frate,-l strîngea,
Pe el că mi-l dăştepta.
Iar Tanislav ce-mi făcea,
Cînd la fund că se vedea ?
Cu capul se răsucea,
Funiile le tăia,
Drumul pietrelor le da.
Cînd deasupra că-mi ieşea,
El, frate, se văicărea
Şi din gură că-mi vorbea :
— Aoleo, amar de mine,
Cîtă rău străin pe lume !
Cînd el că se răzbătea,
D-o fetiţă că-l vedea.
Iar fetiţa cin' era ?
Foaie verde o viorea,
Ibomnica lui era,
Ibomnica lui ştiută,
Ce-o lăsase părăsită.
Ea din gură că-i striga :
— Taci, voinice, nu plîngea,
Că-ndată oi alerga,
Foaie verde viorea,
Şi viaţa că ţi-oi scăpa.
Vezi fetiţa ce-mi făcea.
Într-o luntre se suia,
Fuga la el că fugea
Şi cu luntrea se ducea,
Pînă la el ajungea,
În luntre că se urca
Şi pe el că mi-l scăpa.
El, frate, cînd o vedea,
În braţe că mi-o lua,
Pe obraz mi-o săruta
Şi din gură că-i zicea :
— Tu mi-ai fost a mea ursită
Şi de mine părăsită.

Du-te-acasă, te găteşte,
Şi du dă te premeneşte,
De nuntă mi te găteşte,
D-o vrea Dumnezău cu mine,
Ca să rămîn p-astă lume.
Şi el, frate, că-mi pleca,
Cîrciumile-n lung le lua,
Pîn toate că căuta
Şi pe grec că mi-l găsea,
Într-o cîrciumă-mi era.
Tocmai în fund să vedea,
Iară grecu beat era.
Paloş în mînă avea
Şi el, frate, să căia
Că se ţinea înşelat,
De cîţi bani pe el a dat.
Dar Tanislav ce-mi făcea ?
La grec că mi să ducea,
Pe el că nu-l cunoştea,
Că-n haine schimbat mi-era.
Şi din gură aşa zicea,
Cînd cu grecu că-mi vorbea :
— Măi Pandele, Pandelea,
Nu te ţîne tu căit
De banii ce i-ai plătit.
Dă-mi-l mie să mi-l văd
Şi atunci ţi-oi spune drept,
Dacă tu mi-eşti înşelat
De banii care i-ai dat.
Iară grecu ce-mi făcea ?
Paloşu, frate, că-i da.
Cînd Tanislav că-l vedea,
Mîna pe paloş punea,
El din gură că-i zicea,
Pe el de mi-l judeca :
— Măi Pandele, Pandelaş,
Nu te ţine înşelat
De banii care i-ai dat,
Şi te ţine înşelat,
Într-a cui mînă l-ai dat.
Iar grecu cînd auzea,
Atunci el că se trăzvea.
Tanislav că-l judeca
Şi din gură aşa-i zîcea :

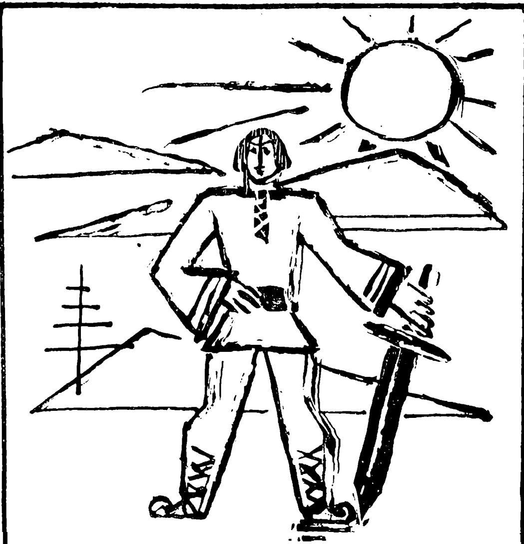
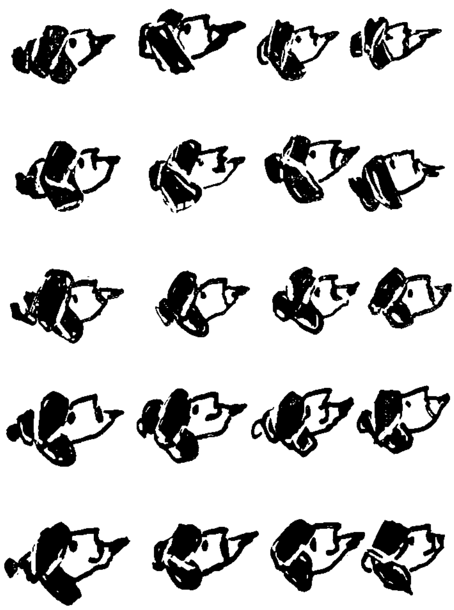
— La mine ce n-ai avut,
De mîncat şi de băut,
Sau parale de chelşug,
Pe mine de m-ai vîndut ?
M-ai vîndut şi m-ai legat,
În mîna turcilor m-ai dat.
Tanislav ce îmi făcea ?
Mîna pe paloş punea,
Cînd o dată-l învîrtea,
Frumos gîtu că-i tăia,
Căpăţîna că-i cădea.
Tanislav ce mi-ş' făcea ?
Îndărăt că să ducea,
La ibovnică ajungea,
Nuntă, frate, că pornea.
Să vezi nuntă ce-mi făcea,
În lume de se pomenea.
Şi mai daţi cu băutura,
Să ne udăm şi noi gura,
Să-mi daţi un pahar de vin,
Să vă cînt altu mai bun.

17

Cîntecul lui Badu

Foaie verde şi-o cicoare,
Dinspre răsărit de soare,
Dincotro soare răsare,
În cel sat mare sîrbesc,
Jumătate românesc,
Pe dincolo, pe dincoa,
Umblă turcii d-aiurea,
D-aiurea,
Pîn plaiurea.
Tot de Badu că-ntreba,
Tot de Badu cîrciumaru.
Ziua că-mi cîrciumăreşte,
Noaptea că-mi măcelăreşte ;
Ziua cîrciumar de buţi,
Noaptea măcelar de turci.
Într-o bună zi mi-era,
Să vezi turcii că-mi venea,

Ca frunza şi ca iarba,
Buzna-n casă că dădea,
Peste Badu că-mi intra,
Vezi culcat că mi-l găsa.
Băduleasa că-mi zîcea :
— Scoal', bădiţă, nu mai sta,
Că te-a sosit oştirea.
Doarme Badu-nchis în casă
Şi cu paloşu pe masă.
Cînd el, frate, să trezea,
Turcii-n casă năvălea.
Să vezi Badu ce-mi făcea.
Mîna pe paloş punea,
Une-ncepea d-a tăia,
Pînă purcoaie-i făcea.
Rămînea cîţi rămînea,
Iar unu mai mititel,
Paică fu cu dracu-n el.
Mîna pe Badu-mi punea,
Frumuşel că mi-l lega,
Cu nouă frînghii de mătase,
De-i trecea toată pîn oase ;
Cu una de inişor,
Îl seca la sufleţăl.
La hornu casii-l suia,
Unde fumu l-afuma,
În bătaia fumului,
Unde-i păs voinicului.
Şi ei, frate,-l chinuia
Tot cu fieru plugului,
Pe faţa obrazului.
Atunci Badu că-mi striga :
— Sărăcuţ de maica mea,
Cît eu n-am pe nimenea
De-mi răpun turcii viaţa !
La Băduleasa-mi striga :
— Băduleaso cea frumoasă,
Cu ochii de puică-aleasă,
Ce tot stai şi tot priveşti
Şi la mine nu gîndeşti ?
Dacă tu-mi eşti credicioasă,
Tu să te duci în cămară,
Să-mi pui faţa la ghileală,
Sprîncenele la cerneală,
Buze moi la rumeneală,

Foaie verde meri domneşti,
În bătătură să ieşi,
Să te faci a-mpiedica,
Gălbiorii a vărsa,
Turcii năvală c-or da,
Pe mine că m-or lăsa.
Băduleasa ce-mi făcea ?
În cămară că-mi intra,
Se gătea, se premenea,
Poala de galbeni umplea
Şi afară că-mi işea,
Se făcea a-mpiedica,
Toţi galbenii că-i vărsa,
Iar turcii că mi-o vedea,
Nici un habar nu-mi avea.
Altă dată-i mai zicea :
— Băduleasa cea frumoasă,
Ochi în cap de puică-aleasă,
Dacă tu mi-eşti credincioasă,
Ce tot stai şi tot priveşti
Unde turci mă chinuiesc ?
Foaie verde fir vizdei,
Vadra-n cap tu să mi-o iei,
Foiţică foi de fagi,
Şi la apă să te faci,
Iai cîrciumile d-a rîndu
Şi uliţele d-a lungu,
Foaie verde foi dă nuci,
Şi tu, frate, să te duci,
Foaie verde viorea,
La frati-meu Niculcea.
Băduleasa ce-mi făcea ?
Vadra-n cap că mi-o lua,
Nu-i bage nimeni sama,
La apă că se făcea,
După Niculcea-mi pleca.
Lua uliţele d-a lungu
Şi cîrciumile d-a rîndu.
Foaie verde viorea,
Pe Niculcea mi-l găsa,
Foaie verde şi-o sipică,
Într-o cîrciumioară mică,
Vezi, Niculcea chefuia,
Nici o grijă nu-mi avea.

Băduleasa c-ajungea,
Ea din gură că-i zicea :
— Măi Niculceo, dumneata,
Ce tot beai şi chefuieşti
Şi la Badu nu gîndeşti
Une turci mi-l chinuiesc.
Buzna-n casă că mi-a dat
Şi pe el că l-a legat
Tot la hornu coşului,
În bătaia fumului,
Une-i păs voinicului.
Iar Niculcea c-auza,
El din gură că-i zicea :
— Du-te acas', cumnata mea,
Că i-oi purta eu grija,
Acum la el m-oi afla.
Şi cînd turcii te-o-ntreba :
„Dar cine este ala ?"
Tu să le răspunzi aşa :
„E un negustor de boi
Şi vine-n gazdă la noi
C-avem şi noi patru boi
Şi din patru vindem doi".
Cinci minute nu-mi trecea
Şi Niculcea că-mi sosea,
Pari dî la garduri rupea,
Cu alai mare venea.
Cînd Niculcea c-ajungea,
Turcii toţi că mi-o-ntreba :
— Dar cine este ala ?
Băduleasa le spunea :
— E un negustor de boi
Şi şade-n gazdă la noi,
C-avem şi noi patru boi
Şi din patru vindem doi.
Iar Niculcea c-ajungea,
Paloş în mînă că lua,
Frînghiile le tăia,
Drumu la Badu că-i da ;
Altu paloş îmi scotea
Şi lu Badu că i-l da
Şi din gură aşa-i zicea :
— Să-mi baţi tu mărginile,
Să bat eu mijloacele,
Că le ştiu soroacele.

Pînă ziuă se făcea,
N-avea cu cin' să bătea,
Toţi turcii că mi-i tăia
Pînă unu rămînea,
Vezi scăpat că mi-l făcea,
Tot ca să-mi ducă vestea.
Pe toţi turcii că-i strîngea,
În podu casii-i suia,
Foc la case că-mi dădea.
Oameni care cum trecea,
Pe Badu că-l văieta :
— Vai, săracu, Badule,
Cum îţi arde casele !
— Las' să arză că nu-mi pasă,
Că fac alta mai frumoasă.

18

Cîntecul lui Badu

Foaie verde mărăcine,
Şi-ascultaţi, băieţi, la mine
Da-v-ar Dumnezeu d-un bine
Şi mie de-o sănătate,
Ca să vi le spun pe toate.
Foaie verde ca nalba,
Pe colea, pe dincolea,
Vin turcii d-aiurea,
Tot vorbind şi sfătuind
Şi de Badu întrebînd.
Băduleasa mi-i vedea,
Se făcea a nucela,
Porţile le-mpăvora.
Turcii iată că-mi sosea,
Dar nici unul nu-ndrăznea
Spre porţi a s-apropia.
Veni unul mititel,
Cu un cojoc negru pe el,
Cu căciula-n cap de jdrel,
Parcă fu cu dracu-n el.
Dete cu piciorul-ăl stîng,
Doborî poarta şi-un stîlp ;
Cînd dete şi cu ăl'lant,

Doborî porţile-n lat
Şi în curte mi-au intrat,
Tot de Badu mi-a-ntrebat :
— Bado, Bado, Băduleaso,
Cu ochi ca de diconească,
Cu faţa de puică-aleasă,
Spune Badu unde este ?
De-o fi Badu-n deal la vie,
Să-i trimeţi vorbă să vie ;
De-o fi Badu-n sat la sfat,
Să trimeţi să vie-acas'.
— Nu mi-e Badu-n sat la sfat,
Nu-i trimeţ' să vie-acas' ;
Nu mi-e Badu-n deal la vie,
Nu-i trimeţ' vorbă să vie
Şi mi-e Badu-n pat culcat.
Dar Badu mi s-a jurat
Şi pe pîine şi pe sare,
Şi pe-un cot de lumînare,
Că cine le-o deştepta,
Singur capul i-o tăia.
Turcii-aşa dac-auza,
Deodată se supăra,
Şapte camere spărgea
Şi la Badu că-mi intra,
Mi-l bătea, mi-l chinuia,
Cu cuţite-l înţepa,
Tot de bani mi-l apuca ;
Mi-l bătea, mi-l chinuia
Şi pe coş mi-l spînzura,
În dogoarea focului,
În bătaia fumului,
Unde-i păs voinicului.
Dar Badu ce îmi zicea ?
— Bado, Bado, Băduleasă,
Cu ochi ca de diconească,
Cu faţa de puică-aleasă,
Ieşi afară-n bătătură
Şi fă-te-a te-mpiedica,
Galbenii că a-i vărsa.
Băduleasa ce-mi făcea ?
O poală de galbeni lua,
În bătătură ieşea,
Se făcea a-mpiedica,
Galbenii că a-i vărsa.

Turcii tot nu se uita,
Tot de bani mi-l apuca,
Mi-l bătea, mi-l chinuia.
Dară Badu ce zicea ?
— Bado, Bado, Băduleasă,
Cu ochi ca de diconeasă,
Cu fața de puică-aleasă,
Ia tu o cofă pe mînă
Și du-te pîn' la fîntînă.
Ia fîntînele de-a lungu
Și cîrciumile de-a rîndu,
Pe Neculcea să-l găsești,
De mine să-i povestești.
Băduleasa ce-mi făcea ?
O cofă pe mînă lua,
Lua fîntînele de-a lungu
Și cîrciumile de-a rîndu,
Pe Neculcea mi-l găsea,
La cîrciumă că-mi erea,
Tocma-n fundu cîrciumii,
În mijlocul satului.
— Beai, Neculceo,-nveselești,
De Badu nici nu gîndești
Că turcii mi l-a legat,
L-a legat, l-a spîrzurat,
În dogoarea focului,
În bătăia fumului,
Unde-i păs voinicului.
Neculcea cînd auzea,
De la cîrciumă-mi pleca
Și din pistoale-mi trosnea,
Și din garduri pari trăgea,
Și acasă cînd sosa,
Și în casă cînd intra,
Și pragul cînd mi-l pășea,
Deodată că-mi răcnea.
Turcii toți se spăimînta,
Frînghiile-și rupea,
Badu de pe coș cădea.
Atunci Badu ce-mi zicea ?
— Lasă-i tu pe mîna mea,
Ca să mi-i tai ciobănește,
Să-i porcoiesc voinicește !
Dară Badu ce-mi făcea ?

Un cuţit mare că lua
Şi toţi turcii mi-i tăia
Şi în pod mi-i arunca,
Foc la case le punea
Şi în cîrciumă intra.
Bea Badu şi chefuia
Şi din gură tot cînta,
De casă nici nu gîndea.
Dară lumea cînd vedea :
— Beai Badu şi chefuieşti,
Casele ard şi plesnesc !
— Las' să arză, că nu-mi pasă,
Dar mi-e d-astă carne grasă,
C-arde-n foc fără pedeapsă.

19

Cîntecul Chirii Chiralina

Foaie trei migdale,
La vale, la vale,
La vale, la Schilă,
Din jos de Brăila,
'Carcă-mi-să,-ncarcă,
Şapte-opt rangale,
Şapte galoane,
Adică vagoane.
Da cine le-ncarcă ?
Harapul buzat,
Negru şi ciudat,
Cu solzi după cap,
Cu mustăţi de rac,
Cu chipu de drac.
Und'te uiţi la dînsul,
Nu poţi să ţii rîsul.
Foaie viorea,
Harapul ce făcea ?
La marfă striga,
Lumea c-auzea,
Acolo mergea.
Ce marfă vindea ?
Fir şi ibrişin,
Bogăsîm d-ăl bun,

Sculuri de mătase,
Că sînt mai bănoase
Şi sînt mai frumoase.
Turcul ce făcea ?
Pe Chira o vedea,
Frumoasă era,
Din gură-i zicea :
— Chiro Chiralină,
Frumuşică zînă,
Foaie din grădină,
Ruptă din măzlină,
Ia-mă tu pe mine
Că la mine sînt multe
Parale mărunte,
Pe sîrmă ţăsute ;
Aşternutul tău
Ţi l-oi face eu.
Marfă Chirii-i da,
Cît îi trebuia,
De minţi că mi-o lua,
Din gură-i zicea :
— Chiro Chiralină,
Frumuşică zînă,
Foaie din grădină
Ruptă din măzlină.
Foaie viorea,
Şi-al doilea-i zicea :
— Ia-mă tu pe mine
Că mult ţi-o fi bine.
Chira-i răspundea :
— Cum să te iau pe tine ?
Unde s-a văzut
Şi s-a pomenit
Arăpeasă albă
În arăpese negre ?
Surorile tele,
Ele m-or vedea
Şi m-or otrăvi
Şi m-or omorî.
Foaie viorea,
Harapul ce făcea ?
Un caic că lua,
De marfă-l umplea,
Pe Dunăre umbla,

La marfă striga,
Chira l-auza.
Cînd harap venea,
Ea-nainte că-i ieşea.
Harap ce făcea ?
Marfă că mi-i da,
De mi-o-ndăstula
Şi în caic că mi-o punea,
Marfă ca să-şi ia,
Cît ei i-o plăcea.
Harap ce făcea ?
De minţi că mi-o lua,
Caicul pornea
Pe Dunăre-n jos,
Mergea de folos.
Chira ce făcea ?
Ea că mi-ş' ţipa
Şi să aolea.
Harapul ce făcea ?
Cozile că i le lua,
Cu ele că se-ncingea.
Foaie viorea,
Chira ce făcea ?
Pe plîns se punea.
Chira trei fraţi îmi avea :
Din şi Costandin,
Hoţu de Marin,
Hoţii Brăilii.
La mă-sa venea,
Pe Chira o striga,
Chira nu răspunde
Că n-are de unde.
Mă-sa ce făcea ?
Cu mîna arăta
Încotro a luat-o Chira.
Şi ei că pornea
Pe Dunăre-n jos,
Că e dă folos.
Caicul că-l lua,
Caicul pornea,
Caicul harapului îl prindea :
— Chiro Chiralină,
Frumuşică zînă,
Foaie din grădină,
Ruptă din măzlină,

Apleacă tu capu
Ca să tai harapu.
— Nu pot să plec capu
Că coadile mele
E-ncins harapu cu ele.
Din şi Costantin,
Hoţu de Marin,
Hoţii Brăilii,
Şerpii Dunării,
Ei ce mi-ş' făcea ?
Cozi că-i reteza,
Pe harap îl tăia,
În Dunăre că-l lăpăda,
Caicul că-l lua,
Cu Chira venea,
Acas'o aducea,
Pe ea o judeca :
— Chiro Chiralină,
Sora noastră bună,
Cînd te-ai logodit,
Cu cine-ai vorbit ?
Cînd te-ai măritat,
Pă noi ne-ai întrebat ?
Din gură c-o judeca,
Cu paloşul c-o cioplea,
Bucăţele c-o făcea,
La putină c-o băga,
Un praf de sare că-i da,
Pe Chira c-o termina.

20

Chera Cheralina

La vale, la vale,
Pe buhaz de mare
Încarcă, să-ncarcă,
Ce că mi-se-ncarcă ?
Două-trei sandale,
Nouă galoane,
In şi ibrişin,
Bogajin d-ăl bun,

Sculuri de mătase,
Lucru femeiesc,
Că e mai bănos
Şi e mai frumos.
Să-ncarcă, să-ncarcă,
Cine mi le-ncarcă ?
Arapul sangeac,
Negru şi buzat,
Cu solzii pe cap,
Parc-ar fi un crap.
Cînd te uiţi la dînsu,
Nu poţi ţine rîsu.
Pe Chera o vedea
Din gură-i zicea :
— Chero Cheralină,
Frumuşică zînă,
Tînără copilă,
Ruptă din măzlină,
Ia-mă tu pă mine
Că mult ţ-o fi bine.
Ea că-i răspundea :
— Arape sangeac,
Negru şi buzat,
Nu te iau pe tine
De urîtul tău
Şi de-al tată-tău,
Şi de mama ta.
Ce-am să mă fac eu ?
Frăţîorii tăi,
Cumnăţăii mei ;
Surorile tăle,
Cumnatele mele,
Ele cînd m-or vede,
Pe mine m-or pierde.
Arapu ce făcea ?
Cange-o arunca,
Pe Chera-o prindea.
'N sardar o băga,
Sardaru pornea
Pe Dunăre-n jos,
Mergea cu folos.
Pî la miez de noapte,
Cînd dorm ape toate
Şi lume culcate,

Din şi Costandin,
Romanu copil,
Frăţiorii Cherii,
La poartă bătea,
Pe Chera o striga :
— Chero Cheralino,
Deschide poarta,
Băgăm asnaua,
C-am spart Brăila.
Mă-sa că ieşea.
— Din şi Costandin,
Romanu copil,
Pe Chera a luat-o
Arapu sangeac,
Negru şi buzat !
Ei că-i răspundea :
— Mamă, mama mea,
Arată cu mîna,
Nu spune cu gura,
Încotro-a luat-o Chera ?
Cu mîna-i făcea.
— La vale, la vale,
Pe buhazi de mare !
Ei că mi-ş' gătea
Un caic de os,
Pe Dunăre-n jos.
Sandalu-i prindea
Şi ei că striga :
— Chero Cheralino,
Pe cine-ai-ntrebat,
Cînd te-ai măritat ?
Cu cine-ai vorbit,
Cînd te-ai logodit ?
Ea că-i răspundea :
— Din şi Costandin,
Romanu copil,
Arapu m-a apucat,
Cu cangea m-a luat,
'N sardar m-a băgat.
— Dar apleacă capu,
Să tăiem arapu !
Ea că răspundea :
— Nu pot s-aplec capu
Ca să tai arapu.

Codițele mele,
E-ncins el cu ele.
Ei că răspundea :
— Fă cum oi putea
De-ți apleacă capu
Să tăiem arapu.
Ea că să sucea,
Capul apleca,
Cu iataganul da,
Pe arap tăia,
Sardaru-l oprea
Și cu ei îl lua,
Cu tot ce erea.

21

Stan al lui Stăvrui

Foaie verde lemn gutui,
Auzit-ați de-un Stăvrui,
De un pui de bulgărui
Ce-mi scria pe Călmățui,
Spre pădurea adîncată,
Dor de pasăre umblată,
Și-mi venea cu cetili
Pîn' să-mi treacă iernili ?
Foaie verde-o micșunea,
Mugurel de rămurea,
Își lua ceata și pleca,
Dunărea înot trecea,
Taman la Vidin oprea,
Armili și le-ascunza,
Straili asemenea.
Și-mi lua alte ostoite,
Plouate și prăhuite,
Iar de gît își atîrna
Coșu cu cobilița,
Coșuri pline din grădină,
Să se ducă să le vînză.
Foaie verde-a lemnului,
Treceau poarta străjului
Și ei nici că-mi ocolea,
La saraiul pașii da,

Ducea roşii de cuhnie,
S-aibe paşa la chindie.
De-şi lăsa încărcătura,
Umplea la o slugă gura
C-o pungă de gălbiori,
Să mi-i bage slujitori.
Foaie verde-o sulfinea,
Ziua cînd trebăluia,
La toate sama o lua
Şi striga cum s-aşeza.
Foaie verde-a bobului,
Cînd oiştea carului
Stă în vîrful cerului,
Stan şi ceata se gătea
Pe paşă a mi-l călca.
Pe sluga ce-mi mitui,
De parte-i şi-o pilui,
Că-mi era tot bulgărui.
Îi puse paloşu-n mîini
Şi-i băgă cuţitu-n sîn,
Mi-l porni la straja uşii,
Ca să mi-l facă cu duşii,
Iară ei cu fieru scos,
Mi se da de după dos.
Măre, straja s-auza
Cum cădea şi cum pica,
Iară Stan se repeza,
După el juma de ceată ;
Altă parte din jumate
A lăsat-o straja-n spate,
Să-i apere dac-o fi,
Turcii dacă i-or sîmţi.
Şi spre casă s-avînta
Ca să-l prindă pe paşa,
Că dup-aia-a-l judeca,
C-avea a-i spune ceva
Dăspre sate jefuite,
Dăspre fete necinstite,
Dăspre surioara lui,
Moartă-n jurul laţului,
În casa haremului.
Mergea Stan al lui Stăvrui,
Puiuleţ de bulgărui,

Cu pistoalili gătite
Şi cu pala ascuţită,
Şi trecu la uşi vreo trei ;
Cînd s-o treacă şi p-a patra,
Paşa întărise straja.
Stau la cumpăt cumpătat,
Pe loc p-unu l-a crestat,
Iară p-altul îl împunse,
Al d-al treilea mai iute,
Apăsă-n fugă pe flinte.
Flinta zarvă că-mi făcea,
Plumbii că şi-i repeza
Şi pe Stan unu-l lovea,
Drept în vîna braţului,
Tăria voinicului.
Dară Stan nu să pierdea,
Cămaşa ş-o sfîşia,
Rana strîns şi-o oblojea,
Şi pe turc mi-l ajungea,
Turcu ca iarba pica,
Şi iar Stan se răpeza
În odaie la paşa,
Iar pe paşa mi-l opri
Din odaie a fugi.
Mi-l lega,
Mi-l priponea,
Cu capu-n sac îl băga,
La spinare mi-l lua,
Dar d-afar' fuga venea
Un haiduc şi îi zîcea
C-afar'turcii se strîngea,
Pe haiduci mi-i copleşea.
Stan, fecioru lui Stăvrui,
Mare hoţ de bulgărui,
Pe paşa mi-l dezlega,
Pe loc a mi-l judeca.
Judecata-mi termina,
Pe paşe mi-l fulgera,
Afară năvală da
Şi prin turci roată făcea,
Drumu spre poartă căta,
Zidu cetăţii-mi sărea,
Poala codrului că-mi lua,
Valea spre Rusciuc ţinea,

C-avea şi-acolo ceva
Şi c-un paşă şi c-un bei,
Să mi-i lege cu curmei,
De poarta cetăţilor,
Tot în spaima turcilor.

22

Ilincuţa Şandrului

Pe din susul Dunării,
Pe marginea Giurgiului,
La casele Şandrului,
Mi-avea Şandru-o fată mare
Şi frumoasă ca o floare.
Şi frumoasă că era,
Ilincuţa mi-o chema,
Murea turcii după ea.
Şi-ntr-o joi de dimineaţă,
Ilincuţa se scula,
Bătătura-şi mătura
Şi-ncepea de mi-ş'cînta :
— Săraca bătătura,
Cine mi te-o mătura ?
Ciocîrlanul cu coada
Şi mierla cu aripa.
Ea mă-si că îi spunea :
— Vine turcii să mă ia !
Foaie verde-o viorea,
Dară mă-sa ce-mi făcea ?
La doi săpători plătea,
Un chip de mormînt făcea,
Dar în mormînt ce punea ?
Numai pietre şi chituci,
S-aibe crezămînt la turci.
Foaie verde-o viorea,
Iată turcii că venea,
La Şendruleasa-mi intra,
Cu bună ziua că-i da,
Ea frumos le mulţumea :
— Turcilor, agalilor,
Mai şedeţi pe canapea,
Să vă fac cîte-o cafea.

— Nu şedem pe canapea
Să ne faci cîte-o cafea,
Să ne dai pe Ilinca !
— Ilinca mea a murit,
Ieri şase săptămîni a-mplinit
Şi pomană i-am făcut.
Dacă nu-mi credeţi cuvîntul,
Haide să vedeţi mormîntul.
Dar un turc mai măruntel,
Parcă da dracu din el :
— Puneţi mîna pe lopată
Şi pe-o sapă mai curată !
La mormînt îmi dezgropară,
Pe Ilinca n-o aflară.
Îndărăt că se-ntorcea,
La Şendruleasa-mi intra,
Mîna pe ea că punea
Şi-ncepea a mi-o bătea,
Dar ea nici pis nu zicea,
Să n-audă Ilinca.
Dar turcii ce-mi făcea ?
Pe ţîţe o spinteca,
Cu sare o presăra,
La dogoare mi-o punea.
Ea nu mai putea răbda
Şi-ncepea de mi-ş' ţipa.
Ilinca mi-o auzea,
Jos din pod că se lăsa,
'N mîna turcilor se da,
Turcii-ndată mi-o prindea,
Mi-o lega, mi-o fereca,
La Dunăre mi-o ducea
Şi-n caic că mi-o punea,
'N susul Dunării pornea,
Dar Ilinca le zicea :
— Daţi-mi drumul, frăţioare,
Şi de mîini şi de picioare
Sînt legată,
Ferecată,
Am ajuns poamă uscată,
Buzele mi s-a pîrlit,
Faţa mi s-a ofilit.
Binişor se dezlega
Şi-n Dunăre că-mi sărea
Şi din gură că zicea :

— Decît roaba turcilor,
Mai bine a apelor,
Să fiu masă şerpilor,
Jucăria melcilor
Şi de rîsul broaştelor.

23

Barbă haiducul

Foicica fagului,
Foicica bradului,
În negura muntelui,
Şade fiul cîmpului,
Fratele săracului.
Pe marginea Oltului,
Cin'păduri cutriera,
Pe ciocoi îi spînzura
Şi pe turci îi ciopîrţea,
Pe tătari îi alunga,
Pe săraci îi ocrotea ?
Este Barbă hoţoman,
Tată-său era tătar,
Erea mare căpitan,
În urdia hanului
Şi oastea sultanului,
Căpitan de turci haini
Ce tăiau cu mult canun.
Pe români îi omora,
Avuţia le-o lua.
Barbă, fiu de căpitan,
Nu semăna a tătar.
Ziua toată-şi petrecea
Şi multe ocale bea,
Şi cafeaua nu-i plăcea,
Tot vinu îl atrăgea.
Hanul vrea ca să-l omoare
Fiindcă-i călca în picioare
Legea lui cea păgînească,
Dîndu-se în cea creştinească.
În tabăra tătărască
Şade hanul tot la masă
Pe covoare de mătasă,
Şi strigă la căpitan :

— Ala-i pui de hoţoman,
Grijă n-ai de băieţan,
El vrea să se creştinească,
Nu vrea legea păgînească.
Alei, voi tătarilor,
Oamenii pustiilor
Şi glasul stihiilor,
Voi încălecaţi pe cai,
Aduceţi cu chiu cu vai
Pe Barbu cel hoţoman,
Fiu de mare căpitan,
Trebuie să-l potolim,
Furcile i le gătim
Şi ştreangul i-l făurim.
Un mîrzac, un drac bătrîn,
Şade-n genunchi blestemînd :
— Auleo, mărite han,
Acel pui de hoţoman
Nu se teme de arcan
Şi chiar nici de buzdugan ;
E puternic cel tătar
Cînd este pe armăsar,
Armăsar şi bidiviu
Prins atunci de prin pustiu.
Să ne ierţi, mărite han,
Nu-l prindem noi pe oştean ;
Cheamă-l ici între mîrzaci
Şi-l apucă de nădragi.
Atunci hanul se gîndea,
Un călăreţ trimetea,
Călăreţu-ncăleca
Şi spre Barbă purceda
Să-l poftească la domnie,
Bucuros ca el să vie.
— Alei, bune călăreţ,
Ce te-arăţi aşa semeţ ?
Sai tu jos de pe cal murg
Şi grăieşte mai cu sîrg,
Ce s-a întîmplat în tîrg ?
— Barbă, fiu de căpitan,
M-a trimes slăvitul han
Ca să-ţi spui că te aşteaptă
Ca să-ţi găsească mireasă ;
Vino mîine pîn'la tîrg,
Repede şi mai cu sîrg.

Frunzuliță viorea,
Lui Barbă în gînd îi da,
Paloșul și-l ascuțea,
Pistoalele-și înarma
Și arcanu-și pregătea.
Dimineața se scula,
Straie scumpe-și îmbrăca,
Apoi iute purceda
Și pe murg încăleca,
Și iute se-ncumeta
În inima tîrgului,
La palatul hanului.
Atunci hanul îl vedea
Și scurtă poruncă da,
Slujitorilor striga,
Masă mare așternea,
Masă mare-mbleșugată,
Cu mătase îmbrăcată.
— Bine veniși tu, tătare,
La această masă mare !
Află, Barbă hoțoman,
Mare fiu de căpitan,
Că vrem să te cumințim
Și să te căpătuim.
Atunci hanu se-ncrunta
Și altă poruncă da
Ca să prindă hoțomanul
Și să-l lege cu arcanul.
— Alei, luminate han,
Eu nu sînt nici hoțoman
Și nici fiu de căpitan.
Căpitanul, tatăl meu,
Își doarme somnul cel greu
În mijlocul cîmpului,
În umbra mormîntului.
Alei, hane, să-ți plătesc
Cu paloș persienesc,
Cu pistoalele turcești.
Atunci Barbă hoțoman
De barbă îl ia pe han,
Cu paloșul dă cu sete,
Capul zboară la perete,
Apoi repede-l așează
Pe masa cea de mătasă.

Barbă iute-ncăleca,
Tîrgul tot îl străbătea,
Alte drumuri alegea,
Drumuri lungi și-mpărătești,
Spre meleaguri românești
Și spre codrii muntenești.
El se ducea într-un sat,
Îmbrăcat în strai curat.
Era zi de sărbătoare,
Clopotele băteau tare.
Barbă iute purceda,
În biserică intra
Și-acolo se creștina
Și lua calea codrului
Sus pe apa Oltului.
Și de-atunci Barbă haiduc
Omoară liftă de turc,
El împușcă pe răcoare
Grecotei cu burta mare.
În sara cu lună plină,
Iese lîngă o fîntînă
Și cîntă pînă spre ziua.

HAIDUCEȘTI

24

Corbea

Foaie verde foi ce-ar fi.
La hotarul Moldovii,
Unde-a fost șopt a vorbi,
Mare masă mi-era-ntinsă,
De mari boieri mi-e cuprinsă,
Toți, frate, de boieri mari,
Toți, frate, de ciocodari.
Toți bea, frate, și mînca,
Si frumos se-nveselea,
Dar stăpîn cine-i stăpînea ?
Să vezi, frate, tot Corbea,
El din gură le spunea :
— Beți, boieri, vă ospătați,
Care din voi vă aflați,

Voi mie ca să-mi furați
Ceva de la-mpărăție :
Caftanu-împăratului,
Bazmaua tîrziului,
Paloșul vizirului,
Căci cîteștrele sînt mai mari,
Sînt mai mari de judecată,
De-mi judecă lumea toată,
Cred, din munte pînă-n baltă
Și-a turcească jumătate.
Nimenea nu se afla,
Decît singurul Corbea.
Dar el, frate, că pleca,
Cînd împăratu să culca,
Negru șarpe să făcea,
Pă cheia broaștii intra.
Înăuntru cînd intra,
Cu aburu că-mi sufla,
Lumînările stingea,
Ochean la ochi că punea,
Caftanu că mi-l vedea,
Cu el învelit era.
Punea mîna și mi-l lua,
Frumușel că mi-l chitea,
În pozînar mi-l băga ;
A doua oară vedea,
Bazmaua că mi-o vedea,
Pă genunche-i că era,
Punea mîna și mi-o lua,
Frumușel că mi-o chitea
În pozînar mi-l băga.
A treia oară vedea,
Paloșul că mi-l vedea,
În cui atîrnat era,
Punea mîna și mi-l lua.
Cîtetrele le-apuca,
Afar' cu ele ieșea.
Nimeni seamă nu băga,
Și la mă-sa le ducea,
În poala mă-si le trîntea.
Dar mă-sa ce mi-i grăia ?
— D-ale, maică, Corbea, maică,
Cin', maică, te-a-ndemnat,
Tu p-astea de le-ai furat ?
Singur capu ți-ai mîncat !

Dar Corbea ce mi-ş' grăia ?
— D-alei, maică, maica mea,
Dacă este, mamă,-aşa,
Tu d-un plocon ca să faci.
Cu ploconu m-oi făcea
Şi-ndărăt că le-oi ducea,
Nimeni seamă n-or băga.
Mă-sa aşa cum auzea,
Plocon bun că mi-i făcea,
La disăgi îl punea
Şi Corbea că mi-ş' pleca,
La-mpărăţie ajungea.
Acolo ce mi-ş' era ?
Lumea-n poartă că şedea,
D-a-mpăratu ce făcea ?
N-avea cu ce-a judeca.
Cînd pă Corbea mi-l vedea,
Cu muzica că-l primea,
Toată lumea-o judeca.
Toată lumea că pleca,
Rămînea numai Corbea.
Da pă Corbea că mi-l lua,
Lui Gheorghiţă-i poruncea,
Să vezi, frate, lu Gheorghiţă,
Care e peste temniţă
Şi, frate, de temniceri,
Frate, peste mari boieri.
Şi pe Corbea că mi-l lua,
Nouă ani că rînduia
Şi-n temniţă l-aşeza
Şi nouă ani şi jumătate
De cînd zace tot pe-o parte
Şi carnea i-a putrezit,
Oasele i-a mucezit.
Dar maică-sa ce-mi făcea ?
Nouă ani că-mi aştepta,
P-îl de zece povîrnea,
La un fierar se ducea,
Opinci de fier că-şi făcea
Şi nojiţe de oţăl
Să ţină bini la zbor.
După Corbea că-mi pleca,
Din vinerca oaolelor
În sîmbăta Paştilor,

Cu trei ouă roşioare,
Ducea Corbii dămîncare.
La împărăţie-ajungea,
Trei zile în poartă-mi şedea
Nebăută, nemîncată,
Dă niminea nentrebată.
Da-mpăratu ce-mi făcea ?
La plimbare că-mi işea.
Cînd pă babă c-o vedea,
Din guriţă mi-o-ntreba :
— D-ale, babă, babă slabă,
Babă slabă şi-nfocată
Ori ai tu fo judecată ?
Da baba ce mi-ş' grăia ?
— Împărate luminate,
Voinic eşti cu lumea toată,
Voinic eşti cu capul meu,
Ce-o vrea sfîntul Dumnezeu,
Eu n-am nici o judecată,
Dar am pe Corbea la-nchisoare.
Corbea-mi este logodit,
Bună fată i-am găsit !
Da-mpăratu ce grăia ?
— Şi de mine-i logodit.
Bună fată i-am găsit !
Să vezi, maică,-o stejerică,
De bardă mi-e bărduită,
De săcure mi-e cioplită
Şi la vîrf e ascuţită,
Cu patru boi mi-este adusă,
Pentru Corbea-i pregătită.
Dar baba ce mi-şi grăia
Cu coraju care-l avea ?
Voie la-mpărat cerea,
La temniţă să ducea.
Dă trei ori ocol că-i da,
La o fereastră să da
Şi din gură că-mi striga :
— D-ale, Corbeo, Corbeo, maică,
Ca să te ştiu de eşti viu :
De eşti mort să te jelesc,
Sărindare să-ţi plătesc.
Da Corbea de-mi auza,
Glasu mă-si-nţelegea,

La fereastră că se da
Şi din gură că-mi grăia :
— D-ale, măiculiţa mea,
Nu sînt mort să mă jeleşti,
Pă la popi mă pomeneşti,
Şi sînt viu ca să mă ştii.
Da tu, maică, să te duci,
Să te duci şi să-mi aduci
Patruzeci de săpători,
Nouăzeci de lopeţari,
Şi tu, maică, ca să-mi sapi
În mijlocul oilor,
Unde-i jocul mieilor,
Şi-mi scoţi tu pe Roşu,
C-am să-i săc sufleţălu.
Şi mă-sa că mi-şi găsa
Săpători asemenea,
Lopeţari asemenea.
Trei zile, trei nopţi săpa,
Peste-o uşă, frate, da.
Toţi, frate, că mi-ş' fugea,
Rămînea numai baba.
Deştiu-ăl mic cheie-l făcea,
Lăcăţălu-l descuia,
Uşa la perete-o da,
Peste Roşu, frate, da.
Dar Roşu cum mi-ş' era ?
El de sete, bale-şi bea,
De foame, băligi mînca.
Cînd pă babă c-o vedea,
Odată că necheza,
Dar baba ce mi-ş' făcea ?
Jeratic de foc că-i da,
Cu ghebreaua mi-l ştergea
Şi-i mai da c-un praf de miere,
De-i făcea păru inele.
Şi de căpăstru mi-l lua,
La-mpărăţie-l ducea,
Dar Roşu cînd necheza,
Casele cutremura.
Dar împăratul ce grăia ?
Da ce-s să fie asta ?
Cînd afară că-mi ieşea,
Pă băbacă mi-o vedea :

— D-ale, babă, babă slabă,
Dă ţi-e Roşu de vînzare,
Să-ţi dau galbeni şi parale ;
Dă ţi-e Roşu de schimbare,
Să-ţi dau unul, să-ţi dau doi,
Să-ţi dau, babo, chiar şi trei,
Erghelia jumătate,
Că ca Roşu nu se poate.
Dar baba ce mi-ş' grăia ?
— Împărate luminate,
Voinic eşti cu lumea toată,
Voinic eşti cu capul meu,
Ce-a vrea sfîntul Dumnezeu.
Nu vreau Roşu de schimbare,
Roşu mi-e dă dăruială,
Ca să-mi dai pe Corbea-afară.
Da-mpăratu ce făcea ?
Mult sta, frate, se gîndea :
Haidi, o s-o fac eu şi p-asta.
La Gheorghiţă că-mi striga,
Să vezi, nene, lui Gheorghiţă,
Care e peste temniţă,
Lui Gheorghiţă-i poruncea
Ca s-aducă pă Corbea.
Da Corbea ce mi-ş' grăia ?
«Să vie şi mama mea
Să-mi vază situaţia.»
Cînd mă-sa că să ducea,
Iar la geam, frate, să da :
— Maică, măiculiţa mea,
Ţi-a făcut Roşu ceva ?
Că pă mine să mă vezi,
Maica mea, nu mă cunoşti,
C-aicea cînd m-a băgat,
Aici mamă ce erea ?
Şerpi erau ca paiele,
Năpîrci ca undrelele,
Broaştile ca nucile.
Dar acum, maică, să-mi vezi,
Şerpii sînt ca grinzile,
Năpîrci ca uleile,
Broaştile ca ţestele.
Cu ce, maică, că-mi creştea ?
Tot cu sînge din Corbea.

Şi-o drăcoaică dă şerpoaică
În barbă că mi-a-mpuiat.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Se zgîrceşte,
Mă sfîrşeşte,
Inimioara mi-o topeşte.
Atunce-afar' că-mi işea
Şi Gheorghiţă că mi-l lua,
La-mpărat că mi-l ducea
Şi mă-sa că mi-i spunea :
— Ăsta nu este Corbea !
Da-mpăratu ce-mi făcea ?
Bărbier că-mi aducea,
Frumuşel că mi-l tundea,
Frumuşel că mi-l rădea,
Genele i le tăia,
Unghiile asemenea.
Atunci mă-sa-l cunoştea
Şi pe Roşu-l dăruia.
Da-mpăratu ce făcea ?
Mîna pe Roşu punea,
Şi el, frate, că-mi vroia,
Pe el a se-ncăleca,
Roşu, voie că nu-i da.
Da Corbea ce mi-ş' grăia,
Cu curaju car' l-avea ?
— Împărate luminate,
Dă-mi mie hainele tele,
Să-nveţe Roşu cu ele.
Da-mpăratu ce făcea ?
În cameră că-mi intra,
Haine mai bune că lua,
Frumos Corbea se-mbrăca
Şi pe cal se-ncăleca.
Plimba ici, plimba colea,
Pînă spumă mi-l făcea.
Spuma cu mîna i-o lua,
Dă pămînt că mi-o trîntea.
Sloi de gheaţă să făcea,
Aşa dă grozav era.
Şi Corbea ce mi-ş' făcea ?
Pe lîngă mă-sa să da,
Mîna-n brîu că i-o-nfigea.
După el c-o arunca.

Da-mpăratu că striga :
— Ia-nzăvorați porțili
Chiar cu fieru plugului.
Puterea pămîntului,
Să-i vedem puterile.
Corbea-așa cum l-auzea,
Pinteni lui Roșu că-i da.
Peste porți, frate, sărea
Și din gură că-mi grăia :
— Rămîi, împărate, sănătos,
Că la mîna mea ai fost
Și harnicu nu ți-am fost.
Și Corbea că mi-ș' pleca
În munții Cotrinului,
Unde-i floarea crinului,
Un bordei, frate,-și făcea
Și cu mă-sa să vorbea :
— Ce rău, maică, eu să-i fac ?
Ca să-i fur telegarii,
Mîine-și cumpără alții ;
Ca să-i surp eu casele,
Mîine-și face altele ;
Ca să-i fur eu cucoana,
Se-nsoară și ia alta.
Da să-i tai eu coconu,
Ca să-i sec sufletelu ?
Și el, frate, că-mi pleca,
Din venitul vacilor.
La cina boierilor,
Negru șarpe se făcea
Și su scară să băga,
Pînă ce întîrzia,
Cînd împăratul se culca,
Și peste cocon că intra.
Da coconu cum era ?
Nouă armence mi-l păzea.
Și Corbea, frate, intra,
Cu aburii cînd sufla,
Pe cîte nouă-adormea
Și coconu că mi-l lua.
Afar' cu el că-mi ieșea,
Paloș din teacă trăgea,
Și capul i-l reteza,
Sus în țapă mi-l punea,
Chiar în țapa lui Corbea.

Şi la fereastră mi-o punea
Şi p-aci drum, frate,-şi lua.
Da-mpăratu ce făcea ?
El de obicei avea,
Dimineaţa se scula,
Întîi la cocon mergea,
Da-n leagăn că nu-l vedea,
Pă fereastră se uita,
Sus în ţapă mi-l vedea.
— Cată, s-a-ntîmplat ceva ?
Asta mi-a făcut Corbea !

25

Cîntecul lui Corbea

— Nu sînt mort, nu sînt nici viu,
Numai sufletul îmi ţiu.
Maică,-aici cînd m-a băgat
Ştefan-vodă cel spurcat,
Şerpi erau ca acele,
Astăzi sînt ca grinzile ;
Broaştele ca nucele,
Astăzi sînt ca ploştele.
De cînd, maică, am intrat,
Geană cu geană n-am dat,
Carne-n gură n-am băgat,
Buze cu vin n-am udat,
Dar pe toate le-am răbdat
Şi tot încă aş mai răbda
Şi-aş duce-o cum aş putea,
Dacă n-ar fi o broscoaică
Şi-o pustie de şerpoaică,
Care, maică, a ouat,
A ouat, a împuiat
În poala caftanului,
Gura buzduganului.
Una, maică, cînd se-ntinde,
Mijlocelu mi-l cuprinde,
Trupuşorul amar mi-l strînge
Şi oşoarele îmi frînge,
Sîngele din vine-mi suge.
Copilaşii şi-i adapă
Şi la inimă mă seacă.

— D-aoleo, maică, măicuţă,
D-aoleo, dragă, drăguţă,
Scoală-mi-te în picioare
Ca să te găsesc la soare.
De eşti viu,
Apoi să ştiu
Şi în fire să-mi mai viu ;
De eşti mort, să te jelesc,
La morţi să te pomenesc.
— Maică, măiculiţa mea,
Linişteşte-ţi inima,
Că nu-s mort să mă jeleşti,
Nici viu să te-nveseleşti ;
Nu sînt mort, nu sînt nici viu,
Numai sufletul îmi ţiu.
Maică, de-ai făcut vreun bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Du-te, dacă mă iubeşti,
Pe vodă să mi-l găseşti,
Să-i săruţi poala de-aproape,
Să-i îngenunchi de departe
Şi să-l rogi drumul să-mi dea,
Că mult bine o vedea.
Dacă mi-o da drumul mie,
Eu mă las de haiducie.
— Babă slabă şi uscată,
Şi de Dumnezeu uitată,
Eu pe Corbea l-aş ierta
Şi drumuleţul i-aş da,
Dar după cum mă gîndesc,
Vreau ca să-l căsătoresc.
Chiar nevastă i-am găsit,
Tocmai bună de iubit,
Frumoasă cum nu e-n lume
Şi-o cheamă, babo, pe nume
Jupîneasa Carpena,
Adusă din Slatina.
Nici din bardă bărduită,
Nici din teslă tesluită,
Numai din topor cioplită,
La tulpină văruită
Şi la vîrf cam ascuţită.
I-am tocmit şi lăutari,
Doi balauri de scripcari
Cu ciacicii roşiori,

Cu papucii gălbiori,
Cînd îi vezi, te înfiori,
Te simţi cuprins de fiori
Şi joci, măre, pînă mori.
— Maică, măiculiţa mea,
Jupîneasa Carpina
Nu e logodnica mea.
Ci e ţapa pustia ;
Iară cei doi lăutari,
Doi balauri de scripcari
Cu ciacicii roşiori,
Cu papucii gălbiori,
Cînd îi vezi te înfiori,
Şi joci, măre, pînă mori,
Sînt, maică, gâzi spurcaţi
Şi în sînge încruntaţi.
Maică, d-ai făcut vreun bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Înapoi drumul s-apuci,
La vodă iar să te duci,
Drumul de aici să-mi dea,
Îi dau în schimb gălbenet,
Cît se umple un sipet.
— D-aoleo, măria-ta,
Nu ne da pe Carpena,
Adusă din Slatina,
Că e ţeapa pustia.
— Dacă fiul tău nu vrea
Ca să ia pe Carpena,
Iată-i dau pe Cînepa
Adusă din Cîmpina,
Nici din teslă tesluită,
Nici din bardă bărduită,
Numai din apă topită,
Cu vîrteju răsucită,
Cu săpun însăpunată
Şi de grindă atîrnată.
Şi să-i pui şi lăutari,
Două cioare de scripcari
Şi-alte două de cobzari,
Cu giubeaua fumurie,
Ermeteaua tuciurie,
Cu şalvarii roşiori
Şi codrii tot roşiori,

Cînd îi vezi te înfiori
Şi joci, măre, pînă mori.
— Maică, măiculiţa mea,
Păcat de viaţa mea
Şi de tinereţea mea
Ca să mor nevăcuit
Şi de lume urgisit.
Măicuţă, vodă nu vrea
Ca să fiu cu casa mea ;
El nu vrea ca să mă crească,
Şi vrea ca să mă omoare.
Iar mi-a făcut cu cel soare.
Căci, măicuţă, Cînepa
Adusă din Cîmpina
Nu e jupîneasa mea,
Ci e spînzurătoarea ;
Iar, maică, cei lăutari,
Doi scripcari şi doi cobzari
Sînt şoimii şi vulturii,
Ciubucarii şi cu corbii.
Cam pe sus se ciocnesc,
După stîrvuri se rotesc,
Cu aripile fumurii,
Cu burţile tuciurii,
Cu picioare jupuite,
În sînge de stîrv roşite.
Maică, de-ai făcut vreun bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Lasă, maică, plînsetu,
Şi îţi ţine cumpătu
Că vezi că nu vrea domnul
Ca să scap pe murgul meu,
Birnicul, şoimuleanu
Care fuge cu anul
Şi să răsuflă cu ceasul ;
Zboară iute ca şi vîntu
Şi soseşte ca şi gîndu.
Toţi din curte cum vedea,
Roată-n juru-i se făcea,
La murgu-i că se uita,
De-aşa cal se minuna.
Se mira slugărimea,
Se mira ostăşimea,
Se minuna ciocoimea,
Ba se mira şi boierimea

C-așa cal n-a mai văzut
De cînd mă-sa i-a făcut.
Iară vodă auzea,
Pe fereastră se uita,
Obrazul pe geam lipea,
Barba-n gură sumeța,
La boieri că le-arăta,
Rană-n suflet că-i intra.
Din cameră că ieșea,
Pe scară se scobora,
Jos în curte mi se da,
Ochii roată că făcea
Și la cal mi se uita.
Rotogoale că îi da,
Pe coamă îl netezea,
Pe frunte îl săruta,
În gură că-l căuta
Și-apoi din gură grăia :
— Babo slabo și uscato,
De ți-e murgul de vînzare,
Îți dau galbeni și parale,
Îți dau galbeni turale,
Mahmudele,
Junghiorele
Să le măsori cu merța,
Cu merța, cu banița.
Baba cum îl auza,
Iute din gură grăia :
— Să trăiești, doamne Ștefane,
Nu mi-e murgu de vînzare !
— Să-ți fie dar de schimbare !
— Iată, îți dau pe Birnicu,
Birnicu, șoimuleanu,
Care fuge cu anul
Și răsuflă cu ceasu,
Zboară iute ca vîntu
Și sosește ca gîndu.
Nu mi-e, doamne, de schimbare
Căci murgul meu seamă n-are,
Îmi este de dăruială,
Cine-o sta pe el călare
Și-o fi zdravăn la umblare.
Trînti unul, trînti doi,
Trînti, măre, pînă-n trei.
Orișicare jos cădea,

Fierea-ntrînsul că plesnea,
Mort la pămînt rămînea.
Orişicare-ncăleca,
Jos la pămînt că cădea,
Fierea-ntrînsul că plesnea,
În sus nu se mai scula.
Trînti unul, trînti doi,
Trînti douăzecei şi doi.
Orişicare jos cădea,
Jos la pămînt rămînea.
Vodă de ciudă plesnea,
Mîinile şi le frîngea,
Spumă la gură făcea,
Dar nimic nu folosea.
Dacă vedea şi vedea,
Milă babii se făcea,
De vorbă s-apropia
Şi din gură că-i zicea :
— Aoleo, domnu Ştefane,
Fie-ţi milă de catane,
Nu-ţ' fărîma oştile,
Nu-ţi ucide slugile,
Că de-i chemi cu miile,
Tot le mănînci zilele.
Că murgul este vrăjit
Şi de ursitori ursit
Ca pe el nimeni să poată
Ca să-ncalece vreodată ;
Numai decît Corbea
Şi cine dînsul o vrea.
Doamne, numai într-o încercare
Scoate-mi-l de la-nchisoare
Ca să-ncalece şi el,
Să facă pe murgul miel.
Tot e dînsul osîndit
Şi la moarte rînduit ;
Cercă-l, zău, măria-ta,
Chiamă-l a încăleca
Să v-arate umbletul,
Cum n-a mai văzut omul.
Boierii cum îl vedea,
De frică încremenea,
Faţa li se-ngălbenea,
Buza li se-nvineţa
Şi-ncepea a tremura,

Slugile cruce-ş' făcea,
Oştile-n sîn îşi scuipa.
Doamne şi cucoanele,
Ce umpleau ferestrele,
Foarte rău se spăimînta
Şi ca varga tremura.
Ştefan-vodă cel voinic,
Fără teamă de nimic,
Înconjurat de soldaţi,
De levriţi nenumăraţi,
Cum îl văzu că soseşte,
Pe dată se zăpăceşte,
Începu a se-ngălbeni,
Dinţii-n gură-a-i clănţăni,
Mîinile a-i tremura,
Ochii a i se turbura.
Dar Corbea ce mi-ş' făcea ?
Nici de loc se sinchisea,
Făcea numai ochii roată
Să cuprindă lumea toată.
Se uita la ostăşime,
Se uita la slugărie,
Se uita la boierie,
Se uita şi la domnie,
Şi-apoi şuira o dată,
Lumea să se îngrozească.
Murgul cum îl auzea,
Coama tare-şi scutura
Şi ca varga tremura,
Prin nări flăcări că scotea,
Din copită azvîrlea,
Bulgări în sus că sărea,
Apoi trei paşi că-mi făcea,
De Corbea s-apropia
Şi groaznic că necheza.
Corbea-ndată că-l vedea,
Lacrimile-l podidea,
Oftat lung din piept scotea
Şi din gură că grăia :
— Să trăieşti, măria ta !
Să-ţi trăiască şi domnia !
D-ai făcut vreodată bine,
Fă-ţi pomană şi cu mine.
Dacă-ţi place murgul meu
Şi vreai să-l încalec eu,

Nițeluș să-l nădușesc,
Ca mielu să-l îmblînzesc,
Poruncește slugilor
Să-mi dezlege mîinile
Ca să-i apuc frînele ;
Iar de-ai frică c-oi scăpa,
Zi să-mi lege pe dreapta,
Să-mi dezlege pe stînga.
Și-i legă pe dreapta.
Scăpat dacă se vedea,
Corbea pe stînga-ntindea,
Pe murgul își mîngîia,
Coama că i-o netezea,
Pe frunte că-l săruta,
Pe ochi cu bazmaua-l ștergea,
Și iar lung oftat scotea,
Și din gură că grăia :
— Să trăiești, măria-ta !
Să-ți trăiască și domnia !
Eu să-ncalec mult aș vrea,
Dar păcat că n-oi putea
Cu dreapta cum sînt legat,
La picioare-ncătușat,
La mijloc pecetuit
Cu litere de argint,
De la piept și pîn' la gît,
Cum stă la om mai urît ;
N-oi putea să stau pe șa
Și la pămînt oi cădea.
D-ai făcut vreodată bine,
Fă-ți pomană și cu mine :
Dezleagă și pe dreapta,
Cum ai dezlegat pe stînga ;
Dezleagă-mi picioarele,
Să încalec cu dînsele.
Și scoate pecetiile,
Să-mi vie puterile
Și să poci să înstrunez,
Pe murgul să-l potolesc.
Dar de-ai teamă de ceva
Și-ai frică că voi scăpa,
Zi să-ncuie porțile,
Să tragă zăvoarele,
Ridică podurile
Și-ndoiește strejile.

Vodă dacă auzia,
Numaidecît poruncea,
Cătuşele deschidea,
Mîna dreaptă-i dezlega,
Picioarele descătuşa,
Peceţiile sfărîma
Şi la slugi că le zicea
Să se-ncuie porţile,
Să îndoiască strejile.
Corbea cum mi se vedea
Că pecete nu mai avea,
Ci la mîini e dezlegat,
La picioare descătuşat,
De murgu se-apropia,
Pe spate mi-l neteza
Şi-apoi, măre, cît clipeşti,
Mai iute de cum gîndeşti,
Pe el hoţeşte sărea.
Cu călcîile-l îmboldea,
În frîu mi-l înstruna
Şi în loc mi-l răsucea.
Murgu-ndată ce simţea,
În picioare că-mi sărea,
Din copită c-azvîrlea,
Furios se poticnea.
Tot trupşoru-ş' scutura
Şi furios necheza.
Dar de grabă ce grăbea.
Pe şea ţeapăn rămînea,
În scări mi se-nţepenea.
Cu zăbala-l înstruna,
Cu călcîile-l gîdila,
Din gît un ţipăt scotea
Şi în fugă mi-l pornea,
Toată curtea ocolea,
Ocolea de vreo trei ori
Şi pînă-n a nouă ori,
Şi ca săgeata zbura.
Toţi boierii murmurau,
Soldaţii cruce-şi făceau,
Vodă din palme bătea.
Dacă vedea şi vedea
Că murgul se domolea,
Numai apă se făcea
Şi la frîu se supunea,

Corbea din strună-l strîngea,
Goana să mai potolea,
Numai la pas îl lăsa,
Încetinel îl primba,
Lui vodă se închina
Şi apoi lîngă scară sta,
Lîngă scara cea domnească
Lîngă curtea boierească.
Apoi după cal sărea,
În trei chingi că îl strîngea
Şi lui vodă că-i grăia :
— Să trăieşti, măria-ta.
Iată-ţ' murgul înstrunat
Şi la zăbală plecat ;
Iată-ţ' murgul domolit,
Cum e bun de călărit,
Dar încă nu-i biruit
Şi la umblet domolit.
Dacă vreai, măria-ta,
Pe el a încăleca
Şi să-ţi meargă liniştit,
Cum e bun de călărit,
Ia să-mi dai mantaua ta
Să se dea murgul cu ea,
Mă ştie-mbrăcat hoţeşte,
Lasă să mă-mbrac domneşte,
Să se-nveţe ca cu mine,
Cînd o fi singur cu tine.
Iar de-ai frică şi bănat
Că mă gîndesc la scăpat,
Îndoieşte strejile,
Ridică-ţi podurile,
Închide zăbrelele,
Zăvoreşte porţile
Cu fiarele plugului,
Puterea pămîntului,
Mai armează slugile
Şi-ntăreşte strejile,
Şi să-ţi ascuţi furcile,
Pune, doamne, dorobanţi,
Mai mărunţi şi mai înalţi,
Unii tot cu puşca plină,
Alţii cu sabia-n mînă,
Să dea-n cine s-o-ncerca
Fără voie a scăpa.

Dacă îţi place murgul,
Lasă-mă să-i dau drumul
Ca să zboare ca vîntul,
Să-ţi arăte umbletul,
Cum ţi-e drag ca sufletul.
Vodă-mbrăcat ca un domn,
Nu avea minte de loc.
El cum era fermecat
După-aşa cal minunat,
Care fuge, ştii, ca vîntul
Şi soseşte ca şi gîndul,
Spre boieri se întorcea,
Cu boieri se sfătuia
Şi boierii că-i zicea :
— Dac-oi face, doamne,-aşa,
N-are pe unde scăpa
Că nu-i ucigă-l crucea.
Porţile că zăvorea
Cu fiarele plugului,
Puterea pămîntului,
Gărzile că le-ndoia,
Ferentari că-ngrămădea
Şi aducea dorobanţi,
Mai mărunţi şi mai înalţi,
Unii tot cu puşca plină,
Alţii cu sabia-n mînă.
Apoi la slugi poruncea,
Haine domneşti aducea,
Lui Corbea i le dedea,
Cu ele se îmbrăca,
Doamne, ce mîndru-mi era !
Luceafăru întuneca,
Ca un soare strălucea,
Toată lumea o uimea.
Dacă-mbrăcat se vedea,
Corbea-n pene se umfla,
Mustaţa şi-o ridica,
De murgu s-apropia,
Picioru-n scară punea,
Murgu straşnic necheza,
Din picioare că dedea,
Brazdă neagră se făcea,
Cu copita cînd lovea,
Pietrele că scăpăra,
Brazde roze că vărsa.

Cît e brazda murgului,
Atîta şi-a plugului.
Corbea nu se speria,
Că seama lui o ştia ;
Ci-l mîngîia-ncetişor,
Ci îi vorbea binişor,
Încet din leu cum era,
Murgu miel mi se făcea.
El încet că îl lăsa
Şi încetinel pornea,
În trap curtea ocolea,
Ca la plimbare-mi umbla.
Plimbă-l ici, plimbă-l colea,
Din nou curtea ocolea,
Umbletul că mi-l iuţa
Şi fugea, măre, fugea,
Ca o nălucă fugea,
Mai că nu se mai vedea.
Şi-aşa iute cam fugea,
Toată curtea ocolea
Ba o dată, ba de două,
Ba de trei şi pînă-n nouă.
Dar cînd fu al noulea,
Printre lume se băga,
De mă-sa s-apropia,
Pe lîngă dînsa se da,
Mîna-n brîu că i-o-nfigea,
Ca pe-un pui mi-o ridica,
Pe murgul mi-o azvîrlea,
De-a călare-o arunca,
Lîngă el o aşeza.
Din piept un ciot scotea
Şi-m' pornea, măre,-m'pornea,
Ca fulgeru că-mi fugea,
Curtea, măre, ocolea,
Pînă la al zecelea.
Zău că nici se mai vedea.
Ca şi săgeata fugea,
Care pe cînd se-nvîrtea,
Ochi negri că arunca,
La zid înalt se uita,
Zid de-a curmezişu sta,
Dar cînd bine îi venea,
Unde zid mai nalt era,
Pe murgu se sprijinea,

Pe murgul că-l repezea,
Drept spre el că mi-l pornea,
Murgu-n drum că mi-l zărea,
Din nări scîntei că scotea,
Spre zid că se repeza.
Dincolo de zid sărea
Cu Corbea şi mumă-sa,
Peste zid şi peste poduri,
Peste porţi şi peste şanţuri,
Că-mi rămînea toţi uimiţi
Şi în locuri împietriţi.
Dacă vedea şi vedea
Că Corbea în slavă zbura,
Toată curtea mărmurea.
Ştefan-vodă-ngălbenea,
Nimenea nu îndrăznea
După el ca să se ia
D-acolo dacă sărea,
Corbea pe loc nu fugea,
Ci pe loc mi se oprea
Şi din gură că grăia :
— Rămîi, doamne, sănătos
Ca un trandafir frumos,
La bună mînă ţi-am fost,
Vrednic de mine n-ai fost ;
Să rămîi, doamne, cu bine
Şi să n-ai grije de mine
Că dac-o vrea Dumnezeu
Să fie pe gîndul meu,
Noi ne vom mai întîlni
Şi atuncea vom vorbi,
De mine oi pomeni,
Numai să mi-ţi găsesc,
Astfel pruncul ce doresc.
Vodă dacă auzea,
Din dinţi tare că strîngea,
Mîinile şi le frîngea
Şi ca varga tremura,
Şi din gură că grăia :
— Du-te, Corbeo, sănătos
Ca un trandafir frumos.
La mînă bună mi-ai fost,
Vrenic de tine n-am fost.
Du-te, Corbeo, liniştit
Şi de nimeni bănuit !

Du-mi-te în voinicie,
Că pe deget m-ai jucat
Şi din mînă mi-ai scăpat,
Şi eu, nărodul de mine,
Am vrut să-mi bat joc de tine.
Şi am vrut să-ţi iau murgul
Şi apoi şi sufletul,
Ş-apoi să te însoţesc
Cu jupîneasa Carpena,
Adusă din Slatina.
Nici din bardă bărduită,
Nici din teslă tesluită,
Numai din topor cioplită,
Pe la vîrf cam ascuţită,
La tulpină văruită.
Du-mi-te, Corbea, cu bine
Şi să n-ai habar de mine.
Şi cînd Corbea se ducea,
Din gură, măre, zicea :
— D-aoleo, Ştefane-vodă,
D-o da bunul Dumnezeu
Să facă pe gîndul meu,
Ştii ce bine ar mai fi
Şi de bine-ai pomeni,
Numai eu să mi te-apuc
La vreo doi-trei paşi la cîmp !
Corbea, măre, ce-mi făcea ?
El pătat nu se lăsa,
La temniţă se ducea,
O oca de vin umplea,
Pe vătaf că mi-l chema
Şi din gură că zicea :
— Poftim, vere, vin de bea,
Pînă ce te-oi îmbăta ;
Că şi eu m-am îmbătat,
Că vodă azi m-a iertat.
Vătaful cum auzea,
Voios mi se bucura,
Oala din mînă-i lua
Şi la gură o ducea.
O ducea, ori n-o ducea,
Că Corbea nu-i adăsta,
Mîna-n păr că i-o punea,
Cu pumnu în spate-i da,
Cu gura mi-l judeca :

— Nu ți-a fost milă și păcat
Că de viu tu m-ai mîncat ?
Douăzeci și șapte ani,
Știi tu cum mă chinuiai !
Cum din gură-l judeca,
Paloșul domnesc scotea,
Șapte bucăți mi-l făcea
Și de păr mi-l apuca,
Capu-n temniță zvîrlea,
Trupul afar' rămînea
Și la cîini, măre, că-l da,
Iar din gură mai zicea :
— Măi, fir-ar, minte să ții
Și-altui de hac să nu-i fii,
Și să învețe de la mine
Cine-o mai face ca tine.
Iar de-aci dacă pornea
Și pe murgu-ncăleca,
Tot la curte se-ntorcea,
Drept la poartă că intra,
Că nimeni nu-l aștepta.
Ștefan-vodă ce făcea ?
Cu boieri se sfătuia
Și la masă ospăta.
Corbea dacă mi-ajungea,
De pe cal descăleca,
În casă că îmi intra,
Ștefan-vodă tremura,
Boierii că-ncremenea
De frică ce le era.
El la masă că-l poftea,
Dar Corbea ce mi-ș' făcea ?
El la masă nu îmi sta,
În pragul ușii se punea,
Paloșul în mînă lua,
Mînecile sumețea,
Pe boieri că mi-i tăia,
Sîngele din trup țîșnea,
Pînă-n glezne se umplea.
Apoi Corbea se scula,
Din palat se repezea
Și apuca de-și mergea
Tot în Țara Ungurească,
Acolo să-mi haiducească.

26

Răzbunarea lui Corbea

Iar Corbea dacă scăpa,
Călcîi murgului că da,
Ca săgeata că zbura.
Din oraş iute că ieşea,
Ca vîntul pe cîmp fugea.
Merse o zi, merse două,
Merse, măre, pînă-n nouă,
Şi în codru cum intra,
Pe maică-sa jos lăsa,
La gazdă, la leica-naltă,
La Stăncuţa sprîncenată.
Şi apoi mi se învîrtea,
Spre oraş se întorcea
Şi după ce merse o zi,
Stătu-n loc şi se gîndi.
Şi din gură că grăi :
— Ştefan-vodă m-a iertat,
Iar eu deloc n-am uitat
Temniţa întunecoasă,
Gratia groasă şi deasă,
Cătuşele de oţel
Şi zbanţurile de fier.
A, şi-o hoaţă de broscoaică
Şi-o pustie de şerpoaică !
Că am zăcut părăsit
Şi de lume urgisit
Nouă ani şi jumătate,
De trei ori tot cîte nouă,
Şi încă zile vreo nouă,
Face douăzeci şi şapte.
Numai cît am haiducit
Şi în codru-am voinicit,
Am jefuit pe neferi,
Am ucis pe ieniceri
Şi hoţilor de ciochini
Le-am rupt gîtleju şi dinţii.
Ce rău mare eu să fac
Ca să-i pot veni de hac ?
Să-i fur oare pe doamna ?
El se-nsoară, ia pe alta
Mai frumoasă decît ea ;

Să-i ard palatele,
El zideşte altele
Mai mîndre ca dînsele ;
Iar dacă-i fur coconu,
Coconu cu leagănu,
Lui îi seacă sufletu !
Aste vorbe cum zicea,
Spre oraş se întorcea,
În loc dosnic s-ascundea.
Îndată ce înopta,
Peste ziduri s-arunca
Şi în palat că-mi intra,
Seama totul că ştia,
Uşile le deschidea,
În cameră că-mi intra.
Pe-ntuneric scotocea,
Pînă de leagăn că da
Şi îndată că-l găsea.
Leagănul în braţe lua,
Afară că îmi ieşea,
Nimeni nu se deştepta,
Nici slujnici, nici slugile,
Nici oaste, nici strejile,
Căci toţi cu toţii durmeau,
Visuri mîndre că visau.
Afară cum se vedea,
Pruncul din leagăn lua,
Gîtişor îi răsucea,
Trupu-n poartă-i ţintuia
Şi p-aci-ncolo fugea.
Ziua cînd se deştepta,
Vodă obicei avea,
Mîna-n leagăn că băga,
Coconaşul mîngîia,
Îşi dezmierda coconul
Că-l iubea ca sufletul.
Ştefan-vodă a doua zi,
Din ostaşi cum nu-i intra,
Mîna-n leagăn că băga,
Pe cocon că mîngîia,
Coconul nicăierea.
Cată-l ici, cată-l colea,
Cată-l pretutindenea,
În zadar el scotocea,
Că-n palat el nu-l găsea.

Vodă astfel cum vedea,
Foarte rău se turbura,
Pe fereastră se uita,
Ochii roată că făcea
Şi spre poartă-i pironea.
Oh, săracul, ce vedea,
Vai de măiculiţa sa,
Vede pruncul vineţit
Şi de poartă ţintuit ;
Vedea copilaşul său,
Vedea sufleţelul său,
Întins, rece, fără viaţă,
Ca un bulgăre de gheaţă.
Şi îndată ce-l vedea,
Părul din cap şi-l rupea,
Mîndră barbă şi-o smulgea,
Obrazul şi-l zgîria,
Cu foc mare se jelea,
Încît pietrele plîngea,
De milă ce le era.
Şi-apoi din gură striga :
— Asta-i fapta lui Corbea !
Slugilor, oştenilor,
Strejerilor, boierilor,
Iute cu toţi alergaţi,
Toată Ţara Românească
Şi Ţara Moldovenească,
Ba şi pe-a Ardelenească,
Pe Corbea mîna puneţi
Şi aici mi-l aduceţi.
Slugile şi străjile,
Boierii şi oştile,
De Corbea cum auzea,
Din loc nici că se mişca
Şi cu toţii pe loc sta,
Şi în genunchi că-mi cădea
Şi din gură că grăia :
— Ah, aman, măria-ta,
Scapă-ne de-astă belea !
Că niciunul nu-ndrăznea
Cu Corbea ochii să dea.
Toată astea cum vedea,
Mîinile şi le frîngea,
Spume la gură făcea,
Dar nimic nu folosea.

Că nimenea nu putea,
Vrînd ca să grăiască,
Mai rău să se înăcăjască,
Oştile să ocărască.
Iată, măre, deodată,
Corbea înainte-i s-arată,
Numai singur, singurel
Şi cu Roşu-i tinerel.
Slugile şi oştile,
Boierii şi strejile,
Cum îl văd cu ochii roată,
Cade la pămînt deodată,
Îndoiesc genunchile
Şi îşi pleacă frunţile,
Lăcrămînd şi tremurînd
Şi iertarea lui cerînd.
Vodă asta cum vedea,
În camera lui intra,
Înăuntru se-nchidea,
Pahar de otravă bea
Şi la minut că murea.
Îndată ce se afla
Că-i văduvă domnia,
Că Ştefan-vodă a murit,
De dureri mari chinuit,
Slugile şi oştile,
Boierii şi strejile
La Corbea au alergat,
În braţe că l-au luat,
În palat că mi l-a dus
Şi pe tron că mi l-a pus.
Cu conteşu-l îmbrăca,
Paloşiu în mînă-i da,
Cu sabia-l-ncingea
Şi pe cal că mi-l punea,
Cu gugiu mîndru domnesc
Şi-n mîini steag împărătesc.
Apoi mîna-i săruta,
Ca la un domn se-nchina.
Corbea, domn cum se vedea,
Chema iute pe doamna
Şi din gură că-i grăia :
— Ascultă, măria-ta,
Vreai să gemi în mănîstire
Şi să pici în chinuire,

Sau vrei să-mi fii doamnă mie,
Să trăieşti în bogăţie ?
Doamna, minte femeiască,
Fără să se mai gîndească,
Pe cei morţi că mi-i uita,
Mîna spre hoţ întindea,
De barbă că mi-l lua,
Cu Corbea se cununa,
Mulţi ani cu dînsul trăia,
Frumoşi coconi că făcea.
Asemeni domniavoastră,
Boieri de la astă masă,
Veseli să chefuiţi
Şi mulţi ani cu sănătate,
Domnul să vă facă parte.

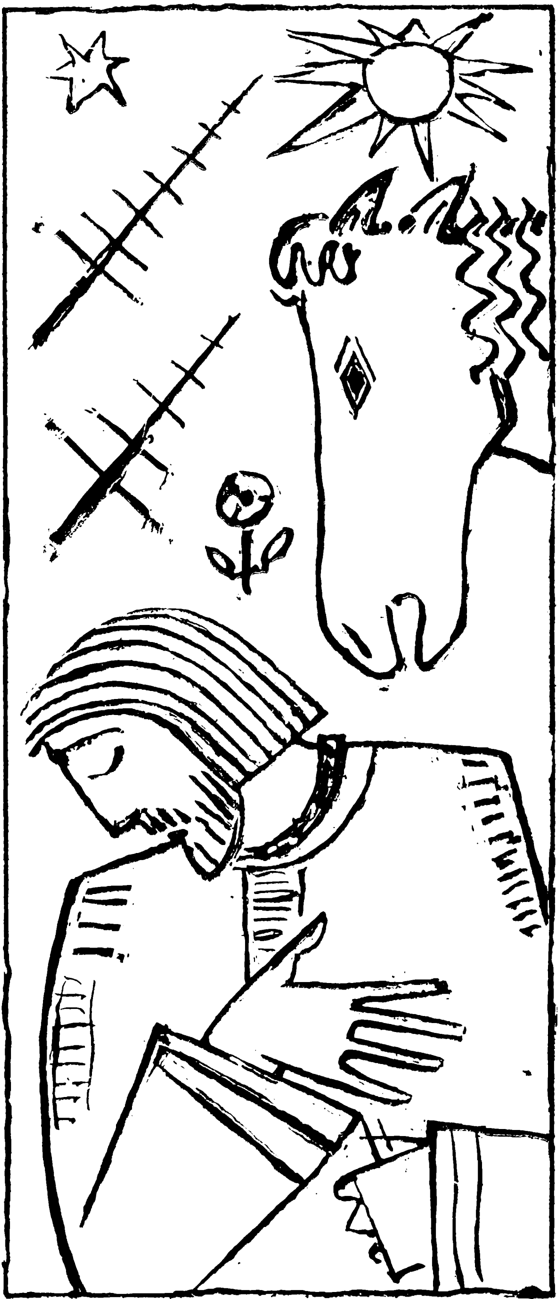
27

Toma Dalimoş

Foaie verde trei granate,
Dăparte, nene, dăparte,
Nici dăparte, nici aproape,
Unde ăl voinic nu poate,
Une calea valea-mi trece
Şi dumbrava se răreşte
Şi tufele se-ndeseşte,
La cîmp, nene, la cîmpie,
Unde fir de iarbă nu e,
Numai dalba-i colilie,
Coaptă-ntre Sîntămărie,
Bate vîntul şi mi-adie,
Mi-aduce mirosu-n vie,
Unde iarba se clăteşte,
De vîrf se găităneşte,
Cînd oi zice trei căpşuni,
La trupina cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o trupină,
Ca cinci deşte la o mînă,
Ca cinci fraţi făcuţi d-o mumă,
Nimerit,
Mi-a tăbărît,
Să vezi, Toma Dalimoş,
Boier din Ţara de Jos.

Să vezi, Toma nemerea,
După cal descăleca,
Murguleţul priponea,
Frumoasă masă-ntindea,
Dar n-avea cui d-a-nchina.
El din gură aşa-mi zicea :
— Închinare-aş şi n-am cui !
Închinare-aş murgului,
Murgului, voinicului,
Dar murgul mi-e vită mută,
Urechi mi-are să m-auză,
Gură n-are să-mi răspunză !
Închinare-aş cîmpului,
Cîmpului, întinsului.
Cîmpul mi-are iarbă verde,
Eu ce spui, el nu mă crede !
Închinare-aş armeloı,
Armelor, surorilor.
Armele sînt fiare reci
Băgate pîn lemne seci,
Lemne seci, oţele reci.
Închinare-aş ulmilor,
Ulmilor ca fraţilor.
Une vînt c-o adii,
De poale s-o ploconi,
Tot paică mi-ar mulţumi.
Bine vorba nu sfîrşea,
Cînd ochi negri mi-arunca,
Cam pe cîmpul florilor
Venea Manea-al cîmpilor,
Drăgăstosul fetelor,
Iubeţul nevestelor,
Tot răgnind, frate,-mi venea
Şi din pistoale trosnea,
Drept la Toma că-mi trăgea,
Cu bună ziua că-i da
Şi din gură aşa-i zicea :
— Cum, Tomo. de mi-ai venit,
Aici iar de-ai tăbărît,
Pajiştea de mi-ai stricat,
Fîneţe mi-ai încurcat,
Izvoare mi-ai turburat ?
Să vezi, Toma-i răspundea :
— Ia vezi, Maneo, tu, măi frate,
Dă-ţi mînia după spate

Căci pămîntul nu e-al tău,
Nu e-al tău şi nu e-al meu,
Şi l-a lăsat Dumnezeu.
Stai la masă să mîncăm,
Să mîncăm, să ospătăm,
Pe urmă să ne-ntrebăm
Care dincotro sîntem.
Şi la masă s-aşeza
Şi mînca, frate, şi bea,
Din pistoale că trosnea,
Că, vezi, Toma că-mi avea
O ploscă de cinci oca,
Plosca Ţarigradului,
Ocaua-mpăratului.
Să vezi Manea ce-mi făcea :
Gîndul dracului l-avea.
După ce că petrecea,
În picioare se scula,
Mîna supt mondir băga,
Frumos paloşul scotea,
'N burtă Tomii că-l băga
Şi pe cal încăleca,
Drumuleţul şi-apuca,
Da fugea,
Da nu glumea
Şi da vînt
Pe supt oblînc
Şi negară
Pe su'scară
Ca să-l dea pe d-altă ţară.
Să vezi Toma ce-mi făcea :
La trei zile se scula,
Maţele mi le-aduna,
Cam cu paie,
Cu gunoaie ;
Cam cu paie, cu tuhoc,
Băga maţele la loc.
În brîu, nene, se strîngea,
Să vezi brîu ce mi-ş' avea,
Să vezi brîu lat,
Cinci coturi cu galbeni luat
De la cinstitu-mpărat.
El la murgu se ducea
Şi din gură aşa-i zicea :

— Ai să poţi la bătrîneţe,
Cum puteai la tinereţe ?
Iar murgu că necheza,
El ceva că-nţelegea :
— Ce-am putut la tinereţe,
Şi mai mult la bătrîneţe.
Căci atunci la tinereţe
Mi-era carnea ca roua
Şi vîna ca undreaua ;
Dar acu, la bătrîneţe
Mi-e carnea ca vînju
Şi vîna ca oţelu.
Să vezi Toma ce-mi făcea :
El pe murgu-ncăleca,
Să vezi, şaua numai tuluri
Pofilaşi, numai fluturi,
Fluturi tot d-ăi mărunţăi.
De cîte treizeci de lei,
N-ai mai muri-n tîrg cu ei.
Dar să ai mai multicei.
El pe murgu-ncăleca,
Cruce-n piept îşi ridica,
După Manea se lua,
Gonea ici, gonea colea,
Pîn' pe Manea-l năzărea,
Năzărea şi mai trecea.
Sta în loc de s-odihnea,
Pînă Manea că-mi venea,
Amîndoi s-alătura.
Pusă scară lîngă scară,
Amîndoi că se-ntrebară,
Amîndoi că se-njurară.
Şi oblînc lîngă oblînc,
Se-njurară de mormînt
Să vezi, Toma-l întreba :
— Să vezi, Maneo, dumneata,
Ce fapt mare de ţi-am fapt,
Maţele de mi-ai vărsat ?
Că cocoana nu ţi-am luat,
Căci cocoană ca a mea
Nu mai e-n lume ca ea ;
Eu telegari nu ţi-am luat,
Căci telegari ca ai mei
Nu sînt în lume ca ei,

Și moșii ca ale mele
Nu sînt în lume ca ele.
Bine vorba n-o sfîrșea,
Una cu paloșu da,
Îi lua mîna cu spata
Și oblîncu de la șa
Și-i da capul cît colea.
Să repezi paloșu-n pămînt,
Scoase brazdă ca de plug,
Ce n-am văzut de cînd sînt !
Și din gură așa-i zîcea :
— Dacă-ai fi voinic ca mine,
Ia-te și tu după mine,
Cum m-am luat eu după tine.
Pleca murgu-mbuiestrînd,
Voinicel sînge scuipînd.
Mergea, frate, ce mergea,
Cînd el că s-apropia,
De une, frate,-mi pleca,
El cu murgu că-mi vorbea :
— Murgule,
Voinicule,
Tu d-oi vedea c-o să mor,
Cu picioarele să-mi bați,
Mare tainiță să-mi faci,
Cu dinți de brîu să m-apuci
Și-n tainiță să m-arunci,
Din picioare să lovești,
Cu pămînt să mă-nvelești.
Mergea, frate, ce mergea,
La trupină mi-ajungea,
De une, frate,-mi pleca,
La trupina cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o trupină,
Ca cinci dește la o mînă,
Ca cinci frați făcuți d-o mumă.
Să vezi Toma ce-mi făcea.
După murgu că-mi cădea,
Ochii i-i păienjenea,
Sufletălu că-i ieșa.
Iară murgu ce-mi făcea ?
Cu picioarele-mi bătea,
Mare tainiță-i făcea,
Cu dinții de brîu mi-l lua
Și-n tainiță l-arunca,

Cu picioarele-mi bătea,
Nene, de-l acoperea.
Și fugea,
Da nu glumea.
După ce mi-l mormînta,
Vezi, tătarii că-mi ieșea,
Ca frunza și ca iarba,
Vezi, tătarii Crinului
Și ai rozmalinului.
Iar murgu ce mi-ș' făcea ?
Cu dinții că mi-i mușca,
Cu picioarele-i bătea,
Nimeni nu s-apropia,
Pînă unu că-mi venea,
Frate cu Toma era,
Cu trei fire-n barbă,
Cu trei în mustață,
Al năibii, n-avea față.
El la murgu că-mi trăgea,
Iar murgu că-l cunoștea,
Mîna pe el că punea,
Pe murgu încăleca.
Să vezi, murgu că-l ducea,
De une, frate,-mi pleca,
La trupină mi-ajungea,
Acolo că se oprea,
După murgu jos se da.
Cînd mormîntu că-l vedea,
Frati-so că-mi leșina,
El pe murg încăleca
Și acasă că-mi pleca,
Veste maică-si ducea.
Mai urmați cu băutura,
Să-și ude și Mărin gura ;
Dă-mi dați un pahar de vin,
Eu vă fac altu mai bun.

28

Cîntecul lui Toma Dalimoș

Foaie verde d-asomie,
La cîmp, nene, la cîmpie,
Unde fir de iarbă nu e,

Numai d-alba-i colelie,
Coaptă-ntre Sfîntă Mărie,
Bate vîntu şi-o adie,
Mi-aduce mirosu mie.
Dăparte, nene, dăparte,
Nici dăparte, nici aproape,
Unde-i cale jumătate,
La trupina cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmi dintr-o trupină,
Ca cinci fraţi buni dintr-o mumă,
Ca cinci deşte la o mînă.
Da la masă cine-mi şade ?
Şade Toma Dalimoş,
Boier din Ţara-de-jos,
Şi mi-ş' bea şi mi-ş' mînca.
Mult cu drag că-mi petrecea,
Nu ştia de ce-o să dea,
Sărăcuţ de maica mea.
Foaie verde trei migdale,
Cam dinspre drumu cel mare,
Dincotro soare răsare,
Vine tare,
Fuga mare.
Vine Manea-al cîmpilor,
Drăgălaşul fetelor,
Iubeţul nevestelor,
Şelătoarea doamnelor.
Foaie verde bob năut,
— Bine, frate, c-ai venit,
Paică eu ţi-am poruncit.
Stai colea ca să prînzim,
Cu vin bun să ne cinstim
Şi la urmă să vorbim.
— Fugi, d-acilea, piază rea !
Ce stai înaintea mea ?
Bucatele cele făcute,
Ca la domnie gătite,
O să le vezi pîngărite.
Nici vorba nu isprăvea,
Paloş din teacă scotea.
Cînd o dată-ameliţa,
'N burta Tomii că-l băga,
Maţele i le vărsa,
Şi-atunci Manea că fugea.

Şi-o foiţă viorea,
Să vezi Toma ce făcea,
Mîna grapă că-mi făcea,
Maţele că le strîngea
Şi la loc că le băga
Şi cu şalu le-ncingea.
— Sărăcuţ de maica mea,
Nu mai sînt bun de nimica !
Îl pofii la masa mea
Şi mă dete de belea.
Din ochi negri lăcrima
Şi la negru că-mi pleca :
— D-alei Negru, negura,
Mînca-ţi-ar neica gura,
O să poţi la bătrîneţe,
Cum puteai la tinereţe ?
— Foaie verde viorea,
Stăpîne, nu zice-aşa,
Că nu ştii puterea mea.
Cînd eram la tinereţe,
Mi-era carnea ca roua,
Nu eram bun de nimica ;
Dar acum la bătrîneţe
Mi-e carnea ca vînju,
Măduva ca oţălu.
Ce gîndeşti,
Să izbîndeşti,
Pe lume să văcuieşti.
Nici vorbă c-o isprăvea,
Să vezi Toma ce-mi făcea.
El pe Negru că-l lua,
În raza soarelui mi-l da,
Cu undelemn că-l ungea,
De ce soarele pripea,
Numai inele se făcea.
Punea şa moldovenească
Şi ciucurii auriţi,
Făcea rază pe pămînt,
Ce n-am văzut de cînd sînt !
Dar Negru ce mi-ş' făcea ?
Din genunche-ngenunchea,
Pînă Toma-ncăleca.
— Ajută-mă, Doamne, cu bine
Să-mi izbîndesc p-astă lume,
C-acu sînt voinic în fire.

După Manea se lua,
L-ajungea şi-l întrecea,
Sta în loc, îl adăsta :
— Bine, Manea, dumneata,
Te poftii la masa mea
Şi mă deteşi de belea.
Tu m-ai tăiat femeieşte,
Eu pe tine voiniceşte.
Nici vorba nu isprăvea,
Paloş din teacă scotea,
Pe zmichin că mi-l trăgea.
Cînd o dată-amelița,
Mîna şi-o spată-i lua
Şi oblîncu dî la şa,
Brazdă de plug că rupea
Şi cu Negru rămînea :
— D-ale, Negru, negurici,
De-oi vedea că mor p-aici,
Dinții-n brîu să mi-i înfigi
Şi pe tine să m-arunci
Şi la ulm ca să mă duci.
Din copită ca să-mi bați,
Mare tainiță să-mi faci,
Cu dinții să mă apuci
Şi-acolo să mă arunci.
După ce Toma murea,
Să vezi Negru ce-mi făcea.
Pe stăpînu-său lua,
Din copită că bătea,
Mare tainiță făcea,
Dinții-n brîu îi înfigea
Şi-acolo îl arunca
Şi el, frate, rămînea.
Singurel că mi-ş' păştea,
Singurel că s-adăpa.
Vită mută,
Urechi are de-mi ascultă,
Gură n-are să-mi răspunză.
Frații Tomii ce-mi făcea ?
'N vînătoare că-mi venea,
Vîna ici, vîna colea,
Vîna păsări gălbioare,
Că-s gustoase la mîncare ;
Vîna ici, vîna colea,
Peste Negru că mi-ş' da.

Foaie verde trei aglici,
— D-ale, Negru, negurici,
Foaie verde bob năut,
Fratele ne-ai omorît,
De nu mai e pe pămînt ?
Şi-am zis verde viorea,
Să vezi Negru ce-mi făcea.
Cu urechi că asculta,
Cu gura nu răspundea,
Că el, frate, nu putea.
Dindărăt că mi-i lua
Şi la ulm că mi-i ducea,
Frunza cu gura rupea
Şi pe Toma-l arăta.
Fraţii Tomii ce-mi făcea ?
Într-o caretă-l punea,
La mînăstire-l ducea,
La mînăstirea domnească.
Aibă să se pomenească
La cinstiţi ca dumneavoastră ;
Şi, frate, s-o pomeni
Cît soare pe cer o fi.

29

Miu Haiducu

Foaie verde flori domneşti,
În oraş la Bucureşti,
La-ăle case mari domneşti.
Cînd oi zice lobodă,
La curte la Ştefan-vodă,
Mulţi boieri s-au strîns la vorbă.
Toţi boierii ţării,
Caimacanii tîrgului,
Ca stîlpii pămîntului.
Mare masă mi-este-ntinsă,
De mulţi boieri mi-e cuprinsă.
Şi pe masă ce-mi avea ?
Numai cegă şi păstrugă,
Galbenă de caracudă,
Nisetru, peşte mărunt,
Ce n-am văzut de cînd sînt,

Cu şoricel pe purcel,
De trecea deştu prin el,
Şi cu vin de orădel,
Rău trăieşte, vai de el!
Toţi mi-ş' bea şi mi-ş' mînca,
Numai Ştefan-vodă sta
Cu dalbe coate pe masă,
Cu palmele la obraz.
Cînd oi zicea viorea,
Ştefan-vodă ce zicea?
— Beaţi, boieri, şi ospătaţi,
Mîine-n ziua să vă aflaţi
Care cu puşti, cu pistoale,
Pe la şale buzdugane,
La spinare flintă mare,
Să facem d-o vînătoare
După păsări gălbeoare,
Că sînt bune la mîncare
Şi uşoare la purtare,
Pîn' la fagul Miului,
Miului haiducului,
Care e frate cu dracu
Şi mi-a spart tot Ţarigradu
Şi mi-a-nviat idivanu.
Cînd oi zice viorea,
De servit cine-i servea?
Cînd oi zîce-a bobului.
Surioara Miului,
Paharnica domnului,
Şi mi-i servea cu dreptate,
Să se-mbete toţi odată.
Le da vin tot armiziu,
Mestecat tot cu rachiu,
Iar boierii se-mbăta
Şi pe-acasă că pleca.
Să vezi Calea ce-mi făcea.
Urciorul în mînă lua,
La apă că se făcea,
Nu-i bage nimeni seama.
În valea Cobii că intra,
Frunză din fag că rupea,
Frunza-n gură o punea,
Unde-ncepe-a şuiera,

Iar Miu c-o auzea
Şi la ea că se ducea
Şi din gură-aşa-i zîcea :
— Ce ţ-ă ţîe, fa căţea ?
Să nu-mi fii cu cineva
Să-mi mănînci mie viaţa !
— Iar Calea că-i răspundea :
— Zău, neică, pe legea mea,
Dac-oi fi cu cineva
Să-ţi mănînc ţie viaţa.
Dă-te-ncoa să-ţi spui ceva :
Aseară, la Ştefan-vodă,
Mulţi boieri s-a strîns la vorbă.
Toţi boierii ţării,
Caimacanii tîrgului,
Ca stîlpii pămîntului.
Sfatu de tine şi-l da,
Mai nimic nu ţi-o făcea,
Decît la tîrgu de-afară,
Unde trec mocani cu sare,
Să-ţi facă d-o cumpeioară,
Să fii, neică, de mirare.
Iară Miu-i răspundea :
— Fugi d-acilea, fa căţea,
Nu-mi purta mie grija,
Eu dă mine mi-oi purta.
Eu sînt peliţă de drac,
De dau domnilor de cap.
Ei aseară vorbea-n casă,
Eu ascultam la fereastră.
Foiţică viorea,
Ia vezi, sora ce-mi făcea ?
Urcior în mînă că lua
Şi spre casă că pornea,
Apă rece c-aducea,
Nu-i bage nimeni seama.
Ia vezi, Calea cînd sosea,
Şi boierii s-aduna,
Apă rece le-aducea,
Pe faţă de se spăla.
După ce că se spăla,
Armele că le-ncingea,
Buzduganele le lua,
La vînătoare pleca,
În valea Cobii că intra.

Vîna ici, vîna colea,
Iar Miu că-i auzea,
Într-un fag că se suia.
Făcu ochişorii roată,
Se uita pe lumea toată,
Se uita, frate, la munte,
Vedea oiţe cam multe.
Din fag jos că mi se da,
Înspre munte mi-apuca,
El de-un cioban că dădea.
Cînd acolo mi-ajungea,
Cu bună ziua că-i da :
— Bună ziua, măi ciobane !
— Trăiţi, domne căpitane !
— Ia ascultă, măi ciobane,
Nu-mi mai zîce „căpitane"
Că eu voi să-mi zîci „ciobane".
El din gură-i mai zîcea :
— Măi ciobane, dumneata,
Nu-mi dai cinci oi ale tele,
Să-ţi dau cinci sute pe ele ?
Iar ciobanu c-auzea,
Mustăcioara că-i rîdea.
Iară Miu ce-mi făcea ?
Mîna-n buzunar băga,
Cinci sute de lei scotea,
De pămînt că le trîntea.
Vezi, ciobanu le lua,
Iară Miu că-i zîcea :
— Măi ciobane, dumneata,
Făcurăm cu oile,
Facem şi cu ţoalele.
Altă dată-i mai zîcea :
— Măi ciobane, dumneata,
Să-mi dai tu cavalul tău,
Să-ţi dau eu paloşul meu.
Altă dată-i mai zîcea :
— Să-mi dai tu căciula ta
De ţap bălţat,
Care o porţi hop în cap,
Să-ţi dau verde comănac,
Să mi-l porţi vara cu drag.
Altă dată-i mai zîcea :
— Măi ciobane, dumneata,

Să-mi dai cojocul zbilțos,
De mi-l porți vara pe dos,
Să-ți dau ăst mondir frumos.
Altă dată-i mai zîcea :
— Măi ciobane, dumneata,
Să-mi dai tu pîlvarii tăi,
Să-ți dau eu botenii mei.
Altă dată-i mai zîcea :
— Să-mi dai bîta bîntuită,
Numai din topor cioplită,
Să-ți dau pușcă ghintuită,
De nouă ani neslobozîtă,
Numai de Miu știută,
Tot de potere gătită.
Să vezi, Miu ce-mi făcea ?
În toate că să schimba,
Și ciobanu că-mi pleca.
Iar Miu ce mai făcea ?
Mîna pe caval punea,
Une-ncepe d-a cînta
De te lua, vezi, groaza.
Oile-n păștere lua,
După oi, frate,-mi cînta.
Ia vezi potera-mi sosea,
Drept la cioban că-mi trăgea,
Cu bună ziua că-i da :
— Bună ziua, măi ciobane !
— Trăiți, doamne Ștefan-vodă !
Ștefan-vodă c-auzea,
El din gură-așa-i zîcea :
— Măi, al dracului fuseși,
Tu pe nume de-mi zîseși !
Iară Miu-i răspundea :
— Să trăiești, măria-ta !
Am o mamă cam bătrînă,
Te strigă popii pe nume
Pî la potropie pe dăvale.
Ștefan-vodă că-i zîcea :
— Ia ascultă, măi ciobane,
De ce ești tu frumos și gras ?
— Ia ascultă, domnu Ștefan-vodă,
Cum să nu fiu frumos și gras ?
Mănînc mămăligă cu caș
Și beau apă din văgaș,
D-aia sînt frumos și gras.

Ştefan-vodă-l întreba :
— Ia ascultă, măi ciobane,
De cînd tu că ciobăneşti,
Tu n-ai auzît de fagul Miului,
Miului haiducului,
Care e frate cu dracu
Şi mi-a spart tot Ţarigradu,
Şi mi-a-nviat idivanu ?
Iar ciobanu-i răspundea :
— Ascultă, măria-ta,
Uite-l, este cît colea,
Cît ai da cu zburătura.
Ştefan-vodă că-i zîcea,
Tot pe cioban mi-l cerea :
Să meargă cu oştirea.
Iar ciobanu-i răspundea :
— Doamne Ştefan-vodă,
Să-mi laşi tu oştirea ta
Să-mi păzească turma mea.
Mi-o pieri d-un mieluşel,
Să-mi slujeşti doi ani pe el ;
De mi-o pieri vro mieiţă,
Mă pune să-i dau leiţă.
Ştefan-vodă cum făcea ?
Aşa minte de-mi avea,
Tot cu Miu că-mi pleca
Pe potecuţa strîmtă,
Strîmtă şi-mboltită,
Cu alune pardosită,
Tot de Miu mi-e ştiută.
Pîn' la fag că-mi ajungea,
'N dosul fagului să da,
În ţoale că să schimba,
La Ştefan-vodă că ieşea
Şi din gură-aşa zîcea :
— Sumete-ţi, cîine, scările,
Piară-ţi lumînările,
Că sînt în ţoale schimbat;
Viaţa rău că ţi-am secat.
Aseară vorbeai în casă,
Eu ascultam la fereastră ;
Aseară vorbeai de mine,
Şi-acum ce caţi după mine ?
După fag, frate, se da,
Frunza-n gură că-şi punea,

Une-ncepe-a şuiera,
Vreo cinci cete că-mi venea,
Tot de-a lu Miu mi-era.
Cînd voinicii că sosea,
Hohotea şi chiotea,
Crîngurile răsuna.
Iar Miu cînd îi vedea,
El din gură aşa zicea :
— Mai nimic să nu-i făceţi,
Dar prin strungă să mi-l daţi,
Că de mine-i judecat.
Apoi din gură-i zicea :
— Du-te, doamne, la domnie,
Că n-ai fost harnic de mine.

30

Miu Haiducu

Foaie verde lobodă,
La curte la Ştefan-vodă,
În ăle case mari domneşti,
Ce se văd din Bucureşti,
Şi-n ăle curţi boiereşti,
Foaie verde foi de tisă,
Mare masă-mi este-ntinsă
Şi de boieraşi cuprinsă,
Boierii divanului,
Caimacanii tîrgului,
Sfetnicii-mpăratului.
Şi pe masă ce-mi avea ?
Numai peşte şi păstrugă,
Numai dalba-i caracudă.
Şi cu vin negru-nfundat,
Ce este la boieri dat.
Surioara Miului
Paharili le strîngea
Şi cu spirt mi le stropea
Şi da la boieri să bea,
Cu pahare măsurate,
Să-i îmbete toţi odată.
Că ei, măre, se vorbea
Tot pe Miu ca să-l ia,

Că nu ştie de domnie
Şi el şade-n haiducie.
După ce mi-i îmbăta,
La camere mi-i ducea,
Pe vodă de braţ îl lua
Şi să vezi unde-l ducea.
Foaie verde foi respect,
Tocma sus la cabinet.
Ş-acolo pe ce-l culca ?
Îl culca pe-o canapea,
Cismili i le trăgea,
La capu patului le punea.
Ea papucii-n deşte-i lua,
Peste gard mi s-azvîrlea,
Ca o minge mi-ş' sărea,
Drept în codru că intra.
Deşte-n buze că-mi punea,
D-un şuier lung că scotea
Şi Miu o auzea
Şi pe loc îi răspundea :
— Ce-i cu tine, soru-mea ?
Or haine mi-ai ponosît,
Sau papucii ţi s-au rupt,
De la mine mi-ai sosît ?
— Nici haine n-am ponosît,
Papucii nu mi s-a rupt,
Da asară pî la o vreme,
În curtea lui Ştefan-vodă
S-a strîns boierii la vorbă.
Mîine-n zori de zi te-or lua,
La temniţă te-or ducea.
— Fugi de-acilea, fugi, căţea !
Bată-l crucea mumă-sa,
N-o-ncăpea în mîna mea
Că pe dracu l-o videa !
Iară Miu ce făcea ?
La fag că mi se ducea,
Haiducii lui şi-i chema :
— Ascultaţi, haiduci, încoa !
Mîine armată veţi vedea,
Armili vi le-ncărcaţi,
Vin în bidoane să luaţi
Şi pîn crînguri să intraţi,
Pe poalili crîngului,
Şi voi să vă aşezaţi,

Unul ici, unul colea.
Armată dacă-ţi vedea,
Cîte-un foc voi oţi trăgea.
Miu dor le poruncea
Şi el singur rămînea,
Bani în geantă că-şi băga.
Dimineaţă se scula,
Pe ochi negri se spăla,
Geanta-n mînă că şi-o lua
Şi din crîng afar' işea
Şi la un cioban mergea :
— Măi ciobane, dumneata,
Nu ţ-ă turma dă vînzare,
Să-ţi dau galbeni şi parale ?
— Da, da, da, domnule, da.
De mi-ai da banii pe ea,
Să rămîie-n mîna ta.
Iară Miu ce zîcea ?
— Şezi, ciobane, jos colea,
Să-ţi număr galbeni pe ea.
Şervetu că-l aşternea,
Parale pe ea că-i da
Şi ciobanu se scula :
— Băi ciobane, ascultă-ncoa :
Făcurăm cu oili,
Schimbăm şi cu hainili.
Să îţi dau eu haina mea,
Să-mi dai tu cojoaca ta ;
Cojocu tău ăl lăţos
Să-l port cu lîna pe dos.
Făcurăm cu oili,
Făcurăm cu hainili,
Schimbăm şi cu ghioacili.
'Mi dai tu mie ghioaca ta,
Dîn trupină dăspicată,
Din săcurică lăsată,
S-o port în mînă o dată,
Şi-ţi dau baston poleit,
Ce nu s-a mai pomenit.
Făcurăm cu oili,
Schimbarăm cu hainili,
Schimbarăm cu ghioacili,
Schimbăm şi căciulili.

'Mi dai mie căciula ta,
Strîmtă-n gură, largă-n fund,
Pe capu meu ăl rotund ;
Îți dau eu căciula mea,
Căciula mea d-astrăgan
S-o porți tu atîția ani.
Acu ei se despărțea,
Iară Miu ce făcea ?
Goarnili că le-auzea,
Oili le apăra,
La un colț de drum le da,
Unde armata mergea.
El în ghioacă se răzima,
Vodă-nainte era,
Iară Miu-l saluta :
— Să trăiești, măria-ta !
Și atunci vodă se oprea.
— Băi ciobane, tu cu haina de dimie
Și cu fața de domnie,
Cum spusăși pe nume mie ?
— Păi la școală mergeam
Și-n carte cînd mă uitam,
Pe dumneata te vedeam.
— Ascultă, ciobane,-ncoa,
Știi tu fagu Miului,
Miului haiducului ?
— Ba da, domnule, îl știu,
Că p-acolo am trecut
Și șapte oi mi-a pierit.
— Mă, da nu mergi cu mine pînă-acolo ?
— Ba da, domnule,-aș mergea,
Da n-am cui lăsa turma.
Că sînt băgat la stăpîn
Și dacă-i pierde vreo mia,
Slujesc șapte ani pă ea,
Vai de măiculița mea !
Dar, vezi, domnu ce făcea ?
El avea haine de domn
Și n-avea minte de om.
— Da să las eu armata mea,
Să păzască turma ta ?
— Da, da, da, domnule, da.
Eu atuncea voi mergea.

Acu a plecat cu el.
Ştefan mergea înainte
Şi Miu mergea pe urmă.
— Ia-o, domnule, mai încoa,
Ca să-ţi arăt poteca.
Asta e poteca deasă,
Numai de Miu aleasă.
Pîn mijlocul crîngului,
Miu din urmă-i spunea :
— Mai ridică scările,
Că loveşti smicelili
Şi te-aud poterili.
Cînd la fag sosea
Şi pe fag se uita,
Şedea armili-atîrnate
Şi răvolvere-ncărcate,
Şi Miu se repeza,
Cojocul şi-l lepăda,
De dîrlog calul i-l lua,
Deşte-n buze că punea
Şi-un ţignal lung că mi-ş' da,
Poterili l-auza
Şi pe fugă mi-ş' venea.
Îmi venea unii din sus,
Cu căciulili de urs ;
Îmi venea unii dî la vale,
Cu căciuli mai stogoşate,
Cu opinci de capră stearpă,
De şapte ani nefătată.
Şi vodă cînd îi vedea,
Începea a tremura,
Miu jos după cal îl da,
Cizmili i le trăgea
Şi pe el mi-l încălţa
Cu papuci de parangol,
Cu călcîiaşu tot gol.
Cu sabia mi-l bătea,
Peste buze că mi-i da,
Sînge negru că-i pica
Şi soru-sa că sosa.
— Ascultă, Miule,-ncoa,
Nu omorî domnia,
Foaie verde foi de pom,
Să laşi ţara fără domn.

Îl făcu Miu scăpat.
Să vezi vodă cum fugea...
Barba grapă mi-o făcea
Şi la mirişti cînd işea
Şi la faţă să uita,
Să văzu vodă belit,
Ştii, ca un iepure fript.
Cînd la armată sosea :
— Ascultaţi, voinici, încoa,
Cît oi sta eu în domnie,
Miu şade-n haiducie.

31

Bogatul şi săracul

Cînd oi zîce ca spanacu,
La cîrciuma dîn Cenatu
Bea săracu cu bogatu
Dă se minună tot satu.
Săracu bea cu vadra,
Iar bogatu cu litra,
Frică-i e că sărăcea.
— Măi sărace, piază rea,
Ce beai împotriva mea ?
Că n-ai care ferecate,
Nici pătule cu bucate,
Nici turme de oi la munte,
Nici cirezi de vaci la curte.
Iar săracu-i răspundea :
— Măi bogate, piază rea,
Fieru după caru tău
N-am să-mbrac bastonu meu.
Mi-e bastonu plumbuit
Cu cinci litre de argint ;
Cînd l-oi ridica la vînt,
Dau pă bogaţi la pămînt.
Piei după vacile tăle
N-am să-mbrac armili mele,
Arme bune de pandur,
Cu aur jur-împrejur,
Să trag brazda plugului
La uşa bogatului.

Une-oi vedea om bogat,
Să-l aduc la plug legat,
Să-i dau măciuci după cap,
Să vază pe cel sărac.

32

Cîntecul lui Stancu Haiducul

Foaie verde şi-o crăiţă,
Şi-o cracă de aluniţă,
O, săracă Dîmboviţă,
Mi-o pradă Stancu şi Niţă
Şi cu soru-sa Vochiţă.
Şi-o frunziţă salbă moale,
Şi mai are Stancu, are,
Şi mai are o soră mică,
Acu se-nvaţă la furcă,
Dă cu flinta de usucă.
Păsărica zburătoare,
Dă cu flinta, mi-o omoară,
Ca să aibă de gustare,
Pîn-o veni prînzul mare ;
S-aruncă pe cal călare,
Presurată de pistoale ;
D-ale sfinte iatagane,
Strălucind ca sfîntul soare.
Şi-o foiţă a bradului,
La cerdacul Stancului
Bea feciorii Bratului
Cu Niţă-al Şelarului,
Cu Dobre-al Ploscarului.
Bea, nene, şi-mi chiuia,
Văile că-mi răsuna,
De poteră nici gîndea.
Dar Voichiţa sta afară,
Rezemată-n flintioară.
Puţin somn o apuca
Şi un vis frumos visa,
În urmă se deştepta
Şi Stancului îi zicea :
— D-alei, nene Stancule,
Tu bei şi te veseleşti,
De poteră nici gîndeşti.

Că-i acas' pe bătătură,
Umblă cu maica de mînă,
Prinde la pui de găină.
D-alu Stancu ce zicea ?
— Lasă, fa Voichiţo, fa,
Las' să vie potera,
Că de-o fi de Bucureşti,
Tu mi-o baţi de mi-o topeşti ;
D-o fi potera de Iaşi,
Mi-o trimeţi la Făgăraş ;
D-o fi poteră de Dii,
Mi-o trimiţi tocma-n Sibii ;
D-o fi poteră de baltă,
Frică mi-e c-o să mă bată,
Că-i cu turci amestecată...
Nici cuvîntul isprăvea,
Cine, măre, că-mi sosea ?
Căpitan Balaura,
Cu potera alăturea.
Dar Stancu cum mi-l vedea,
Prosticel că se făcea,
Un surcel în mînă lua,
În cenuşă scormonea,
Şi Voichiţa tot aşa.
Mîna-n şolduri că punea...
Căpitan că mai zicea :
— Dă-te, Stancule, legat,
Să nu te dau spînzurat.
Dar Voichiţa ce zicea ?
— Bată ceru mîna ta,
De ce să se dea legat
Ca un mare vinovat ?
Hasnaua nu ţi-a furat,
Bănişori nu ţi-a mîncat,
Nici caii nu ţi-a luat,
Nimica nu ţi-a stricat...
Mîna pe durdă punea,
Şi mi-i tăia secereşte
Şi mi-i aşeza snopeşte...
Dacă vedea şi vedea,
Căpitan ce mai făcea ?
La Stancu că se ducea,
Cu cuvînt blînd îl ruga,
— D-alei, nene Stancule,
Stancule, viteazule,

Mai ceartă-ţi pe Voichiţa,
Mi-a prăpădit potera.
Stancu că mi-l ascult,
La Voichiţa se ducea
Şi din gură cuvînta :
— D-alei, soru-mea Voichiţa,
Mai lasă-ţi vitejia,
Că ia ţi-ai prăpădit,
Opincile ţi-ai tocit,
Şi haide cu mine-n sat,
Să te dau după bărbat...
— Nu vreau eu să merg în sat,
Să mă dai după bărbat,
Să-mi fie ciocan în cap ;
Mai bine-n codru cu drag,
Să beau vin din burdujel,
Să mănînc carne de miel.

33

Cîntecul lui Iancu Jianu

Foaie verde dedeţel,
Colea-n vale-n făgeţel,
Sub umbră de păducel,
Frumos doarme-un voinicel
Cu căciuliţa de jdrel,
Cu iţari, cu cojocel,
Şi cu flinta lîngă el.
— Mă duc, mamă, după el.
— Nu te duce, fata mea.
C-ala e om cu belea,
Ala muiere nu-şi ia ;
Ala e Iancu Jianu,
E vestitu căpitanu,
Care bate cu tufanu,
Duce mînia cu anu.
— Fie, mamă, cine-o fi,
Eu mă duc că e voinic,
N-are teamă de nimic.
— Iancule,
Jianule,
Ce-ai făcut paralele ?
— Le-am băut cu mîndrele,

Mîndrele,
Oltencile,
Mi-au mîncat paralele.
— Iancule, de unde vii ?
— De la tîrg de peste Jii
— Iancule, ce-ai tîrguit ?
— Cînd oi căta, mai nimic,
Cinci oca de plumb mărunt
Să duc la băieţi în crîng,
Căci băieţii fără minte
Prăpădesc la gloanţe multe ;
Bagă iarba cu mîna,
Alice cu chivăra,
De se duce pomina,
Pînă sus în Moldova.
Nici vorba c-o isprăvia
Şi la vale mi-o lua
Şi c-un paşă se-ntîlnea.
Iară paşa-l cunoştea
Şi pe Iancu l-întreba :
— Iancule, ciocoi turcit,
Ce te porţi aşa urît,
Din creştet pînă-n pămînt
Numai aur şi argint ?
Iară Iancu-i răspundea :
— Dară, paşă, dumneata,
Cine mi te-a scos în cale,
Tocmai în drumul cel mare ?
Dară paşa ce-mi făcea ?
Iataganul mi-l scotea,
La Iancu se repezea.
Dară Iancu ce făcea ?
De mînă mi-l apuca,
Iataganul i-l smulgea,
De haine mi-l dezbrăca
Şi de cal că mi-l lega.
Calul la fugă-o lua
Şi pe paşă mi-l ducea
În mijlocul tîrgului.
Dar ai lui că mi-l vedea,
După cal mi-l dezlega
Şi turcii mi-l întreba :
— Cine, paşă, mi-a-ndrăznit.
Joc de tine şi-a bătut ?
Iară paşa ce-i spunea ?

— Uite, aici, în drumul mare
Mi-a ieşit Iancu în cale.
Era îmbrăcat turceşte,
Tocmai ca Doamne fereşte,
Numai aur şi argint
Din creştet pînă-n pămînt.
La mine s-a repezit,
Iataganul mi l-a smuls,
De haine m-a dezbrăcat
Şi de cal el m-a legat.
Să vezi Iancu ce făcea :
Haine de paşă-mbrăca
Şi la turci mi se ducea
Şi potera mi-o lua,
Spre pădure mi-o ducea
Ca să prindă pe Jianu,
Pe vestitu căpitanu.
La pădure mi-ajungea,
Pădurea mi-o-nconjura,
Turcilor că le zicea :
— După tufe vă pitulaţi
Si aici să aşteptaţi.
Eu în codru m-oi ducea,
Cu Iancu mă voi vedea
Si lui Iancu m-oi preda
Si la vale l-oi lua,
Pe drum greşit l-oi ducea,
Pîn-afară l-oi scotea,
De haiduci l-oi depărta.
La un şuierat isteţ,
Voi cu toţii vă strîngeţi
La marginea drumului,
La fîntîna Neagului.
Pe Iancu l-înconjuraţi,
Cu funii să mi-l legaţi,
De haine să-l dezbrăcaţi,
Hainele să le-mbrăcaţi,
De haiduci v-apropiaţi,
Ordine greşite daţi,
Din spate să-i atăcaţi.
Iancu-atuncea ce-mi făcea,
Cînd în codru s-afunda ?
Hainele le dezbrăca,
P-ale lui le îmbrăca,

Pe-un haiduc mi-l îmbrăca
Cu hainele lui pașa ;
P-altu Iancu mi-l făcea,
Voinicii mi-i arănja
Și comanda mi-o lua,
Pe cei doi îi trimetea
La marginea drumului,
La fîntîna Neagului,
Și d-un șuierat dădea.
Turcii cînd mi-l auzea,
Pe cei doi îi conjura.
Iancu-atuncea ce făcea ?
Cu voinicii-i ocolea
Și-n capcană mi-i prindea
Și pe toți îi dezarma,
Cot la cot că mi-i lega
Și la pașa-i trimetea
Și-un răvaș că le dădea
Să lase-n pacea țara.
Dară pașa ce-mi făcea ?
La domnitor se ducea,
Sfat cu boierii ținea,
Cu toții se sfătuia,
Poteră mare făcea,
După Iancu că-mi pornea.
Foaie verde și-o lalea,
Ei pe Iancu-l urmărea
Pe marginea Oltului,
În desișul codrului.
Dară Iancu ce făcea ?
Drumul mare mi-l lua,
C-un rachier se-ntîlnea,
Bea Iancu de se-mbăta,
În drum mare mi-adormia.
Potera l-nconjura
Și pe Iancu mi-l lega.
Dară Iancu se trezea
Și legat mi se vedea.
Iancu-atuncea ce zicea ?
— Căpitane, dumneata,
Dezleagă puțin mîna
Ca să-mi fac rugăciunea.
Căpitanu ordin da
Mîna de i-o dezlega.

Dară Iancu ce-mi făcea ?
Mîna-n gură mi-o băga,
Din deşte că-mi şuiera,
Băieţii mi-l auzea
Şi pe cai încăleca,
Potera mi-o-nconjura
Şi la luptă se lua,
Şi pe Iancu mi-l scăpa.
Foaie verde şi-o lalea.
Altă poteră sosea,
Iară Iancu ce zicea ?
Ordin la băieţi dădea,
În codru că s-ascundea,
El pe murgu-ncăleca,
În gura mare că striga :
— Eu sînt Iancu Jianu,
Vestitu căpitanu !
Potera cînd îl vedea,
Şi după el se lua,
Iară Iancu că fugea,
Drumu la Olt că lua,
Iar la Olt cînd ajungea,
Drept la pod mi se ducea.
Podu peste Olt era,
Iară Iancu că striga :
— Măi podare, măi podai,
Trage podu la liman
Ca să treacă d-un Jian,
D-un Jian, d-un căpitan,
Şi d-un hoţ, d-un hoţoman !
Podarul cînd auzea,
Tot la fugă mi-o lua
Şi prin tufe se pitea,
Rupînd haine de aba.
Iancu atunci cînd vedea,
Murgului că îi zicea :
— Fă-te, murgule, nebun
Şi dă prin Olt ca pe drum ;
Fă-te, murgule, nărod
Şi treci prin Olt ca pe pod.
Iară la mijloc de Olt
Dădea Iancu cîte-un foc.
Trecut Iancu se vedea,
Pe podar mi-l urmărea,

Pe podar mi-l ajungea
Şi de tufe mi-l lega,
Ca să nu poată să dea
Poterii pod cînd sosea.

34

Cîntecu lui Iancu Jianu

Foaie verde bob fasui,
În noaptea lu Sînvăsui
S-a iscat vreo trei copii,
Care-mi intră-n codru-ntîi.
Eu p-anume să vi-i spui :
Unul mi-e Iancu Jianu,
Care bate cu tufanul
Şi ţine pizma cu anul,
Şi cu Nică Ungureanu
Şi cu Dumitru ţiganu.
Foaie verde trei lămîi,
— Iancule, de unde vii ?
— De la tîrg du peste Jii.
— Iancule, ce-ai tîrguit ?
— Mai nimic n-am tîrguit,
Cinci-şase oca de plumb,
Trei-patru de praf mărunt,
Să-mi duc la băieţi în crîng.
Sînt băieţii fără minte,
Prăpădesc la gloanţe multe,
Nu ştie sama-nainte.
Bagă gloanţe cu mîna
Şi iarbă cu chivăra,
De mi-i blestema lumea.
Foaie verde dediţel,
Colea-n vale-n făgeţel,
Frumos doarme-un voinicel,
C-un cal vînăt porumbiel.
Foaie verde d-un jerfet,
— Mă duc, mamă, să-l dăştept.
— Nu te duce, fata mea,
La ăst voinic cu belea.
Ala e Iancu Jianu
Care-mi bate cu tufanul
Şi-mi ţine pizma cu anul.

Cîte fete le-a iubit,
Pe toate le-a părăsit ;
Cîte-a iubit peste Olt,
Le-a lăsat oftînd cu foc ;
Le-a iubit la Valea Mare,
Le-a lăsat cu burta mare.
Jianu se dăştepta
Şi din gură aşa zîcea :
— Tu-ţi crucea ta de prun,
C-ai făcut rachiul bun,
Adormişi pe Iancu-n drum ,
Arde-te-ar focul, căldare,
C-ai făcut rachiul tare,
Adormişi pe Iancu-n cale.
Iar Jianu ce-mi făcea ?
Urmărit cînd se vedea,
Pe căluţ încăleca,
El la Olt, frate,-mi pleca
Şi la Olt cînd ajungea,
Oltul mare că-mi era.
El la podar că striga :
— Măi podiţă, măi podar,
Trage podiţa la mal
Ca să treacă de-un Jian ;
Trage podul mai d-a drept,
Că-ţi răcesc un glonţ în piept.
Iar podarul c-auzea,
El de lene să-ntindea,
Iar Jianu ce-mi zîcea ?
— Decît să mă căciulesc
Ca să-mi dea podul pe rost,
Fii haiduc pe cum ai fost.
Cinci minute nu trecea
Şi potera că-mi sosea,
El cu murgu că-mi vorbea
Şi cu murgu-not că da.
Înota murgu,-nota,
Pînă dincolo-mi ieşea,
C-un boier că se-ntîlnea,
Tot prefectul că-mi era.
El din gură-l întreba :
— Iancule, boier turcit.
Numai ochii ţ-am văzut.
Din aur şi din argint.

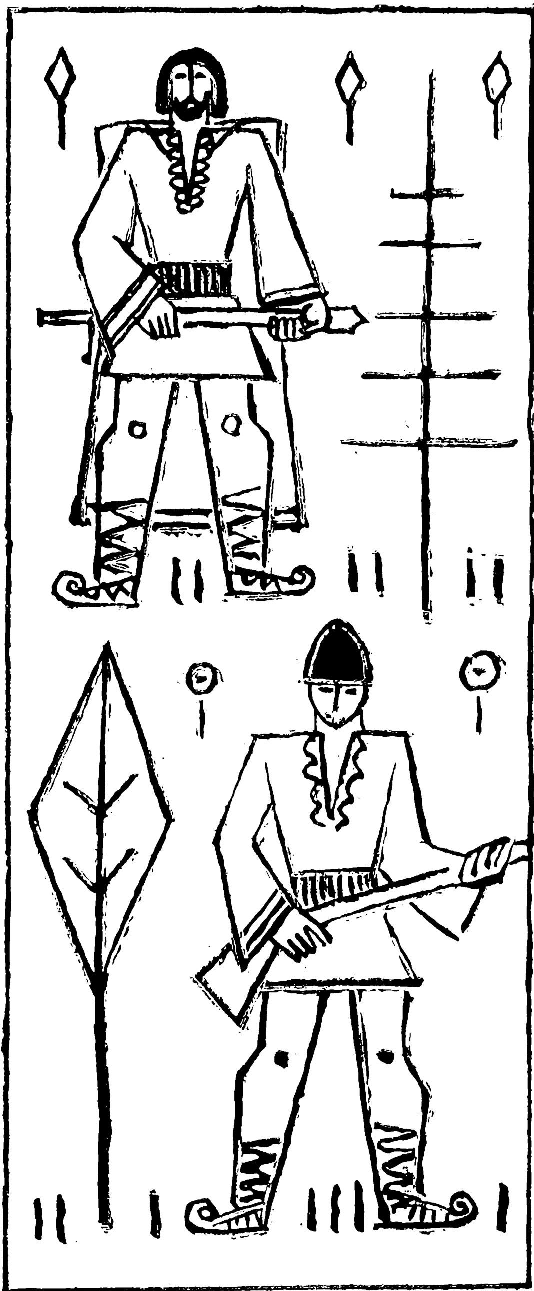
Iancule,
Haiducule,
Lasă-ţi haiduciile.
Să-ţi dăm boieriile.
— Nu vreau boieria ta,
Eu vreau haiducia mea.
Decît în tîrg cu papuci,
Mai bine-n crîng cu opinci.
Ia vezi, Ianou ce-mi făcea ?
El cu murgu că-mi vorbea :
— Nu-ţi mai face păru creţ,
Hai la Slatina-n judeţ,
La Măria crîşmăriţa,
Căci ne-mbată cu guriţa.
Cînd la gazdă mi-ajungea,
Şi potera că sosea,
Iar Jianu că zicea :
— Hai, murgule, hai, hai, hai,
Hai la munte, sus la plai
Să scăpăm de chin şi vai.
Mîna pe durdă punea,
Une-ncepea a trăgea,
Ca secerea-i secera.
El din gură că-mi zîcea :
— N-aţi auzit d-un Jian
Şi d-un hoţ de căpitan,
De ia miei de la ciobani,
Armăsari de la mocani
Şi bea vinul fără bani ?
Dacă eu aş mai plăti,
Ce naiba aş mai haiduci ?

35

Cîntecul lui Radu din Greci

Foaie verde-a bobilor,
Deasupra Dobreştilor,
Puterea pădurilor,
E starostea hoţilor.
Frunză verde d-avrumească,
La fagul cu frunza deasă
Şi cu umbra răcoroasă,

Şade Radu-ntins la masă
C-o oaţă de prioteasă
Şi c-o oaţă de nevastă,
De usucă floarea-n glastră.
Ziua, bea şi chefuieşte,
Noaptea, popi măcelăreşte.
Frunzuliţă viorea,
Dară Radu ce-mi făcea ?
Deşte-n gură că-mi băga
Şi-ncepea d-a şuiera,
Pădurea de-a răsuna.
Şapte potiri că-mi venea.
Dară Radu ce-mi zicea ?
El pe toţi îi întreba :
Foiţică foi de crin,
— Măi, dăseară und' izbim ?
Să mergem la popa Stan,
...Tu-mi-l de hoţoman,
Că mai ţine cîte-un ban
Şi cîte-un pui de cîrlan,
De cîrlan d-ăi gălbeori,
De intri-n codru cu el,
Scurt în gît şi lung în trup,
Făcut, neică, pe fugit,
Cum e bun de haiducit.
Foiţică viorea,
Dară Radu ce făcea ?
O ploschiţă că scotea,
Mititică, mititea,
De-o vadră şi cinci oca,
Şi da la băieţi de bea
Ţuică de Podgoria,
De li s-aprindea gura.
Băieţii s-amegia,
Toţi prin frunze se culca.
Iată timpul că venea,
Dară Radu ce-mi făcea ?
Deştu-n gură că băga
Şi-ncepea d-a şuiera,
Pădurea d-a răsuna,
Nimeni nu se deştepta.
El atuncea ce-mi făcea ?
Mîna pe durdă punea,
Durda era ruginită,
De cinci ani neslobozită.

Drumul prin pădure-i da,
Crăcile că le rupea
Şi pe voinici cînd cădea,
Voinicii se deştepta
Şi la Radu alerga.
Radu-n faţă de-i vedea,
Pe toţi la rînd îi punea,
Cîte-o palmă le trăgea
Şi poteca le-arăta,
Numai trei şi-i alegea.
Cînd oi zice foi gutui,
Chiar pe nume poci să-i spui :
Este Vulpe din Vulpeşti
Şi cu Iarbă din Ierbeşti,
Şi cu Radu de la Greci,
Hoţi ca ăştia nu găseşti,
Dai cu puşca, nu-i loveşti.
Foicică viorea,
Dară Radu ce-mi făcea ?
Un cortel rupt pe el lua
Şi la popă că mergea.
La popă cînd ajungea,
Sentinela îl oprea,
Dară Radu ce-i zicea ?
— Slugă bună şi vicleană.
Lasă-mă la popa Stan,
Să-i mătur bătătura,
Să-mi cîştig şi eu pîinea.
Santinela că-l oprea,
Altă slugă că-mi chema
Şi la popa-o trimetea,
C-a sosit un cerşetor
Şi de este-ndurător,
Vrea să s-angajeze la el.
Să-i măture bătătura,
Să-şi cîştige şi el pîinea.
Popa cînd mi-l auzea,
Slugă nu-i mai trebuia.
Prioteasa se gîndea,
Slugă la găini n-avea,
Ei că Radu-i trebuia
Să-ngrijească de găini,
Să mănînce firmituri.

Frunzuliţă viorea,
Ea drumul că îi dădea,
Radu-năuntru intra.
Înăuntru cînd mergea,
Cortelu că-l lepăda,
Căpitan că rămînea,
Dar popa cînd îl vedea,
El din gură aşa-i zicea :
— Să trăieşti, domn căpitane !
— Nu-mi mai zice „căpitane",
...Tu-ţi crucea, popa Stane,
Şi te cată de parale !
— Eu zic zău, pe barba mea,
Că n-am chioară de para !
Dară Radu ce-mi făcea ?
Buzduganul că-l scotea,
Una-n burtă că-i dădea,
Alta-n spate-l îndrepta.
— Scoate banii ici-colea,
...Tu-ţi crucea mumă-ta !
Dară popa ce zîcea ?
— Stai, Radule, nu mai da
Că ţ-oi spune blaga mea
Şi toată avuţia
Ia cată colea sub pat,
C-am un borcan îngropat.
În borcan e gălbenei.
Care să trăieşti cu ei.
Borcanul că mi-l scotea.
Alta-n spate că-i trăgea.
— Stai, Radule, nu mai da
Că ţi-oi spune blaga mea.
Ai cu mine-n băligar
Că mai am înc-un borcan.
Îl păstrez de-acu un an,
Te-am ştiut că-mi eşti duşman.
Hai cu mine-n deal la vie.
Banii după liturghie.
Atunci Radu ce-mi făcea ?
Pe popă că mi-l slăbea,
Preoteasa că mi-o lua
Şi de coade mi-o tîra.
— Spune şi tu blaga ta !
— Ia cată sus pe poliţă,

E o mică sălbuliță
Ce-o păstrez pentru fetiță,
Care-acuma suge țîță.
Dară Radu ce zicea ?
La fată că se gîndea
C-o să-l blesteme fata
Și-o să-i scurteze viața.
Sălbile că nu le lua,
Afară că îmi ieșea,
Poterili că-l prindea,
Toți cu armele trăgea.
Dară Radu ce-mi făcea ?
Gloanțele-n mînă le prindea
Și-ndărăt le arunca,
Și din gură așa zicea :
— Țineți, băieți, gloanțili
De vă umpleți flintili,
V-apucă vo vreme rea,
N-aveți cu ce le-ncărca,
După mine cu ce da.
Puteți să dați cît de des,
Voi nu știți că eu sînt dres ?
Dar un hoț de dorobanț,
Care prost toți îl credea,
Dară el prost nu era,
Un franc de argint scotea
Și-n patru că mi-l tăia ;
Punea iarba cu mîna,
Gloanțili cu chivăra,
Le-atingea cu vergeaua,
Pîn' s-așeaza iarba-n ea.
După Radu se lua
Și din gură-așa zicea :
— 'Ntoarce-ți, Radule, fața
Să-ți mai văz mustăcioara,
Galbenă ca lămîioara.
Dar atuncea ce făcea ?
Arma-n el o potrivea,
În susul buricului,
Unde-i greu voinicului.
Una-n piept că îi trăgea
Și la pămînt mi-l trîntea.
Dară Radu ce-mi zicea ?
— Să vă cînt un cîntecel
De cînd eram mititel :

Foaie verde trei aglici,
Dintr-o sută de voinici
Am rămas singur p-aici.
Foicică mărăcine,
Bucură-te, mînăstire,
Că vine Radu la tine ;
Nu vine ca să-nflorească
Şi vine să putrezească.

36

Radu cel din crîng

Foaie verde d-avrămească,
La fagul cu frunza deasă
Şade Radu ca-ntr-o casă.
Afară plouă şi varsă
Şi lui Radu nici nu-i pasă ;
Afară plouă şi ninge
Şi de Radu nu s-atinge.
Şade Radu ca-ntr-o casă,
Cu ocaua plină rasă,
Cu carabina pe masă.
Nu ştiu-i plină sau e goală,
Şapte poteri bagă-n boală ;
Nu ştiu-i goală sau e plină,
Bagă potera-n izînă.
Pe creci şi pe rămurele,
Cuţite şi rivolvere ;
Livorvere-automate,
De te ia fiori de moarte ;
Livorvere şi pistoale,
De te bagă-n grele boale.
La scorbura fagului,
Carabina Radului,
Cu moartea ciocoiului.
Paică naiba-l învăţa,
De ghete se descălţa,
Cu opinci că să-ncălţa,
Cu opinci cu cataramă,
Lumea să nu-i bage samă.
Ia banii de la bogaţi,
El împarte la săraci,
Să-şi cumpere boi şi vaci.

Frunza-n gură că punea,
Une-ncepe-a şuiera,
Voinicii că şi-i strîngea
Ca frunza şi ca iarba.
Şaisprezece mi-alegea,
Drumul la ceilanţi că da,
Pe cei şaişpe mi-i lua,
La croitor că-i ducea,
'I-mbrăca milităreşte,
Iar Radu căpităneşte.
Frumoasă comandă da
Şi-şi lua drumul pe vălcea,
La popa Stan că-i ducea,
La popa din Salcia.
Acolo cum ajungea,
Cu bună seara că-i da :
— Bună seara, popă Stane !
— Trăiţi, domne căpitane !
— Bună sara, părinţele !
— Mulţumesc, căpitănele !
— Nu-mi mai zice „căpitane",
Zi-mi pe nume : Răducane.
Căpitanii sînt la tîrg,
Eu sînt Radu cel din crîng,
Care la parale strîng ;
Iau banii de la bogaţi
Şi-i împart pe la săraci,
Să-şi cumpere boi şi vaci.
Să vezi, popa răspundea :
— Zău, tată, pe barba mea,
De am luce de para.
Ia vezi, Radu-i cuvînta :
— Caută, părinte, bine,
Că-m' pun băieţii pe tine
Şi te-ntinde ca pe-un cîine,
De rîde lumea de tine.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
Frumos timpul nu-l pierdea,
La băieţi că comanda,
Şapte popii că-i trăgea,
Patru-n piept de-l îndrepta
Prioteasa că-mi zicea :
— Mă Radule, dumneata,
Nu omorîţi pe popa,
Că voi da din ce-om avea.

Băgaţi mîna su' saltea,
Luaţi parale cît oţi vrea.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
La băieţi că comanda,
Sub saltea că-mi căuta,
Toţi banii că mi-i lua,
De bani nu se sătura
Căci nu-şi făcuse suma.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
El la popa se ducea,
De barbă că mi-l lua,
Pîn casă că mi-l snopea,
Ca p-un hoţ că mi-l trîntea.
Ia vezi, popa răspundea :
— Mă Radule, dumneata,
Nu omorîţi pe popa,
Că ţi-oi da din ce-oi avea.
— Cată, tată,-n băligar,
Mai e un borcan cu bani ;
Cată, tată,-n putinei,
Mai e o mie de lei
Şi-mi bea cu băieţii tăi ;
Cătaţi, tată, după uşă
Că mai e d-o gălătuşe,
Şi-aia e cu părăluţe.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
La băieţi că-mi comanda,
Toţi banii de mi-i strîngea,
D-un cîntar, frate, găsea
Şi banii că-i cîntărea,
Treizeci oca găsea.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
De bani nu se sătura,
Căci nu-şi făcuse suma.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
La prioteasă se ducea,
Două palme că-i trăgea,
Prioteasa-i răspundea :
— Nu da, Radule, nu da,
Că ţi-oi da din ce-oi avea.
Cînd oi zice pelinită,
Cată, mamă, pe poliţă
Că mai e de-o sălbuliţă,
Ce-o păstram pentru-o fetiţă,
Să i-o dau la nuntuliţă.

Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
Sălbulița c-o lua,
După gît mi-o atîrna,
La călcîi că-i ajungea,
Așa de mică era.
Înc-o dată mi-o-ndoia,
La genunchi că-i rămînea.
Ia vezi, Radu ce-mi făcea ?
Cu băieții că-mi pornea
Și din gură așa-mi zicea :
— Să vă lăsăm sănătoși
Și la pungulița groși,
Și să munciți și pe vară,
Că la toamnă venim iară.
Ia vezi, popa răspundea :
— Măi Radule, dumneata,
Nu e, tată, vezi, păcat
Și frică de blestemat,
De m-ați lăsat om sărac ?
Ia vezi, Radu răspundea :
— Las', părinte, nu-i păcat,
Nu e bani după săpat,
Și e bani după tocat.
D-ai tocat, de n-ai tocat,
Bani săracul tot ți-a dat ;
D-ai citit, de n-ai citit,
Bani săracu ți-a plătit,
Plata popii s-a știut.

37

Pătru haiducu

D-ale, Pătru ce-mi făcea ?
Armele și le-ngropa
La o buturugă de fag,
Unde trage Pătru cu drag.
Și la el ce îș' oprea ?
Oprea o luce săbioară,
Ghemuită,
Ghem făcută,
De la vîrf puțîn adusă.
D-ale, Pătru ce-mi făcea ?
La-mpăratu că pleca,

Pe poartă, neică, intra,
Împăratu că-l vedea,
Buza-n patru că-i plesnea,
Sînge negru că-i pica,
Pe caftan că să slăia.
— Luminate de-mpărat,
Trupşorel făr' de păcat,
Leagă-mi mîinile la spate
Cu trei frînghii de mătase
Şi cu trei de ibrişin,
Aleasă din Sighidin,
Şi dă-mi drumu-n oastea ta,
Scăpat să fiu, de-oi scăpa.
Mîini îndărăt că-i lega
Cu trei frînghii de mătase
Aleasă din Sighidin.
Da la el ce mi-şi oprea ?
Oprea o luce săbioară
Ghemuită,
Ghem făcută,
De la vîrf puţin adusă.
La-mpăratu că-mi pleca,
Împăratu că-l vedea.
D-ale, Pătru ce-mi făcea ?
O dată că-mi chiotea,
Văi adînci că răsuna,
Toate sforile-i plesnea,
Drumu-n oastea lui că-i da.
D-ale, Pătru ce-mi făcea ?
Scotea luce săbioară
Şi de-un zid că mi-o trîntea,
De rugină o scutura,
Sus la cer că-mi fulgera
Şi prin turci că s-abătea
Ca un vînt înviforît
Pint-un pomăt înflorit,
Şi cum cade florile,
Aşa cădea celmelele.
Şi cînd fu soarele-n chindie,
Tăie Pătru şapte mii ;
Şi cînd fu soarele-a scăpăta,
N-avea Pătru ce lucra,
Numai sta de-i bulduşa,
Şi mult-puţin ce scofelea,
Trei catîri că-mpovăra,

La-mpăratu că pleca.
Da-mpăratu ce-mi zicea ?
— Du-te, Petru,-n haiducie,
Fost-au dăruită ție.
Cît oi sta eu în domnie,
Să stai și tu-n haiducie

38

Sub poale de codru verde

Sub poale de codru verde,
Mititel foc mi se vede,
Mititel și potolit,
Tot de voinici ocolit.
Nu știu zece ori cincisprezece,
Că mi-și frige un berbece,
Un berbece-berbecel.
Sugător și mititel.
Sub umbră de păducel.
Voinicii mănîncă miel
Și beau vin din burdușel,
Cîntînd și grăind astfel :
— Codrule, codre-nfrunzit,
Codre frumos înverzit,
Ține-mă-n tine ferit,
Cu frunză acoperit.
Codrule, i-avea păcat
De m-ai da acum legat,
Că nimic nu ți-am stricat,
Nu mă știu de vinovat
Că-n tine de cînd intrai,
Numai o cracă tăiai,
Armele de-mi atîrnai
Și la umbră-ți m-șezai.
Le-aș fi pus toate și jos,
Dar pămîntu-i umedos
Și fierul e ruginos,
Își pierde lustrul frumos.
Închina-m-aș și n-am cui
Păsurile ca să-mi spui ;
Închina-m-aș brazilor,
Brazilor și fagilor,

Dar sînt fagii depărtați,
Brazii-n muche ridicați.
Închina-m-aș ulmilor,
Ulmilor, stejarilor,
Că sînt ulmii mai stufoși
Și stejarii mai umbroși.
Ulmu-mi este verișor,
Iar stejarul frățior,
Că la vreme și la zor,
Mult mi-a fost dăruitor.
Mi-a dat ulmul roate mici
Și măciuci pe la voinici,
Iar stejarul mi-a tot dat
Fus de moară, stîlp de vad
Și vreo patruzeci de pari,
Pentru spete de tîlhari.
Frunzuliță de pe baltă,
— Nu mă mai blestema, tată,
Că m-ai blestemat odată,
De-am zăcut o vară toată
Și iarna pe jumătate,
Cu armele neferecate,
Nefrecate, nespălate.
Lasă-mă ca să mă duc,
Cărăruia să-mi apuc,
Cărăruia codrului
Tot cu voia Domnului,
Că de n-oi fi-n haiducie,
Tot ți-oi semăna eu ție.
Frunzuliță lămîiță,
— Nu mai plînge, Măriuță,
Vezi de Ion și de căsuță
Și de bietele copile,
C-am ajuns în bune zile.
Uite, mergem să arăm,
Țelina să despicăm.
A dat bunul Dumnezeu
Să umble și plugul meu !
Să trag brazda dracului
La ușa bogatului,
O brăzduță d-alea sfinte,
Să ție ciocoiul minte ;
Să-i arunc un semănat,
Cu sînge negru udat,

Semănat de poterași,
Să răsaie românași.
Mi-am vîndut și cămășioara
Ca să-mi cumpăr săbioara.
Plugulețul meu nebun,
Cum te prefăcuși în tun !
Vezi așa mai poți ara,
Să mai scapi de angara.
Frunză verde usturoi,
Tu n-ai lege, măi ciocoi,
De te-aș prinde în război,
Cu măciuca să te moi,
Să te moi, să te jupoi,
Că cu pielea de ciocoi
Am să-mi fac opinca mea,
Mai frumoasă ca floarea.

39

Cîntec haiducesc

Azi de beau și chefuiesc,
Dar bani de un' să plătesc ?
Dar și mîine dacă beau,
Bani de unde să mai iau ?
Căci nu stau ca să muncesc,
Și boierii căsăpesc,
Ei pier și eu chefuiesc,
Și am bani ca să plătesc.
Ziua beau cu fetele,
Noaptea calc conacele,
Să scot banii ce-am pierdut
Pe mîndre și pe băut.
Frunză verde foi de fag,
Pe lume ce am mai drag ?
Decît hanul din pădure,
Făcut într-un crîng de mure ;
Să beau mult, să mănînc bine
Cu drăguța lîngă mine ;
Să beau bine, să mănînc mult
Și pe mîndra s-o sărut.
Foaie verde matostat,
Nu beau la cîrciumă-n sat,

Căci dacă mă ameţesc,
Nevestele mă gonesc
Şi mă rîd, mă ponegresc,
Zilele mi se urăsc.
Tot mai bine-i în pădure,
Sub umbrarul des de mure ;
Cînd cumva de m-ameţesc,
Doar florile mă privesc.
Frunză verde pene sure,
La lacul cel din pădure,
Stau voinicii-n bătătură,
Chefuiesc cu băutură.
Ziua ploscile golesc,
Noaptea boieri jefuiesc,
Apoi vin şi beau din plin
Numai ţuică şi pelin,
Duc paharele la gură,
Drag le e la băutură.
— Beţi, fraţilor, şi mîncaţi,
Vreau să vă văd săturaţi !
La noapte fiţi pregătiţi,
Un păgîn să jefuiţi,
În oraş la Ţeligrad,
La un turculeţ bogat,
Turc hapsîn, avut cu stare,
Mii de rubiele are.
Haiducii de auzeau,
Băutura o lăsau,
După scaune se sculau
Şi la drum lung purcedeau.
Se duceau la Ţeligrad,
La boierul cel bogat
Şi deloc nu s-au oprit,
Pîn' ce la el n-au sosit.
Căpitanul că intra,
Pe boier unde-l găsea ?
La masă că ospăta,
Pe un jeţ se lăfăia ;
Cum cu ochii cu el da,
Astfel că se ploconea :
— Bună vreme, măi păgîne !
— Mulţumescu-ţi, măi române !
— Măi boiere, am venit,
Am venit şi-am socotit

Ca să-mi dai ceva parale
Pentru vin și demîncare ;
Și-am venit ca să mi-i dai,
Știu dară că din gros ai.
— Alei, de, de, căpitane,
Mă jur, zău, că n-am parale !
— Nu vrei ca să dai, cocoane ?
— N-am de unde, căpitane !
— Dac-așa e voia ta,
N-am, păgîne, ce făcea,
Ești om rău de fel și soi,
Nu ne păcălești pe noi.
Și de nu vrei să mă crezi,
Așteaptă, măre, și vezi
Cum am să te pedepsesc,
Cîine rău și ciocoiesc.
Aste vorbe cum a spus,
Mîna pe paloș a pus,
Spre boier s-a repezit
Și o dată a lovit,
Încît jos mi-l l-a trîntit.
Boierul că se temea,
Cu glas tare că striga :
— Stai, voinice, nu mai da
Că-ți dau toată-averea mea !
Haiducul de auzea,
Pe boier îl slobozea,
Liber de tot că-l lăsa
Să-și înșire averea.
Boierul însă, om hoț,
Nu scotea el banii toți,
Ci din ladă că scotea
Aur cam vreo cinci oca,
Numai aur scump, turcesc,
Ca un dar împărătesc.
Căpitanul însă, el,
Nu se mulțumea de fel,
Ci paloșul scutura
Și boierului striga :
— Dă, păgîne, dă din gros,
De nu dai, te și pun jos,
Te ucid, te sfredelesc,
Mie bani îmi trebuiesc.
Boiereasa se speria,
Astfel că se milogea :

— Căpitane, păcat faci,
Că sîntem oameni săraci,
Dar îți dăm tot ce avem,
Cu viața ca să scăpăm.
Caută pe poliță sus,
O salbă colo am pus
Ca s-o dau la fata mea,
Dar de la mamița sa.
Ia-o, căpitane, na,
Și pleacă de ici cu ea !
Căpitanul asculta,
Sălbulița că mi-o lua,
În șerpar o îndesa,
Fluiera haiducii săi
Și încălecau pe cai.
Apoi la drum că porneau
Și la han că chefuiau.
Frunză verde bob năut,
Toată luna au băut,
Au băut pîn-au secat
Și mai rău s-au însetat.
Am băut, tot am băut
Pîn' și calul l-am vîndut,
Beau tot pînă mă topesc
Și simt bine că trăiesc.
M-am amețit cum am vrut,
Nu mai puteam să sărut.
În trei zile m-am trezit
Și iarăși m-am chefuit.
Cînd eram ca omul treaz,
Beam vinul de necaz ;
Cînd de tot mă amețeam,
Beam pînă mă dregeam ;
Îmi vindeam și hainele
Și-ndrăgeam copilele.
Băui preț de zece cai,
Apoi banii mai dihai
Și trei iepe și-un cîrlan,
Rămăsei fără un ban.
Cînd pe murgul l-am vîndut,
Din băut am cam stătut.
Atunci bine m-am trezit,
Jalea că m-a pridідit,
După scaun m-am sculat
Și astfel am blestemat :

— Fire-ai, leică sprîncenată,
Mi-ai dat țuică, mi-ai dat vin,
Sufletul mi-e plin de chin.
M-am jurat atunci pe loc,
Să nu mă îmbăt de loc.
Bătu-l-ar potca de vin,
Ce jurai n-a fost să țiu
Căci urît s-a potrivit
Astfel jurămînt broclit.
Țuica să n-o beau cu țoiul,
Și cu vadra și butoiul.
Să nu pun gura pe vin,
Dacă nu-i paharul plin.
Ist jurămînt l-am ținut,
Am dus-o tot în băut,
Am secat toate vedrele
Și-am căutat fetele.

40

Radu și mama lui

La tulpina fagului
Șade mama Radului
Și plîngea, se văieta
Și de Radu că-ntreba :
— N-ați văzut pe Radu mamii ?
— L-am văzut la crîșma Stanii,
Unde beau drumeții banii
Și haiducii gologanii.
— Radule, al meu fecior.
Lasă drumul codrilor,
Vin oșteni călare, mulți,
Ai s-o pați de nu m-asculți !
Dînsul, crunt la uitătură,
Zice : — Mamă, taci din gură !
Pentru ce nu mă-nfrînai,
Cînd în brațe mă purtai ?
Cînd eram copil de-un an,
Începui să fur juncani,
Furam boi și furam cai,
Tu o vorbă nu-mi ziceai.
Azi degeaba-mi dai povață,
Codru frate mi-e pe viață !

Iară Radu ce făcea ?
Pe murgu că se urca
Şi la crîşmă se oprea.
Crîşmăriţa, cînd îl vede,
Ştie că-i din codru verde.
Vin pe masă-i pune-n grabă
Şi de bani nici că-l întreabă.
Iar Radu ce făcea ?
Un urcior întreg lua
Şi pe murgu se urca,
Şi cu murgu-n nori se pierde,
După deal, în codru verde
Bine-n codru n-a pătruns,
Călăraşii l-au ajuns ;
— Stai, păgîne, stai pe loc,
Nu-ţi băga sufletu-n foc !
Iară Radu ce zicea,
Urmărit de se vedea ?
— Cît m-oi clătina de beat,
Cu optzeci ca voi mă bat.
Dar acuma, la trezie,
Nu mi-e frică nici de-o mie.
Stai, căpitane, pe loc,
Nu-ţi băga oştirea-n foc !
Iară Radu ce făcea ?
Puşca şi pistol scotea,
Trasă-n căpitan un foc
Şi-l urni din şea pe loc.

41

Fulga şi Budac

Un haiduc era,
Fulga se numea,
Fulga şi Budac,
Unu şi alt burlac.
Care cînd călca,
Care cînd prăda,
Pustiu rămînea,
Popa tămîia,
Bogatul murea.
Bogatul fugea
Şi se ascundea,

De Fulga fugea
Şi de durda sa,
Care cînd trăznea
Şapte dobora,
Şapte boieri mari
Şi şapte primari,
Care jecmăneau
Şi ca hoţi furau.
De sabia lui
Ca de argint viu
Ei se speriau
Şi, măre, fugeau
Şi se ascundeau.
Armata puneau,
Averea păzeau,
Dar Fulga venea,
Prin pază trecea,
Fulga şi Budac,
Unu şi-alt burlac.
Şi pardaf făcea,
Totul că fura,
La săraci că da ;
La săracii mulţi,
Chinuiţi, bătuţi,
De popi şi primari,
De boierii mari.
Iar el că le da
Tot ce el prăda.
Boierii că-ncrunta,
Primari se zbătea,
Poteri trimetea
Sus în Valea Rea,
Pe Dîmboviţa.
Dară nu-i prindea.
Glonţ nu-i atingea,
Săbii nu-i tăia
Pentru că avea
Iarba fiarelor,
Puterea haiducilor.
Ei, măre, mergea
În Dîmbovicioara,
Pe Dîmboviţa-n sus,
La bîrlog de urs,
În peştera neagră
Stăteau ziua-ntreagă

Fulga şi Budac,
Unu şi alt burlac.
Şi se sfătuiau
Şi se întrebau
Unde să atace,
Ce zaraf să calce.
Dară nu trecea
O oră aşa,
Potera venea
Şi-n Dîmboviţa,
Şi îi căuta,
Pădurea scula,
Pămînt scormonea,
Dară nu-i găsea.
Dar ei ce făcea ?
La peşteră era,
La Dîmbovicioara,
Unde ei stătea.
Culcuş că avea
Şi o găurea,
Unde se suia,
Pe unde fugea,
De poteri scăpa
Fulga şi Budac,
Unu şi-alt burlac.
Măre, că mergea
Şi iar că prăda,
La săraci că da,
La cei mulţi şi goi,
Bătuţi de nevoi.
Azi aşa, mîine aşa,
Fulga şi Budac făcea,
Case mari ei că spărgea,
Muscelul se-nfiora,
Boierii că tremura,
Cu pistol la cap dormea,
Iară paza o-nzăcea,
Averea că şi-o păzea.
La biserică se ducea,
Miercuri, vinerea postea,
Dumnezeu ca să-i ferească
Şi de hoţi ca să-i păzească,
Numai bine să trăiască.
Fulga şi Budac spărgea,
Cînd bine lor le venea.

Dară, măre, se-ntîmpla
Într-un sat,
La un bogat,
Pacostea că i-a ajuns,
Poteraşii că i-au prins.
I-au prins, frate, i-au întors
De la Cîmpulung în jos,
Cu fiare la mîini legate,
Cu poteraşii la spate.
Şi i-au oprit la Piteşti,
Unde pe om îl speteşti,
La-nchisoare i-au băgat
Ca să moară cu păcat.
Dară Fulga ce făcea ?
El o dat' se scutura,
Lanţurile jos cădea.
Pe Budac el îl striga,
La uşă că se ducea,
Mîna pe lacăt punea,
Lacătu-n şase sărea,
Şi afară că ieşea,
Fără nimeni a-i vedea.
Şi din nou se apuca
Pe bogaţi a-i prăda,
Pe săraci a-ndestula,
Durerea l-o alina,
Frică-n boieri că băga
Fulga şi Budac,
Unu şi alt burlac.
Într-o zi de vară,
Cu soare afară,
Mai pe înserat,
Cu cer înstelat,
Plecară în sate,
Iarăşi să mai prade
Pe cei bogătani
Şi pe cei primari.
Dară ceasul rău
I-a urmat mereu
Şi pe Runc în jos,
Într-un sat frumos,
A căzut în gheară
Şi i-a pus în fiară.
La Piteşti i-a dus,

Iar acolo, frate,
Mai pe înserate,
La umbră de stele,
Pe stele dernute,
Şi mult mai mărunte,
Măre, i-a-mpuşcat
Şi i-a îngropat
Sub poala de codru,
Să audă cornu.

42

Cîntecul lui Albulescu

Foaie verde de lipan,
Cine suie deal cu deal ?
E un hoţ de craiovean,
Treancă şi cu Urezean,
Şi mai au pe Albulescu,
Care-a speriat judeţu.
El este ca căpitan,
Ia de la boieri cîte-un ban
Şi mai ia şi cîte-un cal,
De la cucoane sălbiţă,
Ce să-i faci, măi neiculiţă ?
Mi se duce la Ştirbei,
Lua haiducii cîte trei
Şi spunea mai cu blîndeţe,
Cu blîndeţe şi cu glume,
Să-i dea hainele-ăle bune ;
Să scoată aurul tot,
Să-nzestreze un nepot,
La cocoană o sălbuţă
Ca să dea la o fetiţă,
Care umbla tot dăsculţă.
Şi să-i dea şi-o malotea,
Să i-o dea nepoată-sa,
Să se cunune cu ea.
Foaie verde şi-o lalea,
Albulescu ce făcea ?
În deal la Saru suia,
Cu haiducii se vorbea,
Se vorbea, se sfătuia,
Delegenţa de oprea.

În Bîrlici că scobora,
Nuiele de ulm tăia,
Un foc mare că făcea,
Nuielele le pîrlea
Şi un lan gros că făcea,
Un berbec gras că frigea.
Albulescu ce făcea ?
Plosca sub ipingea lua,
Da ce ploscă îmi avea ?
De-o vadră şi cinci oca.
La căsoi că se ducea
Şi cu vin că mi-o umplea,
La băieţi că le-aducea
Şi din gură le spunea :
— Luaţi, mîncaţi şi beţi, băieţi,
Ca la luptă să ţineţi ;
Mîncaţi şi vă săturaţi,
Frumos banii să mi-i luaţi.
Beţi, băieţi, vă-nveseliţi,
Delegenţa s-o opriţi,
De nimic nu vă temeţi,
Că sînt nişte pufuleţi.
Şi la şosea se ducea,
Bariera că punea,
Delegenţa cînd venea ;
Caii mi se-mpiedeca
Şi jos repede cădea.
Călăraşii ce făcea ?
Foc de armă că trăgea,
Pînă cînd le termina.
Albulescu ce făcea ?
Cu focuri el se punea,
Pînă cînd pe toţi gonea,
La delegenţă mergea
Şi casete că-mi scotea,
Pînă cînd se sătura,
Pîn pădure le băga.
Călăraşii ce făcea ?
La Balşi iute se ducea,
Armata de-o înştiinţa,
După haiduci se ducea,
Prin pădure că-i căta,
Pînă cînd, frate,-i găsea
Şi casetele le lua,
Pe toate nu le găsea.

43

Cîntecul lui Niţă al Lupului

Foiţică flori domneşti,
Pe vale la Ipoteşti
S-a iscat nişte băieţi,
De n-ai cap să mai trăieşti.
Foiţică d-o sipică,
Unu mi-este Mărin Dincă,
Foiţică foi dă coarnă,
Şi cu Badea a lu Gornoavă.
Ei se face tertecuţă,
Se bagă pe sub căruţă.
Cînd oi zîce-a bobului,
Şi cu Niţă-al Lupului.
Foaie verde viorea,
Altu mi-e din Coteana,
Care chei că-mi aducea,
Tot la Prinţu de spărgea.
Foaie verde-a bobului,
Mi-este Niţă-al Lupului,
Ştie sama Oltului
Şi mai mult p-a codrului,
Cînd cîntă cocoşii o dată,
Niţă vine dî la baltă ;
Cînd cîntă de două ori,
Mi-e cu caii-n Roşiori,
Numără la gălbiori ;
Cînd îngheaţă apa-n troc,
Niţă-aduce caii-not ;
Aduce caii ca noru,
Iepele cu postomolu.
Foaie verde foi de vrej,
Mai e doi din Ordoreşti,
De n-ai cap să mai trăieşti.
Foiţică foi de prun,
Eu p-anume să vi-i spun :
Mi-e Ilie-al lui Bojin,
De-ţi ia calu tot dîn drum,
Şi cu Ion Calibarte,
Altu-n lume nu să poate.
Furau ziua ce furau,
Iar noaptea nu să ştiau.

Cînd oi zîce-a bobului,
Sus pe malu Oltului,
La cerdacu Stanciului
Bea voinici d-ai codrului.
Cînd oi zîce lin-pelin,
Aideţi, fraţi, să ne vorbim
Pe une să mai izbim.
Să izbim în Cîrligaţi,
Că sînt oameni mai bogaţi ;
Ziua numără la sfanţi,
La sfanţi şi la părăluţe,
Să plătim la scăluţe.
Az să beau, mîine să beau,
Mă mir bani de un' să iau,
Tot du pî la care au.
Cînd oi zîce de trei zloţi,
...Copii morţi,
De păgîni şi de nătoţi
Cui mă face că sînt hoţ,
Că le-am furat caii toţ'.
Nu sînt oţ şi sînt aiduc,
De une fur nu mai duc.
Le-am lăsat cîte-o iepşoară,
Ducă-şi tăgîrţa la moară ;
Dar oi sta, m-oi mînia,
Nici p-aia nu i-oi lăsa,
Oi să-i las tot cu crozna
Ca să-şi vază osînda.

FAMILIALE

44

Cîntecul lui Văleanu

Foaie verde trei cireşi,
Colea-n vale la Costeşti,
Foaie verde-o viorea,
Mare ramet s-auzea.
Rametul cine-l făcea ?
Văleanu cu cocoana,
Că-i spusăsă slujnica
Că-l înşală cocoana,

Foiţică fir susai,
Cu Ioniţă de la cai
L-a pus cucoana pe trai,
Pe turtă şi pe mălai.
Şi-n cămaşa de noaptea,
De dormea Văleanu-n ea,
Dormea Ioniţă-n ea,
Cu cocoana-alăturea,
Că le-a plăcut dragostea.
Într-o bună zi-mi era.
Vezi Văleanu ce-mi făcea.
Mîna pe armă-mi punea,
La vînătoare-mi pleca
Şi cocoana rămînea.
Ea la grajd că să ducea.
Pe Ioniţă-l vedea,
Cu mîna, frate,-i făcea,
Înăuntru că-l poftea,
Frumoasă masă-ntindea
Şi mînca şi petrecea,
Nici o teamă nu-mi avea,
Iar slujnica că-i vedea,
Cu palmele se bătea.
Ceasul doişpe venea
Şi Văleanu că-mi sosea.
Iar slujnica ce-mi făcea ?
Înaintea lui ieşea
Şi din gură aşa-i zicea :
— Măi Vălene, dumneata,
Tale nu ţi-i nimica
Că te-nşală cocoana ?
Pe Ioniţă de la cai
L-a pus cocoana pe trai,
Pe turtă şi pe mălai.
Şi-n cămaşa de noaptea,
De dormeai tălică-n ea,
Dormea Ioniţă-n ea,
Cu cucoana alăturea,
Căci le place dragostea.
Iar Văleanu c-auzea,
Foarte rău să supăra,
Două palme că-i trăgea,
Sîngele mi-o podidea,
Foiţică bob aglas,
Şi pe gură şi pe nas.

Că vezi, frate, nu-mi credea
Ce-i spusăsă slujnica.
Şi din gură-aşa-i zicea :
— Sitir d-aci, fa căţea,
Nu-mi sparge mie casa !
Iar Văleanu ce-mi făcea ?
În casă, frate, intra
Şi p-un scaun că şedea,
La gînduri că să lua,
Ce-i spusasă slujnica.
Vezi, cocoana că-l ruga
Ca să-i aşeze masa.
Iar Văleanu nu venea,
Mîna-n buzunar băga
Şi de-un plic, frate, scotea
Şi s-apuca de-o scria,
La feciori mi-o trimetea.
Frunză verde matostat,
Trimite l-al lui băiat
În şicoli, frate, intrat ;
Cînd oi zice flori domneşti,
'N şicoală la Bucureşti.
Şi-n scrisoare ce-i scria ?
«Aflä, tăticule,-aşa
Că mă înşeală mă-ta
Şi ne-a mîncat averea.
Pe Ioniţă de la cai
Mi l-a pus mă-ta pe trai,
Pe turtă şi pe mălai,
Şi-n cămaşa de noaptea
Doarme Ioniţă-n ea,
Tot cu mă-ta alăturea.»
Iar băiatul c-o primea.
Cînd s-apuca şi citea,
Lacrimile-l podidea,
La gînduri că se lua,
Altă scrisoare-mi făcea.
Şi-n scrisoare ce-mi scria ?
«Aflä, tăticule,-aşa
Dacă e aşa cu mama
Şi ne-a pătat onoarea
Şi ne-a mîncat averea,
Să mi-o-mpuşti ca pe căţea»
Iar Văleanu c-o primea,
S-apuca şi mi-o citea,

El la gînduri se lua,
Cu cocoana că-mi vorbea :
— Nu ştii tu, frate, ceva,
Foiţică bob năut,
Nu ştii, frate,-o să mă duc.
Foiţică matostat,
Mă duc pe la ăl băiat.
Cu Ioniţă că-mi vorbea
Să-l ducă cu trăsura,
Nu-i bage nimeni sama.
Pe Ioniţă mi-l lua,
De-l ducea cu trăsura.
El la gară mi-l ducea,
În gară, frate,-l lăsa
Şi Ioniţă se-ntorcea.
Cînd acasă că pica,
Caii-n grajd că mi-i băga,
Vezi, cocoana că-l vedea,
Cu mîna, frate,-i făcea,
În casă că mi-l chema,
Frumoasă masă-ntindea
Şi mînca şi petrecea,
Nici o teamă nu-mi avea.
Foiţică matostat,
Căci Văleanu mi-a plecat.
După ce bea şi mînca,
Cîte-o cafea că-mi făcea,
După ce bea cafeaua,
Vezi cocoana ce-mi făcea.
Frumos patul l-aranjea,
Pe Ioniţă-l îmbrăca
În cămaşa de noaptea,
De dormea Văleanu-n ea.
Frumuşel că se culca
Cu cucoana-alăturea,
Căci le plăcea dragostea.
Cînd ei, frate, se culca,
Şi Văleanu ce-mi pica.
Vezi Văleanu ce-mi făcea.
La fereastră drept trăgea,
Pe fereastră se uita,
Pe cucoană c-o vedea
Cu Ioniţă alăturea.
Nişte fiori că-l lua,
Picioarele nu-l ţinea

Şi la uşă că-mi pleca,
Şi din gură că-mi striga :
— Dăscuie-mi, frate, uşa !
Iar cocoana l-auzea,
Pe gură-l înţelegea,
Frumos lampa că stingea,
Semn lui Ioniţă-i făcea
Şi su' pat că mi-l băga.
Nu-i bage nimeni sama.
Fuga la uşă că da,
Frumos uşa-mi descuia.
Cînd Văleanu că-mi intra,
Vezi, cucoana-l întreba :
— Dar ce-mi e cu dumneata
Pe putere de noaptea ?
Vezi, Văleanu-mi răspundea
Şi din gură ce-mi spunea ?
Cînd oi zice ca pelinul,
— Nu ştiu, frate,-am pierdut trinul.
Ia aprinde lămpuţa,
Că vreau ca să-ţi spun ceva.
Ce-mi este cu dumneata,
Pe putere de noaptea ?
Vezi, cocoana răspundea :
— Nu ştiu unde-i cutia !
Vezi Văleanu ce-mi făcea :
Frumos uşa că-ncuia,
Mîna-n buzunar băga,
D-o cutie că-mi scotea,
Frumos lampa o aprindea,
Pe cucoană mi-o trăgea
Şi-năuntru c-o băga,
La judecată o lua
Şi din gură aşa-i zicea :
— Ce-mi este cu dumneata,
Pe putere de noaptea ?
Iar cocoana-mi răspundea :
— Măi Vălene, dumneata,
Vreu să-mi ierţi tu greşala,
Dă-mi drumu ca la o căţa,
Findcă mi-a fost minte-aşa !
Iar Văleanu că-i zicea :
— Să-ţi iert eu greşala ta ?
Să te-mpuşc ca pe-o căţa,
Fincă ţi-a fost minte-aşa !

Mîna-n buzunar băga,
Livorvelul că-l scotea,
'N pieptul cucoanii-l punea.
Foiţică pelinitã,
Vine rîndul lui Ioniţă.
Vezi, Văleanu ce-mi făcea ?
La pat, nene, se trăgea,
Frumos capul-apleca
Şi su' pat că se uita,
Pe Ioniţă mi-l vedea
În cămaşa de noaptea,
De dormea Văleanu-n ea,
Şi din gură-l întreba :
— Dar ce-mi e cu dumneata,
În cămaşa de noaptea ?
Vezi, Ioniţă răspundea
Şi-n genunchi, frate, cădea,
Şi din gură răspundea :
— Sărut mîna lui mata,
Eu nu stric tot nimica,
Frunză verde matostat,
Căci cucoana m-a chemat !
Iar Văleanu l-întreba
Şi din gură-aşa-i zicea :
— Vezi, cucoana te-a chemat,
Dar tu ce mi-ai căutat ?
De su' pat afară-l da,
Livorverul că scotea,
Pe Ioniţă l-împuşca,
Cu cucoana-alăturea.
După ce îl împuşca,
Pe Ioniţă mi-l trăgea,
Lîngă cocoană-l punea,
Căci le-a plăcut dragostea
Iar Văleanu ce-mi făcea ?
În pimniţă că-mi intra,
Frumuşel că să-mbăta
Şi afară că-mi ieşea,
În ziua mare că-mi striga :
— Mi-am omorît cocoana,
Cu Ioniţă alăturea,
Vreau să-mi iau eu pedeapsa.
Poliţia-l auzea
Şi-năuntru că-mi intra.

Pe el, frate, mi-l credea,
Pe cucoană c-o vedea,
Cu Ioniță alăturea.
Pe Văleanu l-aresta,
Pe cucoană c-o-ngropa,
Cu Ioniță alăturea,
Într-o groapă că-i băga
Căci le-a plăcut dragostea.
Pe Văleanu l-aresta,
Cinspre'zile mi-l ținea,
La judecată-l scotea.
Vezi, Văleanu ce-mi făcea,
D-un avocat că-mi băga,
Cînd oi zice matostat,
Tot pe Belu avocat,
Că el judecă la stat.
La judecată-l scotea,
Nici o pedeapsă nu-i da,
Procestul mi-l achita.
Iar Văleanu ce-mi făcea ?
De bucurie ce-avea,
Scotea bere cu lada
Și da la lume de bea,
Ca să ducă pomila
Și p-aici și-n Dobrogea.

45

Cîntecul lui Milea

Foaie verde de trei rugi,
De trei rugi, de trei alunci,
Strigă Milea dintre lunci,
Dintre lunci, din văi adînci ;
De trei zile de cînd strigă,
Taică-său să mi-l auză.
Taică-său mi-l auzea,
El la Milea că venea
Și din gură-l întreba :
— Ce ț-ă, ce ț-ă, Mileo, taică ?
Or oile le-ai pierdut,
Or mîncarea mi-ai fîrșit ?
— Oile nu le-am pierdut,
Nici mîncarea n-am fîrșit ;

La ăst paltin înflorit,
M-a-nşelat ş-am adormit.
Vînt de vară mi-adia,
Paltinul se scutura,
Pui de şarpe că-mi pica,
La inimioară-mi intra.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara-mi varsă sînge.
Taică, tăicuşoru meu,
Învăluie mîna-n basma,
Bagă mîna su zăbun,
Scoate şarpili din sîn.
Căci e, taică, şarpele balaur
Ş-are toţi solzii de aur.
Ta-său atunci cînd auza,
El din gură că-i spunea :
— Decît, taică, far' de mînă,
Mai bine eu fără tine,
Că mai am copii ca tine
Şi rămîn ca vai de lume.
Atunci Milea mi-auza
Şi mai tare că-mi ţîpa.
Maică-sa mi-l auza,
Fugă la luncă venea
Şi lui Mihai că-i spunea :
— Ce ţ-ă, ce ţ-ă, Mileo, maică ?
Or oile le-ai pierdut,
Or mîncarea mi-ai fîrşit ?
— Maică, măiculiţa mea,
Oile nu le-am pierdut,
Nici mîncarea n-am fîrşit ;
La ăst paltin înflorit,
M-a-nşelat ş-am adormit.
Vînt de vară mi-adia,
Paltinul se scutura,
Pui de şarpe îmi pica,
La inimioară-mi intra.
Învăluie, mamă, mîna-n basma,
Bagă mîna su zăpun,
Scoate-mi şarpele din sîn,
Căci e şarpele balaur
Ş-are solzii toţi de aur.
— Decît, maică, făr' de mînă,
Mai bine eu fără tine,

Că mai am copii ca tine
Şi rămîn ca vai de lume.
Iar Milea cînd auza
Că mă-sa mi-l părăsa,
Şi mai tare că-mi zbiera.
Frati-său mi-l auza,
Fuga la Milea venea
Şi din gură-l întreba :
— Ce ţ-ă, ce ţ-ă, Mileo, neică,
Or oile le-ai pierdut,
Or mîncarea mi-ai fîrşit ?
— Nene, nenişoru meu,
Oile nu le-am pierdut,
Nici mîncarea n-am fîrşit.
La ăsa paltin înflorit,
M-a-nşelat ş-am adormit.
Vînt de vară mi-adia,
Paltinul se scutura,
Pui de şarpe că-mi pica,
La inimioară-mi intra.
Cînd să-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara-mi varsă sînge.
Nene, nenişorul mieu,
Învăluie mîna-n basma,
Bagă mîna su zăbun,
Scoate şarpele dîn sîn.
Căci e şarpele balaur
Ş-are solzii toţi de aur.
— Decît miea făr' de mînă,
Mai bine noi fără tine,
Că mai avem fraţi ca tine,
Şi rămîn ca vai de lume.
Mile-atunci cînd auza,
Tot mai tare că-mi ţîpa.
Soru-sa mi-l auza,
După glas mi-l cunoştea,
Ci la Milea că-mi venea
Şi dîn gură-l întreba :
— Ce ţ-ă, ce ţ-ă, Milea, daică ?
Or oile le-ai pierdut,
Ori mîncarea mi-ai fîrşit ?
— Dodă, dodişoara mea,
Oile nu le-am pierdut,
Nici mîncarea n-am fîrşit.

La ăst paltin înflorit,
M-a-nşelat ş-am adormit.
Vînt de vară mi-adia,
Paltinu se scutura,
Pui de şarpe că-mi pica,
La inimioară mi-intra.
Şi e şarpele balaur,
Ş-are solzii toţi de aur.
Dodă, dodişoara mea,
Înväluie mîna-n basma,
Bagă mîna su zăbun,
Scoate-mi şarpele din sîn.
Ea atunci cînd auza,
Ea din gură că-i spunea :
— Decît daica făr' dă mînă,
Mai bine noi făr' de tine,
Că mai avem fraţi ca tine
Şi rămîn ca vai de lume.
Iar Milea cînd auza,
Tot mai tare că-mi plîngea :
Mîndruliţa-l auza,
După glas mi-l cunoştea
Că Milea se jeluia.
Ea la luncă că-mi venea
Şi dîn gură-l întreba :
— Ce ţ-ă, ce ţ-ă, Mileo, ce ţ-ă ?
Or oile le-ai pierdut,
Or mîncarea mi-ai fîrşit,
De tare te-ai jeluit ?
Milea atunci că răspundea :
— Mîndro, mîndruliţa mea,
Oile nu le-am pierdut,
Nici mîncarea n-am fîrşit.
La ăst paltin înflorit,
M-a-nşelat ş-am adormit.
Vînt de vară mi-adia,
Paltinu se scutura,
Pui de şarpe că-mi pica
La inimioară-mi intra.
Cînd să-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara-mi varsă sînge.
Mîndro, mîndruliţa mea,
Învăluie mîna-n basma,

Bagă mîna su zăbun,
Scoate-mi şarpele din sîn,
Căci e şarpele balaur
Ş-are toţi solzii de aur.
Mîndra atunci cînd auza,
Mîna-n sîn că i-o băga,
Numai pungi cu bani scotea.
Iară maică-sa-i zîcea :
— De ce faci tu, Mile,-aşa ?
— Eu pe voi v-am încercat,
Iară voi m-aţi depărtat.
Decît un tată şi-o mumă,
Mai bine o mîndră bună ;
Să fie cît de străină,
Prinde dor şi prinde milă,
Ca pomu cu rădăcină.
Decît fraţi, decît surori,
Mai bine-o mîndră cu dor,
C-ar fi oricît de străină,
Prinde dor şi prinde milă.

46

Cîntecul lui Milea

La un pom mare, rotat,
Aseară, pe înserat,
Am pus capul, m-am culcat.
Sub cel păr mare, rotat,
Frunzele s-au scuturat,
Un şarpe-n sîn mi-a intrat.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara mi-o pătrunde.
Dar Milea ce mi-ş' făcea ?
Frunza-n buze că punea
Şi la tac-so fluiera,
Iar tac-so că venea
Şi pe Milea-l-ntreba :
— Mile-al taichii, Mile, Mile,
De cînd taica te-a făcut,
Nu te-am auzit răgnind.

Ori banii ai cheltuit,
Ori haine mi-ai ponosit,
Ori murgu ţi-a-mbolnăvit ?
— Nici banii n-am cheltuit,
Haine noi n-am ponosit,
Nici murgu n-a-mbolnăvit,
Şi-aseară eu m-am culcat
La un păr mare, rotat,
Frunzele s-au scuturat,
Şarpele-n sîn mi-a intrat.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara mi-o pătrunde.
De-mi eşti tată în dreptate,
Infăşură mîna-n bazma,
Bagă mîna şi mi-l ia.
Şi tac-so că îi spunea :
— Mile-al taichii, Mile, Mile,
Decît taica făr' de mînă,
Mai bine taica făr' de tine.
Şi iar Mile ce-mi făcea ?
Frunza-n buze o punea
Şi la mă-sa fluiera,
Şi mă-sa că îmi venea,
Şi pe Mile-l întreba :
— Mile-al maichii, Mile, Mile,
De cînd mă-ta te-a făcut,
Nu te-am auzit răgnind.
Ori murgu ţi-a-mbătrînit,
Ori banii ai cheltuit,
Sau haine mi-ai ponosit ?
— Nici murgu n-a-mbătrînit,
Nici haine n-am ponosit
Şi nici bani n-am cheltuit,
Şi-aseară eu m-am culcat
Sub cel păr mare, rotat ;
Frunzele s-au scuturat,
Un şarpe-n sîn mi-a intrat.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara mi-o pătrunde.
De-mi eşti, mamă, în dreptate,
Înfăşură mîna-n bazma,
Bagă mîna şi mi-l ia.

Iar mă-sa ce îi spunea ?
—Mile-al maichii, Mile, Mile,
Decît maica fără mînă,
Mai bine eu fără tine.
Iar Mile ce îmi făcea ?
Frunza-n buze o punea,
La soru-sa fluiera
Şi soru-sa că venea.
— Mile-al ţaţii, Mile, Mile,
De cînd mama te-a făcut,
Nu te-am auzit răgnind.
Ori murgul ţi-a-mbolnăvit,
Ori haine mi-ai ponosit,
Sau banii i-ai cheltuit ?
— Eu nimica n-am pierdut
Şi-aseară eu m-am culcat
Sub ăl păr mare, rotat ;
Frunzele s-au scuturat,
Un şarpe-n sîn mi-a intrat.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara mi-o pătrunde.
De-mi eşti, soră, în dreptate,
Înfăşură mîna-n bazma,
Bagă mîna şi îl ia.
Şi soru-sa ce-i spunea ?
— Mile-al ţaţii, Mile, Mile,
Decît ţaţa făr' de mînă,
Mai bine noi fără tine ;
Că de-o fi lumea în pace,
Mama ca tine o face.
Şi iar Mile ce-mi făcea ?
Frunza-n buze o punea
Şi-ncepea a fluiera,
Şi mîndra că-l auzea,
Şi la Mile că venea,
Şi pe Mile-l întreba :
— Mile-al ţaţii, Mile, Mile,
De cînd mă-ta te-a făcut
Şi de cînd noi ne-am iubit,
Nu te-am auzit răgnind.
Ori murgul ţi-a-mbolnăvit,
Ori banii ai cheltuit,
Sau haine ai ponosit ?

— Nici banii n-am cheltuit,
Haine noi n-am ponosit,
Ș-aseară eu m-am culcat
Sub ăl păr mare, rotat,
Frunzele s-au scuturat,
Șarpele în sîn mi-a intrat.
Cînd se-ntinde,
Mă cuprinde,
Inimioara mi-o pătrunde.
De-mi ești, mîndră, în dreptate,
Înfășură mîna-n bazma,
Bagă mîna și mi-l ia.
Să vezi, măre, ce făcea.
Nici vorba n-o isprăvea
Și mîna-n sîn o băga,
Și-un șarpe mare scotea.
Și cu ea se logodea,
Nuntă mare că făcea,
Împreună că trăia.

47

Doi tineri ce se iubeau

Foaie verde fir mărar,
Doi tineri ce se iubeau,
Se iubeau de mititei,
Nimeni nu știa de ei.
Și cînd fu la cununat,
Părinții nu i-au lăsat ;
Și cînd fu la logodit,
Părinții nu i-au voit.
Tinerii se supărară,
Către mare că plecară.
Se luară, se sărutară
Și în valuri se-aruncară ;
La plopul cu frunză-n dungă,
Unde-i apa mai adîncă ;
La plopul cu frunza lată,
Unde-i apa turburată.
Părinții cînd auziră,
La marinari că porniră :
— Vă dau o sută de mii,
Scoateți-mi tinerii vii !

Marinarii, oameni hoţi,
Apucară banii toţi
Şi scoaseră tinerii morţi.
Îi luară, îi îngropară ;
Pe Ileana lîngă rîu,
Pe Ionel lîngă pîrîu.
Pe băiat creştea un brad,
Pe fetiţă-un pui de viţă.
Viţa mare că creştea
Şi pe brad că-l cuprindea.
Lumea toată cînd trecea,
Cîte-un bob de strugur lua
Şi din gură blestema :
— Bate, Doamne, doi părinţi,
Ce-au despărţit doi iubiţi ;
Doi iubiţi ca nişte fraţi,
Ce trăiau necununaţi.

48

Cîntecul lui Ghiţă Cătănuţă

Foaie verde gutuiţă,
Pe cel deal, pe cea culmiţă,
Plimbă-mi-se Cătănuţă.
Pe culmiţa dealului,
Dealului Ardealului,
Ghiţă că să împlimba
Cu doisprezece căluşei,
Tineri, neică, porumbei,
Cu disagii gălbenei,
Cu mîndruţa printre ei.
D-alei, Ghiţă ce zicea ?
— Le-le-lea, mîndruţa mea,
De cînd pe tine te-am luat,
Nici un cîntec n-ai cîntat ;
Dar acu să-mi faci d-un cîntecel,
Fie cît de scurticel,
Să-mi ascult cu drag la el.
Dar mîndruţa-i răspundea :
— Hei, măi Ghiţă, dumneata,
Eu, neică, cînd oi cînta
Cu glasul ce l-oi avea,
Livezi verzi s-or încurca,

Ape mari s-or tulbura,
Şi pe noi că ne-o auzi
Harmanghiolii codrului,
Păunaşii crîngului,
Savai Matei Livezeanul
Şi cu Gruia căpitanul.
Ei pe mine că m-or lua
Şi pe tine te-or tăia,
Ce folos de viaţa mea ?
Ghiţă că mi-i răspundea :
— Cîntă-ţi, mîndro, cîntecul,
Că mi-e drag ca sufletul ;
Fie cît de scurticel,
Să-mi ascult cu drag la el.
Începe mîndra a cînta
Cu pustiu de glas ce avea,
Ea cu glasul femeiesc,
Cuvintili haiduceşti.
Ape mari se tulburau,
Livezile se-ncurcau
Şi Gruia că-mi auzea
Şi-nainte că işea
Şi pe Ghiţă să răstea :
— Hei, mă Ghiţă, dumneata,
De ce ţi-ai pus mîndruţa
De mi-a-ncurcat livada
Şi mi-a tulburat apa ?
Da Ghiţă că răspundea :
— Hei, mă Gruia, dumneata,
Vreai la luptă să ne luăm
Ori în săbii ne tăiem ?
Ce cei ? Moarte-ntunecoasă,
Ori mi-i viaţa luminoasă ?
Dar Gruia că răspundea :
— Vreau la luptă să ne luăm,
Că e dreaptă
Şi-nţeleaptă,
Şi de Dumnezeu lăsată.
Şi la luptă că se lua
Şi ei, neică, se lupta,
Zi de vară,
Pînă-n seară,
Fără pic de năduşeală.
Cînd e soarele-n chindie,
Gruia luptă cu mînie.

D-alei, Ghiţă ce făcea ?
Brîuleţ că dezlega,
Mîndruţa de şi-o-ncerca,
Şi la mîndra că striga :
— Mîndro, mîndruliţa mea,
Sai de sumete brîneţu,
Că mă răpune Gruieţu !
Dar femeia ca femeia,
Poale lungi şi minte scurtă,
Femeie nepricepută.
— Care pe care v-aţi trînti,
Tot un bărbăţel mi-oţi fi.
Şi care o rămînea,
Eu p-ala, neică, l-oi lua.
Ghiţă aşa de-mi auzea,
Dracu-n el că mi-ş' intra
Şi-odată se înăcăjea.
Cît era de mititel
Şi intra dracuţu-n el.
Şi Gruia ce mi-ş' făcea ?
Şi-odată că sumuţa
Şi el că se opintea,
Pe Ghiţă că-l aducea
Şi-n pămînt că-l repezea,
Pînă-n glezne că-l băga.
Atunci Ghiţă ce făcea ?
Şi mai rău se înăcăjea,
Pe Gruia că-l aducea
Şi-n pămînt că-l repezea,
Pînă-n spete că-l băga,
Paloş cu dinţii trăgea,
Gîtul lui Gruia-l tăia,
Căpăţîna cît colea.
Nu ştiu, dracu, ce zicea
Şi pe cal că-ncălica
Şi mîndruţa că şi-o lua,
La o cîrciumă mergea
Şi mîndruţa şi-o cinstea :
— Ţine, mîndro, vin de bea
De la mănuşiţa mea,
C-oi mai bea ori n-oi mai bea,
De azi, mîine, încolea,
Dacă ţi-a fost minte-aşa.
Foaie verde mărgărit,
Astă-vară mi-am cosit,

Nouă clăi fîn am făcut,
La una vîrf n-a ajuns.
Și-am pus gînd la gîndul meu
Și la bunul Dumnezeu
Să-i fac vîrf cu capul tău.
Cînd paharul la gură punea,
Ghiță, neică, ce făcea ?
Mîna pe paloș punea
Și capu că-i reteza.
 Țîța, cosița că-i lua,
La disăgior o băga
Și la socri că pleca,
Bună ziua că mi-i da,
Soacră-sa că-i răspundea :
— Hei, măi Ghiță, dumneata,
Unde-ți este mîndruța ?
Ce bine ți-ar sta cu ea !
— Uite-o și ea, zău, colea,
Scobea o cioară din ea,
Dacă i-a fost minte-așa.
Le-lea-lea, soacră-mea,
N-ai nițică varză acră,
Să băgăm cu carne grasă
Din fica ta cea frumoasă,
Dacă i-a fost mintea proastă ?
Soacră-sa să întrista :
— Ei, măi Ghiță, dumneata,
Și să-ți dau pe soru-sa,
Mai frumoasă, nu ca ea.
Și Ghiță ce mi-ș' făcea ?
El p-afară cînd ieșea,
Țîța, cosița c-o lua
Și-n oală, neică-o băga,
Și cu varză-o-amesteca,
Și prînzul cînd mi-ș' sosea,
Ghiță bolnav se făcea.
— Poftim, Ghiță, să mîncăm,
Să ne veselim, să bem
Și să-ți dau pe soru-sa,
Mai frumoasă, nu ca ea.
— D-alei, Ghiță ce-i zicea ?
— Ce mai trăii de văzui,
Mîncînd părinții copii !
Oameni, să se pomenească
La unii ca dumneavoastră.

Mă plătii cu cîntecul
Ca lupul cu urletul,
Cînd, neică, mi-l huiduieşte
Cu prada nu să plăteşte.
Daţi-mi un pahar cu vin,
Să vă cînt altul mai bun.

49

Cîntecul lui Ghiţă Cătănuţă

Frunză verde pelinită,
Pe cel deal, pe cea culmiţă,
Mi să-mplimbă Cătănuţă
Cu a lui dalbă mîndruţă
Şi cu chei la chebuliţă,
Cu doi bani în buzunari,
Doisprezece lăutari,
De-mi făcea la hore mari.
Cine-mi merge printre văi,
Cu cotiga cu doi boi ?
Cine-mi merge printre munţi,
De să duce la părinţi ?
'Mi-este Ghiţă Cătănuţă,
Cu a lui dalbă mîndruţă.
Cînd la prînz că-mi poposa,
El mîndruţii că-i zicea :
— Mîndro, mîndruliţă mea,
De cînd, mîndro, te-am luat
Nici un cîntec n-ai cîntat,
Dar acum să-mi cînţi cu drag
Doină dulce românească,
Doină dulce haiducească.
Iar mîndruţa că-i zicea :
— Taci, Ghiţă, nu zice-aşa,
Că eu d-oi sta şi-oi cînta,
Apele s-or turbura,
Livezi verzi s-or încurca,
Iar paltinii s-o-ndoi
Şi la noi că s-o ivi,
Să-mi vezi, Pană Roşiană,
Voinicel dintr-altă ţară,

Pe tine că te-o tăia,
Pe mine că m-o lua,
Păcat de cîntarea mea.
Iară Ghiță că-i zîcea :
— Cîntă-ți, mîndro, cîntecu,
Căci mi-e drag ca sufletu,
Că ăle mîini nencormate
Mi-e cu sîrmă-nfășurate,
Dî la palme pîn' la coate,
N-are cu cine să bate,
De neagra străinătate.
Vezi mîndruța că-ncepea,
Frunza-n gură c-o punea,
Une-ncepea-a șuiera,
La ei, frate, să ivea,
Să vezi, Pană Roșiană,
Voinicel dîntr-altă țară.
La Ghiță cînd ajungea,
Altă vorbă nu-mi avea :
— Ia ascultă, Ghiță,-ncoa,
Ce te-ai lăsat de popie
Și de sfînta liturghie,
Și-ai venit în haiducie ?
Ia să-mi dai tu pe mîndra,
Că mi-a secat inima.
— Pe mîndruța nu ți-oi da,
Că mi-a dat-o soacră-mea
Ca să-mi țîn casă cu ea.
— Să ne dai pe Galbenu,
Că mi-e drag ca sufletu !
— Pă Galbenu nu l-oi da,
Că mi l-a dat socru-mea
Să-mi poarte pe mîndruța,
Trupu meu și-al mîndrii mele,
Amîndouă doruri grele.
— Să-mi dai baltagul de vamă
Și-apoi tu să-ți cați de samă !
— Eu baltagul nu ți-oi da,
Pînă cap nu mi-oi tăia !
Foaie verde viorea,
Ei la luptă s-apuca.
Să luptară pînă-n prînz,
Li s-a părut lupta-n rîs ;
S-a luptat pîn' la nimiaz,
Tot în luptă cu năcaz ;

Ŝ-a luptat pîn' la chindie,
Să-mi vezi luptă cu mînie.
Să vezi Gruia ce-mi făcea :
O dată să opintea,
Pîn' la genunchi că-l băga.
Iară Ghiță ce-mi făcea ?
O dată să opintea,
Pîn' la gît că mi-l băga.
Iar Ghiță ce mai făcea ?
El brînețu și-l lăsa,
Ca să-ncerce pe mîndra,
Brîu i să sloboza,
La mîndruța că-mi striga :
— Alelei, mîndruța mea,
Vin dă-mi ridică brînețu,
Că mă răpune Gruiețu ;
Cînd oi zîce ca bobu,
Mă răpune olteanu.
Iar mîndruța-i răspundea :
— Taci, Ghiță, nu zîce-așa.
Care din voi v-ați răzbi,
Tot d-un bărbățel mi-oți fi.
Iar Ghiță cînd auza,
Tare rău să mînia.
Cînd la luptă să luptară,
Cînd în săbii să luară,
Ghiță sabia scotea,
O dată să opintea,
Frumos capul că-i tăia,
La mîndruța să-ntorcea,
Și din gură că-i zicea :
— Știi tu, mîndro, ce-am gîndit,
Știi tu ce m-am socotit ?
Toată vara mi-am cosît,
Vîrf unei clăi n-am făcut.
D-o vrea bunul Dumnezău,
Să-i fac vîrf cu capul tău.
Frunzuliță viorea,
Cu mîndra că să ducea,
D-o claie s-apropia,
Săbioara c-o scotea,
Îndată să mînia,
Frumos capu că-i tăia,
Căpățîna c-o lua,

Căpățîna, țîțele,
D-a fost cu dragostele.
În disagi că le băga,
La soacră-sa că-mi pornea.
Acolo cînd ajungea,
Cu bună ziua că-i da :
— Bună ziua, mamă soacră,
N-oi avea o varză acră,
Să băgăm cu carne grasă
Din mîndruța cea frumoasă,
Dacă i-a fost mintea proastă ?
Soacră-sa cînd auza,
În disagi că-mi căuta,
Căpățîna i-o vedea,
De trei ori că-mi leșina.
Frunzuliță viorea,
Atunci Ghiță ce zicea ?
— Am zis-o și iar o zic,
Mi-e drag de cine-i voinic.

50

Oancea, chirigiu domnesc

Foaie verde flori domnești,
Oancea, chirigiu domnesc,
Duce buți la București,
Cu peceți împărătești,
De n-ai cap să mai trăiești.
Foaie verde iasomie,
Pleacă Oancea în chirie,
Cu trei flori la pălărie,
Una-i galbenă lămîie,
Alta-i verde vișinie,
Una-i roșie făclie,
Bate vîntu și le-adie,
Mi-aduce mirosu-n vie.
Să vezi Oancea ce-mi făcea.
La căruță mi-așeza
Numai cai și armăsari
Și jugani de cîte-un an,
Ce se ține după cal.
El de-acasă că-mi pleca,
Cu Neguța că-mi vorbea :

— Neguţo, soţia mea,
Tu să-mi înţelegi vorba.
Să vezi Oancea că-mi pleca,
Dîn negustorie,
Peste Nadolie,
În ţara pustie.
Şi el că-mi pleca,
Neaga-mi rămînea.
Să vezi Neaga ce-mi făcea.
Aşa minte de-mi avea,
Şi ea, frate, se ducea,
Cu Vlaicu că se lua,
Vlaicu, pîrcălab în sat,
E băieţel ne-nsurat.
Cu Vlaicu că se iubea,
Să vezi Neaga ce-mi făcea,
Că ea, frate, se ducea
La Gherghina ţiganca :
— Gherghina, surata mea,
Oare nu ştii tu ceva
Ca să-mi omori pe Oancea,
Eu să-mi iau pe Vlaicu ?
Rău mi-a secat sufletu !
Iar Gherghina că-i zicea :
— Neguţo, surata mea,
Oare ce ţi-a mai venit
Asta lucru d-ai făcut ?
Căci avere ca la tine
Nu e nici la-mpărăţie,
Toată mierea şi cu unt
Pe faţa-acestui pămînt,
La tine s-a-ngrămădit.
Iar Neguţa n-o lăsa,
Ea dă ea că să ruga
Că-i dă bani cu baniţa
Să-mi omoare pe Oancea,
Ca să-şi ia ea pe Vlaicu,
Rău i-a secat sufletu.
Dacă vedea şi vedea
Că scăpare nu-mi avea,
Ea din gură că-i zicea :
— La Ilie
'N prăvălie,
Şioricică d-o para
Şi otravă de alta,

Să mi le aduci încoa,
Să le plămădesc ceva.
Iar Neguţa c-auza,
'N fuga mare se ducea
La Ilie
'N prăvălie,
Şoricică cumpăra,
Şoricică d-o para
Şi otravă de alta.
După ce le cumpăra,
Ea Gherghinii le-aducea,
Iar Gherghina ce-mi făcea ?
Într-o sticlă le punea,
Le punea,
Se plămădea.
Cît mi-este zîua de vară
Şi noaptea de primăvară,
Şade Neaga pe coşare,
Să uită la Oancea-n cale,
Ca să-l omoare mai tare.
În casă, frate,-mi intra,
Pîine caldă că-mi făcea,
Masa-n pat că mi-aşeza,
Pe Oancea de-l aştepta.
Să vezi Oancea că-mi sosea,
Neguţa afară işea,
Iute cu vorba mi-l lua.
Dacă vedea şi vedea
Că răbdare nu-mi avea,
Mîna pe cuţît punea,
Şleaurile de le tăia,
Caii-n grajduri că-mi intra
Că ei îmi ştia sama.
Ea de gît că mi-l lua,
În casă cu el intra
Şi din gură-aşa-i zicea :
— De cînd, Oancea, mi-ai plecat,
Bucătură n-am mîncat,
Dar acu mănînc cu drag.
Ei la masă s-aşeza,
Ea, frate, mi-l sîluia ;
Paharu-n mînă că-i da,
Paharu cu otrava,
Une-ncepea-a norocea,
Bea Oancea de se-mbăta.

Cinci minute nu trecea,
După scaun că-mi cădea.
Vezi Neguţa ce-mi făcea.
O dată să opintea,
Ea pe braţe că mi-l lua,
În pimniţă l-arunca,
După butoaie-l băga
Şi afară că-mi işea,
La Vlaicu că să ducea,
La fereastră că-i bătea :
— Măi Vlaicule, dumneata,
Mi-am omorît pe Oancea,
Să te iau pe dumneata,
Rău mi-ai secat inima !
Ia vezi Vlaicu ce-mi făcea.
Pe Neguţa n-o credea,
El afară că-mi işea,
Cu Neguţa că-mi pleca.
Cînd în casă că-mi intra,
'N pimniţă că-mi scobora,
El pe Oancea că-l vedea.
Şedea Oancea într-o rînă
Şi-i curgea venin pe gură.
Iară Vlaicu ce-mi făcea ?
Palma bici că mi-o făcea,
Peste faţă c-o lovea
Şi din gură că-i zîcea :
— Fugi d-acilea, fa căţa,
Mîine-mi faci şi mie-aşa.
Din pimniţă că-mi ieşea,
Pe Neaga o părăsea.
Iar Neguţa ce-mi făcea ?
La Oancea că se ducea,
La spinare că mi-l lua,
În casă că-l aducea,
Pe perne ea-l aşeza,
Păr din cap, frate,-şi rupea.

51

Cîntecul lui Oleac

Frunză trei migdale,
La vale, la mare,

La vale, la baltă,
La trestia-naltă,
La crucea de piatră,
Ceartă-mi, mi se ceartă
Două surățele
Ca două cățele.
Cine se certa
Și se sfătoșa ?
Stanca moldoveanca
Cu Ioana munteanca.
Ele se certa
Și se sfătoșa
Pe Oleac să-l ia.
Oleac e băiat,
Dumnezeu i-a dat,
De l-a-ndestulat,
Șapte mori în vînt,
Șapte supt pămînt,
Macină aur și argint,
Una la fereastră
Îi toarnă argint în casă.
Cine se certa
Și se sfătoșa ?
Ioana și Stanca,
Stanca moldoveanca
Cu Ioana munteanca.
Ioana ce-i zicea ?
— Fugi, bia Stanco, fugi,
Nu te ia pe tine,
Și mă ia pe mine
Că tata-mi dă mie
O mare moșie,
Turme de berbeci
Cu coarnele blegi,
Cu steluțe-n frunte,
Cum erau-nainte.
— Fugi, bia Ioană, fugi,
Că nu te ia pe tine,
Și mă ia pe mine,
Că toată blaga ta
O plătesc cu fața mea.
Oleac se gîndea,
Pe cine să ia.
Și iată că-mi zicea :

— Am eu blaga mea,
Pe Stanca mi-oi lua.
Cînd nuntă făcea,
Pe cine chema ?
Paşa din Rusciuc,
Natal brăilean,
Şi turcul Obştean
La nuntă venea,
Morile vedea,
La bir îl punea.
Nu-l punea ca pe-un copil,
Şi-l punea ca pe-un mazil,
De plătea pe lună
Cîte-o pungă plină,
Şi din an în an
Cîte-un car de bani.
Oleac sărăcea,
Pe gînduri se punea :
— Să-l vînz pe tata ?
Tata mi-e bătrîn,
Dă la preţ puţîn,
Cinci sute de lei,
Ce să fac cu ei ?
Să vînz pe mama,
Măre, o fi păcat
Că m-a legănat
Şi ţîţa mi-a dat,
Mult a dormitat,
E mare păcat.
La mîndra venea :
— Mîndro, mîndra mea,
Ascultă-mi vorba !
Mîine este joi,
Este tîrg la noi,
Este tîrg de flori
Şi-mi vin negustori,
De mîndre cumpărători.
Pune faţa la albeală
Şi buze la rumeneală
Că mîine e joi,
Să mergem şi noi.
Frunză viorea,
La tîrg că-mi pornea,
În tîrg mi-ajungea,
Negustori venea,

Nimeni nu-ndrăznea,
Nimeni bani n-avea
Pe Stanca s-o ia.
Un turc mititel,
Cu mîna de fier,
C-un picior de lemn,
Stătea pe lighean,
Număra la bani.
Cu mîna-i făcea,
La el îl chema,
Din gură-l întreba :
— Ce cei, mă, pă ea ?
— Mia şi suta,
Chilogramul şi litra,
Că-i frumoasă, sărmana.
Îndată se învoia,
La cîntar o punea
Şi-aşa o plătea.
După ce-o plătea,
De gît mi-o lua,
Amîndoi pleca.
Fata ce făcea ?
Odată se oprea,
Din gură-i zicea :
— Turcuşorule,
Ibrişorule,
Frumuşelule,
Să stai să vedem
Şi să ne-ntrebăm
Din ce neam sîntem,
Că prea semănăm !
Eu sînt fata popii Oprii,
Din Ţara Moldovii.
— Şi eu sînt băiatul popii Oprii,
Din Ţara Moldovii.
Turcii m-a răpit,
De cînd eram mic,
M-a crescut în legea lor,
Turc duşman creştinilor.
Fata ce zîcea ?
— Dacă este-aşa,
Saltă fesuleţu,
Să-ţi văd semnuleţu.
Noi mici cînd eram,
Cu mingea ne jucam,

Eu m-am supărat,
Cu mingea am dat,
Capul ţi l-am spart.
Turcul fesul îl sălta,
Semnul îl vedea,
Fraţi că se găsea.
— Olece, Olece,
'... Tu-mi-te-n lege,
Bani ce ţi-am dat,
Eu te-am înviestrat,
Ca pe-un bun cumnat.
Oleac ce-mi făcea ?
Mîndra că şi-o lua
Acasă venea,
Birul mi-l plătea,
Morile pornea
Şi-amîndoi trăia.

52

Cîntecul lui Oleac

Sus la Scărişoară,
Jos la Indioară,
Voinicul să-nsoară,
Voinicul Oleac,
De blagă bogat,
De părinţi sărac.
Dumnezău i-a dat
Ca unui bogat,
Nouă mori în vînt,
Nouă su' pămînt
Macină argint ;
Alta la fereastră,
De-mi băga argintu-n casă
Şi tot mai îmi are
Nouă vii dîntr-un pîrleaz,
Nouă dîn zăgaz.
El că se-nsura,
Nuntă că-mi făcea,
Ca el nimenea.
Şi pe cine-mi lua ?
Fata popii Oprii,
Din ţara Moldovii.

Mîndră ca a lui
Nu-i a nimănui.
La nuntă-mi venea
Turcii ca frunza.
Ei că să vorbea
Şi să sfătuia,
La bir că-l punea,
De mi-l sărăcea.
Tot din an în an,
Nouă pungi de bani
Şi din lună-n lună,
Cîte-o pungă plină,
Cinci saci de făină,
Cîte-un porc slănină.
Plătea ce plătea,
Pînă sărăcea.
Oleac se gîndea
Şi se sfătuia :
Să vînz pe mama,
Să plătesc datoria ?
Mama e bătrînă
Şi m-o blestema
Că m-a creştinat
Şi m-a legănat.
Să vînz pe taica ?
Taica e bătrîn
Şi o fi păcat
Că l-am străinat.
Să vînz pe mîndra,
Să iau bani pe ea,
Plătesc dajdia.
Pe mîndra-mi chema,
Mîndrii că-i zicea :
— Mîndro, mîndra mea,
Tu să te găteşti,
Să te premeneşti,
Să-mi intri în cămară,
Să pui faţa la ghileală,
Sprîncenele la cerneală,
Buze moi la rumeneală,
Că te scot la tîrg afară,
La tîrgu dă flori,
Că-mi vin negustori.
Mîndra c-auza,
'N cămară intra,

Plîngea cît plîngea
Şi să pregătea,
Cu Oleac pleca,
La tîrg ajungea,
Un turc mi-o vedea,
Tare că-i plăcea.
Turcu Ibrior
Şade-n dughenel,
Dă-i murea de dor.
Cu el să tomnea,
Galbeni că-i dădea,
Nouă pungi de bani,
Nouă firfirici,
Saci de grîu mărunt
Şi de arnăut.
Pe mîndra vindea,
Oleac că-mi pleca.
Cînd se dăpărta,
Turcu ce-mi făcea ?
Mîndra şi-o lua,
De ea s-apropia,
Mîndre flori mărunte,
Vrînd să mi-o sărute.
Mîndra că-i spunea :
— Turculeţule,
Gingăşelule,
Întîi să ne-ntrebăm
De unde sîntem,
Că prea sămănăm !
— Sînt băiatu popii Oprii,
Din ţara Moldovii.
Turcii m-a răpit,
De cînd am fost mic.
— Şi eu sînt fata popii Oprii,
Din ţara Moldovii.
Fraţi că se găsa,
La Oleac striga :
— Olace, Olace,
De-te mai încoace.
Mîndruliţa ta,
Surioara mea.
Banii ce ţi-am dat,
Eu te-am înzestrat,
Ca pe-un bun cumnat.

53

Stanca cu Tudor

Verde mărgărit
Şi de bob năut,
S-au legătuit,
Verde d-un bujor,
Stanca cu Tudor.
Ei se rămăşea.
Se legătuia,
Tudor că zîcea :
— Stăncuţo, Stăncuţo,
P-anume drăguţo,
Să-nţălegi vorba
Şi-nţălegerea.
Tu să nu te duci
La tîrgul de flori,
Că-ntre negustori
Turcu Ibrior
Şade-n dughinel,
Dă-ţ' moare de dor.
El că te-o vedea
Că eşti frumuşea.
Ţîie ce ţ-o da ?
Pită şi măsline,
Ce e bun în lume,
Rachiu d-anason,
Dă-mi omoară om,
În braţe te-o culca
Şi te-o săruta.
Ei să rămăşea,
Să legătuia :
— Stăncuţo, Stăncuţo,
P-anume drăguţo,
Eu o să mă duc
În negustorie,
Peste Nadolie ;
Iar tu să m-aştepţi
Nouă ani şi nouă luni,
Fo cîteva săptămîni.
Tudor că-mi pleca,
Stanca rămînea.
Să vezi Stanca ce-mi făcea.
Nouă ani că-l aştepta.

Cînd pornea p-al zecelea,
Ea răbdare nu-mi avea
Şi ea, frate, ce-mi făcea ?
Frumuşel că să gătea,
Batistă-n mînă-şi lua
Şi-n spre tîrg că să trăgea,
Turcu c-o vedea,
Turcu Ibrior
Şedea-n dughinel,
Dă-i murea de dor.
Cu mîna-i făcea
Şi el c-o trăgea
'N dughian c-o băga.
Să vezi Stancî ce mi-i da :
Pită şi măsline,
Ce e bun în lume ;
Rachiu d-anason,
Dă-mi omoară om.
'N braţe mi-o culca
Şi mi-o săruta.
Cînd Stanca pleca,
Tudor că-mi pica,
P-anume-o striga :
— Stăncuţo, Stăncuţo,
P-anume, drăguţo !
Stanca nu răspunde,
Că n-are de unde.
Să vezi Tudor ce-mi făcea.
Foarte rău se năcăjea,
Cu picioru-n uşă da,
Uşa-n patru mi-o făcea,
Asnaua-n casă-şi băga.
Să vezi Tudor ce-mi făcea.
Cuţît la brîu că-mi băga,
După Stanca îmi pleca.
Peste Stanca îmi da,
Vezi, cu turcu-mbrăţoşaţi,
Dîn picioare-amestecaţi.
Tudor ce-mi făcea ?
La Stanca-mi trăgea,
Pe Stanca o lua
Şi mi-o judeca :
— Stăncuţo, Stăncuţo,
P-anume, drăguţo,
Eu cînd am plecat,
Ţîie ţ-am lăsat

Sacii cu mălai,
Sacii cu făină,
Putină cu brînză.
Tu ce-ai căutat,
Frate, d-ai plecat ?
Verde viorea,
Tudor ce-mi făcea ?
Căta-n sacii cu mălai
Mi-i găsa verzi, putregai,
Sacii cu făină,
Ia-n gură ţărînă,
Putină cu brînză,
Paic-ai lua frunză.
Tudor ce-mi făcea ?
Afară-mi işea,
Steajer verde că tăia,
Pe Stanca o lua,
La stejer pleca,
De steajer că mi-o lega,
Cu catran o cătrănea,
Stancî foc că-i da.
Glas că s-auza,
Stanca se ruga :
— Tudorică-al daicî,
Ia apă-n guriţă
Dă-mi stropeşte a ta ţîţă !
Tudor răspundea :
— Nu e ţîţa mea,
Şi mi-e ţîţă de căţa,
C-a muşcat păgîni dîn ea.
Ardea Stanca, se scredeşte,
Bea Tudor, se-nveseleşte ;
Ardea,
Se scredea,
Oase-i rămînea.
Să vezi Tudor ce-mi făcea.
Nici p-aia nu să lăsa,
Pe lopată le punea
Şi din gură că-mi zîcea :
— Ce-o alege şi vîntu,
Să mănînce pămîntu.
Primăvara că-mi venea,
Oameni la pluguri işea,
Iară Stanca ce făcea ?
Rugi că răsărea,

De picioare că mi-i lua,
La pămînt că mi-i trîntea,
Iar oamenii că-mi zicea :
— Fir-ar Stanca-afurisîtă,
De cînd Stanca mi-a murit,
Şi rugii că s-au prăsit.

54

Sabalaş Tudore

Săbălaş Tudore,
Săbălaş, Tudore,
Mititel fusăşi,
Parte-n lume n-avusăşi !
Frunză micşunea,
Şapte fraţi-mi-era,
Ta-său că murea,
Mici că rămînea,
Verde şi-o lalea,
Iară mă-sa ce-mi făcea ?
La boier mi se ducea,
Slugă mi-l băga
Pe mălăiaş şi pe sare,
Să dea fraţii-afar' din foame.
Sabalaş Tudore,
Sabalaş Tudore,
Mititel fusăşi,
Parte-n lume n-avusăşi !
Verde dedeţăl,
Cît fu Tudor mititel,
Drăgăstos boierilor.
Verde micşunea,
Tudor se mărea,
Frumos că-mi era,
Cocoanele l-ndrăgea,
Boierii că mi-l ura.
Verde şi-o lalea,
Socoteala că i-o da,
Şi Tudor, frate,-mi pleca.
Sabalaş Tudore,
Sabalaş Tudore,
Mititel fusăşi,
Parte-n lume n-avusăşi !

Verde viorea,
El că se-nsura,
Nevastă frumoasă-şi lua,
Turcii mi-auzea,
Pizmă că-mi prindea,
La dări că-l punea
Pînă Tudor sărăcea.
El în lume că pleca,
Nevestii-i spunea,
Mă-sii tot aşa :
— Verde siminoc,
Pe vatră de foc
Să-mi sămănaţi busuioc.
D-o ieşi verde steblos,
Să ştiţi că sînt sănătos ;
Dac-o răsări pîrlit,
Să ştiţi că m-am prăpădit.
Sabalaş Tudore,
Sabalaş Tudore,
Mititel fuseşi,
Parte-n lume n-avusăşi !
Verde viorea,
În lume pleca,
Ciobănaş că se băga,
Din zeciuială că lua.
Pînă turmă că-şi făcea,
Ciobani la ea că-şi băga,
La nouă ani să-ntorcea,
Turma-n urmă o lăsa
Şi-nainte că venea,
Şi-n pivniţă că intra.
Nevastă-sa că-l sîmţa.
Pe soacră-sa o scula :
— Mamă, hoţii a venit
Şi la vin că mi s-a dus.
Verde micşunea,
Mă-sa ce-mi făcea ?
Cu noru-sa fuga da,
La pimniţă oblon sălta,
Laţ de gît îi arunca
Şi pe el îl omora
Şi la vin drumu că-i da,
Pînă el în vin plutea.
Sabalaş Tudore,
Sabalaş Tudore,

Mititel fusăşi,
Parte-n lume n-avusăşi.
Şi-atunci turma că-mi sosa
Şi-n curte fraţii intra,
Nevastă-sa ce făcea ?
La baci că se repeza
Şi-n braţe că mi-l lua
Şi-ncepea şi-l săruta.
Baciu mi se-nspăimînta
Şi din gură că zîcea :
— Nu sînt eu stăpînul lor,
Şi sînt baciu oilor.
Verde micşunea,
Ea că se ducea,
La vatra de foc se uita.
Văzu busuioc pălit,
Ştiu că Tudor a murit.
Verde micşunea,
Fuga la beci se ducea,
Pe Tudor mort îl vedea,
Tot în vin că mi-ş' plutea
Ele ce făcea ?
Mi se omora.
Să vezi moarte peste moarte,
Care-n lume nu se poate.
Sabalaş Tudore,
Sabalaş Tudore,
Mititel fusăşi,
Parte-n lume n-avusăşi !

55

Cîntecul lui Mogoş

Frunzuliţă foi de praz,
La umbră la şapte brazi,
Un' se cinstesc şapte fraţi,
Şapte fraţi, şapte cumnaţi,
Ei cu toţii se cinstea,
Iacă Mogoş că-mi sosea
Şi din gură-aşa zicea :
— Şapte fraţi, şapte cumnaţi,
Ce cu Stanca sînteţi fraţi
Şi cu mine buni cumnaţi,

Cum mai beați și chefuiți
Și de Stanca nici nu știți
Că pe drum cînd am venit,
Turcii, măre, mi-o-a răpit !
Dară frații ce-mi făcea ?
La Mogoș să repezea,
În săbii că mi-l tăia.
Iată Stanca că-mi sosea
Cu șapte cai încărcați.
Și cu galbeni ferecați.
Cînd acolo ea sosea,
Nici bună masa nu da
Și de Mogoș întreba.
Dară frații ce-i spunea ?
— Mogoș aici n-a venit,
Poate cineva l-a omorît.
Atunci Stanca ce zicea ?
— Voi singuri l-ați omorît,
Că el aici a venit.
Ei atuncea se jura,
Iară Stanca ce făcea ?
Jandarii că mi-i chema
Și la chin că mi-i punea,
Cu ghete roșii-i-ncălța,
Și atuncea ei spunea
Că pe Mogoș l-a tăiat
Și la brazi l-a îngropat.
Stanca-așa de auzea,
Lacrimile-o podidea,
Cu ei împreună mergea,
Pe Mogoș îl dezgropa,
Cu lacrimile-l uda,
Pînă cînd îl învia,
Și atuncea ce-mi făcea ?
Ea singură se jura
Că pe la frați n-o mai da.

JURNALE—ORALE

56

Cîntecul lui Angealiu

Foaie verde măr mustos,
Angealiu, om frumos,

A fost domn şi n-a mai fost.
Frunzuliţă micşunea,
Toţi boierii se strîngea,
La cameră se ducea,
D-un ierbărit ca să-mi dea,
Ca să-mi dea d-un ierbărit,
De-un pustiu de văcărit.
Angealiu cînd venea,
Boierii mi-l prijonea :
— Să trăieşti, măria-ta...
Ca să dăm de-un ierbărit,
D-un pustiu de văcărit.
Şi iar verde micşunea,
Angealiu le spunea :
— Ierbăritu mi-e jurat,
Nu trebuie-n ţară dat ;
Cine-o da ierbăritu,
I se taie şi gîtu.
Foaie verde micşunea,
Să-ntreb şi eu domniţa.
Acasă mi se ducea
Şi domniţa o-ntreba.
Da domniţa ce-i spunea ?
— Ia cată-ţi, frate, treaba,
Starea ta şi cu a mea
N-are tot cui rămînea,
S-o mîncăm cu lingura,
Cîtă viaţă om avea.
Foaie verde matostat,
Ierbăritu e jurat,
Nu trebuie-n ţară dat ;
Dacă dai ierbăritu,
Ţî se taie şi gîtu.
Foaie verde micşunea,
Angealîu n-asculta,
În birou el că intra,
Mîna pe pană punea
Şi d-un zapis că scria
Şi-n ţară mi-l risipea.
Foaie verde foaie lată,
La fîntîniţa de piatră
Se strîngea fetele roată,
Să-ntreba fată pe fată :
— Ce să ne facem, surată ?

C-am dat banii de la gît.
Să plătim la ierbărit
Şi-un pustiu de văcărit.
Nu l-ar mai răbda sfîntu,
Cui a dat ierbăritu.
Foaie verde micşunea,
Toţi oamenii se strîngea,
La Ţaligrad că-mi pleca
'Mpăratului se plîngea.
Pe-mpărat cînd îl vedea,
Dă dăparte-ngenunchea
Şi din gură că zicea :
— Să trăieşti, măria-ta,
La mulţi ani cu sănătate !
Ce să ne facem noi, frate ?
Că ne-a dat d-un ierbărit,
D-un pustiu de văcărit.
Foaie verde micşunea,
Împăratu le spunea :
— Cine-a dat ierbăritu,
I se taie şi gîtu.
Împăratul ordin da
Şi gealapii mi-i chema.
— De mi l-oţi găsi în ţoale,
Să mi-l lăsaţi să se scoale ;
Mai nimic să nu-i făceţi,
Numai capul să-i tăieţi.
Dar gealapii ce făcea ?
La Angealîu că venea
Şi capu că i-l tăia.
Nici p-asta nu se lăsa,
Joc de domniţa-şi bătea.
Iar domniţa ce-mi făcea ?
La-mpărat, frate,-mi pleca
Şi din gură-aşa-i spunea :
— Să trăieşti, măria-ta,
Angealîu a stricat,
Ierbăritu de l-a dat.
Şi-am zis verde bob năut,
Da cu mine ce-a avut,
Joc de mine şi-au bătut ?
'Mpăratu cînd auza,
Foarte rău să supăra,
Ordin, frate, că-mi dădea,
Capetele le tăia.

57

Cîntecul lui Platu

Foaie verde iasomie,
Vine Platu din Grecie,
'Dministrator pe moşie.
Ca măraru şi lipanu,
'Dministrat la Brîncoveanu.
Cînd oi zice viorea,
Să vezi Platu ce făcea.
La Coteana că-mi trăgea,
O lună de zile-mi sta,
La o lună se gîndea,
Cu Ion, frate, vorbea,
El din gură că-i spunea,
Şase cai că-mi aşeza,
Clopotele răsuna,
La Ipoteşti scobora,
El la Itu că-mi trăgea,
C-atunci cărciumă mi-avea,
Lăutarii că-i strîngea,
O mie de lei le da,
Lăutarii că-mi cînta,
Hora mare se făcea,
Iară Platu ce-mi făcea ?
'N mijlocul horii intra,
Unde-ncepea şi privea,
Nici o fată nu-i plăcea,
Pînă-mi venea Ilinca.
Pe Ilinca c-o vedea,
El la dînsa se uita,
Aşa frumoasă-mi era,
'N lume nu să pomenea,
De-i seca inimioara.
Iară Platu ce-mi făcea ?
La Ilinca se ducea,
La o parte c-o trăgea,
Cu dînsa, frate, vorbea,
La Chilie c-o ducea,
Mare dragoste-mi făcea,
'N lume de se pomenea.
Mărin Dobre c-auzea,
Cu Lisandru se vorbea.

Ei din gură că-mi zîcea :
— Cată, ... mumă-sa,
Să ne dea de vreo belea.
Iară Platu ce-mi făcea ?
Dacă vedea şi vedea,
De soţie mi-o lua,
Ia vezi prinţu c-auzea,
Telegramă-mi trimetea,
Tot pe Platu mi-l chema,
Ca să-i dea socoteala.
Să vezi Platu ce-mi făcea,
Lu Ion că-i poruncea.
Iară Ion ce-mi făcea ?
Şase cai că-mi aşeza,
Clopotele răsuna,
La Bucureşti că-mi pleca,
El la gară mi-l ducea
Şi Ion să-napoia.
Iară Platu ce-mi făcea ?
Lua trenul de seara,
La Bucureşti că-mi pleca,
Dimineaţa mi-ajungea,
Drept la palat să ducea
Şi din gură-aşa zicea :
— Să trăieşti, măria-ta !...
Fo trei zile că-mi şedea,
Ilinca să-mbolnăvea,
De foc, de inimă rea,
La grea boală că-mi cădea,
Telegramă că-mi făcea,
După Platu trimetea.
'N telegramă ce-mi scria ?
„Fă-mă, Doamne,-un porumbel,
La Platu pe umerel,
Să-l ciugulesc de cercel
Foiţică viorea,
Platu să mă uşuiască,
Inimioara să-i topească,
Foiţică viorea,
Cum mi-a topit el p-a mea.
Fă-mă, Doamne, lipitoare,
La Platu pe legătoare.
Foaie verde-o viorea.
Telegrama se ducea,
La Platu că-mi ajungea.
Ia vezi Platu c-o citea,

Lacrimile-l podidea.
Ia vezi, Platu ce-mi făcea ?
Drept la prinţu că-mi intra,
D-un genunche-ngenunchea
Şi din gură aşa zicea :
— Să trăiţi, măria-ta,
Cată, dă-m' socoteala,
Mi-am bolnăvit soţia.
Iară prinţu' c-auza,
La gînduri că se lua,
Socoteala nu i-o da,
O mie de lei că-i da.
Ia vezi, Platu ce-mi făcea ?
El acasă că pleca,
Drept la gară se ducea,
O telegramă făcea,
Lu Ion o trimetea,
Să-mi vină cu trăsura,
De la gară ca să-l ia.
Ia vezi, Platu ce-mi făcea ?
Lua trenul de seara,
Dimineaţa mi-ajungea
În gară la Slatina.
Două ore nu-mi trecea
Şi Ion, nene, pica,
Tot pe Platu ca să-l ia,
Iară Platu că-l vedea,
Altă vorbă nu-mi avea.
El din gură că-mi vorbea :
— Măi Ioane, dumneata,
Mi-a-mbolnăvit soţia.
Iar Ion, frate,-i spunea :
— E bolnavă, sărmana !
Ia vezi, Platu ce-mi făcea ?
În trăsură să suia
Şi din gură că-i zîcea :
— Ia mînă, frate, ceva,
Mi s-aprinde inima.
Iară Ion ce-mi făcea ?
Bice la cai că-mi dădea,
Pe la Puturoasa-mi da,
C-atunci drum că nu-mi era.
De ce goană că-mi mîna,
Fo doi cai, frate, cădea,
Iară Platu că-i zîcea
La o parte ca să-i dea.

Şi cu patru că-mi pornea.
Şi în sat cînd ajungea,
Clopotele zornăia,
Toată lumea să strîngea,
La mirare să lua.
Cînd la poartă mi-ajungea,
Ia vezi Platu-mi leşina.
Cînd lumea, frate,-o vedea,
Lumînările-i ţînea,
Pe Platu pe braţe-l lua,
Înăuntru că-l băga,
Iară Platu ce-mi făcea ?
După ce că-şi revenea,
La capul ei că-mi trăgea
Pe ea de mi-o săruta,
Lumînarea i-o ţînea,
Sufleţălul că-i ieşea.
Ia vezi, Platu ce făcea ?
El de nuntă se gătea
Aşa moartă cum era,
La Slatina că-mi pleca
Şi el, frate, tîrguia,
Vezi mireasă c-o făcea,
În lume de se pomenea.
Nouă popi că-mi aducea
Pe ei dă mi-i cununa,
Aşa moartă cum era.
Lăutarii că-i strîngea
La groapă de mi-o ducea,
În lume de se pomenea.
Iară Platu ce-mi făcea ?
Nici p-aia nu se lăsa,
El d-o cruce cumpăra,
La capul ei c-o punea,
În lume de se pomenea,
De se ţîne şi-acuma.

58

Cîntecul lui Caliţă

Foaie verde şi-o lalea,
Vezi, Caliţă ce-mi făcea ?
Băiat tînăr că-mi era,
Douăzeci de ani avea,

La boier el slugărea
Pentru el și maică-sa,
Că el tată nu avea.
La boierul Comăneanu,
El a slugărit tot anul,
Dezbrăcat și nemîncat,
Toată iarna-a alergat,
Pînă cînd a degerat,
I-a degerat un picior
Tinerelului fecior.
Cînd venea primăvara,
Caliță se bolnăvea
De picior și de ficat,
De nimeni necăutat,
L-ar fi căutat mă-sa
La doftor pe undeva,
Dar ea săracă era,
N-avea bani de unde lua.
Frunză verde și-o lalea,
Caliță ce mai făcea ?
Pe boier mi-l blestema :
— Fire-ai, boier, blestemat,
Pentru tine-am degerat !
Credeam că am să muncesc,
Pînă mă căsătoresc,
Și-acu o să putrezesc.
Frunză verde și-o lalea,
Lui Caliță rău-i era,
Pe maică-sa o striga
Și din gură că-i zicea :
— Ascultă, măicuța mea,
Eu am să-mi pierd viața
Și-o să rămîi singurea !
Frunză verde și-o lalea,
Cheam-o, mamă, pe Leana
Că e ibovnica mea,
Să vorbesc ceva cu ea.
Frunză verde de trei flori,
— Leano, tu de sărbători
Să-mi prefaci bradu cu flori.
Singură cu mîna ta,
C-ai fost ibovnica mea.
Frunză verde trei alune,
Și la iarna care vine,

Să nu te gîndeşti la mine
Şi să te căsătoreşti
C-un flăcău care-l cunoşti.
La mine de te gîndeşti,
La boier să nu munceşti,
Şi s-aştepţi, mîndruţa mea,
Pînă o veni ziua,
Ziua sfîntă-a răzbunării
Pe boierii trădători,
Că ei ne-au trădat ţara
Şi ne-au mîncat viaţa.
Frunză verde trei smicele,
Ş-acu-ţi spun : la revedere.
Şi te rog, Lenuţa mea,
Lacrimi multe nu vărsa,
Rochie neagră nu purta,
Că eşti, Leano, tinerea
Şi n-a fost să fii a mea !

DE LEAGĂN

59

Nani, nani,
Puiul mamii,
Ferici-te-ar Dumnezeu
Ca să creşti pe gîndul meu ;
Să fii oacheş şi frumos
Ca un soare luminos ;
Fetele să te-ndrăgească,
Flori în calea ta să crească.

60

Nani, nani,
Puiul mamii,
Cine mi te-a luluit ?
Fetele de la iubit,
Băieţii de la cosit.
Şi cine te-a mîngîiat ?
Mama cînd te-a legănat.
Şi cine te-a sărutat ?
Tatăl tău cînd te-a aflat.
Nani, nani,
Puiul mamii,
Mi te culcă mititel
Şi te scoală măricel
Şi te du cu oile,
Pe cîmpul cu florile,
Să te vadă fetele.

61

Nani, nani,
Puiul mamii,
Că mama te-o legăna
Şi din gură ţi-o cînta.
Culcă-mi-te mititel
Şi te scoală măricel,
Să te duci cu vacile,
Pe cîmpul cu fragile ;
Şi să te duci cu viţeii,
Pe cîmpul cu brînduşeii ;
Să te duci cu oile,
Pe cîmpul cu florile ;
Să te plouă ploile,
Să te bată vînturile,
Să te ningă iernile,
Iernile, ninsorile ;
Să creşti mare,
Să fii tare
Ca domnul Ştefan cel Mare.

62

Nani, nani,
Puiul mamii,
Nani, nani, puişor,
Culcă-mi-te mititel
Şi te scoală măricel,
Să te duci cu oili,
Pe cîmpul cu florili ;
Să te duci cu mieluşeii,
Pe cîmpul cu brebeneii,
Că eu te culc copil mic,
Să te scoli băiat voinic.
Mama te leagănă cu piciorul
Şi din brîu toarce fuiorul.
Nani, nani, puişor,
Vin tu, somn,
De mi-l adormi
Şi tu, peşte,
De mi-l creşte
Şi tu, fîţă, de-i dă ţîţă.

63

Nani, nani,
Puiu mamii,
Culcă-mi-te mititel
Ca să te scoli măricel,
Să te duci cu oili,
Pă cîmpu cu florili,
Să te plouă ploile,
Să te bată vînturli,
Să te arză soarili ;
Cînd o fi geru-ăl mai mare,
Să stai la oi în picioare ;
Cînd o fi vremea mai bună,
Să mîi oile la stînă ;
Cînd o fi vremea mai rea,
Să bagi oili-n vălcea.

64

Nani, nani,
Puiu mamii,
Culcă-mi-te mititel
Şi te scoală măricel,
Şi te du cu oili,
Pe cîmpu cu florili.
Pierdui călimărili,
Le găsiră fetili.
Eu le ceu să mi le dea,
Ele zîc că să mă ia.
Maica vrea, taica nu vrea,
Vin cu sîla şi mă ia.

65

Nani, nani,
Puiul mamii,
Vino, cuce, de mi-i cîntă
Şi tu, grangur, de-i descîntă.
Vino, floarea macului,
De pe malul lacului,
Ca s-adoarmă-un băieţel
Şi să-mi crească măricel.

Drag îmi e cît e de mic
Că mi-e cruce de voinic.
Nani, nani,
Puiul mamii.

66

Haida, nani,
Hai, nani, nani, nani, na, măi,
Puiul mamii,
Că mama te-o legăna
Şi din gură ţi-o cînta :
„Cucule, pană galbenă,
Eu mă culc, tu mă leagănă ;
Şi mă leagănă frumos,
Să nu cad din leagăn jos ;
Şi mă leagănă încet,
Mîine-n zori să mă dăştept".

67

Nani, nani,
Puiu mamii,
Culcă-mi-te mititel
Şi te scoală voinicel.
Vino, fîţă,
Şi-i dă ţîţă.
Nani, nani, pui pitic,
Să te faci mare voinic,
Să te duci cu vitele
În codru cu florile,
Să te vadă mîndrele.
Nani, nani, puişoru,
Te-am legănat cu picioru,
Ţi-am dat apă cu paharu
Să ai gura ca zaharu ;
Să ai gura ca mierea,
Să te iubească lumea.
Nani, nani, pui pitic,
Să te faci mare voinic,
Să ieşi noaptea la colnic,
Fără par, fără nimic,

Fără paloș și pistoale,
Numai cu mîinile goale

68

Nani, nani,
Puiul mamii,
Vino, vino, somn ușor,
De-mi adormi ăst puișor,
Și mi-l fă mai mărișor,
Tot ca tat-său voinișor ;
Și te scoală măricel,
Și te fă mai voinicel,
Că tat-tău e-n București,
Călărește cai domnești,
Să-l vezi, maică, nu-l cunoști.

69

Lu-lu-lu-lu, lu-lu-lea,
Vino, soamne, și mi-l ia,
Vino, soamne,
De-l adoarme ;
Vino, pește,
De mi-l crește ;
Vino, somn, și vino, știucă,
Vino-ncoace și-l îmbucă.

70

Leagănă-te, leagănu,
Să-mi adoarmă voinicu.
Hai liu, liu, pui de om,
Culcă-mi-te să te-adorm.
Să te-adorm cu leagănu,
Să te scol cu cîntecu.
Hai, liu, liu și-oi adormi
Că măicuța te-o păzi,
Visuri blînde să-ți urzești,
Calea vieții s-o-mplinești,
Hai, liu, liu.

71

Nani, nani,
Puiul mamii,
Nani, nani, puişor,
Vin' la mama să te-adorm,
Să te-alinte Moş-cuminte,
Să te mîngîie pe frunte.
Nani, nani,
Puiul mamii,
Că n-o fi cum vor duşmanii ;
Şi-o vrea bunul Dumnezeu
Să vie şi tatăl tău.
Nani, nani,
Puiul mamii,
Eu muncesc şi te cresc mare,
Tat-tău grijă nu mai are.
Acasă cînd va veni,
El mare te va găsi
Şi mult mi s-o bucura
Puiul lui cînd l-o vedea.
Nani, nani,
Puiul mamii,
Că n-o fi cum vor duşmanii ;
C-o vrea bunul Dumnezeu
Să vie şi tatăl tău.

72

Nani, nani, puiul mamii,
Că n-o fi cum vor duşmanii.
Că duşmanii s-au vorbit
Să saie cu mic, cu mare,
România s-o doboare.
Dar n-au putut-o s-o ia,
S-au găsit viteji în ea.

73

Puiu mamii, nani, nani,
Că n-o fi cum vor duşmanii.

C-aşa vor duşmanii mei
Să mă bag slugă la ei,
Şi eu şi copiii mei.
Oi munci cum oi putea,
La ei slugă n-oi intra.
Frunzuliţă salbă moale,
Cine mi-are noroc, mi-are.
Samănă-n piatră, răsare ;
Dar eu samăn busuioc
Şi n-a răsărit dă loc.

74

Nani, nani, copil mic,
Dormi, odor, să creşti voinic.
Să pui mîna pe otic
Şi să mi-i atingi la chică
P-ăi care avem noi pică ;
Că noi sîntem fripţi şi arşi,
Ei sînt ghiftuiţi şi graşi.

75

Nani, nani,
Puiu mamii,
Culcă-mi-te mititel
Şi te scoală măricel.
Vin tu, fîţă,
De-i dă ţîţă
Şi tu, peşte,
De mi-l creşte
Şi tu, somn,
De mi-l adormi.
Nani, nani cu maica,
Că maica te-a legănat
Şi din gură ţi-a cîntat.
Dormi acuma cît eşti mic,
Să creşti mîndru şi voinic ;
Să creşti mîndru, să creşti tare,
Pentru-a ţării apărare.

76

Nani, nani,
Puiu mamii,
Pînă-o veni maică-ta
Cu doi pui de turturea,
Unu ție,
Unu mie
Şi-unu cucului din vie.
Uite mă-sa că-mi venea
Şi la piept că mi-l punea,
Țîțișoară că mi-i da,
Copilașu-l împăca.

DE NUNTĂ

77

Busuioc verde, stiblos,
Rămîi, taică, sănătos ;
Foaie verde avrămească,
Rămîi, maică sănătoasă,
Că eu mă duc să-mi fac casă,
Să mă-nsor, să-mi iau nevastă.

78

Foaie verde sămulastră,
Se mărită Leana noastră.
Se mărită și ne lasă
Cu inima friptă arsă.
— Leano, nu te mărita
C-a-nflorit puroinica
Şi n-are cine-o purta.
— Las-o, daică, să-nflorească,
C-oi purta-o și nevastă.

79

Copiliță cu părinți,
La ce focu te măriți ?

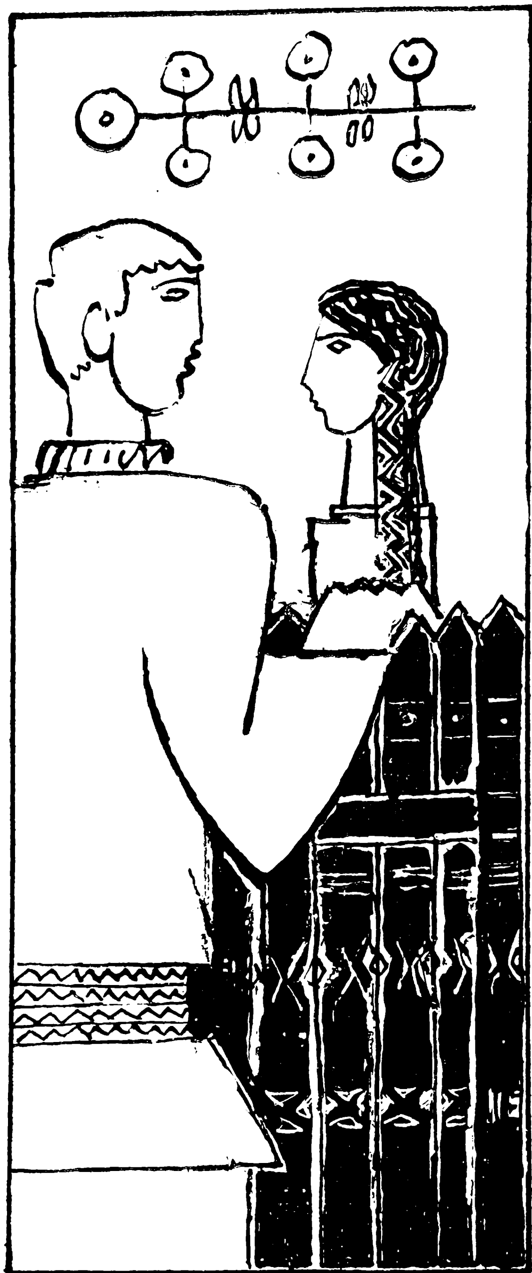
Că mila de la părinți
Niciodată n-ai s-o uiți,
Iar mila de la bărbat,
Ca frunza de păr uscat.
'Floriți, flori, și-mbobociți
Că mie nu-mi trebuiți ;
Iar cînd mie-mi trebuiați,
Atunci voi nu-mboboceați.
'Floriți, flori, și stați ca macul
Că mie mi-a trecut vacul.
Ies din rîndul fetelor,
Iau rîndul nevestelor.

80

Taci, mireasă, nu mai plînge
Că la mă-ta mi te-i duce
Cînd o face jugul mere
Și tînjala mere, pere.
Copiliță cu părinți,
La ce focu te măriți ?
Că mila de la părinți,
Anevoie s-o mai uiți ;
Și mila de la bărbat,
Ca umbra de păr uscat.
Înfloriți, flori, înfloriți,
Că mie nu-mi trebuiți ;
Mie cînd îmi trebuiați,
Voi atuncea-mbobocеați.
Cînd fusei la maica fată,
Știam floarea cum se poartă,
Dar dacă mă măritai,
De la ureche o luai,
După ușă-o aruncai,
Cu piciorul mi-o călcai.

81

Mireșică, mireșea,
Rogu-te de nașa ta
Să-ți mai lase codița,
Codița a gălbeoară,
Care-o-mpleteai tu asară.

Înfloriţi, flori, şi plîngi, perete,
Că tu o să ieşi din fete
Şi-o să intri-ntre neveste ;
Înfloriţi, flori, dacă-nfloriţi,
Că mie nu-mi trebuiţi ;
Mie cînd îmi trebuiaţi,
Voi atunci îmbobociaţi.
Mă dusei să mă cunun,
Florile picau pe drum.
Pusei mîna şi le luai,
Cu piciorul le călcai,
După uşe le-aruncai.

DE MUNCĂ

82

Paparude

Deschideţi porţili
Să intre ploiţili.
Paparudă-rudă,
Ieşi afar' de udă
Cu găleata nouă,
Dumnezău să plouă,
De marţi pînă marţi,
Să vă săturaţi ;
De joi pînă joi,
Să dea nouă ploi.
Unde dai cu sapa,
Ca să curgă apa ;
Unde dai cu ciuru,
Să umpli pătului ;
Unde dai cu maiu,
Să curgă mălaiu,
Drugili porumbului,
Ca coarnili plugului.

83

Paparudă-rudă,
Ieşi afar' de udă
Cu găleata-leata
Să nu bată piatra,

Cu găleata nouă,
Dumnezău să plouă.
Cînd oi da cu sapa,
Să țîșnească apa ;
Cînd oi da cu maiu,
Să iasă mălaiu.
Toarne cu găleata,
Să nu bată piatra.
Să crească bucatele,
Să sature satele.

84

La anu cincizăci şi trei,
Cînd s-a-ncoronat Ştirbei,
Puneai plugu unde vrei
Şi cosai unde puteai.
Dar acuma ce-am ajuns ?
Să fim la ciocoi supuşi.
Toată vara, hăi şi hăi
La pogoane la ciocoi.
Avea o babă de-o vacă,
Toată vara făcu clacă
Şi cînd fu la socoteală,
Rămase baba datoare.
Vîndu vaca,
Plăti claca.
Fir-ar să fiţi dă ciocoi,
O veni vremea d-apoi,
Văz cocoanele cu furci
Şi boierii cu opinci.

85

Frunză verde de susai,
Cîntă cucu sus la plai,
Jos la plasă e puhai
De agenţi şi de slujbaşi,
C-aia sînt şi păgubaşi,
C-au porunci de la divan
Să dăspoaie pe ţăran,
C-au plătit şi-au tot plătit
Pînă cînd s-a isprăvit.

Biru-i greu, țăranu n-are
Nici porumb de demîncare,
Dar boierilor ce le pasă ?
Nici cămașa nu le-o lasă.
— Boieri mari, boieri de sus,
Spuneți une v-ați născut,
În ce zmîrcuri ați crescut ?
Cine, fir-ar, v-a adus
Și v-a pus așa de sus ?
Banii țării i-ați tocat,
I-ați băut și i-ați mîncat
Cu lingăii de la vot,
Tot lingîndu-se pe bot.
Acum dac-ați isprăvit,
Tot pe noi ați năvălit ?
Mai slăbiți-ne, boieri,
De atîtea dăspoieri !
Frunză verde de pelin,
Mi-a venit din chiar senin
Să trec Oltul la Pitești,
Să mă duc la București,
Să dau jalbă la palat
Să mă plîng că sînt prădat ;
Să mă duc și la boieri
La cinstiții ministeri,
Să-i întreb pe dumnealor,
De la mine ce mai vor.
Să-i întreb ce să mai fac,
Nu mă văd că sînt sărac ?
Frunză verde de trei pești,
Iar cei mari din București
Nu-ți dă voie să vorbești.
Că chiar dac-ai îndrăzni,
Înainte de-a-i vorbi,
Nu știi unde te-ai trezi,
Or în temniță d-a drept,
Or c-un glonț răcit în piept.

86

De ce au boierii bani, măi vere,
Că și eu muncesc prea bine,
Și n-am pantaloni pe mine ;

Că şi eu muncesc destul,
Şi n-am porumbi în pătul.
Eu mănînc ciorbă de ştir,
Perceptorii-mi cere bir.
N-oi prinde un perceptor ?
Iau toporul şi-l omor.
Boierii poartă galoşi
Şi tot ei sînt friguroşi,
Dar eu umblu prin noroi
Şi n-am nevoie de ei.

87

Pe uliţă cînd apuc,
Se uită duşmanii crunt.
Nu ştiu, Doamne, ce-am făcuţ,
De le-am căzut cu urît.
La masă nu le-am şezut,
Din pahar nu le-am băut.
Ce credeau duşmanii mei,
Că mă văd slugă la ei,
Şi eu şi copiii mei ?
Az-noapte, la ora trei,
Trăsăi pătura pă ei
Să se facă măricei,
Dea cu barda-n duşmănei.

88

Amară străinătate,
Mult eşti tu fară dreptate.
Colindai ţările toate
Şi de bine n-avui parte.
Aşa-mi vine uneori
Să mă sui pe munţi cu flori,
Să-mi văd fraţi, să-mi văd surori ;
Nu văd fraţi, nu văd surori,
Paică sînt născut din flori.
Şi-aşa-mi vine cîteodată
Să mă sui pe stînci de piatră ;
Nu văd mamă, nu văd tată,
Paică sînt născut din piatră.
Jelui-m-aş, vai de mine,
Jelui-m-aş, n-am la cine ;
Jelui-m-aş munţilor

De dorul părinţilor ;
Jelui-m-aş brazilor
Tot de dorul fraţilor ;
Jelui-m-aş florilor
De dragul surorilor.
Şi-aşa-mi vine cîteodată
Să mă sui pe munţi de piatră,
Să mă uit la răsărit,
Să văd de unde-am venit,
Că sînt tare amărît
Şi prin lume rătăcit.
Foaie verde ruguleţ,
Alelei, frate răzleţ,
De cînd mi te-ai răzliţit,
Surori n-ai mai întîlnit.
Cum te plîng surorile,
Pe toate cărările !

89

Foaie verde trei granate,
Străină străinătate,
Tot de tine-am avut parte.
Străin sînt, străin îmi zice,
Străin sînt unde m-oi duce ;
Străin sînt şi-n altă parte,
Căci n-am mamă să mă cate.
Toată lumea e pe lume,
Numai eu străin în lume.
Străinor ca mine nu-i
Decît puiul cucului,
Din mijlocul codrului ;
Dar şi cucul scoate pui
Şi-şi face vecini destui.
Şi-am să calc din piatră-n piatră,
Să-mi fac din străini un tată ;
Şi-am să calc din urmă-n urmă,
Să-mi fac din străini o mumă.

90

Rău e, Doamne, pîn străini,
Ca gardu dă mărăcini.
Străin sînt, străin, măi frate,
De neagra străinătate.

De unde vîntul mă bate,
Tot mă frige şi mă arde,
Nimenea nu-mi ţine parte,
Rău e, Doamne,-n străinătate.

91

Foaie verde mărăcine,
Plînge pămîntul sub mine
Ca copilul de trei zile.
Copilul plînge şi tace,
C-are mamă să-l împace ;
Iar pe mine n-are cine,
Că sînt străinor pe lume.

92

Şi-aş mai zîce bob năut,
Mamă, care m-ai făcut,
Decît să mă fi făcut,
Mai bine să fi zăcut,
Ori un pom să fi sădit,
Mai bine-ai fi folosit.
Mamă, dacă-mbătrîneai,
Tu la umbra lui că stai,
Îl tăiai şi te-ncălzeai.
De mine ce folos ai ?
De străini, arză-i-ar focu,
Mi-am lăsat casa şi locu,
Şi m-a-ngălbinit cu totu ;
De străini, lovi-i-ar boala,
Mi-am lăsat locul şi ţara,
Şi m-a-ngălbinit ca ceara.
D-alelei, frate peline,
Amară e frunza-n tine,
Ştii, ca inimioara-n mine.
Sara pe pelin mă culc,
Dimineaţa, cînd mă scol,
Cu pelin pe ochi mă spăl ;
Eu d-aş mînca şi zahar,
Sufletul mi-e tot amar.

93

Foaie verde-a murili,
Bate vîntul vîrfurili
Şi apa malurili,
Şi pe mine gîndurili
Să-mi apuc drumurili,
Să-mi iau drumul să mă duc
Unde trăiam mai de mult.
Tată, mamă n-am avut,
Copil străin m-am născut.
Străin sînt, străin îmi zice,
Străin sînt pă un' m-oi duce.
Foaie verde rozmalin,
Am auzit din bătrîni
Că-i grea pîinea prin străini ;
Am auzit, n-am crezut,
M-a dus vremea şi-am văzut.
Decît să creşti un copil,
Mai bine sădeşti un prun.
Căci de la prun mănînci prune,
Copilul se duce-n lume
Şi tu rămîi amărît
Ca nimeni de pe pămînt ;
Şi rămîi cu doru-n oase
Şi cu inimoara arsă.
Foaie verde rozmalin,
Vai de copilul străin
Cînd ajunge la stăpîn.
El munceşte în dreptate,
La sîmbrie n-are parte.
La sîmbrie cu dreptate,
Dar bătaie cît se poate.
Căci străinu-i tot străin.
De i-oi face apa-n vin,
Tot nu-i faci voia deplin ;
De i-ai face apa-n bere,
Nu-i faci gusturi, nici plăcere.
Dar săracul tatăl meu,
De-i fac bine, de-i fac rău,
El strigă : — „copilul meu".
Dar săraca mama mea,
Chiar de i-am călca vorba,
Tot pe mine mă striga.

Rău e, Doamne, fără mumă,
Ca descult toamna prin brumă ;
Rău e, Doamne, fără tată,
Ca descult iarna-n zăpadă.
Bate vîntul printre spini,
Eu mă lovesc de străini,
Ca gardul de mărăcini.

94

Foaie verde-a murili,
Bate vîntu vîrfurili,
Şi apa malurili
Şi pe neica gîndurili
Să-mi apuc drumurili
Pe toate vîlcelili.
Foaie verde matostat,
Eu de-acas' cînd am plecat,
Ziua bună nu mi-am luat
De la vecinii din sat.
De la tată, de la mumă,
De la fraţi, de la surori,
De la grădina cu flori.
Şi călcai din urmă-n urmă
Să-mi fac pe străina mumă.
Urmili mi s-a-nvălit
Şi mumă n-am mai găsit,
Rămăsăi pe drum plîngînd,
De la inimă oftînd,
Din ochi negri lăcrimînd.
Nici un nume nu-i mai mare
Tot ca numele de mamă.
Vai, muma cu doi copii,
Ce păţeşte pînă-i creşte !
Şi dacă mi-i face mari,
Mi-i ia statu militari.
Vine-acasă şi se-nsoară,
Se-nsoară şi-şi ia nevastă,
Mama rămîne tot arsă.
Foaie verde lin pelin,
Vai de copilul străin,
Cînd se bagă la stăpîn
Şi nu-i dă leafa deplin.

El munceşte în dreptate,
'I dă leafa pe jumătate,
Mîncare a treia parte,
Cămăşuţa ruptă-n spate.
Ce să mă mai fac, măi frate,
De neagra străinătate ?
Că străinu-i tot străin,
Poţi să-i faci din apă vin,
Nu-i faci voile deplin.
Săracu, tăticul meu,
De-i fac bine, de-i fac rău,
Tot zice : „copilul meu"...
Şi mă mîngie mereu.
Am să plec dup-acest loc
Că e loc făr' de noroc
Şi-o siliştre fără trişte,
Şi-un pămînt făr' de venit.
Să plec de unde-am sosit,
Că norocu dac-ar vrea,
Nu m-ar lăsa-n stare grea.
Nu petrec o supărare
Şi vine alta mai mare.
Ce-o să mă fac, frăţioare ?

95

De străin, străin fusăi,
Parte-n lume n-avusăi
Nici de tată nici de mumă,
Nici de soţioară bună ;
Nici de fraţi, nici de surori,
Parc-aş fi născut din flori.
Bate vîntul printre munţi,
Cu milă de la părinţi ;
Bate vîntul printre brazi,
Mi-aduce dor de la fraţi
Şi milă de la cumnaţi.
Strugurel bătut de brumă,
Rău e, Doamne, fără mumă !
Nu e tată, nu e mumă,
Parc-aş fi născut din brumă.
D-aş trăi ca brazii-n munte,
N-aş avea supărări multe ;

Dar trăiesc ca brazii-n vale,
Supărarea mea e mare.
Nu trece o supărare
Şi vine alta mai mare,
Nu e ceas, nu e minut
Ca să nu fiu necăjit.
Binili de mine fuge,
Răul din urmă m-ajunge.
Nu e minut, nu e ceas
Să n-am lacrimi pe obraz ;
Dar de lacrimi nu ţin samă,
Că le şterg cu orice stramă ;
Şi mi-e milă de obraz,
Că rămîne fript şi ars.
Şi-am zis verde iasomie,
Aşa-mi vor duşmanii mie
Să mă vază-n puşcărie,
Nevestica-n văduvie,
Copilaşii-n slugărie.

96

Foaie verde solz de peşte,
Cine-a pomenit şi este,
Un părinte poate creşte
Şapte-opt copii sau zece,
Şi-un copil crescut cuminte
Nu poate ţine-un părinte.
Decît să-mi creşti la copii,
Mai bine să-mi pui la pruni ;
Decît să-mi creşti un copil,
Mai bine sădeşti un prun,
Că din prun mănînci la prune,
Iar copilul pleacă-n lume,
Pleacă-n lume şi te lasă
Cu inima friptă, arsă.

97

Frunzuliţă foi de nuc,
Mai am o zi şi mă duc.
Eu mă duc, codrul rămîne,
Plînge frunza după mine.

Plînge frunza şi iarba,
Şi sărmana măicuţa.
Plînge muma şi suspină
C-are-o fată mai străină.
Străină şi singurea,
Milă de la nimenea.
Străina mamii, străină
Ca garoafa din grădină,
Dar nici ea nu e străină
C-are vîrf şi rădăcină
Şi mai face vara flori
Şi-are destule surori.
Pune, mamă, perna-n pat.
De străini m-am săturat,
Că străinul ca străinu,
Şi-i amar ca şi veninul.
Plînge-mă, mamă, cu milă,
Că şi eu ţi-am fost copilă ;
Plînge-mă, mamă, cu dor,
Că eu ţi-am fost de-ajutor ;
Plînge-mă, mamă, cu milă,
Că eu ţi-am fost mai străină.

98

Foaie verde foi de nuc,
Mai am o zi şi mă duc.
Eu mă duc, codrul rămîne,
Plînge frunza după mine,
Plînge frunza şi iarba,
Vai, sărmana mămica !
Mamă, cînd ţi-e dor de mine,
Ia maşina-automată
Şi vino cu ea la poartă.
Şi-acolo cînd oi ajunge,
Să-ncepi, măiculiţă,-a plînge,
Şi să plîngi şi să suspini,
C-ai o fată prin străini.
Mamă, dintr-o casă plină
Numai eu ţi-am fost străină.
Străina maichii, străină
Ca garoafa din grădină ;
Nici garoafa nu-i străină
C-are pămînt la tulpină ;

Vara înflorește flori
Și-are destule surori.
Scrie, maică, coală-albastră
Și mi-o pune la fereastră,
Cine-o trece s-o citească,
Lăcrămile să-l pornească,
Cum m-a pornit și pe mine,
Cînd m-am despărțit de tine.
Și ia-m' o batistă mare,
De mă șterge de sudoare ;
Batista este cu flori,
De mă șterge de sudori.

99

Foaie verde mărgărit,
Cînd auz cucul cîntînd,
Ploaia-n codru răpănind,
Mă fac broască pe pămînt,
Numai cucul să-l aud.
— Cîntă, cuce, limba-ți pice,
S-o ia neica s-o mănînce,
S-o pui pe coș s-o usuc,
Șapte ani să mi-o usuc,
La ăl dă opt s-o mănînc,
Ca tine să pot să cînt.
Că la toți le-ai cîntat tu,
Numai mie nu, nu, nu ;
La toți le-a cîntat cucul,
Numai mie grangurul
Ca să-mi părăsesc satul
Și să mă mut într-altul ;
La toți le-a cîntat cucul,
Numai mie cinteza
Ca să-mi părăsesc casa
Și să mă mut într-alta.

100

La toți le-a cîntat cucu,
Numai mie granguru
Ca să-mi părăsesc satu ;
La toți le-a cîntat mierla,

Numai mie cinteza
Ca să-mi părăsesc casa,
Casa şi bătătura,
Pîn-prejur ce-oi mai avea.
Lăsai casă,
Lăsai masă,
Lăsai nevastă frumoasă
Şi-apucai cu alta-n leasă,
Să-i fac dragoste aleasă,
La mine să se gîndească.
— Desfă, neică, ce-ai făcut
Şi dă-mi drumu să mă duc,
Nu mă ţîne zălogit.
— N-am făcut ca să-mi desfac,
Şi-am făcut că mi-ai fost drag.

101

Frunzuliţă fir mohor,
Colea-n vale, la izvor,
Plînge-o copilă de dor
Şi mi-o-ntreabă maică-sa :
— De ce plîngi, copila mea ?
— Măicuţă, nu mă-ntreba,
Rău mă doare inima.
Nu mă doare de durere,
Mă doare de dor şi jele ;
Nu mă doare de dor mare,
Mă doare de-nstrăinare.
Că mi-am pus aseară-n gînd
Să-mi iau drumul cel mai lung,
Să mă duc, să mă tot duc
După dor să mi-l aduc.
Lung e drumul şi cotit,
Mă dor ochii de privit ;
Lung e drumul şi-asfaltat,
Mă dor ochii de uitat.

102

Frunzuliţă sălcioară,
Dă-mi guriţa d-astă-seară.
Dragă Marioară,

Te-am iubit doi ani şi-o vară,
Şi m-aşteaptă trenu-n gară.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară,
Nu m-aşteaptă nici un bine
Şi mă ia de lîngă tine.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară.
Şi mă duce-n ţări străine,
Unde nu cunosc pe nimeni.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară
Numai frunza plopului,
De la malul Oltului.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară.
Numai frunza richiţii,
De pe malul Dunării.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară.
Nici o boală nu-i mai grea
Ca dorul şi dragostea.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară.
Nici o boală nu te-apasă
Ca mîndruţa cînd te lasă.
Dragă Marioară,
Te-am iubit doi ani şi-o vară.

103

Trenule, să nu ai parte
De şurupurile toate
Şi de şina de sub roate,
Prea m-ai străinat departe
Şi n-am mamă să mă cate,
Tata e bătrîn, nu poate.
Foaie verde de măr dulce,
Strein sînt, strein îmi zice,
Strein sînt pe un' m-oi duce.
Căci ca mine strein nu-i
Decît puiul cucului
Cînd îl lasă mama lui
În mijlocul codrului,
Fără aripi, fără pene,

Ar zbura, n-are putere,
Ajutor de unde cere.
Strein sînt, strein mă cheamă,
Strein sînt de bună seamă.

104

Foaie verde lin-pelin,
Vai de copilul străin,
Ce slujeşte la stăpîn,
Că el slujeşte-n dreptate,
Leafă ia pe jumătate,
Din mîncare-a treia parte
Şi bătaie cît se poate.
Sărăcuţ de taica-al meu,
De-i fac bine, de-i fac rău,
Tot zice : „copilul meu".
Dar străinu-i tot străin,
De i-ai face apa vin,
Tot nu-i faci voia deplin ;
De i-ai face apa bere
Ţi tot nu-i faci pe plăcere.
Struguraş bătut de piatră,
Rău e, Doamne, făr' de mumă.
Struguraş bătut de brumă,
Rău e, doamne, făr' de mumă.
De-ai călca din piatră-n piatră,
Din străini tot nu-ţi faci tată ;
De-ài călca din urmă-n urmă,
Din străini tot nu-ţi faci mumă.
Bate vîntul printre munţi,
Îmi vine dor de la părinţi ;
Bate vîntul printre flori,
Îmi vine vînt de la surori.

CÎNTECE DE HAIDUCIE

105

Foaie verde bob năut,
Mă uitai la răsărit,
Văzui primăvară viind,
Colţul la iarbă crescînd,
Iar pe mîndruţa plîngînd.

Să mă duc să-i spun lui tata
Să-mi dea la dracu sapa
Şi să-mi ia d-un cal mărunt,
Scurt la gît şi lung la trup,
Cu piciorul subţirel,
Să intru-n codru cu el.
Foaie verde bob năut,
De cînd zic mă duc, mă duc,
Mîndrele se fac buluc
Şi mă-ntreabă un' mă duc,
Eu le spui : la Cîmpulung.
Foaie verde bob năut,
Şi băgai cu cucu-n plug,
Cucu cîntă şi eu mîi,
Şi doru-mi ţine de coarne,
Iar mîndruţa-mi pune boabe.
Ce mai fericire, Doamne !

106

Frunză verde mărgărit,
Mă uitai la răsărit,
Văzui primăvara viind,
Colţul la iarbă ieşind,
Murgu-n grajd mi-a-nebunit
Tot la grăunţe mîncînd.
Şi-am să pui şaua pă murgu,
Să dau ocol la tot cîmpu,
Să vedem cum să ia timpu.
Văd că timpu să ia bine,
Să pui plugul pe cobile,
Ipingeaua-ntre rotile,
Să-mi iau copilaş cu mine,
Pă su poale dă pădure,
Unde cîntă cucu bine.
Cîntă cucu, bate vîntu,
Şi pă neica-l bate gîndu
Ca să las la naiba plugu.
Să las plugu, să-mi iau crîngu,
Că plugu mă-mbătrîneşte,
Dar codru mă-ntinereşte.
Tot iubind pe la neveste,
La neveste tinerele,
Drag mi-i să trăiesc cu ele.

Cine e plugar bărbat,
De cîrciumă nestricat,
De femei nefermecat,
Nu doarme cu mîndra-n pat,
Cu boii legați la gard.
Cînd cîntă cocoșii-ntîi,
El e cu boii sătui ;
Cînd în zori se luminează,
El fluieră și brăzdează.
Frunză verde mărgărit,
Vara care a trecut,
Ce mai bine-am plugărit !
Mi-am băgat cu cucu-n plug,
Cucu cîntă, eu împung,
Mîndra-mi pune la porumbi.
Cum oi face ca să-i zic
Să-nfigă paru-n pămînt,
Să dea dăvale la crîng,
Să mi-o pup, să mi-o sărut,
Mijlocul să i-l frîng.
...tu-mi-te-n... de plug,
Că tu m-ai îmbătrînit !
Decît să mă duc la plug,
Mai bine mă duc la tîrg
Cu mîndruțili de gît,
Că toată vara-s boboc,
Toamna n-am porumb să coc.
Nu știu lumea cum muncește,
Neică, de se pricopsește,
Că și eu muncesc,
Din cîrciumă nu lipsesc.

107

Ș-aoleo, soare rotund,
Vin dăvale mai curînd,
Că mie mi s-a urît.
Cînd aud pe cer tunînd,
Jos la baltă fulgerînd,
Pui dă lupi chilălăind,
Iarba prin poini crescînd.
— Codrule, de ce nu spui
Cînd îți dă muguru-ntîi,

Să-mi iau armele din cui
Şi să mă pornesc peste Jii ?
Su poale dă codru verde,
Mititel focşor se vede,
Mititel şi potolit,
De haiduci mi-e ocolit.
Nu ştiu zece-doisprezece,
Peste sută tot mai trece,
Că-mi frige d-un berbece,
Berbecelu măricel,
Ce-n turmă nu e ca el.
Şi mi-l frige, mi-l răsfrînge,
Să mi-l aibă la colnice,
La colnice, la strîmtori,
Unde trece negustori,
Negustori bucureşteni,
De la tîrg la Rîureni
Să cumpere cîrlăiori,
Numai d-aia cu zăbale,
În buiestru fuga-mare,
Cu parale turlungii
Luate du pî la beşlii.

108

Cînd era Oltul turcesc,
Puteam să mă arănesc.
Dă omoram cîte-un turc,
Nu puteam banii să-i duc.
El striga : „roman, roman“,
Mă-ntorceam şi-i tot mai dam.
De cînd Oltul mi-e nemţesc,
Jumătate românesc,
Nu pot să mă arănesc.
De omor un general
Şi-l caut în buzunar,
Doar cremene şi-un amnar,
Şi-un pustiu de creiţar.
La ce focu-l omoram ?
Taica, maica, mă întreabă
Ce munculiţă mi-e dragă.
Mama mă mînă la sapă.
— Dă-o năibii, nu mi-e dragă !

Sapa-i lată, coada-i lungă,
Nu mai văd para în pungă,
Coada-i lungă, sapa-i lată,
Mi-a mîncat vîrtutea toată.
Locul tare,
Ziua mare,
Tot cu ochii după soare,
Că nu se mai face seară.
Taica mă mînă la plug,
Boii nu ştiu să-i înjug.
Eu i-njug cu coadele,
Ei se-ntorc cu coarnele,
Să mă spargă, boalele.
Plugul e o goangă rea,
Merge de-a-nderetelea,
Cu coarnele-n burta mea.
Nişte vite omorîte
Şi bucate risipite.
Nu ştiu dacă se vor coace,
Sau mai rea foamete-oi trage.
Băgai capu-n hălăciucă
Să pui coadă la măciucă,
Că mi-a dat frunza de fag,
Să-mi intru-n codru cu drag.
Unde-aud cucul cîntînd
Şi mierliţa şuierînd,
Carele pe drum trecînd,
Boi bătrîni în jug trăgînd,
Ploaia-n codru răpănind,
Mă fac broască pe pămînt,
Numai cît un pui de lup,
Mă pitesc după butuc,
Stau aici ca să vă-mbuc,
Să iau puşca să te-mpuşc,
Dau în fruntea pieptului,
La casa sufletului.

109

Foaie verde bob susai,
Toată iarna mi-aşteptai
Să vie luna lui mai,
Să pun şaua pe doi cai,
Să mă urc din deal în plai,

Să văd cîmpul ca un rai,
Plugulețul cu opt cai,
De la inimă oftai.
Cînd văd murgurii de la roată,
C-aia-mi duc povara toată,
Și vineții de la roți,
C-aia sînt buni pentru hoți,
Și cu murgu de la șa,
Oi muri de nu i-oi lua.
Și-am zis verde viorea,
— Spune-mi, pui de turturea,
Spune-mi, caii cînd se ia ?
— Se iau noaptea după cîmp,
Cînd stăpînu e-n așternut.
Foaie verde foi de nuc,
— Spune-mi, neică, pui de cuc,
Spune-mi, caii und' se duc ?
— Se duc noaptea prin vălcele,
Ziua cu mîndrele mele,
Pîn' la tîrg, la Rîurele.
Foaie verde trei gheorghine,
Înfrunzești, codrule, mai bine,
Să intru cu drag în tine.
Cînd ți-o fi iarba ca acul,
Frunzulița ca pătacul,
Aruncă-ți sapa la dracu
Și haide-n codru cu drag.
Soră, soră, căprioară,
Nalță-te-n două picioare
Și rozi poala codrului,
Să văd matca Oltului.
— Oltule, nebunule,
Ce-mi vii așa tulbure ?
Ce-mi vii așa tulbure
Și cu sînge-amestecat ?
Ori la coadă te-a plouat,
Ori vreun mal ți s-a surpat ?
— La coadă nu m-a plouat,
Nici malul nu s-a surpat,
Potera m-a tulburat,
Să te caute pe tine,
Ce-ai căutat după mine.

110

Frunză verde mărăcine,
Mă uitai la vale bine,
Pricepui vara că vine,
Pe muşte şi pe albine,
Pe frunza de mărăcine.
Pusăi plugul pe rotile,
Ipingeaua pe cobile,
Mi-apucai la deal, vecine,
Unde cîntă cucul bine,
Samăn linte şi fasule
Să trăiesc cu mîndra bine.

111

Frunză verde mărgărit,
Mă uitai la răsărit,
Văzui primăvara vind,
Cîte o floare ivind,
Pe sub zăpadă ieşind,
Şi neica cu mîndra-n crîng,
Să mi-o strîng, să mi-o sărut,
Că sînt călător, mă duc.
Eu, mîndro, mă duc, mă duc,
Eu mă duc la Cîmpulung,
La grajdul unui avut,
Să măsur grajdul de-i lung,
De la uşă pîn' la fund,
Să-mi aleg un cal porumb,
Scurt în gît şi lung în trup,
Cum e bun de haiducit.

112

Foaie verde-a murele,
Oltule, Olteţule,
Seca-ţi-ar izvoarele
Şi toate pîraiele,
Să rămînă pietrele,
Să-mi crească dudaiele,
Să mă duc cu mîndrele,
Să-mi văd surioarele.

Soro, soro, căprioară,
Nalţă-te-n două picioare
Şi-mi roade codrul pe poale,
Roade matca Oltului,
Chivăra voinicului.

113

Frunză verde de trei zloţi,
....copiii morţi,
De păgîni şi de nătoţi,
Cui mă face că sînt hoţ.
Nu sînt hoţ şi sînt haiduc,
De unde fur nu mai duc.
Că le-am furat caii toţi,
Le-am lăsat cîte-o iepşoară,
Ducă-şi tăgîrţa la moară.
Dar oi sta, m-oi mînia,
Nici p-aia nu i-oi lăsa,
I-oi lăsa tot cu crozna
Ca să-şi vază patima.

114

Foaie verde mărgărit,
De cînd maica m-a făcut,
Din cîrciumă n-am ieşit,
Bani din pungă n-am fîrşit.
Azi să beau, mîine să beau,
Mă mir bani dă un' să iau,
Tot du pe la care au.
Unii muncesc, se trudesc,
Alţii bea şi chefuiesc ;
Unii sapă pînă mor,
Desculţi de cîte-un picior,
Şi-alţii bea cu capu gol ;
Unii muncesc viili
Ş-alţii bea vinurili.

115

Foaie verde fir costrei,
Pe anul cincizeci şi trei,
Cînd s-a-ncoronat Ştirbei,

Puneai plugul unde vreai
Şi-mi arai pe cît puteai.
Cînd veni şi domnul Ghica,
Moşnegii răsuceau chica ;
Cînd veni şi domnul Cuza,
La ciocoi le plesnea buza.
Iartă-i, Doamne, păcatu,
Uşurează-i mormîntu,
Căci el ne-a dat pămîntu,
Să arăneşte omu,
Cîte şapte-opt pogoane,
Nu mai mor săraci de foame.
Foaie verde-un usturoi,
...n lege ciocoi,
V-a veni vremea d-apoi
Să vă-njugăm noi pe voi,
Să-njugăm cucoanele,
Să arăm pogoanele,
Toate porumbiştele.
Häis, cucoană, cea, cucoană,
Ţine brazda, domnişoară.
Foaie verde trei zmicele,
Al iadului, Brîncovene,
Că ne dai pogoane grele,
Ne dijmuiai una şi-una,
De tot pogonul găina,
Ba şi muşchiul porcului,
Să-i dai pămînt omului.
Foaie verde foi de-o fragă,
O babă mi-avea d-o vacă,
Toată vara sta de clacă,
Iar cînd fu la socoteală,
Mi-aţi dat-o pe uşe-afară.
Pentru-o groapă de urzici
I-a luat vaca din gîrlici.

116

Foaie verde foi de mure,
Pe sub deal, pe sub pădure,
Trece-o nevestică-n lume,
Fugită de la bărbat,
Cu pruncul nebotezat.

În pădure c-a intrat,
Pe sub umbra brazilor,
La tulpina fagilor.
Pruncu-n brațe că-i plîngea,
Dar mă-sa că îi zicea :
— Taci, pruncule, nu mai plînge,
C-aici e pădure deasă,
Hoții-nainte ne iasă.
Bine vorba n-o fîrșa
Și hoții că se ivea :
— Tinerico,-ngroapă-ți pruncu
Și mergi cu noi la iubit.
— Pruncul nu l-oi lepăda,
Că mă doare inima ;
Și-i păcat de Dumnezeu,
Că-i născut din trupul meu.
Hoții nici nu asculta,
Pruncul din brațe îl lua,
Iar sărmana vai de ea,
Dacă vedea și vedea,
Din inimă se ruga :
— Foaie verde bumbăcel,
Mai lăsați-mă nițel
Ca să fac un legănuș,
Într-un vîrf de păltiniș.
Ploaia caldă mi-o ploua,
Pe dînsul că l-o scălda ;
Vînt de vară mi-o sufla,
Pe dînsul l-o legăna ;
Păsările-or ciripi,
Pe copil l-o adormi ;
Și mîncare că i-o da
Numai Maica Precesta.

117

Ce mi-e mie drag pe lume ?
Calul negru plin de spume
Și cu șaua de meșină,
Și cu plosca la ciochină,
Plină cu rachiu de prună,
De la mîndra din grădină,
Cine bea de dor i-alină.

Ca mătasea, ca mătasea,
Ce mi-e drag pe lumea asta ?
Calul, puşca şi nevasta.
Calul mă călătoreşte,
Puşca capul mi-l păzeşte,
Nevasta mă primeneşte,
Ibovnica mă priveşte.
Ce mi-e mie drag pe lume ?
Poteceaua din pădure,
Pardosită cu alune,
Cu alune măruntele,
De dragu mîndruţii mele.

118

Foaie verde matostat,
Leagănă-te, vîrf de brad,
Că şi eu m-am legănat
După cine mi-a fost drag ;
Leagănă-te tu, făgui,
Că-n tine-a dat frunza-ntîi
Şi tu n-ai venit să-mi spui,
Să-mi iau armele din cui ;
Să-mi iau arma şi vergeaua,
Şi la răvolver cureaua,
Şi să-mi apuc poteceaua,
Unde cîntă turtureaua.
Stam cu capul pe fîntînă,
Cu căpestrele pe mînă,
Număram căpestrele,
De m-a lăsat mîndrele.
La fîntîna din făget
Mă oprii să plîng încet
De traiul care-l trăiesc.
Foaie verde matostat,
C-aşa am fost blestemat
Să adorm nelegănat,
Pe braţele cui mi-e drag.

119

Frunză verde foi rogoz,
— Spune, neică mîngîios,
De ce eşti aşa frumos ?

Ce mi-eşti aşa frumuşel,
Parcă mi-eşti tras prin inel ?
Spune-mi, neică, ce mănînci ?
— Mănînc bobocel de raţă
Şi-mi beau apă de la gheaţă,
Şi-mi stau pe la umbruliţă,
Şi-mi petrec cu mîndruliţe.
La fîntîna Aninoasa,
Aşteptai pe bătăioasa.
Bătăioasa nu veni,
Şezui de mă odinii,
Puşculiţa mi-o umplui,
Bătăioasa n-o văzui
Şi-mi luai puşca şi vergeaua,
Şi-mi apucai poteceaua.

120

Frunzuliţă bob năut,
De cînd nu mai sînt haiduc,
Şi lemnele-n codru plîng,
Din jumătate se frîng.
Să ştiu că mănînc pămînt,
Şi la vară iar mă duc.
Păi nu mă duc de sărăcie,
Nici de mare bogăţie,
Şi mă duc că-mi place mie.
C-aşa sînt eu rînduit,
Tot pe drum călătorind,
Cu vinu-n ploscă trăzvit,
Cu şapte mîndre de gît.
Ş-am o ploscă de nuc verde,
Ţine nouăsprece vedre,
Torn din ea şi nu se vede.
Şi-am alta mai mititea,
De-o vadră şi cinci oca,
Mi-o port pe sub ipingea.
Cînd mă-ntînlnesc cu mîndra,
Îi dau o dată să bea
Că şi ea-mi dă guriţa,
Seara şi dimineaţa,
Peste zi-ntotdeauna,
C-aşa-mi cere inima.

121

Foaie verde d-un măr dulce,
Doină, doină, mult m-aş duce.
Une-auz doina cîntînd,
Ploaia-n codru răpăind,
Broască mă fac pă pămînt,
Ca un puişor de lup,
Şi ţîn calea la colnic
Fără băţ, fără nimic,
Numai cu palmele goale,
La brîu cu şapte pistoale,
Patru pline şi trei goale.
Şi sînt pline dă rugină,
De bag potera-n izînă,
Potera din Valea-Rea,
Bat-o Maica Precesta !
Une-auz cucu cîntînd
Şi mierliţa şuierînd,
Broască mă fac pe pămînt.
Dete frunza ca paraua,
Lăstăraşu ca undreaua,
Luai puşca şi vergeaua
Şi mi-apucai poteceaua,
Une cîntă turtureaua.
Mie-mi cîntă-o turturică :
„Cine strînge, nu mănîncă".

122

Foaie verde maghiran,
M-a făcut maica oltean,
Puişor de craiovean.
Port căciulă de-astrăgan,
Cojocel de miel bîrsan
Şi cămaşă de tulpan.
Pantalonaşi cu găitan,
De nimenea n-am habar.
Frunzuliţă mărăcine,
Cin' se ia cu mine bine
Îi dau haina după mine
Şi portofelu cu rile ;
Cin' se ia cu mine rău,
Să-l ferească Dumnezeu.

Că sînt şarpe de dudău,
De-ăl negru de muşcă rău ;
Eu sînt şarpe lat pe spate,
Şapte creste într-o parte.
Doamne, duşmăneii mei
Fă-i, Doamne, bolovănei
Să trec cu gheata pe ei,
Să plesnească fierea-n ei.
Doamne, duşmancele mele
Fă-le, Doamne, pietricele
Să trec cu gheata pe ele,
Să plesnească fierea-n ele.
Foaie verde mărăcine,
M-a făcut maica pe mine,
Nu-şi aude nici un bine.
Dar ce bine să-şi auză,
C-am tras doi voinici prin spuză :
Dar ce bine şi noroc,
C-am tras mulţi voinici prin foc.

123

Cînd văzui că nu mai ninge,
Prinsei armele a strînge
Şi pistoalele a unge.
Văzui frunza fagului,
Am pus gîndul dracului
Asupra bogatului.

124

Cînd mi-e frunza-n patru dungi,
Codru mi-e plin de haiduci,
De haiduci cu chica deasă.
'M-ia boieri de la masă
Şi mi-i ia şi-i bagă-n casă,
Mi-i aşează la fereastră,
Pune paloşul pe masă,
Cere salba cea mai deasă
Şi salbe de galbeni mici,
Făcute de doi voinici ;
Să dea salba a mai deasă,
A mai deasă,-a mai frumoasă,

Şi salba de galbeni mari,
Făcută de doi primari,
Colea-n crîng lîngă-un stejari.

125

Luniţă, luniţă,
Fă-mi d-o luminiţă,
Sara pe uliţă,
Că mi-am însărat
Lîngă-un colţ dă gard,
Cu doi căluşei,
Vineţi porumbei,
Fug norii pă ei.
Nu sînt dă furat,
Sînt dă cumpărat
Dî la popa Zlat.
Banii că i-am dat
La lumina lunii,
Vizdura fîntînii.
Dovezi i-am lăsat
Stîlpii grajdurilor,
Ieslea cailor.
Scoboară, scoboară,
P-o gură dă vale,
Un car mocănie,
Sună-n străgălie.
De mînat cine-l mîna ?
Un arap buzat,
Cu gluga-ntre spete,
Cu băieri de bete,
Mîna nu se vede.

126

Foaie verde-o viorea,
Spune-mi, pui de turturea,
Îngheţată-i Dunărea,
Să treacă badea pe ea,
Cu trei cai alăturea ?
Unu-i negru cum îi corbu,
Altu-i roşu cum îi focu
Şi-ăl care-i badea călare,
Pintenog la trei picioare,
E frumos nevoie mare.

127

Rău, maică, m-ai blestemat
Să stau în puşcă răzmat
Şi să mănînc dă furat.
M-ai făcut, mamă, voinic
Să păzesc pe la colnic.
La brîu cu şapte pistoale,
Patru pline şi trei goale ;
Ale goale sînt marghiole
Şi-ăle pline sînt cadîne.

CÎNTECE ISTORICE

128

Tudor, Tudor, Tudorel,
Dragul mamii voinicel,
Mult la faţă te-ai schimbat
Şi mi te-ai întunecat.
Spune-i maichii ce te doare
Că m-oi face vrăjitoare.
Sabia cea bună, nouă,
Am visat-o ruptă-n două ;
Puşca ta cea ghintuită
Am visat-o ruginită,
Revolverul de oţel,
Atîrnat în cuişor,
Ruginit şi nespălat,
De nimenea nefrecat.
— Maică, măiculiţa mea,
Nu ştiu ce mai m-o durea
Şi nu ştiu ce am de spus
Că durerile m-au răpus
Şi nu poci ca să-ţi răspunz.

129

Foaie verde magheran,
Vlaicule, fiu de ţăran,
Ţi-a dat Dumnezeu de-un plan
Ca să-ţi faci de-un aeroplan,

Să umbli din sat în sat,
Să-ţi vezi casa şi nevasta.
Copilaşii îţi sînt bine,
Beau la vin, mănîncă pîine,
Că mi-au scăpat de suspine.
Frunzuliţă bob năut,
Vlaicule, cînd te-am născut,
Bucurie mi-am avut,
Şi de cînd te-am crescut mare,
Boierul odină n-are ;
De cînd te-am făcut pe lume,
Deştept şi frumos ca mine,
Foaie verde bob areu,
Chinuiesc boierii rău
Să-ţi răpuie capul tău
Că s-aşteaptă la vreun rău.
Cînd vrusăşi să treci Balcanii,
Se speriară bulgarii ;
Cînd vrusăşi să treci Carpaţii,
Te-ntovărăşişi cu fraţii.

130

Vlaicule, pui de ţăran,
Ţi-a dat Dumnezeu de-un plan
Ca să-ţi faci un 'eroplan,
Să treci în Ardeal cu el,
Că sînt fraţi de-ai noştri-n el.
Vlaicule, Vlăicuţu mamii,
Ţi-a trimes tat-tău scrisoare
Să vii acas' să te-nsoare ;
Tu acasă n-ai venit
Şi-ai căzut şi-ai putrezit.

131

Vlaicule, Vlăicuţu maichi,
Eşti băiat transilvănean,
Porţi căciulă de-astrăgan,
Cojocul de miel bîrsan
Şi nădrăgei cu găitan,
Ţi-a dat Dumnezeu un plan
Şi-ai făcut aeroplan.

Aeroplanu se-avînteşte,
Mama pe Vlaicu-l jeleşte ;
— Vlaicule, Vlăicuţu mamii,
Cînd ai vrut să treci Balcanii,
S-au înspăimîntat bulgarii,
Iar Danef cînd te-a văzut,
A rămas încremenit.
Cînd ai vrut să treci Carpaţii,
Să dai mîna cu-ai tăi fraţi,
Benzina s-a isprăvit,
Vlaicu-a căzut şi-a murit
Pe marginea Dunării.
— Vlaicule, Vlăicuţu mamii,
Lumînarea cin' ţi-a pus ?
— Soarele cînd a apus !
Pe tine cin' te-a scăldat ?
— Dunărea cînd s-a umflat !
— Pe tine cin' te-a jelit ?
Păsărili ciripind !
A venit din Bucureşti
Toate oştile domneşti,
Acas' cu sicriu l-a dus.
Şi-l jeleşte sora mare,
Cu păr galben pe spinare ;
Şi-l jeleşte-a mijlocie,
Cu păru pînă-n călcîie ;
Cînd jeleşte sora mică,
Păru-n patru se despică.

CÎNTECE DE RĂSCOALĂ

132

1907

Anul nouă sute şapte,
Este ţara revoltată,
De la mic şi pîn' la mare,
Cu securi şi cu topoare.
Arde focu ! Ce-mi ardea ?
Sadina şi Podina.
Pădurea Crîngenilor,
Dealul Măldăienilor
Şi satul Scrioştenilor,

Pădurea Bălţaţilor
Şi satul Negerilor,
Cîmpul Vălenarilor,
Dealul Tituleştilor,
Palanga Ghiocanilor,
Linia Vătaşilor
Şi satul Butenilor,
Cîmpul Şerbăneştilor.
Trei copaci
de la Balaci,
Totdeauna îmi sînt dragi.

133

1907

Anul nouă sute şapte,
S-a dat ţara în revolte,
Cu securi şi cu topoare,
Cu chibrite-n buzunare.
Să dea foc pe la conace,
La pătule cu bucate,
La magazii încărcate.
Veni vremea de apoi,
Să jupuim pe ciocoi.

134

1907

Foaie verde foi trifoi,
Ţineţi-vă, măi ciocoi,
C-a venit vremea de-apoi
Să arăm şi noi cu voi,
Să-nhămăm cucoanele,
Să arăm pogoanele.
Cîţi muşuroi pe pogoane,
Atîţia draci în cucoane ;
Pe pogoni cîţi muşuroi,
Atîţia draci în ciocoi.
Foaie verde de trifoi,
Ţineţi-vă, măi ciocoi,
C-a venit vremea de-apoi,
Vă temeţi şi voi de noi.

135

Cîntecul revoltei din 1907

(fragment)

Foaie verde şi-o lalea,
De la trei zile calea,
Armata că mi-ş venea,
La primărie că chema,
Cap de revoltă-i chema,
În genunche că-i punea,
Isprăvniceii că-i chema,
Listili-n mînă că-i da.
Colonelul ce-mi făcea ?
În picioare se scula,
După listă că-i striga.
În rînd toţi, frate, venea,
Care pe listă era.
Colonelul ordin că da,
Soldaţii că mi-ş venea,
La bătaie că mi-i lua.
Dar cu ce că mi-i bătea ?
Cu trăgătoarea calului.
Foaie verde micşunea,
Că da, frate, nu glumea,
Sînge-n sus că azvîrlea,
Ei, frate, nu mai simţea.
Marin Roşu ce-mi făcea ?
Sîngele i se-nchega,
Acasă că ajungea,
Frumos sufletul şi-l da.
La-nchisoare că-i ducea,
Dar unde că-i închidea ?
Tot la Giurgiu că-i închidea,
La temniţă că-i ducea.

CÎNTECE DE CĂTĂNIE ŞI RĂZBOI

136

Fire-ai, maică, blestemată,
Că nu m-ai făcut o fată
Să-ţi aduc apşoară-n vadră,
Să stau cu tine pe vatră ;

M-ai făcut mărgăritar,
Ca să mă duc militar ;
M-ai făcut voinic fecior,
Să dau țărilor ocol,
Să stau în pușcă răzmat,
Nebăut și nemîncat,
De curele-ncrucișat.

137

Foaie verde de-o cicoare,
Cît e Banatul de mare,
Numai două drumuri mi-are ;
Două drumuri și-o cărare,
Și o apă curgătoare.
Apa curge, valuri face,
Cine bea copii nu face.
De știa măicuța mea,
Se ducea și ea și bea,
Pe mine nu mă făcea,
Militar ca să mă ia.
Mititel fără mustață,
Mi-a dat pușculița-n brațe,
La picioare moletieră
Și la piept cartușieră.
Foaie verde bob uscat,
Rău, maică, m-ai blestemat
Să fac armata-n Banat ;
M-ai blestemat doar la stele,
Fac armata la artilere,
La cai mari și tunuri grele,
De trag șase cai de ele.
Sună trompeta de ceai,
Eu fac cismili-ntre cai ;
Sună trompeta de masă,
Țeava tunului-i neștearsă ;
Aș lăsa-o și neștearsă,
Dar mi-e frică de pedeapsă,
Că pedeapsa cea mai grea
E-arestu și carcera.
Sună trompeta de zor,
Eu dau pas alergător ;
Sună trompeta mai tare,
Dau fuga la adunare.

138

Foaie verde magheran,
Eu mai am, mîndro, mai am
Șapte zile dintr-un an
Și plec, mîndro, militar.
— Militar, militărași,
Dar pe mine cui mă lași ?
— Rămîi, Leano, cui oi vrea,
Pîn' la liberarea mea.
— Foaie verde fir mohor,
Căpitane de vapor,
Deschide ușa că mor,
Ușa și cu fereastra,
Să privesc în țara mea
Și să văd pe măicuța
Și sărmana mîndruța.
Foaie verde și-o mușcată,
Fire-ai, mamă, blestemată,
Că nu m-ai făcut o fată,
Să-ți aduc apă-n găleată,
Și m-ai făcut un băiat,
Să fac armata-n Banat.
Foaie verde trei zmicele,
Deasupra cazărmii mele,
Trec în stoluri rîndunele.
Alea nu sînt rîndunele,
Și sînt dragostele mele :
Două vin, două se duc,
Două la pămînt rămîn,
Două flutură din pene
Ca mîndruța din sprincene,
Două flușturä din cioc
Ca mîndruța din mijloc.

139

Foaie verde foi de nuc,
Mai am trei luni și mă duc,
Tu, mîndro, nu m-ai crezut.
Foaie verde foi de dres,
Dar acum ai să mă crezi
Că trei ani nu mă mai vezi.
Și trei ani e-o vreme lungă,
Bade, dorul să te-ajungă.

Ajungă-te dorul meu
Un' ţi-o fi drumul mai greu ;
Ajungă-te mila mea,
Unde-o fi calea mai grea.

140

— Foaie verde murele,
Spală, mamă, rufele
Că vin mîine trupele.
— Măicuţă, ţi le-am spălat,
Dar bine nu s-au uscat.
— Lasă-le şi-aşa udate
Că le iau şi neuscate.
Unde-oi sta şi-oi ospăta,
Acolo mi le-oi usca,
C-aşa-i viaţa de răcute,
Umblă cu ţoalele ude.
Nici un trai nu-i mai amar
Ca traiul de militar ;
Că de cînd l-încorporează,
Pînă cînd mi-l liberează,
El tot plînge şi oftează.
Cînd îi vine dor şi dor,
Dă cazărmilor ocol.
Cînd e zi de sărbătoare,
Atunci e corvoada mare.
Ne dă drumul la plimbare
Cu biletul iscălit,
Două ceasuri mai pe scurt,
Să nu zică c-am fugit.
În dosul biletului,
Marca regimentului,
Şi care o-ntîrzia
Îi mai dă şi carcera.
Or zice că nu e-aşa ?
Comandantul cu blîndeţe :
— Zece zile garda pieţii !
Vino, maică, pîn' la gară
Să vezi trenul cum ne cară.
Ne duce din gară-n gară
Şi ne dă pîine amară ;
Să vezi, maică, să ne caţi
Între munţi şi-ntre Carpaţi
C-acolo sîntem chemaţi,

C-am fost, Doamne, blestemat !
De cînd ne-a mobilizat,
N-am dormit o noapte-n pat,
Decît pe pămînt uscat.
Foaie verde de mohor,
Plînge-mă, maică, cu dor
Că şi eu ţi-am fost fecior ;
Plînge-mă, maică, cu jale,
C-am rămas fără picioare ;
Plînge-mă, maică, cu milă,
C-am rămas fără de mînă ;
Nu mai plînge, maică, tare,
Că mă doare între şale.

141

Foaie verde nucă seacă,
Mîine toţi răcuţii pleacă,
Cu părinţii să-i petreacă,
Cu mumili după ei
Ca oiţa după miei.
Dar pe mine n-are cine,
Că sînt striinor pe lume ;
C-am avut un pui pe lume,
Dar acum nu e cu mine.
Să vii, mamă,-n deal la gară,
Să vezi trinul cum ne cară
Şi ne duce-n altă ţară,
Şi ne cară ca pe boi,
Şi ne duce-n Dorohoi.
Fire-al naibii tu de trin
Cu roţile de te ţin,
Cu aburii de te mînă,
Cu frînarii de te-nfrînă,
Cum ne duci în ţara strină,
Unde nu e dor şi milă.

142

Mamă, inimă de piatră,
Mai cobori din cer o dată
Să vezi traiul din armată :
O zi bună, două rele,
C-aşa trec zilele mele.

Sună gornistul de ceai,
Eu fac cismele-ntre cai ;
Sună gornistul de masă,
Țeava tunului neștearsă.
Dumineca-i sărbătoare,
Toată lumea la plimbare,
Numai eu stau la-nchisoare,
Desculț și cu capul gol,
Dau cazărmilor ocol.
Fă-mă, Doamne,-o porumbiță,
La regiment, la portiță,
Să vorbesc cu colonelu
Să nu-mi bată puișoru,
Să nu-l pună de plantoane,
Că e mititel și-adoarme.

143

Foaie verde foi ghizdei,
Voi, voi, voi, copiii mei,
Cînd erați voi mititei,
Îngrija tata de voi.
Vă crescui, vă făcui mari,
Vă luă statu militari,
Purtați ranița la spate,
Cu curele-ncrucișate
Peste piept și peste spate,
Și la piept numai coloantre.
Mai aveți și-o armă grea,
De păziți țara cu ea.
Ș-am rămas moșneag bătrîn,
Nu mai poci merge la drum ;
N-are cine-mi măcina,
Nici lemne cine-mi tăia,
Sărăcuț de maica mea !

144

Mai am, mîndruțo, mai am
Șapte zile dintr-un an,
Și plec, mîndro, militar,
Murgul rămîne-n coșar.
Să-l îngrijești, mîndro, bine,
Cum ai îngrijit de mine,

Să-i dai fîn din fînărie,
Cum mi-ai dat guriță mie ;
Să-i dai apă ca să bea,
Mîndro, din gurița ta.
Uite, Leano, trenul vine,
Să-nvîrte gara cu mine
Căci mă ia de lîngă tine
Și mă duce-n țări străine,
Unde nu cunosc pe nimeni,
Decît arma de la mine
Și batista de la tine.
Nu știu poșta s-a schimbat,
Sau tu, dragă, m-ai uitat.
Frunză verde de-o lalea,
Ofițerul ce făcea ?
El la cai că mă dădea
Sună goarna, treci la ceai,
Eu cu peria pă cai ;
Sună goarna, treci la masă,
Țava tunului e neștearsă.
Eu la masă să mă duc,
Sau de șters să mă apuc ?

145

Și-am zis verde grîu mărunt,
Mai am o zi și mă duc.
Ține-mă, mîndro, pe mînă,
Căci mai am o săptămînă ;
Ține-mă, mîndro, pe brațe,
Căci plec mîine la armată.
Diseară, la ora zece,
N-are cine mă petrece.
Surorile sînt departe,
Mama e pe pat de moarte,
Tata din mormînt nu poate.

146

Frunzuliță trei granate,
Trenule, n-ai avea parte
De șurupurile toate
Și de șina de sub roate,

Că m-ai dus cale departe
Şi n-are cin' să mă cate :
Surorile-s mititele,
Nu ştiu cărările mele ;
Tata e bătrîn, nu poate,
Mama e pe pat de moarte.

147

Auzi, mîndră, trenu-n gară
Cum fluieră şi mă cheamă ;
Nu fluieră de altceva,
Fluieră plecarea mea.
Nu trecu două-trei zile,
O tristă scrisoare-mi vine,
Scrisă de la maica mea,
Că se mărită Leana.
Iar atunci cînd am aflat,
La maior am raportat.
Iar maiorul, băiat bun,
Mi-a făcut foaie de drum.
Nu trecui un deal şi-o vale,
Mă-ntîlnii c-un moş în cale :
— Bună-ziua, moş bătrîn !
— Mulţumesc, ostaş român !
— Moşule, te-aş întreba
Cînd are nunta Leana ?
Nu trecui un deal ş-o vale
Mă-nîlnii cu Leana-n cale :
— Hai, Gheorghiţă, ai acasă,
Căci eu mîine sînt mireasă.
— Te jurai pe cer cu stele
Că de altu n-ai plăcere.

148

Foaie verde de negară,
A sosit trenu la gară ;
N-a sosit ca să mai stea,
Şi-a sosit ca să mă ia,
Să mă ducă ici, colea,
Să mă treacă Dunărea.

Dunărea lată şi mare
Face-s-ar neagră cerneală,
Ca să pui în călimară
Şi să scriu o hîrtioară,
S-o trimeţ la puica-n ţară.
De cînd, badeo, tu te-ai dus,
Negura-n curte s-a pus
Şi pe parii din grădină
Şi la mine la inimă.

149

Foaie verde şi-o castană,
Trenule, vagon de blană,
Toată lumea te blesteamă
Şi te-am blestemat şi eu
Că prea m-ai depărtat rău,
Străinat de dorul meu.
Foaie verde magheran,
Suie-te, mîndruţo,-n deal
Şi priveşte spre Ardeal
Să vezi steagu militar.
De-o fi steagul cenuşiu,
Să ţii minte c-am să viu ;
De-o fi steagul trei culori,
Să ţii minte că nu mori ;
De-o fi steagu roşu-nchis,
Să ţii minte c-am învins.

150

— Foaie verde salbă moale,
Ce fluieri, soldat, a jale ?
Or ţi-e grea arma-n spinare ?
— Nu mi-e grea arma-n spinare,
Dar mă plînge sora-a mare,
C-o codiţă pe spinare.
Foaie verde iasomie,
Şi mă plînge-a mijlocie,
Cu păru pînă-n călcîie ;
Foaie verde şi-o sipică,
Şi mă plînge-a mititică,
Frunza-n codru se despică.

151

În grădina cu flori multe,
  Frunză foi mărunte,
Se ştergea mîndra pe frunte.
  Frunză foi mărunte,
Nu se ştergea de-asudată,
  Frunză şi-o granată,
Se ştergea de supărată,
  Frunză şi-o granată,
Că pleacă Ion la armată,
  Frunză şi-o granată.
— Ia-mă, Ioane, şi pe mine,
  Frunză trei masline,
Să fac armata cu tine,
  Frunză trei masline.
— Eu te-aş, mîndro, te-aş lua,
  Frunză şi-o lalea,
Dar armata este grea,
  Frunză şi-o lalea,
Şi tunurile sînt grele,
  Frunză trei zmicele,
Şi nu poţi să tragi cu ele,
  Frunză trei zmicele.

152

Fă-mă, Doamne, glonţ de-argint
La Gheorghiţă-n aşternut,
Şi pe el să mi-l glodească,
La mine să se gîndească.
Fă-mă, Doamne,-o rîndunică
La Gheorghe pe puşculiţă,
Şi el să mă uşuiască,
La mine să se gîndească.
Fă-mă, Doamne-un pui de nor,
Deasupra cazărmilor,
Ca să văd pe Gheorghişor,
Dînd cazărmilor ocol
Cu arma lîngă picior,
Cu arma pentru onor.
Foaie verde de-o muşcată,
Liberează, Doamne,-odată
Pe Gheorghiţă din armată.

153

Foaie verde foaie lată,
Trandafir crescut la poartă.
Plecai, mîndro, în armată
Şi rămîi nesărutată.
Foaie verde şi-un dudău,
Prutule, pe malul tău
Creşte iarbă şi-un dudău.
Iarba creşte, eu o smulg,
La mîndruţa tot mă duc.
Sui în deal şi dau în vale,
Tot cu raniţa-n spinare,
Cu curele-ncrucişate,
Cu carabina la spate.
Foaie verde-a bobului,
În vîrful Banatului
Ştergeam ţava tunului
Şi căpiciul murgului,
Dar o schijă a venit,
Pe murgu l-a omorît
Şi pe mine m-a rănit.
Foaie verde mărăcine,
Mamă, de ţi-e dor de mine,
Să nu mai îmi scrii scrisori,
Şi să sameni rînd de flori,
Cu trei fire de bujori,
Să mi-i uzi cu lăcrămioare
Şi să mi-i creşti cu sudoare.
De-o creşte verde frumos,
Să ştii că sînt sănătos ;
De-o creşte verde pălit,
Să ştii, mamă, că-s rănit ;
Iar de s-o usca de tot,
Să ştii, mamă, că sînt mort.

154

Pe şoseaua de la vale,
Trece-un regiment călare.
Comandanţii comanda
Şi soldaţii fluiera,
Numai Ionel plîngea.

— De ce plîngi, măi militare,
Ori ţi-e grea arma-n spinare,
Ori ţi-e dor de-acasă tare ?
— Nu mi-e grea arma-n spinare,
Dar mi-e dor de-acasă tare
C-am lăsat trei surioare
Şi-o mîndruţă ca o floare.
Surorile m-au uitat,
Mîndruţa s-a măritat.

155

Foaie verde de-o granată,
Cînd am plecat în armată,
Lăsai mumă, lăsai tată,
Pe mîndra nemăritată
Şi-o piatră mare la poartă.
Cătănii doi ani şi-o vară,
Mă-ntorsei acasă iară,
Acasă cînd am venit,
Găsii piatra răsturnată
Mamă, tată n-am găsit.
Şi pe mîndra măritată,
Măritată cu bărbat
Şi pe mine m-a uitat ;
Măritată cu copii
Şi de mine nu mai ştie.

156

Munte, munte, brad stufos,
Apleacă-ţi poalele-n jos
Să mă iau de craca ta,
Să mă uit în ţara mea
Să-mi văz copilaşii mei,
Cine e stăpîn la ei.
Copilaşii o duc bine,
Da este mai greu de mine
Că eu sînt pîn ţări străine.
Mamă, mamă, mamă bună,
D-ai şti, mamă, păsul meu,
N-ai mai dormi noaptea greu.

Mamă, mamă, mamă bună,
Eu stau în spital de-o lună
Şi mi-a pus picior de gumă.
Decît cu picior de gumă,
Mai bine-n pămînt ţărînă.

157

Mîndro, dorul meu şi-al tău
Face-l-aş d-un fierăstrău,
Fierăstrău cu dinţi mărunţi,
Să tai brazde după munţi ;
Fierăstrău cu frunza veche,
Să tai muntele pe zece,
Să văz mîndra cum petrece.
Mîndra mea petrece bine,
Bea la vin, mănîncă pîine.
Dar la mine, mîndro, rău,
C-aicea unde sînt eu
Nu e pîine, nu e grîu,
Numai sînge pîn' la brîu.
Foaie verde foi trifoi,
Ne-om mai vedea amîndoi ?

158

— Păsărică, păsărea,
N-ai văzut pe mama mea ?
— Am văzut-o la cişmea,
Scotea apă şi plîngea.
— De ce plîngi, mămica mea ?
— Plîng de mine şi de voi
C-a murit tac-to-n război !
— Scoal', tăticule, din groapă
De ne-ncalţă, de ne-mbracă,
Că mămica e săracă
Şi n-are ce să ne facă.

159

Foaie verde de-un bujor,
Măi soldat din Roşiori,
Un' ţi-a fost moartea să mori ?

— În vîrful Carpaţilor
În desimea brazilor.
— Măi soldat, cînd ai murit,
Pe tine cin' te-a jelit ?
— Mama şi surorile,
Grădina cu florile.
— Pe tine cin' te-o-ngropa ?
— Munţii cînd s-or răsturna.
— Pe tine cin' te-o scălda ?
— Ploile cînd or ploua
Şi vîntul cînd o bătea.

160

Soro, soro, surioară,
Ţi-am trimes, soro, scrisori
Să-mi faci un buchet de flori.
Pîn-a face buchetul,
Să plîngi să te doară pieptul,
Părul să ţi-l despleteşti
Şi la drum ca să-mi porneşti.
Tu, soro, să nu mă caţi
Prin locuri şi prin ogoare,
Şi tu, soro, să mă caţi
Sus în vîrful muntelui,
Jos, su' roata tunului
C-acolo sînt rău zdrobit,
D-un obuz în piept lovit,
Şi să-mi cumperi d-o năframă,
Să mă şterg cu ea la rană.
Soro, să mă pînzuieşti
Cu pînză de catifea,
Neagră ca inima mea.

161

Frunză verde trei bujori, măi, măi,
Mămică cu trei feciori,
I-auzi tu, i-auzi tu, Lenuţo, (refren)
Mai ai grije de nurori, măi, măi.
Căci feciorul cel mai mare
E-n spital făr' de picioare ;

Şi feciorul mijlociu
E-n spital la Tîrgu-Jiu ;
Şi feciorul cel mai mic
E-n spital la Siminic.

162

De la Agiu mai de vale,
Trece-un regiment călare.
Comandanţii sînt călare,
Iar ostaşii pe picioare ;
Comandanţii fluierau,
Iar ostaşii toţi oftau.
— Ce oftaţi voi, militari,
Ori vi-e frică dă germani ?
— Nu n-e frică dă germani,
Nu n-e teamă dă maghiari,
Dar cade cu supărare
C-am lăsat boii-njugaţi
Şi pe părinţi întristaţi ;
Am lăsat tată bătrîn,
Grămădind la clăi de fîn ;
Am lăsat mamă bătrînă,
Torcînd la fuior de lînă.
Şi mă plînge sora-a mare,
Cu păr galben pe spinare ;
Şi mă plînge-a mijlocie,
Cu păru pînă-n călcîie ;
Şi mă plînge sora-a mică,
Obrazu mi se despică
Ca limba de păsărică ;
Şi mă plînge mama mea,
Frunza-n codru se usca
Ca limba de turturea.
— Taci, maică, nu mai plîngea
Şi spală-mi cămăşuţa.
— Cămăşile le-am spălat,
Cu busuioc le-am frecat,
Dar uscate nu ţi-am dat.
— Lasă-le, maică, şi ude
C-aşa-i viaţa de recrute,
Să umble cu ele ude.

163

Frunză verde trei migdale,
Cît e pămîntu de mare,
Numai foc, potop şi jale.
S-a oprit luna din cale
Şi-ntreabă pe sfîntu soare :
Ce ne facem, frăţioare ?
Că războiul se-nteţeşte
Şi nu se mai isprăveşte.
Ah, Doamne, ce mai păcat !
Caizerul cel îngîmfat
Pe opt zile hran-a luat ;
Îmi stau nemţii rezimaţi,
De opt zile nemîncaţi.
Îmi stau soldaţii-n tranşei
Ca albinele-n ulei.
Lupte ca la Mărăşeşti
Să nu vezi, să nu gîndeşti ;
Aşa iad, aşa şi fum
N-a fost decît la Verdun.

164

Foaie verde lin pelin,
Hai, mîndro, la Severin
Să ţinem calea la trin.
Cînd o fluiera maşina,
Să vii, mîndro, să-ţi dau gura ;
Cînd o fluiera vaporul,
Să vii, mîndro, să-ţi dau dorul.
Căpitane de vapor,
Lasă vaporul uşor
Că mă cuprinde un dor ;
Deschide uşa că mor,
Uşa şi cu fereastra
Să mă uit în ţara mea
C-am lăsat părinţi în ea,
Părinţii şi c-o cumnată
Şi-o drăguţă de nevastă.
La părinţi mă tot gîndesc,
De copii mă prăpădesc.

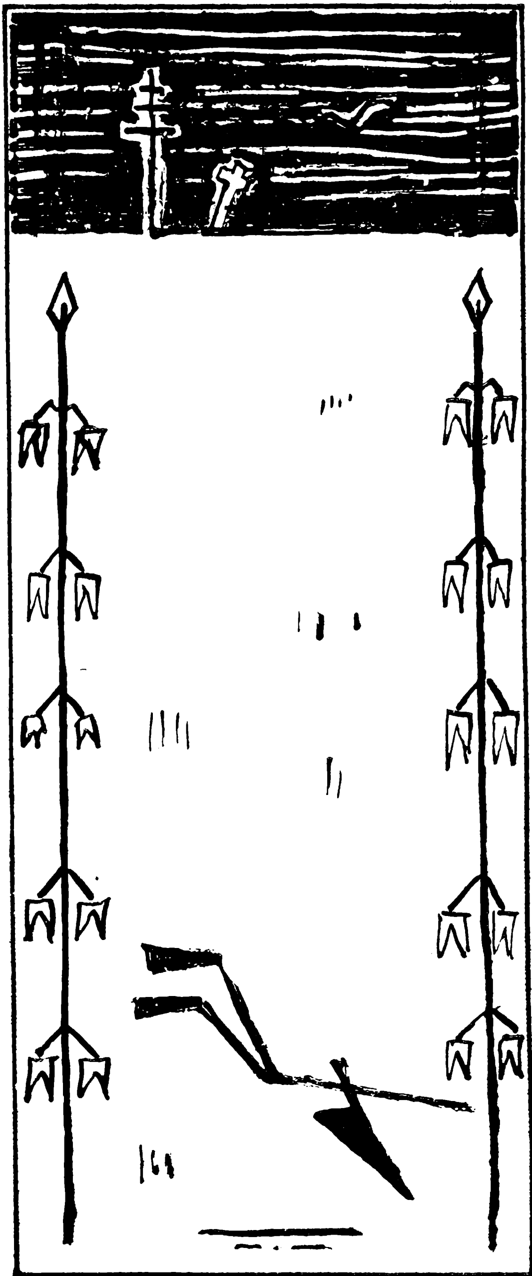
Cum n-a plesnit fierea-n el
Cui a declarat război ?
Ne-a luat toţi oamenii-n el,
Reformaţi şi dispensaţi,
N-a rămas nimeni în sat.
Ne-au rămas femeile,
De-şi blesteamă zilele.

165

Sus pe casă la mîndra
Cîntă cucul şi mierla.
Cucu cîntă, vara trece,
Dar n-am cu cine petrece,
Căci cu cine-am petrecut
S-a dus şi n-a mai venit,
S-a făcut negru pămînt,
La Ungaria-n mormînt.
Cobori, Doamne, pe pămînt
Să vezi ce jale-ai făcut.
La picioru-ăl stîng, rănit,
Dintr-un al năibii de-obuz,
Mi-a rupt piciorul de sus ;
Şi-o pîrlită de grenadă
Mi-a rupt mînuşiţa toată.
De-ai şti, mamă, traiu meu,
N-ai mai dormi noaptea greu.
Te-ai scula la miezul nopţii
Şi mi-ai ruga ceasul morţii.
Nistrul mare valuri face,
Cine bea, copii nu face.
De ştia şi mama mea,
Bea şi nu mă mai făcea.
Şi-a făcut măicuţa doi
Şi-a umplut ţara cu noi.
Ne ia, mamă, de lîngă tine,
Ne duce prin ţări străine
I-auzi, mamă, trenul vine.
Şi ne ia şi ne ducea,
În Ungaria ne oprea.
M-ai blestemat, mamă, lunea,
Pîn străini să-mi mănînc pîinea ;
M-ai blestemat, mamă, marţea,
Pîn străini să-mi petrec viaţa.

166

De la douășdouă iune
S-a aprins focu pă lume.
Ofițerii supărați
Dau cartușe la soldați.
Cum încarcă armele,
Blestemîndu-și mamele !
Cine i-a făcut pe ei
Așa-nalți și supțărei,
Dă trecea glonțu pîn ei ?
Dă-i făcea mai mărunței,
Trecea glonțu peste ei.
De la Ungaria mai la vale,
Cimitire vezi în cale
Și răniții pe-o cărare.
Pică unu și cu doi,
Și o mie dintre noi ;
Pică unu-ntr-o cărare
Și mi-l vede-o fată mare.
Căpitanul strigă tare :
— Fugi de-acolo, fată mare,
Lasă soldatu să moară,
Căci el a fost blestemat
Ca să moară împușcat.
Măicuțo cu trei feciori,
Să ai grijă de nurori,
Căci feciorul cel mai mare
A rămas făr' de picioare ;
Căci feciorу-ăl mijlociu
E-n spital la Tîrgu-Jiu ;
Căci feciorul cel mai mic
Zace-n mormînt la Dulnic.
Foaie verde și-o mălură,
Măi frate, de lîngă mine.
Mai ia tu sama de mine.
Dac-oi trăi pînă mîine,
Oi avea și eu de tine,
Iar dac-o fi ca să mor,
Tu să-i scrii mamii scrisori.
Să nu-i scrii că sînt împușcat,
Să-i scrii că m-am însurat
C-o fetiță de-mpărat,

C-aia a fost nunta mea,
Cînd a picat ghiuleaua.
Şi cine m-a cununat ?
Bomba cînd a explodat.
Eu mă ridic să-mi fac cruce,
Mîna din cot n-o pot duce ;
Eu mă ridic să mă-nchin,
Picioarele nu mă ţin.
Decît cu picior de gumă,
Mai bine o moarte bună ;
Decît cu picior făr' de os,
Mai bine-n sicriu frumos.

CÎNTECE DE JALE ŞI NOROC

167

Ici în vale,-n valea-adîncă,
Stau doi pui de rîndunică.
Unul zboară şi se duce,
Altul rămîne şi plînge.
— Nu mai plînge, frăţioare,
Că ţi-or creşte aripioare,
Aripioare de argint
Ca să zbori pe sub pămînt,
Să iai sapa şi lopata,
Să-i desfaci măicuţii groapa,
Să-i văd mînuţele moi,
Care ne-ngrijea pe noi.
Căci mama de-ntîia oară
Ne culca pe pernişoară,
Iar mama de-a doua oară
Ne culcă pe blana goală.
Fie tata cît de bun,
Toţi copiii sînt pe drum ;
Fie mama cît de rea,
Toţi copii după ea.
Amară-i frunza de nuc,
Amară-i viaţa ce-o duc ;
Amară-i frunza de fag,
Amară-i viaţa ce-o trag !

168

Frunzuliță de mohor,
La portița din obor,
Mamă, mamă, dor de mamă,
Bate murgu din picior.
Și nu bate ca s-adorm
Ci bate ca să mă scol,
Să-i dau fîn și orzișor,
Să-i pui șaua binișor,
Să mă duc pe sub pămînt,
La măicuța la mormînt,
Să văd dac-a putrezit
Gîtul și mărgelele,
Deștul și inelele.
Scoal', mămicule, din groapă
Să vezi tata cum ne poartă
Cu cămașa nespălată.
Mama mea de-a-ntîia oară
Mă culca pe plăpumioară ;
Mama mea de-a doua oară
Mă culca pe prispă-afară ;
Mama mea de-a treia oară
Mă culca-n cenușe-afară.
Strugurel bătut de piatră,
Rău e, Doamne, fără tată,
Tată, tată, dor de tată ;
Strugurel bătut de brumă,
Rău e, Doamne, fără mumă,
Mumă, mumă, dor de mumă.
Să dau cu cuțitu-n piatră
Să-mi fac mamă, să-mi fac tată,
Mamă, mamă, dor de mamă,
Să dau cu cuțitu-n fier
Să-mi fac frați, să-mi fac surori.
Mamă, mamă, dor de mamă.

169

Foaie verde viorea,
De s-ar găsi cineva
Să-mi citească inima,
Ar citi pîn-ar muri
Și nu le-ar mai isprăvi ;

Ar citi pînă la moarte,
Nu le-ar termina pe toate.
Numai mîndra mea citea
Cînd venea de mă iubea.
Inimioară, inimioară,
Ce stai tristă şi amară ?
Eşti neagră ca şi-un cărbune,
Şi mai mult d-amărăciune.

170

Amărît ca mine nu-i,
Măi doruleţ, măi,
Numai puiul cucului,
Cînd îl lasă mama lui,
Fără aripi, fără pene,
Ar zbura, n-are putere
Şi-i tare necăjit la vreme,
Ar cînta, n-are putere.
Cîntă, cuce, numai mie
Că la vară, cine ştie,
Poate trăiesc, poate mor,
Omul e vis trecător.

171

Foaie verde fir mohor,
La fereastra din obor
Bate murgul din picior,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Şi nu bate ca să dorm,
Şi bate ca să mă scol,
Să-i dau fîn şi orzişor,
Să mă duc unde mi-e dor,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Să mă duc pe sub pămînt
La măicuţa la mormînt,
Mamă, mamă, dor de mamă
Şi să mă aşez la picioare,
Să-i spun totul ce mă doare,
Mamă, mamă, dor de mamă.

Mamă, de cînd ai murit,
Tatăl nostru s-a logodit,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Mamă, de cînd ai plecat,
Tatăl nostru s-a-nsurat,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Struguraş bătut de brumă,
Rău e, Doamne, fără mumă,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Nici o viaţă nu-i mai grea
Ca mama de al doilea,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Nici o viaţă nu-i amară
Ca mama de a treia oară,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Te scoate pe prispă afară,
Te culcă pe blana goală,
Mamă, mamă, dor de mamă.
Struguraş bătut de piatră,
Rău e, Doamne, făr' de tată,
Tată, tată, dor de tată.

172

Mai dă omu de belele,
De belele d-ăstea grele,
Nu ca ăstea ale mele.
Nu-s sărac, nici pricopsît,
Da de ce sînt amărît,
Amărît şi necăjit ?
Dac-aş mai fi şi bogat,
M-ar da lumea-afar' din sat.
De străin ce sînt pe lume,
Mi-aş face-o casă-n pădure,
Învălită cu tufan,
Ca să nu mai am duşmani ;
Învălită cu pămînt,
Cînd oi intra-n ea să plîng
Că prea am fost amărît,
Amărît şi de pribeag,
De n-am noaptea un' să trag.
Aş trage la o vecină,
Dar şi-aia mi-e tot străină ;
Mai bine lîngă un gard,
Dar şi-ala e fărîmat.

173

Frunzuliță măturică,
Mă dusei și eu pe luncă,
Mă-ntîlnii cu moartea furcă.
— Fugi, moarte, nu mai mă lua
Că sînt fată tinerea,
Măritată de vara,
Logodită de iarna,
Și-am o spuză de copii
Și-o sumă de datorii.
Lasă-mă copiii să-i cresc
Și din bani să mai plătesc,
Și atuncea mă gătesc.
Dară moartea ce zîcea?
— Gătește-te, fata mea,
Ți-a sosit ursitoarea.

174

Foaie verde măr crețesc,
Lasă-mă să pătimesc
Că n-am știut să iubesc.
C-am avut un pui pe lume,
Și n-am știut cum se ține,
Iar acum de l-aș avea,
Numa-n brațe l-aș ținea.
Foaie verde și-un areu,
Între Mureș și Bacău,
Mi-ard trei lumînări de seu.
Ziua plouă, noapte ninge,
Nimeni nu le poate stinge,
Numai mîndra cînd o plînge
Cu lacrimioare de sînge.
Cînd o plînge mi le stinge,
Cînd o rîde mi le-aprinde.
Cine-o zice puiul vine,
Are-un galben de la mine;
Cine-o zice c-a venit,
Îi dau salba de la gît,
Inelul din deștiul mic.
Foaie verde și-un areu,
Să dea bunul Dumnezeu
Să mori tu, să mor și eu,

Să ne-ngroape pe-amîndoi
Sub aninii din zăvoi,
Să cînte cucii pe noi.
Cucii şi privighetoarea,
C-aşa ne-a fost ursitoarea.

175

Boala-i boală de e boală,
Zace omul şi se scoală ;
Dar eu zac de-un an de zile,
Şi nu mai m-am făcut bine.
Boala pe care o zac eu,
Nu e de la Dumnezeu,
Singur mi-am făcut-o eu.
Foaie verde matostat,
Vine anul de cînd zac
Şi eu bine nu mă fac.
Zac cu ligheanul la pat
Şi vărs la sînge-nchegat,
Cu plămîni amestecat.
Decît să creşti un copil,
Mai bine sădeşti un prun ;
Căci dintr-un prun mănînci prune,
Băiatul pleacă în lume
Şi tu eşti străin pe lume.
Frunzuliţă foi de mure,
Am să fac casă-n pădure,
Bulgărită cu pămînt,
Să nu intre prin ea vînt ;
Şi-am s-o fac între tufani
Ca să zac fără duşmani.
Frunzuliţă trei scaieţi,
Rămîneţi patru pereţi
Şi voi două pernişoare
Că n-aţi avut ursitoare.
Ursitoarea mi-a fost grea
Şi-acum vine şi mă ia.

176

Mă dusei să plîng în codru,
Su' părîu unui lotru,

Nimenea să nu m-audă ;
Decît cucul care cîntă,
Cucul şi privighetoarea,
C-aia mi-a fost ursătoarea.
Ursătoarea mi-a fost bună,
Da mintea mi-a fost copilă.
Doamne, lacrimile mele.
Fă-le, Doamne, floricele
Şi o apă curgătoare
Să bea lumea trecătoare.
Să treacă şi bade-al meu
Să se spele să mi-l văd eu.
Taci, cucule, nu cînta,
Că-mi cînţi supărarea mea.
Tu cîntă-ţi cîntecul tău
Şi eu-mi plîng amarul meu.

177

Mă dusăi să plîng în codru,
Sub pîrîul cel din Lotru,
Unde numai cucu cîntă,
Şi nimeni să nu m-audă.
Cucule, nu mai cînta,
Că tu cînţi de jalea mea.
Şi mai bine-ar fi să taci,
Căci mai rea inimă-mi faci.
Şi tu, apă curgătoare,
Curge lin şi du-te-n vale,
Ca şi lacrimile mele,
Pe pămînt cu floricele.
Doamne, lacrimile mele
Facer-ai pîrîu din ele,
Pîrîiaş cu pietricele,
Cine-o trece să se spele.

178

Foaie verde bob năut,
Cobori, Doamne, pe pămînt
Şi spune ce ţi-am făcut
De rău aşa m-ai bătut ?
Cu paru şi cu prăjina,
De mi-ai luat doru şi mila ;

Cu paru şi cu toporu,
De mi-ai luat mila şi doru.
Cum p-alţii îi noroceşti,
Pe mine mă pedepseşti ?
Cum la toţi le dai noroc,
Pe mine mă arzi în foc ?
Cum la toţi le făcuşi parte,
Şi mie nici o dreptate ?
Frunză verde lemn cîinesc,
Doamne, Dumnezeu ceresc,
Dă-mi şi mie ce doresc ;
Nu doresc d-un lucru mare,
Să-ţi cază cu supărare.
Dă-mi noroc şi sănătate
C-atunci sînt bogat de toate.

179

Foaie verde siminoc,
Fire-al năibii de noroc,
Că la toţi le făcuşi loc,
Numai eu fără noroc.
Şi-am să stau să te blestem
La mînăstirea de lemn
Ca să faci nouă copii
Şi să-ţi moară cel dintîi,
Să-ţi reteze inima,
Cum s-a retezat şi-a mea.
Eu aseară, alalteri-seară,
Primii d-o carte poştală
Căci iubitul meu se-nsoară.
Scris pe-o foaie de alun
Să mă duc să mi-i cunun.
Plecai şi mi-i cununai,
Din gură îi blestemai :
— Finule, să-ţi fie bine,
Să n-apuci ziua de mîine ;
Şi finica tot aşa,
Să n-apuce sîmbăta
Şi sfînta duminica.

180

— Foaie verde mărăcine,
Spune, măiculiţă, spune,
De mai am noroc pe lume.

— Eu ţi-am spus şi ţi-oi mai spune
Că nu ai noroc pe lume.
Tu norocel ai avut,
L-ai pierdut cînd ai fost mic'
C-ai trecut pe lîngă-o baltă,
Ţi-a căzut norocu-n apă.
Băgai mîna ca să-l scoţ,
Scosăi iarbă cu rogoz
Şi norocul nu-l mai văz.
Foaie verde matostat,
Mă făcui de măritat,
Mi-a venit băieţi din sat
Şi măicuţa nu m-a dat.
Mi-a venit un crai din lume,
Nevăzut, neauzit,
Ala mamii i-a plăcut,
După el mi-a făcut vînt.
Foaie verde-un mărăcine,
Nu trecu două-trei zile,
Veni mama pe la mine,
Mă-ntrebă de o duc bine.
Eu de frică, de ruşine,
Spusăi mamii c-o duc bine ;
Dar ce bine-afurisit,
Că şi-astră m-a bătut.

181

Foaie verde trei seminţi,
Am fost una la părinţi,
M-a crescut, m-a legănat,
M-a făcut de măritat,
Mi-a venit băieţi din sat
Şi părinţii nu m-au dat ;
Mi-a venit din părţi străine,
Părinţii n-au vrut cu mine.
Şi-mi veni din Piatra sat,
Frumuşel şi mai bogat,
Şi părinţii lui m-au dat.
Foaie verde mărăcine,
După două luni de zile
Vine mama pe la mine
Şi mă-ntreabă de-o duc bine.
Eu atuncea de ruşine
Îi spun mamii c-o duc bine.

— Fata mamii, de-o duci bine,
Unde-i carnea de pe tine ?
— Mi-au mîncat-o neamurile,
Neamurile soţului,
Mîndrele bărbatului.
Foaie verde fir susai,
De vrei, maică, să mă ai,
Pune la car şase cai,
Şase cai şi patru boi
Şi ia-ţi zestrea înapoi,
Şi du-o din gară-n gară,
Pîn-oi scoate-o-afar' din ţară.
Să se mire pietrile
Ce noroc au fetele ;
Să se mire bolovanii
Ce noroc au băietanii.

182

De ştiam că n-am noroc,
M-azvîrleam de mică-n foc,
M-azvîrleam în foc să ard
De durerea care-o trag,
Şi-acum nu mai pătimeam.
De cînd stau cu faţa-n sus,
Maică, dorul m-a cuprins ;
M-aş scula dar nu se poate,
Inimioara nu-mi mai bate.

183

Frunză verde de pelin,
Ce-mi eşti, cucule, hain ?
De cînţi vara jumătate
Şi-apoi zbori în altă parte ?
Cuculeţ, pasăre sură,
Muşca-ţi-ai limba din gură,
Cîntecul să nu-ţi mai zici,
Nici să mai colinzi pe-aici.
Vara vii, vara te duci,
Cînd îs dragostele dulci,
Cîntă-mi mie înc-o dată
Că mi-e mintea turburată,

Cîntă-n dreapta mai cu foc,
Să am parte de noroc ;
Cîntă-n fața mea cu drag,
Că ți-oi da frunză de fag
Să nu mai fii tot pribeag.

CÎNTECE CIOBĂNEȘTI ȘI DE NATURĂ

184

De mic mă dusăi cioban,
Mă dusăi cioban pe munte
Să pasc oile cornute.
M-apucă dorul de mumă,
Nu pot pleca de la stînă
Ca să-mi las mioarele
Să le mînce fiarele.
Munte, munte, frățioare,
Fă-mi și mie de-o cărare.
Să mă mai cobor în vale,
La poalele muntelui,
La marginea satului,
Să-mi văd surioarele,
Adăpînd mioarele ;
Să-mi văd pe măicuța mea,
Măturînd bătătura.

185

Frunzuliță de doi nuci,
S-a dus cucul de pe-aici.
— Cucule,
Voinicule,
Vara vii, iarna te duci
Și nu știi nici ce mănînci.
— Eu mănînc frunză de fag
Și cînt codrului cu drag.
— Cuculeț cu pană sură,
Pica-ți-ar limba din gură,
Cînd te culci să nu mai cînți,
Nici p-aici să nu colinzi.

186

Frunză verde şi-o sipică,
Cîntă păsările-n luncă
Şi mie-mi vine de ducă,
Să mă duc, tot să mă duc
Şi-napoi să nu mă uit ;
C-am avut cinci puişori,
Frumuşei ca doi bujori,
Şi-mi făcură aripioare,
Mă uitam la ei să zboare,
Şi plugarii n-au ştiut,
Cu plugu cînd au venit,
Toţi puii i-a omorît.
Păsărica ce zîcea ?
Pe plugar mi-l blestema :
— Eu, plugare, te blestem :
Să mori tu şi boii tăi,
Pă cum m-ai lăsat de rău.
Fir-ar să fiţi de plugari,
Mi-aţi omorît puii mari.

187

Pădure cu frunza-n dungă,
Te-a-ndrăgit flăcăii-n umbră ;
Pădure cu frunză lată,
Te-a-ndrăgit fetili toate ;
Pădure cu frunza verde,
Toată lumea-abia te vede ;
Pădure cu frunza rară,
Lumea să mi-o dai afară,
Cu săcuri şi cu topoare,
Căci e lumea stricătoare.
Cît eşti, codru, de frumos,
Iarna putrezeşti pe jos ;
Vine bruma şi te ia,
Ţi-ngălbeneşte frunza ;
Vine vîntul, te doboară,
La pămînt mi te omoară ;
Vine ploaia, umezeşti
Şi la pămînt putrezeşti.

Primăvara a venit
Şi pădurea mi-a-nfrunzit,
Dar lumea care-a murit,
Pe pămînt n-a mai venit.

188

Oltule, pe malul tău
Numai iarbă şi dudău
Să pască şi murgul meu.
— Murgule,
Căluţule,
Ce te-abaţi din drum mereu,
Or ţi-e greu trupşorul meu ?
— Nu mi-e greu trupşorul tău,
Dar mi-e greu năravu tău.
Cîte cîrciumi sînt în sat,
La toate mă legi de gard
Şi-mi dai fîn nuielele
Şi grăunţe stelele,
Şi tu beai cu mîndrele.
— Murgule, de ce eşti trist ?
— Am auzit că mă vinzi.
Stăpîne, nu ţi-e păcat ?
Că te-am purtat legănat.
Cînd m-apropiam de sat,
Mă puneam pe nechezat,
Să strîngea mîndrele gard.

189

— Şi-am zis verde bob ormuz,
De ce stai, murgule, trist ?
Nu ai grăunţe de-ajuns,
Ori apa nu ţi-a plăcut,
Ori ţi-e greu trupşoru meu ?
— Nu mi-i greu trupşoru tău,
Mi-i urît năravul tău.
Apă am avut de-ajuns,
Grăunţele mi-au plăcut.
Foicică foi de mac,
Tu mă mîi la crîşmă-n sat
Şi aici mă legi de gard.

Tu-ţi petreci cu mîndrele,
Eu îmi rumeg balele.
Foicică de urmuz,
Am auzit că mă vinzi,
Mă vinzi la nişte ţigani
Pe-o pungulită de bani.
Eu ce rău ţi-oi fi făcut ?
Mă băteai cu scările
Să-mi nechez puterile
Ca să-ţi deştept mîndrele
Din toate uliţele.
Îmi dai fîn nuielele
Şi grăunţe stelele.
— Îndeamnă-ndeamnă, murguleţ,
S-ajungem la tîrguleţ
De fete şi de băieţi,
Să-mi aleg o craioviţă
De la tîrg din Slătiniţă

CÎNTECE DE DRAGOSTE

190

Cine-a-nceput dragostea
Să i se tulbure mintea,
Cum s-a tulburat şi-a mea
De cînd am gustat din ea.
Auzit-aţi, auzit
Că dragostea s-a oprit ?
S-or opri apele toate,
Dar dragostea nu se poate ;
S-o opri şi Tîrnava,
Dar dragostea ştiu că ba ;
S-o opri şi Mureşu,
Dar dragostea ştiu că nu.

191

Dragostea e ca şi-o rîie,
Te mănîncă în călcîie
Şi te scarpină de-o stîncă,
Ziua, noaptea, te mănîncă.

Dragostea-i ca băutura,
Cînd o bei te ia căldura.
Ea te-ndoaie și te-mbată,
Și te lasă leșinată.
Cine iubește și spune,
Ala nu e om pe lume ;
Cine iubește și tace,
Nici dracul n-are ce-i face ;
Cine iubește și lasă,
Dă-i, Doamne, mare pedeapsă :
Cît o fi să mai trăiască,
Nimeni să nu-l mai iubească.
Dragostea e ca și-o rîie,
Ea te mîncă în călcîie
Și te scarpină de-o stîncă
Ziua, noaptea, te mănîncă.

192

Frunzuliță bob de mei,
Eu le-am spus ochilor mei
Să nu fie lăcomei.
Eu le-am spus și ei nu vrea,
Că le place dragostea ;
Eu le-am spus și ei n-ascultă,
Tot după frumos se uită.
Și iar frunză bob de mei,
Mînă, bade, boii tăi,
Nu te uita-n ochii mei.
Ochii mei sînt verzi ca iarba,
Și nu-i dau, bade, degeaba ;
Ochii mei sînt verzi-căprui,
Nu-i dau, bade, nimănui.

193

Pe vara care-a trecut,
Mi-am băgat cu cucu-n plug.
Cucu cîntă și io-njug,
Doru-mi pune la porumb,
Dragostea mînă la plug,
Ce mai bine-am petrecut !

194

Ucigă-te crucea, drace,
Ce nu lași dragostea-n pace ?
Eu mi-o fac și tu mi-o strici,
Mă mir, drace, ce cîștigi !
Eu o fac și tu mi-o iei,
Mă mir, drace, ce mai vrei ?
Pentru ochi ca murele
Colindai pădurile :
Pentru ochi ca mura coaptă
Colindai pădurea toată,
Pentr-un drăcușor de fată.

195

Foaie verde și-o alună,
Decît c-un tată și-o mumă,
Mai bine cu-o mîndră bună :
Căci ea vede cînd ți-e rău,
Îți face leacuri mereu
Și le-aduce-n gura ei,
De-o săruți pe cînd le bei.
Cine-n codru n-a iubit,
Nici nu știe c-a trăit ;
Cine la iubit nu crede,
N-ar mai călca iarbă verde,
Să calce pe fîn uscat,
Să creadă că-i blestemat
Și de mîndruța uitat.

196

Foaie verde salbă moale,
Cît mi-e Argeșul de mare,
Haz ca Săbărelul n-are.
Săbărelul mititel,
S-a-ncuibat dragostea-n el ;
Săbărel cu cotituri,
Dragoste cu lovituri,
Junghiuri pe la-ncheieturi.

Cînd fu la Sfîntu Ion,
Îngheţa de-un stat de om ;
Săbărelul cu dulceaţă,
Vine iarna şi nu-ngheaţă.
Cînd e pe la Bobotează,
Trece cîte-un sloi de gheaţă
Şi beai apă cu dulceaţă
Şi te curăţă de greaţă.
Foaie verde de mărar,
Mă uitai peste Sabar,
Văzui săbărencele
Cum înălbesc pînzele
Şi se văd picioarele
Albe ca lebedele,
De mă prind frigurile.

197

Foaie verde de lipan,
Mă suii într-un tufan
Şi mă uitai pe Sabar,
Văzui săbărencele
În apă cu cofile.
Văzui săbăreanca mea
La apă cu cofiţa,
C-o cămaşă supţîrea,
Se vedea ţîţa pîn ea,
Gurguiată ca para,
Roşie ca vişina.
Săbărelul cu dulceaţă,
Vine iarna, el îngheaţă.
Foaie verde d-acolea,
În noaptea lui Sf. Ion
A-ngheţat de-un stat de om.
Săbarul cu cotituri,
Dragoste cu lovituri.
Şi-a venit Săbarul mare
Şi-a luat podul de la vale,
Să rămîie numai parii
Să se ţăpe generalii
Şi să treacă militarii,
Cu cămăşili spintecate,
Toate-mi sînt cu cruci în spate.

198

Frunză verde solz de pește,
Femeia care iubește,
Spală noaptea și cîrpește.
Și ziua se premenește,
Și tot la iubit gîndește.
Femeia care-i urîtă.
Șade tot posomorîtă,
Straiele pe trup nu-i vin,
Oglinda-i pune venin,
Ziua doarme în picioare,
Noaptea zace de lungoare.
Femeia care-i frumoasă,
Nu-i păcat s-o ții în casă.
Noaptea-i veselă ca luna
Și iubește ca nebuna ;
Ziua-i dulce ca și-un soare
Și iubește pînă moare.

199

Foaie verde bob sacîz,
Duminică pe la prînz
Trec doi porumbei pe sus,
Dî la mîndra cu răspuns,
Doi porumbei și-o porumbiță
S-aducă neichii guriță.
Căci guriță dî la tine
M-a ofticat, vai de mine ;
Căci gurița care-o ai
Paică mi-e ruptă din rai.
Foaie verde sălcioară,
Une-o fi neica dăseară ?
Peste Olt la Scărișoară.
Cine i-o da dămîncare,
Perioară de culcare,
Guriță de sărutare ?

200

Foaie verde și-o lalea,
Frumoasă-i poziția,

Mi-e frumoasă şi mîndra ;
Dar mai frumoasă casa,
Că mi-a pus-o la şosea,
Cu fereastra la dreapta.
La fereastră mi-e vo floare,
Garoafă mirositoare.
O apleci de vîrf la vale.
Umple casa de răcoare ;
O apleci de vîrf la drum,
Umple casa de parfum ;
O apleci de vîrf în jos,
Umple casa de miros.
Foaie verde fir mărari,
Mîndra mea de la Cepari,
Vin la neica sup' umbrari,
Nu gîndi că sînt bobari,
Că iubesc la fete mari,
La copile de cinci ani.

. . . .

. . . .

— A cui eşti, micuţă dragă ?
— A lui cu mustaţa neagră.
Muşca-te-aş, neică, de barbă,
Să te dau dator în bangă,
Să-mi cumperi rochie neagră.
— Roche neagră de mătase,
Largă-n poale, strîmtă-n şale,
Neica după tine moare.
Foaie verde fir şi-o nalbă,
Toţi Bucureştii mă-ntreabă
De ce port cămaşă neagră.
Eu le spui c-aşa mi-e dragă.
E nespălată de-o lună
Că n-are neica o mînă.
— Dă-o-ncoa şi ţi-o spăl eu
Cu apă din aleşteu,
Cu lemne din fierăstrău,
Si-apoi te iubesc şi eu.

201

La grădina ocolită.
Verde şi-o richită,
Găsii iarba tăvălită,
Verde şi-o richită,

Şi pe mîndra adormită,
Verde şi-o richită.
Mă rugai ca de Cristos,
Verde măr mustos,
Să-mi mai dea guriţa iară,
Verde buruiană,
Că guriţa de la tine,
Verde mărăcine,
A uscat carnea pe mine,
Verde mărăcine.
Şi-am dat-o la cîntărit,
Verde mărgărit,
Nici o litră n-a venit,
Verde mărgărit.
Nici o litră, nici un gram,
Verde magheran.

202

Foaie verde ca aluna,
Aş muri, dar nu acuma ;
La toamnă, cînd o da bruma,
Pe braţe la Lisăndrina,
Că e frumoasă, nebuna.
Foaie verde măr pitic,
Toate fetele îmi zic
Să mă facă ibovnic ;
Eu le spun că sînt prea mic,
Să mă lase să mai cresc,
Căci pe toate le iubesc.

203

Foaie verde viorea,
Ce ochi negri-are mîndra !
De s-ar vinde eu i-aş lua,
Zece mii de lei i-aş da.
— Ţine, mîndro, banii mei,
Arvuna ochilor tăi.
— Ochii mei sînt verzi ca iarba,
Nu ţi-i dau, bade, degeaba ;
Ochii mei sînt ochi căprui,
Nu-i dau, bade, orişicui ;

Ochii mei negri ca mura
Nu ți-i dau întotdeauna ;
Ochii negri sînt frumoși,
Dar sînt și pretențioși.
Te trezesc noaptea din somn
Și te mînă und' ți-e dor,
La mîndra cu capul
Și cu părul gălbior.

204

Foaie verde trei aglici,
— Mărioară, un' te duci
Numa-n fustă și-n papuci ?
— S-aduc apă la doi junci
Și gură la trei voinici.
Răsări soarili-n baltă,
Să mă văz femeie-naltă,
'Naltă, naltă și subțîre,
Și la trup făcută bine,
Să moară lumea de mine.

205

Foaie verde și-o sipică,
Și-am o mîndră mititică,
Tocmai la Osîca Mică.
Și-aș lăsa-o să mai crească,
Vine altul s-o iubească ;
Și-aș lăsa-o să mai stea,
Vine altul și mi-o ia,
Și eu rămîi tot așa,
Cu dorul, cu dragostea.
Mai bine s-o iubesc eu,
Că-i fată din satul meu.

206

De la primărie-n sus,
Măi Lino, Leano,
Toate lămpile s-au stins.
Numai la mîndruța mea
Mi-arde lampa ca și-o stea,
Coase la batista mea,
Așa vrednică e ea.

Suii dealul la Măciucă,
Să-i sărut mîndrii gura.
Măciuca e cu vălcele
Şi cu fete frumuşele,
Cu ulcioare fermecate
Ca să le săruţi pe toate.

207

Murele, pădurile,
Măi Gheorghiţă, puiule,
Semăna-ţi-aş numele
Prin toate grădinile,
Şi prin grădiniţa mea,
Să răsară-o micşunea.
Micşuneaua să-nflorească,
Gheorghiţă să mă iubească.
Micşuneaua n-a-nflorit,
Gheorghiţă m-a părăsit.
Gheorghiţă, te rog ceva,
Să mai treci pe strada mea
Să treci azi, să treci şi mîine,
Pînă mi-oi vorbi cu mine.

208

Foaie verde rar mărar,
Ca Gheorghe băiat mai rar...
Pune caii la docar
Şi-ai cu mîndra la spital.
— Bună ziua, doctoriţă !
— Mulţumesc ţie, Gheorghiţă !
— Ce-i cu tine, măi Gheorghiţă ?
— Am venit cu-a mea mîndruţă,
C-are rană la limbuţă.
— Du-te-acasă, măi Gheorghiţă,
Că nu-i rană de pansat,
Şi-i rană de sărutat.

209

Trandafir crescut la poartă,
Badea-al meu frumos se poartă !
Pleacă badea-n sat la fete,
Cu mijlocul plin de bete.

Strînge badea mijlocul
Cu brîu roşu ca focul
Şi mi-l iubesc fetele,
Că le-a purtat betele.
Că e nalt şi subţirel,
Mor fetele după el ;
Că e nalt şi sprîncenat,
Şi dulce la sărutat.

210

De oftat ce oftai tare,
Furca pieptului mă doare ;
De-aş ofta tare o dată,
S-ar strînge stelele roată,
Mîndra mi-ar işi în poartă.
Omul dacă n-ar ofta,
S-ar umfla ca butia
Şi-ar negri ca păcura.
Asară de nu oftam,
La poarta mîndrii plesneam.
Trecu mîndra pe colea.
Săruta-i-aş guriţa
Şi ea mie mustaţa.
— Du-te, neică, şi te-ntoarce
De trei ori cu faţa-ncoace,
Că doica n-are ce-ţi face.
— Fire-a naibilor să fii
Cu lingura gîtului
Şi cu furca pieptului,
Un' ţi-am zis n-ai vrut să vii,
La pomul din bălării,
Unde ne iubeam întîi
Şi tăiam mărul felii.

211

Cine ciocăneşte-n luncă ?
Rădiţa cu gura mică,
Cu cămaşa supţîrică,
Supţîrică, supţîrea,
Să vedea ţîţa pîn ea,
Muşcar-ar neica din ea.

N-o fi nişte pietre scumpe,
Neica să nu le sărute ?
Rădiţă, gură de cuc,
Cum aş face să te-apuc,
Mijlocelu să ţi-l strîng ?
Şi-am să-ţi strîng mijlocelu,
Ca lupu mieluşelu,
Ca gaia puişoru.
Frunzuliţă mărgărit,
Am auzit, n-am crezut
Că iubitul s-a sfîrşit.
Apele se opresc toate,
Dar iubitul nu se poate ;
Că iubitul mi-e din veci,
Cum îl faci, aşa-l petreci.
Dar iubitul de furat,
Ca pîinea de cumpărat,
Cînd mi-o pui în supţîoară
Şi ciupeşti
Pîn-o fîrşeşti,
Şi sătul tot nu mai eşti,
Tot la dragoste-mi gîndeşti.

212

Foaie verde şi-o sipică,
Cine ciocăneşte-n luncă ?
Rădiţa cu gura mică
Şi cu buza supţirică,
Taie răşchitori şi furcă,
Şi mie baston de ducă.
La colţul zăvoiului,
Plata răşchitorului,
Iar mai în mijlocul luncii
M-apucă de plata furcii,
În dosu zăvoiului
Şi plata bastonului.
Foaie verde şi-o sipică,
Cum arde pîrjolu-n luncă !
Pîrjolu arde şi se stinge,
De pîrjol te poţi ascunde,
Dar de dragoste n-ai unde.
Dragostea e boală grea,
Că nu poţi scăpa de ea ;

De boală zaci şi te scoli,
De dragoste zaci şi mori.
Şi-ai, puică, la Severin,
Să ţinem calea la trin,
Să bem vinul lui Marin,
Neşte vin, neşte pelin
Şi neşte rachiu d-ăl bun.

213

Foaie verde pelinită,
Colea-n vale-n grădiniță,
Frumos doarme-o copiliță
Cu părul lăsat pe țîță,
Cam pe țîțe, cam pe spate,
Inima-n mine se bate,
Inima şi sufletu,
Noaptea, ca ceasornicu.
Foaie verde şi-un susai,
Cum făcui, mi-o deşteptai
Şi frumuşel mi-o-ntrebai
De e fată sau nevastă
Sau zînă din cer picată.
— Nu sînt fată, nici nevastă,
Nici zînă din cer picată ;
Şi sînt floare după mare,
Cine mă sărută moare.
M-a sărutat un voinic,
Ala nu i-a fost nimic
C-a fost tînăr, n-a ştiut ;
M-a sărutat un bărbat,
Ala nu i-a fost iertat,
Boii-n jug că i-a crăpat.
Dar matale cine eşti,
Care vrei să mă iubeşti ?
— Eu sînt brumărel ăl mare
Ce cade toamna pe floare,
Floarea miros nu mai are,
Se vestejeşte şi moare.

214

Drum la deal şi drum la vale,
Drum prin poarta dumitale.

Te zării la lumînare,
Trecînd aseară călare ;
Te văzui culcată-n sală.
Goală, numa-n iişoară.
Prin ia de borangic,
Sfîrcul ţîţii l-am văzut,
Am ameţit şi-am căzut.

215

Eu cu lumea n-am nimic,
Mîndra-i bună de iubit ;
Nici cu lumea, nici cu ţara,
Numai cu mîndruţa sara.
Sara şi dimineaţa,
Să-i mai sărut guriţa,
Guriţa şi buzele,
C-alea fac dragostele.
De dragoste şi de drag
Mă mir sara un' să trag.
Şi-am să trag la cea vecină
Cu pomul verde-n grădină,
Să mă culc la ea pe mînă,
Pe-aşternut de calomfir,
La umbră de trandafir,
Cu mîinile la ea-n sîn.

216

Foaie verde şi-o alună,
I-auzi valea cum răsună,
I-auzi cum răsună valea
Şi mîndruţa-mi ţine calea.
Şi-altă dată foaie fragă,
Departe eşti, mîndră dragă.
Tu departe, eu departe,
Două dealuri ne desparte ;
Două dealuri şi-o pădure
Şi-o vălceluşe cu mure.
De s-ar face dealu şes
Şi pădurea d-un ovăz,
Ne-am vedea, puică, mai des.
Şapte văi şi-o vale-adîncă,

Coborîi la mîndra-n luncă
Şi-aici lupii mă mănîncă.
Ho, lupe, nu mă mînca,
Că caut pe mîndra mea
Ca să-i sărut guriţa ;
Ho, lupe, nu fii nebun
Să mă mănînci zîua-n drum ;
Ho, lupule, nu fii turbat,
Că sînt tare amurezat
Şi mîndra mea m-a uitat.

217

Pelin beau, pelin mănînc,
Seara pe pelin mă culc.
Dimineaţa cînd mă scol,
Cu pelin verde mă spăl.
Foaie verde mărăcine,
Şi-aoleo, frate peline,
Amărîtă-i frunza-n tine
Ca şi inimioara-n mine.
Rădăcină de pelin,
Aolică, mor, leşin,
Une-ţi văz ţîţele-n sîn,
Parică nu-s făcut dăplin ;
Sînt făcut pe jumătate,
Domnu nu ţi-ar face parte
D-o lumînare la moarte
Şi de alelante toate.

218

— Foaie verde şi-o sipică,
Măi puiule, măi Ionică,
La ce m-ai prins ibovnică,
Dac-ai avut gînd de ducă ?
— Eu te-am prins că mi-ai fost mică
Şi mi-ai fost tare frumuşică ;
Iar acum te-ai făcut mare,
Te iubeşte orişicare.
Te iubeşte bun şi rău,

Băieţii din satul tău
Şi o să te iubesc şi eu.
Să nu te iubească altul,
Că-ţi pui foc şi-ţi arde satul
Şi vezi, mică, pe dracu.
Foaie verde şi-o sipică,
— Unde-ai plecat, măi Ionică ?
— Peste Olt la ibovnică.
— Oltu-i mare, luntrea-i mică,
Vreai să te-neci, măi Ionică ?
— Şi dacă m-oi îneca,
Mă-nec pentru mîndra mea,
Să se ducă pomila
Că m-am 'necat pentru ea.
Fi-i-ar trupu ca floarea
Cui a lăsat dragostea ;
N-aibe odină-n culcare,
Nici la masă n-aibe stare.
De friguri zaci şi te scoli,
De dragoste zaci şi mori ;
Că de friguri zaci în pat,
De dragoste pleci în sat.

219

Foaie verde viorea,
Cînd eram în floarea mea,
Zburam ca şi-o păsărea,
Şi zburam din creangă-n creangă,
Ca o pasăre pribeagă,
N-avea nimeni ce să-mi facă.
Dar un hoţ de vînător,
Cu calul alb-gălbior,
Smulse trei fire de păr
Şi-mi făcu de-un lăţişor
Şi mi-l puse la izvor.
Cînd mă coborîi din zbor
Să beau apă din izvor,
Mă luă laţul de picior ;
De picior, de după cap,
Nu ştiu, Doamne, cum să scap ;
De picior, de după gît,
Nu ştiu, Doamne, ce-am făcut.

220

Frumoasă-i primăvara
Cînd se găteşte mîndra
Să samene grădina,
Şi-nfloreşte liliacu,
Şi-şi mută mîndra cerdacu !
Se găteşte ca o floare
Să ne facă de mîncare.
Şi pune sămînţa-n poală
Şi iese-n grădin-afară.
Mai aruncă cîte-o mînă,
Cucii cîntă de se-ngînă.
Nu ştiu, Doamne, cum să-i fac,
Să-i ajut la semănat ;
Să-i iau grăunţe din poală
Şi să le-arunc pe răzoară.
Măi surată, măi vecină,
Fă-ţi portiţă la grădină.
Cîinii leagă-i după şură,
Să viu şi eu în grădină
Tu să stai la sărutat,
Eu să stau la semănat.

221

Şi iar verde mărgărit,
Mă uitai la răsărit,
Văzui primăvara viind
Şi zăpada petecind,
Colţul la iarbă crescînd,
Oamenii la plug arînd.
Alţii-n luncă ciocănind,
Taie resteie de jug,
Nevestele coborînd,
Îmbrăcate-alimănit,
Ducînd mîncare la plug.
Fi-i-ar fusu-alimănit,
Că prea sună afurisit
Şi n-aude cînd o strig
Să nu mai meargă la plug,
Că-i căldură şi zăpuc ;
Să vie la neica-n vale
Că e umbră şi răcoare
Şi-i bine de sărutare.

222

I-auzi, mîndro, turtureaua,
Haide, c-a-nverzit vălceaua.
Să culegem viorele,
Să le facem chiticele.
I-auzi cîntă şi mierliţa,
Colo-n vale-n poieniţă,
Unde-mi dai, mîndro, guriţă.
Cobori, mîndro, dacă vrei,
Cobori în vale-n zăvoi,
Că vin şi eu cu doi boi
Să culegem ghiocei.
Ghiocei şi viorele,
Să le facem chiticele.

223

Foaie verde lemn ş-un prun,
Măi salcîm de lîngă drum,
Te-aş tăia dar nu mă-ndur,
Te-aş tăia de la jumate,
Dar mi-e frică de păcate ;
Te-aş tăia de vîrf în jos,
Mi-ai fost de mare folos.
Bine e, salcîm, de tine
Că nu-mbătrîneşti ca mine.
Primăvara-mboboceşti
Şi toamna te-ngălbeneşti.
Salcîmule, tu şi eu,
Amîndoi am trăit rău,
Dar la anul care vine
Om trăi şi noi mai bine.
Eu cu mîndra,
Tu cu umbra,
Pînă cînd ţi-o cădea frunza.

224

Foaie verde ca aluna,
Mîndra care-o am acuma,
Eu n-o dau pe toată lumea ;
Căci cu lumea n-am ce face,
Cu mîndra vorbesc ce-mi place.

Foaie verde de sporiş,
Hai, mîndro, pitiş, pitiş,
Pînă-n vale-n aluniş
Să ne iubim pe furiş
Căci nu mai e tufăriş.
Aluniş cu iarbă verde,
Cine intră nu se vede ;
Aluniş cu umbră deasă,
Cine intră nu mai iasă,
Ai, mîndră, mergem şi noi
Să ne iubim amîndoi
Pe iarbă şi pe trifoi,
Să cînte cuci lîngă noi.
Cucii şi privighetoarea,
C-aşa ne-a fost ursîtoarea.
Şi te sui, mîndruţo,-n deal
Să-ţi arăt traiul de an
Şi amorul din ălt an,
Unde noi că ne iubeam
Şi-unde ne mai sărutam.

225

Au plecat olteni la coasă, iula, iula, la,
Şi-au rămas oltencele
Să secere grînele.
Şi să vezi olteanca mea
Cum mai seceră şi ea.
Du-te, soro, la izvor
Şi ia apă-ntr-un urcior ;
Du-te la izvor pe luncă,
Să vezi oltenii cum lucră.
Fă-le, soro, semn cu mîna,
Să vie la noi încoa.
De ţi-e dor, neică, ţi-e dor,
Pune-ţi coasa pe răzor ;
Pune-ţi coasa pe căpiţă
Şi vino să-ţi dau guriţă.
Că mîine e sărbătoare,
Să facem de-o horă mare,
Să jucăm şi să cîntăm,
Cu toţi să ne bucurăm.

226

— Plopule, foaie rotundă,
Mai lasă-ţi puţină umbră
Să mă dau cu mîndra-n dungă.
— Eu, puiule, te-aş lăsa,
Dar ţi-e mîndra tinerea
Şi se usucă frunza,
Şi n-au cucii ce mînca,
Cucii şi privighetoarea,
C-aşa mi-a fost ursitoarea.
— Ursitoarea mi-a fost bună,
Dar mi-a fost mintea nebună,
Căci işeam seara pe lună,
Cu doi cavaleri de mînă.
Unu-mi ţinea cobiliţa
Ş-altu-mi săruta guriţa ;
Unu mă ţinea de mînă
Ş-altu mă săruta-n gură.
— Plopule, frunzele tele,
Duce-s-ar vîntu cu ele
Pe la poarta mîndrii mele,
S-astupe urmile mele,
Să rămîie lăsturelul,
Să-i iau mîndrii testimelul,
Testimel de bumbăcel.
Cîte-o mică floare-n el,
Cîte-o floricică-albastră,
Că mi-e mîndruţa frumoasă
Ca garoafa la fereastră.
O aplec de vîrf în jos.
Umple casa de miros ;
O aplec de vîrf la vale,
Umple casa de răcoare

227

— Pădurice, pădurea.
Lasă-mă la umbra ta
Să mă iubesc cu mîndra.
— Zău, voinice, te-aş lăsa,
Dar mi-e frică de ceva.

Că ţ-ă mîndra tinerea
Şi faci păcate cu ea,
Mi se păleşte frunza
Şi n-au cucii ce mînca,
Nici mierliţa n-o mai sta.
Fire-a năibii de pădure
Cu mugurelul din tine,
Ce-a crescut un an de zile !
Nu mă mai spune la lume
C-am iubit pe mîndra-n tine.
Las' să mă spuie frunza
Că ea mi-a făcut umbra,
Cînd am iubit pe mîndra ;
Să mă spuie pămîntu
Că mi-a fost aşternutu :
Să mă spuie şi iarba
Că ea mi-a fost salteaua.
Fire-a năibii de pădure,
Cum mai cîntă cucu-n tine
Şi mai gros şi mai subţire,
Şi eu n-am avut venire
Să mă plimb cu mîndra-n tine.

228

Foaie verde de trei mure,
Pădure şi iar pădure,
Neatinsă de săcure
De cincizeci de ani de zile,
Nu mai mă spune la lume
C-am vărat o vară-n tine
Cu-a mea mîndră lîngă mine ;
Să mă spuie doar pămîntul
Că el mi-a fost aşternutul ;
Să mă spuie doar frunza
Că ea-mi ştie pe mîndra.
Pădure şi iar pădure,
Cum mai cîntă cucu-n tine,
Şi pe gros şi pe subţire !
Cucul cîntă glas duios
Pentru-al nostru trai frumos :
Cucul cîntă glas subţire
Pentru-a noastră despărţire.

Şi eu n-avusăi venire
Să intru cu mîndra-n tine
Să beau vin, să mănînc mure,
Şi cucul să-mi cînte bine.
Foaie verde bobîlnic,
De-ar fi cucul de-un voinic,
L-aş prinde de-un ibomnic ;
Dar mi-e cucu-o păsărea,
Nu ştie ce-i dragostea,
Eu o fac şi altu mi-o ia.
Păduri ce, pădurea,
Lasă-mă la umbra ta
Să mă iubesc cu mîndra.
Eu cu mîndra, tu cu umbra,
Pînă ţi-o-ngălbeni frunza.
— Nu te las la umbra mea
Că ţi-e mîndra tinerea
Şi faci păcate cu ea,
Jos la rădăcina mea,
Şi se usucă frunza,
Şi să păleşte iarba,
N-are cucul ce mînca.
— Ia mai cîntă, cucule,
În toate dimineţele,
Să te-audă mîndrele ;
Să te-audă mîndra mea,
Care m-am iubit cu ea.
Cîntă, cuce, numai mie
Că la vară cine ştie,
Eu mă duc la miliţie
Şi-ţi rămîne mîndra ţie.
Nu rămîne numa-a mea
Şi rămîne-a multora,
La băieţi de sama mea.
Cîntă, cuce, numai mie
Că la vară cine ştie,
Ori că trăiesc, ori că mor,
Omul e vis trecător.
Ia mai cîntă, cucule.
— Nu mai poci, voinicule,
C-am cîntat la Şopîrliţa
Şi mi-a degerat guriţa ;
Într-un bordei dărîmat,
Un picior mi-a degerat,
Limba-n gură mi-a secat.

229

Foaie verde rug de mure,
Pădure, dragă pădure,
Frumos cîntă cucu-n tine !
Eu zic cucului să tacă,
El se mută pe-altă cracă,
Numa-n ciuda mea să facă.
De-aş fi pasăre ca cucu,
Nu m-aş mai duce la lucru,
Şi-aş sta ziua şi-aş cînta
Numai pentru mîndra mea.
Dar cucu-i o păsărea,
Nu ştie ce-i dragostea.
Pasăre din valea seacă,
Spune-i cucului să tacă ;
Să nu cînte răguşit
Că mîndruţa m-a urît ;
Să nu cînte supărat
Că mîndruţa m-a lăsat.
Şi iar verde rug de mure,
Pădure, dragă pădure,
Să nu mă mai spui la lume
C-am intrat cu mîndra-n tine.
Las' să mă spuie frunza
Că ea mi-a ţinut umbra ;
Las' să mă spuie pămîntul
Că el mi-a-auzit cuvîntul,
Cînd am făcut jurămîntul.

230

Foaie verde rug şi mure,
Pădure, dragă pădure,
Crescuşi naltă şi subţire,
Neatinsă de secure,
Frumos cîntă cucii-n tine,
Şi pe gros şi pe subţire.
Dar eu n-am avut leznire
S-ascult, cucule, la tine,
C-am fost tare supărat
Şi de mîndruţa uitat.
Dac-ar fi pe gîndul meu.
Să te-ascult, cuce, şi eu.

Frunzuliță bob negară.
Să te-ascult la primăvară
Cînd o-nfrunzi codru iară.
Cu-nfloritul florilor,
Cu murmurul apelor.
Să te-ascult cu foc și pară,
Cu capul la mîndra-n poală.
Pe zăvelca cu beteală,
Să-mi treacă de oboseală.
Frunzuliță bob areu,
S-o-mplini și dorul meu,
Dorul meu și jalea mea,
Ce mi-apasă inima,
Că nu eram cu mîndra.
Foaie, frunză firicel,
De-ar fi cucul voinicel.
L-aș prinde ibomnicel ;
Dar cucul e-o păsărea.
Nu-i pasă de jalea mea.
Foaie verde foi de ghindă,
Cuculeț, pasăre blîndă,
Sui la munte și ne cîntă.
Stai pe-o rămurea de fag
Și cîntă, cuce, cu drag ;
Cîntă sus pe mărăcine,
S-asculte lumea la tine
Că prea cînți frumos și bine.
S-ascult și eu cu mîndra
Care m-am iubit cu ea
Din copilăria mea.

231

Pădure dragă, pădure,
Netăiată de secure
De cincizeci de ani de zile.
Nu mă mai spune la lume
C-am vărat o vară-n tine.
Cu mîndruța lîngă mine.
Să mă spuie doar pămîntul
Că el mi-a fost așternutul ;
Să mă spuie doar iarba
Că ea mi-a fost salteaua ;

Să mă spuie doar frunza
Că ea-mi știe pe mîndra.
Foaie verde trei smicele,
Colea-n vale-ntre vălcele
Cîntă două turturele.
Una cîntă și mai bine,
Te iubesc numai pe tine.

232

Foițică iarbă lungă,
Mi se duse mîndra-n luncă.
Cum să fac să mă stricor,
S-o sărut în obrăjor ?
Mă-ntîlnii cu mîndra-n luncă,
Ochii la mine și-aruncă,
Mă-ndeamnă mereu la muncă.
Foaie verde izmă creață,
Am o mîndră cam isteață,
Totdeauna-mi dă povață
Să nu-i fac cu ochiu-n față.
Foaie verde solzi de pește,
Nevasta care iubește,
Umblă cu papucii-n dește,
De bărbat nu se ferește.
Cu papucii decupați,
Fără teamă de bărbat.
Greu la deal și rău la vale,
Mîndra-i mîndră pînă moare.

233

Foaie verde trei bujori,
Mă uitai prin prunișori,
Văzui ochii căpriori,
Ochii negri și căprui,
I-aș pupa și să-i mîngîi.
Că ce mult te-am așteptat
Să vii la teiul rotat,
Să stăm amîndoi la masă,
Să te iau la mine-acasă.
Lunca-i mare, locu-i tare,
Eu te-aștept cu demîncare.

Ia, neicuță, de mănîncă,
Ți-am gătit un pui de curcă
Și din sticlă vin de bea,
Și eu să-ți dau dragostea.

234

La părul de peste vale
Și-a făcut dragostea cale
Tocma-n zi de sărbătoare.
Părul n-avea umbră mare
Că frunza s-a scuturat,
Mîndra s-a pus pe oftat ;
Că pădurea s-a rărit
Și lumea m-a dovedit.
Oftează, mîndro, oftează,
Toată lumea să te crează
Că i-ai fost lu neica dragă ;
I-ai fost dragă de demult,
Să nu crezi că te-am urît ;
Te-am urît două-trei zile,
Dar mi-e gîndul tot la tine.

235

Foaie verde mărgărit,
Și-am să bag cu cucu-n plug,
El să cînte, eu s-ascult,
Și doru-mi ține de coarne,
Dragostea-mi pune la boabe.
Ce mai boabe risipite,
Ce mai vite necăjite !
Știi, mîndro, ce-am pus de gînd ?
Să-l dăm la naiba de plug,
Să mai stau cu mîndra-n crîng,
Că zăvoiu mi-a-nfrunzit
Și e bine de iubit.
— Ioane, Ioane și Ionică,
Da n-auzi tu, Ioane, muică,
Cum trece lumea la muncă
Și tu stai cu mîndra-n luncă ?

— Mai las-o dracu de muncă,
Să mai stau cu mîndra-n luncă.
Că-mi vine mîndruța mea
Cu plosca de cinci oca,
Cu puiu fript în basma
Și cu azmiță de pîine,
Să trăim amîndoi bine.
Cu sticluța cu rachiu,
Dac-oi muri, mort să fiu.

236

Foaie verde bob năut,
Dă, Doamne, ce ți-am cerut ;
N-am cerut bani împrumut.
Cer noroc și sănătate,
Și dragoste pîn' la moarte,
Ș-atunci sînt bogat din toate.
Foaie verde ca nalba,
Mîndro, de gurița ta
Nu mă mai poci sătura
Că e dulce ca mierea.
Măi mîndruțo, mîndra mea,
Hai cu neica la vălcea
Ca să-mpărțim dragostea.
Tu cu-a mea și eu cu-a ta,
Măcar de m-oi înșela.

237

Foicică foaie lungă,
Mi se duce mîndra-n luncă,
La mine ochii și-aruncă
Și-mi face semnul de ducă.
Foicică foaie lată,
Și-am o mîndră cam iubeață,
Toată ziua-mi dă povață
Să nu-i fac cu ochiu-n față.
Cînd îmi vine mîndra-n gînd,
Mă deștept din somn plîngînd ;
Mă deștept și caut bine,
Nu e nimeni lîngă mine.

238

Foaie verde trei lămîi,
— Eu ți-am spus, mîndro, să vii
La cireșul dintre vii,
Unde ne-am iubit întîi.
— Eu, puiule, am venit
Și te-am găsit adormit.
— De ce nu m-ai deșteptat ?
— Puiule, n-am cutezat
Că te-am știut supărat.
Puiule, îți pare bine
C-acum nu mai ești cu mine ?
Căci cu mine cînd erai,
Numai supărat ședeai.

239

Și să-i zicem rug de mure,
Marine, Marine,
Ziua, noaptea prin pădure,
Plin de rouă ca și-un cîine,
Neagră-i cămașa pe tine.
Foaie verde sălcioară, dragă Mărioară,
Ia-o tale și mi-o spală
Cu săpun de tămîioară,
Cu apă din cinci izvoară
Să fac fetele să moară.
Foaie verde mărăcine, Marine, Marine,
De trei zile prin pădure
Să nu pui mîna pe mine,
Paic-aș fi rudă cu tine.
Și chiar rudă dac-am fi,
Amîndoi tot ne-am iubi.

240

Cîntă, cuculețule,
'N toate diminețele,
Să te-auză mîndrele.
Să te-auză mîndra mea,
Care m-am iubit cu ea,
Din copilăria mea.

Nu cînta pă arătură,
Să-ţi intre pulbere-n gură ;
Şi du-te la noi la şură,
Pune-te pe-un mărăcine
Şi cîntă frumos şi bine
S-asculte maica la tine,
Să-i treacă de dor de mine.
De-ar fi cucu de-un voinic,
L-aş prinde de-un ibovnic ;
Dar mi-e cucu o păsărea,
Nu ştie ce-i dragostea.

241

Unde-aud cucul cîntînd
Şi mierliţa şuierînd,
Nu mă ţiu om pe pămînt.
Eu îi zic cucului să tacă,
El se suie sus pe creacă
Şi tot cîntă de mă seacă.
Iar mai jos pe rămurea
Mai cîntă o turturea,
Tristă ca inima mea.
Cucu zice de pornire
Şi-al meu suflet de iubire.

242

Cuculeţ de la pădure,
Du-te la neica şi-i spune
Să se-ntîlnească cu mine
La făgetul din pădure,
Cum nu e altul pe lume.
Poteceaua din pădure,
Pardosită-i cu alune,
Cum nu e alta pe lume.

243

Foaie verde şi-o cucută,
Drag mi-e puiul de pe luncă,
Cu drag vine şi se culcă.

Cucul cîntă, se sileşte,
Puiul se călătoreşte.
Trandafir, trandafiraş,
Te-am iubit de copilaş
Şi-acum te duci şi mă laşi.
Astăzi plec, mîine mă-ntorc
La pustiul de noroc,
Să fiu cu mîndra-ntr-un loc.
— D-ai mai zibovi o lună,
Mă găseşti pe drum nebună ;
Şi de-ai zibovi un an,
Mă găseşti neagră catran.
— Cucule de la pădure,
Du-te la mîndra şi-i spune
Să nu se mai poarte bine
Cu parale de la mine.
Să se poarte mai aşa
Cu parale de la ea,
Căci mi-a scos inima.

244

Pasăre galbenă-n cioc
Şi pestriţă peste tot,
De mi-oi cînta de noroc,
Să trăieşti cu pui cu tot ;
Dacă mi-oi cînta de bine.
Să trăieşti în fericire ;
Iar de mi-oi cînta de rău.
Să mori cu tot neamul tău.
Păsărică de pădure.
Du-te la mîndra şi-i spune
Să m-aştepte-n poieniţă,
Că eu viu să-mi dea guriţă
Iar de nu m-oi asculta,
Să-ţi cadă aripa ta.

245

Frunzuliţă rug de mure,
Cuculeţ de la pădure,
Te-aş ruga să-mi faci un bine.

Să vii diseară la mine,
Să-ţi pun pliculeţu-n cioc,
Să mi-l duci la rigiment,
La puiul care-l aştept.
Şi să i-l pui pe fereastră,
Cînd l-o lua să-l citească,
Lacrimile să-l pornească,
Cum m-a pornit şi pe mine,
De nu i-am mai scris mai bine.
Sus pe crucea cea de piatră,
C-a fost dragoste-nfocată ;
Sus pe crucea de argint,
Să nu ne uităm curînd ;
Să ne uităm la cinci ani,
Fie placul la duşmani.

246

La Jii, murgule, la Jii,
Că sînt fete durdulii,
Cu obrajii rumenii.
Foaie verde bobaglas,
Îndeamnă, murgule, la pas,
S-ajungem la vreme-acas',
C-am o mîndră ca şi-o floare,
Ne găteşte demîncare.
Ţie paie şi cu fîn,
Mie friptură şi vin.
Di, di, di, murguleţ, di,
Di, di, di, că n-oi muri,
Nici ochii nu ţ-or plesni.
De cînd, murgule, te-am luat,
Nici o slujbă nu ţi-am dat ;
Iar acum să te găteşti,
Că ai să călătoreşti.
Să pui şaua sus pe tine
Şi mă du ales şi bine.
Cînd oi zice hăi şi hăi,
Să sai şaptezeci de văi,
Şapte văi, şapte vălcele,
Pînă la mîndrele mele.
Murgule, coamă stufoasă,
Fă-ţi picioarele grămadă
Şi mă trece Oltu-odată,
La Mariţa sprîncenată.

247

Di, di, di, murgule, di,
Pîn' la mîndra n-oi plesni.
Cînd oi zice-o dată : hop !
Să sai şaptezeci de gropi,
Şapte văi, şapte vălcele,
Şaptezeci de potecele,
Ş-apoi, murgule, mi-oi sta
La portiţă la mîndra.
Hai, hai, hai, murgule, hai
La mîndruţa peste plai.
Du-mă, du-mă legănat
Şi-mbuiestru aşezat.
Murgule, coamă rotată,
Şi cu coama răsfirată,
Fă-ţi picioarele grămadă
Şi mă du la mîndra-ndată.
Hai, hai, hai, murgule, hai
La mîndruţa peste plai.

248

Na, na, na, murgule, na,
Ţi-o da apa cine-o vrea.
Eu-ţi dau apă cu găleata
Şi grăunţe cu covata,
Şi mă plimbai lumea toată.
Dar acuma te-am vîndut
Şi banii că i-am băut
Cu mîndruţili de gît.
Na, na, na, murgule, na,
Ţi-o da apă cine-o vrea.
Eu-ţi dam apă cu găleata
Şi grăunţe cu covata,
Şi mă plimbai lumea toată.
Mă suiai dealurili,
Coboram vălcelili
Şi pierdeai potcoavili,
Pe la toate mîndrili.

249

Bădiţă, sărutul tău
Să mi-l dai, bade, mereu ;

Să mi-l dai seara pe lună,
Ca să-mi faci inima bună.
Numai codru să ne vadă
Cît ţi-am fost, badeo, de dragă,
Codrul şi vălcelele,
Cînd îţi pupam buzele.
Eu am flori, bade, la ie,
Pune şi tu-n pălărie.
Cînd o veni prînzu-ăl mare,
Să vii, mîndro, cu mîncare
Ca să-ţi dau o sărutare.
Şi după ce mi-oi pleca,
Mult oi plînge şi-oi ofta,
Mîndro, de dragostea ta,
C-a fost bună, n-a fost rea.

250

Lună, lună, mi-eşti nebună,
Căci răsai noaptea pe brumă.
Eu cu mîndra în zăvoi
Şi tu lumini peste noi.
Ţîne, Doamne, luna-n ceaţă,
Să stau cu mîndra pe braţe,
Să mi-o sărut cu dulceaţă,
Să nu-i fac semne pe faţă.
Ţîne, Doamne, luna-n nor,
Să stau cu mîndra-n privor,
Să mi-o sărut binişor,
Binişor şi cu dulceaţă,
Să nu-i fac semne pe faţă.

251

Foaie verde iasomie,
Maria neichi, Marie,
Cîte mi-ai făcut tu mie,
N-am o coală de hîrtie
Şi-un logofăt să mi-o scrie ;
Logofăt cu ştiinţă multă,
Să mi-o scrie mai măruntă.
Mărioară, Mărioară,
Nu mă vezi că zac de boală ?

Dă-mi gurița și mă scoală,
Ori un par și mă omoară ;
Parul să fie supțîre,
Să nu mă omoare cu zîle ;
Parul să fie de plop,
Să nu mă omori de tot ;
Parul să fie de fag,
Să știi c-am murit cu drag.

252

Cine-mi trece pe colnic ?
Nevestica cu lipic,
Cu cîrpa de borangic.
Cum aș face s-o apuc
La patul care mă culc,
Mijlocelul să i-l strîng,
Trei coaste din piept să-i frîng
Și p-ălelante la rînd.
Una să i-o las mai moale,
Pentru-o zi de sărbătoare.
Porumbiel albu la pene,
Du-te la a mea muiere,
Să-mi facă cina dăvreme.
Că dacă m-o-ntîrzia,
Ea știe patima mea ;
D-oi veni dăseară beat,
Știe bine ce-o să-i fac.

253

Nu mă vezi cum ard în foc ?
Ard în foc și ard în pară,
Pentru tine, Marioară.
De-am avut, de n-am avut,
La nimenea n-am cerut
Ș-am trăit cum am putut.
Ard în foc și ard în pară,
Pentru tine, Marioară.
Maică, decît mă făceai,
Mai bine un pom sădeai.
Făcea poame, nu făcea,
Era în grădina ta,

Tu de el te foloseai,
Numai grija mea n-aveai.
Nu mă vezi cum ard în foc ?
Ard în foc şi ard în pară,
Pentru tine, Marioară.

254

Ţucu-ţi, lele, guriţa,
Seara cînd treci uliţa ;
Ţucu-ţi, lele, buze dulci,
Seara cînd vii să te culci.
Pui, pui, pui, găină neagră,
Iubeşte-mă, bade dragă ;
Iubeşte-mă dacă-ţi plac,
Dacă nu, silă nu-ţi fac.
Că eu silă de-ţi făceam,
Eram mică, nu ştiam ;
Dar acum m-am făcut mare,
Mă iubeşte orişicare ;
Mă iubeşte bun şi rău,
Băieţii din satul meu.

255

Stai, bade, pe lemne verzi,
Căci n-ai venit să mă vezi ;
Şi stai şi pe lemn uscat,
C-aseară te-am aşteptat.
Foicică foi şi-o fragă,
Iubeşte-mă, bade dragă ;
Frunză verde lămîiţă,
Iubeşte-mă, măi bădiţă ;
Iubeşte-mă dacă-ţi plac,
Dacă nu, silă nu-ţi fac.
Că şi eu te voi iubi,
Pînă-n ceasul de-oi muri.

256

Leliţo, cu casa-n colţ,
Iubeşte-mă dacă poţi,

Dacă poţi şi dacă-ţi plac,
Iar de nu, silă nu-ţi fac.
Leliţo, cu casa-n vale,
Pîn' la tine-i lungă cale,
Cale lungă şi cernută,
Cu drag de mine bătută.

257

Firicel de cînepă,
Să nu vii de sîmbătă,
Şi să vii duminică,
Eu acasă-s singură.
Mama e la vie.
Tata e pe linie,
Eu acasă-s singură,
Culcată pe scîndură.
Dorm cu faţa la părete,
Cu gura fiptă de sete,
Tot de focu tău, băiete.
Dacă-ţi trebuie muiere,
Vin la mama şi mă cere
Mama, tata, nu m-o da,
Vin pe stele şi mă ia
Şi mă du la casa ta.

258

Cînd eram la mama mea,
Eram ca o rîndunea ;
Dar acum la mama lui
Nu sînt pasăre, nici pui.
Dumnezeu, de mila mea,
M-a făcut o rîndunea
Şi-am zburat la mama mea.
Mama mea cînd mă vedea,
Din gură mă uşuia
Şi din gură că zicea :
— Uş, uş, uş, pasăre rea,
Că tu nu eşti fata mea.
— Mamă, nu mă uşui
C-am ceva a povesti,
Cum trăiam şi eu odată,
Cînd eram la mama soacră.

Punea masa şi mînca,
Pe mine nu mă chema :
Cînd punea masa de cină,
Mie nu-mi dădea odihnă.
Decît, mamă, mă făceai,
Mai bine un puţ zîdeai,
Un puţ, c-are apă rece.
Să bea lumea care trece.
Şi din mîna mea cea stîngă,
O tufă de făcut umbră ;
Şi din mîna mea cea dreaptă,
O cană de băut apă.
Să treacă şi soacră-mea,
Să bea apă cu cana.
Cînd o bea apă din cană,
Să se facă stan' dă piatră ;
Să vadă că-i blestemată
De-o noră nevinovată.

259

Am fost una la părinţi,
Ca lumina-ntre doi sfinţi.
Părinţii se bucurară,
Pe mine mă măritară,
Peste deal şi peste vale.
De străină ce eram,
Ziua şi noaptea plîngeam.
Trecu o lună de zile,
Veni mama pe la mine
Şi mă-ntreabă de-o duc bine.
Eu de frică, de ruşine
I-am spus mamii c-o duc bine.
Trecură trei luni de zile,
Veni tata pe la mine,
Mă-ntreabă de trăiesc bine.
Trăir-ar şi ei ca mine,
Să vadă dacă e bine.
O zi bună, zece rele,
Aşa trec zilele mele ;
O zi bună şi-alta rea,
Aşa trece viaţa mea.
Mă făcui o păsărea,
Mă dusei la mama mea.

Mama mea, la-a păsărea,
Din gură aşa-mi spunea :
— Uşu, uşu, păsărea,
Că n-oi fi tu fata mea ;
Că eu o fată-am avut
Şi şi-a luat ce i-a plăcut.
Mă dusei la frate-meu
Şi mă uitai pe fereastră.
Frate-meu şedea la masă,
Cu copii şi cu nevastă.
El din gură aşa-mi zicea :
— Uşu, uşu, păsărea,
Că n-oi fi tu sora mea.
Că eu o soră am avut
Şi şi-a luat ce i-a plăcut.
Mă-ntorsei la soacră-mea.
Soacră-mea cînd mă vedea,
Ea din gură îmi zicea :
— Păsărică, păsărea,
Vino-ncoa la mama ta
Că tu eşti fetiţa mea.

260

Foaie verde foi de nuc,
Mai am o zi şi mă duc.
Eu mă duc, codrul rămîne,
Plînge frunza după mine,
Plînge frunza şi iarba,
Şi măicuţa, sărmana.
Pune, maică, perna-n pat,
De străin m-am săturat,
Că străinu-i ca şi spinul,
Şi amar ca şi veninul.
Străina mamii, străină,
Ca garoafa din grădină.
Nici garoafa nu-i străină
C-are pui şi rădăcină,
Şi mai face vara flori
Şi are multe surori.

261

Cînd eram la mama fată,
Mîncam pîine de secară,

Cernută cu sita rară,
Şi-o mîncam cîntînd pe-afară.
După ce m-am măritat,
Pîinea e de grîu curat,
Cernută cu sita deasă
Şi-o mănînc plîngînd în casă.

262

Frunză verde unt de nucă,
Bine e cu nevestică,
Dar să ai şi-o ibovnică,
Ibovnică de departe.
Dumnezău să-i facă parte
De lumînare la moarte,
Că mi-a luat dorul din spate,
Arsuri dî la-ncheieturi,
Dragoste cu izbituri.

263

Foaie verde foi de nuci,
— Măi Gheorghiţă, un' te duci
De nu stai ca să mănînci,
De nu stai ca să te culci ?
— Mă duc, mamă,-n sat la fete,
Unde dorul mă trimete.
Dorul mîndrii de n-ar fi,
M-aş culca, m-aş odihni.
Foaie verde matostat,
— Măi Gheorghiţă, pui băiat,
Ia mai dă devale-n sat
Că mie mi s-a urît
Singurică pe pămînt.
Singurică, singurea,
Milă de la nimenea.

264

Magheran, floare cătată,
Vin, puişor, de-mi arată
Unde ne-am iubit odată,

La nucul cu frunza rară,
Unde ne-am iubit o vară.
Puiule, cin' ţi-a dat sfat ?
M-ai iubit şi m-ai lăsat.
— Sfat mi-a dat frunza de prun,
Să iubesc şi să nu spun ;
Sfat mi-a dat frunza de fag,
Să iubesc pe cin' mi-e drag ;
Sfat mi-a dat frunza de nuc,
Să iubesc şi să mă duc.
— Vin, puiule, serile,
De-ascultă-mi certurile,
Căci mă ceartă mămica
De ce ţi-am dat guriţa.
Fă-mă, Doamne, ce m-oi face,
Fă-mă raza stelelor,
Drumul comănencelor,
Să iubesc o comănoaică
Cu solzii ca de şerpoaică.

265

Spune, mîndro, poţi, nu poţi,
Cu vorba să nu mă porţi
Şi să mă ţii pe la porţi,
Să mă latre cîinii toţi,
Eu să dau din colţ în colţ,
Să mă facă lumea hoţ.
Spune, mîndro, vrei, nu vrei,
La vălcea mă roagă trei
Cu poala plină de lei.

266

Sălcioară, gălbioră,
— Marie şi Marioară,
De ce n-ai ieşit aseară ?
— N-am ieşit că n-am putut,
M-a pus mama la cernut.
Şi mi-a dat o sîtă deasă,
Ca să nu mai ies din casă ;
Şi mi-a dat o sîtă rară,
Ca să nu mai ies afară.

— Marie şi Marioară,
Cînd ţi-oi face semn deseară,
Să nu stai la îndoială
Şi să ieşi în sală-afară.

267

Am fost aseară la clacă,
N-am găsit fată să-mi placă...
Fata care-mi place mie,
N-o lăsa mă-sa să vie,
O ţine-nchisă-n colivie,
La mine tot să nu vie.
S-o ţie-nchisă şi-n casă,
Tot la mine o să iasă
Să-mi dea gura pe fereastră.

268

Aolică, băieţele,
Vin la mama de mă cere
Dacă-ţi trebuie muiere.
Să mai vii cu doi băieţi,
Să dea apa la lopeţi.
Dacă-i fi un om viteaz,
Fă-ţi grădină cu pîrleaz
Şi-n grădină o fîntînă,
Să vezi maica cum mă mînă,
De trei ori pe săptămînă,
Cu doniciora pe mînă
Să-i aduc apşoară bună.

269

Măi băiete, băieţele,
Dacă-ţi trebuie muiere,
Vin la maica de mă cere.
Maica e muiere rea,
Nu vrea ţie să mă dea.
Vin pe lună şi mă ia
Şi mă du în casa ta,
Şi-mi dă vin şi cu cafea.
Şi mă fă nevasta ta.

270

M-a trimes mama la vie
Să iau struguri și-o lămîie.
Ocolii aracii toți,
Nu găsii strugurii copți ;
Ocolii și via toată,
Nu găsii struguri să-mi placă.
Scoborîi din deal în vale,
Mă-ntîlnii cu Gheorghe-n cale.
O vecină m-a văzut
Și la mama ne-a pîrît,
Și măicuța ambițioasă
Mă luă și mă-nchisă-n casă.
Stam cu coatele pe masă
Și priveam la Gheorghe-n coastă
Cum mai seceră la grîu,
Cu batista mea la brîu ;
Cum secera la secară,
Cu batista mea de-asară.
Gheorghe, batista-i murdară,
Vino la noi și ți-o spală.

271

Frunzuliță ca bobu,
În pădure la Corbu,
Frumos mai cîntă cucu.
Ară neica cu plugu,
Mîndra vine cu prînzu.
— Bună zîua, om la plug,
Da cum merg boii la jug !
— Și mai bine ar mergea,
Dacă ai fi și dumneata.
Pune masa să prînzim.
— Eu n-am venit să prînzesc,
Și-am venit să-ți povestesc
Cu soacră-mea cum trăiesc.
Căci umblă prin cotituri
Să facă fermecături,
Să ne fermece pe noi
Să nu mai fim amîndoi.

272

La nimiazi, în prînzul mare,
Vine mîndra cu mîncare.
— Şi-ai noroc, bade, la plug,
Bine-ţi merg boii la jug !
— Boii-ar merge şi mai bine
Dac-ai fi şi tu cu mine ;
Boii-ar merge şi-ar mai sta,
Dac-ai fi şi dumneata.
— N-am venit să prînzuiesc,
Şi-am venit să-ţi povestesc
Cu soacră-mea cum trăiesc ;
Trăiesc bine ca cu dracu,
Că şi-aseară mi-a spart capul.

273

Mărine, la nunta ta,
Toate fetele juca ;
Numai una nu juca,
Şădea-n poartă şi plîngea,
Din guriţă blestema :
— Mărine, să te usuci
Ca pîinea care-o mănînci
Şi ca vinul care-l bei,
Că-mi spuneai că tu mă iei,
Şi de luat nu mai m-ai luat,
M-ai făcut de vorbă-n sat.
De vorbe şi de ponoase
Nu mai am carne pe oase.
Puţinică ce-a rămas,
Şi aia s-a fript şi s-a ars.
Cînd oi vrea s-o cîntăreşti,
Nici o litră nu găseşti ;
Nici o litră, nici un gram,
Nici o jumătat' de gram.

274

— Neghiniţă neagră,
Mîndruliţă dragă,
Vino după mine
Ca să trăim bine.

— Ioane, Ioane,
Decît după tine,
Mai bine mă fac
Trestie pe lac
Şi-oi trăi cu drag,
Departe de lume,
Cu gîndul la tine.
— Fă-te, mîndro, fă-te,
Că şi eu m-oi face
Mică seceruică
Ş-am să plec pe luncă
Şi te-oi secera,
Trestioara mea,
Pe braţe te-oi purta
Toată viaţa mea.

275

— Mărioară de la munte,
Nu purta părul pe frunte
Că ţi-au ieşit vorbe multe.
— Las' să-mi iasă că nu-mi pasă,
M-a făcut mama frumoasă,
Nici la apă nu mă lasă.
Nici la apă, nici la şură
Că-i e frică că mă fură.
Căci mai m-a furat o dată,
M-a căutat vara toată.
M-a găsit în grădiniţă,
Stam de vorbă cu Gheorghiţă ;
Iar acum de m-o fura,
Înapoi nu m-o mai da.

276

Şi-am zis verde sălcioară,
Colea-n vale la izvoară
Zace-un voinicel de-o boală
Şi-l păzeşte-o fată mare.
— Zaci, voinice, ori te scoală,
Ori mai dă-mi şi mie boală.
Că mie mi s-a urît
Tot la perne scuturînd
Şi la plăpumi strămutînd,

De la umbră pîn' la soare,
Pîn' la draga de răcoare.
— Du-te, neică, te mărită
Că eu dacă m-oi scula,
Oi veni la nunta ta
Şi-oi da şi eu ce-oi putea.
Foaie verde de-un dudău,
Astă boală de-o zac eu
Nu e de la Dumnezeu,
Singur mi-am făcut-o eu ;
Nu e boală din cuţit,
Şi e boală din iubit.

277

La mîndra şi la mîndra,
Bate vîntu cînepa.
Şi mi-o bate iute-n floare,
Mîndra după mine moare ;
Şi mi-o bate la tulpină,
Mîndra plînge şi suspină.
Taci, mîndruţo, nu ofta
Că bădiţa te-o lua
Cînd s-o coace cînepa
Şi o duce-o la topitoare,
Şi te-o lua pe matale.

278

Pe la coadă de vălcele,
Cum mai plîng mîndrele mele
Că mă depărtez de ele !
Cum mai plînge mîndra mea
Că eu plec şi-o las pe ea.
Şi mă-ntreabă cînd mai viu.
Eu le spui : la primăvară,
Ele plîng de se omoară.

279

Foaie verde popîlnic,
Trece Ioana pe colnic
Răsucind la borangic.

Răsucește de trei zile
Și pe fus n-are trei fire.
— Ce cați, Ioană, pe colnic ?
— O vacă și-un vițăl mic,
Și-un pustiu de ibomnic.
Foaie verde bob areu,
Eu te strig de la vițăi
Și tu ieși din păducei,
De la ibomnicii tăi.

280

Foaie verde aluniș,
Mîndra mea de la Pietriș
Mă roagă s-o iau furiș.
Eu îi spui c-o iau cu nuntă,
Ea-mi spune c-o mișcă-n burtă.
Scobori, Doamne, pe pămînt
Să vezi lumea ce-a făcut :
Fete cu salba la gît
Și c-o palmă de pămînt ;
Pantofi cu tocuri înalte
Și cu oala după lapte.
Mai bine cu papucei
Și cu lapte-n putinei.
Mai poartă și galoși,
Și cu oala după borș.
Decît cu argintu-n ladă
Și cu urîtu pă vatră,
Mai bine cu lada goală
Și cu gagicul în poală.
Fata bătrînă din colț
Mi-o iubește moșii toți,
Căci băieții nu mai vrea,
Că-i bătrînă, sărmana.
Decît cu casa dezvălită
Și cu nevastă urîtă,
Mai bine cu casa-n dos
Și cu bărbatul frumos.

281

Frunză verde d-un susai,
Măicuță, să nu mă dai

După Ion a lui Mihai,
C-are căruţă cu cai,
Are, mamă, şi pămînt,
Nu-l iau, mamă, că-i urît.
Ce fac, mamă, cu pămîntul
Dacă nu-mi place urîtul ?
Ia vezi, mamă, pe fereastră,
Cine bate-n poarta noastră ?
Un cioban merge călare,
Duce oile la vale,
Şi ciobanul e-obosit,
De la munte, ostenit.
Ies eu, mamă, pîn' la poartă
Să-i dau o cană cu apă.
— Nu ieşi, maică, la poartă
Că afară este ceaţă ;
Că afară e furtună
Şi ciobanul mi te fură
Iar ciobanul mititel
'Şi-are cojocel de miel
Şi vrea, maică, să te ia.
Iar fetiţa ce făcea ?
Ea cuvîntul n-asculta,
Afar' la poartă ieşea,
Cu ciobanul se-ntîlnea
Şi-n cojocel o băga,
Şi pe cal o arunca,
Un cîntec frumos cînta :
— Fire-ai, mamă, afurisită,
N-ai vrut să mă dai cu nuntă,
Că ţi-am spus de-acum un an
Că mă mărit cu un cioban,
Că-mi place, mamă, la munte,
Să mîi oile cornute.
Căci ciobanu-i frumuşel,
Nici nu plec de lîngă el.

282

Foaie verde viorea,
De-nsurat m-aş însura,
Nevastă urîtă aş lua,
Căci frumoasă nu prea-mi place,
Căci mulţi prieteni îşi face.

Cînd pleacă cu demîncarea,
Prietenii îi ţine calea
Şi-i mănîncă demîncarea,
Şi-o trînteşte toată valea.
Mîndruţa care-i mîndruţă
Iese la poartă desculţă,
Iar mîndruţa blestemată
Nu iese nici încălţată.
Fir-ar a năibilor moartă
Cu ţîţîna de la poartă,
Cu balamaua de la tron,
M-a făcut din om neom.
Ş-am zis verde mărgărit,
Plecai luni la spovedit
Să-i spui popii ce-am iubit,
Dar nici eu n-am nebunit
Să-i spui popii ce-am iubit ;
Căci şi popa este hoţ,
Iubeşte mai mult ca toţi ;
Căci şi popa-i om pe lume,
Iubeşte mai mult ca mine.

283

Foaie verde d-un rogoz,
Mă mînă mama să ţăs ;
Eu-nfundez zăvoiul des
Şi-acolo m-apuc să ţăs.
Foaie verde viorea,
Să trăiască maica mea
Că m-a făcut măricea,
Să iubesc pe cine-oi vrea.
Foaie verde bob areu,
Şi mi-a zîs şi tata-al meu
Să iubesc şi bun şi rău,
Să iubesc şi d-ăi urîţi
C-aia au banii mai mulţi.

284

La portiţa din grădină,
Plînge mîndra şi suspină.
Ţine pe murgu de frîu,
Pe neica-l ţine de brîu.

— Stai, neicuţă, nu pleca
Şi nu-mi rupe inima.
Că noi ne-am iubit prea mult
Şi ne despărţim curînd ;
Că dragostea-i cu dor mare,
Despărţirea cu-ntristare ;
Şi dragostea-i cu dor mult,
Despărţirea-i cu urît.
— Adu-l, murgule,-napoi,
Că-ţi dau iarbă şi trifoi,
Să ne iubim amîndoi.

285

Şi-am zis verde bob năut,
Cum cîntă pasărea-n crîng
Şi mie-mi vine să plîng.
Taci, pasăre, nu cînta
C-am dat d-o inimă rea,
Mi s-a-mbolnăvit mîndra
De dumineca seara,
Pupa-i-ar neica gura,
Gura şi cu buzele,
Ochii şi sprîncenele,
C-alea fac dragostele.
Frunză verde trei aglici,
Bată-i, Doamne, de părinţi
C-au despărţit doi iubiţi,
Că nici ei n-a avut minţi
De-a despărţit doi iubiţi.
Ia un rînd de haine bune
Şi hai să fugim în lume.
S-auz caii tropănind
Şi trăsura şuierînd
Şi eu cu puiu mergînd.

286

Frunzuliţă iarbă deasă,
Lenuţo, dragostea noastră
A-nflorit doi pomi în coastă :
Un lămîi şi c-un gutui.
Păzîtor pe cin' să pui ?
Pe Gheorghe cu Leana lui.

Şi duşmanii mi-i aflară.
Să dusără şi-i tăiară.
Ia tu, Leano, apă-n gură
Şi udă-l la rădăcină ;
Şi să-l uzi şi la mijloc
Să crească pomii la loc.

287

De ce te-ai culcat devreme,
Cînd duşmanii taie lemne ?
Să te culci mai amînat,
Cînd duşmanii s-au culcat.
Că duşmanii s-au vorbit
Să ne prindă la iubit,
Să ne lege cot la cot
Să ne plimbe satul tot.
Ia, Mario, urcioru-n mînă
Şi coboară la fîntînă
Să te mai sărut în gură,
Căci guriţa de la tine
M-a ofticat, vai de mine.

288

Frunzuliţă matostat,
Vine murgul legănat
Şi Ionel e mort de beat.
Nu e beat de băuturi,
Şi e de fermecături.
Pe Ionel l-au fermecat
Două fete din Banat
Şi-una de la el din sat.
— Ionel, n-o fi păcat ?
M-ai iubit şi m-ai lăsat,
Parcă n-ai fi fost din sat.
Vezi, Ionele, cum faci tu ?
O seară vii, una nu ;
Vii o seară la o lună
Ca să-mi faci inima bună ;
Vii o seară la un an
Să faci voia la duşmani.
Ionel, eu dac-aş şti,
Drumul ţi l-aş pardosi ;

Ţi l-aş pardosi cu piatră
Ca să vii, Ionele,-ndată ;
Ţi l-aş pardosi cu fier,
Să vii cu trenul pe el.

289

Foaie verde firul ierbii,
Mă suii în dealul Cernii,
Unde cîntă puiul mierlii ;
Mă suii în dealul Cernii,
La puica cu ochii negri,
M-a mîncat mînca-o-ar viermii !
Şi cu-o muche de topor
M-a făcut din om neom,
Nu poci noaptea nici să dorm
De dragoste şi de dor.
Ai, mîndro, să trecem Oltul,
Să schimbăm vorba şi portul ;
Ai, mîndro, să trecem gîrla
Că ne-a aflat toată lumea.
Şi duşmanii s-au vorbit
Să ne prinză la iubit,
Să ne lege cot la cot,
Să ne plimbe satul tot.

290

Foaie galbenă şi lungă,
Ajungă, mîndro, ajungă
Atîta mînie lungă.
Eu mînie, tu mînie,
Dragostea cin' să ne-o ţie ?
Să băgăm om cu chirie
Dragostea ca să ne-o ţie ?
Dragostea ce-aveam, măi frate,
Credeam moartea ne desparte ;
Dar duşmanii se găsiră,
Pe-amîndoi ne despărţiră.

291

Arde focu-n paie ude,
Strig la mîndra, nu m-aude.

— Auzi, mîndro, ori n-auzi,
Ori nu vreai ca să-mi răspunzi ?
— Ba aud, neicuţă, aud,
Dar nu pot ca să-ţi răspund ;
Ba aud, neicuţă, bine,
Da-i duşmanul lîngă mine
Cu două pistoale pline,
Cînd din cînd să tragă-n mine,
Unu-n mine şi-altu-n tine.
Arde focu-n paie uscate,
Mîndra mă dete la spate ;
Mai la spate, mai la dos,
Că nu i-am fost de folos.

292

Aseară vîntul bătea,
Mîndra-n braţe mă strîngea.
Ce noroc că vîntu-a stat
Şi băditţa mi-a plecat ;
Şi mi-a plecat supărat,
Căci guriţă nu i-am dat.
Foaie verde-o viorea,
Băditţă, cînd oi pleca,
Să vii în fundu grădinii
Să nu ne vadă vecinii,
Căci vecinii s-au vorbit
Să ne prindă la iubit,
Să ne lege cot la cot
Să ne-mplimbe satu tot,
Că prea ne-am iubit cu foc.

293

Şi-am zis verde d-un bujor,
Doamne, n-aş mai vrea să mor,
Căci nu mai am puişor ;
Că puiu de l-am avut
Se uită posomorît ;
Şi să uită duşmăneşte,
Crede că-i mai trag nădejde.
Eu nădejde nu-i mai trag
C-am găsit altu mai drag,

Mai nalt şi mai sprîncenat,
Mai dulce la sărutat.

294

Foaie verde şi-o sipică,
Trenule, maşină mică.
Unde duci pe Ionică ?
Tot mi-l duci şi mi-l coteşti
Şi de maluri mi-l loveşti,
Din Piatra-Olt la Piteşti,
Pînă-l bagi în Bucureşti.
În Bucureşti, palate-nalte,
N-are dor din nici o parte.
Şi de-acolo-n depărtare,
Tocmai la Oradea-Mare.

295

Marine, dragostea noastră
Răsărit-a un păr în coastă,
Şi duşmanii mi-l aflară,
Plecară şi mi-l tăiară,
Îl tăiară din mijloc
Să nu crească altu-n loc.
Ia, Marine, apă-n gură,
Mi-l udă la rădăcină
Să dea altul din tulpină,
Să crească şi să-nflorească,
Pe-amîndoi să ne umbrească.

296

Foaie verde bob năut,
Fusăi pe unde-am iubit,
Găsii pămîntul pîrlit,
Iarba verde suspinînd
Şi pe mîndruţa oftînd.
Oftează, mîndro, oftează,
Toată lumea să te vază,
Să te vază, să te crează
C-ai fost neichi amurează.

Amurează de demult,
Nu gîndi că te-am urît ;
Te-am urît două-trei zile,
Dar mi-e gîndul tot la tine.

297

Foaie verde de-o sulfină,
La portița din grădină
Șade mîndra și suspină ;
Lîngă-o margine de grîu
Ține pe murgu de frîu,
Pe neicuța-al meu de brîu.
— Fire-ai, murgule, să fii
Cu șaua ta de mi-o ții
Și cu coama după spate,
Mi-ai dus pe puiu departe !
Ado-l, murgule,-napoi
Să-ți dau iarbă și trifoi
De la mine din zăvoi.

298

Șapte săptămîni din post
De cînd la mîndra n-am fost,
Iar acuma că m-am dus,
Am găsit lacătul pus.
Luai lacătu cu mîna
Și intrai în cas' cu sila.
Iar mîndra cînd mă văzu,
Șapte scoarțe mi-așternu ;
Șapte scoarțe și-un macat,
Și mi-o luai la sărutat ;
Șapte scoarțe și-o velință,
Și mi-o sărut în guriță.

299

Foaie verde bobaglas,
— Rotunjico la obraz,
Spune-aseară unde-ai mas
De ai semne pe obraz ?

— M-am culcat într-o grădină,
Cu capul la o sulfină,
Şi m-a muşcat o albină.
— Spune drept, să nu mă minţi
Căci albina n-are dinţi,
Şi albina mi-are cioc,
Ea te muşcă dintr-un loc
Şi se umflă peste tot.
Şi se umflă şi se-ngroaşe,
Ai rămas, fetiţo, groasă.
Trebuie să vie moaşa
Să-i dea copilului faşa ;
După moaşe vine naşul
Să boteze copilaşul.
Să-i pui numele Vasile
C-aşa mă cheamă pe mine.
Foaie verde bob de grîu,
— Spune, neică, cînd să viu ?
Mai devreme, mai tîrziu,
Cînd duşmanii-mi bea rachiu ?
— Ba să-mi vii mai înserat,
Cînd duşmanii s-au culcat ;
Şi să-mi vii mai peste noapte,
Cînd duşmanii dorm pe moarte ;
Să-mi vii pe la miezul nopţii,
Să-mi dai pe din dosul porţii,
C-am o poartă de rogoz,
Cînd o mişti îmi cade jos,
Inţi-n casă cu folos.

300

Foaie verde flori mărunte,
Mă dusei să urc la munte
Ca să văd izvoarele,
Pe badea cu oile.
Bădişorul meu,
Mor de dorul tău
Şi ţie nu-ţi pare rău,
Măi bădiţă-al meu.
Te caut, bade, de-o lună,
De-o lună şi-o săptămînă,
Pe la toate stînele,
La toate băciţele

Şi nu te găsesc,
De dor mă topesc.
Rău mă doare inima
De dragostea ta.
Bădiţă, nu e păcat ?
M-ai iubit şi m-ai lăsat,
M-ai iubit ca pe-o copilă,
M-ai lăsat ca pe străină.
Bade, nu ţi-e milă
C-am fost o copilă ?
Rău mă doare inima
De dragostea ta.

301

Foaie verde trei măsline.
Ţi-o părea, Ionele, bine
Că nu mai vorbeşti cu mine.
Căci cu mine cînd vorbeai,
Numai supărat stăteai,
Supărat şi duşmăneşte,
Ai fi zis că trag nădejde ;
Dar nădejdea de la tine
E ca firul de subţire,
Cînd îl torci şi el nu ţine.
Tu l-înnozi de la jumate,
El se rupe-n altă parte ;
Îl înnozi de la mijloc,
El se rupe în alt loc.
N-o fi, puiule, păcat ?
M-ai iubit şi m-ai lăsat ;
M-ai iubit ca pe-o copilă,
M-ai lăsat ca pe-o străină.
Nu-i nimic, nu-mi pare rău,
Găsesc altu-n locul tău.

302

Trec cu caru cu nuiele,
Să-ţi sărut guriţa, lele,
Să mă-nvăţ a săruta,
Lele, la guriţa ta.

C-am avut şi eu drăguţ,
L-am trimes la Cernăuţ,
L-am trimes să tîrguiască
După o rochie de mireasă.
Am crezut că tîrguia,
El cu alta logodea ;
Am crezut că tîrguieşte,
El cu alta logodeşte.
I-am trimis vorbă pîn soare
Că-i dau voie să se-nsoare ;
Mi-a dat vorbă p-un păun
Să fiu naşă să-l cunun.
I-am trimes pe-o rîndunea
Că nu mi-l pot cununa,
Că mă doare inima.
— Ce ţi-e, fată, eşti nebună ?
Ia lumina şi cunună.
Eu luminile le-am luat
Şi-n biserică-am intrat.
Popa ne-ntreaba aşa :
— Sînteţi rudă ori ceva,
De nu vă pot cununa ?
— Nu sînt rudă, nu nimica,
Năşica mi-a fost iubita.
Pîn-aseară i-am sărutat gura,
Şi-acu să-mi ţînă lumina ?

303

Foaie verde şi-o sălcuţă,
Supărată-mi eşti, fetiţă...
Te rog nu te supăra
Şi nu mă mai blestema,
Nu te supăra pe mine
C-am aprins dragostea-n tine.
Da cînd s-o aprinzi mai bine,
Ai plecat de lîngă mine.
Foaie verde-o foaie lată,
Eu te rog, mîndruţo fată,
Scrisorile mele toate
Să nu-mi fie aruncate.
Să mi le faci pacheţăle
Şi să le bagi sub saltele
Să dorm cu capul pe ele.

Cînd te-oi scula să-mi citeşti,
La mine să te gîndeşti,
Că şi eu cînd îţi scriam,
Tot la tale mă gîndeam.

304

Foaie verde de mărar,
Pe şoseaua din Cepari
Trece-o fată şi-un jandar.
Jandarmul trece călare,
Fata mare pe picioare,
Strigă tare-n gura mare :
— Pune-mă, jandar, călare
Că nu mai poci de picioare,
Că e drumul glonţuros
Şi cîmpu mărăcinos,
Nu mai poci merge pe jos.
— Nu te pui, fată, călare
Că e murgul mititel,
Se-ndoaie de mijlocel.
— Murgul tău e voinicel.
Poate duce doi şi trei,
Dar pe noi, doi porumbei ;
Murgul duce şi-o căruţă,
Dar un voinic şi-o mîndruţă.
Fata mare-l blestema
Şi din gură-aşa zicea :
— Dar-ar Dumnezeu să dea,
Să fie pe voia mea.
Calul să se poticnească,
Drept în gît să te trîntească.
Mîna stîngă să ţi-o frîngă
Şi pe-a dreaptă s-o scrintească,
Să ţii dîrlogii cu dinţii
Şi să mîi calul ca muţii.

305

A zburat puiu cu teiul,
Tocmai cînd era temeiul ;
Mi-a zburat puiu cu aţa,
Tocmai cînd era dulceaţa.

S-a dus puiul de la mine,
Tuturor le pare bine,
Numai mie-mi pare rău,
Era puişorul meu.
Cine-mi zice : „puiul vine“,
Are-un galben de la mine ;
Cine zice c-a venit,
Îi dau salba de la gît ;
Cine zice : „puiul pleacă“,
Mă mir gura cum nu-i seacă.
Foaie verde bob năut,
— Mîndruliţă de demult,
Nu căta că te-am urît ;
Te-am urît două-trei zile,
Dar mi-e gîndul tot la tine.
— Ba m-ai urît pe cinci ani,
Să faci voia la duşmani,
Căci de cînd tu m-ai urît,
Duşmanii-au întinerit.

306

Fir-al naibii, mărăcine,
Cu umbruliţa din tine,
I-auzi măi, i-auzi, măi Lenuţo, măi,
Căci la umbruliţa ta
Mi-a rămas mîndruţa grea,
I-auzi măi, i-auzi, măi Lenuţo, măi.
Cît oi fi şi mai fi fată,
N-am să iubesc niciodată
Băiat nefăcut armată.
I-auzi măi, i-auzi măi Gheorghiţă, măi.
Căci el pleacă în armată,
Te lasă plîngînd la poartă,
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiţă, măi.
Cu batista-mparfumată
Şi de lăcrăme udată.
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiţă, măi.
Cîte lacrimi am vărsat,
Aş făcea fîntînă-n sat
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiţă, măi.
Fîntînă cu apă rea
Să-i dau soacră-mi să bea
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiţă, măi.

Ca să moară întîi ea,
Căci ne-a stricat dragostea,
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiță, măi.
Iar la urmă să bem noi
Ca să murim amîndoi,
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiță, măi.
Să ne-ngroape într-o lădiță,
Guriță lîngă guriță,
I-auzi măi, i-auzi, măi Gheorghiță, măi.

307

Foaie verde d-un areu,
Dar-ar, mîndro, Dumnezeu
Să mori tu, să mor și eu.
Și dac-o fi să murim,
Să ne-ngroape supt anini,
Supt aninii din zăvoi,
Să cînte cucii pe noi,
Cucii și privighetoarea,
C-așa ne-a fost ursitoarea.
Ursitoarea mi-a fost bună,
Dar mintea mi-a fost nebună.
Ursîtoare ca a mea
Nu e-n sat la nimenea,
Decît la mîndruța mea
Că ea-mi știe inima.

308

Foaie verde foi de bob,
Fetiță de peste Olt,
Cu moțișoru d-un cot,
Cu pieptăraș peste piept,
Ado-mi briciu să ți-l crăp,
Să-ți scot țîța să mă joc.
Să mă joc cu țîța ta
Pîn-o răsări luna,
Și-atunci te duci unde-i vrea.
Fetițo de peste Olt,
Te gonii hotarul tot,
Te prinsei tocmai la Olt.
Cînd la Olt, Oltul vărsat
Și podarii s-a-mbătat,

Mi-a tras podul pe uscat,
S-a dus la femei în sat.
De ce n-adia vîntu
Să-nece moțișoru ?
Rău mi-a stricat sufletu.
De te duci, neică, te duci,
Spune-mi pe ce drum apuci,
Să-ți dea gaica mere dulci,
O băsmăluță cu nuci,
C-oi ajunge-ntre răscruci,
Să pui masa să mănînci,
D-aminte să-ți mai aduci
D-ale noastre vorbe dulci,
D-ale noastre dulci cuvinte
Ce le-aveam mai dinainte
Și-au rămas neisprăvite,
Cu dragostea-njelojită.
Mînca-ți-aș gurița friptă
Și ochii negri să ți-i beau
Că după drumuri nu mai stau.
Să te uiți și tu pîn'lume,
Să mai vezi unul ca mine.

309

Foaie verde și-o sipică,
Și-am o mîndră mititică...
Aș iubi-o dar mi-e frică.
Aș lăsa-o să mai crească,
Vine altul s-o iubească ;
Mai bine s-o iubesc eu
Că-i fată din satul meu,
Ce-oi păți să pățesc eu.
Foaie verde și-o sipică,
Măi Ioane, Ionică,
Dacă-ai avut gînd de ducă,
La ce m-ai prins ibovnică ?

310

Foaie verde tiriplic,
Toate nevestele-mi zic
Să mă prinz-un ibovnic.
Eu le spun că prea sînt mic.

Să mă lase să mai cresc
Căci pe toate le iubesc :
P-ale mici, p-ale bătrîne
Le fac de umblă nebune ;
Şi neveste măritate,
Le fac de umblă turbate.

311

Frunză verde foi cicoare,
Agiubita neichi floare,
Trandafir făr' de răbdare,
Numai spune-mi ce te doare.
Sau că s-a făcut greşeală
Făr' de nici-o-ngăduială ?
— Ţine-ţi, soră, floricele !
— Nu poftesc, măi băieţele !
Dacă ţi-oi lua flori din mînă,
Mi le pui că sînt arvună.
Frunză verde matosat,
Măi băiete,-amurezat,
Nu ţînea drumu-ncurcat
Că nu sînt de măritat ;
De măritat chiar să fiu,
După tine nu mă ţîu.

312

Foaie verde foi de prun,
Omule cu caii buni,
Ai să facem schimb în drum
Că şi caii mei sînt buni,
Dar sînt obosiţi de drum,
Venind de la Severin
Cu trei butoaie de vin.
Ce mi-e mie drag pe lume ?
Cai bălani şi hamuri bune,
Să mă duc cu mîndra-n lume.
Foaie verde şi-o sipică,
Măi Ioană, Ionică,
De ce nu mai vii pe luncă,
Cum veneai cînd erai mică,
De-mi dai guriţa de frică ?

Iar acum te-ai făcut mare,
Te iubeşte orişicare.

313

Foaie verde şi-o granată,
Teiule cu foaia lată
Şi cu umbra răsfirată,
Nici un vînt să nu te bată.
Nici un vînt şi nici o zloată,
Ce bine mi-ai prins odată,
Cînd era mîndruţa fată
Şi era nemăritată.
Dar acum s-a măritat,
Mi-a prins milă de bărbat
Şi pe mine m-a uitat.

314

Foaie verde trei granate,
Şapte amante-avusei, frate,
Toate cu nume schimbate.
Foaie verde-a bobului,
Ascultaţi să vi le spui :
Una Lina, alta Dina,
Lisandra şi cu Polina.
Foaie verde sălcioară,
Mai am una-n Slătioară,
Cu codiţă gălbioară,
M-a stricat la inimioară.
Foaie verde şi-un măr creţ,
Mai am una-n Dranovăţ.
Se poartă cu păru creţ
Şi n-o-ntrece un judeţ.
Foaie verde foi ca tina,
Iubii Balşul şi Virtina,
Din Găneasa pe Polina,
Ca Lenuţa nu-i nici una.
Lenuţa din Slătioară
Cu codiţa gălbioară
M-a secat la inimioară.
Aş trăi şi-aş mai iubi,
Pînă voi îmbătrîni.

315

Voi, voi, voi, mîndrele mele.
Strîngeţi-vă cîteştrele
La colnicul din Vîlcele
Să vă iau la gît mărgele
Şi şoarţe la cîteştrele
C-aţi fost bune, n-aţi fost rele.
Voi, voi, voi, mîndrelor, voi.
Făcea-v-aţi turme de oi,
Iar eu păstoraş la voi.
Ziua să vă păstoresc,
Iar noaptea să vă iubesc.
Ziua cu oiţele,
Noaptea cu fetiţele.

316

Foaie verde matostat,
Aoleo, ce m-a mîncat ?
Şapte fete dintr-un sat
Şi-o nevastă cu bărbat.
Iar nevasta-a dracului
Mă spuse bărbatului,
Mă făcu rîs satului.
Şi fetele m-au lăsat
Că toate s-au măritat,
La inimă m-au secat.

317

— Foaie verde lămîiţă,
Ieşi, fetiţo, la portiţă
De-i dă lu neica guriţă.
— Nu poci, nu poci, neiculiţă,
Că-i ploaie şi lapoviţă
Şi mă umplu pe rochiţă,
Şi mi-e pruncu mic de ţîţă.
— Fi-ţ-ar pruncu-afurisit !
De cîte ori am venit,
Tot cu pruncu m-ai minţit,
Pînă m-ai îmbătrînit.

Şi-am să viu odată beat
Să dau cu pruncu su' pat,
Te satur de sărutat.
Şi-am să viu cam necăjit
Să dau cu el în pămînt,
Să te satur de iubit.

318

Frunză verde trei migdale,
La puţu cu două zale,
Cum mai plînge-o fată mare,
Că n-a avut ursitoare !
Ursitoarea i-a fost bună,
Dar i-a fost mintea nebună,
Mi-a culcat flăcăi pe mînă.

319

Foaie verde viorea,
De-nsurat m-aş însura,
Fată urîtă n-aş lua.
Nici frumoasă nu prea-mi place
Că mulţi prieteni îşi face.
C-o trimit cu demîncarea,
Prietenii îi ţine calea
Şi-i mănîncă demîncarea,
Şi-o tăvălesc toată valea.
— Foaie verde trei rozete,
Fire-ai să fii, măi băiete,
Cu ciucurii de la bete
Şi trei nasturi de la ghete !
— Ba mai bine să fii tu
Că ţi-a plăcut iubitul,
Că sînt fete-n sat la mine,
Dar nu-s frumoase ca tine ;
Şi sînt fete-n sat la noi,
Dar nu-s frumoase ca voi.

320

Mărie, dragă Mărie,
Ce ţ-a dat maică-ta ţie
D-aşa dragă-mi eşti tu mie ?

Marie, dragă nevastă,
Samănă-ţi flori la fereastră
Şi le udă ca să crească.
Să crească-nalte ca bradu,
Să nu te vadă bărbatu,
Cînd tu te iubeşti cu altu;
Să crească-nalte ca pinu,
Să nu te vadă străinu,
Cînd te iubeşti cu vecinu.

321

— Foaie verde de-o salată,
Toată noaptea bat la poartă.
Şi tu dormi, dormire-ai moartă!
— Ba nu dorm, dormire-aş moartă,
Că am o loază de fată,
Şade la piept deşteptată;
Ş-am o soacră cîrtitoare
Şi-o boldeică lătrătoare,
Şi-o uşă scîrţîitoare.
— Aoleo şi vai de mine,
Nu ştii a trăi pe lume!
Na cuţitul de la mine
Şi cu el taie slănină:
Unge uşa la ţîţînă,
Să nu mai scîrţîie-o lună;
Ia covrigi şi lapte dulce,
Dă-i boldeicii să mănînce,
Şi zî-i fetii să se culce;
Ia şi-o mînă de cenuşă
Şi zvîrle-o-n ochi la mătuşă,
Şi ieşi la naiba pe uşă.
Dragostea să nu ne-o strice.

322

— Foaie verde mărăcine,
Fă prietenă, vecină,
Nu-ţi purta bărbatul bine,
Că-l fac de vine la mine
Şi te urăşte pe tine.

— Las' să vie, vie, vie,
Calea trandafir să-i fie.
Foaie verde d-avrămească.
Vine, bate la fereastră.
Eu sînt femeie miloasă,
'L iau de mînă,-l bag în casă,
Îi dau scaunu să şază,
El mă-ntreabă de ce-i pasă.
Îi pui masa să mănînce,
El şi-aşterne să se culce.
— Ia, puiule, de mănîncă
Ciortănaş de pui de curcă !
— Nu mănînc, mîncare-aş foc !
Ia masa că nu mănînc
Şi dă-mi gura s-o sărut,
Şi dă-mi drumu să mă duc
Că m-apucă ziua-n casă
Şi mă văd vecinili.
Foaie verde trei aluni,
Umple satul de minciuni.
Foaie verde mărăcine,
Spune,-afurisito, spune,
Spune, nu-ţi fie ruşine
Mai ai funu decît mine ?
— Mai am unu, mai am doi
Ş-am pe Tache de la boi.
Ala să-l pui şef pe boi.
— Spune, afurisito, spune,
De cine ţ-ă ţîie milă,
Dă bărbăţel sau de mine ?
— Milă-mi este şi de tine,
Dar mai milă de bărbat
Căci cu el m-am cununat
Ca să nu fiu necununat'.
L-aş pune proptă la gard...
Ţac, pac, pîn' la zîuă praf te fac,
Dacă nu, rămîi tot aşa.

323

Mi s-a rupt căruţa-n drum
Că n-a fost fieraru bun.
O să strîng fierarii toţi
Să-mi repare patru roţi ;

Să-mi rămîie spițele
Să poarte păcatele.
Și-a rămas de-o piuliță
Nestrînsă d-o fierăriță.
Să-mi strîng fierăresele,
Toate cu ciocanele,
Rău mi-a secat zîlele.

324

Dă-i, Doamne, și omului
Ce i-ai dat și codrului :
Codrului i-ai dat cărare
Și omului supărare ;
Codrului i-ai dat crînguțe,
Omului să-i dai fetițe ;
Codrului i-ai dat frunza,
La neica pe mîndruța.
Cît mi-e omu de bătrîn,
Tot i-e drag cu mîna-n sîn.
Cu mîna la țîțișoară,
Cu gura la bărbioară.
C-alceva n-oi mai putea,
Barim mă joc cu țîța ;
Ochii văd, inima cere,
Ce folos că nu-i putere.

325

Foaie verde bob năut,
Mă gîndesc mai de demult
Cum eram și-acum cum sînt :
Ce mai cal mi-am călărit,
Ce mîndruță mi-am iubit
Și acum cu cine sînt !
Nici cu gîndul nu gîndeam,
Nici cu ochii nu priveam.
Trage neica din vioară,
Scoate foc din inimioară ;
Trage neica pe subțire
C-arde inimioara-n mine.

326

Foaie verde bob năut,
Mi-aduc aminte şi plîng
Tot de traiu dă dămult.
Ce cal bun mi-am călărit
Şi ce haine-am ponosit,
Şi ce mîndruţe-am iubit !
Eram tinerel ca floarea,
M-a-mbătrînit supărarea.
Şi de supărare mare
Mi-a căzut doru-n picioare ;
Şi de supărare multă
Mi-a căzut lumea urîtă.
Şi-aolică ce văzui,
Mi-e ruşine să vă spui :
Fată mare, moş bătrîn
Cerea fetii măr din sîn.
— Fugi d-acilea, moş bătrîn,
Că nu-ţi dau mărul din sîn
Că-l păstrez pentr-un copil.
Lasă copilu la dracu
Şi dă-i lu moşu, săracu,
Căci copilu mai găseşte,
Dar moşu se prăpădeşte
Şi nesătul de neveste.
De mi-ar da barba de brîu,
Eu de iubit tot mă ţîu,
Şi mustăcioara de nas,
Eu de iubit nu mă las.

CÎNTECE DE DOR

327

Foaie verde micşunea,
Dorule şi-o boală grea,
Ieşi de la inima mea.
Ori te-ai pus cu-aşezămînt
Ca să mă bagi în pămînt,
Nici la moarte crezămînt ?
Că oftica şi atacul
N-are niciodată leac.

Dorule, cîine turbat,
Ce vii așa tulburat,
De mă scoli noaptea din pat
Pentr-un pic de sărutat ?
Căci ai mai venit o dată
Și-am zăcut o vară-ntreagă
Și iarna pe jumătate.
Foaie verde micșunea,
Nici o boală nu-i mai grea
Ca dorul și dragostea.

328

Pierire-ai, dorule, az,
Să scap și eu de necaz ;
Pierire-ai, dorule, mîine,
Ca să scap și eu de tine.
Că nu e dor cum e dorul.
Să te poată duce omul ;
Ești ca un munte de greu,
Te-așezi pe sufletul meu.
De n-ar fi crîng și izvor,
N-ar mai fi pe lume dor ;
Păsări de n-ar ciripi,
Le-ai vedea toate pustii.
Ce rău i-ar sta codrului
Fără glasul cucului ;
Dar de mine nu-i păcat,
Eu să nu cînt ce mi-e drag ?

329

Foaie verde și-un bujor,
Toată lumea are-un dor
Și mai greu și mai ușor ;
Numai dorulețu meu
E ca pămîntul de greu.
Foaie verde și-o lalea,
Colea-n vale-ntr-o vîlcea
Frumos cînt-o turturea !
— Nu mai cînta, turturea.
Căci eu rău te-oi blestema
Ca să zbori din pom cu poame
Și tu ca să mori de foame.

Puii cînd o fi să-i scoţi,
Să-i mănînce corbul toţi
Şi pe tine lîngă pui,
Să nu mai cînţi nimănui.

330

Dorule şi-o boală grea,
Fugi de la inima mea.
Ori te-aşezi cu-aşezămînt,
Pînă m-oi băga-n pămînt ?
Inimă de putregai,
N-am un cuţit să te tai,
Să vedem în tine ce-ai.

331

Foaie verde dedeţel,
Mugur, mugurel,
Cît e omul tinerel,
Se ţine dorul de el
Ca oiţa după miel.
Mielul s-apleacă şi suge,
Doru-ncalecă şi fuge.
Sui, Mariţo, sus la cruce
Dă vezi doru cum se duce.
Mi se duce p-un răzor,
Pînă-n vale la izvor.
Tot în vale la izvor,
Vine-un mîndru călător,
P-un cal vînăt-vinecior
Şi pintenog la picior,
Descalică binişor
Şi bea apă din izvor
Bea apă, se răcoreşte,
Se culcă şi odihneşte.
Calul paşte şi nechează,
Badea doarme şi visează.
Visează pe mîndruţa,
Cum o bate mamă-sa.
Mi-o bate cu peliniţă
Peste scumpa ei guriţă
C-a ieşit pîn'la portiţă,
De i-a dat neichii guriţă.

Mi-o bate cu busuioc
Peste scumpu ei mijloc
C-a ieşit sara la joc.
Şi mi-o bate cu nuiele,
Peste mîini, peste picere.
C-a ieşit sara pe stele
La Ion dintre vălcele
Ş-ala face numai rele.

332

Cît e omul tinerel,
Se ţine dorul de el,
Ca vaca după viţel,
Ca oiţa după miel.
Fi-ţ-ar pana ta de cuc,
Să-ţi tai capul de la trup,
Să ţi-l pun să ţi-l usuc,
Ş-apoi, neică, să ţi-l mînc.
Capul că ţi-l mîncai,
Ca tine tot nu cîntai
De oftat ce oftai tare,
Furca pieptului mă doare.
Şi-am să mai oftez o dată,
Mi-iese luna jumătate.
Mîndruţa mi-iese la poartă
Cu cămaşa dicoltată,
Ca s-o mai sărut o dată.
Că mîine plec în armată
Şi rămîi nesăturată
Şi pe obraz nemuşcată.
Toate tofoloagele
Îşi aşteaptă noroacele ;
Dar un tinerel ca mine,
Să nu am noroc pe lume ?
Să iubesc una ca tine,
Să dau calul de su'mine
Şi portofelul cu lire.

333

Foaie verde lemn negrit,
Codru-n toamnă-a năpîrlit,

Ceru mi s-a cătrănit
Şi se-apleacă pe obraz,
Negru, greu ca un necaz.
Frunzuliţă veştejită,
Nu te rupe o clipită,
Să mai cînt un cîntecel,
Să-mi dreg inima cu el.
Iată frunza c-auzea,
De îndată-ntinerea
Şi la chip se înverzea,
Sufletu-mi se bucura
Şi buza mi-o atingea,
Doru-n cîntec se făcea.
Codru tot îl asculta,
Codru se înfiora,
Iar cînd el înţelegea,
Tot mai negru se făcea,
Brazii toţi şi-i legăna,
Codru tot că tremura,
Frunza toată îi cădea.

334

Frunză verde murile,
Ia-mă-n braţe, dorule,
Şi mă trece dealurile,
Dealurile, vălcelele,
Pe la toate mîndrele.
Murele s-au vestejit
Şi mîndruţa n-a venit.

335

Foaie verde matostat,
Cît e muntele de-nalt,
Toată zăpada s-a luat.
Numai la inima mea
Ce s-a pus nu se mai ia ;
Că s-a pus cu-aşezămînt
Ca să mă bage-n pămînt.
Foaie verde de-un măr dulce,
Nici cu trenu nu m-ajunge,
Nici cu tren, nici cu maşina,
Numai mîndruţa cu mila,

Nici cu tren, nici cu vaporul,
Numai mîndruța cu dorul.

336

Foaie verde de-un bujor,
Arde-te-ar focu de dor
Și pe tine, puișor !
M-ai învățat la iubit,
Și acum m-ai părăsit.
Cînd mă culc ș-adorm mai bine,
Atunci mă visez cu tine.

337

Foaie verde d-un bujor,
Ușor, puiule, ușor,
Ce-mi trimeți atîta dor
Și pe tren și pe vagon ?
Trimite-mi mai puținel
Și vin matale cu el ;
Jumătate vin și eu,
Să nu-ți paie-așa de rău ;
Că degeaba-mi trimeți doru
Dacă nu e puișoru.
Geaba, mîndro, mă săruți
Că eu plec și tu te uiți ;
Și te uită-n lung și-n lat,
Pînă-n casă de-am intrat.

338

Frunzuliță fir mohor,
Păsărică de sub nor,
Ia-mă și pe mine-n zbor
Și du-mă un'mi-este dor.
Și mă lasă binișor
Pe brațele cui mi-e dor.
Să-l văz scrie ori citește,
Ori la mine se gîndește.
Nici nu scrie, nici nu vine,
S-o fi supărat pe mine.
Drumu-i lung, cale de fier,
Nu pot să mă duc la el.

339

Foaie verde şi-o alună,
Cînd îmi vine dor de gură,
Ies afar', mă uit la lună.
Dacă luna mi-ar şopti,
Dorul mi s-ar potoli ;
Dară luna nu şopteşte,
Dorul nu se potoleşte.
Dorul meu e numai dor,
Nu-l pot spune tuturor ;
L-aş spune la o vecină,
Pînă mîine lumea-i plină.
Mai bine mi-l ţiu la mine,
Să-l spui mîndrului cînd vine.

340

Foaie verde ca bujorul,
Sus mi-e luna, jos mi-e dorul,
Departe mîndra cu dorul.
Departe, mîndra departe,
Şapte dealuri ne desparte,
Şapte dealuri şi-o pădure,
Şi-o grădiniţă cu mure.
Hai pădurea s-o tăiem,
Murele să le mîncăm
Şi pe fată s-o furăm,
S-o ducem la noi acasă
Şi s-o punem la fereastră,
Maică, şi să-ţi mulţumească,
C-ai făcut casă frumoasă.
Maică, tu cînd m-ai făcut,
Mai bine să fi făcut
Două fîntînele reci
Între două dealuri seci
Şi-un stejar cu umbra deasă,
Cine-o trece să s-umbrească.
Şi din picioarele mele
Să fi făcut scăunele ;
Şi din mîna mea cea dreaptă,
O cană de băut apă.

341

Foaie verde de dudău,
Pe drumul care merg eu
Nu e iarbă, nici dudău,
Nici un lac sau aleşteu,
Ca s-adăp pe murgul meu.
Nici fîntînă, nici pîrău
Să potolesc dorul meu.
Dorul meu cînd se aprinde,
Niminea nu-l poate stinge.
Nici cu puţul, nici cu gura,
Numai mîndruţa cu gura.
Mîndruţo de la Buzău,
Dă-mi floarea din pieptul tău
Să mă mîndresc cu ea eu.
Şi s-o port la pălărie,
Să mi-o ţiu un an de zile ;
Şi s-o port în sînul meu,
Nu mai pot de dorul tău.

342

Foaie verde trei masline,
Eu plec, mîndro, de la tine
Doru meu al cui rămîne ?
Rămîne, mîndro, la tine,
Să mi-l grijeşti, mîndro, bine,
Cum îngrijeai şi de mine.
Să-i dai vinişor şi pîine,
Să mi-l culci în pat cu tine,
Cum mă culcai şi pe mine.
Să-i pui dreapta căpătîi,
Cu stînga să mi-l mîngîi,
Să-i mai săruţi guriţa,
Cum o sărutai pe-a mea.
Foaie verde foi ca mura,
Míndro, dulce ţ-e şi gura.
Dulci sînt ochişorii tăi,
Care costă mii de lei.
— Vinde, mîndro, ochii tăi
Că-ţi dau şi cinci mii de lei.

— Să-mi dai mii şi mii de lei.
Nu vînd ochişorii mei,
Căci cu banii n-am ce face,
Cu ochii iubesc ce-mi place.
— Vinde, mîndro, gura ta,
Că m-ai sărutat cu ea.
— Nici guriţa nu ţi-o vînd,
Măcar să te văd flămînd.

343

Izvoraş cu apă rece
Pe la poarta mîndrii trece.
Ieşi mîndra să se spele,
Dete de urmele mele
Şi nu mai poate de jele.
Izvoraş cu apă lină,
Pe la mîndra prin grădină,
Cine bea de dor s-alină.
Hai, mîndro, să bem şi noi,
Să ne iubim amîndoi.
Ionel cînd a plecat,
Doru-n poartă mi-a lăsat,
În poartă şi pe-o nuia,
Şi la inimioara mea.
Ionel cînd a venit,
Dorul din poart-a pierit,
Din poartă, de pe nuia,
De la inimioara mea.

344

Oltule, pe malul tău
Creşte iarbă şi-un dudău.
Iarba creşte şi-nverzeşte,
Dorul mîndrii mă topeşte.
Dorul mîndrii cînd se pune,
'Ţi face inima cărbune ;
Dorul mîndrii cînd te-ajunge,
Stai în loc şi-ncepi a plînge :
Dorul mîndrii cînd te-apasă,
Face lacrimilor casă.

345

Eram tînăr ca frăguța,
Rău m-a-mbătrînit mîndruța...
Îmbătrîni-o-ar și pe ea
Ca pe mine dragostea.
Du-te, dor, pe sub pămînt,
L-a mea mîndră-n așternut ;
Du-te, dor,și te revarsă
L-a mea mîndră la fereastră.
De-oi găsi-o supărată,
S-o săruți, dorule, o dată ;
S-o săruți, dorule, bine,
Să-i ție un an de zile.
De-oi găsi-o veselind
Și cu alții petrecînd,
Să te sui pe-o rămurea
Și să-ncepi a blestema,
Să arză ia pe ea,
Cum arde inima mea.
Mai lin, dorule, mai lin
Că sînt pe pămînt străin ;
Cînd oi fi la casa mea,
Vii, dorule, cînd oi vrea.
Dar acuma nu se poate,
Mă duc, dorule, la moarte
Și cu drag eu aș mergea
De-ar fi moartea ca mîndra ;
Dar moartea e-ntunecoasă,
Nu-i ca mîndra de frumoasă.

346

Dete frunza, dete iarba,
Dacă nu e mîndra geaba ;
Dete și frunza de fag,
Dacă nu e cin' mi-e drag.
Bade, cînd treci pe la noi,
Să pui clopote la boi,
Clopote de acioaie,
Să te-aud dintre războaie.
De-oi plesni din bici o dată,
Să te văd cum ești culcată ;
De-oi plesni de două ori,
Să știi, mîndro, c-am să mor.

347

Frunzuliţă trei aluni,
Mi-a plecat neica de luni
Şi-a lăsat dorul prin pruni
Şi calul prin mărăcini.
Frunzuliţă de negară,
Mi-a plecat neica la moară
Şi-a lăsat dorul sub scară,
Şapte inimi se omoară.
Frunzuliţă sălcioară,
Unde-o fi puiul de-aseară ?
Unde-o fi, unde-o-nsera,
Pe ce braţe s-o culca,
Ce guriţă-o săruta ?
O fi dulce ca a mea,
Or amară ca fierea ?

348

Leagănă-mă, dorule,
Să nu mă legeni prea tare.
Nană, nană, şi-un măr dulce,
După Gheorghiţă m-aş duce.
Mă leagăn cu frunza-n plop
Şi-am la inimioară foc.
Nană, nană, şi-un măr dulce,
După Gheorghiţă m-aş duce.
Mă leagăn ca frunza-n vie,
După mine tot să vie.
Nană, nană, şi-un măr dulce,
După Gheorghiţă m-aş duce.
Mă legănai ca iarba,
Cînd o taie cu coasa.
Nană, nană, şi-un măr dulce,
După Gheorghiţă m-aş duce.
Mă leagăn ca frunza-n fag,
După Gheorghe căci mi-e drag.
Nană, nană şi-un măr dulce,
După Gheorghiţă m-aş duce.
Mă leagăn ca frunza-n nuc,
După Gheorghe tot mă duc.
Nană, nană şi-un măr dulce,
După Gheorghiţă m-aş duce.

349

Mă leagăn ca frunza-n plop
Şi-am pe inimă un foc.
Hai, nană, nană şi-un măr dulce,
Inimioara-n mine plînge.
Frunza-n plop se leagănă
Şi de ploaie şi de vînt.
Eu mă leagăn pe pămînt.
Leagănă-te, mîndra mea,
Leagănă-te cît oi vrea.
Că şi eu m-am legănat,
Din picioare m-am uscat.
Bade, bădişorul meu,
Mă usuc de dorul tău,
Mă usuc ca frunza-n vînt,
Tu te usuci pe pămînt.

350

Frunzuliţă matostat,
La mîndruţa sub ceardac
Creşte-un pui de liliac.
Liliac mare rotat,
La toată lumea li-e drag ;
Liliac mare-nflorit,
De toată lumea iubit ;
Liliac mare rotund,
Din inima mea e rupt.
— Mă Lenuţo, ce să-ţi dau.
Liliacul să ţi-l iau ?
— Poţi să-mi dai şi mii şi sute.
Liliacul nu-l poţi rupe ;
Să-mi dai mii şi mii de lei,
Liliacul nu mi-l iei.
Astă-vară n-a plouat,
Am muncit şi l-am udat,
Cu bani de pe sărutat ;
Am muncit de l-am sădit,
Cu banii de pe iubit...
Căram apă din izvor.
Să-l ude badea cu dor.

351

— Foaie verde de-armenească,
Te-auzeam, Gheorghe, de-acasă,
Cum dedeai cu pumnii-n masă
Şi spuneai că nu-s frumoasă.
De frumoasă, m-ai văzut,
De vrenică, m-ai ştiut.
La ce, Gheorghe, m-ai iubit,
Dacă eu nu ţi-am plăcut ?
— Te-am iubit că mi-ai fost mică
Şi-ai fost tare frumuşică,
Iar acum te-ai făcut mare,
Te iubeşte orişicare ;
Te iubeşte bun şi rău,
Băieţii din satul tău
Şi-apoi te iubesc şi eu.
Să nu te iubească altul,
Că-ţi pui foc şi ţi-arde satul.
Mă-ta e femeie rea,
Intră-n cîrciumă şi bea
Şi-ţi risipă dragostea
Din copilăria ta.
Foaie verde muşeţel,
De-ar fi dorul mititel,
Numa-n braţe-aş sta cu el.
Dar mi-e dorul porc de cîine,
Peste şapte dealuri vine
Şi-mi-nşală multă lume,
Cum m-a-nşelat şi pe mine,
De te-am iubit şi pe tine.
— Decît, Gheorghe, te iubeam,
Mai bine groapă-mi făceam
Şi mai ferice eram.

352

Geaba, lună, ai lumină,
C-a mea inimă nu-i bună,
Că nu-mi e puiu cu mine.
Hei, lună, fii voioasă
Pe cum eşti de luminoasă, măi, măi.
Şi lumină colţişorul
Unde doarme puişorul,

Să mă duc să-mi cat locșorul,
Unde doarme puișorul.
Lumină, lumină tare
Că rău inima mă doare,
Că mi-e puiu-n depărtare.
Și s-a dus și m-a lăsat,
Și cu totul m-a uitat.
Hei, lună, fii voioasă
Pă cum ești de luminoasă,
Și lumină-mi colțișorul
Unde doarme puișorul.
Du-te tu, lună, de-i spune,
Spune-i lui puiu să-mi vină ;
Dacă nu i-ai spune-acuma,
Să-ți piară lună, lumina ;
Să rămîi întunecată
Cum sînt eu dă supărată.
Hei, lună, fii voioasă
Pe cum ești de luminoasă, măi, măi,
Și lumină-mi colțișorul
Unde doarme puișorul.
C-am auzit, lună, bine
C-ai fost și tu tot ca mine ;
Erai fată iubitoare
Și părăsită de soare, măi, măi.
Tot așa, lună, și eu,
M-a părăsit puiul mèu, mă.
Și voi, stelelor surori,
Să nu mă lăsați să mor.
Mergeți l-al meu puișor,
Spuneți că-l aștept cu dor, măi, măi.
Spuneți să nu zăbovească,
Inima să-mi putrezească.

353

La Tismana-ntr-o grădină
Mi-a prins dorul rădăcină
Și dragostele tulpină.
Vrusei ca să-l iau cu mine,
Rădăcinile mi-l ține ;
Vrusei ca să-l iau acasă,
Rădăcinile nu-l lasă.

Spuneai, măicuţă, spuneai
Şapte fete tu să ai,
După urît nu le dai ;
Dar pe mine m-avuseşi,
După urît mă deteşi.
Dă-mă, mamă, după drag,
Şapte popi la moarte-ţi bag.
Şapte parastase-ţi fac.
De mă dai după urît,
Nu-ţi fac urmă la mormînt.

354

Bate, Doamne, dealurile,
Să rămînă şesurile
Să se vadă doi cu doi
Şi noi, Lenuţo,-amîndoi.
Foaie verde magheran,
Cînd eram copil de-un an,
De dragoste nu ştiam,
Unde mă culcam dormeam ;
Dar acum m-am făcut mare,
Trupul meu odihnă n-are.
Cine mă vede mă-ntreabă
Ce-am slăbit aşa degrabă.
Eu le spun de ce-am slăbit,
Că dorul m-a prăpădit.

355

Foaie verde-o viorea,
Colea-n vale-ntr-o vălcea,
Frumos cîntă-o turturea
Şi-un băiat mi-o asculta,
Care-n armată pleca,
Şi din gură aşa-i zicea :
— Turturea, nu mai cînta
C-am o supărare grea,
De n-o ştie nimenea.
Numai mîndruţa mi-o ştie,
Că plec la militărie.
Foaie verde de-un bujor,
Toată lumea mi-are-un dor
Şi mai greu şi mai uşor,

Dar eu am două doruri grele :
Al meu şi cu-al mîndrii mele.
Alui meu îi fac ce-i fac,
Dar cu-al mîndrii ce mă fac,
C-am plecat milităraş.
Oltule, Olteţule,
Săca-ţ-ar izvoarele ;
Să rămînă pietrele,
Să calc cu picioarele,
Ca să-mi trag păcatele.
Mari păcate n-am făcut,
N-am furat, nici n-am oţît,
Dar fetele le-am iubit.

356

Decît ca să mor,
Mai bine cu dor ;
Căci cu dorul mai trăiesc
Şi dacă mor, putrezesc.
— Foaie verde şi-o sipică,
Măi Ionele şi Petrică,
M-aţi iubit de mititică
Şi nu m-aţi lăsat să cresc
Ca să pot să vă iubesc.
Cînd să vă iubesc şi eu,
V-a depărtat Dumnezeu ;
Cînd să vă iubesc mai bine,
Aţi fugit de lîngă mine.
Foaie verde matostat,
Aseară cînd m-am culcat,
Doamne, ce vis am visat,
Că mîndra m-a sărutat.
Şi cînd s-o sărut şi eu,
M-a deşteptat Dumnezeu.
— Nu fii, mîndro, supărată
C-ai rămas nesărutată.

357

Du-te, dorule, departe
Să vezi mîndra mea ce face.

De-i găsi-o supărată,
S-o săruţi, dorule, o dată ;
De-i găsi-o la fîntînă,
Să-i săruţi, dorule, o mînă ;
De-i găsi-o în pridvor,
S-o săruţi pe obrăjior.
Eu mai am, mîndruţă dragă,
Înc-un an şi-o vară-ntreagă,
Iar atunci m-oi libera,
Şi-oi veni de te-oi lua.

358

Foaie verde ca nalba,
Ioane, cînd oi pleca,
Să dai prin grădina mea,
Prin grădină, prin vălcea,
Unde-mpărţeam dragostea,
Să-ţi dau mere-ntr-o basma ;
Basmaua cu mere dulci,
Unde-i sta să le mănînci
Şi aminte să-ţi aduci
D-ale noastre vorbe dulci.
Ajunge-te-ar jalea mea,
Un' ţi-o fi calea mai grea ;
Ajunge-te-ar dorul meu,
Un' ţi-o fi drumul mai greu.

359

Frunză verde foi de zgalţ,
Nu te culca, neică,-n cas'
Că sîntem amurezaţ'.
Frunză verde bob secară,
Şi te culcă, neică, afară.
Mîndro, mijlocelul tău
Să-l faci lumînări de seu,
Să le-aprinzi-unde dorm eu,
Să lumine peste mine,
Să-mi treacă de dor de tine.
Frunză verde bob secară,
Şi te culcă-mi-te-afară.

Frunză verde flori de crin,
Ieşi, mîndro, să ne iubim
Că nu ştiu cît mai trăim.
Omul este ca şi-o floare,
Unul naşte ş-altu moare,
Ş-altul se căsătoreşte,
Dorul ne călătoreşte.
Du-te, dor, pe su'pămînt,
Pîn'la mîndra la mormînt,
Să dau drumul dorului
Pe aburii vîntului,
Pe faţa pămîntului.
Du-te, dor, pe su'pămînt,
Pîn'la mîndra la mormînt,
Să văz ce i-a putrezit :
Mijlocul cu betele,
Deştiu cu inelele,
C-alea sînt dragostele.

360

Izvoraş cu apă rece,
Iarna-mi vine, vara trece
Şi n-am cu cine petrece :
Căci cu cine-am petrecut
S-a dus şi n-a mai venit,
Că taică-său nu m-a vrut.
Frunzuliţă bob năut,
Du-te, dor, pe sub pămînt,
La Anica la mormînt,
Dă vezi dac-a putrezit.
Şi-o foiţă viorea,
Rău mă doare inima
Pentru despărţirea grea.
Izvoraş cu apă rece,
Pe la poarta mamii trece.
Ieşi, mămico, pîn-afară,
De te spală pe picioare,
Că e-un rîu de lăcrimioare,
Ce fug pe sub nori şi soare ;
Nu-i pîrîu cu apă rece,
Ci-s lacrimi din tinereţe.

361

Am trăit, lume, cu tine
Şi n-am aflat nici un bine ;
Am coborît din deal în vale,
Numa-n chin şi-n supărare ;
Am suit din vale-n deal,
Numa-n chin şi în amar.
Lume, să te văz arzînd
Şi nu sai ca să te sting.
Aş mai pune-un braţ de paie
Ca să arzi cu bîlbătaie,
C-astăzi este lumea laşă,
Îţi vorbeşte numa-n faţă
Şi cu ochii te priveşte,
Şi în dos te duşmăneşte.

362

Lume, lume, soro lume,
Cînd să mă satur de tine ?
Cînd s-o lăsa sec de pîine,
De mîndra de lîngă mine.
Lume, lume, soro lume,
Eu de mamă şi de tată
Nu mă satur niciodată,
Nici de fraţi, nici de surori,
Nu mă satur pînă mori.
Lume, lume, soro lume,
C-aşa-i lumea trecătoare,
Unu naşte ş-altu moare ;
Cel ce naşte pătimeşte,
Cel ce moare putrezeşte.

363

Din trei mîndre, una-mi zice :
— Mai ţineţi punga, voinice,
Te-apucă vreo vreme lungă,
Fără neam de ban în pungă ;
Te-apucă vreo vreme rea,
Fără chioară de para.

Din trei mîndre, una-mi zice :
— Ce-ai făcut banii, voinice ?
— I-am băut să nu se strice,
Mîndrili să nu mi-i mînce.
Frunză verde mărgărit,
Toţi mă-ntreabă ce-am făcut,
De n-am mai îmbătrînit.
Am băut vin de la gheaţă,
Am mîncat boboci de raţă
Şi-am dormit cu mîndra-n braţe.
Asta, neică, m-a făcut
De n-am mai îmbătrînit.

364

Cine-n lume nu iubeşte,
La ce dracu mai trăieşte ?
Am să beau şi-am să iubesc
Cît pe lume-am să trăiesc
Banii, banii mei,
La Mariţa la bordei.
Las-o ...tu-i mama ei,
Că şi-a luat rochie pe ei.
Salba mea, salba mea,
La Mariţa în saltea,
S-a ales prafu de ea,
Nu vrea că să mai mi-o dea,
Că aşa mi-a fost mintea.
Banii mei, banii mei,
La Mariţa la bordei,
S-a ales prafu de ei.
Foaie verde şi-o cicoare,
Şi-am să ies la drumul mare,
La brîu cu şapte pistoale,
Patru pline şi trei goale.
Să vînez un boier mare,
Numai să aibă parale ;
Să-mi vînez şi o cucoană
Ş-aia ca s-o fac pastramă.
A iubi cine nu poate,
N-are simţurile toate.
Cine-n lume nu iubeşte,
Mă mir la ce mai trăieşte.

365

Ciobănaş la oi am fost,
Oile nu mă cunosc ;
Numai una din mioare,
Ce-are spiţuri pe la poale.
Şi trecui printr-un pîrîu,
Mă-ntîlnii cu socru-meu.
— Na, băiete, fata mea
Că-ţi dau şase boi cu ea.
— Să-mi dai şasă şi cu şasă,
Fata ta n-o bag în casă ;
Să-mi dai şaşă şi cu doi,
Fata ta doarme-n război.
Cînd o văd în poarta şurii,
Parcă e muma pădurii ;
Cînd o văd intrînd în casă,
Parcă-i o buturǎ arsă ;
Cînd o văd pe bătătură,
Parcă-i ghem de drugătură.
Uite-a năibii puturoasă,
Nu dă cu mătura-n casă,
Nici prin casă, nici prin tindă,
Şi gunoiul dă de grindă.
Punem boii la tînjală
Să scoatem gunoiu-afară.
Cînd îi pomenesc de furcă,
Ia pătura şi se culcă.

366

Mă dusei şi eu la tîrg
Şi găsii fetele bînd,
Tinerel m-am însurat.
Mă dusei să iau muiere,
Şi luai soacra mamei mele,
Tinerel m-am însurat.
Mă dusei şi eu-n obor,
Găsii toanta de sub ţol,
Tinerel m-am însurat.
Naltă ca lubeniţa
Şi dreaptă ca secera,
Tinerel m-am însurat.

Picerele putineie
Şi degetele resteie,
Tinerel m-am însurat.
Am avut vreo doi purcei
Şi-au murit de frica ei,
Tinerel m-am însurat.
Un viţel negru, bălţat,
A fugit pîn-a crăpat,
Tinerel m-am însurat.

367

Asară m-am însurat
C-a fost ceaţă şi-a plouat
Şi nu ştiu pe cine-am luat.
Luai urîta satului
Şi propteaua gardului.
— Zi-i, naşule, să se ducă
Că la noapte mă mănîncă ;
De nu m-o mînca la noapte.
Să ştii că nu mai am moarte.
— Fine, fine, finişor,
Pune coadă la topor.
Cînd bubuie şi trăsneşte,
Ia toporul şi-o loveşte.
De te-o-ntreba cineva
C-ai omorît nevasta :
„Că n-am omorît-o eu
Şi-a trăsnit-o Dumnezeu
C-un pietroi din heleşteu,
I-am dat ajutor şi eu".

368

Zis-a mama către mine :
— Însoară-te, măi copile,
Şi să iai noră urîtă,
Să aibă avere multă.
— Ce fac, mamă, cu averea,
La lume cu neplăcerea ?

Mă-nsurai şi luai nevastă,
De la mine-a treia casă.
Şi luai fată cu avere,
Vai de păcatele mele!
Dimineaţa cînd mă scol,
Iasă toanta de sub ţol.
Eu o-ntreb ce e cu ea,
Ea spune: nevasta ta.
Mă dusăi să ar în coastă,
Cu boii de la nevastă.
Boii trag, oile-mi plac,
Dar cu toanta ce mă fac?
N-apucai să trag o brazdă,
Veni toanta să mă vază;
Nu trăsăi o brazdă mare,
Veni toanta cu mîncare,
Mămăliga caldă-n poală
Şi brînza la subţioară.
N-apucai să iau o dată,
Mîncă toanta brînza toată;
Cînd să iau a doua oară,
'Nghiţîi mămăliga goală.
— Du-te, toanto, c-am mîncat,
Cînd te văd, m-am săturat.
Cînd o văd în poarta şurii,
Parcă e muma pădurii.
Însă toanta cînd strănută,
Oalele pe foc le mută;
Şi cînd toanta mea tuşeşte,
Toată soba bulduceşte.
Şi-am avut şi doi purcei
Şi-au murit de frica ei.
Mă dusăi cu mîndra-n lume,
Toanta vine după mine:
— Ţi-a plăcut ce ţi-a dat tata,
Acum să-ţi placă şi fata;
Ţi-a dat tata patru boi
Şi-o turmă mare de oi;
Ţi-a dat capra şi c-un ied,
Avere din berechet.
Nu te mai însura, vere,
Să iei fată cu avere.
Mai bine una săracă,
Numai ochii ei să-ţi placă.

369

Foaie verde sămulastră,
Mă-nsurai şi luai nevastă
Urîtă şi puturoasă,
Nu dă cu mătura-n casă ;
Nici prin casă, nici prin tindă,
Stă cu ochii în oglindă.
Aoleo şi vai de mine,
Ce să mă fac eu cu tine,
Cu tine o puturoasă,
Nici cu tine nu fac casă.

370

Măi bărbate, fii cuminte,
Ia-ţi cînepa şi ţi-o vinde
Că eu lunea nu ţi-o torc.
Marţa-i pentru dobitoace,
Iar miercurea nu se toarce.
Joi e joia iepelor,
Vineri e douăşpe vineri,
Sîmbăta e Sfîntu Toader,
Duminică-i nuntă-n sat,
Să nu mă duc, e păcat.
Uite-a dracului nebuna,
Uite,-i trecu săptămîna.
Bărbate, te rog ceva,
Ia-ţi coasa şi gresia
Şi cosăşte cînepa,
Şi cosăşte-o mai de sus
Să n-am ce pune pe fus.
Eu nu sînt ca alte toante,
Să dau cînepa în parte ;
Eu torc din ea ce îmi torc,
Ce rămîne, pui pe foc.

371

Firicel de iarbă neagră,
Trec pe drum, lumea mă-ntreabă
De ce port cămaşa neagră.
Eu le spui că-aşa mi-e dragă,
Că mi-e nevasta bolnavă,

Bolnavă de-o săptămînă
Că mi-a durut-o o mînă.
N-a spălat, nici n-a călcat,
Este de-o lună în pat.
Doamne, Doamne, fă-mi-o bine,
Să mi-o iau pe lîngă mine,
Să mă duc cu ea la muncă
Să strîng fînul de pe luncă.

372

Foaie verde d-un bujor,
Și-am un bărbat băutor,
Mi-a băut cincizeci de poli
Și doi boi ca doi bujori,
Două vaci ca două flori
Și salba cu gălbiori,
Și-a mai rămas și dator
O sută cincizeci de poli.
Foaie verde-o viorea,
Și-ar mai bea Gheorghe,-ar mai bea
Dar n-are ce să mai bea.
Vindeți, Gheorghe, nevasta
Și plătește datoria.
Foaie verde izmă creață,
Cînd fu joi de dimineață,
Gheorghe cu nevasta-n piață.
Negustorul mi-l întreba :
— De vînzare ți-e mîndra ?
Dar Gheorghe le răspundea :
— De vînzare, da, da, da.
— Și ce-mi cei, Gheorghe, pe ea ?
— Mia, mia si suta
Și peste sută ceva,
Că-i frumoasă, sărmana.
Dar Gheorghe ce mi-ș făcea ?
Bani în mînă că-i primea
Și-n cîrciumă că intra,
De-o vadră de vin că bea
Și-o ploscă de cinci oca.
Și acasă se ducea,
Copiii îl întreba :
— Unde e, tată, mama ?

— Mă-ta este-n Valea Mare.
Ne găteşte de mîncare,
Să vie de prînzu-ăl mare.
Iacă prînzul mi-a venit
Şi mă-ta n-a mai sosit.
— Vezi, tată, ce ne-ai făcut ?
Vînduşi boii şi vaca
Şi-ai vîndut şi pe mama.
Mîine ne vinzi şi pe noi
Şi inţi slugă la ciocoi.

373

La cîrciumă, la şosea,
Bea naşul cu fină-sa.
— Ia, finică, vin de bea
Că deseară eşti a mea.
— Naşule, n-o fi păcat
Să te culci cu fina-n pat ?
Doi copii mi-ai botezat,
Pe noi doi ne-ai cununat.
— N-a lăsat popa păcat
De-un pupat, de-un sărutat.

STRIGATURI

374

Foaie verde mărăcine,
Aş juca, dar nu ştiu bine,
M-aş lăsa, dar mi-e ruşine.

375

Nu te uita că joc rău,
C-aşa joacă neamul meu ;
Dac-ar fi jucat mai bine,
M-ar fi-nvăţat şi pe mine.

376

Hai de brîu, de brîu, de brîu,
Ca la secerat de grîu ;

Şi de brîu şi de curea
Şi de cingătoarea mea.
Cine s-o lăsa de brîu,
Să dea vadra cu rachiu.

377

Foaie verde busuioc,
Trageţi-i, băieţi, pe loc.
Hai pe loc, pe loc, pe loc,
Să răsară busuioc,
Busuiocul fetelor,
Dragostea nevestelor.

378

Sînt băieţi din multe sate,
Joacă toţi care cum poate ;
Joacă toţi care cum ştie,
Să n-aibă nici o mînie.

379

Cine joacă şi nu strigă,
E-nfundat cu mămăligă ;
Aşa joacă babele,
Ca mîţa cu labele.

380

Unde-i jocul de moşnegi,
Pară-i turmă de berbeci ;
Unde-i jocul de feciori,
Parcă-i grădina cu flori.

381

Sînt născut pe foi de fag,
Ca să fiu la fete drag ;
Sînt născut pe foi de viţă,
Să dau la fete guriţă.

382

Drag îmi e omul frumos
Şi în faţă şi în dos ;
Şi mi-e drag omul cu minte,
Şi la grai şi la cuvinte.

383

Băieţii din Mogoşeşti
Au plecat la Bucureşti
Şi-au rămas tigorile
Să ne poarte florile.

384

Urîtul din ce-i făcut ?
Din omul care-i tăcut.
Urîtul din ce se face ?
Din omul care tot tace.
Dragostea din ce-i făcută ?
Din omul cu vorbă multă.

385

— Leliţă cu ochii mici,
Ce mă faci să viu pe-aici ?
— Ba eu, bade, nu te fac,
Numai tu vii că ţi-e drag.

386

— Spune, badeo, adevărat :
Ţi pare rău că m-ai lăsat ?
— Ba zău, mie rău nu-mi pare,
Numai inima mă doare.

387

Cine iubeşte şi ţine,
Să-i dea Dumnezeu tot bine ;

Cine iubeşte şi lasă,
Crească-i mărăcini în casă
Să nu poată ocoli,
Nici pe alta-a mai iubi.

388

Grînele vara se coc,
Zis-a badea să nu joc,
Pîn' la storsul vinului,
Pînă-oi fi mireasa lui.

389

Cine se ia cu plăcere
Nu cere nici o avere,
Dar care se iau cum pot,
Cere ce-ai la uşe tot.

390

Fetele cele-mbrăcate,
Toate stau nemăritate ;
Iar noi care nu avem,
Le facem cum le putem
Şi toate ne mărităm ;
Le facem pe rînd, pe rînd
Şi ne mărităm curînd.

391

Fetele de pe la noi
Fă-le, Doamne, toate oi
Şi pe mine-un berbecuţ,
Să le fiu tare drăguţ.

392

Săracu sulimanu,
Mărită durdimanu.

393

Mi-a zis mîndra-n joc să tac
Și de rîs să n-o mai fac.
Însă cum să fac așa,
Cînd pe cîmp stă cînepa
Neculeasă, vai de ea !

394

Trece mîndra pe colnic,
Răsucind la borangic ;
Răsucește de trei zile
Și pe fus n-are trei fire.

395

Lele,-ți merge gurița
Mai vîrtos ca melița,
Și de-aceea dumneata
Nu-ți mai meliți cînepa.

396

Mă duc la biserică,
Furca-mi pune piedică ;
Mă duc cruce ca să-mi fac,
Fusu-mi sare după cap ;
Mă duc și eu să mă-nchin,
Fusul strigă că nu-i plin.

397

Fata noastră lăudată,
De cinci ani nepieptănată.
Luai dăracul s-o descurc,
Cinci litri de unt s-o ung.

398

Ce te ții, mîndro, măreață,
Că ești ca o săculeață ;

Săculeață cu gunoi,
Ochii tăi ca la broscoi;
Săculeață cu tărîțe,
Ochii tăi ca și la mîțe.

399

La fetița-n joc voinică,
Spală-i oala tu, pisică.

400

Și-am zis verde de-o sulfină,
Fugi de-aci că ești bătrînă.

401

Foaie verde trei surcele,
Fugi de-aici că n-ai mărgele.

402

Foaie verde foaie lată,
Fugi de-aci că ești prea-naltă.

403

Foaie verde de-o granată,
Jianca cea lăudată
O joacă-un băiat și-o fată.

404

În ogradă la vecina,
Plugul l-a mîncat rugina,
Că miriștea ei, vă spui,
O-ntorc porcii satului.

405

Mîndra mea, de mîndră mare,
Își spală ia-n căldare
Și-o întinde pe butuc,
Latră cîinii ca la lup.

406

Foaie verde de trifoi,
Nu sînt fete ca la noi ;
Mai sînt și într-ale sate,
Dar cu gurile căscate.

407

Are popa două fete,
Amîndouă stau să fete :
Una fată la Ispas,
Cînd e laptele mai gras ;
Alta fată la Crăciun,
Cînd e laptele mai bun.

408

La casa cu două fete,
Apa-n vadră nu se vede
Printre doage,
Pui de broaște ;
Printre cercuri,
Pui de iepuri.

409

Fetele care nu joacă,
Să ducă cîinii la apă.
Unde joacă nătăfleții,
Nu mai cresc nici castraveții.

410

Foaie verde viorea.
Frumoasă-i nevasta mea.
Cînd o văd noaptea prin ţoale,
Paică e ursu-n zăbale ;
Cînd o văd noaptea în pat,
Paică văz ursul legat.

411

Fetele, pînă sînt fete,
Nu le vezi la crîşmă bete.
Dar după ce se mărită,
Cîte două la o litră.

412

Feciorul care se ţine,
Ia fata care rămîne,
Fata care-alege mult,
Se mărită după mut.

413

Foaie verde de bujor,
Are mama trei feciori,
Trei feciori şi trei nurori.
Una e harnică tare,
Spală rufele-n căldare ;
Iar una, tare vestită,
Într-o zi mănîncă-o pită ;
Şi-alta, tare lăudată,
Toată ziua umblă beată.

414

Popa Radu din Păroşi,
Cu feciorii mari şi groşi,

Noaptea fură,
Ziua-njură
La primar în bătătură,
Cu păgubașul de mînă.

415

La răchita roșioară
Tremură popa să moară ;
Ar muri, dar nu se-ndură,
Ar mai roade din prescură.

416

Vai de omul băutor,
Nici la muncă n-are spor.

417

Foaie verde și-o lămîie,
Rea boală ești tu, beție,
Că omul cînd s-a-mbătat
E ca cîinele turbat.

418

Săracu, bărbatu meu
Este mare nătărău.
De la ușă pîn' la pat
Toate obielele-i cad.

GLOSAR *

A

agiubită, s. f. = iubită, drăguţă, 311.
alătra, vb. = a lătra, 3.
alimănit, adj. = afurisit, frumos, 221.
amegi, vb. = turmenta, a se ameţi de băutură, 35.
aoli, vb. refl. = a se văieta, a se plînge, 12.
apăra, vb. = a abate, 30.
argea, s. f. = război de ţesut, locul unde se aşază vara războiul de ţesut, 1.
armiziu, adj. = amestecat, 29.
asna, *hasna*, s. f. = casă de bani, pradă, 20.
avai, adv. = tocmai, 8.

B

benog, s. n. = binoclu, ochean, 9.
beşliu, s. m. = soldat turc de cavalerie care făcea serviciul de curier domnesc sau de jandarm, 25.
blagă, s. f. = bogăţie, avuţie, 35.
bobar, s. n. = ghicitor, 200.
bogasim, *bogajîm*, s. n. = fire de cusut, 19.
buhaz, s. n. = loc mlăştinos, apă adîncă, 1.
bulduci, vb. = a se burduşi, a se crăpa tencuiala, 368.
bulduşi, vb. = a căuta pe cineva de bani prin haine, 37.
burduşel, s. n. = tiugă, 38.

C

caretă, *carîtă*, s. f. = trăsură, 8.
căşuna, vb. = a insista, a persista, 1.
chebuliţă, s. f. = haină, 49.
chindisi, vb. refl. = a se îmbrăca în haine de sărbătoare, a se dichisi, 1.

* După explicaţia fiecărui cuvînt am indicat numărul piesei.

chișiță, s. f. = partea piciorului de la cal, mai sus de copită, 5.
chituc, s. m. = butuc, 22.
ciocodar (ciohodar) s. m. = slujbaș cu diferite atribuții pe lîngă domnitorii români, în special cămăraș, 7.
ciumpăvi, vb. = a rupe, a tăia din vîrful unui pom sau plante, 1.
ciortănaș, s. n. = ciotoi, 322.
coloantre, s. f. = fireturi, galoane, 143.
comanic, s. n. = sedilă, 10.
comănac, s. n. = acoperămînt al capului asemănător cu comănacul călugărului, purtat odinioară de bărbați, 29.
conteș, s. n. = manta boierească îmblănită, 26.
Crin, Crîm, s. f. = Crimeia, 27.
crozna, s. f. = (cu crozna), cu spinarea, 113.
cucie, s. f. = trăsură, 10.

D

diconeasă, s. f. = soție de diacon, 18.
delegență, s. f. = diligență, trăsură de poștă pe vremuri, 42.
dughenel, s. n. = chioșc cu marfă, 52.

F

ferentar, s. m. = soldat din pedestrimea ușoară, 25.

G

galaon, s. n. = vagon, 19.
găităni, vb. = a face valuri, a se apleca, 27.
găzi s. f. pl. = gîze (?) 25.
ghebrea, s. f. = țesală, 24.
ghileală, s. f. = primeneală(?), 17.
giubea, s. f. = haină largă purtată de boieri, 26.
glamadie, s. m. = pl. glămădici, om învățat, știutor de carte, 1.
gurguiat, adj. = ieșit în afară, 197.

H

hăi, vb. = a mîna boii, 3
hălăciucă, s. f. = desiș încurcat, 108.

I

iatan, s. n. = iatagan, 9.
ibrișin, s. n. = fire roșii de mătase pentru cusături și țesături, 1.
istov, s. n. = hrisov, condică de lege, 1.

Î

închinga, vb. = a pune chinga, 15.

J

jdrel, s. m. = jder, 33.
jerfet, s. n. = plantă ca lipanul, 16.
jugrăvi, vb. = zugrăvi, 8.

L

leasă, s. f. = desiș, 100.
lebedeancă, adj. = albă ca lebăda, 16.
leiță, s. f. = veche monedă de 1 leu sau 20 de parale, 29.
liciu, s. n. = luoiu, 16.
lilichie, adj. = culoarea florii de liliac, 5.

M

mălăcel, s. m. = pui de bivoliță, 7.
merță, s. f. = mertic, baniță, 25.
mischiu, s. n. = piatră de ascuțit, gresie, 6.
mondir, s. n. = haină, 27.

N

năzări, vb. = a zări de departe, 9.
nencormat, adj. = tare (?), 49.
nevăcuit, adj. = fără a-și fi petrecut viața, 25.
nojiță, s. f. = curea, 24.
noroci, v. = a da noroc, 50.

O

ortoman, adj. = bogat, 5.

P

păducel, s. n. = arbust spinos, 33.
patac (patacă) s. f. = monedă veche, cu valoare de 100 de parale, care a circulat în țările românești, 109.
perpeli, vb. = a frige repede ceva, a se zbate, 10.
pilui, vb. = a atrage pe cineva de partea cuiva, 21.
pîlvari, s. m. = pantaloni largi, 29.
pîrlog, s. n. = loc nearat, neroditor, 11.
pochinzăr, s. m. = rudele miresei care merg la masă la ginere, 8.
pofilaș, s. m. = fluture de podoabă, 27.
ponosi, vb. = a uza, a prăpădi, 46.
popota, vb. = a mînca, a prînzi, 15.
porcoi, vb. = a face porcoi, a grămădi, 18.
postrungă, s. f. = păstrugă, 7.
poticni, vb. refl. = a se împiedica, 4.
povîrni, vb. = a pleca, 24.
presurat, adj. = împresurat, 32.
proclete, s. m. = șarpe, 5.

R

ramet, ramăt, s. n. = zgomot mare, 44.
rămăși, vb. = a face rămășag, 53.
răpune, vb. refl. = a se sfîrși din viață, 4.

S

sabalaș, adj. = sărman, 54.
sandal, s. n. = caic, vas, luntre lungă, pentru transportul mărfurilor, 20.
scredi, vb. refl. = a se scrumi, 53.
sfătoși, vb. refl. = a se sfătui, 51.
silistră, s. f. = loc sărac, 94.
speti, vb. refl. = a se schilodi, 41.
străfiga, vb. = a strănuta, 26.
steajer, s. n. = țăruș, 53.
smuți, vb. refl. = a înstruna caii, 9.

Ș

șerpar, s. n. = chimir, 39.
șleau, s. n. = curea de legătură la ham, 50.

T

tambură, s. f. = instrument muzical, 12.
tăgîrță, s. f. = traistă, 113.
testimel, s. n. = basma, 226.
tofolog, adj. = moale la umblat, 332.
triște, s. f. = noroc, parte, 94.

V

vintră, s. f. = vînă, 6.

Z

zaraf, s. m. = negustor de galbeni, 41.
zmichin, s. n. = gresie, piatră de ascuțit coasa.
zurbal, s. n. = tîrg, horă, 3.

INDICE DE INFORMATORI ŞI LOCALITĂŢI

Chilia
Dinu Gheorghe, 16 ani, elev, clasa a IX-a, (1957), 171, 306, 339.
Cireaşov
Călin Radu, 48 ani, (1960), 162, 367.
Cîrlogani
Tănase Victoria, 24 ani, 4 cl. prim., (1961), 118, 176, 186, 249, 292, 302, 337, 355.
Spirea Marin, 38 ani, 4 cl. prim., 105.
Clocociov
Tudorică Tudor, 35 ani, 4 cl. prim., (1960), 282.
Comăniţa
Adam Mircea, 15 ani, cl. a VIII-a, (1957), 329.
Codoi Iancu, 27 ani, lăutar, 4 cl. elem., (1961), 172, 320, 326.
Florescu Fănică, 40 ani, 4 cl. prim., (1961), 149, 313.
Georgescu Savu, 81 ani, (1958), 394.
Guiu Gavrilă, 67 ani, 5 cl. prim., (1961), 139, 188.
Neacşu Dumitra, 16 ani, 4 cl. elem., (1957), 137.
Oprea Paula, 18 ani, 4 cl. elem., (1961), 102, 348.
Oprea Vasile, 40 ani, 4 cl. prim., 96.
Pîrvulescu Maria, 19 ani, 4 cl. elem., (1961), 101.
Udrea Dumitru, 22 ani, 4 cl. elem., (1961), 293.
Vlaicu Florica, 30 ani, 4 cl. prim., 285.
Corbu
Gheorghe Teodora, 64 ani, 167.
Vlad Ion, 59 ani, (1960), 103.
Cornăţel
Burtan Mitică, 47 ani, lăutar, 3 cl. prim., (1957), 94.
Coteana
Crîngeanu Ghiţă, 66 ani, 54, 56.
Goran Alexandrina, 15 ani, elevă cl. a IX-a, (1961), 97.
Lăutaru Marin, 55 ani, 3 cl. prim., lăutar, (1961), 1, 3, 8, 12, 15, 16, 17, 27, 29, 34, 36, 43, 44, 49, 50, 52, 53, 57, 100, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 169, 199, 211, 217, 252, 307, 323.
Lupu Marin, 65 ani, 5 cl. prim., (1961), 125.
Nedea Vasile, 60 ani, 4 cl. prim., (1960), 22.
Crîmpoia
Ciulean Andrei, (1958), 314.
Curtişoara
Boje Dumitru, 77 ani, (1960), 20, 84, 92.
Cîrciumaru Costică, 70 ani (1957), 61.
Dogaru Gheorghiţa (1959), 80, 147, 223, 253, 261, 268, 269, 273, 371.

Județul Vîlcea

Botești
Ștefan Maria, elevă, cl. a VIII-a, (1961), 350.
Păușești-Otăsău
Goran Pavel, 61 ani, 5 cl. prim., (1960), 85, 178, 262.

CUPRINSUL

Redactor : IORDAN DATCU
Tehnoredactor : ION TUDOR

Dat la cules 13.12.1968. Bun de tipar 17.06.1969. Apărut 1969. Hîrtie scris I A de 63 g/m². Format 700×1000/24. Coli ed. 47,93. Coli tipar 34,42. A nr. 19500/1968. C.Z. pentru bibliotecile mari şi mici 859—09F.

Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918",
Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97,
Bucureşti,
Republica Socialistă România.
Comanda nr. 2286